

Jaarstukken 2025

Geamendeerde jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Deel 1 Hoofdpijnen	5
Het jaar 2025 in minder dan 2.025 woorden	6
Leeswijzer	11
Deel 2 Jaarverslag	14
Wijkprogramma's	15
Wijken algemeen	16
Centrum, Spijkerkwartier, Arnhemse Broek	20
Noordwest	23
Noordoost	25
Presikhaaf	28
Malburgen	32
Schuytgraaf, Elderveld	36
De Laar, Elden	39
Rijkerswoerd, Kronenburg, Vredenburg	41
Stedelijke programma's	44
Bestuur, dienstverlening en financiën	45
Veiligheid	55
Bereikbaarheid	65
Economie	74
Onderwijs	82
Cultuur	87
Participatie en armoedebestrijding	97
Zorg	105
Welzijn en inclusie	114
Gezondheid en sport	127
Klimaat en energie	135
Ruimtelijke ontwikkeling	146
Wonen en leefomgeving	154
Paragrafen	170
Lokale heffingen	172
Risicomanagement en weerstandsvermogen	177
Onderhoud kapitaalgoederen	184
Financiering	203
Bedrijfsvoering	207
Verbonden partijen	216
Grondbeleid	238
Investerings	245
Subsidies	248
Integriteit	256
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	259

Deel 3 Jaarrekening	262
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	264
Balans en de toelichting	272
Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders	305
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	307
Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa tabel)	308
Bijlage met het overzicht van de taakvelden	337
Deel 4 Bijlagen	344
Gemeenteraad	345
Overzicht BBV-indicatoren	347
Afkortingenlijst	351
Begrippenlijst	354

Deel 1 Hoofdpijnen

Deel 1 bestaat uit:

1. Hoofdpijnen van beleid
2. Leeswijzer

Het jaar 2025 in minder dan 2.025 woorden

Samenvatting en overzicht van het jaarverslag 2025

Arnhem is een stad die blijft veranderen. In 2025 zagen we dat overal terug. In nieuwe woningen die gebouwd werden. In pleinen die groener werden. In buurthuizen waar meer mensen elkaar ontmoetten. In scholen waar extra aandacht was voor kinderen die dat nodig hebben.

Tegelijk werkt Arnhem aan een aantal grote opgaven die de komende jaren bepalend zijn voor de ontwikkeling van de stad. De woningbouwopgave blijft groot en vraagt om nieuwe locaties en versnelling van de bouw. Met de ontwikkeling van de Spoorzone ontstaat ruimte voor duizenden woningen, nieuwe werkplekken en voorzieningen. Ook de energietransitie vraagt om ingrijpende keuzes in hoe we wonen, werken en ons verplaatsen. Daarnaast werken we aan een toekomstbestendig sociaal domein en investeren we via het Nationaal Programma Arnhem-Oost langdurig in betere kansen voor inwoners. Tegelijk vernieuwen en verduurzamen we schoolgebouwen in de stad via het Integraal Huisvestingsplan.

Deze opgaven vragen veel van de stad, van onze partners en van de gemeentelijke organisatie. 2025 was dan ook een spannend jaar. Zeker omdat de kosten voor zorg en bouw hoog bleven, er nog steeds een tekort aan woningen was en we weten dat gemeenten vanaf 2026 minder geld krijgen van het Rijk. Dat vraagt om scherpe keuzes.

Toch hebben we in 2025 niet stilgezeten. Samen met inwoners, ondernemers en partners hebben we gewerkt aan een stad die eerlijker, groener en sterker wordt. In dit verslag leest u wat we hebben gedaan, wat goed ging en waar we tegenaan liepen.

Duurzaam

Arnhem wil in 2050 klimaatneutraal zijn. We zetten daarom onverminderd in op een inclusieve energietransitie. We sturen op minder energieverbruik, meer duurzame opwek en sterke lokale energiesystemen, en stimuleren bedrijven en mobiliteit om te verduurzamen. Daarbij nemen we regie op versnelling en innovatie, met specifieke aandacht voor kwetsbare inwoners die geraakt worden door stijgende energiekosten. Samen met Arnhemmers werken we aan structurele CO₂-reductie en een toekomstbestendige stad.

Klimaat en Energie

Steeds meer Arnhemmers hebben hun woning beter geïsoleerd. Energiecoaches hielpen bewoners met tips om energie te besparen. Ook buurtteams hielpen mensen met kleine aanpassingen in huis. Dit is belangrijk, zeker voor inwoners met een laag inkomen.

We plaatsten meer laadpalen voor elektrische auto's. Ook kwamen er meer deelauto's. Toch blijft verkeer een grote bron van uitstoot. En het stroomnet zit vol. Daardoor kunnen sommige plannen voor zonnepanelen of nieuwe aansluitingen niet snel genoeg doorgaan. Dat is een probleem waar veel gemeenten mee te maken hebben.

Wonen

Er is nog steeds een groot tekort aan woningen in Arnhem. Om de druk op de Arnhemse woningmarkt te verlichten hebben we elk jaar ongeveer duizend nieuwe woningen nodig. Het aantal woningen dat in 2025 is opgeleverd bleef achter bij deze ambitie. Bouwkosten zijn hoog en personeel is schaars. Toch zijn meerdere projecten gestart of afgerond, zoals de start van de bouw van het Cobercokkwartier, de bouw van appartementen aan de Kronenburgsingel en de oplevering van een deel van het Schuytskwartier.

We zetten nadrukkelijk in op betaalbaar wonen voor iedereen. In het Zijdekwartier worden 600 woningen gerealiseerd waarvan 30% sociale huur en 20% betaalbaar (koop of huur). In wijken waar het aanbod eenzijdig is, sturen we op meer balans in woningtypen en prijsklassen. Zo werken we aan gemengde, leefbare wijken en een woningmarkt die beter aansluit bij de behoefte van starters, gezinnen, studenten en senioren.

Leefomgeving

Een fijne stad heeft niet alleen woningen nodig, maar ook groen en schone lucht. In 2025 hebben we straten vergroend en schoolpleinen aangepast. In meerdere wijken zijn bomen geplant en speelplekken vernieuwd. We letten bij nieuwe plannen op voldoende groen in de buurt. Meer bomen zorgen voor schaduw in warme zomers. Dat is goed voor de gezondheid.

Groen

Arnhem werkt aan een groene, bereikbare en economisch sterke stad waarin ruimtelijke ontwikkeling bijdraagt aan leefkwaliteit voor mens en dier met ruimte voor flora en fauna. We geven prioriteit aan ontmoeting in parken en wijkgroen, versterken biodiversiteit en maken de stad klimaatbestendig. Tegelijkertijd werken we aan veilige en duurzame mobiliteit, toekomstbestendige werklocaties en zorgvuldige gebiedsontwikkeling, onder meer in het

centrum en de Spoorzone. Zo bouwen we stap voor stap aan een inclusieve stad waarin wonen, werken, bereikbaarheid en natuur in balans zijn.

Bereikbaarheid

We werken aan een stad waar lopen en fietsen makkelijk en veilig is. In 2025 zijn meerdere straten aangepast voor betere verkeersveiligheid. Rond scholen zijn maatregelen genomen om het veiliger te maken voor kinderen. Openbaar vervoer blijft belangrijk. We blijven hierover in gesprek met regionale partners.

Tegelijk merken we dat veel mensen nog afhankelijk zijn van de auto. Dat verandert niet van de ene op de andere dag. Het Duurzaam Mobiliteitsplan geeft richting aan deze geleidelijke omslag, waarbij we stap voor stap toewerken naar een stad waarin duurzame vormen van vervoer steeds vanzelfsprekender worden.

Economie

In 2025 hebben we de Arnhemse economie gericht versterkt, met duurzaamheid, innovatie en brede welvaart als uitgangspunt. Met de gebiedsvisie Innovatief Maakdistrict Arnhem, investeringen in campussen en gerichte talentprogramma's bouwen we verder aan onze positie als Energy hotspot en aan voldoende toekomstbestendig werk. Tegelijk verbinden we economische groei aan een vitale binnenstad, sterke werklocaties en de uitvoering van Arnhem Circulair, zodat economie en leefkwaliteit elkaar versterken.

Ruimtelijke ontwikkeling

Arnhem groeit en dat vraagt om gerichte, duurzame stadsontwikkeling. Vanuit de Omgevingsvisie 2040 sturen we op voldoende woningen, sterke werklocaties en een gezonde leefomgeving in balans met groen en voorzieningen. We werken aan nieuwe plannen voor het centrum en de Spoorzone, waar ruimte ontstaat voor wonen, werken en groen, met oog voor bestaande bedrijven.

Groen en voorzieningen vormen het fundament voor een prettig leven in de stad. We investeren in parken, wijkgroen en klimaatadaptieve openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting, beweging en verkoeling. Daarnaast zorgen we voor voldoende en bereikbare voorzieningen, zoals scholen, zorg, sport, cultuur en ontmoetingsplekken. Deze voorzieningen zijn essentieel voor leefbare wijken, versterken sociale samenhang en zorgen dat inwoners dichtbij huis kunnen leren, werken en ontspannen.

Tegelijk implementeren we de Omgevingswet en werken we toe naar één samenhangend omgevingsplan dat beleid en uitvoering beter verbindt. Daarbij houden we aandacht voor luchtkwaliteit, bodem, geluid en externe veiligheid, zodat de stad aantrekkelijk, veilig en gezond blijft voor huidige en toekomstige inwoners.

Kansrijk

Een sterke stad begint bij gelijke kansen voor al haar inwoners. In 2025 hebben we concrete stappen gezet om die kansen in Arnhem te versterken. We investeerden extra in onderwijs in kwetsbare wijken, pakten schooluitval actief aan en organiseerden zorg dicht bij huis, zodat inwoners sneller passende ondersteuning krijgen. We vernieuwden sportvoorzieningen, vergrootten de toegankelijkheid van activiteiten en besteedden extra aandacht aan de mentale gezondheid van jongeren. In meerdere wijken versterkten we ontmoetingsplekken en pakten we overlast samen met partners gericht aan. Tegelijk blijven armoede, werkloosheid en personeelstekorten om blijvende en gerichte inzet vragen.

Onderwijs

We zien dat sommige kinderen met een achterstand beginnen op school. Daarom investeren we extra in kwetsbare wijken. Scholen, welzijn en gemeente werken samen om kinderen beter te ondersteunen. Met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) werken we aan toekomstbestendige, duurzame en gezonde schoolgebouwen die goed onderwijs mogelijk maken.

Omdat basisvaardigheden landelijk onder druk staan, zetten we samen met onderwijs- en maatschappelijke partners in op taalontwikkeling en het tegengaan van laaggeletterdheid. Daarnaast werken we regionaal en lokaal aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, zodat jongeren hun opleiding kunnen afronden en hun kansen vergroten.

Zorg

De vraag naar zorg blijft groot, vooral in de jeugdzorg en ondersteuning thuis. We versterken de samenwerking in de wijken, zodat we hulp beter op elkaar afstemmen, eerder signaleren en sneller passende ondersteuning kunnen bieden. Tegelijk staat de zorgsector landelijk onder druk door personeelstekorten. Inwoners merken dit soms in wachttijden of beperkte beschikbaarheid van ondersteuning.

Gezondheid en Sport

Een goede gezondheid is de basis om mee te doen in onze stad. Daarom investeren we in sport, bewegen en een gezonde leefstijl voor alle Arnhemmers, met extra aandacht voor kinderen en kwetsbare groepen. In 2025 vernieuwden we meerdere sport- en beweegplekken, zoals het skatepark Blauwe Golven en diverse 3x3-basketbalvelden, en breidden we het aanbod in de openbare ruimte uit. Via programma's als JOGG en GO! stimuleerden we gezond eten, mentale gezondheid en een rookvrije omgeving.

Met sportevenementen zoals de TeamNL Sport Experience en de Tour of Holland en met wijkgerichte activiteiten maakten we sport zichtbaar en toegankelijk voor een breed publiek.

Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte die veel inzet blijft vragen. Het aantal meldingen en registraties van (drugs)criminaliteit, explosies, autobranden en gevaarlijke en angstaanjagende situaties zijn in Arnhem veel hoger dan in andere steden en nemen toe. Wij zetten met politie, handhaving en jongerenwerk daar dagelijks stevig op in. Geopolitieke veranderingen zorgen voor een stijging van zowel het aantal demonstraties als incidenten, dreigementen en geweld. Het merendeel van de evenementen verliep rustig, maar een deel van de demonstraties vraagt veel inzet. Tot slot blijkt in toenemende mate dat een deel van de jonge vluchtelingen die lang in procedure zitten, geen perspectief of tijdsbesteding hebben en zonder toezicht van ouders hier verblijven, vatbaar zijn voor criminaliteit en de georganiseerde misdaad. Ook dit vraagt veel van het toezicht op straat en de persoonsgerichte aanpak die wij inzetten.

Welzijn in de wijken

Elke wijk is anders. Daarom werken we wijkgericht. In meerdere buurten zijn bewoners actief betrokken bij plannen voor hun omgeving. In verschillende wijken zijn ontmoetingsplekken versterkt. Buurthuizen en vrijwilligers spelen daar een belangrijke rol in het faciliteren van verbinding en ontmoeting.

Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO)

Het Nationaal Programma Arnhem-Oost is een langjarige maatschappelijke belofte van 18 jaar, gericht op structurele verbetering van kansen voor bewoners. We investeren niet alleen in het wegwerken van achterstanden, maar vooral in het duurzaam versterken van talentontwikkeling, leefbaarheid, gezondheid, veiligheid en toekomstperspectief. Het Nationaal Programma Arnhem-Oost werkt vanuit een brede alliantie van partners, waaronder maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, corporaties, bedrijfsleven, veiligheidspartners, bewoners en overheden. De gemeente Arnhem is initiatiefnemer en dragende partner, maar opereert nadrukkelijk als gelijkwaardige partner binnen de alliantie.

Verbonden

Een sterke stad vraagt om verbinding tussen inwoners, organisaties en bedrijven. In Arnhem werken we aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich veilig voelt. In 2025 hebben we ingezet op cultuur als verbindende kracht, op betere ondersteuning bij geldzorgen en op begeleiding naar werk. We hebben vluchtelingen opgevangen en ondersteund en extra aandacht besteed aan ouderen en mensen met een beperking. Discriminatie en uitsluiting pakken we actief aan, zodat Arnhem een stad blijft waar ruimte is voor ieders identiteit en talent.

Cultuur

Kunst en cultuur verbindt mensen en de waarde voor de samenleving is groot. In 2025 bereikten we jongeren via cultuureducatie op school (zoals het Pr8-programma en Cultuureducatie met Kwaliteit) en via gratis buitenschoolse cultuurprogramma's. Alle Arnhemmers kunnen op zaterdagen gratis naar Museum Arnhem. We werken aan de vernieuwing van het Stadstheater. Met Introdans en Theater Oostpool zijn in afstemming met de provincie Gelderland stappen gezet voor hun toekomstige repetitiegebouwen. De Kronenburgsingel 20, waar nu de winkel van Kamera Express is gevestigd, is aangewezen als meest geschikte locatie voor het cultuurcentrum in Arnhem-Zuid. Er was aandacht voor erfgoed en voor kunst in de wijken. Met de *Uitgangspuntennota Cultuurbeleid 2025 – 2028 Standplaats Arnhem* is de koers voor de komende jaren vastgesteld.

Participatie en armoedebestrijding

Meer inwoners vroegen hulp bij geldzaken. We hebben regelingen beter onder de aandacht gebracht. Sommige toeslagen worden nu automatisch toegekend. Zo voorkomen we dat mensen geld mislopen. Ook namen we in 2025 de schuldhulpverlening en vroegsignalering in eigen beheer, waardoor we inwoners sneller en integraler kunnen

begeleiden bij geldzorgen en schulden. We helpen inwoners richting werk met begeleiding en subsidies voor werkgevers.

Welzijn en Inclusie

We versterken de sociale basis in onze wijken, zodat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, ondersteunen en waar nodig laagdrempelig hulp vinden. Om de veerkracht in de stad te vergroten ondersteunen we initiatieven, faciliteren we ontmoeting en verbinden we welzijn en zorg.

We hebben vluchtelingen en statushouders opgevangen en ondersteund, zetten in op de beweging van maatschappelijke opvang naar wonen en besteden extra aandacht aan ouderen en mensen met een beperking. Discriminatie en uitsluiting pakken we actief aan, zodat iedereen zich veilig en vrij kan voelen in Arnhem.

Bestuur, dienstverlening en financiën

In 2025 investeerden we in betere participatie, rondde het burgerberaad Duurzaam Warm Wonen af en bereidden we de participatieverordening voor. De gemeenteraad stelde de Dienstverleningsvisie 2025-2030 vast. We verbeterden de telefonische bereikbaarheid, werkten aan verdere digitalisering van processen en versterkten de samenwerking binnen de organisatie. Tegelijkertijd blijven we scherp sturen op een solide en toekomstbestendige financiële positie.

Tot slot

De combinatie van woningbouw, energietransitie, sociale opgaven en gebiedsontwikkelingen vraagt om stevige inzet van de gemeente. Op verschillende plekken in de organisatie leidt dit tot druk op capaciteit en middelen. Daarnaast werd 2025 gekenmerkt door een ingrijpende brand in het centrum van de stad. Inwoners verloren hun woning en ondernemers werden geconfronteerd met aanzienlijke schade. Naast het persoonlijke en materiële leed leidde dit ook tot vertraging in projecten en extra inzet van de organisatie.

Tegelijkertijd is er voortgang geboekt. Inwoners merken dat misschien niet altijd in cijfers, maar wel in hun eigen omgeving: verbeterde openbare ruimte, voorzieningen in de wijk en ondersteuning waar dat nodig is. De opgaven blijven groot, maar Arnhem blijft samen met inwoners en partners werken aan een stad waar het prettig wonen en leven is.

Financieel resultaat

We sluiten het jaar 2025 af met een positief financieel resultaat. Bij Turap 2 2025 werd een resultaat na mutaties in de reserves verwacht van € 18,1 miljoen. Nu bij de jaarrekening blijkt dit resultaat hoger te zijn, namelijk € 26,8 miljoen. Voorgesteld wordt om dit positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Hiermee wordt de lijn van de afgelopen jaren, waarin het eigen vermogen toeneemt voortgezet.

Deze toename van het eigen vermogen blijkt ook uit onderstaande tabel waarin het verloop van de reserves zichtbaar is:

Omschrijving	Algemene reserve	Bestemmings reserves	Totaal
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Saldo 31-12-2024	67.332	244.080	311.412
Gerealiseerd resultaat voorgaand boekjaar	6.388	0	6.388
Saldo 01-01-2025	73.720	244.080	317.800
Gerealiseerde toevoegingen	2.118	109.871	111.989
Gerealiseerde onttrekkingen	0	-91.195	-91.195
Saldo 31-12-2025	75.838	262.756	338.594
Gerealiseerd resultaat boekjaar	26.829	0	26.829
Saldo 01-01-2026	102.667	262.756	365.424

In bovenstaande tabel blijkt dat 2024 ook een positief resultaat liet zien welke aan de reserves is toegevoegd. Hierdoor begonnen we het boekjaar met een eigen vermogen (het totaal van de algemene reserve en de bestemmingsreserves) van € 317,8 miljoen. Door de mutaties in de reserves gedurende 2025 en het resultaat van 2025 neemt dit toe met € 47,6 miljoen, waardoor het eigen vermogen uitkomt op € 365,4 miljoen.

In het jaarverslag is per programma uiteengezet waardoor de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en begroting worden veroorzaakt. Hieruit blijkt dat het veelal gaat om incidentele afwijkingen, waarvan een groot deel wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves. Dit geldt bijvoorbeeld voor de resultaten zorg waardoor gedurende 2025 in totaal € 11,2 miljoen aan de BR WMO en jeugdzorg is toegevoegd en de resultaten van het grondbedrijf die in 2025 tot een toevoeging van € 5,1 miljoen aan de bestemmingsreserves voor grondexploitaties hebben geleid. Daarbij komt dat de raad bij de begroting 2026 heeft besloten dat jaarlijks maximaal € 6 miljoen van het niet begrote jaarresultaat aan de BR stadsontwikkelfonds wordt toegevoegd, mits dit past binnen de door de raad gestelde kaders. In 2025 is hieraan voldaan en heeft de toevoeging van €6 miljoen aan de BR Stadsontwikkelfonds plaatsgevonden. In totaal is er per saldo € 18,7 miljoen aan de bestemmingsreserves toegevoegd in 2025. Zie voor een overzicht van alle mutaties in de tabel 'verlooptstaat bestemmingsreserves' in de jaarrekening.

Het benodigde weerstandsvermogen stijgt naar € 88,2 miljoen (2024: € 80,4 miljoen). de beschikbare weerstandscapaciteit stijgt eveneens naar €132,7 miljoen (2024: € 98,5 miljoen). De weerstandsfactor komt hierdoor uit op 1,5. Dit is hoger de weerstandsfactor vanuit de primitieve begroting 2025 (1,2) en de jaarstukken 2024 (1,2). De weerstandsfactor drukt uit in welke mate de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. De solvabiliteitsratio komt uit op 31% ten opzichte van 21% bij de primitieve begroting 2025. Het tot stand komen van de weerstandsfactor, solvabiliteitsratio en de ontwikkeling van de totale financiële positie wordt nader toegelicht in de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen.

In 2025 zijn de risico's die samenhangen met het grondbedrijf sterk toegenomen, met name door de risico's voor de grondexploitatie Spoorzone Arnhem Oost (onderdeel Rijnpark) en Nijmeegseweg. De omvang van de bestemmingsreserves samenhangend met de grondexploitatie is per 31 december 2025 niet hoog genoeg om alle risico's van het grondbedrijf te dekken. Als gevolg hiervan wordt een deel van de risico's gedekt door de algemene reserve. Deze dekking is meegenomen in de berekening van de weerstandsfactor. Een verdere toelichting is opgenomen in de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen en de paragraaf Grondbeleid.

In de jaarstukken is de rechtmatigheidsverantwoording door het college afgegeven. Hieruit blijkt dat er sprake is van onrechtmatigheden, met name op het onderdeel begrotingsrechtmatigheid. Op basis van de afspraken met de raad is het overgrote gedeelte hiervan acceptabel. In de paragraaf bedrijfsvoering is hiervoor een verdere toelichting opgenomen.

Leeswijzer

De jaarstukken zijn een onderdeel uit de P&C-cyclus. In de Begroting wordt het gemeentelijk beleid op hoofdlijnen toegelicht. In de jaarstukken wordt zowel beleidsinhoudelijk als financieel verantwoording afgelegd over de resultaten die in 2025 zijn behaald. De jaarstukken bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

In het jaarverslag staat de beleidsinhoudelijke verantwoording centraal. Deze verantwoording wordt gegeven aan de hand van de 3W-vragen:

- wat wilden we bereiken?
- wat hebben we gedaan?
- wat heeft het gekost?

De jaarrekening is financieel van aard. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de financiën van de gemeente.

Opbouw van de jaarstukken

In deze leeswijzer wordt aangegeven hoe de indeling van de jaarstukken eruit ziet.

Deel 1 - hoofdlijnen van beleid

In het eerste hoofdstuk staan de belangrijkste opgaven en het beleidsinhoudelijke en financiële resultaat in 2025 benoemd.

Deel 2 - jaarverslag

Het jaarverslag is opgebouwd uit drie onderdelen:

Acht wijkprogramma's (W)

Sinds 2017 zijn acht wijkprogramma's ingesteld. De 24 wijken zijn geclusterd in acht gebieden: Noord-West, Noord-Oost, Presikhaaf, Centrum/Spijkerkwartier/Arnhemse Broek, Malburgen, Rijkerswoerd/ Kronenburg/ Vredenburg, Elden/ De Laar en Schuytgraaf/ Elderveld. In dit Jaarverslag zijn de financiën van de wijkprogramma's financieel samengevoegd tot één wijkprogramma. Dit is gebeurd naar aanleiding van amendement 23A20 'Financieel samenvoegen wijkprogramma's'. Per wijk is wel verantwoording afgelegd op de doelen en inspanningen.

Dertien stedelijke programma's (S)

De doelenboom is een belangrijk onderdeel in de stedelijke programma's. Bij het onderdeel 'wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan' zijn de verantwoording op de doelen en op de inspanningen opgenomen.

Toelichting doelen en inspanningen

In het jaarverslag wordt de voortgang aangegeven van de doelen en inspanningen die in de Begroting 2025 zijn opgenomen. Per doel en inspanning is de stand van zaken beschreven. Ook wordt bij de doelen en inspanningen de status aangegeven door middel van verschillende icoontjes. Deze icoontjes houden het volgende in:

- Groene pijl schuin omhoog - Het doel/ de activiteit loopt op koers
- Oranje pijl naar rechts - Het doel/ de activiteit loopt gedeeltelijk op koers
- Rode pijl schuin omlaag - Het doel/ de activiteiten lopen niet op koers
- Groen vinkje - Het doel/ de activiteit is gerealiseerd

In de Begroting 2025 waren eveneens 4 programma's opgenomen die op een andere wijze gepresenteerd werden in het kader van doorontwikkeling begroting en verantwoording. Deze 4 programma's zijn in deze Jaarstukken ook op een nieuwe wijze gepresenteerd zoals vermeld in de raadsbrief 'Vervolg Doorontwikkeling Begroten en Verantwoorden' van 1 april 2025.

Voor deze 4 programma's wordt per inspanning middels een kruis of een vinkje aangegeven of de inspanning een afwijking heeft op de onderdelen inhoud, financiën, planning en risico's volgens de volgende richtlijnen:

Definities		
Inhoud	De inspanning in het verantwoordingsjaar wordt zoals omschreven uitgevoerd	De inspanning in het verantwoordingsjaar wordt niet of op andere wijze dan omschreven uitgevoerd
Financiën	De uitvoering van de inspanning zorgt in het verantwoordingsjaar niet voor een belangrijke financiële afwijking* (voordeel of nadeel)	De uitvoering van de inspanning zorgt in het verantwoordingsjaar voor een belangrijke financiële afwijking* (voordeel of nadeel)

Planning	De inspanning wordt in het verantwoordingsjaar zonder vertraging uitgevoerd	De inspanning loopt in het verantwoordingsjaar vertraging op
Risico's	Er wordt geen risico voorzien dat de inspanning alsnog niet of anders wordt uitgevoerd, dat er een financiële afwijking of vertraging ontstaat	Er wordt een risico voorzien waardoor de inspanning alsnog niet of anders wordt uitgevoerd, er een financiële afwijking of vertraging ontstaat

Daarnaast is bij deze programma's bij de financiële afwijkingen aangegeven op welk doel de afwijking betrekking heeft, om op deze wijze de koppeling te kunnen leggen tussen de afwijkingen en de doelen.

Toelichting afwijkingen

Binnen Wijken Algemeen en stedelijke programma's zijn bij het onderdeel 'wat heeft het gekost' een financieel overzicht met een toelichting op de afwijkingen opgenomen. In de tabel met de afwijkingen zijn de volgende afkortingen opgenomen:

- V/N - Voordeel/ Nadeel;
- I/S - Incidenteel/ Structureel;
- AR/BR - Algemene reserve/ Bestemmingsreserve.

Elf paragrafen

De paragrafen vormen een 'dwarsdoorsnede' van de begroting. Er worden kaderstellende beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten. De paragrafen geven daarmee belangrijke aanvullende informatie over de meerjarige financiële positie van de gemeente. Een deel van de paragrafen zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht voorgeschreven.

De volgende zijn in het Jaarverslag opgenomen:

1. Lokale heffingen - In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners.
2. Risicomanagement en weerstandsvermogen - Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. In deze paragraaf zijn ook financiële kengetallen opgenomen, zoals het weerstandsvermogen, de solvabiliteit en de schuldquote.
3. Onderhoud kapitaalgoederen - In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen (zoals wegen, riolering, gebouwen) gewaarborgd is.
4. Financiering - Hier wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente is omgegaan.
5. Bedrijfsvoering - In de paragraaf wordt gerapporteerd over de voortgang van interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie.
6. Verbonden partijen - De gemeente werkt samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Als de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft bij een partij, is dit een zogenoemde verbonden partij. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen toegelicht.
7. Grondbeleid - De gemeente speelt een rol in het kopen en verkopen van gronden. Hier wordt verder ingegaan op het gevoerde grondbeleid.
8. Investeren - In deze paragraaf wordt over de realisatie van de investeringen gerapporteerd.
9. Subsidies - De gemeente verstrekt subsidies aan instellingen die een bijdrage leveren aan gemeentelijke doelstellingen. In deze paragraaf wordt aangegeven welke instellingen subsidie hebben ontvangen inclusief de subsidiebedragen.
10. Integriteit - In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan het Arnhemse integriteitsbeleid.
11. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid - In deze paragraaf wordt verslag gedaan van de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Op verzoek van uw raad zijn drie niet verplichte paragrafen in de jaarstukken opgenomen. Dit zijn de paragrafen Investeren, Subsidies en Integriteit. De overige acht paragrafen zijn verplicht vanuit het BBV.

Deel 3 - Jaarrekening

Het derde deel van de jaarstukken bestaat uit de financiële jaarrekening. Dit hoofdstuk biedt, conform de vereisten vanuit het BBV, diverse financiële overzichten.

In de jaarstukken kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de balans of winst- en verliesrekening.

Interactieve website jaarstukken

De jaarstukken zijn digitaal beschikbaar op: financien.arnhem.nl. Op de website is bij de stedelijke en wijkprogramma's de volgende extra informatie te vinden:

- In de doelenboom zijn ook de teksten te zien vanuit de Begroting 2025
- Bij de onderdelen 'wat heeft het gekost' de overzichten per kostensoort, portefeuilleonderdelen en taakvelden
- Totaaloverzicht subsidies
- Totaaloverzicht reserves

Deel 2 Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit de drie onderdelen:

1. Wijkprogramma's
2. Stedelijke programma's
3. Paragrafen

Wijkprogramma's

De diverse taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is en die op wijkniveau plaatsvinden, zijn opgenomen in de volgende 8 wijkprogramma's (bundeling van logisch samenhangende wijken). De verantwoording van de wijkprogramma's is samengevoegd in Wijken Algemeen.

W0	Wijken Algemeen
W1	Wijkprogramma Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek (CSA) Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek
W2	Wijkprogramma Noordwest Burgemeesterswijk, Hoogkamp, Transvaal, Heijenoord, Lombok, Klarendal, Klingelbeek e.o., Schaarsbergen e.o., Sint Marten en Sonsbeekkwartier
W3	Wijkprogramma Noordoost Alteveer, Cranevelt, Geitenkamp, Monnikenhuizen, Velperweg e.o.
W4	Wijkprogramma Presikhaaf Presikhaaf West en Presikhaaf Oost
W5	Wijkprogramma Malburgen Malburgen West, Malburgen Oost/Noord, Malburgen Oost/Zuid, waaronder Het Duifje en Immerloo
W6	Wijkprogramma Schuytgraaf/Elderveld Schuytgraaf en Elderveld
W7	Wijkprogramma De Laar/Elden De Laar en Elden
W8	Wijkprogramma Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg (RKV) Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg

Wijken algemeen

In dit onderdeel staan de algemene ontwikkelingen binnen de wijken aangegeven. Ook is de financiële verantwoording van de wijken te vinden in Wijken Algemeen. Deze wijkprogramma's zijn vervlochten met de stedelijke programma's.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhem is/ wordt een levendige en vitale stad waar het volgens inwoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is (T)		
Verkleinen van de kloof tussen inwoners/ondernemers en de lokale overheid (D)		
De uitvoering van de Koersnota Van Wijken Weten loopt op koers. Over de stand van zaken van de uitvoering is de raad eind 2025 geïnformeerd aan de hand van een raadsinformatiebrief.		
Uitvoeren Koersnota Van Wijken Weten (I)		
De uitvoering van het uitvoeringsplan Van Wijken Weten is volop gaande. Het afgelopen jaren zijn diverse inspanningen gestart en/of afgerond. De raad is hierover geïnformeerd aan de hand van een raadsinformatiebrief eind december.		
Uitvoeren veranderplan wijksturing (I)		
Dit traject is grotendeels afgerond en heeft geleid tot een andere begrotingsstructuur in de Meerjarenbegroting 2026-2029. Daarin zijn de stedelijke doelen en de doelen vanuit de wijken samengevoegd in de verschillende begrotingsprogramma's. Dit traject is intern geëvalueerd en heeft verbeterpunten opgeleverd voor de komende P&C cyclus. Het verandertraject wordt vervolgens onderdeel van het brede organisatieontwikkelingstraject 'Lekker werken aan de ambities van Arnhem'.		
Ontwikkelen van integraal accommodatiebeleid (I)		
Najaar 2025 zijn de opdracht, het doel, de werkwijze, de planning, de beoogde resultaten en de concept beleidslijnen besproken met de raad. Afsproken is dat in 2026 in twee wijken, Elderveld en Presikhaaf, pilots worden uitgevoerd. Voor die wijken stellen we sociaal gebiedsplannen op, waarmee we zicht krijgen op de meerjarig benodigde functies. Functies die passen bij de samenstelling en ontwikkeling van de wijk (demografisch en sociaaleconomisch). Op basis van het sociaal gebiedsplan, de concept beleidslijnen en in samenspraak met de partners in de wijk stellen we vervolgens vast wat nodig is voor het huisvesten van de functies en hoe we daar op korte en langere termijn in kunnen voorzien (via panden van de gemeente, maar vooral ook derden). Het streven is om eind 2026 de uitkomsten van de pilots, de in de praktijk getoetste beleidslijnen (het kader) en het plan voor de uitrol van het Integraal Accommodatiebeleid vast te stellen. Vanwege de complexiteit van de opgave is afgesproken dat de raad elk kwartaal een update krijgt van de voortgang en de haalbaarheid van de planning of eventuele aanpassing daarvan.		

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	227.851	242.304	245.068	240.119	4.950
Baten	31.016	32.726	34.412	32.947	-1.465
Saldo lasten en baten	-196.835	-209.577	-210.656	-207.171	3.484
Toevoegingen aan reserves	3.540	1.762	2.013	2.081	-68
Onttrekkingen aan reserves	7.820	1.406	4.107	4.184	77
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	4.280	-356	2.094	2.103	9
Gerealiseerd resultaat	-192.555	-209.934	-208.562	-205.068	3.493

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	3.661	V			
WMO en sociale wijkteams	11.232	V	Zorg in Natura	I	BR
WMO en sociale wijkteams	1.987	V	Persoonsgebonden budget	I	BR
Jeugdzorg	1.449	V	Persoonsgebonden budget	I	BR
Armoedebeleid	1.320	V	Minder gebruik van regelingen	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	294	V	Groot onderhoud groen en bomen	I	BR
Welzijn	263	V	Samenlevingsopbouw	I	AR
Werk en Inkomen	258	V	Re-integratiebudget	I	AR
Financiën	253	V	Rente activa	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	195	V	Beeldkwaliteit onderhoudswerk openbare ruimte	I	AR
Werk en Inkomen	174	V	BUIG (zie baten)	I	AR
Welzijn	165	V	Ondersteun opgroeien en opvoeden	I	AR
Mobiliteit	123	V	Parkeerexploitatie	I	BR
Mobiliteit	-345	N	Groot onderhoud wegenbeheer	I	BR
Onderwijs	-1.345	N	Beheer MFC	I	AR
Schulddienstverlening	-1.469	N	Schulddienstverlening	I	AR
Jeugdzorg	-10.893	N	Zorg in Natura	I	BR
Baten	-1.045	N			
Onderwijs	391	V	Beheer MFC	I	AR
Werk en Inkomen	-257	N	BUIG (zie lasten)	I	AR
Mobiliteit	-1.179	N	Parkeerexploitatie	I	BR
Toevoegingen aan reserves	88	V			
Mobiliteit	803	V	Parkeerexploitatie	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-294	N	Groot onderhoud groen en bomen	I	BR
Armoedebeleid	-421	N	Overschot budget Verbeteren inkomensregelingen	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Zorg in Natura

Binnen de zorg in natura is een voordeel behaald van € 2,49 miljoen. Dit voordeel is verdeeld over de wijkprogramma's (€ 0,31 miljoen) en het stedelijke programma (€ 2,18 miljoen).

Het totale voordeel bestaat voor €1,07 miljoen uit voordelen op het beleidsveld jeugdzorg. Dit is een saldo van een voordeel op het stedelijke programma van € 11,96 miljoen en een nadeel op de wijkprogramma's van €10,89 miljoen. Het voordeel komt door een daling van het aantal cliënten.

Ook binnen het beleidsveld wonen, rollen en vervoer is er per saldo een voordeel behaald van €1,0 miljoen. Op het stedelijk programma is een nadeel te zien van € 6,8 miljoen en op de wijkprogramma's een voordeel van € 7,8 miljoen. Het voordeel is behaald door een lagere afname op de verschillende activiteiten binnen het beleidsveld.

Persoonsgebonden budget

Op de wijkbudgetten is een voordeel te melden van € 3,44 miljoen op de persoonsgebonden budgetten (PGB), bestaande uit een voordeel op PGB Jeugd van €1,45 miljoen, een voordeel op PGB WMO van € 0,83 miljoen en een voordeel op PGB huishoudelijke ondersteuning van € 1,16 miljoen.

Op het stedelijke programma S07 Zorg is een nadeel op de PGB gemeld van in totaal € 2,07 miljoen. Dit betekent dat er per saldo een voordeel €1,37 miljoen. PGB kent al langer een dalende lijn van uitnutting, dit is voortgezet in 2025.

Minder gebruik van regelingen armoedebeleid

De regelingen zijn heel wisselend besteed. Van de Gelrepass, Bijzondere Bijstand en Bewindvoering is net als de afgelopen jaren meer gebruik gemaakt dan begroot. Aan Kansrijk Opgroeien, kwijschelding lokale heffingen

(administratieve verschuiving met programma S06) en collectieve aanvullende zorgverzekering is minder besteed dan begroot. Het budget voor het ondersteunen van organisaties voor de gevolgen van de energiecrisis is niet nodig gebleken. Van de extra middelen voor het verbeteren van inkomensregelingen is meer budget overgehouden dan in de Nota Budgetoverheveling was opgenomen. Het grotere overschot wordt doorgeschoven naar 2026 via een toevoeging aan de reserve.

Groot onderhoud Groen en bomen

Een deel van het jaarprogramma groot onderhoud groen (€ 91.000) en bomen (€ 203.000) is niet gerealiseerd. Voor zowel groot onderhoud groen als bomen stonden een aantal projecten gepland (vervangen bomenlaan en aanhelen groenstructuur Lange Water, vervangen deel van de bomenlaan Bakenbergseweg, aanhelen bomenlaan en groenstructuur Marga Klompé ter hoogte van de nieuwe rotonde) om in het najaar 2025 uitgevoerd te worden. De voorbereiding voor deze projecten is uitgelopen, de projecten zijn doorgeschoven naar het voorjaar 2026. De niet bestede middelen worden verrekend met de bestemmingsreserve 'Groot onderhoud Openbare Ruimte'.

Samenlevingsopbouw

Het voordeel van € 263.000 op Samenlevingsopbouw wordt verklaard door meerdere factoren.

Ten eerste is sprake van een voordeel van € 35.000 door niet- begrote bijdragen.

Daarnaast is er een voordeel van € 170.000 op de rentelasten. Voor de verklaring van dit voordeel verwijzen we naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën.

Voor subsidie aan Rijnstad voor Community Building was een bedrag van € 45.000 begroot op begrotingsprogramma. Deze middelen zijn echter op stadsniveau verstrekt in plaats van binnen dit wijkonderdeel, waardoor een afwijking is ontstaan.

Re-integratiebudgetten

De onderschijding op het re-integratiebudget van € 258.000 wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen, zoals bijvoorbeeld lagere lasten voor het werkgeversservicepunt (WSP) dan in eerste instantie aangenomen.

Rente activa

Voor de verklaring van het rentevoordeel van € 253.000 verwijzen we naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën."

Beeldkwaliteit onderhoudswerk openbare ruimte

Het onderhoudswerk aan de openbare ruimte in de stad wordt voor een groot deel beoordeeld op basis van beeldkwaliteit. Deze kwaliteit wordt door een externe partij getoetst. Bij het niet voldoen aan de vastgestelde kwaliteit krijgt de aannemer minder vergoed. Daarnaast is in de begroting ruimte om extra onvoorziene werkzaamheden te kunnen verrichten. Ook hierop is in 2025 een onderbesteding geweest. Tezamen heeft dit geleid tot een kostenvoordeel van € 0,2 miljoen. Vooralsnog is sprake van een incident. Het streven blijft het onderhoudsniveau te laten voldoen aan de opdracht.

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Binnen de BUIG wordt het gedeelte voor wat betreft bijstand voor startende ondernemers binnen de wijken verantwoord. We zien hier per saldo een resultaat van € 83.000 nadeel. Zie voor de gehele BUIG de verantwoording op programma participatie en armoedebestrijding.

Ondersteunen Opgroeien en Opvoeden

Binnen Ondersteunen Opgroeien en Opvoeden is een incidenteel financieel voordeel van € 165.000 ontstaan. Dit voordeel komt voort uit een terugvordering op de subsidie 2024. De subsidieontvanger heeft in 2024 minder kosten gemaakt dan het bedrag dat oorspronkelijk was verleend. Hierdoor is, op basis van de ingediende subsidieverantwoording, een deel van het verstrekte subsidiebedrag teruggevorderd.

Parkeerexploitatie

Per 1 januari 2025 zijn de parkeertarieven verhoogd. Het afgelopen jaar is gebleken dat deze relatief forse verhoging ertoe heeft geleid dat er minder parkeertickets zijn verkocht en ook dat er minder lang werd geparkeerd. Hierdoor zijn de parkeeropbrengsten voor het straatparkeren in totaal € 1,2 mln. lager uitgevallen dan begroot. Daarbij zien we dat dit effect het grootste was in het begin van het jaar.

Naast de lager uitgevallen parkeeropbrengsten (€ 1,2 miljoen) was er een voordeel op de lasten van € 123.000. Het totale exploitatieresultaat wordt verrekend met de bestemmingsreserve Bereikbaarheid.

Het overig resultaat op het parkeren wordt verantwoord in het programma Bereikbaarheid.

Groot onderhoud Wegenbeheer

De middelen voor groot onderhoud wegenbeheer zijn in 2025 nagenoeg volledig besteed, maar ten opzichte van de programmering zijn meer werkzaamheden verricht op buurtwegen en minder op hoofdwegen. Op het wijkprogramma is hierdoor een nadeel ontstaan (€ -345.000) en op het stedelijk programma Bereikbaarheid een voordeel (€ 368.000).

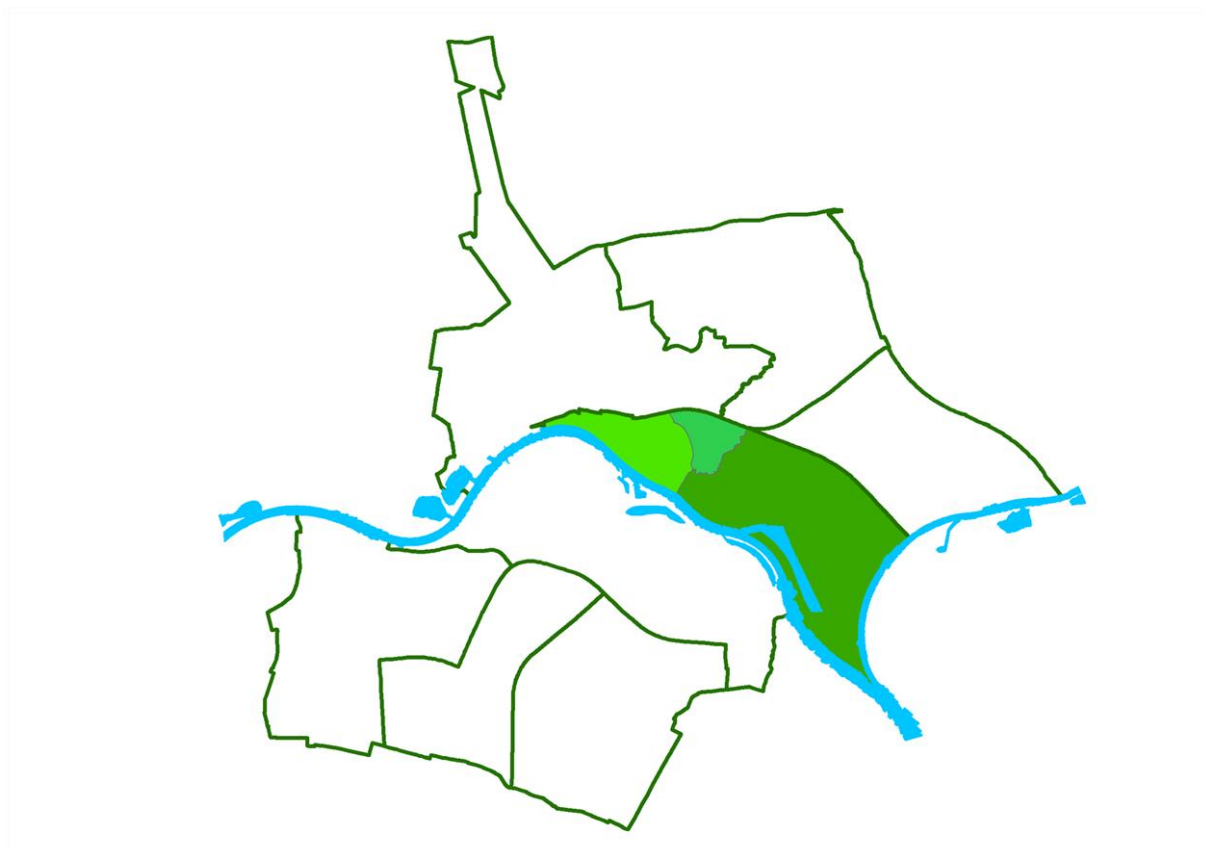
Beheer MFC's

De lasten van het beheer en onderhoud van de MFC's zijn € 1,3 miljoen hoger dan geraamd. Dit gaat om gebruikers- en incidenteel onderhoud (o.a. schilderwerk aan de binnenkant), beheer en schoonmaak. Een deel van de overschrijding valt weg tegen een hogere servicekostenafrekening met huurders en de een eenmalige onttrekking uit de bestemmingsreserve gebruikersonderhoud. Op het eigenarenonderhoud is er een onderbesteding als gevolg van het doorschuiven van werkzaamheden naar 2026. De geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve voor het eigenarenonderhoud is daarom verlaagd. Per saldo is in 2025 het resultaat op het eigenaren- en gebruikersonderhoud van de MFC's afgerond € 0,9 miljoen.

Schulddienstverlening

Bij de overgang van externe naar interne dienstverlening schuldhelpverlening, is het budget grotendeels overgeheveld naar het stadsprogramma voor de personeelskosten van de interne dienstverlening. De externe dienstverlener rondt echter de oude dossiers af, deze kosten zijn net als de afgelopen jaren onderdeel van de wijkprogramma's. Dat leidt tot een overschrijding op wijkbudgetten en een onderschrijding op het stedelijke programma van € 1,4 miljoen.

Centrum, Spijkerkwartier, Arnhemse Broek

In het wijkprogramma Centrum, Spijkerkwartier, Arnhemse Broek (CSA) bevinden zich de wijken Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen		(T)
Bewoners hebben meer contact en ervaren meer sociale cohesie		(D)
De veerkracht van de wijk is versterkt door meer onderlinge contacten in de wijk. We hebben de betrokkenheid van bewoners gestimuleerd bij het organiseren van activiteiten in de Symfonie, door het inzetten van bewonersondersteuning. Er is gewerkt aan een gezamenlijk programma rondom de Symfonie en Blokhut. Samen met o.a. Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA), hebben we bewonersgroepen ondersteund bij het organiseren van activiteiten in het Centrum. En we hebben kansen gekoppeld aan de BlauweWijkEconomie (DAZO), waar wijkbewoners werken aan een circulaire- en inclusieve wijk economie.		
Inspanningen 2025		(I)
In het Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek (CSA) hebben we diverse initiatieven ontplooid. Deze initiatieven dragen bij aan versterking van de gemeenschapsvorming.		
Bewoners zijn meer (financieel) zelfstandig en staan steviger in de maatschappij		(D)
Het vergroten van zelf- en samenredzaamheid hebben wij als speerpunt bij alle (wijk) initiatieven die wij stimuleren en faciliteren, meegenomen. We zijn ook doorgegaan met de laagdrempelige hulp die vanuit de Symfonie wordt georganiseerd. Hier werken we samen met onze welzijnspartners, zoals Rijnstad en Sociaal Wijkteam om inwoners zo goed mogelijk te helpen met vragen. Ook werkten we afgelopen jaar samen met onder andere Broek Omhoog en De Kansen om de zelf- en samenredzaamheid te verstevigen.		

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	------------

Om de zelf- en samenredzaamheid in het gebied te versterken, hebben we goed functionerende wijkorganisaties en het wijknetwerk gefaciliteerd.

Kansengelijkheid	(T)
-------------------------	------------

Meer kinderen hebben de mogelijkheid om hun talent te ontdekken en te ontwikkelen	(D)
--	------------

Dankzij de programma's van de Rijke Schooldag en Kansrijk Opgroeien hebben kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. In de wijk, op de Paulusschool en de HugodeGrootschool zijn extra activiteiten geboden om kinderen te laten werken aan hun talenten.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	------------

We hebben wijkpartners en basisscholen gefaciliteerd via de subsidie 'Kansrijk Opgroeien', om stevig in te zetten op extra programma's voor de leerlingen en extra ontwikkelmogelijkheden voor jongeren en jongvolwassenen.

Gezondheid	(T)
-------------------	------------

Meer inwoners hebben een gezonde en actieve leefstijl	(D)
--	------------

Het investeren in gezonde en actieve leefstijl blijft prioriteit. Afgelopen jaar hebben we in Thialf geïnvesteerd om het gebruik van deze speelplek aantrekkelijk te houden. Andere sport- en speelplekken in het Arnhemse Broek worden verbeterd in samenwerking met het NPAO. Daarnaast hebben we met subsidiepartners afspraken op maat gemaakt, zoals gezinskoken of bewegen voor ouderen.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	------------

Om een gezondere leefstijl te bevorderen hebben we (wijk)initiatieven en projecten gesubsidieerd en gefaciliteerd.

Openbare Ruimte	(T)
------------------------	------------

Bewoners en bezoekers ervaren CSA als een aantrekkelijke, veilige en duurzame omgeving	(D)
---	------------

We hebben versteende, verloederde en gevaarlijke plekken aangepakt en we hebben bewonersinitiatieven gefaciliteerd die hieraan bijdragen. Voorbeelden zijn de 14e tuin in het Spijkerkwartier en het Transformatorplein in Het Broek. Samen met de werkgroep gevelschoon Spijkerkwartier zijn vier plekken met veel graffiti opgeknapt en houden we zes straten in de wijk schoon van nieuwe bekladdingen. In samenspraak met bewoners hebben we de voorbereidingen getroffen voor de herinrichting van de Driekoningsstraat en omgeving. Deze straten in het Spijkerkwartier worden in het kader van het groot onderhoud opnieuw ingericht. In Het Broek is in samenwerking met de eigenaar een grote muurschildering gerealiseerd op een plek die eerst met veel graffiti beklad was.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	------------

We hebben in een aantrekkelijke buitenruimte geïnvesteerd, waarbij veel verharding plaats heeft gemaakt voor groen en verloederde plekken zijn opgeknapt.

Veiligheid	(T)
-------------------	------------

Bewoners en ondernemers ervaren minder overlast	(D)
--	------------

Binnen het actieprogramma Schoon Heel Veilig Steenstraat en omgeving, zijn uitgelichte onderwerpen met bijbehorende acties uitgevoerd. Het afgelopen jaar waren dat onder andere extra aandacht voor onveiligheid in de Spoorhoek, bij Velperpoort, maar ook het verbeteren van de gevel uitstraling in de winkelstraten en terugdringen van graffiti.

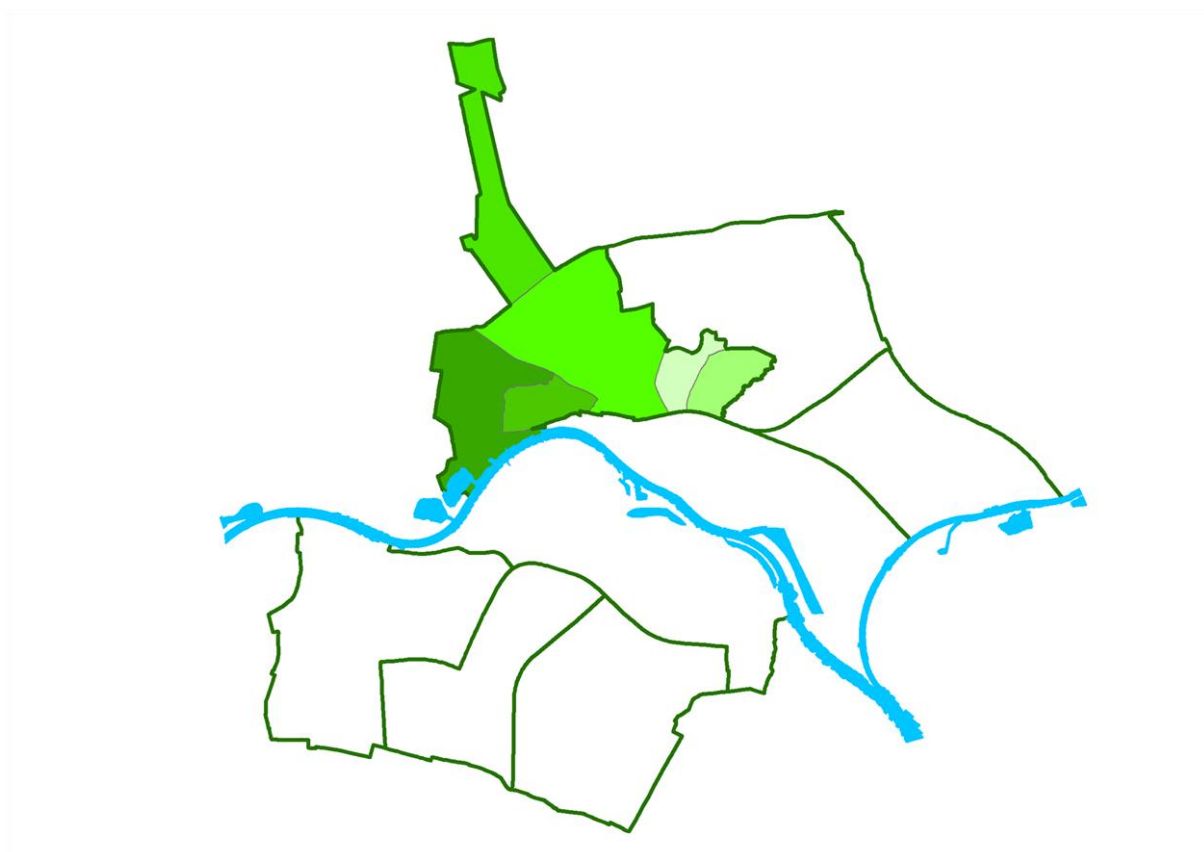
We hebben een start gemaakt voor een integrale aanpak rondom leefbaarheid en veiligheid langs de Johan de Wittlaan. In het Centrum werkten we aan de nazorg van de stadsbrand, die nog steeds veel impact heeft op bewoners.

Dit onderwerp blijft een aandachtspunt.

We hebben afgelopen jaar samengewerkt met andere wijkpartners aan verbeterplannen om de leefbaarheid te verbeteren. Zo zijn vier gevels in de Steenstraat opgeknapt via het gevelstimulans project, zodat deze panden er transparanter uitzien. Veiligheid blijft in CSA een belangrijk thema.

Noordwest

In het wijkprogramma Noordwest bevinden zich de wijken Klarendal, Burgemeesterswijk/ Hoogkamp, Schaarsbergen en omgeving, Sint Marten/ Sonsbeekkwartier, Heijenoord en Lombok, Hoogstede/Klingelbeek en omgeving.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen		(T)
Meer inwoners kunnen meedoen in de wijk		(D)
Om de sociale cohesie en de maximale participatie van inwoners te bevorderen zijn er ontmoetingsplekken gecreëerd in de wijk die passen bij de vraag uit de wijk. Deze fysieke ontmoetingsplekken zijn toegankelijk, nabij en laagdrempelig.		
Inspanningen 2025		(I)
Buurthuizen zijn gefaciliteerd en gestimuleerd om een passend en goed aanbod aan activiteiten te hebben.		
Sociale wijkinitiatieven in Klarendal en Sint Marten zijn bijeen gebracht en hebben in juni een update uitgebracht van hun activiteiten in een sociale kaart;		
Op verschillende plekken in Noord-West is gekeken naar het aanpassen van speelplekken en groen samen met inwoners. Hierbij hebben we aandacht besteed aan het spelen en bewegen, vergroenen en het onderwerp klimaatadaptatie;		
Samen met Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en Sportbedrijf Arnhem hebben we ingezet op beweeg- en ontmoetingsprogramma's voor ouderen in en rondom de buurthuizen en ontmoetingsplekken;		
In maart 2025 heeft een bijeenkomst plaatsgevonden voor alle professionals in het sociaal domein in Klarendal en Sint Marten. Daarnaast is een maandelijks inloopspreekuur voor inwoners in De Nieuwe Hommel		

georganiseerd in samenwerking met uitvoerend medewerkers van UWV, Sociaal Wijkteam, Werk en Inkomen. Ook vind eens in de 6 weken een sociale tafel met sociale partners op managementniveau plaats.

Kansengelijkheid

(T)

In Klarendal en Sint Marten kunnen kinderen en hun ouders zich beter ontplooiën in een stimulerende omgeving

Meer inwoners kunnen zonder geldzorgen en geldproblemen leven zodat kinderen en jongeren zich in vrijheid, veiligheid en zonder ontwikkelachterstanden kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en krachtige individuen.

Inspanningen 2025

(I)

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) heeft de opdracht ontvangen voor het organiseren van bezoeken aan huis door een jeugdverpleegkundige voor alle kinderen op het moment dat ze 18 maanden oud zijn;

Het aanbod van de Speelmorgen in Klarendal is verder geprofessionaliseerd in samenwerking met Rijnstad;

De uitvoeringsagenda en de benoemde actiepunten van het Nationaal Programma Arnhem Oost zijn uitgevoerd in samenwerking met het wijknetwerk van (basis)scholen, jeugdverpleegkundigen, Sportbedrijf Arnhem, Rijnstad, Rozet en het Sociaal Wijkteam;

De eerste ronde van het zakgeld project is afgerond in februari. Daarin worden ouders en hun kinderen begeleid aan de hand van thema avonden. Het netwerk van de ouders wordt vergroot en de gezinnen leren op een positieve manier leren omgaan met geld. Een tweede ronde is in april gestart en afgerond onder leiding van een projectleider en in samenwerking met Jeugdcentrum Vogelwijk, Rijnstad kinderwerk, Sociaal Wijkteam voor ouders en hun kinderen tot 12 jaar.

Gezondheid

(T)

Kwetsbare inwoners leven langer in goede gezondheid en blijven vitaal

(D)

Meer inwoners van Klarendal en Sint Marten hebben voldoende inkomen om rond te kunnen komen, voelen zich gezond, worden geholpen om aansluiting te vinden bij de maatschappij en krijgen kansen om zich te ontwikkelen.

Inspanningen 2025

(I)

We hebben een actieprogramma Gezonder Klarendal en Sint Marten opgesteld op basis van positieve gezondheid. Hiervoor werken we samen met de kennisinstellingen Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN), ArtEZ, Van Hal Larenstein;

Samen met Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en Sportbedrijf Arnhem hebben we ingezet op beweeg- en ontmoetingsprogramma's voor ouderen in en rondom de buurthuizen en ontmoetingsplekken;

We zetten Welzijn op Recept door in Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en Rijnstad om bewustwording en regie op de eigen gezondheid te houden en de inzet van zwaardere zorg hierdoor te voorkomen.

Veiligheid

(T)

Bewoners hebben minder last van gevoelens van onveiligheid

(D)

Minder inwoners ervaren gevoelens van onveiligheid, doordat er minder drugsoverlast is, minder overlast van verwarde personen en verloederde plekken zijn opgeknapt. De focus ligt daarbij op de wijken Klarendal en Sint Marten. Bewoners van de Burgemeesterswijk en de Hoogkamp ervaren minder overlast van jeugd

Inspanningen 2025

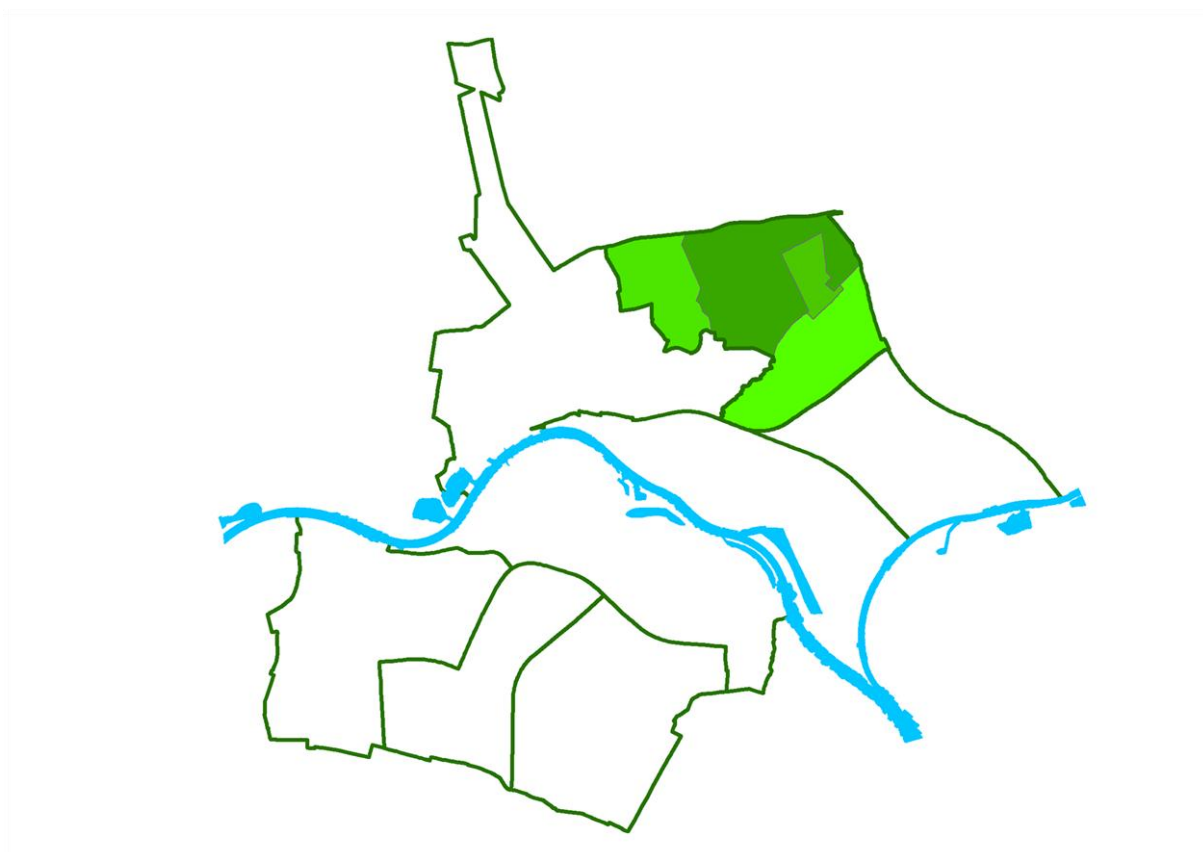
(I)

We leiden het wijkveiligheidsoverleg waarbij we signalen verzamelen en omzetten in acties. We geven mede sturing aan de opdracht van de stadsmarinier ten behoeve van het meerjarige actieplan Hommel en Singel, in het kader van de aanpak Schoon, Heel & Veilig. Samen met het jongerenwerk van Rijnstad en de straathoekwerkers van Pactum dringen we de overlast van jeugd in de Burgemeesterswijk en Hoogkamp terug.

We hebben in december een jongerenontmoetingsplek gerealiseerd in de Hoogkamp. We hebben de jongeren uit de wijk hierbij betrokken. We dragen bij aan lijn 3 van Nationaal Programma Arnhem-Oost door middel van het opstellen van een handelingskader Klarendal-Sint Marten. Dit doen we samen met de woningbouwcorporaties Vivare, Portaal en Volkshuisvesting. Samen met de politie initiëren we het initiatief 'Bondgenoten'. We investeren in relaties met sleutelfiguren in tijden van rust, om in tijden van nood een beroep op elkaar te kunnen doen.

Noordoost

In Noordoost bevinden zich de wijken Geitenkamp, Monnikenhuizen, Velperweg e.o. en Alteveer-Cranevelt.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
-------------	------------	------------------

Meedoen (T)

Meer bewoners zijn zelf- en samenredzaam (D)

De exploitatie vraagt blijvende aandacht op financieel gebied. Er zijn nieuwe bewonersinitiatieven ontstaan het afgelopen jaar. Ondertussen werken verschillende buurtinitiatieven aan een passend aanbod voor ouderen. Vaak zijn er al activiteiten zoals koffieochtenden en bewegingsactiviteiten, maar bereiken deze de doelgroep onvoldoende. Daarom blijven we inzetten op betere zichtbaarheid en bekendheid van wat er wordt georganiseerd.

Inspanningen 2025 (I)

Ontmoetingscentra vormen het hart van de wijk. Wanneer bewoners zelf initiatieven willen starten, helpen we hen op weg: van het vinden van passende subsidies tot het leggen van contacten met relevante partners. Tegelijkertijd keken we kritisch naar bestaande afspraken. De opdracht die nu bij SWOA ligt voor ouderenwerk, zou wellicht beter passen bij lokale partijen die al actief zijn in Noord-Oost, denk aan stichting Stevig, MOES en de Buurtfabriek. De wijkendeal Alteveer-Cranenvelt volgen we op voortgang. Laaggeletterdheid pakken we aan door met de wijkpartners laagdrempelige activiteiten te creëren die de overstap naar formeel onderwijs te vergemakkelijken.

Meer bewoners participeren in de vorm van (vrijwilligers)werk (D)

In het gebied Noord-Oost zijn veel vrijwilligers actief binnen buurthuizen en sociaal maatschappelijke ondernemingen. Dit aantal groeit.

MOES is een sprekend voorbeeld van een sociale onderneming met veel vrijwilligers en die in korte tijd geworteld is en niet meer weg te denken binnen/uit de wijk.

De Vlindertuinders zijn op weg om een gezamenlijk stichting te vormen om zo een laagdrempelige opstapmogelijkheid naar (vrijwilligers)werk te zijn.

Inspanningen 2025 (I)

Bij de Vlindertuin pakken de huidige huurders het voortouw. Zij ontwikkelen een plan om zelfstandig verder te gaan en het aantal ondernemers uit te breiden. De toekomstige procesbegeleider ondersteunt dit als actieve community builder en fondsenwerver. Geitenkamp werkt laat zien dat dit model werkt. Het project is inmiddels een inspirerend voorbeeld voor zowel gemeente als NPAO. We volgen de ontwikkelingen via regelmatig overleg en kwartaalnetwerktafels.

Kansengelijkheid (T)

Meer kinderen hebben de mogelijkheid om hun talent te ontdekken en te ontwikkelen (D)

Door verlengde tijd verbreden kinderen hun horizon en ontdekken ze waar hun talenten liggen. Dit geeft hen meer mogelijkheden zich te ontwikkelen. Voor andere organisaties zoals Sportbedrijf, GOAT-jongerenwerk en kinderwerk zetten in op sociale vaardigheden en talentontwikkeling, waarbij ouders steeds worden betrokken.

Voor met name jongeren blijft het een uitdaging ze te binden, verleiden om mee te doen aan hun verdere ontwikkeling, laag zelfbeeld en ogenschijnlijk minder doorzettingsvermogen.

Inspanningen 2025 (I)

We stelden een nieuw verlengde leertijd programma op voor drie scholen, aansluitend bij de regeling Rijke Schooldag en uitgebreid naar scholen buiten Arnhem-Oost. Tweemaandelijks was er een overlegtafel het jonge kind. Sociaal Geitenkamp, twee betrokken moeders uit de wijk, is gestart die een verbindende rol speelt tussen voorliggende voorzieningen en ouders en kinderen. Ze hebben een groot bereik. Met het Taalhuis verkende we extra ouder-kind activiteiten. Voor Geitenkamp is en blijft de Sperwer een belangrijke locatie voor jongerenwerk. Inmiddels is besloten om de Sperwer aan te kopen.

Gezondheid (T)

De sociaaleconomische gezondheidsverschillen in de wijk Geitenkamp worden kleiner (D)

Samen met partners werken we aan het bevorderen van gezonde eet- en leefstijl bij activiteiten die ouders en kinderen bereiken.

Het blijft lastig om deze doelgroep te motiveren om gezondere keuzes te maken.

Inspanningen 2025 (I)

Rommelkist is gerealiseerd in december 2025, de buurt (ouders en kinderen) is zeer content. Sportpark Paasberg is onderdeel van de gebiedsvisie park Beekdal, die in december 2025 aan de raad is aangeboden en in 2026 wordt uitgewerkt (fase 1). Netwerkpacten mixen jeugd bij activiteiten, basisscholen tonen vooruitgang en partners stimuleren gezonde leefstijl.

Openbare ruimte (T)

Noord-Oost is klimaatbestendiger (D)

De wijkgroenagenda's van Velperweg e.o. en Geitenkamp/Monnikenhuizen zijn in een afrondende fase. Realisatie in 2026.

Inspanningen 2025 (I)

De wijkgroenagenda ging van start in Geitenkamp/Monnikenhuizen en Velperweg e.o. Daarnaast ondersteunden we financieel de vergroening van het schoolplein van de Witte Vlinder en werd het Oremusplein (Cranenveld) vergroend. Woningcorporaties plaatsten ligusterhagen bij veranderingen in beschermd stadsgezicht. Op de Paasberg werkt een actieve bewonersgroep aan het verduurzamen en energiezuinig maken van de wijk, de groep werkt zeer zelfstandig, daar waar nodig ondersteunen we.

Wonen	(T)
Noord-Oost wordt vitaler	(D)
	
Samen wonen, samen leven blijft prioriteit. We werken aan gevarieerde instroom en schakelen draagkrachtige bewoners in waar buurten versterking nodig hebben.	
Inspanningen 2025	(I)
	
We hielden zes wekelijks overleg met woningcorporaties over onder andere nieuwe instroom. Straatgesprekken, georganiseerd door opbouwwerk, brachten waardevolle inzichten op.	
Wijkeconomie	(T)
Bruisender marktplein Geitenkamp	(D)
	
Het marktplein heeft dringend behoefte aan een supermarkt om bruisend te blijven. Na de sluiting van beide supermarkten werken we zowel aan een tijdelijke voorziening (via NPAO) als een structurele oplossing. Of er een nieuwe, grote supermarkt komt, blijft onzeker; de benodigde investeringen zijn hoog door hoogteverschillen en het lage bestedingsniveau. Bewoners en ondernemers zijn bezorgd over verloederen van het marktplein. Dit komt ook tot uitdrukking in de algemene leefbaarheidsmonitor 2025.	
Inspanningen 2025	(I)
	
Het marktplein staat onder druk. De sluiting van beide supermarkten is een hard gelag: de wijk verliest hiermee een essentiële voorziening en ontmoetingsplek. Hoewel we werken aan tijdelijke en structurele oplossingen, blijft het de vraag of investeerders een nieuwe supermarkt rendabel achten gegeven de hoge kosten en het lage bestedingsniveau. Verloederen dreigt, de zorgen van bewoners en ondernemers blijven toenemen.	
Veiligheid	(T)
Bewoners ervaren minder verkeer- en parkeeroverlast	(D)
	
Ondanks regelmatig overleg met bewoners blijft parkeeroverlast een hardnekkig probleem. Inwoners zijn dan ook sceptisch over de inhoud en totstandkoming van het duurzaam mobiliteitsplan en de parkeernota. Rijnstate voert een herinrichting uit van de buitenruimte voor efficiënter gebruik.	
Inspanningen 2025	(I)
	
Parkeeroverlast vraagt om maatwerk, we overleggen structureel met bewoners. Rijnstate is bezig met herinrichten van de buitenruimte voor beter parkeergebruik. Daarnaast botsen verschillende belangen rondom het parkeerplan in Alterveer-Cranenveld. In Velperweg e.o. bekijken we per project naar specifieke oplossingen om de verkeersstroom te reguleren, zoals bijvoorbeeld bij het Zijdekwartier.	
Bewoners ervaren meer veiligheid in hun directe omgeving	(D)
	
Overlast en onveiligheid worden aangepakt via intensieve samenwerking met bewoners en netwerkpartners. Bij High Park, Sportpark Valkenhuizen en park Angerenstein zetten we in op preventie, handhaving en het betrekken van ouders. Oud & Nieuw is rustig verlopen. Snelle actie en zichtbaarheid in de wijk zijn essentieel.	
Inspanningen 2025	(I)
	
Bij High Park (Velperweg) pakken we samen met veiligheidspartners en bewoners overlast aan van daklozen die in de parkeergarage overnachten, personen met onbegrepen gedrag en hangjongeren bij de supermarkt. Op Geitenkamp is geen sprake van structurele overlast, maar duikt incidenteel op bij bekende plekken. Acties volgen. Veiligheidspartners treden dan snel op. In Plattenburg vond een veiligheidsschouw plaats. En de jaarwisseling verliep zonder noemenswaardige incidenten.	

Presikhaaf

In het wijkprogramma Presikhaaf bevinden zich de wijken Presikhaaf West en Presikhaaf Oost.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen		(T)
Meer inwoners kennen de ontmoetingsplekken en voelen zich welkom om mee te doen met de activiteiten		(D)
We hebben de verbinding tussen bewoners onderling versterkt. Bewoners en professionals hebben gebouwd aan sterke wijknetwerken. Dit heeft bijgedragen aan het kennen van de ontmoetingsplekken waar iedereen zich welkom voelt om mee te doen en aan meer ontmoetingen van en door bewoners op plekken in de wijk.		
Inspanningen 2025		(I)
In 2025 is een structureel vervolg gegeven aan de in 2024 opgestarte 'meet & greets' tussen bewoners en professionals om initiatieven in de wijk te versterken. Hiermee bouwen we aan een duurzaam netwerk tussen bewoners en werkers. Enkele voorbeelden zijn: Bewoners en werkersborrel, Presikhaaf ontmoet, Kansrijk Opgroeien bijeenkomsten.		
De borging van het opbouwwerk van Rijnstad in Presikhaaf is gerealiseerd en levert zichtbare resultaten op. Dit sluit aan bij de Perspectiefnota 2024–2027. De tijdelijke inzet van een community builder in Presikhaaf 1 is geëvalueerd en krijgt een vervolg. Voor een effectievere samenwerking tussen de community builder en netwerkpartners, zoals woningcorporaties, zijn er nieuwe werkafspraken opgesteld.		
Via voortgangsgesprekken met wijkorganisaties hebben we geïnvesteerd in het vertalen van de thema's positieve gezondheid, taalontwikkeling en taalrijkheid, ouderbetrokkenheid, inclusie en outreachend werken naar concrete acties. Voorbeeld hiervan is de gezamenlijke inzet van partners binnen het Taalhuis, waarmee veel bewoners proactief zijn bereikt en geholpen om hun taalvaardigheid te vergroten. Ook is er een gezondheidsnetwerk gerealiseerd en met de naam 'Welzijn en leefstijl op verwijzing'. Dit heeft geleid tot een beter ingerichte		

verwijzingsstructuur van huisartsen, paramedische professionals en thuishulp naar het voorliggend welzijnsaanbod. Bewoners worden hierdoor sneller geholpen op meerdere leefgebieden, zoals vrijwilligerswerk, dagactiviteiten en maatjesprojecten die helpen om eenzaamheid te doorbreken. De samenwerking tussen Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA) en het Sportbedrijf is succesvol versterkt. Zo zijn er gezamenlijke gezondheidsdagen, waarbij er 140 bewoners outreachend zijn benaderd en ondersteund met een gezondheidscheck.

Er heeft een communicatiecampagne plaatsgevonden om de bekendheid te vergroten van laagdrempelige voorzieningen, zoals de Buurtbalie, Goed Geregeld Arnhem, het Taalhuis en de Energiebank. We zijn gestart met de pilot Zorgzame Buurten in Presikhaaf 1 en samen met Vivare, SWOA, Waalstaete (Pleyade) zijn we begonnen met het verkennen van de mogelijkheden voor het vergroten van zelfregie.

Er is een subsidieregeling voor ontmoetingsplekken opgesteld. In het project sloop/nieuwbouw De Overkant werken we nauw samen met partners in de wijk en projectorganisatie van de gemeente door signalen op te halen en te delen en kansen en bedreigingen vanuit wijkperspectief in te brengen.

We hebben samen met bewoners en wijkpartners een passende programmering en inrichting gerealiseerd op verschillende locaties in de wijk, zoals Park Presikhaaf, Park Luinhorstweg (in ontwikkeling) en de buurttuinen in buurt Presikhaaf 3. In Park Presikhaaf zien we dat de herinrichting van het sport- en spelgedeelte heeft geleid tot meer en varieëerd gebruik van de openbare ruimte door bewoners.

We hebben bewonersinitiatieven op een laagdrempelige manier ondersteund door bewoners te adviseren en, waar nodig, door te verwijzen naar wijkpartners. We hebben bewoners geholpen om hun initiatief van idee tot uitvoering te brengen. Dit is zichtbaar in de hogere besteding van het bewonersbudget ten opzichte van voorgaande jaren.

Vanuit wijkperspectief hebben we actief input geleverd voor de verdere invulling van de uitvoeringsagenda Nationaal Programma Arnhem Oost (NPAO). We schakelen proactief met het programmabureau over de onderwerpen die in de uitvoeringsagenda staan. Nieuwe initiatieven die een waardevolle aanvulling vormen op de basisinzet in de wijk, hebben we onder de aandacht gebracht bij het programmabureau.

Kansengelijkheid

(T)

Bewoners weten steeds beter waar ze terecht kunnen met vragen over werk, inkomen en het voorkomen van schulden en ouders en kinderen krijgen alle ruimte om hun talenten te ontwikkelen

We hebben de bekendheid van hulpstructuren bij verschillende hulpvragen vergroot, zodat meer bewoners de weg naar passende ondersteuning vinden. We hebben ons ingezet voor kinderen en jongeren in Presikhaaf, zodat zij de wijk ervaren als een fijne en stimulerende plek om in op te groeien.

Inspanningen 2025

(I)

Het opzetten van een wijkgericht informatie- en adviespunt, vergelijkbaar met Stips in Nijmegen, staat on hold. Dit is in afwachting van de pilot Wijknetwerken Zorg en Welzijn en de Transformatie van het Sociaal Domein. Parallel hieraan hebben we ingezet op het verder door ontwikkelen van de Buurtbalie in Presikhaaf, zodat deze beter aansluit bij de wensen en behoeften van bewoners en wijkpartners. Hiermee bieden we een laagdrempelige fysieke plek voor ondersteuning en informatie.

95 procent van de kinderen die 18 maanden oud zijn, is bezocht door het consultatiebureau. Tijdens deze huisbezoeken is aandacht besteed aan taalrijk opvoeden, voorschoolse educatie en opvoedondersteuning.

De pilot Power Parents is niet van de grond gekomen vanwege een beperkt aantal aanmeldingen door ouders. Samen met de wijkwerkgroep Jonge Kind hebben we gewerkt aan de doorontwikkeling van de inzet op taalrijk opvoeden, opvoedondersteuning en voorschoolse educatie. Dit heeft geleid tot het opstarten van Peutergym door Sportbedrijf Arnhem, de voorbereiding op het gebruik van vertaaloortjes en de optimalisering van de speelmorgens. In Presikhaaf zien we inmiddels een hoge deelname aan het aanbod voor vroeg en voorschoolse educatie.

De visie op een uitnodigend ouder-kind centrum binnen het MFC is opgesteld en gedeeld met de werkgroep voor het integraal accommodatiebeleid.

In 2025 hebben drie bijeenkomsten plaatsgevonden binnen het netwerk Kansrijk Opgroeien. De thema's waren veerkracht en zelfzorg en de balans tussen afstand en nabijheid in het werk van professionals. Deze bijeenkomsten worden door wijkprofessionals georganiseerd om de samenwerking te versterken en de afstemming te verbeteren van het aanbod aan activiteiten voor kinderen. En spelen we in op thema's die actueel en relevant zijn voor het netwerk in de wijk.

Summerprikko is samen met wijkpartners uit het zomerprogramma succesvol doorontwikkeld. Dit programma is geborgd in het reguliere werk van de betrokken partners. Hiermee hebben we de basis gelegd voor een structureel jeugdprogramma tijdens alle vakantieperiodes.

De in 2023 gestarte coalitie jongerenwerk (Presikhaaf University en Kansenmakers) is voor 2025 geborgd. Er is uitvoering gegeven aan jongerenwerk op school, ambulant en locatiegericht jongerenwerk, als mede online jongerenwerk. Talentontwikkeling en mentale weerbaarheid staan hierin centraal, in nauwe samenwerking met scholen, het Sportbedrijf en cultuuraanbieders.

Openbare ruimte

(T)

Samen met bewoners zorgen we voor een gezellige en schone buitenruimte waar je graag je tijd doorbrengt (D)

Wij hebben samen met bewoners en professionals gewerkt aan een aantrekkelijke wijk Presikhaaf, waar mensen graag hun tijd doorbrengen. Wij hebben initiatieven ondersteund die bijdragen aan een prettige en leefbare omgeving.

Inspanningen 2025

(I)

Op basis van onderzoek door een extern bureau hebben we de informatie over het aanbieden van grofvuil in de wijk verbeterd. Daarnaast hebben we enkele experimenten uitgevoerd om het dumpen van grofvuil tegen te gaan. Deze aanpak heeft tijdelijk geleid tot minder dumping. Vanuit het Burgerberaad zijn ideeën aangedragen, zoals het sluiten van ondergrondse containers met een pasje. Deze maatregel wordt in 2026 ingevoerd en draagt bij aan een structurele verbetering van het probleem.

Wij hebben de realisatie van de buurttuinen afgerond. Daarnaast hebben wij geïnvesteerd in het stimuleren van spelen, bewegen en ontmoeten op locatie.

Wij hebben gewerkt aan de inrichting en programmering van speel-, ontmoetings- en beweegruimte in de wijk. De resultaten zijn zichtbaar in Park Presikhaaf en in het speelpark aan de Luinhorstweg en Dunoweg. Voor locaties waar nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, zoals De Overkant en Regenboog, is de uitvoering nog niet gestart.

Wij hebben in Presikhaaf 1 geïnvesteerd in een netwerk van bewoners en professionals om structureel aandacht te geven aan lokale vraagstukken. In het paviljoen van locatie Merwijde hebben wij samen met het team Merwijde, bestaande uit een community builder, een sociaal beheerder van Vivare en medewerkers van Volkshuisvesting, stappen gezet om de sociale cohesie tussen bewoners te versterken. Ruim honderd bewoners hebben deelgenomen aan een app voor het uitwisselen van ideeën en het opzetten en uitwerken van initiatieven.

Wij hebben vanuit wijkperspectief geadviseerd binnen diverse fysieke projecten, met nadruk op de participatie van bewoners bij het verbeteren van fiets-, wandel- en speelverbindingen. Dit heeft geleid tot een verbeterde betrokkenheid van bewoners.

Wij hebben actief gecommuniceerd over subsidiemogelijkheden voor bewonersinitiatieven via de wijkkrant en via wijknetwerkpartners. Dit heeft geleid tot aanzienlijk meer aanvragen dan in voorgaande jaren. De beoordeling van deze aanvragen is op verzoek van het wijkplatform een taak gebleven van het Team Leefomgeving, omdat het wijkplatform deze taak niet kan en wil dragen.

Veiligheid

(T)

Samen met bewoners, organisaties en ondernemers pakken we overlast en criminaliteit aan (D)

Wij hebben intensief samengewerkt aan een veiligere en leefbaardere wijk, samen met alle betrokken professionals op het gebied van veiligheid, handhaving, straatcoaches en jongerenwerk. Ieder heeft bijgedragen vanuit zijn eigen rol en expertise, met een gedeelde focus en een gezamenlijke agenda.

Inspanningen 2025

(I)

Wij hebben een schouw georganiseerd in en rondom het winkelcentrum, ook in de avonduren, met de focus op 'Vrouwen eisen de nacht op'. Hieruit zijn concrete verbetermaatregelen voortgekomen, waarvan een deel is opgepakt en uitgevoerd. Daarnaast hebben wij actief ingezet op het in goede banen leiden van de exploitatie van een kermis. Dit heeft ertoe geleid dat er geen noemenswaardige veiligheidsincidenten hebben plaatsgevonden.

Wij hebben de signalering van risicovolle jongeren van 10 tot 14 jaar actief ingebracht in de voortgangsgesprekken met relevante wijkpartijen. Vanuit deze gesprekken zijn gerichte interventies ingezet in samenwerking met veiligheidspartners.

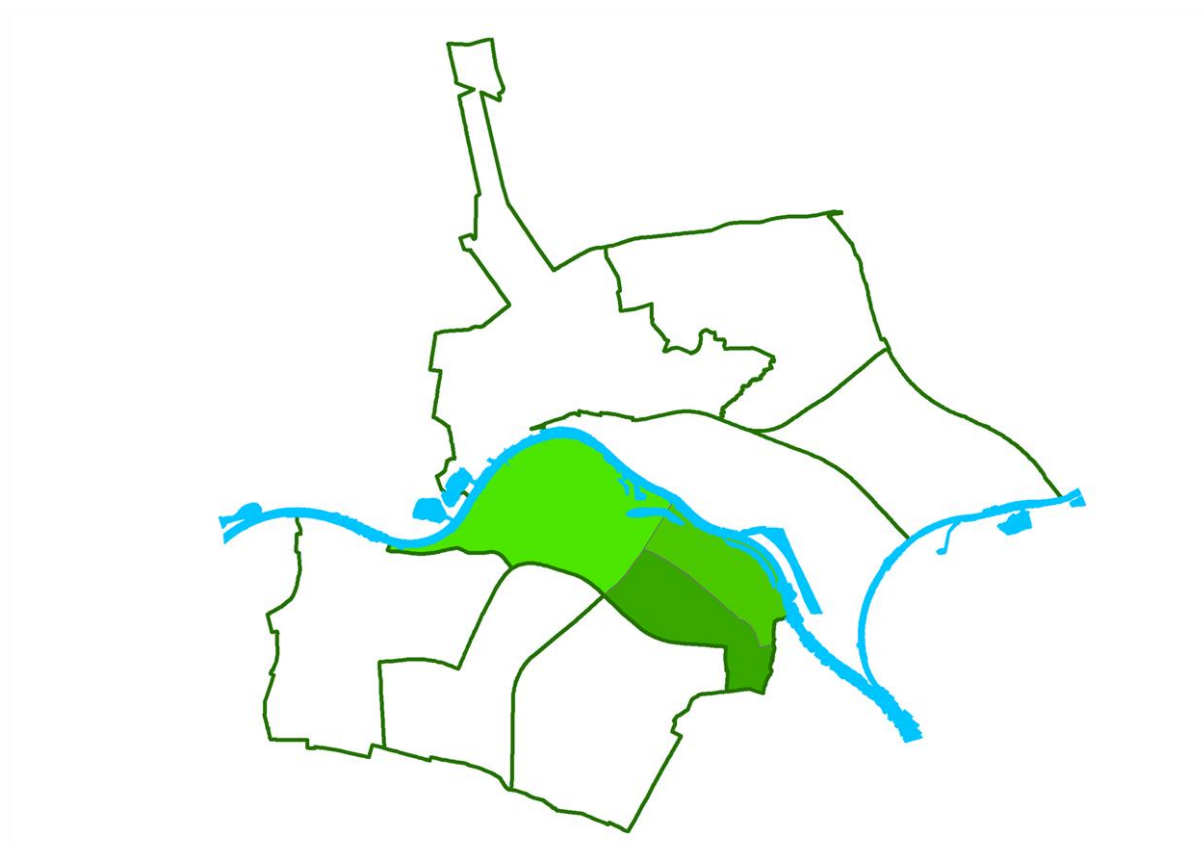
Wij hebben aangesloten bij stedelijke campagnes, zoals het Donkere Dagen Offensief en Meld Misdaad Anoniem.

Binnen het wijkveiligheidsplan hebben wij het winkelcentrum aangemerkt als prioritaire hotspot. Hierop hebben wij gezamenlijk inzet gepleegd met de veiligheidspartners.

Vanwege een afname van problematische jeugddynamiek hebben wij in overleg met veiligheidspartners besloten de inzet van de stadsmarinier te beëindigen.

Wij hebben onder andere via het platform 'Presikhaaf Ontmoet' actief ingezet op het versterken van gemeenschapszin. Dit platform heeft samenwerking en ontmoeting tussen bewoners, wijkprofessionals en veiligheidspartners gefaciliteerd.

Malburgen

In het wijkprogramma Malburgen bevinden zich de wijken Malburgen West, Malburgen Oost/Noord, Malburgen Oost/Zuid, waaronder het Duifje en Immerloo.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen (T)		
Meer inwoners van Malburgen maken gebruik van de locaties in de wijk die beschikbaar zijn voor ontmoeting en ontwikkeling		(D)
We zien een toename van gebruik van de meeste ontmoetingslocaties in de wijk zoals de Hobbit, de Fresh , de Plint, en Huis voor de Wijk. In de Fresh is recent een buurtbalie geopend waar bewoners terecht kunnen met vragen over voorzieningen en ontwikkelingen in de wijk. De Duiventil is na een moeilijke fase onderdeel geworden van Huis voor de Wijk en speelt ook weer een rol als ontmoetingsplek in de wijk. Voor de Malburcht heeft een traject gelopen voor het aantrekken van een sociaal ondernemer met als doel om meer programmering in de Malburcht te krijgen die is afgestemd op de behoefte van de bewoners. Er is echter besloten dit traject te beëindigen in verband met het ontbreken van financiële dekking.		
Inspanningen 2025		(I)
In het gebied Oost-Noord is onderzocht of de Malburcht een plek kan worden die aantrekkelijk is voor ontmoeting en activiteiten. Sociale partners in de wijk zijn uitgenodigd om hiervoor met een plan te komen. De initiële investering die hiermee gemoeid is, is echter fors en is vooralsnog geen dekking voor. Voor de Duiventil is gekozen voor een andere constructie omdat de bestaande buurthuiskamer niet voldeed. We hebben de huur van het pand beëindigd en de huur is overgenomen door Huis voor de Wijk met een inloopfunctie voor de buurt. De Plint is inmiddels een stabiele ontmoetingsplek in de wijk waar steeds meer activiteiten plaatsvonden. De structurele voorziening voor de groep bewoners die zelf niet de stap naar activiteiten kunnen maken, maar daar wel behoefte aan hebben, is gerealiseerd.		

In Malburgen kan het sociaal wijkteam daarvoor gebruik maken van het instrument welzijn op recept of via de flexibele trajecten van Stichting welzijn ouderen Arnhem. Verder zijn alle activiteiten in Malburgen waar bewoners bij aan kunnen sluiten, via een website inzichtelijk gemaakt. De partijen die activiteiten aanbieden vullen de website zelf. Zowel bewoners als professionals maken gebruik van de website.

Meer bewoners kunnen gebruik maken van een collectieve voorziening ter voorkoming van en/of het (D) verminderen van individuele zorgindicaties.

Door het creëren van een voorliggende voorziening voor een specifieke doelgroep op het snijvlak van ontmoeting en dagvoorziening, zijn individuele zorgindicaties op het gebied van dagbesteding en individuele begeleiding verminderd.

In het gebied Drieslag/Werenfriedplein is een wijkcirkel waar de deelnemende bewoners naar elkaar omzien, lichte zorg vertrekken en elkaar ontmoeten.

Voor alleenstaande moeders die zich met vragen en problemen bij diverse partijen melden wordt nog onderzocht wat op het collectief vlak nodig en mogelijk is.

Inspanningen 2025

(I)

De structurele voorliggende voorziening ter voorkoming van sociaal isolement en individuele indicaties voor ondersteuning en dagbesteding voor oudere vrouwen met een migratieachtergrond, is gerealiseerd.

Met het Sociaal wijkteam is onderzocht welke andere individuele zorgvragen zich lenen voor een collectieve aanpak. Het gaat dan vooral om vragen/problemen van alleenstaande ouders (m.n. moeders) en jongeren met mentale problemen. De gesprekken over welke collectieve voorziening hiervoor geschikt zou zijn lopen nog.

Bewoners in (nieuwgebouwde) buurten voelen zich meer verbonden met hun buurtgenoten en (D) woonomgeving door buurtlandingen en versterkte netwerken.

De buurtlanding in de Whemedreef en omgeving heeft ertoe geleid dat de bewoners zich gehoord voelen en een aantal bewoners denkt nu actief mee over ontwikkelingen in dit wijkdeel. Hetzelfde geldt voor de nieuwe bewoners in Sluiseiland. Met opbouwwerk zijn afspraken gemaakt om bij oplevering van nieuwbouwprojecten buurtlanding activiteiten te organiseren.

Inspanningen 2025

(I)

- In de afgelopen periode zijn in de nieuwgebouwde omgeving van de Whemedreef en omstreken, circa 40 bewoners gesproken via straatgesprekken, koffiemomenten en contact via de wijkfiets. Dat heeft veel waardevolle informatie opgeleverd over de woonbeleving en sociale dynamiek in deze buurt. Er is een stevige basis gelegd: bewoners voelen zich gehoord, tonen betrokkenheid en denken actief mee. In Malburgen-West is ook een ontmoetingsactiviteit voor de nieuwe bewoners van Sluiseiland georganiseerd om kennis te maken met elkaar en met de voorzieningen in de wijk.
- We hebben met zo'n 10 bewonersinitiatieven gesproken. De conclusies die we daaruit hebben getrokken is dat zij zich voldoende ondersteund voelen. In een enkel geval heeft geleid tot het verstrekken van een subsidie of een andere vorm van ondersteuning.

Eind 2025 is er een integrale aanpak van gezinnen in de bijstand

(D)

Er is een integrale aanpak die als waardevol en positief ervaren wordt. Inwoners profiteren hiervan: er is meer aandacht, meer samenhang en meer vertrouwen. We zien dat ook terug in de resultaten, met name ten aanzien van activering van de bewoners maar ook als het gaat om perspectief op werk.

Inspanningen 2025

(I)

De werkwijze is in samenwerking met het sociaal wijkteam, ontwikkeld. Kenmerkend daarvoor is dat in de hele breedte van het sociaal domein naar het gezin gekeken wordt en aan alle belemmeringen wordt gewerkt die in de weg staan aan activering of werk. Op basis van de ervaringen in de uitvoering wordt de werkwijze doorontwikkeld.

Er is een intensievere samenwerking tussen partners die zich richten op de jeugd in Malburgen

(D)

De diverse jongerenpartners werken samen, o.a. op het gebied van (vakantie)programmering, de aanpak van overlast en het uitdragen van dezelfde pedagogische visie, bijv. op het gebied van gezonde leefstijl, aandacht voor de onlinewereld en het versterken van de mentale weerbaarheid. Daarbij is er ook aandacht voor opvolgende programmering tussen kinderwerk, tiener en jongerenwerk.

De samenwerkingen afstemming tussen partijen op het gebied van ambulant jongerenwerk kan nog worden verbeterd. Hierover lopen nog gesprekken met de partners.

Inspanningen 2025

(I)

Nagenoeg alle inspanningen zijn gerealiseerd. Binnen de jeugdtafel waar alle jeugdpartners aangesloten zijn wordt de programmering van de verschillende partners besproken en afgestemd. Daarnaast worden de ervaringen, signalen en trends gedeeld.

Wij coördineren het programma vakantieinmalburgen.nl voor kinderen en jongeren.

Politiekids en het in 2024 gestarte tienerwerk vanuit de Malburcht is voorgezet.

De verbinding van de kindpartners binnen de Malburcht met als doel om te komen tot 1 pedagogisch plan is gestart en maakt deel uit van de buurtaanpak.

Minder kinderen in Malburgen starten met een motorische, taal en/of hechtingsachterstand op het Primair Onderwijs

(D)

Ondanks een aantal inspanningen in voorschoolse voorzieningen lijken de achterstanden waarmee kinderen op het Primair onderwijs starten niet te verminderen maar stabiel te zijn. Dit is een landelijk trend. Met name de lage sociaaleconomische situatie, de diverse culturele achtergronden van de gezinnen en de geringe ouderparticipatie dragen hieraan bij.

Inspanningen 2025

(I)

Met partners is geïnventariseerd welke extra inzet nodig is op de doelgroep 0-2 jaar. Dit heeft, naast de uitbreiding van het de ouder- peutergym, geleid tot uniformering van de informatieverstrekking over gezonde voeding aan de ouders van kinderen in deze doelgroep en de inzet van de baby groentetas in 2026.

Daarnaast is de informatievoorziening richting over schermgebruik tussen partijen afgestemd en is een start gemaakt met opzetten van een informatiecampagne richting ouders over dit onderwerp, op wijkniveau.

Op locatie niveau weten partners elkaar goed te vinden en is er geen aanleiding om extra in te zetten op een nadere kennismaking.

Gezondheid

(T)

Meer jeugd uit Malburgen ontwikkelt een gezonde leefstijl

(D)

Gezonde voeding en bewegen zijn thema's die centraal staan bij de activiteiten. Bij de activiteiten voor jongeren wordt door alle subsidiepartners altijd gezonde voeding aangeboden. Deze thema's worden elk jaar besproken in de netwerkoeverleggen voor het jonge kind en de kind- en jeugdpartners. Sport en bewegen maken een heel aanzienlijk onderdeel uit van de programmering van de jeugd en jongerenpartners.

Inspanningen 2025

(I)

Het is nog niet gelukt om een wijkconvenant af te sluiten. Er is de keuze gemaakt om het convenant meer inhoud te geven (waaronder ook een onderdeel voedsel educatie als interventie) en daarin een grotere betrokkenheid van partners te organiseren.

Binnen de programmering van de kinderen en jongeren is sport en bewegen een aanzienlijk onderdeel,

De sportvoorzieningen, bijvoorbeeld binnen de groene route zijn, op basis van de behoeften van kinderen en jongeren, uitgebreid om meer jongeren in staat te stellen om te bewegen en te sporten.

In samenwerking met sportbedrijf is gewerkt aan het aanbieden van gezond voedsel in de kantines op de Bakenhof en aan voedsel educatie op een aantal basisscholen.

Verder zijn met de partners de voorbereidingen getroffen om voor het komend jaar langs drie lijnen structureel de gezonde leefstijl verder te promoten.

Ook is een jongerentool gemaakt om bewustwording op dit thema te bevorderen en werken jeugdpartners met de 1e versie hiervan.

Een gezonde leefomgeving

(D)

De koppelkansen bij fysieke projecten zijn benut om de leefomgeving van bewoners te verbeteren zijn benut. Bij de herontwikkeling van de Vissenbuurt is voor het stedenbouwkundig plan geadviseerd vanuit de elementen van de positieve gezondheid.

Ook binnen het proces van de nieuwbouw van de Hobbit is veel aandacht geweest en inbreng geleverd voor een groene en beweegvriendelijker omgeving voor bezoekers en bewoners.

In de kruidenbuurt zijn in samenwerking met de woningbouwcoöperatie twee pleinen vergroend.

Inspanningen 2025

(I)

We hebben de speeltuinen op de Wout Wagtmanshof, en de Dovenetellaan aangepast. Deze sluiten beter aan op de behoefte van de omgeving met als gevolg dat er meer wordt bewogen.

In Malburgen West wordt een multisportveld met onder andere een 3x3 basketbalveld gerealiseerd. De ontwerpen daarvoor zijn gereed en met de bewoners besproken. Daarnaast zijn er diverse acties ingezet om Malburgers te stimuleren gebruik te maken van de groene route en de diverse spel aanleidingen op deze route.

Er is onderzocht en gesignaleerd wat er nodig is om voortuinen meer klimaatadaptief te maken tijdens woningverduurzamingstrajecten. De woningbouwcoöperatie gaat hier uitvoering aan geven bij de verduurzamingsprojecten.

De maatregelen op de Drieslag de openbare ruimte te verbeteren en te vergroenen zijn uitgevoerd.

De verbeteringen op de Bakenhof zijn uitgevoerd.

Bewoners van Malburgen voelen zich meer eigenaar van hun leefomgeving

(D)

We hadden doelstelling om 75% van de ondernemers en 30% van de bewoners te bereiken bij de ontwikkelingen rond de Drieslag.

Dit is niet gelukt maar er is nu een actieve groep van ondernemers die meedenkt over de ontwikkelingen en zelf activiteiten ontplooiën om meer ondernemers te betrekken. De betrokkenheid van bewoners blijft nog achter maar groeit mondjesmaat. Dit blijkt ook uit de wijkcirkel van bewoners die is gestart rond de Drieslag.

Bij andere fysieke trajecten zoals de aanpassing van de Nijmeegseweg, de verbouwing van de Hobbit en het ontwikkelperspectief "Malburgen samen vooruit" hebben veel bewoners en ondernemers meegedacht over de ontwikkelingen en was er grote betrokkenheid vanuit de wijk.

Inspanningen 2025

(I)

- De maatregelen op de Drieslag om de openbare ruimte te verbeteren en te vergroenen zijn in samenwerking met ondernemers en bewoners uitgevoerd.
- De speeltuinen op de Wout Wagtmanshof en de Dovenetellaan zijn met de bewoners ontworpen en sluiten beter aan op de behoefte van de omgeving. In Malburgen West is naar aanleiding van een bewonersinitiatief, met bewoners de mogelijkheid van het realiseren van een multisportveld onderzocht. Hiervoor wordt nu een vergunningaanvraag ingediend.
- Er is onderzocht en gesignaleerd wat er nodig is om voortuinen meer klimaatadaptief te maken tijdens woningverduurzamingstrajecten. De woningbouwcoöperatie gaat hier uitvoering aan geven bij de verduurzamingsprojecten.
- De verbeteringen op de Bakenhof zijn uitgevoerd.

Schuytgraaf, Elderveld

In het wijkprogramma Schuytgraaf/Elderveld bevinden zich de wijken Schuytgraaf en Elderveld.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen		(T)
Meer bewoners kennen elkaar en hebben oog voor elkaar		(D)
We krijgen steeds beter zicht op de problematiek en kansen in Elderveld-Noord. Met bewoners en partners bereiden we een integrale aanpak voor. Zo zijn er ideeën verzameld voor het opnieuw inrichten van een speeltuin en kinderen en jongeren uit deze buurt krijgen specifiekere aandacht van onder andere het jongerenwerk. We hebben cijfers en beelden verzameld om de buurt beter te kunnen duiden. In Schuytgraaf onderzoeken we hoe naast het aanpassen van de ontwerpen voor de laatste velden nog mogelijkheden zijn voor aanpassingen voor spelen, bewegen en ontmoeten in de reeds opgeleverde velden.		
Inspanningen 2025		(I)
* We blijven partners en bewoners met ideeën ondersteunen. Daarnaast hebben we een community builder uit Elderveld een opdracht gegeven om onder 100 nog niet bekende bewoners te onderzoeken hoe zij elkaar ontmoeten en welke behoeften zij hebben op dit gebied. * Vragen op het gebied van het plaatsen van bijvoorbeeld bankjes ondersteunen we en bij het aanpakken van speelplekken nemen we ontmoetingsmogelijkheden altijd mee in de aanpak. * Een studie en chill experiment voor meiden van 10-14 jaar in jeugdruimte Schuytgraaf heeft nog niet het gewenste bereik en effect. Alle jongerenwerkpartners hebben activiteiten georganiseerd, er zijn bijeenkomsten voor ouders voor de pilot ouderschap is topsport geweest en de wijkborrel voor professionals en actieve bewoners heeft in de jeugdruimte plaatsgevonden. * De wijkdiners van Vitanos hebben een positief effect op contacten tussen bewoners en zorgen voor nieuwe initiatieven. De wijkvereniging heeft succesvol subsidie aangevraagd om met een caravan in verschillende buurtjes in Schuytgraaf ontmoeting te organiseren en te onderzoeken hoe ontmoeting in de wijk beter vormgegeven kan worden. Hun koffietafel in de Omnibus is succesvol en de activiteiten onder deze noemer zijn uitgebreid.		

* De kookgroep van 's Heeren Loo is gestopt, omdat er te weinig behoefte was onder jongeren om aan dit project deel te nemen.

Meer bewoners beheersen de basisvaardigheden (D)

We hebben het netwerk in de wijk versterkt met een wijkadviseur van het Taalhuis, die kan inspringen op behoeften van bewoners.

Inspanningen 2025 (I)

* Er hebben voorbereidingen voor een kleine verbouwing plaatsgevonden in MFC de Omnibus, zodat hier een Rozetje kan worden gehuisvest.

* In de naschoolse programma's is aandacht voor lezen en er is een wijkadviseur van het Taalhuis gestart in het gebied.

* Bij bijvoorbeeld de wijkkranten letten we op begrijpelijkheid van de artikelen en als we om advies gevraagd worden kijken we mee naar andere communicatie-uitingen.

Kansengelijkheid (T)

Meer ouders voelen zich in staat hun kinderen op te voeden (D)

Bij de pilot 'Ouderschap is topsport' hebben we gemerkt dat ouders uit Schuytgraaf minder snel meedoen aan een professioneel initiatief ter ondersteuning. Het inwonersinitiatief van het mamacafé heeft daarentegen een behoorlijk netwerk van moeders opgeleverd, die elkaar weten te vinden voor ontmoeting, informatie en advies. Het bereik van het mamacafé in Elderveld is stijgende, maar nog niet zo groot als in Schuytgraaf.

Inspanningen 2025 (I)

* Er zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van de mamacafés en ondersteuning hiervan. Onder andere het kinderwerk is hierop aangesloten om laagdrempelig contact te leggen en te informeren over aanbod voor kinderen vanaf 4 jaar.

* In 3 gebieden in Arnhem Zuid zijn activiteiten met en voor ouders ontwikkeld. Vooral in Schuytgraaf is het moeilijker ouders aan een professioneel initiatief te binden. Er is gewerkt aan een adviesrapport over hoe ouders in deze gebieden te bereiken en betrekken.

Meer jeugdigen 0-18 jaar met (dreigende) ontwikkelingsachterstanden of kwetsbare thuissituaties (D) maken gebruik van voorschoolse voorzieningen en naschools aanbod

De naschoolse programma's in Elderveld lopen goed en kennen een groot bereik.

In Schuytgraaf is door het vertrek van de directrice van de Confetti het programma Huiswerk en Thee daar gestopt. Met de directies van alle scholen zijn gesprekken gevoerd over een wijkbreed naschools programma. De visies hierop lopen nog te ver uiteen. Met basisschool JongLeren is daarom gewerkt aan het opzetten van naschools aanbod voor leerlingen. Dit staat ook open voor deelname van leerlingen van de andere school in MFC de Omnibus.

Inspanningen 2025 (I)

* Met het kernteam van partners is de gezamenlijke visie opnieuw bevestigd en bestendigd in een bijeenkomst voor partners uit de hele wijk. Lijnen naar aanbod in bijvoorbeeld de sporthal zijn verstevigd door opnemen in communicatiemiddelen vanuit school en een aanbeveling om deel te nemen. Het naschools aanbod is voor de helft opengesteld voor leerlingen van IKC de Kringloop en andere kinderen die in Elderveld wonen.

* De verschillende scholen in Schuytgraaf denken nog te uiteenlopend over een wijkbreed naschools aanbod. Daarom is gestart met het opzetten van naschools aanbod vanuit het JongLeren, waar leerlingen van de Gazelle ook aan deel kunnen nemen.

* Het naschools aanbod vanuit IKC de Kringloop wordt voortgezet en staat voor de helft van de plekken open voor deelname van leerlingen van IKC de Klimboom en andere kinderen die in Elderveld wonen.

Meer jeugdigen ontwikkelen een gezonde identiteit (talentontwikkeling, zelfbeeld en mentale veerkracht) (D)

We merken dat het steeds sneller lukt om tieners en jongeren waar zorgen over zijn in beeld te krijgen en afspraken te maken over inzet hierop.

Inspanningen 2025

(I)

* Er wordt 3 jaar lang ingezet op extra programmering in jeugdruimte Schuytgraaf. Wwaarbij bijvoorbeeld wordt samengewerkt met de tennisvereniging voor padelaanbod en cultuuraanbieders voor dansworkshops. Jongeren hebben een stem in de extra programmering en worden uitgedaagd te helpen organiseren.

* Aandacht voor de onlinewereld en begeleiding hierbij is verankerd in de opdrachten van subsidiepartners. Met partners in Schuytgraaf wordt gewerkt aan een plan om ouders en professionals te informeren en trainen over de onlinewereld.

* In alle naschoolse programma's is er aandacht voor weerbaarheid en talentontwikkeling.

Openbare ruimte

(T)

Meer bewoners ervaren dat zij gehoord en betrokken worden bij het creëren van een verkeersveilige omgeving (D)

We faciliteren gesprekken tussen verkeerswerkgroepen van scholen, bewonersoverleggen en de gemeente. We jagen daarbij aan dat er duidelijke antwoorden komen over (on)mogelijkheden om verkeerssituaties op te lossen en dat er ook gekeken wordt naar bijvoorbeeld gedragscampagnes en andere oplossingen buiten de fysieke sfeer.

Inspanningen 2025

(I)

* Het realiseren van een schoolzone rondom de Confetti wordt meegenomen in de verbouwing van de school. Voor maatregelen rondom MFC de Salamander is een projectleider aangesteld, die samenwerkt met het project rondom de verbouwing van het gebouw.

* Het ontwerp voor een andere inrichting en vergroening van winkelcentrum Schuytgraaf is vastgesteld en de opdracht tot realisatie is verstrekt.

* Voor het middenstuk van de Hollandweg zijn ingrepen bedacht en besproken met de verkeerswerkgroep van het bewonersoverleg.

Meer bewoners ervaren dat er voldoende speelfaciliteiten zijn die passen bij het karakter van de wijk (D)

In Elderveld heeft het samen met bewoners aanpakken van speeltuinen geleid tot meer verbinding tussen bewoners onderling en tussen bewoners en partners en team leefomgeving.

In Schuytgraaf komt steeds meer aandacht voor spelen, ook bij partners. We zien nog steeds een wijk waarin het aantal en de kwaliteit van de speeltuinen niet voldoet aan behoeften van bewoners. We hebben gewerkt aan plannen voor het anders inrichten van bestaande speeltuinen en het toevoegen van een skatevoorziening.

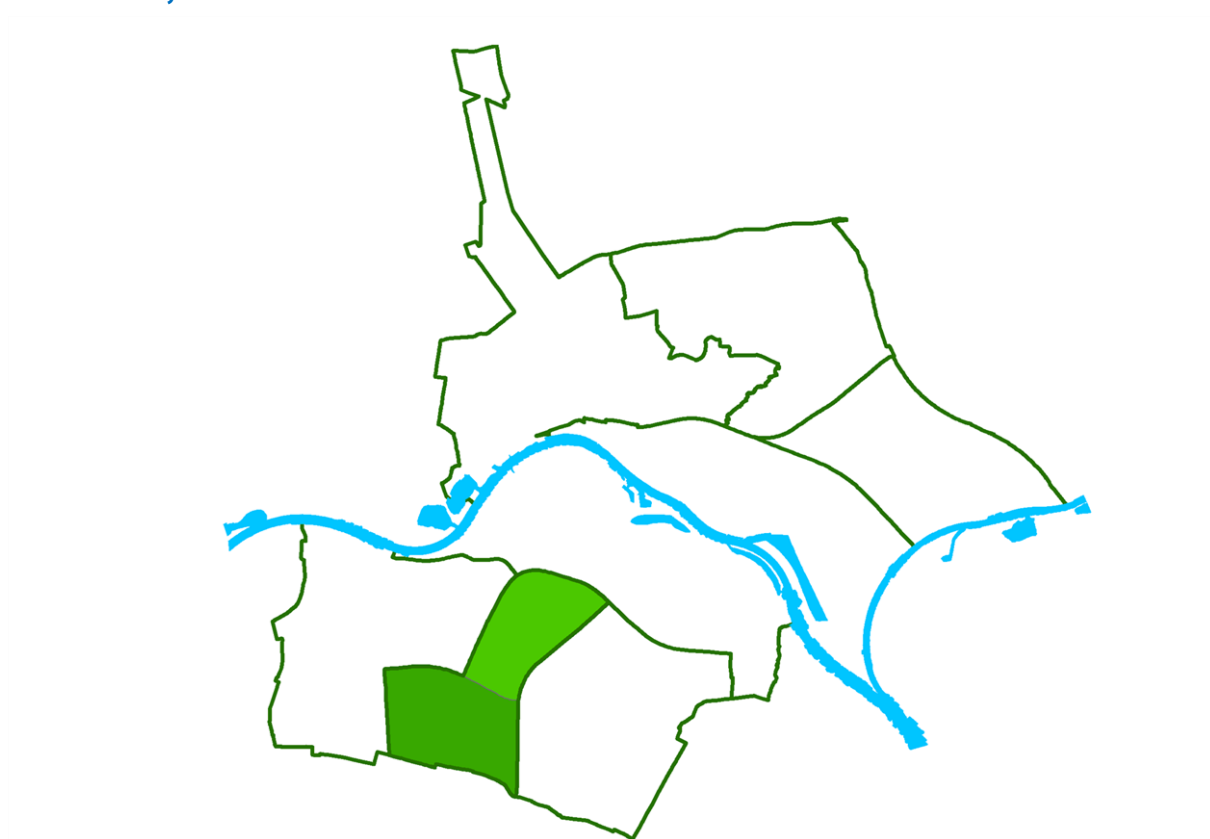
Inspanningen 2025

(I)

* In Schuytgraaf hebben we meer speelmogelijkheid weten te realiseren in het ontwerp van veld 1. We hebben met het Jongleren en Sportbedrijf Arnhem een plan opgezet voor het bevorderen van buitenspelen in de vorm van naschools aanbod. We zijn vergoed in het laten landen van een vernieuwde skatebaan in Schuytgraaf.

* Naast de opening van de vernieuwde speeltuin aan het Asperenpad, zijn samen met bewoners voorbereidingen getroffen voor de herinrichting van 4 andere speelplekken; het Zoetermeerplantsoen, het Westzaanplantsoen, Grote Wei en Kleine Wei. De laatste 2 plekken ontwikkelen we samen met het junior beweegteam; leerlingen van groep 7 en 8 van beide scholen in Elderveld die meedenken en meewerken aan goed kunnen spelen en bewegen in Elderveld. Daarnaast hebben we aangejaagd dat er bij de renovatie van de Schipholpleinflat middelen beschikbaar komen voor de herontwikkeling van de openbare ruimte, met ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten.

De Laar, Elden

In het wijkprogramma De Laar/Elden bevinden zich de wijken De Laar en Elden.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen (T)		
Bewoners voelen zich prettig en kunnen meedoen in hun omgeving (sociaal zelfredzaam) (D)		➔
De status is tweeledig: 1. De Laarhof floreert en is op koers. Sinds 2025 wordt deze beheerd door een stichting voor en door vrijwilligers. 2. De doorontwikkeling van Boerderij De Kroon stagneert. Een nieuwe huurder is gevonden. Het tekenen van het huurcontract loopt vertraging op doordat de afwikkeling met de voorgaande huurder nog niet geregeld is.		
Inspanningen 2025 (I)		➔
• Het aanbod past steeds beter bij de ontwikkeling van het gebied. Met name bij Wijkcentrum De Laarhof sluiten de activiteiten aan bij de behoeften van bewoners. Wijklocatie De Kroon was in 2025 niet open voor de bewoners. • Ontmoetingen en ontmoetingsplekken hebben bijgedragen aan samenkomst tussen generaties en bewoners(groepen) met verschillende achtergronden. Wijkdiners zijn dit jaar gestart. • Bewoners en hun initiatieven zijn ondersteund en gefaciliteerd door sociale partners in de wijk. Passende wijkcommunicatie draagt bij aan de vindbaarheid van de activiteiten en de voorzieningen in de wijk. • Positieve gezondheid is een thema in het gebied.		

Kansengelijkheid (T)

Kinderen en jongeren hebben gelijke kansen om zich te ontwikkelen (D)

De status is tweeledig:

1. KidzOnly, het programma vanuit Kansrijk Opgroeien (PO), loopt goed en is uitgebreid met huiswerkbegeleiding en PolitieKids specifiek voor de leeftijd 10-14 jaar (borgen doorlopende lijn primair onderwijs en voortgezet onderwijs).
2. Het jongerencentrum Motion nog niet volledig beschikbaar voor jongerenwerk, omdat het nieuwe huurcontract van Boerderij De Kroon in 2025 stagneerde.

Inspanningen 2025 (I)

- Met netwerkbijeenkomsten, gestart in 2025, verbinden we betrokken wijkpartners om te komen tot een integrale en sluitende aanpak. Alle wijkthema's komen hierbij aan bod.
- Het aanbod van KidzOnly loopt door met maatwerk op de inhoud
- er is speciaal aanbod toegevoegd voor de doelgroep 10-14 jaar
- het jongerenwerk (12+ jaar) heeft een sterke basis in het gebied opgebouwd
- we hebben een start gemaakt met:
 - * gebruik van voorschoolse voorzieningen
 - * laagdrempelige opvoedondersteuning, in samenwerking met Schuytgraaf/Elderveld
 - * het inzichtelijk maken van schooluitval

Openbare ruimte (T)

Bewoners ervaren De Laar/Elden als een aantrekkelijke, veilige en duurzame omgeving (D)

Er zijn verschillende projecten gerealiseerd in de Openbare Ruimte: zoals speeltuintjes, gezonde buurt en een Tiny Forest.

Inspanningen 2025 (I)

- Mogelijkheden tot verblijven, ontmoeten, bewegen en spelen in de openbare ruimte zijn verbeterd en/of toegenomen.
- Verschillende bewonersinitiatieven op het gebied van groen, ontmoeten en spelen zijn gerealiseerd, in samenwerking met partners.
- Ontwikkelingen voor locatie Boerderij De Kroon lagen stil.

Veiligheid (T)

Bewoners voelen zich veiliger in hun leefomgeving (D)

De samenwerking met de partners en het wijkveiligheidsplan werpen zijn vruchten af. Ondernemers en bewoners zijn betrokken bij het herontwerp voor een prettiger inrichting van Winkelcentrum Oostburgwal, met realisatie in 2026.

Inspanningen 2025 (I)

- De gebiedsgerichte preventieve aanpak heeft positief resultaat.
- Er is goede afstemming tussen de veiligheidsprofessionals in de wijk.
- qhatsApp buurtpreventiegroepen werken goed.
- De ondernemers in winkelcentrum Oostburgwal nemen deel aan de plannen voor herinrichting van het winkelgebied en directe omgeving.
- Er is aandacht voor verkeersknelpunten en er is naar buurtgerichte oplossingen gezocht.

Rijkerswoerd, Kronenburg, Vredenburg

In het wijkprogramma Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg bevinden zich de wijken Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Thema's (T)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Meedoen		(T)
Meer bewoners weten elkaar te vinden zodat de sociale cohesie en het sociale netwerk onder bewoners wordt vergroot		(D)
We hebben met partners gewerkt aan een passend aanbod voor verschillende doelgroepen in de wijk, waarbij inwoners terecht kunnen in toegankelijke wijkvoorzieningen.		✓
Inspanningen 2025		(I)
- We hebben de huurconstructies van De Kempphaan en De Fontein inzichtelijk gemaakt. - Wijkpartners zoals Rijnstad, Sportbedrijf Arnhem, Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en Rozet hebben het maatwerkprogramma goed met elkaar en met de verschillende doelgroepen in de wijken afgestemd. - Bijvoorbeeld het pad van zowel de Tuinmaat als de Stadslandbouw zijn verhard, zodat de tuinen beter bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. - We hebben jeugdtafels, volwassentafels en wijk-/netwerkbijeenkomsten gefaciliteerd.		✓
Kansengelijkheid		(T)
Meer ouders ontvangen opvoedondersteuning		(D)
We hebben extra aandacht gegeven aan ondersteuning van ouders van kinderen van -9 maanden tot 18 jaar. Daarbij hebben we het netwerk van wijkpartners betrokken.		✓
Inspanningen 2025		(I)

- We hebben de jeugdtafels van -9 maanden tot 4 jaar, 4 t/m 12 jaar, 12 t/m 18 jaar en 18 t/m 27 jaar georganiseerd en gefaciliteerd. Hierbij hebben we het netwerk van wijkpartners betrokken.
- We hebben wijkpartners opdracht gegeven actief te onderzoeken wat de behoeften van jongeren in RKV zijn met betrekking tot bewegen en ontmoeten. We hebben in samenwerking met de basisscholen en sociale partners, zoals Rijnstad, Rozet, Sportbedrijf Arnhem, het naschoolse aanbod doorontwikkeld.
- We hebben de wekelijkse moedergroep van welzijnspartner Rijnstad gefaciliteerd om externe experts op thema's als omgaan met geld, gezonde leefstijl en innerlijke rust aan het aanbod toe te voegen.
- Wijkpartners die werken met jeugdigen hebben hun aanbod vernieuwd, zodat dit aansluit op de hedendaagse problematiek en behoeften van de jeugd.

Meer jongeren ronden hun opleiding af, zijn in staat om mee te doen in de maatschappij en vinden (D) hun weg naar een ontmoetingsplek in de wijk

We hebben met Rijnstad en PowerPlug gewerkt aan toereikende ondersteuning voor jongeren in RKV, zowel in programmering als in fysieke ontmoetingsruimten, zoals De Madser en The Motion.

Inspanningen 2025

(I)

- Powerplug, welzijnspartner voor jeugdigen, biedt huiswerkbegeleiding en meer aan een selecte groep jeugdigen aan.
- Jeugd-/jongerenpartners bieden stageplekken aan waarmee jongeren hun opleiding kunnen vormgeven.
- Jeugd- en jongerenpartners Rijnstad en PowerPlug hebben ondersteuning gegeven aan jeugdigen die het nodig hebben. Zij werkten hierbij nauw samen met scholen, sociale wijkteam en andere partners binnen het wijknetwerk.
- We hebben opdracht gegeven aan wijkpartners om invulling te geven aan het naschools programma op de basisscholen. Onderdelen binnen dit programma waren: schermen, schaken, schilderen, fietsen, taalontwikkelingslessen en oriëntatie op wetenschap en techniek.
- In overleg met Rijnstad is het activiteitenprogramma van Rijnstad voor jongeren in de Kemphaan gestopt. Mede daarom hebben we opdracht gegeven aan Rijnstad en Sportbedrijf Arnhem om een onderzoek te doen naar de behoefte van jongeren in Rijkerswoerd op het gebied van bewegen en ontmoeten. Het activiteitenprogramma van Rijnstad vindt nu plaats in de wijk en op locatie in de Madser, voorbeelden zijn jongereninloop, girlsnight, schulden en social media.

In RKV zijn meer voorzieningen en initiatieven op het gebied van (arbeids)participatie voor bewoners (D) met een afstand tot de arbeidsmarkt, vrouwen en jongeren

Er zijn initiatieven gelanceerd om jongeren toe te leiden naar werk of stappen te laten zetten op de participatieladder. Het is duidelijk dat het laagdrempelig aanbieden van de voorziening om geïnformeerd te worden over schuldhulpverlening op meerdere locaties in het gebied gewenst is.

Inspanningen 2025

(I)

- In 2025 is de subsidie-aanvrager gestopt met haar project in RKV. De inspanning wordt door een andere partij in 2026 opgepakt.
- Er is een inloopspreekuur van Goed Geregeld Arnhem in de Madser in Kronenburg.
- Het begeleiden en toeleiden van jongeren naar werk is deels uitgevoerd door Scalabor in samenwerking met uitzendbureau HTR Werkt en deels door het project Werk op de Kaart en Powerplug.

Openbare ruimte

(T)

Ook in 2025 wordt volop ingezet om de omgeving groener en minder stenig te maken, zodat bewoners (D) minder hittestress en een fijnere leefomgeving ervaren

Verschillende initiatieven, zoals de wijkgroenagenda's voor Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg en het project Toekomstbomen Rijkerswoerd, zijn opgestart en grotendeels uitgevoerd.

Inspanningen 2025

(I)

- We hebben verschillende bewonersinitiatieven, die vaak ontstaan vanuit de groengroepen in de verschillende wijken, ondersteund. De wijkgroenagenda van Vredenburg is gereed en is deels uitgevoerd in 2025.
- We hebben bijvoorbeeld de Groengroep Rijkerswoerd ondersteund bij de uitvoering van bewonersparticipatie in het project Toekomstbomen Rijkerswoerd.
- We hebben met de groengroep Rijkerswoerd meegedacht en ondersteuning gegeven aan de plannen met betrekking tot het vergroenen en verkeersveiliger maken van de omgeving van het winkelcentrum Rijkerswoerd. Alles is in gang gezet om begin 2026 met een schetsontwerp van start te gaan.
- We hebben samen met de Groengroep Rijkerswoerd en andere wijkbewoners op verschillende locaties bomen geplant, bijvoorbeeld een boomgaardje in de Wessel Couzijnhof en een Anna Paulownaboom in de Elise Hoomanshof.

Meer (toegankelijke) speel- en beweegplekken in de wijk	(D)
--	-----

Een aantal speel- en beweegplekken is verbeterd. Daarnaast zijn we een onderzoek gestart naar de behoefte van kinderen voor bewegen en spelen in de openbare ruimte.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	-----

- We hebben meerdere beweeg- en speelplekken verbeterd. Bijvoorbeeld de speeltuinen Schepen van Hemerthstraat, Rosa Luxemburgstraat, Mina Krusemanstraat, Adorppad, Schepen ten Havestraat en het 3x3-basketbalveld Groningenpark.

Veiligheid	(T)
-------------------	-----

Een groter gevoel van veiligheid in de wijk	(D)
--	-----

Op verschillende plekken in de openbare ruimte is gewerkt aan een veiliger gevoel voor inwoners.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	-----

- Drie plekken zijn in overleg met Veiligheid aangepakt: Loppersumhof/Stedumhof/ Rijnlandflat. We zijn een onderzoek gestart in Kronenburg-Noord naar wat er nodig is om de leefbaarheid te vergroten. Dit doen we samen met Portaal en Volkshuisvesting, de opbouwwerker van Rijnstad en het Wijkplatform Kronenburg/Appelgaard.

- Er zijn dit jaar vanuit bewoners zelf geen initiatieven gekomen om hofjes te verbeteren. We hebben zelf het initiatief genomen en samen met Veiligheid en Portaal Loppersumhof en Stedumhof opgeknapt.

Meer bewoners ervaren hun leefomgeving als prettig en veilig	(D)
---	-----

Het wijkveiligheidsplan is in samenwerking met wijkpartners opgesteld en diende als leidraad om overlast te verlagen en het gevoel van veiligheid te vergroten. Plekken die extra aandacht verdienen zijn onder de loep genomen en aangepakt.

Inspanningen 2025	(I)
--------------------------	-----

- Het wijkveiligheidsplan is gemaakt en deels uitgevoerd.
- Gerichte (hyena) acties zijn onderdeel van het wijkveiligheidsplan 2024-2026.
- Verloedering van de omgeving van de route van Vredenburg naar Kronenburg is onderdeel van het wijkveiligheidsplan 2024-2026 en dat is dit jaar aangepakt.
- We hebben in samenwerking met Portaal een werkwijze opgezet die een positieve impuls heeft gegeven aan de Rijnlandflat en directe leefomgeving. De openbare ruimte rondom de Rijnlandflat is opgeknapt, er is gezorgd voor een programmering in de ontmoetingsplek in de Rijnlandflat en er is een wijkpunt voor politie en boa's in de Rijnlandflat gecreëerd.

Stedelijke programma's

De diverse taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is en die op stedelijk niveau plaatsvinden, zijn opgenomen in 13 stedelijke programma's:

S00	Bestuur, dienstverlening en financiën
S01	Veiligheid
S02	Bereikbaarheid
S03	Economie
S04	Onderwijs
S05	Cultuur
S06	Participatie en armoedebestrijding
S07	Zorg
S08	Welzijn en inclusie
S09	Gezondheid en sport
S10	Klimaat en energie
S11	Ruimtelijke ontwikkeling
S12	Wonen en leefomgeving

Bestuur, dienstverlening en financiën

Wat we ook doen, we doen het voor onze inwoners, voor onze bedrijven. Voor mensen die de stad bezoeken. Het is niet meer dan logisch dan dat we bij het verwezenlijken van onze ambities zoveel mogelijk de samenwerking zoeken. Met inwoners en bedrijven en met de regio Arnhem-Nijmegen. De wereld houdt immers niet op bij de gemeentegrens. We willen goed bereikbaar zijn. Dat betekent niet alleen een gastvrij stadhuis, maar ook goede digitale dienstverlening, zodat mensen zoveel mogelijk en makkelijk op afstand dingen kunnen regelen.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhem is een dienstverlenende en herkenbare netwerkgemeente, die open staat voor maatschappelijke initiatieven in het publieke domein zowel vanuit de stad als vanuit de wijken		(A)
Samen met de stad - Arnhem heeft een transparant, democratisch bestuur dat zich richt op samenwerking met inwoners en bedrijven		(D)

College

Het college streeft naar een open bestuurscultuur, zowel naar de raad als naar de inwoners. Het college zorgt in haar communicatie met de raad voor tijdige en volledige informatievoorziening. Het college licht bij de afdoening van moties of toezeggingen expliciet toe of de motie of toezegging volledig, gedeeltelijk, afwijkend van de oorspronkelijke tekst, verlaat of niet is uitgevoerd. Daarnaast informeert het college de raad zodra duidelijk is dat een toezegging of motie niet binnen de gestelde termijn kan worden afgedaan. Hierbij wordt ook vermeld waarom dit het geval is.

Door de raad of door inwoners gevraagde informatie wordt zo snel mogelijk en ruimhartig verstrekt. Het zou voor inwoners niet nodig moeten zijn om informatie op te vragen via een Woo-verzoek.

Een divers Arnhem: meer verschillende Arnhemmers kunnen meedoen

Met participatie willen we de bewoners en andere betrokkenen die mee willen denken en doen in de gelegenheid stellen samen met ons de stad, wijken en buurten vorm te geven. In 2025 hebben we hier stappen in gezet door kinderparticipatie zo door te ontwikkelen zodat we meer kinderen kunnen betrekken, terwijl we ook de participatieverordening met deze doelstelling in gedachten hebben opgesteld. Bovendien bleken uit de algehele evaluatie lessen om dit te verbeteren. Bijvoorbeeld als het gaat om welke participatiemiddelen we gebruiken. Hier zullen we op voortbouwen.

Betrokkenheid: meer mensen voelen zich betrokken bij de stad Arnhem

We willen een toegankelijke gemeente zijn. Hiermee bedoelen we dat iedereen die wil meedenken of meedoen, zich gehoord en gezien moet voelen. We proberen ook de Arnhemmers te bereiken die niet snel uit zichzelf meedoen of meepraten. Hieraan leverden de doorontwikkeling van kinderparticipatie, en het burgerberaad een belangrijke bijdrage. Ook hebben we onze participatieverordening opgesteld in samenwerking met Arnhemmers, waardoor we inzicht kregen in hun behoeften en zo onze participatie in de komende jaren nog toegankelijker kunnen maken.

Samen sterker en wijzer worden: kwaliteitsimpuls in plannen, beleid en projecten

Met participatie willen we de kwaliteit van plannen en besluiten verbeteren door de kennis en ervaring aan te boren van inwoners en andere maatschappelijke betrokkenen. De participatieverordening die we opstelden en de algehele evaluatie die we uitvoerden helpt ons hierin de volgende stappen te zetten. De eerste stappen zijn in 2025 al gezet, en in 2026 gaan we hiermee verder. Bijvoorbeeld door het stappenplan aan te scherpen. Ook de ingezette trainingen zorgen ervoor dat medewerkers van de gemeente inwoners nog beter kunnen betrekken. Zo zorgen we ervoor dat het betrekken van inwoners steeds meer het Arnheems DNA en daarbij in de genen van alle medewerkers van de gemeente Arnhem komt.

Rekenkamer: Uitvoeren onderzoeksprogramma

(I)

Op basis van het vastgestelde Onderzoeksprogramma 2024–2026 heeft de Rekenkamer in juni haar onderzoek naar het subsidiebeleid met de gemeenteraad gedeeld. In juli volgde de presentatie van het onderzoek naar bouwgerelateerde omgevingsvergunningen, uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). In september is het doorwerkingsonderzoek gepresenteerd, dat voortbouwt op het eerdere onderzoek naar New Energy Made in Arnhem (NEMIA).

In mei 2025 verzocht de gemeenteraad de Rekenkamer via een motie om onderzoek te doen naar de participatieprocessen rondom Schaapsdrift. Dit onderzoek is gestart. Het vervolgonderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) in Arnhem-Oost is in december gestart.

Als gevolg van het niet-geplande en omvangrijke onderzoek naar de participatieprocessen rondom Schaapsdrift zijn de voorgenomen onderzoeken naar ondermijning op bedrijventerrein 't Broek én naar de kwaliteit van beheer en onderhoud van de openbare ruimte in 2025 niet van start gegaan.

College: De kracht, kennis en kunde van inwoners en ondernemers benutten

(I)

In december is het Burgerberaad over Duurzaam Warm Wonen afgerond en zijn de adviezen overhandigd aan het college. Tijdens de bijeenkomsten zijn deze adviezen tussentijds getoetst. In 2026 krijgt dit traject een vervolg met de definitieve toetsing van de adviezen en een reflectie waarin wordt uitgewerkt op welke manier de adviezen een plek kunnen krijgen in het gemeentelijk beleid.

In 2025 hebben we het voorstel voor de participatieverordening voorbereid. Daarbij hebben we een zorgvuldig participatietraject doorlopen. Op basis hiervan zijn de verordening en het bijbehorende voorstel opgesteld. Het raadsvoorstel is in november aan de raad aangeboden.

De derde Arnhemse kinderburgemeester is in januari 2025 gestart. Het kinderburgemeesterschap heeft ook in 2025 een belangrijke bijdrage geleverd aan het zichtbaar maken van kinderparticipatie in Arnhem. Tegelijkertijd blijkt dat de functie vooral één kind bereikt en een grote belasting kan vormen. Op basis van de evaluaties en het gesprek dat we met de raad voerden, is besloten om kinderparticipatie in Arnhem verder te versterken door te investeren in bestaande initiatieven en het kinderburgemeesterschap in januari 2026 te beëindigen. Door bestaande initiatieven beter te benutten en te intensiveren, kan de gemeente (meer) kinderen betrekken en leren participeren op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.

College: Eenduidige werkwijze leveren

(I)

Ook in 2025 hebben we onze medewerkers getraind om te werken met het stappenplan. In totaal zijn er vijf trainingsdagen georganiseerd. Daarnaast organiseerden we sessies ter ondersteuning bij het opstarten van participatietrajecten, bijvoorbeeld voor het schrijven van een participatieplan, het bepalen van de doelgroep of het kiezen van het participatiemiddel. Van deze ondersteuning is regelmatig gebruikgemaakt, met een grote variatie aan vragen. Daarom hebben we deze sessies sinds de zomer wekelijks op vrije inloop aangeboden.

In 2025 voerden we een algehele evaluatie uit van het burgerparticipatiebeleid, beschikbare middelen en uitvoering in de praktijk. Doel was om lerend te reflecteren op ervaringen, knelpunten en kansen, zodat participatie effectiever, inclusiever en eenduidiger kan worden vormgegeven. De evaluatie is gebaseerd op documentanalyse, interviews met medewerkers, experts en inwoners en twee vragenlijsten. Deze evaluatie is op 25 november aan de raad aangeboden. Vanwege de grote overlap met dit traject voerden we dit jaar geen afzonderlijke evaluaties uit van losse burgerparticipatietrajecten. Aanvullend zijn we gestart met een pilot om ervaringen met participatietrajecten continu te monitoren. De eerste resultaten hiervan zijn besproken met de raadswerkgroep burgerparticipatie.

Naar aanleiding van de algehele evaluatie zijn al enkele ontwikkelingen in gang gezet. Zo organiseren we wekelijks een inloopspreekuur voor participatietrajecten, hebben we een interne pool van gespreksleiders opgezet die zich specialiseren in participatiemomenten.

Samen met de regio - Arnhem speelt een relevante en betekenisvolle rol in de regionale, landelijke en grensoverschrijdende netwerken

(D)

Arnhem levert een actieve bijdrage aan regionale samenwerking in de Groene Metropoolregio en werkt aan de uitvoering van de regionale agenda 2025-2028. Landelijk is Arnhem bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd in netwerken zoals VNG en G40 en zet het in op gezamenlijke lobbytrajecten. Daarin wordt sinds dit jaar nadrukkelijker geïnvesteerd. In de Euregio is Arnhem actief betrokken bij het stedennetwerk 100.000+ en de uitwerking van de Strategische Agenda 2025+.

Arnhem werkt in de Groene Metropoolregio samen aan maatschappelijke opgaven die om een regionale aanpak vragen

(I)

De vaststelling van de regionale agenda en begroting 2025–2028 leidde ertoe dat het algemeen bestuur het dagelijks bestuur vroeg een integraal meerjarenavoorstel voor kostenbesparing uit te werken. In 2025 zijn vervolgstappen gezet: de jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026–2029 zijn opgesteld en naar de gemeenten gestuurd voor de zienswijzeprocedure. Ook is ingestemd met een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling om subsidiegelden efficiënter te beheren.

Montferland maakte per 2025 geen deel meer uit van de regio. In 2025 is opnieuw een succesvol Regiocongres georganiseerd en vonden verschillende bestuurlijke overleggen over de woonopgave plaats. Daarnaast vond een Regioreis naar Baden-Württemberg plaats.

Binnen de opgave Ontspannen Regio is het Meester–Gezeltraject voortgezet en in het tweede kwartaal succesvol afgerond. De Regio Deal Gezonde Groene Groei (2024–2027) loopt op schema. Ook is gewerkt aan de verdere verdeling van resterende Rijksmiddelen. Via de Woondeal blijft de regio inzetten op extra woningbouw. De

uitvoering wordt versterkt door de nieuwe OV-concessie 2026–2036, die voorziet in een uitgebreid en vrijwel volledig emissievrij aanbod (met uitzondering van buurtbussen). Verder is €317 miljoen Rijksinvestering toegekend voor wonen en bereikbaarheid.

Voor de opgave Verbonden Regio is gewerkt aan regionale mobiliteitsambities, spoorontwikkelingen en de implementatie van de nieuwe OV-concessie. Binnen de Productieve Regio is het Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld en wordt dit in 2025 aan gemeenten voorgelegd. In het vierde kwartaal werd de eerste versie van de Regionale Investeringsagenda (RIA Lifeport) gelanceerd.

Verder is in 2025 toegewerkt naar gebiedsgerichte aanpakken, de ingebruikname van het nieuwe GMR-kantoor en intensieve samenwerking met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op het gebied van verstedelijking en netcongestie.

Arnhem werkt in netwerken van steden in Nederland en de Euregio én in belangenorganisaties als VNG en G40 samen aan beleidsafstemming en -beïnvloeding en draagt bij aan lobbydossiers richting(l) het Rijk en Europa

Arnhem is bestuurlijk lid van de VNG-commissies Informatiesamenleving en Financiën. Zo dragen we bij aan landelijke kennisdeling, beleidsafstemming en de voorbereiding van lobbytrajecten richting het Rijk. Ook buiten deze commissies leveren we bijdragen, bijvoorbeeld aan het warmtedossier. Daarnaast zijn we bestuurlijk aanwezig op VNG-congressen en bijeenkomsten, waar we moties kunnen indienen of ondersteunen. Door deze actieve rol is Arnhem vroegtijdig betrokken bij landelijke ontwikkelingen en maken we deel uit van een belangrijk bestuurlijk netwerk.

Arnhem is als actief lid van het G40-stedennetwerk betrokken bij de meest recente initiatieven en lobbyacties. Zo heeft de G40 in 2025 op verschillende beleidsterreinen concrete stappen gezet:

Op het gebied van klimaat en energie steunde de G40 het warmtebod voor collectieve warmtenetten en bood inzet aan voor de Voorjaarsnota klimaat en energie. Ook werd een Routekaart Versterken Lokaal Energiesysteem aangeboden aan het kabinet, met als doel slimmer gebruik van het elektriciteitsnet en het versnellen van de energietransitie.

Voor woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling pleit de G40 voor meer samenwerking met het Rijk, de VNG en de G4 om innovatielasten te beperken en technologieën op te schalen. Dit moet leiden tot versnelling van de woningbouw en slimme, duurzame verstedelijking, waarbij digitale oplossingen en integrale gebiedsontwikkeling centraal staan.

Op sociaal-economisch vlak waarschuwde de G40 voor de gevolgen van de bezuinigingen op het gemeentefonds in 2026, die tot structurele tekorten kunnen leiden. Daarnaast wordt er gewerkt aan het versterken van de lokale arbeidsmarkt en het bevorderen van economische groei, onder andere door het delen van kennis en het opschalen van succesvolle innovaties.

De G40 blijft zich inzetten als realisatiepartner voor het Rijk en werkt nauw samen met de VNG, waarbij kennisdeling en belangenbehartiging de basis vormen voor het aanpakken van de grote maatschappelijke opgaven.

In 2025 was er bij Lifeport /The Economic Board nadrukkelijk aandacht voor gezamenlijke koersvorming, merkontwikkeling en het versterken van de strategische positie van de regio. De speerpunten Energy, Health en High Tech vormden daarbij de kern, aangevuld met slimme duurzaamheid, mkb-ondersteuning en talentontwikkeling. Een belangrijk moment was de presentatie van de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda (RIA) in november, inclusief de lancering van het Lifeport Partnerfonds. Tegelijk werd Lifeport steeds duidelijker neergezet als het ene herkenbare merk voor de volledige regio. In bestuurlijke reflectie werd vastgesteld dat de triple-helixstructuur, hoewel sterk, ook tot versnippering kan leiden. Daarom adviseerde het Dagelijks Bestuur om te werken met één strategisch kader, een heldere regierol voor de Board, een gezamenlijke lobby en het aanwijzen van bestuurders per thematisch cluster. Tegelijk blijft er bewust ruimte voor experimenten en pilots die innovatie stimuleren, ook als deze nog niet volledig binnen het strategisch kader passen.

Arnhem versterkt de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio en met steden in Noordrijn-Westfalen (NRW)

Arnhem is actief in de Euregiaraad en in het 100.000 + stedennetwerk. De strategische agenda 2025+ wordt verder uitgewerkt en door gezamenlijke projecten en overlegmomenten is de samenwerking met de grote steden in Noordrijn-Westfalen verdiept. Het project 100.000 + heeft door de organisatie van een workshop en een symposium geleid tot meer inzicht over klimaatadaptatie aan beide kanten van de grens. In december 2025 is de intentie uitgesproken om binnen het 100.000+ netwerk over meer voor de grensregio relevante thema's kennis te delen. Deze thema's zullen in 2026 bestuurlijk afgestemd worden door de euregionale kring van 100.000+burgemeesters.

Arnhem: dienstverlenend en herkenbaar - Arnhem blijft zich inzetten voor verbetering van de (digitale) (D) dienstverlening aan haar inwoners en ondernemers

Op 16 april stelde de gemeenteraad de Dienstverleningsvisie gemeente Arnhem 2025-2030 vast. Deze visie is het overkoepelende kader vanwaar uit de organisatie zich inzet om de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en instellingen te ontwikkelen en verbeteren. Na het vaststellen van de visie is deze verder uitgewerkt naar een uitvoeringsagenda. Daarin zijn de doelen en inspanningen voor de periode 2026-2028 zijn opgenomen.

We optimaliseren onze dienstverlening

(I)

Het Contactcentrum heeft in 2025 ruim 100.000 telefoontjes afgehandeld. Door investering in een kwaliteitsmedewerker worden medewerkers beter opgeleid en begeleid en zijn ze beter in staat om de vragen van bellers af te handelen. Wel zien we dat de vragen complexer worden waardoor de afhandeling van telefoontjes gemiddeld langer duurt.

De afdeling heeft gewerkt aan verbetering van de aansluiting op de vakafdelingen. De bereikbaarheid en de kwaliteit van de dienstverlening op die afdelingen is bepalend voor de in- en doorstroom binnen het Contactcentrum. Door goed op de hoogte te zijn van ontwikkelingen, kan het Contactcentrum beter inspelen op vragen van bellers. Het verbeteren van de samenwerking vraagt in de toekomst verdere, en continue, aandacht.

Op de afdeling Burgerzaken is stapsgewijs in beeld gebracht hoe de werkvoorraad en prognoses er uit zien, hoe werkprocessen kunnen worden verbeterd en welke capaciteit nodig is om een goede dienstverlening te kunnen bieden. Met het inzicht in de frontoffice hebben we de extra drukte aan de balies rond de mei- en zomervakantie goed kunnen opvangen.

Inmiddels is ook de backoffice beter in beeld gebracht. Daar zien we dat door actuele en maatschappelijke ontwikkelingen de werkdruk toeneemt. De druk op de woningmarkt leidt bijvoorbeeld tot een toename in aanvragen voor briefadressen. In 2025 zijn er 1332 briefadressen aangevraagd. De casuïstiek wordt daarbij zwaarder, waardoor het meer tijd vraagt om tot een goede beoordeling te komen.

Ook in het proces adressenonderzoek is er sprake van een toename. Er zijn in totaal 1599 adresonderzoeken gedaan. Het aantal reguliere meldingen stijgt, maar ook meer proactief, risico gestuurd onderzoekswerk neemt toe. Zoals signalen uit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en de toetsing en monitoring van inschrijvingen op gemeentelijke opvanglocaties. Deze ontwikkelingen zorgen voor een toename in de werkdruk en een groeiende druk op de afhandeltermijnen.

In de BRP-straat in Zevenaar zijn we in 2025 omgeschakeld van de inschrijving van asielzoekers en statushouders naar de inschrijving van nareizigers. Dat doen we in nauwe samenwerking met de IND vanuit de insteek: 1 doelgroep, 1 locatie, 1 gezamenlijk proces. Nareizigers die zich bij de IND Zevenaar melden, worden op dezelfde dag en plek door onze medewerkers ingeschreven in de BRP. Ze hoeven daarvoor niet meer zoals voorheen naar de BRP-straat in Budel of Ter Apel. Hiermee leveren we een betere dienstverlening aan de doelgroep, en hebben we een efficiënter werkproces gerealiseerd.

Deze omslag bracht ook een forse opschaling met zich mee. Waar we voorheen ongeveer 75 mensen inschreven per week, zijn dat er nu circa 275. In 2025 zijn er 9249 nareizigers ingeschreven. Na een periode van voorbereiden en testen zijn we sinds augustus volledig operationeel in de aangepaste werkwijze. We voldoen hiermee aan de afspraken die met de andere ketenpartners zijn gemaakt.

In 2025 waren er geen geplande verkiezingen. Direct na de kabinetsval in juni zijn we gestart met de organisatie van de vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer in oktober. Voor zover mogelijk, hebben we de voorbereiding gecombineerd met die voor de gemeenteraadsverkiezing in maart 2026. Deze verkiezing in oktober is goed en zonder noemenswaardige incidenten verlopen.

Zoals aangekondigd in de begroting volgen we sinds dit jaar een striktere definitie voor de toegankelijkheid van stembureaus. Voorheen gingen we uit van toegankelijk, zo nodig met lichte ondersteuning. Onder een toegankelijk stembureau verstaan we voortaan alleen volledig zelfstandige toegankelijkheid. Bij de afgelopen verkiezingen voldeden 76 van de 82 stembureaus hieraan. Zes stembureaus waren 'toegankelijk met lichte ondersteuning'. In die gevallen is dat het hoogst haalbare, bijvoorbeeld doordat door de natuurlijke glooiing de toegang iets te steil is.

Digitaliseren van het inwonerproces

(I)

Eind 2024 is de aanpak binnen het programma Doorontwikkeling Burgerzaken aangepast. Aanvankelijk lag de nadruk op digitalisering van de dienstverlening, met name door middel van implementatie van eDiensten. Voor deze projecten zijn we sterk afhankelijk van de externe leverancier. Doordat de voortgang in deze projecten achterbleef bij de verwachtingen, ondanks meerdere inspanningen om tot oplevering te komen, is in 2025 de focus verlegd naar projecten waarbij we minder afhankelijk zijn van deze partij. De koerswijziging heeft geleid tot het vereenvoudigen, uniformeren en digitaliseren van werkprocessen op de afdeling. Dit biedt meer overzicht en inzicht, en een efficiëntere werkwijze waardoor inwoners sneller worden geholpen.

We willen uiteraard de dienstverlening naar de burger blijven doorontwikkelen en hebben daarvoor diverse projecten geïdentificeerd. Om te bezien of de huidig gebruikte applicaties in de toekomst ons ambitie- en ontwikkelniveau daarbij aankunnen zijn we een onderzoek gestart naar de toekomstige informatiehuishouding (en passende applicaties) voor de afdeling Burgerzaken.

Ook vanuit het Contactcentrum is in 2025 in beeld gebracht welke eisen en wensen er zijn ten aanzien van een informatiesysteem om voorbereid te zijn op de toekomst. Hierbij is gekeken naar de inzet van AI en digitale selfservice om de dienstverlening te verbeteren, maar ook om de interne informatie-uitwisseling te verbeteren en meer zicht te krijgen op resultaten

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Toegankelijkheid stemlokalen		100	100	100	93

Eenheid: Percentage

Bron: Bureau Verkiezingen. Streefcijfer: 100% volledig zelfstandig toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Opkomst verkiezingen Tweede kamer	73,60		71,60		72,02

Eenheid: percentage

Bron: Centraal stembureau. Streefcijfer: minimaal 49,6%.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Opkomst verkiezingen Gemeenteraad		46,50			

Eenheid: Percentage

Bron: Centraal stembureau. Streefcijfer: minimaal 49,6%.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Opkomst verkiezingen Provinciale Staten			52,10		

Eenheid: Percentage

Bron: Centraal stembureau. Streefcijfer: minimaal 49,6%.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Opkomst verkiezingen Europees Parlement				42,18	

Eenheid: Percentage

Bron: Centraal stembureau. Streefcijfer: minimaal 49,6%.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Opkomst verkiezingen Waterschappen			47,25		

Eenheid: Percentage

Bron: Centraal stembureau. Streefcijfer: minimaal 49,6%.

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24A39 Realisatiekracht bewaken](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2025 verwerkt.

[24A44 Aanpak voor vitale en leefbare wijkwinkelcentra](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2025 verwerkt.

[24M151 Maak verantwoord gebruik van AI mogelijk](#)

Bij de vaststelling van de begroting is de motie: [24M151 Maak verantwoord gebruik van AI mogelijk](#) aangenomen. Deze motie is afgedaan met de [raadsbrief opvolging motie 'Maak verantwoord gebruik van AI mogelijk' \(24M151gg\)](#).

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	113.151	108.158	106.781	121.142	-14.362
Baten	641.384	651.351	679.317	700.204	20.887
Saldo lasten en baten	528.232	543.193	572.536	579.061	6.525
Toevoegingen aan reserves	1.707	2.435	3.286	4.799	-1.513
Onttrekkingen aan reserves	12.896	1.292	2.436	2.644	208
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	11.189	-1.143	-850	-2.155	-1.305
Gerealiseerd resultaat	539.422	542.050	571.686	576.906	5.220

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	-11.289	N			
Bedrijfsvoering en PenO	989	V	Vrijval stelposten gemeentelijk vastgoed	I	AR
Financiën	807	V	Onvoorzien en strikt onvermijdbaar	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	760	V	Inhuur vastgoedprojecten	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	993	V	Energie- en onderhoudslasten gemeentelijke huisvesting	I	AR
Publieke dienstverlening Raad	445	V	BRP-straat Zevenaar	I	AR
	-100	N	Vergoeding arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden raadsleden	S	AR
Publieke dienstverlening	-215	N	Naturalisaties	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	-275	N	Opleidingskosten	I	AR
Financiën	-307	N	OZB	I	AR
Digitalisering en automatisering	-450	N	Maat- en meerwerkovereenkomsten	I	AR
Financiën	-458	N	Voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting	I	AR
Publieke dienstverlening	-548	N	Paspoorten	I	AR
Digitalisering en automatisering	-750	N	Effecten Cao-akkoord 2025 de connectie	S	AR
Digitalisering en automatisering	-850	N	Projecten informatievoorziening en ICT	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	-867	N	Voorziening spaarverlof	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	-1.600	N	Personeel afdelingen bedrijfsvoering	I	AR
Bedrijfsvoering en PenO	-1.600	N	Administratieve verdeling loonkosten SBR	I	AR
College	-1.950	N	Voorziening pensioen (ex) Wethouders	I	AR
Financiën	-5.313	N	Vaste en vlottende financiering	I	AR
Baten	21.381	V			
Financiën	18.985	V	Gemeentefonds	I	AR
Financiën	1.148	V	Vaste en vlottende financiering	I	AR
Publieke dienstverlening	747	V	Paspoorten	I	AR
Publieke dienstverlening	288	V	Naturalisaties	I	AR
Financiën	213	V	OZB	I	AR
Toevoegingen aan reserves	-1.651	N			
Financiën	-336	N	Gemeentefonds	I	BR
Financiën	-343	N	Gemeentefonds	I	BR
Financiën	-972	N	Gemeentefonds	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	-125	N			
Bedrijfsvoering en PenO	-125	N	Vrijval stelposten gemeentelijk vastgoed	I	BR

Vrijval stelposten gemeentelijk vastgoed

Voor de exploitatie van het gemeentelijk vastgoed, in de uitvoering van het beheer en onderhoud, zijn enkele stelposten opgenomen voor de onvoorziene prijsstijgingen van afgelopen jaren. In 2025 ging dit om een bedrag van circa € 1 miljoen. Inmiddels is de prijsontwikkeling gestabiliseerd en om die reden zal het merendeel terugvloeien naar de algemene middelen bij de Turap-1 2026 en in de begroting 2027.

Onvoorzien en strikt onvermijdbaar

In 2025 is er in verband met brandpreventie en kamerverhuurpanden voor € 193.500 een beroep gedaan op de post strikt onvermijdbaar. Het overige deel is niet aangesproken, waardoor een voordeel van € 0,8 miljoen ontstaat.

Inhuur vastgoedprojecten

Ter uitvoering van vastgoedwerkzaamheden en met name projecten waarin vastgoedexpertise vereist is zijn afgelopen jaar inhuurbudgetten geraamd. Deze zijn grotendeels niet tot besteding gekomen vanwege o.a. vertraging in de uitvoering. Een deel van de middelen schuift door, maar zorgt niettemin hier voor een onderbesteding van per saldo € 0,8 miljoen.

Energie- en onderhoudslasten gemeentelijke huisvesting

In verband met het voorgenomen renovatieproject gemeentelijke huisvesting, zijn er minder uitgaven gedaan voor onderhoud aan het stadhuis. Hierdoor zijn de onderhoudslasten € 487.000 lager dan begroot. Waren de budgetten elektriciteit en warmte afgelopen jaren verhoogd in verband met de sterke prijsstijgingen. In 2025 was het budget hoger dan het actuele prijspeil, waardoor er een voordeel is ontstaan van ongeveer € 505.000.

BRP-straat Zevenaar

Het voordeel op de BRP-straat Zevenaar heeft de volgende redenen:

- We hebben minder inschrijvingen verricht dan vooraf is berekend. Begin 2025 is op landelijk niveau het budget per gemeente bepaald. Dat is gedaan op basis van instroomprognoses en een verdeling van het aantal inschrijvingen over de verschillende BRP-straten in het land. Later in het jaar bleek de praktijk anders te zijn dan de prognoses en is het aantal in te schrijven personen naar beneden bijgesteld. De financiering is daar niet meer op aangepast.
- De berekening van de kostprijs per inschrijving (en daarmee de totale vergoeding) is in 2025 enkel gebaseerd op individuele inschrijvingen. In de loop van het jaar is de focus in de BRP-straat verschoven naar inschrijving van nareizigers. Dit betreft in veel gevallen gezinnen. Doordat de leden van een gezin gezamenlijk worden ingeschreven, kost dat in verhouding minder tijd dan individuele inschrijvingen.

Vergoeding voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden raadsleden

Door wijzigingen in landelijke regelgeving hebben raadsleden sinds 2025 recht op een vaste voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Deze regeling geldt uniform voor alle niet-AOW-gerechtigde raadsleden en is niet langer afhankelijk van lokaal beleid. Hiermee wordt gecompenseerd dat raadsleden minder pensioen kunnen opbouwen. De regeling leidt vanaf 2025 tot een structureel nadeel voor de gemeente van € 100.000.

Naturalisaties

Er hebben in 2025 meer naturalisaties plaatsgevonden waardoor er een voordeel op de baten gemeenteleges is ontstaan van € 288.000. Daar staat een nadeel op de lasten tegenover in verband met de afdracht van rijksleges IND van € 215.000; per saldo € 73.000 voordeel.

Opleidingskosten

We zien in 2025 een organisatiebrede overschrijding van het opleidingsbudget. Deze overschrijding vloeit voort uit het gevoerde beleid en de bredere visie om pro-actief te sturen op het opleiden en ontwikkelen van onze medewerkers; zowel in het kader van binden en boeien als ook in het kader van toekomstige duurzame inzet. In die zin weerspiegelt de overschrijding een bewuste en positieve ontwikkeling ten opzichte van voorgaande jaren.

OZB

Het nadeel op de lasten OZB van € 307.000 ontstaat door een benodigde dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren belastingen. Het voordeel van € 213.000 op de opbrengsten OZB ontstaat door een iets hogere waarde van woningen dan waar rekening mee werd gehouden en door meeropbrengsten uit nog opgelegde aanslagen over 2023 en 2024. Deze meeropbrengsten uit voorgaande jaren zijn te verklaren doordat eind 2024 een (te) voorzichtige inschatting is gemaakt van de nog op te leggen bedragen voor objecten waarvan op dat moment nog geen waarde bekend was.

Maat- en meerwerkovereenkomsten

In 2025 heeft vanuit de Connectie extra inzet en ondersteuning plaatsgevonden op gemeentebrede projecten.

Voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting

Aan het begin van het jaar wordt een voorlopige aanslag ontvangen door de belastingdienst. Pas na afloop van het jaar wordt op basis van de daadwerkelijke kosten en opbrengsten bepaald hoeveel vennootschapsbelasting echt verschuldigd is. Voor 2025 betekent dit dat de uiteindelijke belastingafdracht hoger uitvalt dan begroot.

Paspoorten

Er zijn in 2025 meer paspoorten afgenomen ten koste van ID kaarten. Voordeel op de baten gemeenteleges € 747.000, maar daar staat tegenover een nadeel op de afdracht van rijksleges van € 548.000. Per saldo geeft dit een voordeel van € 199.000.

Effecten Cao-akkoord 2025 de Connectie

Met ingang van medio april 2025 is de nieuwe Cao-gemeenten van kracht. Gelet op het tijdstip van totstandkoming van dit akkoord is de hogere bijdrage als gevolg hiervan niet in de begrote bijdrage verwerkt. In 2025 zorgt dit voor een nadeel van € 0,7 miljoen. Dit structurele nadeel wordt volgens de gebruikelijke werkwijze verrekend met de gemeenten Renkum en Rheden. De begroting wordt hier vanaf 2026 op aangepast.

Projecten informatievoorziening en ICT

Gemeentebrede opdrachten en projecten, zoals de versnelde (en verplichte) overgang van Windows 10 naar 11 en aanvullende werkzaamheden ter beheersing van verstoringen in de (VDI) werkomgeving zorgen voor een incidenteel nadeel van € 0,8 mln.

Voorziening spaarverlof

Medewerkers kunnen sinds 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Hiervoor (spaarverlof, maar ook voor het bovenwettelijke verlof) moet een voorziening worden gevormd (op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden). In 2025 heeft dit geleid tot een gemeentebreed nadeel van € 1,5 miljoen.

Personeel afdelingen bedrijfsvoering

Binnen het cluster Bedrijfsvoering is sprake van hogere lasten voor personeel en externe inhuur als gevolg van extra, niet-begrote inzet ter vervanging van langdurig verzuim en het opvangen van een toegenomen interne ondersteuningsvraag. Het tekort wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de inzet van personeel op organisatiebrede opgaven en projecten, maar per saldo biedt dit echter onvoldoende dekking voor de extra lasten. Dit resultaat dient te worden gezien in samenhang met de gemeentebrede ontwikkelingen rondom personeelslasten, zoals toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Administratieve verdeling loonkosten SBR

De herverdeling van de loonkosten van het cluster Strategie, Beleid en Regie (SBR) is nog niet volledig administratief verwerkt. Dit zorgt voor een nadeel binnen het programma S00. Dit nadeel moet echter grotendeels in samenhang worden gezien met het voordeel binnen de andere begrotingsprogramma's.

Voorziening pensioen (ex) Wethouders

De gemeente is op grond van de wet Appa verantwoordelijk voor de uitbetaling van ouderdoms- en nabestaandenpensioen aan zittende en voormalige wethouders. Voor deze toekomstige verplichtingen is een pensioenvoorziening gevormd. De omvang van de voorziening per 31-12-2025 sluit aan bij de meest recente actuariële berekeningen, zoals opgesteld door een externe deskundige (Visma), waarbij rekening is gehouden met de marktomstandigheden en een hogere levensverwachting.

In 2025 is een (extra) dotatie gedaan aan de pensioenvoorziening in verband met de invoering van de "Wet toekomst pensioenen" per 1-1-2028. Voor dit nieuwe stelsel is een hogere voorziening noodzakelijk. Deze wet leidt tot het beëindigen van de Appa-regeling en de overgang van de pensioenen van zittende en voormalige wethouders naar het pensioenfonds ABP. De stijging van de voorziening wordt grotendeels veroorzaakt door de eisen van het nieuwe pensioenstelsel waaronder een opslag ter hoogte van de dekkingsgraad van het ABP.

Vaste en vlottende financiering

Op Treasury is een voordeel van € 1,1 miljoen op de externe rentebaten ontstaan. Daarnaast is een nadeel van € 5,3 miljoen op de interne rentelasten ontstaan. Dat is een interne verrekening omdat dit de interne rekenrente betreft die in werkelijkheid lager dan begroot is uitgevallen. Hier staat eenzelfde voordeel op de overige programma's tegenover.

Voordeel rentebaten (€ 1,1 miljoen)

Het voordeel op de rentebaten is voornamelijk veroorzaakt door het rendement op het Schatkistbankieren op de aldaar gestalde liquide middelen.

Nadeel interne rentelasten (€ 5,3 miljoen)

Het nadeel op de interne rentelasten voor het taakveld Treasury wordt veroorzaakt door een nacalculatie van de intern doorberekende omslagrente van 1,6% naar 1,2%. Tegenover dit nadeel voor Treasury staat een even groot voordeel op de rentelasten op andere begrotingsprogramma's.

Gemeentefonds

Het voordeel op het gemeentefonds ontstaat vanwege het feit dat de september- en decembercirculaires 2025 niet meer in de begroting zijn verwerkt. De begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2025 (bijstelling begroting in Turap-2). Uit de september- en decembercirculaire 2025 ontstaan de volgende effecten, waardoor ten opzichte van Turap-2 een voordeel van bijna € 19 miljoen ontstaat:

- Als gevolg van wijzigingen in de uitkeringsfactor en actualisatie van de maatstaven ontstaat een voordeel van ruim € 2,8 miljoen.
- In het kader van behoedzaamheid hebben we in 2025 eventuele ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds vooraf niet meegerekend. Voor 2025 valt deze vrij en dit levert een voordeel van € 4,9 miljoen op.
- Middelen hervormingsagenda jeugd: naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten hebben in totaal € 728 miljoen van het Rijk via de septembercirculaire ontvangen. Arnhem krijgt € 9 miljoen in 2025. Deze gelden worden verrekend met de algemene middelen, omdat in de afgelopen begrotingen vanuit de algemene middelen de tekorten op de jeugdzorg zijn gedekt.
- Nieuwe middelen in de vorm van decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties voor het uitvoeren van diverse taken van circa € 2,6 miljoen. Een groot deel hiervan is in de decembercirculaire bekend gemaakt. Voor € 1 miljoen betreft dit de middelen voor compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven. Op het programma Participatie en armoedebestrijding worden daarvan de lasten geboekt. Van ruim € 1,6 miljoen wordt voorgesteld deze over te hevelen naar de programma's waarbinnen deze taken worden uitgevoerd ter dekking van de kosten vanaf 2026 (zie onder dotaties reserve).
- We hebben € 2 ton minder compensatie ontvangen voor de verwerking van zwerfafval dan vooraf ingeschat.
- Over de oudere jaren (2023 en 2024) zijn afrekeningen ontvangen naar aanleiding van aanpassingen in maatstaven en de uitkeringsfactoren. Dit leidt tot een nadeel van € 0,1 miljoen.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

BVO De Connectie

Economic Board regio Arnhem-Nijmegen

Euregio Rijn-Waal

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Regionale en andere bovenlokale lichamen

- Economic Board;
- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Euregio Rijn-Waal;

Publieke dienstverlening

- Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI);
- Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA);
- Samenwerking met Vreemdelingenketen in de BRP-straat Zevenaar.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Evaluatie van de Rekenkamer Arnhem 2015](#);
- [MIRT Agenda stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen](#);
- [Contourennotitie regio Arnhem-Nijmegen](#) via [raadsbrief d.d.21-01-2020](#);
- [Beleid internationale betrekkingen \(2021\)](#)
- [Regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen 2025-2028](#)
- [Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling Arnhem Nijmegen \(2024\)](#)

Veiligheid

Veiligheid is de grond onder onze voeten. Je kunt je pas vrij voelen en je ontwikkelen als je veilig voelt. In Arnhem moet je veilig voelen, je moet er gevrijwaard zijn van overlast van burens, in de straat of in de wijk. Criminaliteit en huffertig gedrag tolereren we niet en dat laten we zien aan de Arnhemmers.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Arnhem veiliger door minder misdaad en overlast							
Doel	Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
	Inspanning			Inh	Fin	Pla	Ris
1.1 Veiliger en leefbaardere wijken	1.1.1 We pakken verloedering en overlast aan	We hebben in alle tien gebieden een drietal prioriteiten om overlast en veelvoorkomende criminaliteit aan te pakken en monitoren de uitvoering daarvan. De inspanningen die de diverse partners in het gebied hiervoor gaan uitvoeren, worden concreet benoemd: aantal controles, acties door handhaving en politie, interventie door straat- en jongerenwerk enz. Een keer per maand (per wijk) worden de inspanningen en resultaten in het wijkveiligheidsoverleg met de partners besproken, waarbij ook de resultaten van de radar-sonar (overlastcijfers) worden betrokken. Bovendien wordt (per wijk) twee keer per jaar een wijkshow gehouden. Professionals en wijkbewoners toetsen hun gezamenlijke beeld aan de werkelijkheid op straat.	✓	✓	✓	✓	
	1.1.2 We maken kwetsbare plekken schoon, heel en veilig	We pakken ten minste tien kwetsbare plekken (zogenoemde hotspots) aan. We voeren een integrale aanpak uit in een afgebakend gebied om verloedering en onveiligheid tegen te gaan. Het gaat hierbij om hotspots waarbij overlast en criminaliteit hardnekkig zijn en daarbij zwaar drukken op bewoners, ondernemers en bezoekers van het gebied. Onder leiding van een speciaal hiertoe aangestelde functionaris zetten we hier integraal op in: veiligheid (toezicht/controles), openbare ruimte (vergroening/aanpak gribusplekken), economie (branchering) en mobiliteit (aanpak verkeersoverlast) slaan de handen ineen.	✓	✓	✓	✓	
	1.1.3 We sluiten gevaarlijke en overlast gevende panden	Voor alle overlast gevende en gevaarlijke panden maken we een aanpak. We dringen de overlast vanuit panden terug met het integrale Interventieteam Panden. Iedere zes weken vindt een integrale controle plaats van alle overlast gevende panden in de wijken. Naar aanleiding hiervan zorgen we dat overlast en gevaarzetting afneemt, door met de partners te zorgen voor maatregelen tegen panden waar inderdaad sprake is van misstanden, zoals overbewoning, illegale uitbouw, onveilige elektra, illegale huisvesting of woonoverlast.	✓	✓	✓	✓	
	1.1.4 We zorgen voor voldoende handhavers op straat	We zorgen voor 30-35 handhavers op straat, die een significant deel van hun tijd zichtbaar handhavend en aanspreekbaar zijn op de plekken waar dat het hardst nodig is. Tevens zorgen we ervoor dat een deel van de handhavers zich specialiseert op ondermijningstaken, waardoor handhaving deel kan nemen aan alle integrale controles. Door goede arbeidsvoorwaarden en contacten met opleidingscentra blijven we aantrekkelijk voor (aspirant)handhavers.	✓	✓	✓	✓	
Effectindicator			2021	2022	2023	2024	2025
Geregistreerde overlast			8695	7332	6655		

Eenheid: Aantal registraties per jaar

Bron: Politie

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Overlast	8701	7330	6659	7166	8034

Eenheid: Aantal meldingen per jaar

Bron: Politie

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Rapportcijfer inwoners veiligheid eigen buurt	6,70		6,80		6,80

Eenheid: Gemiddeld rapportcijfer uit enquête

Bron: Monitor Arnhemse Leefbare Wijken

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Onveiligheidsgevoel in eigen buurt	28,30		28		29

Eenheid: Percentage inwoners

Bron: Monitor Arnhemse Leefbare Wijken

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kengetal onveilige plekken	2,50		2,80		2,90

Eenheid: Kengetal tussen 0 (veilig) en 10 (onveilig)

Bron: Monitor Arnhemse Leefbare Wijken

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Misdaadcijfer	65,20	65,90	66,80		

Eenheid: Aantal registraties per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Arnhem veiliger door minder misdaad en overlast

Doel	Wat willen we bereiken? Inspanning	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
			Inh	Fin	Pla	Ris
1.2 Terugdringen van overlast en onveiligheid	1.2.1 We voorkomen veiligheidsproblemen door een persoonsgerichte aanpak op wijkniveau	In iedere wijk is een persoonsgerichte aanpak actief die zich richt op de aanpak van overlast door personen die zorg nodig hebben. Door lokale zorg-, welzijns- en veiligheidspartijen nog beter te verbinden, zorgen we ervoor dat we meer en tijdiger personen die significant overlast in een wijk veroorzaken in beeld hebben en zorgen we voor een persoonsgerichte aanpak (PGA).	✓	✓	✓	✓
	1.2.2 We verbeteren de aanpak van ernstige problematiek in het Zorg- en Veiligheidshuis	Bij complexe problematiek zorgen we voor een goede overdracht aan het Zorg- en Veiligheidshuis, en zetten we ons in om de casus sneller en beter af te doen. We zorgen voor een triagepunt tussen de bovengenoemde PGA in de wijken en het regionale niveau van het ZVH van belang.	✓	✓	✓	✓
	1.2.3 We zorgen voor opvang van personen met wie het toch mis gaat	Als het mis gaat en een persoon zorgt voor overlast en onveiligheid op straat, dan heeft de politie tot taak de onveiligheid te beëindigen. We zorgen voor een samenwerking tussen veiligheidspartners en zorgpartners waardoor personen die op straat overlast veroorzaken sneller worden overgedragen en de zorg krijgen die ze nodig hebben. Voortdurend overleg tussen zorg- en veiligheidspartijen heeft nog niet geleid tot een effectieve aanpak. De pilots die zijn uitgetoetst hebben nog niet het gewenste resultaat opgeleverd.	✗	✓	✗	✓
	1.2.4 We behandelen de binnenkomende meldingen woonoverlast snel en adequaat	Wij spannen ons in om 80% van de aangemelde zaken op te pakken en in zeker de helft ervan de woonoverlast te kunnen beëindigen. Waar dat nodig is verbinden we direct de structurele hulp aan en zorg voor de mensen die deze overlast veroorzaken.	✓	✓	✓	✓

1.2.5 We begeleiden jongeren in en uit detentie	We zetten een re-integratie officier Jeugd (RIO) voor iedere Arnhemse jeugdige die in detentie komt. De RIO spant zich in om samen met de jeugdreclassering degene die een zo groot mogelijk deel van de jeugdigen bij zijn/haar re-integratie in de maatschappij te begeleiden in onder andere het vinden van woonruimte, een baan en hulp bij financiële zaken.	✓	✓	✓	✓
---	---	---	---	---	---

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Politieregistraties overlast door verward persoon	13,81	13,23	10,52	13,80	

Eenheid: Aantal registraties per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Arnhem veiliger door minder misdaad en overlast

Doel	Wat willen we bereiken? Inspanning	Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
			Inh	Fin	Pla	Ris
1.3 Verminderen van ondermijnende criminaliteit en digitale criminaliteit	1.3.1 We wapenen ons tegen ondermijnende invloed	We maken de medewerkers die met de ondermijning te maken kunnen krijgen en de bestuurders bewust van ondermijnende criminaliteit. We zorgen voor voorlichting en opleidingen over ondermijning en over integer handelen van de medewerkers zelf. Zo willen we dat sneller en meer signalen van ondermijning worden herkend en gemeld, zodat die kunnen worden voorzien van een aanpak.	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 We maken burgers bewust	We zorgen dat we met voorlichting en campagne meer inwoners en professionals bereiken en hen aanzetten tot meldingen inzake ondermijnende en digitale criminaliteit. Daarnaast blijven we investeren in meldingsbereidheid: goede tips van burgers maken dat we de criminelen daadwerkelijk kunnen aanpakken. Ook van hen willen we meer signalen van ondermijning en digitale criminaliteit herkennen en voorzien van een aanpak.	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 We pakken drugslocaties aan	We zorgen voor een aanpak van iedere drugslocatie die bij ons bekend is. Risicolocaties voor drugs brengen we in beeld en controleren we in een zo vroeg mogelijk stadium. We houden wijkgerichte acties, zowel preventief als repressief en we krijgen zicht op de hoofdrolspelers in de Arnhemse drugswereld. We pakken samen met de politie met acties de straathandel aan. Met het experiment gesloten coffeeshopketen pakken we de illegale uitwassen aan; door monitoring meten we zorgvuldig of de doelen van het experiment worden gehaald.	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 We pakken mensenhandel aan	Door inzet van ons netwerk zorgen we voor meer signalen inzake mensenhandel, die we met de partners aanpakken. Dit netwerk is door voorlichting en training geschoold in het herkennen van signalen van uitbuiting. We zetten in op controles van kwetsbare branches als uitzendbureaus, vergunningsplichtige horeca- en seksinrichtingen. Ook de onvergunde seksinrichtingen komen aan bod. We willen meer signalen ontvangen en kunnen voorzien van een aanpak. In die aanpak richten we ons op alle pijlers: voorkomen, signaleren, bestrijden en beschermen.	✓	✓	✓	✓
			✓	✓	✓	✓

1.3.5 We pakken witwassen aan	We zorgen voor bibob-toetsing en controles voor iedere ondernemer in kwetsbare branches, zodat criminelen worden geweerd. We intensiveren de inzet van de wet Bibob en breiden de toepassing ervan naar meer branches uit. Opkopers worden verplicht een doorlopend en gewaarmerkt inkoopregister bij te houden. Met het registreren van steeds meer integrale controles krijgen we meer zicht op kwetsbare mensen en bedrijven. Met het Arnhemse interventieteam gaan we het toezicht en de controles op bedrijventerreinen, horeca en andere gebieden intensiveren. Daarbij hoort ook dat we de voorbereidingen daarvoor verbeteren. Dat doen we onder andere door te bouwen aan een goede informatiepositie.				
1.3.6 We lichten kwetsbare personen voor	We willen slachtofferschap van online criminaliteit terugbrengen. Daarom zetten we in op de kwetsbare inwoners van onze stad. We zetten onze activiteiten gericht op kinderen en jongeren onverminderd voort: met Joinhackshield en het Youth Cyber Team (tenminste trajecten t.a.v. tien Arnhemse klassen) blijven we een vuist maken. Verder organiseren we samen met de politie in de wijken voorlichting aan (met name) de oudere inwoners van de stad en zullen we voorlichting aan ondernemers organiseren over de gevaren van cybercrime. Om deze activiteiten op een hoger niveau te tillen zetten we een speciale aanjager online criminaliteit in.	✓	✓	✗	✓
Vanwege prioriteiten is hieraan nog niet de juiste intensiteit gegeven. Met de versterking van middelen vanuit de raad wordt nog in februari 2026 de werving gestart van de benodigde extra capaciteit.					
1.3.7 We bouwen een sterk netwerk tegen cybercriminaliteit	We zorgen voor een netwerk inzake cybercriminaliteit dat twee keer per jaar bijeenkomt en de te leren lessen verspreidt. Wij bouwen het netwerk uit met meer partners en zorgen voor een aantal bijeenkomsten. De gemeente blijft aangesloten bij de City Deal Cybercrime van het CCV en JenV. Doel van dit consortium is om expertise uit te wisselen, gezamenlijk interventies te ontwikkelen en het effect van deze interventies te meten.	✓	✓	✗	✓
Vanwege prioriteiten is hieraan nog niet de juiste intensiteit gegeven. Met de versterking van middelen vanuit de raad wordt nog in februari 2026 de werving gestart van de benodigde extra capaciteit.					

Arnhem veiliger door minder misdaad en overlast						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.4 Een veiliger openbare ruimte voor iedereen (incl. bijdrage Veiligheidsregio)	1.4.1 We zorgen voor veilige demonstraties, manifestaties en evenementen	We bereiden alle demonstraties, manifestaties en evenementen goed voor, zodat het risico op incidenten minimaal is. We versterken het netwerk van partijen die hun steentje bijdragen aan het veilig verloop van demonstraties, manifestaties en evenementen. We zorgen voor ruimte binnen de grenzen van de rechtsstaat om onderling van mening te verschillen of onvrede kenbaar te maken. We zorgen ervoor dat we beter, sneller en zorgvuldiger relevante signalen over geweldsdreiging zien. Ook zorgen we dat we flexibel kunnen inspelen op onvoorziene ontwikkelingen, met partners binnen en buiten de veiligheidsketen. Het onze ambitie om in de toekomst meer en meer de verantwoordelijkheid voor veilige evenementen te delen met de organisatoren. We bezien de plaatsing van camera's periodiek en meten het effect en de toegevoegde waarde. Naast politie en handhaving blijven we sfeerteams inzetten van Stichting Veilige Steden op de Korenmarkt. Onze inzet is om de sfeerteams een (gedeelde) verantwoordelijkheid met de ondernemers in het gebied te maken. Onder onze regie worden alle relschoppers gericht aangepakt (bijvoorbeeld middels een PGA) en volgt bestraffing op wanordelijkheden in	✓	✗	✓	✗

en rondom de stadions (bijvoorbeeld door het generiek weren van supporters die zich hebben misdragen).

De toename van het aantal demonstraties, de begeleiding die de demonstraties en de toename van het aantal grootschalige evenementen zorgt voor capacitaire druk binnen de afdeling veiligheid. De demonstraties, het voetbal en de evenementen brengen meer openbare orde risicos met zich mee gezien de toegenomen spanningen in de samenleving/maatschappij en de geopolitieke spanningen.

Vervanging camera's blijkt een hogere prijs te hebben dan in de aanbesteding afgesproken met de connectie. Hierdoor hebben we een risico moeten opvoeren.

Overige punten liggen wel op koers.

1.4.2 We investeren in brandweer, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg We behouden onze bijdrage aan de kerntaken van de regionale brandweer, crisisbeheersing en gezondheidszorg. Deze investeringen zijn noodzakelijk om ook in tijden van crisis goed voor onze inwoners te kunnen zorgen en in voorkomende situaties zelfs levensreddend te kunnen zijn. We spannen ons in om met de partners ieder incident snel, efficiënt en zorgvuldig te behandelen.

✓ ✗ ✓ ✗

Door de toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en klimaatverandering moeten we steeds meer rekening houden met situaties van uitval van stroom-, water- en voedselvoorziening. Gemeenten hebben opdracht gekregen om de weerbaarheid en veerkracht verder te ontwikkelen. Als overheid moeten we in zulke situaties zichtbaar, bereikbaar en handelingsbekwaam zijn. Dat is ook de kern van een aangenomen motie van de gemeenteraad op 12 november 2025. Daar is een gefaseerde aanpak op basis van de handreiking Veiligheid en Veerkracht op lokaal niveau (VNG, 2025) nodig en het meedoen aan de regionale pilot noodsteunpunten voor nodig die we niet eerder hadden kunnen voorzien binnen de gemeente en de afdeling Veiligheid.

1.4.3 We investeren in bondgenoten We zorgen voor een netwerk van bondgenoten in ieder gebied, dat minstens jaarlijks bijeenkomt. Wij zetten ons in om belangrijke sleutelfiguren in de stad bij elkaar te brengen en een bondgenootschap met ons te vormen; voor een stad waar mensen met verschillende achtergronden samenkomen in wat hen verbindt en waar we polarisatie en agressie geen kans geven.

✓ ✓ ✗ ✓

We zullen komende kwartalen extra investeren om de netwerken verder uit te breiden. Dit is van groot belang. Binnen de huidige capaciteit zetten we hierop in, maar kent zijn beperkingen.

1.4.4 We leren kinderen en jongeren kritisch denken en verantwoord met informatie om te gaan We geven voorlichting aan een groot deel van de kinderen en jongeren om kritisch denken en informatiewijsheid te stimuleren. We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren vaker voorlichting krijgen over mediawijsheid en een kritische omgang met de informatie die op internet wordt aangeboden, met name nepnieuws en complottheorieën. Doel is om meer grip te krijgen op de invloed van radicalisering en extremisme online. We vergroten de kennis bij jongeren, ouders en professionals en ontwikkelen manieren om (preventief) op te treden.

✓ ✓ ✓ ✓

	1.4.5 We signaleren radicalisering en gaan het tegen	We bouwen het signaleringsnetwerk uit en voorzien alle bij ons bekende casussen van radicalisering en extremisme van een aanpak. We verbreden onze kennis- en signaleringsnetwerken, vooral op het gebied van anti-institutionalisme, accelerationisme, gewelddadig jihadisme, links- en rechtsextremisme en (problematische) complottheorieën. In geval van risicocasussen zorgen we voor een Zorg- en Veiligheidshuis dat alle casussen tijdig en assertief aanpakt en dreiging wegneemt.	✓✓✓✓
1.5 Minder jongeren komen in aanmerking voor criminaliteit	1.5.1 We bieden persoonsgerichte begeleiding van kwetsbare jongeren (jongerenwerk 3.0)	We spannen ons in om ervoor te zorgen dat een aantal kinderen en jongeren uit Geitenkamp, Presikhaaf en Malburgen niet in de ondermijnende georganiseerde criminaliteit terecht komt en kansen en perspectief krijgen. Deze jongeren, vaak tussen de 11-23 jaar oud, krijgen een begeleidingstraject waarin doelen worden gesteld op het gebied van school, werk, familie en vrienden: (inzet op vergroten van sociaal emotionele ontwikkeling, executieve vaardigheden en metacognitieve vaardigheden). De thuis-/gezinssituatie wordt, waar het kan, geïntegreerd in de aanpak. Een ambitie binnen de aanpak is om de groeiende onlinewereld van kinderen en jongeren beter in het vizier te hebben en hierop beter te kunnen inspelen.	✓✓✓✓
	1.5.2 We houden toezicht in de wijken en rondom scholen en signaleren situaties van overlast of criminaliteit vroegtijdig	We zetten fors in op toezicht in de wijk en rond scholen alsmede vroegtijdige signalering van situaties van overlast of criminaliteit. Straatcoaches zijn zichtbaar aanwezig in de wijken, rond scholen en bij het jongerenwerk. Ze spreken overlast gevende jeugd aan, moedigen positief gedrag aan. Ze surveilleren, de-escaleren, dringen overlast terug en signaleren vroegtijdig situaties die tot overlast of criminaliteit kunnen leiden. De focus ligt op drugshandel en drugsgebruik door jeugdigen in Arnhem-Oost en op hotspots. Binnen de VO scholen is de aanpak VIOS actief. Ze richten zich op het maken van veiligheidsplannen en handelingsperspectief voor scholen ten aanzien van onder andere ondermijnende criminaliteit.	✓✓✓✗
	1.5.3 We helpen kinderen vanaf 6 jaar met verhoogd risico op afglijden naar drugsgelateerde criminaliteit bij het opbouwen van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling (Preventief Interventie Team, PIT)	We zorgen ervoor dat een significant aantal kinderen vanaf 6 jaar met een verhoogd risico op afglijden naar drugsgelateerde criminaliteit vanwege externaliserend probleemgedrag op primair onderwijs scholen worden begeleid in een PIT-traject. De PIT-coach biedt een maatwerktraject, waarbij school en ouders belangrijke partners zijn. Het uitgangspunt is doen wat nodig is: zo vroeg mogelijk bijsturen van probleemgedrag waardoor het kind met een relatief lichte interventie geholpen kan worden bij het opbouwen van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling.	✓✓✓✗
	1.5.4 We helpen jongeren aan betaald werk als tegenhanger van het kunnen 'verkrijgen' van crimineel geld	We krijgen een significant aantal jongeren aan betaald werk met Prospect4Cash, bij voorkeur in de eigen wijk, als tegenhanger van het kunnen 'verkrijgen' van crimineel geld. Door dit werk kunnen jongeren op een eerlijke manier geld verdienen, werkgeversvaardigheden leren en zich oriënteren op de arbeidsmarkt. De jongere kan een voorbeeld worden voor anderen jongeren in de wijk, wanneer zij zien dat 'regulier' werken loont.	✓✓✓✓
	1.5.5 We zorgen voor versterking van de aanpak van jongeren die dreigen af te glijden	We zorgen ervoor dat in de geëscaleerde casussen van jongeren die dreigen af te glijden richting ondermijnende criminaliteit een aanpak in het Veiligheidshuis wordt ingezet.	✓✓✓✓

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

24M136 Voorbeeldfunctie gemeente bij re-integratie ex-gedetineerden

In Q1 2025 is een eerste verkenning gedaan voor de uitvoering van deze motie.

Hierbij is gekeken naar de volgende aspecten:

- Het VOG-beleid van de gemeente Arnhem (met het oog op risicovolle functies en posities)
- De belangrijke taak van de gemeente in de nazorg van ex-gedetineerden, waaronder ook het begeleiden naar werk of uitkering valt
- Het inclusieve wervings- en selectiebeleid van de gemeente Arnhem
- De wijze van periodiek informeren van de Gemeenteraad
- Het t.z.t. informeren van de Gemeenteraad over de uitkomsten van het project Detentie en Terugkeer

N.a.v. deze eerste verkenning wordt in Q3 en Q4 2025 vanuit de gemeentelijke organisatie contact gelegd met organisaties zoals de reclassering en Exodus (begeleiding en opvang aan gemotiveerde (ex-)gedetineerden).

Dit contact heeft tot doel om als potentiële werkgever mogelijkheden te onderzoeken voor de re-integratie van ex-gedetineerden op functies binnen de gemeentelijke organisatie/ initiatieven.

Bij het verkennen van de eventuele mogelijkheden worden de eerder verkende aspecten in ogenschouw genomen.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	31.617	30.124	32.166	32.513	-347
Baten	5.959	4.783	6.179	5.944	-236
Saldo lasten en baten	-25.658	-25.341	-25.986	-26.569	-583
Toevoegingen aan reserves	1.281	87	330	330	0
Onttrekkingen aan reserves	1.443	403	1.490	1.485	-4
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	162	315	1.160	1.156	-4
Gerealiseerd resultaat	-25.496	-25.025	-24.826	-25.414	-587

	Begroting		Rekening	
	Def	2025	Afwijking	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	-32.166	-32.513	-347	
1.1 Veiliger en leefbaardere wijken	901	729	-172	
1.2 Terugdringen van overlast	-2.130	-2.125	5	
1.3 Ondermijnende criminaliteit	155	-370	-525	
1.4 Een veiliger openbare ruimte	-17.324	-17.043	280	
1.5 Minder jongeren in criminaliteit	-5.144	-4.908	236	
9.8 Doeloverstijgend	-8.624	-8.796	-171	
Baten	6.179	5.944	-236	
1.1 Veiliger en leefbaardere wijken	12	12	0	
1.2 Terugdringen van overlast	693	751	58	
1.3 Ondermijnende criminaliteit	347	194	-153	
1.4 Een veiliger openbare ruimte	2.244	2.017	-226	
1.5 Minder jongeren in criminaliteit	2.884	2.865	-18	
9.8 Doeloverstijgend	0	105	105	
Toevoegingen aan reserves	-330	-330	0	
1.4 Een veiliger openbare ruimte	-330	-330	0	
Onttrekkingen aan reserves	1.490	1.485	-4	
1.2 Terugdringen van overlast	389	389	0	
1.3 Ondermijnende criminaliteit	454	454	0	
1.4 Een veiliger openbare ruimte	213	208	-4	
1.5 Minder jongeren in criminaliteit	350	350	0	
9.8 Doeloverstijgend	85	85	0	
Gerealiseerd resultaat	-24.826	-25.414	-587	

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel		Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	Doel	-301	N			
Openbare orde en veiligheid	1.4	276	V	Specifieke uitkering (spuk) Versterkingsgelden	I	AR
Openbare orde en veiligheid	div.	-577	N	Personele inzet	I	AR
Baten		-274	N			
Openbare orde en veiligheid	div.	155	V	Personele inzet	I	AR
Openbare orde en veiligheid	1.3	-153	N	Legesopbrengsten vergunningverlening	S	AR
Openbare orde en veiligheid	1.4	-276	N	Specifieke uitkering (spuk) Versterkingsgelden	I	AR
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Specifieke uitkering (spuk) Versterkingsgelden

In 2025 zijn niet alle Rijksmiddelen (vanuit de specifieke Rijksuitkering Versterkingsgelden) aangewend. De resterende Rijksmiddelen zijn gereserveerd op de balans conform de BBV-voorschriften. Dit leidt tot een voordeel aan de lastenkant en een nadeel op de baten van € 276.000. Per saldo is dit effect budgetneutraal.

Personele inzet

De personeelsbudgetten voor veiligheid, vergunning en handhaving zijn grotendeels begroot voor doeloverstijgende inspanningen (veiligheid algemeen) en het terugdringen van overlast (veiligheidshuis). Vanuit deze doelen is er dekking voor extra personele inzet (bijvoorbeeld inhuur, gemeentepool, interne projectmanagers etc.). In feite wordt er integraal gestuurd op de personele inzet binnen de doelen. Daarom zijn er per doel afwijkingen op de personele inzet. Per saldo is er een nadeel van € 422.000.

Dit wordt grotendeels veroorzaakt niet begrote hoge kosten aan onregelmatigheidstoelag (-€ 166.000) en het negatieve saldo van mutaties aan IKB-voorzieningen/spaarverlof (- €142.000). Daarnaast is er een overschrijding op de personele inzet op het experiment gesloten coffeeshopketen (- €82.000). Het resterende nadeel is te verklaren vanuit de inzet van vervanging voor langdurig zieken binnen de afdeling (- €137.000). Voor een deel wordt dit gecompenseerd door een voordeel op de uitkering van WAO en ziekengelden (€105.000)

Legesopbrengsten vergunningverlening

De legesopbrengsten zijn achtergebleven bij de begroting.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

- Politie;
- Brandweer;
- Openbaar Ministerie;
- Veiligheidshuis regio Arnhem;
- Veilig Thuis.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Kadernota veiligheid 2018-2022](#);

- [Meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022;](#)
- [Uitvoeringsplan aanpak radicalisering Arnhem 2019;](#)
- [Een evaluatie van de Arnhemse radicaliseringsaanpak;](#)
- [APV wijziging bevoegdheid inzet mobiel cameratoezicht;](#)
- [Experiment gesloten coffeeshopketen;](#)
- [Regionaal beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing 2020-2023](#)
- [Integraal Veiligheidsplan 2023-2027](#)

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is en blijft belangrijk. Voor inwoners én voor bezoekers en voor alle vormen van vervoer: te voet, met de (deel)fiets, het openbaar vervoer, of met de (deel)auto. We zien echter ook dat mobiliteit tot leefbaarheidsproblemen leidt. We zetten dan ook vol in op duurzame mobiliteit om onze stad goed bereikbaar, maar ook leefbaar te maken.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Een duurzaam bereikbare stad (A)		
Bewerkstelligen van een mobiliteitstransitie: eerst de voetganger, dan de fietser, dan het OV en dan pas de auto (D)		
In 2025 is gestart met het opstellen van het loopbeleid. De verwachting is dat deze in 2026 wordt vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma van het DMP zijn er diverse maatregelen genoemd wat recht doet aan de volgorde voetganger, fiets, OV en dan de auto.		
We voeren het mobiliteitsbeleid uit (I)		
In 2025 is het Duurzaam Mobiliteitsplan door de Raad vastgesteld. Met dit beleidskader kunnen we het duurzaam mobiliteitsbeleid uitvoeren. Dit doen we conform de maatregelenlijst die bij het duurzaam mobiliteitsplan is gevoegd. We gaan aan de slag met de zaken die we binnen 2 jaar willen realiseren. Onderdelen daarvan zijn direct inzetten op gedragsverandering, aanleg van nieuwe fiets- en HOV-infrastructuur, kwaliteitsverbetering van het fietsparkeren, de voorbereiding van de selectieve doorgang Oranjebrug en (voorbereiding van) de herinrichting van de centrumring.		
Groter aandeel fiets en voetgangers om de stad duurzaam bereikbaar te maken (D)		
We werken er aan meer mensen de fiets te laten nemen door dit alternatief aantrekkelijker te maken. De opgave is groot dus moet er veel werk verzet worden. We blijven fietsprojecten verkennen en voorbereiden. Het gaat daarbij zowel om fietspaden en -straten als voorzieningen om de fiets te parkeren.		
We verbeteren/ breiden het stedelijk fietspadennetwerk uit, waaronder regionale snelfietsroutes (I)		
In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om de realisatie van nieuwe regionale doorfietsroutes mogelijk te maken. Daarbij gaat het vooral om de doorfietsroute VeluweWaalpad, de nieuwe doorfietsroute vanuit Lent-Elst naar Arnhem Schuytgraaf en Arnhem de Laar. Met de 7 regionale partners is een Samenwerkingsovereenkomst getekend om dit grote plan de komende jaren te realiseren. Onder de titel Verstedelijking op de Fiets is het plan inclusief een nieuwe fietsbrug over de Nederrijn, ingediend voor cofinanciering bij het Rijk. Dit is succesvol geweest, het Rijk heeft 65 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het totale plan vanuit de Rijkssubsidies Woningbouw en Mobiliteit. In de Uitvoeringsagenda Duurzaam Mobiliteitsplan (DMP) 2025-2027 zijn middelen beschikbaar om de komende jaren het Arnhems fietsnetwerk verder uit te breiden. De ambitie is om in 2030 55% tot 60% van het gewenst fietsnetwerk gereed te hebben. Nieuwe fietsinfrastructuur is gerealiseerd in de snelfietsroute RijnWaalpad (Arnhem- Nijmegen, 1 project) en in het VeluweWaalpad (Lent-Elst-Arnhem) (1 project)		
We stellen een actieplan aanpak voetgangersknelpunten op (I)		
In 2025 hebben we gewerkt aan het opstellen van loopbeleid, inclusief een uitvoeringsagenda. Deze wordt naar verwachting in Q1 van 2026 vastgesteld door het College. Daarin komt de aanpak van voetgangersknelpunten op verschillende manieren aan bod. We hebben de beschikbaarheid van voetpaden op het Voetgangersnetwerk, zoals weergegeven in het Duurzaam Mobiliteitsplan in beeld gebracht. Op basis hiervan hebben we een overzicht gemaakt van te realiseren verbindingen. Deze zijn opgenomen in de Uitvoeringsagenda. Daarnaast werken we aan twee andere analyses om knelpunten op te sporen, namelijk de maat van de vrije doorlooppromt en de kwaliteit van oversteken (o.a. veiligheid en toegankelijkheid). Deze analyses worden in 2026 afgerond en geven nadere invulling aan de uitvoeringsagenda voor wat betreft de maatregelen verbetering kwaliteit voetpaden en verbetering kwaliteit oversteken. In het loopbeleid is verder opgenomen dat we elk jaar per wijk een loopverbeterplan gaan opstellen, te beginnen met Schuytgraaf, de wijk die het slechtst scoort op loopkwaliteit volgens een integrale loopkwaliteitsanalyse die we in 2023 al lieten opstellen.		

We realiseren maatregelen uit het fietsparkeerplan

(I)

In 2025 hebben we verder gewerkt aan de kortetermijnmaatregelen uit het fietsparkeerplan en zetten we de langetermijnmaatregelen in gang. De stalling op het Gele Rijdersplein is voorzien van bomen, een nieuwe beheerdersloge en een andere entree. De permanente fietsenstalling is opgenomen in het Voorlopig Ontwerp van het Willemssplein.

De nieuwe fietsenstalling Bartok is weer een stap verder doordat het bestemmingsplan is vastgesteld.

De fietsparkeernormen zijn opgenomen in de voorstellen aan de raad: Parkeerbeleid 2025.

We verkennen mogelijkheden van nieuwe fietsbruggen over de Rijn

(I)

Het onderzoek naar de inpassing van twee nieuwe fietsbruggen in Arnhem loopt. Goede brugverbindingen zijn nodig om meer mensen te verleiden te gaan lopen en fietsen. De plannen moeten het Arnhemse verkeerssysteem robuuster maken en mensen minder auto-afhankelijk. De nieuwe fietsbrug in Arnhem Oost is onderdeel van de besluitvorming over de Gebiedsontwikkeling Rijnpark. Er is onderzoek gedaan om meer inzicht te krijgen in het aantal gebruikers van een fietsbrug tussen Malburgen en Arnhem Oost, in het kader van het verkeerskundige onderzoek Spoorzone Arnhem Oost. Dat levert een bijzonder inzicht op. Het onderzoek naar de ligging brugoverspanning en aanlanding van deze fiets-voetgangersbrug in Rijnpark en Malburgen is gestart. De brug Rijnpark is onderdeel van de regionale doorfietsroute naar Huissen.

In 2025 is een belangrijke stap voorwaarts gezet wat betreft een nieuwe fietsbrug in Arnhem West. Met de Rijksbijdrage komt de bouw van een nieuwe fietsbrug binnen handbereik en ontstaat een mooie nieuwe verbinding tussen het regionale middengebied (Lent, Elst, Arnhem Schuytgraaf) en stad en landschap ten noorden van de Rijn (Oosterbeek, Arnhem West). De brug komt nabij de spoorbrug Oosterbeek te liggen en vermindert de barrièrewerking van de rivier. Beide oevers van de regio komen letterlijk binnen fietsafstand te liggen en bestemmingen aan beide zijden van de rivier worden plotseling bereikbaar. De doorfietsroute geeft een flinke impuls aan de fietsbereikbaarheid van Arnhem west en Arnhem zuid, versterkt het regionale mobiliteitsnetwerk en stimuleert de overstap naar duurzame mobiliteit. De komende tijd wordt het plan verder uitgewerkt, en onderzoeken we op welke termijn bouw van de fietsbrug mogelijk is.

Meer openbaar vervoer om de stad duurzaam bereikbaar te maken

(D)

We werken er aan meer mensen met de bus te laten nemen door dit alternatief aantrekkelijker te maken. We blijven openbaarvervoerprojecten verkennen en voorbereiden.

We voeren concrete hoogwaardig openbaar vervoer-projecten uit

(I)

De uitvoering van het project Velperweg is in 2025 afgerond.

Het project doseerpunten Westervoortsedijk (westelijk deel) is nog niet gestart, deze zal starten in 2025. Daarnaast is er door de provincie een subsidie verleend voor busstroken ter hoogte van winkelcentrum Presikhaaf op de IJssellaan. De uitvoering van dit project zal starten nadat de Velperweg afgerond is 2025.

Beter openbaar vervoer in de stad, de regio en naar de Randstad en Duitsland

(D)

Het openbaar vervoer in de stad en in (en naar) de regio moet worden verbeterd. Ook willen we het reizen per openbaar vervoer richting de Randstad en internationale bestemmingen aantrekkelijk maken.

We lobbyen met betrekking tot het spoordossier en het lokale en regionale openbaar vervoer

(I)

In 2025 hebben we hard gewerkt aan de volgende zaken:

- MIRT verkenning Spoorknoop Arnhem Oost is afgerond;
- Uitplaatsing spooreplacement ten behoeve van woningbouw;
- Goederenrouting (onderzoek nut en noodzaak);
- Een integrale gebiedsontwikkeling A12-corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens.
- Daarnaast blijven we lobbyen voor een betere ICE verbinding

Met behulp van modern parkeerbeleid maken we het makkelijker om in de binnenstad en op OV-locaties woningen te bouwen

(D)

We willen binnen de stad, bij voorkeur op en rond OV-knooppunten zoveel mogelijk woningen bouwen, met daarbij zo min mogelijk parkeerplaatsen en dus lagere parkeernormen. Om overlast in de omliggende te voorkomen willen we het gebied met parkeerregulering uitbreiden

We ontwikkelen stedelijk parkeerbeleid

(I)

We ontwikkelen stedelijk parkeerbeleid. Het parkeerbeleid is begin 2026 door de raad vastgesteld.

Onderdelen van dat stedelijk parkeerbeleid zijn:

- de mogelijkheid van een autoparkeernorm nul in en rond de binnenstad en dicht bij OV-knooppunt Arnhem Centraal;

- lagere parkeernormen voor de hele stad;

- uitbreiding van het gereguleerd gebied.

Een volgende stap hierop is het uitvoeren van vervolginspanningen. Kaders voor de wijze waarop dit kan worden uitgevoerd worden immers bepaald in het parkeerbeleid. Het gaat om de volgende inspanningen:

- parkeerverwijssysteem;

- vaststellen nieuwe parkeernormen door het college na vaststelling uitgangspunten door de raad;

- uitbreiding van het gereguleerd gebied.

We passen de parkeertarieven aan

(I)

In 2025 zijn de parkeertarieven verhoogd.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aandeel fiets in modal split	25	28	23		

Eenheid: Percentage t.o.v. totale mobiliteit voor ritten van alle Arnhemmers

Bron: Odin (Onderweg in Nederland, CBS) NB: Bij het analyseren van de resultaten van het onderzoek Onderweg in Nederland 2024 (ODiN) is door CBS een methodebreuk geconstateerd. Dit betekent dat de uitkomsten van 2024 niet zomaar vergelijkbaar zijn met de resultaten van eerdere jaren. CBS heeft geen cijfers per gemeente vrijgegeven.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aandeel openbaar vervoer in modal split	3	5	8		

Eenheid: Percentage t.o.v. totale mobiliteit voor ritten van alle Arnhemmers

Bron: Odin (Onderweg in Nederland, CBS), NB: Bij het analyseren van de resultaten van het onderzoek Onderweg in Nederland 2024 (ODiN) is door CBS een methodebreuk geconstateerd. Dit betekent dat de uitkomsten van 2024 niet zomaar vergelijkbaar zijn met de resultaten van eerdere jaren. CBS heeft geen cijfers per gemeente vrijgegeven.

Tegengaan verkeersoverlast

(A)

Meer ruimte voor de voetganger, de fietser en het OV

(D)

De ruimte in de stad is schaars. We gaan op naar een nieuwe verdeling van die schaarse ruimte waarbij eerst de voetganger, dan de fietser, dan het openbaar vervoer en vervolgens de auto komt.

We stellen een verkeersstructuurplan op

(I)

In het Duurzaam Mobiliteitsplan is nagedacht over de nieuwe verkeersstructuur. Dit wordt nu in verschillende projecten nader ingevuld en uitgewerkt.

We passen de wegenstructuur aan

(I)

Het Duurzaam Mobiliteitsplan is vastgesteld. Op basis van de uitgevoerde analyses kunnen we nu bepalen op welke wegen de snelheid kan worden aangepast en waar de hoeveelheid asfalt kan worden verminderd.

Minder ruimte voor de auto in en rond de binnenstad

(D)

In de hele stad is de ruimte schaars, maar dat geldt zeker voor de binnenstad. De auto neemt relatief veel ruimte in de binnenstad in. Zowel door de wegen waarover de auto's rijden als door de ruimte die nodig is om deze auto's te parkeren. We willen de ruimte die de auto in de binnenstad inneemt beperken.

We verminderen het aantal straatparkeerplaatsen

(I)

Het verminderen van het aantal straatparkeerplaatsen in de binnenstad dient gestructureerd vanuit parkeerbeleid te gebeuren. Dit is dus een inspanning die volgt uit het parkeerbeleid (zie ontwikkeling stedelijk parkeerbeleid).

We richten de Rijnkade in als wandel- en fietspromenade

(I)

Het ontwerp van de Rijnkade, zoals dat door het Waterschap (in nauwe afstemming met de gemeente en stakeholders uit de stad) gemaakt is, is momenteel in uitvoering. Uitgangspunt daarbij is een verkeersluwe hoge kade. Hiermee wordt dus al een flinke stap gezet richting de inrichting als wandel- en fietspromenade. Er vindt daarnaast een verkenning plaats of een verdere vergroening en verdere verhoging van de verblijfskwaliteit (ten opzichte van het ontwerp dat momenteel in uitvoering is) mogelijk is. Het project zal in 2026 worden opgeleverd.

Een betere verkeersveiligheid

(D)

De verkeersveiligheid op de weg en in het openbaar vervoer moet omhoog. We gaan voor 'nul' verkeersslachtoffers, onder andere door het aanpakken van plekken waar veel ongelukken gebeuren.

We pakken verkeersonveilige locaties aan

(I)

We zijn in 2025 op verschillende manieren aan de slag geweest met de aanpak van verkeersonveilige situaties. We hebben in de uitvoeringsagenda van het Duurzaam Mobiliteitsplan meerdere wegvakken en kruispunten aangewezen die verkeersveiliger worden ingericht. Hiervan zijn de maatregelen op de Eemslaan en op de Keulse Slag afgerond. Hiernaast voert de afdeling verkeerbeheer op basis van meldingen via Fixi maatregelen uit om de verkeersveiligheid lokaal te verbeteren.

De subsidie van het kennisnetwerk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) is inmiddels toegekend aan verschillende projecten. Van de vijftien projecten waar subsidie aan is toegekend zijn er twee uitgevoerd en zitten er zes in de definitiefase.

We leggen schoolzones aan

(I)

Aanpak schoolzones is een lopend proces en dit proces is in 2025 voortgezet. Basisscholen worden hierbij actief benaderd of kunnen zichzelf bij de gemeente aanmelden om mee te doen met de aanpak schoolzones. Bij de aanpak schoolzones is het vanzelfsprekend dat de scholen ook inzet tonen door een verkeerseducatieproject te doorlopen. Bij deze inzet staat op educatieve wijze de verkeersveiligheid centraal waarbij op een veilige en verantwoorde wijze 'lopend en fietsend naar school' gestimuleerd wordt. Voor 2025 staat ook een evaluatie 'Aanpak schoolzones' op de planning. Tijdens deze evaluatie wordt bekeken hoe de aanpak schoolzones verloopt en waar extra aandacht/inzet nodig is. In 2025 zijn de volgende schoolzones uitgevoerd:

- Schoolzone Graslaan, Margarethaschool. Uitvoering gereed (schoolzone en verkeerseducatie);
- Schoolzone Kinderkamp (Ibn-i Sina en De Parkschool) is in 2024 uitgevoerd. Educatietraject is uitgevoerd voor het schooljaar 2024/2025
- Schoolzone Dalweg, De Wijzer, is in voorbereiding. De uitvoering gaat gepaard met herinrichting Dalweg. Educatietraject 'High Five' Dalweg is uitgevoerd schooljaar 2024-2025
- Schoolzone Slochterenweg, De Ommelander en Da Vinci is reeds voorzien van een schoolzone en is in het schooljaar 2024-2025 het educatief-project 'High Five' uitgevoerd;
- De Salamander en De Schatgraaf (Schuytgraaf) hebben het educatieprogramma 'Cycling4school' in schooljaar 2024-2025 doorlopen en de 'Schoolslinger' heeft hier plaatsgevonden.
- En er worden in 2026 nadere gesprekken gevoerd met diverse scholen waaronder Kentalis/Dr. P.C.M. Bosschool (Hommelseweg), Pastoor van Arsschool en Monchyschool (Malburgen-West).

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal verkeersongevallen	893	1091	1090	1668	

Eenheid: Aantal verkeersongevallen in de gemeente Arnhem

Bron: Bestand geregistreerde ongevallen in Nederland

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal aangepakte knelpunten	4	2	1	4	

Eenheid: Aantal knelpunten uit de top verkeersonveilige locaties dat wordt aangepast

Bron: Gemeente Arnhem

Beter en schoner taxivervoer

(D)

Hierover voeren we overleg met de taxibranche.

We stellen samen met de taxibranche maatregelen op om het taxivervoer beter en schoner te krijgen (I)

Op dit moment wordt een plan gemaakt om over te gaan tot regulering van de lokale taximarkt. Daarbij wordt gekeken naar de fysieke aanpassingen in de openbare ruimte, de regelgeving en draagvlak bij de taxibranche. Er worden voorbereidingen getroffen om de Arnhemse Taxiverordening in te voeren. De herinrichting van het Willemssplein en de komst van verzinkbare palen bij het Nieuwe Plein bieden de kans hiertoe. Met de implementatie van de taxiverordening wordt ook nagedacht over de duurzaamheidseisen ten aanzien van taxi's.

Schonere lucht in de stad

(A)

Minder doorgaand verkeer door de stad

(D)

In 2025 is gestart met het voorbereiden van maatregelen op de centrumring. Dit met het doel om minder doorgaand verkeer door het centrum te leiden.

We stellen een plan op om doorgaand verkeer te weren

(I)

In 2025 is gestart met het project Oranjebrug. Het project behelst het terugdringen van het doorgaand verkeer. Alleen nog toegankelijk voor de direct aanliggende wijken.

Beter benutten van stations en realisatie transferia/stadsrandhubs

(D)

Een goede aansluiting van de verschillende vormen van mobiliteit (auto, trein, bus en (deel)fiets) op elkaar wordt steeds belangrijker. Hubs spelen bij deze overgang een belangrijke rol. Op deze manier kan een volwaardig en duurzaam alternatief voor de (privé)auto worden geboden. Een (mobiliteits)hub kan het beste worden gedefinieerd als een plek waar verschillende vormen van vervoer en vervoersaanbod samenkomen.

In 2025 is het combikaartje ingevoerd, waarmee men met maximaal 4 personen voor € 3,50 vanaf GelreDome heen én terug naar de binnenstad kunnen reizen.

We stellen een visie op Arnhemse hubs op

(I)

De hubvisie is in concept vastgesteld door het college en er worden verkenningen gedaan naar enkele locaties. Pas nadat het duurzaam mobiliteitsplan is vastgesteld kan hiermee echt verder worden gegaan. Er ligt dan dus al een stevige basis om tot een definitieve visie en verdere uitrol te komen.

We voeren de visie Arnhemse hubs uit

(I)

Een (mobiliteits)hub kan het beste worden gedefinieerd als een plek waar verschillende vormen van vervoer en vervoersaanbod samenkomen.

Er is gewerkt aan de verkenning, voorbereiding, uitwerking en realisatie van de volgende locaties:

- Rozet: voorbereiding;
- Kronenburg: realisatie;
- GelreDome: verkenning;
- IPKW: verkenning;
- Station Zuid: voorbereiding

Minder vervuilende voertuigen in de binnenstad

(D)

De druk op de binnenstad neemt toe. Binnen de kaders van autoluw, ZE zone en toegangsbeleid beperken we ritten en vervuilende voertuigen en stimuleren we emissievrij vervoer. De inzet richt zich daarbij op oplossingen die passen binnen de dagelijkse praktijk van ondernemers en die uitvoerbaar zijn binnen de fysieke ruimte van de binnenstad. Samen met ondernemers ordenen we sectorinput voor vervolgstappen.

We handhaven de milieuzone en waar mogelijk passen we strengere normering en uitbreiding toe (I)

De milieuzone geldt momenteel voor zowel particuliere als bedrijfsmatige voertuigen. Vanaf 1 juni 2026 verandert dit door de aanscherping van de emissie eis voor dieselpersonenauto's (verkeersbesluit genomen) en de invoering van de zero emissiezone voor vracht- en bestelauto's. Beide zones hebben dezelfde begrenzing, maar zijn van toepassing op verschillende voertuigcategorieën. Afstemming tussen beide zones maakt onderdeel uit van de verdere uitvoering.

We stimuleren en faciliteren duurzame stadsdistributie, met name in de binnenstad (I)

We voeren overleg in de binnenstad met ondernemers en bewoners over een zorgvuldige invoering van de zero-emissiezone. Daarbij zoeken we een balans tussen adequate bevoorrading en een leefbare binnenstad. Beschikbaarheid en betaalbaarheid van voertuigen en alternatieven, zoals gedeeld vervoer en stadshubs, maken onderdeel uit van dit gesprek. De effecten op luchtkwaliteit, uitstoot, geluid en verkeer zijn onderzocht en meegewogen in het verkeersbesluit.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	30.240	33.679	36.001	36.003	-2
Baten	10.346	13.067	12.650	12.751	101
Saldo lasten en baten	-19.894	-20.612	-23.351	-23.252	99
Toevoegingen aan reserves	14.073	17.455	18.814	18.934	-119
Onttrekkingen aan reserves	11.363	16.023	19.836	19.458	-378
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-2.711	-1.432	1.022	525	-497
Gerealiseerd resultaat	-22.605	-22.043	-22.329	-22.727	-398

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	264	V			
Mobiliteit	971	V	Parkeerexploitatie	I	BR
Mobiliteit	391	V	Onderhoud vastgoed (excl parkeergarages)	I	BR
Mobiliteit	368	V	Programma groot onderhoud wegen	I	BR
Mobiliteit	-148	N	Beheer vastgoed (excl parkeergarages)	I	AR
Mobiliteit	-171	N	Voorziening spaarverlof	I	AR
Mobiliteit	-243	N	Gladheidsbestrijding	I	AR
Mobiliteit	-333	N	Overig onderhoud wegen	I	AR
Mobiliteit	-571	N	Mobiliteitsprojecten (zie baten)	I	AR
Baten	-84	N			
Mobiliteit	571	V	Mobiliteitsprojecten (zie lasten)	I	AR
Mobiliteit	231	V	Trolleybeheer	I	AR
Mobiliteit	225	V	Onderhoud vastgoed - schadevergoeding	I	BR
Mobiliteit	-1.111	N	Parkeerexploitatie	I	BR
Toevoegingen aan reserves	-40	N			
Mobiliteit	335	V	Parkeerexploitatie	I	BR
Mobiliteit	-375	N	Onderhoud vastgoed	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	-180	N			
Mobiliteit	146	V	Onderhoud vastgoed (excl. parkeergarages)	I	BR
Mobiliteit	-132	N	Onderhoud vastgoed (excl. parkeergarages)	I	BR
Mobiliteit	-194	N	Parkeerexploitatie	I	BR

Parkeerexploitatie

Er is een totaal voordeel van € 971.000 op de lasten gerealiseerd. Hiervan heeft € 507.000 betrekking op het beheer van de parkeergarages. Dit komt doordat er minder storingen zijn geweest (€ 60.000), het planmatig onderhoud lager is uitgevallen (€ 202.000) en is er sprake van lagere VVE lasten (€ 39.000). De rentelasten (€ 206.000) zijn lager uitgevallen dan begroot.

Het resterende voordeel op de lasten van € 431.000 zit voornamelijk op lager uitgevallen energielasten en lager uitgevallen uitvoeringskosten van de externe dienstverlener.

Per 1 januari 2025 zijn de parkeertarieven verhoogd. Het afgelopen jaar is gebleken dat deze relatief forse verhoging ertoe heeft geleid dat er minder parkeertickets zijn verkocht en ook dat er minder lang werd geparkeerd.

Hierdoor zijn de parkeeropbrengsten voor het garageparkeren in totaal € 1,1 mln. lager uitgevallen dan begroot. Daarbij zien we dat dit effect het grootste was in het begin van het jaar.

Daarnaast is er een nadeel gerealiseerd van € 194.000 op de onttrekkingen aan de reserves vanwege doorgeschoven planmatig onderhoud. Het resultaat op parkeren komt daarmee uit op een negatieve resultaat van € 335.000, wat leidt tot een voordeel in de toevoeging aan reserves. Het resultaat op het straatparkeren wordt verantwoord in het Wijkprogramma.

Beheer en onderhoud vastgoed (exclusief parkeergarages)

De lasten op dit onderdeel zijn in totaal € 273.000 lager uitgevallen. Enerzijds zijn de werkzaamheden voor planmatig onderhoud lager uitgevallen, deels vanwege het doorschuiven van de uitvoering naar 2026. Dat resulteert in een onderbesteding die deels in mindering wordt gebracht op de onttrekking aan de bestemmingsreserve vastgoed en verhoging van de dotatie aan de bestemmingsreserve OVT. Daar tegenover staat dat de bijdrage aan de NS voor het beheer en onderhoud van de transferhal hoger zijn uitgevallen. Verder is er een schadevergoeding van € 225.000 ontvangen ter compensatie van gemaakte kosten voor de (inmiddels verholpen) lekkage op Arnhem Centraal. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve OVT.

Programma groot onderhoud Wegen

De middelen voor groot onderhoud wegenbeheer zijn in 2025 nagenoeg volledig besteed, maar ten opzichte van de programmering zijn meer werkzaamheden verricht op buurtwegen en minder op hoofdwegen. Op het wijkprogramma is hierdoor een nadeel ontstaan (€ -345.000) en op het stedelijk programma een voordeel (€ 368.000). Zie ook toelichting Wijken-algemeen.

Voorzienig spaarverlof

In 2025 heeft een extra dotatie aan de voorzienig spaarverlof plaatsgevonden, zie verantwoording op programma Bestuur, Dienstverlening en Financiën.

Gladheidsbestrijding

De uitgaven voor gladheidsbestrijding zijn in 2025 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is het gevolg van wisselvallige en moeilijk voorspelbare weersomstandigheden. De nachttemperaturen lagen regelmatig net onder het vriespunt, terwijl overdag sprake was van relatief vochtige omstandigheden. Hierdoor moesten substantieel meer preventieve strooiacties worden uitgevoerd om de verkeersveiligheid te waarborgen. De daadwerkelijke vorstperioden beperkten zich vaak tot slechts enkele uren in de ochtend, maar noodzaakten desondanks tot een verhoogde inzet van materieel en personeel.

Overig onderhoud Wegen

In 2025 is een inhaalslag uitgevoerd als het gaat om het onderhoud van de elementverhardingen. Met name de voetpaden die onder het gewenste kwaliteitsniveau waren gezakt, zijn grootschalig aangepakt. Ten opzichte van de jaarbegroting is € 0,3 miljoen extra besteed.

Mobiliteitsprojecten

Fasering in de voortgang van de projecten leidt tot afwijkingen op de geraamde lasten en baten in 2025. Het saldo van de lasten en baten 2025 op de projecten wordt als onderhanden werk opgenomen op de balans waardoor er per saldo geen resultaat ontstaat voor de exploitatie. Het nadeel op de lasten valt weg tegen het voordeel op de baten.

Trolleybeheer

Voor beheer en onderhoud van het trolley-netwerk ontvangt de gemeente een vaste vergoeding van de provincie. Wel wordt deze vergoeding jaarlijks geïndexeerd. Over de afgelopen periode was deze indexatie nog niet in de begroting verwerkt. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 0,2 miljoen.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

- Provincie Gelderland;
- Rijkswaterstaat;
- Regio Arnhem-Nijmegen;
- Wijkplatforms en wijkteams;
- Gecontracteerde partijen.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Accentnota Fiets, fietsambitie Arnhem 2019-2024 \(januari 2020\)](#);
- [Toekomstbeeld stedelijk OV Arnhem en Nijmegen](#);
- [De Arnhemse Binnenstad 2015](#);
- [Visie "Ruimte voor beleving in de Arnhemse binnenstad"](#);
- [Hoogwaardig Openbaar Vervoer \(HOV\)-Actieplan](#).

Economie

We hebben afgelopen jaar verschillende stappen gezet om de Arnhemse economie duurzaam te verstevigen. Onze werklocaties zijn van groot belang hierin. Daarvoor hebben we de gebiedsvisie Innovatief Maak District Arnhem opgesteld, investeerden we in onze detailhandel via stimuleringsprojecten, vergroenen we de bedrijventerreinen en werkten we aan de transformatie van de binnenstad. Om te zorgen dat er voldoende arbeidskrachten beschikbaar zijn hebben we concrete projecten opgestart die mensen opleiden voor de krapte sectoren. En we investeerden in een aantrekkelijke stad waar je kunt ontspannen en recreëren

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Vol energie zetten wij in op een duurzame, creatieve en levendige economie voor het welzijn en de welvaart van de Arnhemmers		

Dé Europese Energy hotspot worden (D)

Voor Arnhem vormen de maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen. Een goed voorbeeld hiervan is het geïnitieerde Europese project ZERO vanuit programma creatief x energie.

Onze ambitie is dat het regionale energie-ecosysteem stevig groeit en binnen Europa bekend staat als 'Hotspot Energy', ideaal voor het versneld ontwikkelen en toepassen van energie-innovaties. We werken aan deze ambitie door middel van het uitvoeren van verschillende activiteiten binnen verschillende actielijnen. We brengen deze ambitie dichterbij door Connectr en de energievoucherregeling, de Arnhem Electricity Week waarbij we bestaande relaties versterken en nieuwe relaties aangaan.

We bouwen aan innovatieve campussen (I)

De in de samenwerkingsovereenkomst Kenniscampus Arnhem-Velp opgenomen onderzoeken zijn voor de zomer van 2025 afgerond. Zo heeft de verkenning naar een beoogd gezamenlijk programma in het middengebied input geleverd voor de beoogde ontwikkeling van het gebied die vastgelegd is in de vastgestelde startnotitie Middengebied Kenniscampus. Daarnaast zijn de samenwerkingspartners aan de slag gegaan met de resultaten van de mobiliteitsverkenning waarin maatregelen opgenomen zijn om duurzame mobiliteit van en naar de Kenniscampus te bevorderen. We hebben ook een subsidie verstrekt van € 250.000,- aan de Hogeschool Arnhem-Nijmegen als impuls voor het vestigingsklimaat van de kenniscampus als onderzoek- en opleidingsinstituut voor toekomstgerichte (duurzame) energietechnologie.

Het college heeft de Gebiedsvisie Innovatief Maakdistrict Arnhem (IMA) in december 2025 aangeboden voor besluitvorming in uw Raad. De visie is met alle belanghebbenden opgesteld en biedt een kader voor de verdere ontwikkeling van het gebied Het Broek, Cleantech Park Arnhem en het havengebied. Deze gebieden zijn van groot belang om als stad ook in de toekomst voldoende ruimte te kunnen bieden aan (innovatieve) maakindustrie, bijvoorbeeld voor het speerpuntcluster Energy.

Arnhems Buiten profileert zich verder als Electricity campus @ Arnhems Buiten en toonde dit bij haar deelname aan de Arnhem Electricity Week. De campus heeft haar ontwikkelvisie verder uitgewerkt. Daarnaast zijn we met TenneT de uitbreidingsplannen van TenneT (gelegen in de omgeving van de Electricity campus) nader aan het uitwerken.

We werken aan het stimuleren, toepassen en zichtbaar maken van energie innovaties (I)

Er zijn in 2025 vijf energievouchers uitgereikt voor het testen van innovatieve oplossingen. Ook waren er tijdens de Arnhem Electricity Week op het innovatieplein ondernemers die hun innovaties lieten zien aan de bezoekers.

De Hogeschool Arnhem Nijmegen heeft nu drie onderzoeksplannen voorbereid waarbij de eerste afgelopen najaar is gestart. In alle plannen komt de Arnhemse energietransitie en de verduurzamingsopgave van woon en/of werklocaties aan bod.

We versterken onderlinge samenwerking en relaties in het energiecluster (I)

De onderlinge samenwerking in het energiecluster is versterkt met de terugkeer van de helixgroep energie bij The Economic Board. Hierin zitten vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijs en overheid. Onderwerpen die hierin zijn opgepakt zijn lobby, acquisitieplan en talentplan energy. De gezamenlijke aanpak op deze onderwerpen is vastgelegd in een lobby en communicatieplan dat door de The Economic Board is besproken.

We versterken de samenwerking van het energie- en creatieve cluster

(I)

De samenwerking tussen onze twee topsectoren energie en creatief maakt ons nog sterker en onderscheidend. Hiervoor is het programma Creatief x Energie opgezet. Dit programma heeft diverse samenwerkingen tussen de energiesector en creatieve professionals tot stand gebracht onder meer bij Alliander. Ook hebben we door deze unieke samenwerking met project ZERO een Europese subsidie van 6 miljoen euro voor het verduurzamen van een woonwijk binnen gehaald. Dit gebeurt door middel van een innovatieve aanpak waarbij creatief Arnhem zorgt voor de sociale innovatie en Connectr voor de technische innovatie. Het project is in oktober van start gegaan.

We werken aan een betere (inter)nationale positionering van Arnhem als Hotspot Energie

(I)

In mei heeft de tweede editie van de Arnhem Electricity Week plaatsgevonden. Tijdens deze week is ook het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie aangekondigd. Ook is er een delegatie uit de Duitse stad Essen (Noordrijn Westfalen) aanwezig geweest. In het najaar is een delegatie van Bryck uit Essen op bezoek geweest bij Connectr om Duitse startups kennis te laten maken met Connectr en Arnhem. Dit positioneert Arnhem (inter)nationaal nog meer als een Hotspot Energy. Met een mediadag die ook georganiseerd is tijdens de Arnhem Electricity Week heeft de media kunnen zien en horen wat Arnhem te bieden heeft op het gebied van energie.

Als Arnhem hebben we niet zelf een programma onderdeel georganiseerd tijdens de European Week of Regions and Cities maar The Economic Board en Connectr hebben een sessies georganiseerd over netcongestie, talent voor de energietransitie en waterstof.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Banen in de EMT sector	8,80	8,70	8,70	9,70	

Eenheid: Het aantal banen in de sector EMT, als aandeel van de totale werkgelegenheid.

Bron: PWE

Arnhem is de aantrekkelijkste stad van Oost-Nederland om te wonen, werken, ondernemen, studeren, verblijven, ontmoeten en ontspannen

(D)

In 2025 zijn er grote stappen gezet in het etaleren van wat Arnhem uniek en mooi maakt. Met de start van de gezamenlijke stedelijke website intoarnhem en de bijbehorende sociale media-kanalen, vinden onze inwoners, bezoekers, studenten en ondernemers op één plek wat Arnhem te bieden heeft. Ook aan het aanbod wordt hard gewerkt. In de binnenstad wordt niet alleen aan de gevolgen van de stadsbrand gewerkt, maar ook de ontwikkelplannen voor de lange termijn krijgen vorm. Het Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme plus Uitvoeringsagenda zijn eind 2025 vastgesteld en vormen de leidraad voor de komende jaren. Met een aantrekkelijk evenementenaanbod zorgen we voor een bruisende stad.

We werken aan de transformatie van de binnenstad

(I)

Vanaf maart 2025 is er veel gewerkt aan de gevolgen van de verwoestende brand in de Jansstraat en wordt er door een integraal projectteam ondersteuning geboden bij de aanpak en uitvoering van de herbouw van de getroffen panden. Het ontwikkelperspectief Arnhem Centrum is daardoor gepauzeerd en is in het najaar weer opgepakt. De Visie Openbare ruimte en Koele netwerken is door het college vastgesteld en aangeboden aan de raad. De werkzaamheden aan de in de begroting genoemde gebiedsontwikkelingen zoals, Gele Rijdersplein en Bestuurskwartier, zijn voortgezet in 2025 en kennen daarin hun eigen mijlpalen in de planvorming en realisatie. De inzet van de transformatiemanager is voornamelijk gericht geweest op de kansrijke initiatieven in het westelijke deel van de binnenstad, zoals in de Rijnstraat en verbeteringen op de Korenmarkt. In samenwerking met de Vereniging Eigenaren Citycenter Arnhem (in relatie tot de BIZ Kernverblijfgebied Binnenstad) is een Matchmaker gestart die zich voornamelijk richt op het invullen van winkelleegstand in het kernwinkelgebied door eigenaren van panden te verbinden met potentiële vestigers zoals (nieuwe) winkelformules of kantoorgebruikers. Met de organisatie van zowel de Dag voor de Binnenstad als de Nacht van de Centrummanager is, samen met Platform Binnenstad Arnhem (PBA) een landelijk netwerk van binnenstadsprofessionals inzicht gegeven in de kansen en uitdagingen van de Arnhemse binnenstad.

We realiseren een aanbod van duurzame en toegankelijke evenementen

(I)

Duurzaamheid en toegankelijkheid zijn toegevoegd aan de beoordelingscriteria van de subsidieregeling Producties, Evenementen en Festivals: wie subsidie wil ontvangen, moet aangeven hoe duurzaam en toegankelijk het evenement is. Na de meet-up tijdens de Electricityweek 2025 is het project "Zero emissie Koningsdag 2026" gestart: samen met Connectr onderzoeken we alternatieven voor dieselaggregaten. De derde vuurwerkshow werd goed bezocht: zo'n 30.000 mensen bezochten één van de twee shows.

We werken aan een vitale en duurzame recreatieve sector

(I)

Het Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme is eind 2025 vastgesteld. Het toekomstperspectief gaat vergezeld van een uitvoeringsagenda voor de komende jaren. Eind 2025 is het nieuwe bezoekerscentrum in de Molenplaats gerealiseerd. In de raad is het voorstel Toekomst herdenken Slag van Arnhem aangenomen waarbij is besloten jaarlijks het evenement Bridge to Liberation plaats te laten vinden en toe te werken naar een jaarronde programmering van activiteiten en te sparen voor kroonjaren.

We positioneren Arnhem met gerichte citymarketing

(I)

In het kader van congresacquisitie is in 2025 het bidbook gerealiseerd met 27 locaties. Daarnaast is er een venuefinder ontwikkeld waardoor locaties makkelijker te vinden zijn. In 2025 zijn de volgende congressen voor Arnhem binnengehaald: MKB-Nederland, Nationale Week van het Onderwijs, Roze Zaterdag 2027, Liberation Route Europe-forum.

De Arnhem Student Tour is in 2025 vier keer georganiseerd, tijdens Arnhem Electricity Week, Juni Modemaand, Innovate en in oktober een IT tour. In deze tours is ook steeds verteld over Arnhem als stad om te studeren, te leven en te werken. De tours op het gebied van energie, innovatie en IT krijgen een vervolg in 2026, er is commitment vanuit het onderwijs en het bedrijfsleven om hiermee verder te gaan.

In het kader van Toekomst van herdenken Slag om Arnhem is op intoarnhem.nl een landingspagina gelanceerd waarin het programma in september is gepresenteerd en achtergrondinformatie rondom Airborne. Deze pagina is na september aangepast om jaarrond informatie te kunnen bieden over programmering en achtergrond rondom dit thema waarin herdenken, beseffen en beleven centraal staan.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal bezoekers binnenstad				47.603.076	43.535.876

Eenheid: Aantal bezoekers binnenstad per jaar.

Bron: Sinds 2024 wordt er op een andere wijze gemeten, te weten op basis van real-time voetgangersdata, mobiele locatiedata en historische gegevens wat een accurater beeld geeft.

Meer Arnhemse werklocaties zijn klaar voor de toekomst, met innovatie, circulariteit en duurzaamheid als belangrijke en zichtbare dragers

(D)

In diverse (beleids)trajecten en projecten is er samen met partners in de stad aan de duurzame ontwikkeling van werklocaties gewerkt. Op gebiedsniveau in Spoorzone Arnhem – Oost en op het niveau van individuele werklocaties. Een belangrijke stap daarin is de door het college vastgestelde Gebiedsvisie Innovatief Maakdistrict Arnhem, die richting geeft aan de toekomstbestendige ontwikkeling binnen de Spoorzone van werklocaties Het Broek, Nieuwe Haven en Cleantech Park Arnhem. Daarnaast zijn er Green Deals voor meerdere werklocaties vastgesteld en zijn projecten die de (OV-)bereikbaarheid verbeteren uitgevoerd. Ook is beleid ontwikkeld dat bijdraagt aan toekomstbestendige werklocaties, zoals het Detailhandelsbeleid Arnhem 2025 (voor o.a. wijk- en buurtwinkelcentra) en het Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028 (voor o.a. het ruimtelijk en functioneel beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen).

We bieden ruimte voor ondernemen

(I)

De Gebiedsvisie Innovatief Maakdistrict Arnhem is eind 2025 vastgesteld door het college en aangeboden aan de raad ter besluitvorming. Eerder in het jaar is het Plan van Aanpak transformatie voor bestaande en nieuwe bedrijven in Rijnpark en de Spoorzone Arnhem-Oost opgeleverd en is gestart met de uitvoering. Daarnaast zijn er met verschillende bedrijven gesprekken gevoerd, onder andere naar aanleiding van het vaststellen van omgevingsplannen voor Rijnpark e.o.

De ontwikkeling van de Nieuwe Haven en de campussen kent een doorlopende inzet en samenwerking met de betrokken partners. Bij de eerste is (Kickstartprogramma Nieuwe Haven 2025-2026) gegaan, waarbij onder andere de ontwikkeling van Maritiem Service wordt opgestart. Voor de ontwikkeling van Lifeport campus Arnhem – Velp (voorheen Kenniscampus Arnhem – Velp) is een hernieuwde samenwerkingsovereenkomst opgesteld die 2026 wordt ondertekend.

Het Detailhandelsbeleid Arnhem 2025 is vastgesteld door de raad en er wordt gewerkt aan de acties uit het aparte actieplan. Er is uitvoering gegeven aan het amendement Vitale en leefbare Wijkwinkelcentra waarmee we geïnvesteerd hebben in het versterken van het organiserend vermogen van ondernemers aan de Johan de Wittlaan, in de grote schoonmaak van winkelcentrum Schuytgraaf en een gevelfonds binnen het project Hommel en Singel. De herijking van de regels voor standplaatsen en van de Winkeltijdenverordening (voor nachtwinkels) volgen in 2026.

In het najaar 2025 is het Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme door de raad vastgesteld. Als een van de uitwerkingen van dit beleid wordt in 2026 gestart met de herijking van het Hotelbeleid en het opstellen van het uitvoeringsprogramma Horeca. Voor de horeca hebben we in 2025 een subsidieregeling Hulp voor de Horeca

uitgevoerd die als doel had om faillissementen van levensvatbare bedrijven te voorkomen. In totaal zijn 21 horecabedrijven ondersteund.

De raad heeft in mei ingestemd met het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 en Gedeputeerde Staten heeft deze in juli vastgesteld. Samen met de GMR, Provincie en regiogemeenten is aan de slag gegaan met de uitvoering ervan, waaronder het initiëren van een regionaal campus-overleg. Vanwege het RPW heeft het college het compensatieplan gebiedsontwikkeling Rijnpark vastgesteld, om aan te geven hoe de arbeidsplaatsen, vierkante meters bedrijfsruimte en de milieuruimte worden gecompenseerd

We werken samen met partners aan kwalitatief goede werklocaties

(I)

Dit jaar zijn de bestaande samenwerkingsagenda's op het gebied van duurzaamheid, veiligheid, bereikbaarheid en organisatiegraad voortgezet. Dit heeft onder ander geleid tot continueren van de Green Deals op de Gelderse Poort en IJsseloord I en het sluiten van een Green Deal op De Overmaat-Rijkerswoerd en De Bakenhof. Daarnaast is er een parkeeronderzoek uitgevoerd op de Gelderse Poort (voorbeeld mobiliteitsstrategie werklocaties) en is een verkeersonderzoek op IJsseloord I uitgevoerd gericht op verkeersveiligheid (voorbeeld parkeren, rij(in)richting en fietspaden). Tot slot zijn er stappen gezet in het versterken van de organisatiegraad. Voor Het Broek is vanuit de SPUK-regeling (provincie Gelderland/VNO-NCW) een routekaart opgesteld om het organiserend vermogen te verbeteren. Dat heeft geleid tot het oprichten van de bedrijventerreinvereniging Het Broek. Voor de Nieuwe Haven zijn daarvoor voorbereidende werkzaamheden gestart, met oog op oprichting in 2026.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Arbeidsintensiteit per werklocaties	81,60	85,30	85,50	92,60	

Eenheid: Gemiddeld aantal banen op de werklocaties per hectare

Bron: Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE), bewerking O&S

Betere balans tussen vraag en aanbod op de (regionale) arbeidsmarkt

(D)

De Nederlandse arbeidsmarkt kampt nog steeds met een enorme krapte. Door de toenemende vergrijzing zal deze krapte in de komende jaren nog verder toenemen. Om deze reden blijven we intensief samenwerken binnen de drie O's (Onderwijs, Overheid en Ondernemers).

We initiëren specifieke projecten en programma voor de sectoren waar de krapte het grootst is, en waar we kiezen om ons op te focussen:

Energie, Onderwijs- Kinderopvang, Zorg en Techniek.

Hiermee kan het verschil gemaakt om de balans op de arbeidsmarkt weer meer in evenwicht te krijgen.

We faciliteren Leven lang ontwikkelen

(I)

In samenwerking met The Economic Board is gestart met het Talentplan Energie. De eerste fase daarvan is afgerond. Arnhem heeft ingestemd met de doorontwikkeling van dit plan en draagt bij aan verdere acties die voortkomen uit de drie actielijnen die voortkomen uit het plan. De samenwerking met Connectr en specifiek het project voor het opleiden en omscholen in de laadinfra is onderdeel van het talentplan Energie

Ook het initiatief de Vakmakers is doorontwikkeld. Momenteel wordt er verkend hoe de beroepentuin, zoals de Vakmakers eerst werd genoemd, zich kan uitbreiden om ditzelfde concept te vertalen naar andere sectoren waar de krapte groot is, bijvoorbeeld de zorg en logistiek.

Continue zijn we bezig om zoveel mogelijk regionale werkgevers te betrekken bij dit initiatief om de uitstroom van de deelnemers een plek te geven in de regio.

Het verkennen van samenwerking met strategische partners voor het vergroten van de digitale vaardigheden bij Arnhemmer, heeft nog geen vervolg gekregen.

We zetten in op het aantrekken en behouden van talent

(I)

We blijven werken aan de doorontwikkeling van het samenwerkingsverband Arnhem Studiestad. Dit doen we onder andere samen met City Marketing, Sportbedrijf Arnhem en diverse andere strategische partners in de stad. We hebben de transformatie gemaakt van losse activiteiten naar een programma voor studenten die bijdragen aan de doelstelling van Arnhem Studiestad - de student behouden voor de stad.

Het Ondernemerslab Arnhem heeft een doorontwikkeling gemaakt waarin we zijn gekomen tot een jaarprogramma waarin studenten en ondernemers samenwerken aan opdrachten voor en in de stad. De bijeenkomsten worden meer bezocht en we werken aan een professionaliseringsslag.

Daarnaast zijn we in samenwerking met City Marketing Arnhem en Innovate bezig met het opzetten van basisschool challenges. Jongeren uit groep 7 en 8 bezoeken Arnhemse bedrijven in sectoren waar de krapte het grootst is om hen kennis te laten maken met diverse beroepen. De eerste twee edities zijn succesvol geweest en dit wordt voortgezet.

De samenwerking met City Deal kennismaken voor het verbinden van onderwijs aan maatschappelijke initiatieven en onderzoek in de wijken wordt gecontinueerd.

We activeren onbenut arbeidspotentieel

(I)

De samenwerking met het Nationaal Programma Arnhem Oost wordt gecontinueerd. Specifiek voor het initiatief de Vakmakers en de doorontwikkeling daarvan.

Momenteel vindt er geen doorontwikkeling plaats op het gebied van kinderopvang. De betrokken organisaties ervaren onvoldoende knelpunten om hier prioriteit aan te geven.

De ondersteuning voor huishoudelijke hulp wordt gecontinueerd.

In 2030 hebben we een 50% circulaire economie, in 2050 zijn we volledig circulair

(D)

De uitvoering van de uitvoeringsagenda Arnhem Circulair 2024-2026 loopt volgens plan.

We stellen een nieuw uitvoeringsplan circulaire economie op

(I)

De Uitvoeringsagenda Arnhem Circulair 2024-2026 is vorig jaar oktober vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe we zowel in de gemeentelijke organisatie als met de stad werken aan de circulaire ambities. We werken daarin aan de volgende thema's. We kijken in de prioritering altijd naar de combinatie van milieu-impact en gemeentelijke invloed. Circulair bouwen en circulaire openbare ruimte hebben daarom onze prioriteit.

- Circulair bouwen
- Circulaire openbare ruimte
- Circulair ondernemen
- Circulaire wijken/inwoners
- Circulaire waardenketens (voedsel & textiel)
- Circulaire organisatie (facilitaire voorzieningen & vastgoed)

We geven nu invulling aan de uitvoering. Dat betekent dat we inzetten op circulair bouwen waarbij we ons richten op grotere ontwikkelingen en renovaties (vanaf 50 woningen) en het circulair isoleren. Binnen de openbare ruimte werken we aan de reductie van de milieu-impact van, in het bijzonder beton en asfalt producten. Op het gebied van circulair ondernemen blijven jagen we aan en ondersteunen we middels Green Deals en de subsidieregeling voor circulaire initiatieven. Voor circulaire wijken en inwoners verkennen we nu de mogelijkheden om reparatie voor Arnhemmers laagdrempeliger te maken. Voor de circulair waardenketens zijn nu beide gevallen een groep van ruim 25 textiel- en horecaondernemers aangesloten waarmee we stappen zetten naar een duurzamere textiel- en voedselketen. Ook in de eigen organisatie blijven we inzetten op het geven van het goede voorbeeld. Onder andere met het vernieuwde inkoopbeleid en het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI).

Verbeteren van de dienstverlening naar ondernemers

(D)

Afgelopen jaar werkten we onder de naam het Ondernemerspunt samen met diverse afdelingen binnen de gemeente om de ondernemer snel en kwalitatief van dienst te kunnen zijn. Het digitale punt is steeds beter vindbaar en daarmee kunnen we de dienstverlening naar ondernemers verder verbeteren.

Ook extern zijn we (steeds) meer zichtbaar onder de vlag van het Ondernemerspunt. Een verkenning naar een mogelijk fysieke plek voor het Ondernemerspunt is gestart.

Professionaliseren en optimaliseren ondernemersdesk

(I)

De vernieuwde gemeentelijke website voor ondernemers is live, deze wordt voortdurend aangevuld en verder geoptimaliseerd ten behoeve van het verbeteren van de dienstverlening naar ondernemers. De website IntoArnhem is live ook deze wordt continue geoptimaliseerd met de meest recente informatie voor de stad.

De voorbereidingen voor het organiseren van gezamenlijke evenementen in samenwerking met Kamer van Koophandel zijn in gang gezet.

Bereikbaarheid en zichtbaarheid vergroten

(I)

We werken aan de zichtbaarheid door het ondernemerspunt, door onze verbeterde website en door aanwezig te zijn bij allerlei ondernemersevents.

De tweede vragenlijst voor het ondernemerspanel is in voorbereiding, evenals de 2jaarlijkse enquête die we uitzetten onder ondernemend Arnhem, om de dienstverlening vanuit de toetsen.

Daarnaast zijn we gestart in samenwerking met Arnhem bedrijf om de derde editie van Het Ondernemers evenement Arnhem vorm te geven.

We kijken terug op een succesvol Arnhem Ondernemersevent waar ruim 400 ondernemers elkaar ontmoetten, en met elkaar netwerkten. De ontmoeting werd breed gewaardeerd evenals de inhoudelijke sessies die als waardevol werden ervaren. In november organiseerden we een succesvolle dag van de ondernemer waarbij Arnhemse ondernemers werden bedankt voor hun bijdrage aan de stad.

Daarnaast zijn de voorbereidingen voor Arnhem MBK stad 2026 in volle gang. Dit doen we met partners uit de stad en regio.

Daarnaast zijn de accountmanagers zichtbaar en benaderbaar voor ondernemers. Zo gaan zij op regelmatige basis op bedrijfsbezoek bij uiteenlopende bedrijven, zijn ze aanwezig bij ondernemerslunches, events en netwerkbijeenkomsten.

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24M134 Geef ruimte aan onze evenementen](#)

Is op 25 juni 2025 afgedaan met een raadsbrief.

[24M144 Bezuinigen op regeldruk Arnhemse \(mkb-\)ondernemers'](#)

Is op 12 maart 2025 afgedaan met een raadsbrief.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	11.189	8.890	11.129	10.843	285
Baten	2.931	2.153	3.168	2.911	-257
Saldo lasten en baten	-8.258	-6.738	-7.960	-7.932	28
Toevoegingen aan reserves	1.076	130	830	1.350	-520
Onttrekkingen aan reserves	2.321	390	1.382	1.382	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.245	260	552	32	-520
Gerealiseerd resultaat	-7.013	-6.478	-7.409	-7.900	-491

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	300	V			
Evenementen	300	V	Evenementen	I	BR
Baten	-250	N			
Toerisme en recreatie	-250	N	Poort naar de Veluwe	I	AR
Toevoegingen aan reserves	-520	N			
Toerisme en recreatie	-81	N	Poort naar de Veluwe	I	AR
Economische Zaken en citymarketing	-139	N	Nationaal Programma Arnhem-Oost	I	BR
Evenementen	-300	N	Evenementen	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Evenementen

Het overschot binnen Evenementen wordt veroorzaakt door een combinatie van minder aanvragen en lagere verleningen binnen de subsidieregeling Productie, Evenementen en Festivals deelregeling 1 en een bijdrage vanuit het programma Sport voor side-events bij toekomstige sportevenementen. Dit overschot wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Evenementen. Hiermee kan motie 25M246g Investeer meer in grote (top)sport evenementen worden afgedaan.

Poort naar de Veluwe

Het project Poort naar de Veluwe omvat een begroting van € 1,1 miljoen. De provincie Gelderland draagt hier € 600.000 aan bij via een subsidie. Deze subsidie is niet geheel besteed in 2025. Het deel dat niet is besteed wordt op twee manieren overgeheveld naar 2026:

- Het bedrag dat dit jaar niet is besteed à € 250.000 is deels verwerkt als een vooruit ontvangen bedrag. Daarom is het in bovenstaande tabel opgenomen als nadeel op de baten. Op deze manier blijven de middelen in 2026 beschikbaar.
- Daarnaast is er € 81.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds. Hiermee blijft ook dit deel van de middelen in 2026 beschikbaar.

Nationaal Programma Arnhem-Oost

De niet bestede middelen van het NPAO worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Arnhem-Oost. Hiermee blijven in 2026 middelen voor onder andere de Markthal Geitenkamp beschikbaar.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

Economic Board regio Arnhem-Nijmegen

Euregio Rijn-Waal

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Recreatieschap Overbetuwe

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

- Economic Board regio Arnhem Nijmegen;
- Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA);
- Platform Binnenstad Arnhem (PBA);
- Stichting Arnhemse bedrijventerreinen (StAB);
- Industriepark Kleefse Waard (IPKW);
- GreenBusinessclub Gelderse Poort (GbcGP)
- Overige werklocaties;
- Oost NL;
- Provincie Gelderland;
- VNO NCW;
- Onderwijs- en kennisinstellingen; HAN, Van Hall Larenstein, ROC Rijn IJssel, ArtEZ;
- Stichting Kiemt;
- Stichting Ondernemersfonds Arnhem;
- Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN);
- Stichting Citymarketing Arnhem;
- Veluwe op 1;
- Stichting Airborne Region;
- DOCKS (Durven Ondernemen Centraal Klarendal & St. Marten);
- Stichting Atelierbeheer SLAK;
- FDFA;
- Ontwerpersplatform Arnhem (OPA);
- Innovate;
- Schakel 025 -Stroomversneller;
- Verenigd Creatief Arnhem;
- Gelrestad Sport;
- Groene Metropoolregio (GMR).

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Economische agenda](#);
- [Visie werklocaties](#);
- [Visie Nieuwe Haven](#) (juli 2020 - agendapunt 6.1 bijlage 1);
- [Kantoornota 2022-2030](#);
- [Detailhandelsvisie](#);
- [Mise-en-place - de Arnhemse Horecavisie](#);
- [RPW 2021-2024](#) (juni 2021 - agendapunt 6.10 bijlage 1);
- Evenementenvisie [Evenement organiseren - Gemeente Arnhem](#);
- [Arnhem, stad op de kaart in internationaal perspectief/ Beleidskader voor internationaal beleid tot 2020](#);
- [New Energy made in Arnhem](#);
- [Standplaatsenbeleid](#);
- [Plan van Aanpak Huisvesting Creatieve en Culturele Sector Arnhem](#);
- [Visie Circulaire Economie en Plan van aanpak CE](#) (juli 2021).

Onderwijs

Goed onderwijs is een cruciale pijler bij het tegengaan van kansenongelijkheid. We investeren in de eerste levensjaren van kinderen om hen een goede startpositie op school te bieden. De school als middelpunt van de wijk vormt de basis voor een gezonde en veilige leefomgeving. Daarom zetten we samen met het onderwijs in op een passende plek voor elk kind. Kinderen en jongeren krijgen alle kans om het beste uit zichzelf te halen. Wie gemotiveerd naar school gaat en een goede opleiding kan afronden, heeft immers later zoveel meer kansen. We zetten in op het behalen van een startkwalificatie, basisvaardigheden en gaan laaggeletterdheid tegen bij jongeren en volwassenen. We zorgen voor goede toekomstbestendige onderwijshuisvesting door een beleidsrijk Integraal huisvestingsplan (IHP) dat we samen met maatschappelijke organisaties en partners uit het onderwijs hebben opgesteld.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhemmers met dezelfde talenten hebben dezelfde kansen		(A)
Meer Arnhemse kinderen hebben een goede startpositie op school		(D)
Het investeren in de eerste levensjaren en het vroeg signaleren van een taal- of ondersteuningsvraag gebeurt in de voorschoolse periode. We zetten in op een hoog bereik en op een stevig en structureel netwerk rondom de voorschoolse periode dat wordt ingezet om een aanbod passend te maken.		
We vergroten het bereik van peuteropvang en zorgen voor een kwalitatief goed aanbod		(I)
Het aantal plekken VVE is boven de 100%, we subsidiëren VVE-groepen en zorgen dat er in iedere wijk meerdere VVE- groepen zijn. Ouders kunnen zo kiezen welke locatie hen het meest aanspreekt. Het bereik was in 2025 gemiddeld 94%. Er zijn oriënterende gesprekken geweest met nieuwe aanbieders gesubsidieerde peuteropvang- we verwachten dat die in 2026 gaan starten.		
We vergroten het aanbod ten behoeve van kansengelijkheid op de 25 OKB-scholen		(I)
We vergroten het aanbod ten behoeve van kansengelijkheid op de 25 OKB-scholen (I). De 25 OKB-scholen en stichting PAS hebben de activiteiten uitgevoerd zoals afgesproken, zowel wat betreft inhoud als financiën. Kinderen uit een minder ondersteunende thuisomgeving hebben extra ontwikkelingskansen gekregen, voornamelijk op het gebied van taal- en sociale-emotionele ontwikkeling. Zo biedt de klasseassistent op OKB-scholen de kinderen in een kleinere setting extra ondersteuning. Door samenwerking tussen ouders/opvoeders, leerkrachten en intermediairs van stichting PAS wordt de thuisomgeving van leerlingen verder versterkt. Dit heeft een positieve invloed op het leren en de ontwikkeling van het kind.		
We investeren in het Nationaal Programma Arnhem-Oost		(I)
Met middelen vanuit Arnhem- Oost (SPUK Jonge Kind) zijn de Speelmorgens geprofessionaliseerd. De Speelmorgen is een taalrijk aanbod voor kinderen (en hun ouders) in de leeftijd van voor de peuteropvang en het leidt toe naar de peuteropvang. Op de peuteropvanglocaties in de Arnhem- Oost wijken is een vaste extra medewerker op de groep toegevoegd en dit wordt ook vanuit het Nationaal Programma bekostigd. Daarnaast is er in de wijken van Arnhem-Oost gewerkt aan de ontwikkeling van een Rijke Schooldag. Samen met scholen is onderzocht welke scenario's per school en wijk passend en nodig zijn, en wat dit betekent voor de onderwijshuisvesting en de inrichting van de Rijke Schooldag-omgeving in de wijk. Het NPAO gaat hier, samen met de scholen, verder mee aan de slag. De opgedane inzichten en opbrengsten worden ook gedeeld buiten de wijken van Arnhem-Oost. Hierdoor ontstaat een groeiend aantal scholen dat werkt aan een (minder intensieve) vorm van de Rijke Schooldag. De Rijke Schooldag wordt bekostigd vanuit SPUK-middelen via het NPAO. Er wordt gewerkt aan een subsidieregeling om deze ontwikkeling verder te ondersteunen.		
We investeren in natuureducatie, zodat meer kinderen leren over natuur, duurzaamheid, gezondheid en groen		(I)

Kinderen hebben binnen het basisonderwijs via natuureducatie kennis kunnen maken met thema's zoals natuur, milieu en duurzaamheid. Om onze gemeentelijke ambities te verwezenlijken ontwikkelt en verzorgt Natuurcentrum Arnhem een specifiek aanbod van educatieve programma's en stimuleert en faciliteert zij het moestuinieren. De pilot Duurzame Arnhemse School (DAS) is afgerond en heeft een vervolg gekregen met zgn. voorloperscholen. Dit zijn scholen die voorlopers in het verduurzamen van het onderwijs en de schoolomgeving.

We zorgen voor goede toekomstbestendige (onderwijs) huisvesting

(I)

In Arnhem staan we ervoor dat kinderen zich maximaal kunnen ontwikkelen, kennis kunnen vergaren en hun talenten kunnen ontdekken. Om dit te realiseren is, samen met de schoolbesturen, het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) opgesteld. In 2025 zijn er vier projecten gerealiseerd (semi-permanente huisvesting Olympus, 3 gymzalen Olympus, gymzaal Mariëndaal, tijdelijke huisvesting Prisma aan de Zypendaalseweg), 13 in voorbereiding genomen en zes projecten zijn gestart met de realisatie. Deze projecten zijn het resultaat van het IHP en de binnengekomen aanvragen. Zo zijn twee projecten in voorbereiding genomen vanuit twee aanvragen (vermeld in het jaarprogramma 2026). Enkele projecten zijn vertraagd vanwege een langere doorlooptijd van het proces, bijvoorbeeld door vertraging in het vergunningstraject of netcongestie. Deze projecten worden in 2026 alsnog opgeleverd. Er zijn ook diverse projecten nog niet in voorbereiding, maar al wel in een voorfase. Dit zijn projecten die worden gerealiseerd in een gebiedsontwikkeling.

In MEAA verband is in samenspraak met de schoolbesturen gesproken over een gemeente breed aanmeldings- en spreidingsbeleid van scholen om segregatie in de stad tegen te gaan. Daarnaast is er gesproken over het onderwijs aan nieuwkomers en wat hier voor nodig is, zowel inhoudelijk als in schoolgebouwen, om hier (vernieuwd) beleid voor te maken. Tevens is het voorgenomen beleid rondom Integrale KindCentra (IKC) met de schoolbesturen besproken, dit wordt in 2026 verder uitgewerkt en aan de raad voorgelegd.

In 2025 is, in samenspraak met de schoolbesturen, gestart met de herziening van de verordening onderwijshuisvesting Arnhem. De huidige verordening is in 2017 in werking getreden en sluit niet meer aan op de huidige actualiteiten vanuit de wet en het, in 2024 vastgestelde, IHP onderwijs van de gemeente Arnhem. Naar verwachting wordt deze verordening medio 2026 aan de raad voorgelegd. Tot slot is er gestart met het IHP Bewegingsonderwijs & Binnensport. Dit is een IHP wat zich richt op de accommodaties die worden ingezet voor het bewegingsonderwijs en is een verdere uitwerking van het IHP onderwijs, waarin ook enkele van deze accommodaties opgenomen zijn. In het plan worden de mogelijkheden voor sport ook meegenomen. In 2026 wordt het IHP Bewegingsonderwijs & Binnensport verder uitgewerkt. De verwachting is dat deze eind 2026 aan de raad wordt voorgelegd.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Het percentage (doelgroep)peuters dat gebruik maakt van VVE of ontwikkelrecht	86	89	82	89	94

Doel is om alle peuters met een risico op een taalachterstand (deze kinderen krijgen een VVE-indicatie) te bereiken. Het totaal aantal peuters in Arnhem met deze indicatie was in het schooljaar 2019/2020 488. 2020 staat voor schooljaar 2019/2020.

Bron: Stichting PAS (verplichte BBV-indicator)

Meer Arnhemmers hebben een startkwalificatie en voldoende basisvaardigheden

(D)

Landelijk zet de afname van basisvaardigheden bij jongeren door (PISA onderzoek). Met behulp van het plan van aanpak taalontwikkeling werken we samen met onderwijs- en maatschappelijke partners aan een taalvaardiger Arnhem. In het bestuurlijk overleg over de MEAA (Maatschappelijke Educatieve Agenda Arnhem) wordt de voortgang besproken en de aanpak op elkaar afgestemd. Vanuit zowel de regio als in de stad Arnhem zetten we in op het tegengaan van laaggeletterdheid en het vergroten van basisvaardigheden van verschillende doelgroepen.

In de regio Midden-Gelderland is het meerjaren Programma Volwasseneneducatie & aanpak versterking basisvaardigheden 2025-2028 vastgesteld. De voortgang wordt jaarlijks gemonitord en waar nodig bijgesteld. Er is o.a. ingezet op het vergroten van de taalexperts verbonden aan de taalhuizen. wat heeft geleid tot meer toeleiding van inwoners naar taalaanbod. Ook vindt er samenwerking plaats op de verschillende beleidsterreinen van werk, geld, gezin en gezondheid. Taal is bijna overal de verbindende factor.

Om meer jongeren de kans te geven een startkwalificatie te behalen, werken we met een regionale en lokale aanpak vsv. We geven uitvoering aan de wettelijke taken van het Doorstroompunt, voeren een regionaal- en lokaal vsv programma uit. Lokaal zetten we in 2025 op initiatieven als Stichting School's Cool, jongerenwerk op het vso en schoolcoaches.

We werken er aan dat meer jongeren hun startkwalificatie behalen

(I)

Elk kind en elke jongere heeft het recht op onderwijs zodat hij/zij kan leren en zich kan ontwikkelen. We werken aan het voorkomen van thuiszittende kinderen en jongeren door samen met de samenwerkingsverbanden, onderwijsbesturen en belangrijke ketenpartners uitvoering te geven aan het plan van aanpak 'thuiszitters'. Hierbij is nadrukkelijk ook aandacht voor kinderen met kenmerken van hoogbegaafdheid, in het bijzonder meisjes met een migratieachtergrond.

Ons doel is dat leerlingen die onverhoopt uitvallen zo snel mogelijk weer deelnemen aan het onderwijs. Dit betekent dat we zowel ongeoorloofde afwezigheid (wettelijk verzuim en absoluut verzuim) als thuiszitten tot een minimum willen beperken.

Door deel te nemen aan onderwijs, werken jongeren toe naar het behalen van een startkwalificatie. Deze geeft jongeren een grotere kans op een goede start op de arbeidsmarkt.

Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen, zetten we in op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv). Dit doen we door de wettelijke taken van het Doorstroompunt binnen het RBL Midden-Gelre uit te voeren, door onze rol als contactgemeente in de regionale aanpak van vsv te vervullen en door als gemeente aanvullend lokaal extra inzet te plegen om vsv te voorkomen. In 2025 werken we toe naar de invoering van de nieuwe wet Van school naar duurzaam werk, die op 1 januari 2026 ingaat en waarbij de integrale aanpak van de overgang van school naar werk wordt versterkt.

We gaan laaggeletterdheid tegen

(I)

Het hebben van voldoende basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) is nodig voor inwoners om volwaardig mee te kunnen doen aan de samenleving. Het aanpakken van laaggeletterdheid en de focus op taal is daarom noodzakelijk om ongelijkheid, die van generatie op generatie over kan gaan, te kunnen doorbreken. Landelijk zijn er zorgelijke signalen over afnemende basisvaardigheden van kinderen en jongeren.

Eind 2025 is het plan van aanpak taalontwikkeling aan de raad gestuurd. Dit plan bundelt de inspanningen voor alle inwoners in Arnhem om samen met onderwijs- en maatschappelijke partners de komende jaren tot een taalvaardiger Arnhem te komen. We zetten in op meer samenhang in het aanbod en het versterken van de doorgaande lijn, vergroten van ouderbetrokkenheid en het ondersteunen van professionals. Ook gaan we door met "Vaardig Arnhem", waarmee we samen met de ketenpartners binnen het Taalhuis Arnhem in de domeinen werk, geld, gezin en gezondheid/zorg acties uitvoeren om laaggeletterdheid onder volwassenen aan te pakken.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Absoluut verzuim	2	1,50	0,80	1,90	

Eenheid: Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar (per 1.000 leerlingen): de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. Streefwaarde absoluut verzuim: 0,5 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.

Bron: DUO/Ingrado

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Relatief verzuim	31	36	43	53	

Eenheid: Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019".

Streefwaarde relatief verzuim: 20 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.

Bron: DUO/Ingrado

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,60	3,30	3,10	3,10	

Eenheid: Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentages staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.

Bron: DUO/Ingrado

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	23.439	31.445	34.078	27.368	6.710
Baten	4.374	3.540	4.905	4.616	-289
Saldo lasten en baten	-19.065	-27.904	-29.173	-22.752	6.421
Toevoegingen aan reserves	14.820	10.329	10.587	14.334	-3.747
Onttrekkingen aan reserves	8.997	9.444	10.726	10.715	-11
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-5.823	-885	139	-3.619	-3.758
Gerealiseerd resultaat	-24.888	-28.789	-29.034	-26.371	2.663

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	6.428	V			
Onderwijs	3.460	V	Onderwijshuisvesting toekomstige investeringen	I	BR
Onderwijs	1.216	V	Arnhem Oost Kansrijke Wijk	I	AR
Onderwijs	1.068	V	Rentelast activa	I	AR
Onderwijs	462	V	Onderwijshuisvesting exploitatieresultaat	I	BR
Onderwijs	222	V	Arnhem Oost algemeen	I	BR
Baten	-300	N			
Onderwijs	-300	N	Onderwijshuisvesting exploitatieresultaat	I	BR
Toevoegingen aan reserves	-3.844	N			
Onderwijs	-162	N	Onderwijshuisvesting exploitatieresultaat	I	BR
Onderwijs	-222	N	Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO)	I	BR
Onderwijs	-3.460	N	Onderwijshuisvesting toekomstige investeringen	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Onderwijshuisvesting toekomstige investeringen

In de begroting voor onderwijshuisvesting wordt jaarlijks vanuit de algemene middelen een budget toegevoegd om de huidige en toekomstige investeringen van het IHP te dekken. Het gereserveerde bedrag a € 3,5 miljoen wordt gedoteerd aan de BR onderwijs.

Arnhem Oost Kansrijke Wijk

Het resultaat van de specifieke uitkering (SPUK) kansrijke wijk is binnen de projecten binnen het programma Onderwijs uitgekomen op een onderbesteding van € 845.000 doordat een aantal peutergroepen in het VVE-programma later zijn gestart dan gepland. Deze geoormerkte Rijksmiddelen blijven wel beschikbaar voor deze projecten en zullen in 2026 worden besteed conform de subsidievoorwaarden van de regeling Kansrijke Wijk. Het hier gepresenteerde voordeel wordt dan ook gecompenseerd door een nadeel binnen het programma Wonen en Leefomgeving waar de baten van de gehele SPUK zijn begroot. Daarnaast zijn bij de verantwoording van de SPUK-middelen binnen het programma onderwijs kosten meegenomen die gemaakt zijn binnen het programma Gezondheid en Sport. Dit leidt tot een voordeel binnen Onderwijs en eenzelfde nadeel van € 371.000 binnen Gezondheid en Sport.

Rentelast activa

Voor de verklaring van het rentevoordeel van € 1,1 miljoen verwijzen we naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën."

Onderwijshuisvesting exploitatieresultaat

Er is een voordeel van € 0,5 miljoen gerealiseerd doordat diverse exploitatielasten later worden uitgegeven. Deze middelen schuiven door in lijn met de planning van de uitvoering (o.a. verhuiskosten en onderzoeksbudget IHP sport). Daarnaast vallen de baten per saldo € 0,3 miljoen lager uit.

Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO)

Op enkele projecten binnen Arnhem Oost is per saldo een onderbesteding van € 222.000. Dit betreft onder andere de onderdelen Rijke schooldag, begeleiding en coaching leerlingen en transformatieve school. Dit komt onder andere door een langere aanloop voordat de projecten van start konden gaan. Het deel dat niet besteed is in 2025 wordt toegevoegd aan de BR Arnhem Oost en blijft daarmee voor dit doel beschikbaar.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Op alle gebieden wordt nauw samengewerkt met besturen en medewerkers van onderwijs (primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO), (voortgezet) speciaal onderwijs (V)SO, middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en hoger beroepsonderwijs (HBO), voorschoolse voorzieningen, kinderopvang, maatschappelijke partners en sociaal ondernemers.

In de uitvoering worden maatschappelijke partners betrokken.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Subsidieregeling Aanpak voortijdig schoolverlaten](#);
- [Plan van aanpak voortijdig schoolverlaten Arnhem 2021 tot en met 2024](#)
- [Plan van aanpak thuiszitters](#)
- Jaarprogramma onderwijshuisvesting 2024
- [Herstelagenda; Arnhemse aanpak onderwijs](#);
- [Subsidieregeling Voorschools Aanbod Arnhem](#);
- [Raadsvoorstel en -besluit Verzelfstandiging Natuurcentrum Arnhem](#);
- [Raadsbesluit om gemeentelijke leerplichttaken regionaal uit te voeren](#);
- [Raadsbesluit om RMC-taken / Team VSV onder te brengen bij het RBL](#);
- [Raadsbesluit d.d. 6 november 2017 wijziging MGR sociaal domein](#);
- [Integraal huisvestingsplan primair onderwijs Arnhem 2017-2026](#);
- Beleidsrijk integraal huisvestingsplan IHP
- Programma Volwasseneneducatie & aanpak Laaggeletterdheid (2021-2024)
- Vaardig Arnhem (2021-2022) en addendum 2022-2024

Cultuur

De waarde van kunst en cultuur voor onze samenleving is groot. Het brengt schoonheid, troost of vermaak. Tegelijkertijd is het meer: kunst, cultuur en creativiteit helpen bij het aangaan van complexe maatschappelijke vraagstukken zoals groeiende kansenongelijkheid, tweedeling en polarisatie, de klimaatcrisis, woningnood en toenemende eenzaamheid onder ouderen en jongeren.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Kunst en cultuur verlevendigt de stad en verbindt Arnhemmers met elkaar						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.1 Verbreding van cultuurbereik en participatie	1.1.1 We versterken cultuur op en na school	• Samen met onderwijs- en cultuurstellingen integreren we cultuureducatie in het onderwijsprogramma van het primair onderwijs. Dit doen wij door middel van: ◦ Pr8 programma, waarbij leerlingen in het primair onderwijs elk jaar een andere Arnhemse culturele instelling bezoeken ◦ Cultuureducatie met Kwaliteit/Meer Muziek in de Klas: het bevorderen van kansengelijkheid door voor ieder kind cultuureducatie toegankelijk te maken. We helpen scholen een leerlijn voor cultuureducatie te ontwikkelen en bevorderen de deskundigheid van leerkrachten. We werken hierbij samen met professionele kunstenaars. • We breiden cultuureducatie uit naar buitenschoolse activiteiten en werken hierbij samen met het Nationaal Programma Arnhem Oost. • We versterken het cultuuraanbod in buitenschoolse activiteiten, zoals in het jongerencentrum in Schuytgraaf.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We vergroten cultuurdeelname en stimuleren kunstbeoefening	• Met subsidies stimuleren en faciliteren wij: - Het beoefenen van amateur- en breedtekunst: a) We geven subsidie aan Rozet, Huis van Puck en de Jacobiberg voor het bieden van locaties voor lessen en presentatie b) We geven subsidie via de Amateurkunstregeling en de subsidieregeling Productie en Presentatie Amateurkunst aan verenigingen en organisaties c) We geven subsidie voor het organiseren van een jaarlijks amateurkunsthierfestival - Jongerencultuur, door gratis cultuurprogramma's te bieden waarbij jongeren zelf het programma selecteren - De maatschappelijke betrokkenheid van ouderen door kunst en cultuur • We dragen bij aan gemeentebreed accommodatiebeleid, waarbij de vraag naar betaalbare en goed gefaciliteerde ruimtes voor de breedtekunst wordt meegenomen • Komende jaren gaan we cultuurdeelname vergroten door samen met platform Amateurkunst ruimte en programma te realiseren. • We verkennen de mogelijkheden om kunst en cultuur nog meer in te zetten bij sociaal maatschappelijke vraagstukken, zoals bij de wijken in Arnhem Oost. Dit doen we samen met Nationaal Programma Arnhem Oost.	✓	✓	✓	✓

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal bereikte scholen in Arnhem	50	57	54	54	56

Eenheid: Aantal

Bron: Rozet

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal bereikte scholen met programma Cultuureducatie met Kwaliteit	21	27	26	25	27

Eenheid: Aantal

Bron: Rozet

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal bereikte leerlingen in het primair onderwijs met Cultuureducatie met Kwaliteit	5500	6664	6548	6195	6596

Eenheid: Aantal

Bron: Rozet

Kunst en cultuur verlevendigt de stad en verbindt Arnhemmers met elkaar						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.2 Versterken van de culturele infrastructuur	1.2.1 We stimuleren het makersklimaat	- Met subsidies faciliteren en stimuleren we: - Voldoende voorzieningen (podia en presentatiemogelijkheden) en randvoorwaarden (ateliers en repetitieruimte) - Programmering, voor een artistiek interessant, divers, veelzijdig en actueel cultureel aanbod dat aansluit bij de behoeftes van verschillende doelgroepen - Het Cultuurplatform Cultuur Academy (een fusie tussen Schakel025 en Cultuur Academy), waarbij we vragen om een stevig programma voor makers met een focus op het delen van kennis, ondernemerschap en professionalisering - We verstrekken opdrachten voor Kunst in de Openbare Ruimte, waarmee we het makersklimaat versterken, kwaliteit toevoegen aan de openbare ruimte en de stad aantrekkelijker maken voor inwoners en bezoekers - Samen met de door ons aangestelde Arnhemse straatcurator verstrekken we opdrachten voor muurschilderingen, waarmee we een extra impuls geven aan streetart. - We verkennen hoe we de debatfunctie in de stad kunnen verbeteren, waarbij we de verschillende locaties met een debatfunctie in kaart brengen - Samen met onze Arnhemse modepartners (ArtEZ, State of Fashion, Design Festival Arnhem, Museum Arnhem en Rijn IJssel) versterken we het mode-ecosysteem in Arnhem en regio. In een meerjarenprogramma versterken we gezamenlijk de relatie tussen mode en de maakindustrie en verbinden we mode met maatschappelijke vraagstukken zoals duurzaamheid, circulaire economie en inclusie. Op basis van een tussentijdse evaluatie worden in het najaar de accenten voor de komende 2 jaar bepaald.				

1.2.2 We zorgen voor meer ateliers, oefenruimtes en presentatiemogelijkheden in de stad

- We geven uitvoering aan het door de raad vastgestelde 'plan van aanpak huisvesting creatieve en culturele sector', waarmee we 12.000m² permanente werkruimte voor de sector realiseren, waaronder voor makers. Hiervan is inmiddels 2100m² gerealiseerd.
- Via de regeling Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen ondersteunen we makers in hun planvorming voor permanente ruimte.
- We nemen een nog actievere regierol van de gemeente bij het realiseren van permanente werkruimte. Als gemeentelijk vastgoed vrijkomt kijken we eerst of dit kan worden ingezet ten behoeve van maatschappelijke functies, zoals voor culturele makers. Waar nodig en met een passende businesscase kunnen voor dit doel ook strategische aankopen worden gedaan.
- We verkennen de mogelijkheden voor een cultureel verzamelgebouw met goede werkplekken, studio's, oefen- en podiumruimtes en presentatiemogelijkheden voor de locatie aan de Groningensingel 1245. Na het uitwerken van het concept, onderzoeken we de haalbaarheid hiervan en werken we de bijbehorende businesscase verder uit. Naar verwachting leveren we in 2027 het nieuwe cultuurverzamelgebouw op. Popcentrum Jacobiberg is al gehuisvest op de Groningensingel; na de verbouwing worden er meer culturele functies toegevoegd.
- Met onze subsidie aan stichting SLAK Ateliers zorgen we dat de ateliervoorraad in de stad behouden blijft, professioneel wordt beheerd en financieel gezond wordt geëxploiteerd. Voor ons staan betaalbaarheid, verduurzaming en continuïteit daarbij centraal. We monitoren actief, samen met gemeente Nijmegen, het herstructureringstraject van SLAK, dat in 2025 verder wordt geïmplementeerd. Met dit traject worden verschillende herstructureringsmaatregelen genomen: maatregelen n.a.v. pandenanalyse, invoeren van doelgroepenbeleid, aanpassen van de organisatiestructuur en het verbeteren van de communicatie

Het berekende tekort van 12.000m² aan maakplekken is in de afgelopen jaren ingelopen, maar nog niet opgelost. Tot op heden is er 10.000m² gerealiseerd. We actualiseren het plan van aanpak creatieve bedrijfsverzamelgebouwen voor de periode t/m 2030 en continueren de subsidieregelingen die zijn gericht op het realiseren van extra werkruimte in de stad voor culturele en creatieve ondernemers. Tot 2030 zetten we in op 4400m² aan extra ruimte, waarbij we afhankelijk blijven van beschikbaarheid van gebouwen. Dat vormt een risico.

1.2.3 We realiseren meer cultuur (programmering en – locaties) in Arnhem-Zuid	- We verkennen verschillende scenario's en locaties voor een cultuurcentrum in en om winkelcentrum Kronenburg waarbij we de uitkomsten van het kwalitatieve behoefteonderzoek onder inwoners, cultuurpartners en andere betrokkenen betrekken. Daarbij kijken we ook naar synergie met de Groningensingel met o.a. Popcentrum Jacobiberg en andere culturele en ontmoetingsfuncties. - We onderzoeken of de ontwikkeling van winkelcentrum Kronenburg naar een full servicecentrum, kansen biedt voor Rozet Kronenburg om cultureel en sociaal-maatschappelijke functies sterker met elkaar te verbinden. - De komende jaren meten we de waardering van het culturele aanbod in Arnhem Zuid, om zo stadsbreed tot een gelijkwaardige en evenredige waardering te komen.	✓ ✓ ✗ ✓
---	---	---------

De Kamex-locatie aan de Kronenburgsingel 20 in Kronenburg is in december 2025 aangewezen als meest geschikte locatie voor [Cultuurcentrum in Arnhem Zuid](#). Begin 2026 is een participatietraject gestart met omwonenden en belanghebbenden over de drie ruimtelijke scenario's.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal gerealiseerde m2 permanente werkruimte voor de sector	0	0	2100	4000	

Eenheid: m2 permanente werkruimte.

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Waardering aanbod culturele voorzieningen in Arnhem Zuid	31,10		25		23

Eenheid: % (helemaal) eens met de stelling: in Arnhem Zuid zijn voldoende voorzieningen voor culturele activiteiten

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Waardering aanbod culturele voorzieningen in de buurt	41	41	38		37

Eenheid: % (helemaal) eens met de stelling: in de buurt zijn voldoende voorzieningen voor culturele activiteiten.

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Kunst en cultuur verlevendigt de stad en verbindt Arnhemmers met elkaar						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?		Waar staan we nu?		
Doel	Inspanning			Inh	Fin	Pla
1.3 Versterken en behouden van onze culturele toppositie	1.3.1 We realiseren een toekomstbestendig Stadstheater en ondersteunen onze Rijksgezelschappen Oostpool en Introdans bij hun huisvesting	• We ondersteunen en monitoren de voortgaande renovatie en verbouwing van het Stadstheater, inclusief kleine zaal. Het Stadstheater is tot in 2027 gesloten. In de tussentijd vindt een groot deel van de voorstellingen van het Stadstheater in Musis plaats, dat hiervoor is aangepast. • We steunen en ondersteunen BIS-instellingen Theater Oostpool en Introdans in hun samenwerking en, hoewel zij hier zelf aan zet zijn, stimuleren wij een passende oplossing in hun zoektocht naar huisvesting.				

De vernieuwing van het Stadstheater loopt iets achter op planning en zal in 2028 worden geopend, in plaats van in 2027. Programmering start in de tweede helft van 2028: het theaterseizoen 2028 -2029.

1.3.2 We ondersteunen de Sonsbeektentoonstelling en State of Fashion in hun doorontwikkeling	• We subsidiëren stichting Sonsbeek voor de volgende editie van de Sonsbeektentoonstelling, waarbij we de locatie in het park, stevige betrokkenheid van de stad en verbinding met Arnhemse/regionale kunstenaars(initiatieven) als randvoorwaarden meegeven. Ook willen we dat de Sonsbeektentoonstelling bekender wordt bij een bredere groep Arnhemmers. • Door het subsidiëren van State of Fashion bouwen we voort aan de internationale reputatie van Arnhem als modestad.	✓	✓	✓	✓
1.3.3 We versterken de (samenwerking in de) Cultuurregio 025	• We werken steeds intensiever samen in Cultuurregio 025. Met het Uitvoeringsplan Transformatievoorstel Cultuurregio 025 werken we samen met onze regiogemeenten, provincie en culturele instellingen aan duurzame structuurversterking van de complete culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat de acties een regiobreed en blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst. • Als G9-stad en via Cultuurregio 025 nemen we actief deel aan het structureel overleg met het Ministerie van OCW, het IPO en de VNG om actuele ontwikkelingen (zoals impact maatregelen hoofdlijnenakkoord) en toekomstige ontwikkelingen (zoals naar een nieuw cultuurbestel) te bespreken.	✓	✓	✓	✓
1.3.4 We behouden de werkgelegenheid in de culturele en creatieve sector	• We faciliteren de sector in hun informatiebehoefte en professionalisering. Zo organiseert Cultuur Academy sessies, trainingen en workshops in de stad en heeft contact met relevante partijen zoals Kunsten '92 en Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (ACCT). • We monitoren het aantal werkenden in de Arnhemse culturele en creatieve sector.	✓	✓	✓	✓

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Percentage werkenden in de Arnhemse culturele en creatieve sector	4,50	4,60	4,70	4,70	

Eenheid: % werkenden

Bron: Monitor Vitale Economie/ PWE op basis van landelijke definitie/ indeling creatieve sector

Arnhems erfgoed vertelt het verhaal van de stad en draagt bij aan een betekenisvolle leefomgeving							
Doel	Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
	Inspanning			Inh	Fin	Pla	Ris
2.1 Kerntaken zijn meer op orde	2.1.1	We geven erfgoed een stevige plek in gemeentelijke processen, zoals de omgevingstafel en ruimtelijke ontwikkelingsplannen	We zorgen dat erfgoed een vaste en continue plek krijgt in gemeentelijke processen. Om erfgoed te borgen moet je weten wat je hebt en vooral waar het zich bevindt. Inventarisaties maken dus een belangrijk deel uit van deze wettelijke taak. Uit die inventarisaties komt naar voren wat behouden moet blijven en hoe daar het beste mee kan worden omgegaan. We passen de erfgoedverordening aan om mobiel erfgoed te kunnen aanwijzen als gemeentelijk monument. We houden de deskundigheid van de gemeentelijke archeologische dienst op peil om in acute situaties de archeologische waarden te bergen en te documenteren. We zetten de regioarcheologie op basis van de liggende overeenkomsten voort en onderzoeken de mogelijkheden om externe subsidies te verwerven voor kwaliteitsverbetering.	✓	✓	✓	✓
	2.1.2	We wijzen maximaal 5 nieuwe gemeentelijke monumenten aan	Door de erfgoedwaarden letterlijk op de kaart te zetten, vormen ze een onderlegger voor het eigen werk en voor dat van andere beleidsvelden zoals gebiedsontwikkeling en het omgevingsplan. Op basis hiervan is een prioriteitenlijst gemaakt voor de bescherming daarvan. In 2025 worden er op basis van prioriteitenstelling maximaal 5 gebouwen of structuren met een hoge cultuurhistorische waarde aangewezen als monument.	✓	✓	✗	✓
	De brand in het centrum van Arnhem en de nasleep daarvan heeft gezorgd voor vertraging van een aantal werkzaamheden, waaronder het aanwijzen van maximaal vijf monumenten. Wel is Park Klarenbeek aangewezen als gemeentelijk beschermd monument.						
	2.1.3	We richten een nieuw depot systeem in	Een nieuw depotsysteem is noodzakelijk om de wettelijke taken die horen bij het archeologisch depot efficiënter in te gaan richten. Dit is een grote kans om het erfgoed van Arnhem beleefbaar te maken. Het archeologisch depot bevat een grote hoeveelheid vondsten die informatie geven over het verleden van Arnhem. In 2025 zullen we op deze manier beginnen met het beschikbaar maken van archeologische vondsten voor een breed publiek, als onderdeel van een beleidsmatig plan van aanpak voor het depot.	✓	✓	✓	✓
2.2 Erfgoed en cultuur meer gebruiken bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad	2.2.1	We ronden de cultuurhistorische waardenkaart af en zetten deze in bij ruimtelijke ontwikkelingen en het omgevingsplan en beheervisies van de parken en andere groene gebieden.	Ook groen erfgoed is een belangrijk speerpunt. Arnhem heeft bijzonder veel vierkante meters monumentaal groen, zoals de bekende parken Sonsbeek en de singels. Deze groenstructuren gaan de komende jaren door klimaatadaptie veranderen. Om cultuurhistorische waarden in de parken en landgoederen te behouden wordt de nieuwe Cultuurhistorische Waardenkaart (voor het landschap) ingezet bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Aanvullend kan cultuurhistorisch onderzoek gedaan worden om de kwaliteit en samenhang van de landgoederen te versterken om vervolgens een strategie te ontwikkelen voor klimaatrobuuste landgoederen. Ook buiten de parken positioneren we in groene gebieden erfgoed nog duidelijker als kans.	✓	✓	✗	✓
	De aanpassing van de Erfgoedverordening om mobiel erfgoed aan te kunnen wijzen als gemeentelijk monument is vertraagd en wordt in 2026 gerealiseerd.						
	2.2.2	We werken verder aan versnellen en versoepelen van de	We voeren een subsidieregeling voor erfgoedeigenaren ten behoeve van verduurzaming uit.	✓	✓	✓	✓

verduurzaming van erfgoed	We ondersteunen erfgoedeigenaren op het gebied van verduurzaming door informatievoorziening en advies				
2.2.3 We werken aan versterking religieus erfgoed	We hebben het religieus erfgoed in kaart gebracht, komend jaar werken we aan de essentie van het religieuze erfgoed van Arnhem te waarborgen, beleefbaar te maken en te versterken. Het gaat dan over de waarden van de gebedshuizen voor de stad, zoals bijvoorbeeld het toekomstplan voor de synagoge dat uitgevoerd gaat worden. Het proces loopt nog, onder meer met betrekking tot de toekomst van de synagoge. De brand in het centrum van Arnhem en de nasleep daarvan heeft gezorgd voor vertraging van een aantal werkzaamheden.	✓	✓	✗	✓
2.3 Erfgoed beter beleefbaar maken	2.3.1 We delen onze kennis over erfgoed met de inwoners en bezoekers van de stad We delen onze kennis tijdens de Nationale Archeologiedagen, Open Monumentendagen en Dag van de Arnhemse Geschiedenis. We dragen bij aan de verschijning van erfgoedpublicaties en ondersteunen binnen onze mogelijkheden overige initiatieven op het gebied van erfgoed.	✓	✓	✓	✓
	2.3.2 We zorgen ervoor dat bij de herontwikkeling van de historische kelders de aanwezige erfgoedwaarden worden benut Gezien de vertraging in het proces van de doorontwikkeling van de historische kelders, is ook input van erfgoed hierbinnen vertraagd.	✓	✓	✗	✓
	2.3.3 We werken binnen onze mogelijkheden verder aan het publieksbereik van archeologie Door archeologische vondsten voor een breed publiek toegankelijk te maken en daarbij ook het nieuwe archeologiedepotsysteem in te zetten. Daarnaast onderzoeken nut, noodzaak en vorm van een door te ontwikkelen archeohotspot of vergelijkbaar instrument voor publieksbereik en -participatie. We gaan ook regionaal samenwerken in het kader van het Masterplan Limes met als eerste actie het maken van een Romeins doeboek, samen met de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe.	✓	✓	✓	✓

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24M154 Betaalbaar muziekonderwijs voor kinderen en jongeren](#)

De motie over muziekonderwijs is afgehandeld. De raad is hierover in Q3 geïnformeerd.

[24M155 Historische trolleybussen onderdak behouden](#)

In deze motie verzoekt de raad het college om voor het jaar 2025 eenmalig € 20.000 ter beschikking te stellen vanuit het budget algemene middelen. Dit bedrag van € 20.000 is inmiddels toegekend en uitgekeerd. Daarmee beschouwen we deze motie als afgedaan.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	43.375	41.923	43.182	41.614	1.568
Baten	9.231	8.852	8.301	8.113	-188
Saldo lasten en baten	-34.144	-33.071	-34.881	-33.501	1.381
Toevoegingen aan reserves	4.690	1.221	2.109	2.384	-275
Onttrekkingen aan reserves	16.099	1.412	3.200	2.983	-217
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	11.408	191	1.091	598	-492
Gerealiseerd resultaat	-22.736	-32.881	-33.791	-32.902	889

	Begroting		Rekening	
	Def	2025	Afwijking	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	-43.182	-41.614	1.568	
1.1 Verbreding van cultuurbereik	-1.619	-1.496	123	
1.2 Versterken van de infrastructuur	-34.741	-33.410	1.331	
1.3 Culturele toppositie	0	-3	-3	
9.9 Overige	-4.439	-4.115	324	
2.1 Kerntaken zijn meer op orde	-1.811	-2.046	-235	
2.3 Erfgoed beter beleefbaar maken	-572	-544	28	
Baten	8.301	8.113	-188	
1.1 Verbreding van cultuurbereik	696	503	-193	
1.2 Versterken van de infrastructuur	6.779	6.809	29	
2.1 Kerntaken zijn meer op orde	727	782	56	
2.2 Gebruik ruimtelijke ontwikkelingen	99	20	-79	
Toevoegingen aan reserves	-2.109	-2.384	-275	
1.1 Verbreding van cultuurbereik	0	-275	-275	
1.2 Versterken van de infrastructuur	-1.748	-1.748	0	
2.1 Kerntaken zijn meer op orde	-361	-361	0	
Onttrekkingen aan reserves	3.200	2.983	-217	
1.1 Verbreding van cultuurbereik	410	410	0	
1.2 Versterken van de infrastructuur	2.214	2.073	-141	
2.1 Kerntaken zijn meer op orde	576	500	-76	
Gerealiseerd resultaat	-33.791	-32.902	889	

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel		Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	Doel	1.343	V			
Cultuur	1.2	674	V	Onderhoud planmatig	I	BR
Cultuur	1.1	275	V	Beeldende kunst	I	AR
Cultuur	1.2	270	V	Rente activa	I	AR
Cultuur	1.2	245	V	Groningensingel 1245	I	AR
Cultuur	1.2	232	V	Onroerende zaakbelasting	I	AR
Cultuur	9.9	220	V	Cultuurprogrammering	I	AR
Cultuur	9.9	100	V	Algemene uitgaven	I	AR
Cultuur	1.1	-100	N	Algemene uitgaven	I	AR
Erfgoed	2.1	-276	N	Algemeen Erfgoed		
Cultuur	1.2	-297	N	Onderhoud incidentieel	I	AR
Baten		-156	N			
Cultuur	1.1	-156	N	Transformatie cultuurregio025	I	AR
Toevoegingen aan reserves		-275	V			
Cultuur	1.1	-275	N	Beeldende kunst	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		-218	N			
Cultuur	1.2	39	V	Nationaal programma Arnhem-Oost	I	BR
Cultuur	1.2	-257	N	Planmatig onderhoud vastgoed	I	BR

Versterken van de infrastructuur (Rente activa, onderhoud planmatig, onroerende zaakbelasting Groningensingel)

Het voordeel op het doel Versterken van de infrastructuur wordt veroorzaakt door een afwijking op zowel lasten als onttrekkingen van reserves. Binnen de lasten is er een voordeel van € 864.000 op de budgetten van Vastgoed. Dit voordeel bestaat uit enerzijds uit een lagere rente op activa en door minder planmatig onderhoud dan in eerste instantie is voorzien. Een deel van het planmatig onderhoud schuift door naar 2026 en hier staat een verlaging van de onttrekking tegenover. Tegelijkertijd zijn de kosten voor incidenteel onderhoud hoger dan voorzien. De onroerend zaakbelasting (OZB) valt lager uit dan voorzien.

Daarnaast is er een voordeel op het budget voor de Groningensingel 1245 van € 245.000 vanwege bruikleensituatie in 2025 en minder onderzoek en ureninzet.

Voor de verklaring van het voordeel van € 270.000 op de rentelast met betrekking tot de rente op activa, verwijzen we naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën.

Verbreiding van cultuurbereik (Beeldende kunst en algemene uitgaven)

Het nadeel op het doel Verbreiding van cultuurbereik wordt veroorzaakt door een afwijking op zowel lasten als baten.

Binnen de lasten is er een voordeel op de uitgaven van beeldende kunst van € 275.000 doordat uitgaven een lang doorloopproces hebben welke over de jaargrenzen heen gaan. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Beeldende kunst. Daarnaast is er een nadeel op algemene uitgaven van € 100.000. Een deel van de dekking voor algemene uitgaven is begroot onder het doel Overige.

Tot slot is er een nadeel op de baten in verband met de subsidie die wij ontvangen van de provincie Gelderland. Het betreft de subsidie voor Transformatie Cultuurregio025 waarvoor de gemeente Arnhem de penvoerder is. De subsidie heeft een looptijd tot ultimo 2025. Een deel moeten wij nog ontvangen na vaststelling van de subsidie.

Overige (Algemene uitgaven en cultuurprogrammering)

Dit doel heeft een voordeel van € 324.000. Dit wordt veroorzaakt door een lagere besteding van het budget cultuurprogrammering (o.a. Verbinding cultuur met andere domeinen). Daarnaast zijn een deel van de uitgaven verantwoord binnen het doel Verbreiding van cultuurbereik.

Algemeen Erfgoed

Op erfgoed is er een nadeel van € 276.000 gerealiseerd het afgelopen jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat de inspanningen op doelen meer capaciteit vragen en extra inhuur vanwege langdurige afwezigheid van collega's

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Cultuur

De culturele basis- en meerjarenavoorzieningen, het culturele middensegment en makers tot aan de amateurkunstverenigingen.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Erfgoed

In de gemeente Arnhem houden veel organisaties en vrijwilligers zich bezig met erfgoed. Deze partners vormen samen een waardevol en groot netwerk. In bijlage 4 van de Erfgoedagenda is een overzicht opgenomen van dit netwerk.

Beleidskaders

- [Kadernota 'STROOM – cultuurbeleid Arnhem' 2021](#);
- [Tussenevaluatie 'Arnhem, Stroomt Door', 2016](#);
- [STROOMversnelling: actualisatie cultuurbeleid, 2020](#);
- Kadernota Beeldende Kunst in de Openbare ruimte 2022;
- [Cultuurprofiel 025 Arnhem Nijmegen, Transformatievoorstel Cultuurregio 025](#);
- [Erfgoedagenda gemeente Arnhem](#).

Participatie en armoedebestrijding

Alle Arnhemmers moeten mee kunnen doen in de samenleving. Ieder op z'n eigen manier. Daarvoor is financiële rust, stabiliteit, een dag-invulling en perspectief op een goede toekomst nodig. Kortom, we willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen.

We zetten volop in om Arnhemmers zo veel mogelijk te ondersteunen om financieel zo zelfstandig mogelijk te zijn. Door hen te helpen met het vinden van werk, maar ook door het aanpakken van schulden en het voorkomen ervan. We blijven investeren in een gebiedsgerichte aanpak, een meer persoonlijke benadering en een intensievere samenwerking met ketenpartners. We gaan (meer) samenwerken met ervaringsdeskundigen om in ons beleid en uitvoering zo goed mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van de inwoner. Naast deze ontwikkelingen investeren we in onze (professionele en vrijwillige) organisaties, die onze inwoners met geldzorgen bijstaan. Ook zijn we begonnen om de kinderen uit deze gezinnen te stimuleren naar een kansrijke positie. Deze insteek werpt zijn vruchten af. Tegelijkertijd zien we dat door de huidige maatschappelijke ontwikkelingen we ook in 2025 voor de nodige uitdagingen komen te staan.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.1 Bij meer inwoners voorkomen we financiële problemen	1.1.1 We zorgen dat Arnhemmers met financiële vragen ons kunnen vinden	Wij voorkomen zo veel mogelijk dat inwoners geldzorgen en/of schulden krijgen. Inwoners kunnen in acht wijken terecht bij een Goed Geregeld Arnhem loket voor financiële ondersteuning. Zij verwijzen indien nodig actief door naar onze schuldhulpverlening. Via Rijnstad bieden wij ketenpartners de training "Alert op geldzorgen aan, zodat zij geldzorgen kunnen herkennen en bespreekbaar kunnen maken én bekend zijn met de Arnhemse routekaart. We bieden kinderen en jongeren financiële educatie in het onderwijs met als doel te voorkomen dat jongeren in de schulden belanden.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We investeren in het vroegtijdig signaleren van inwoners met beginnende schulden	We blijven inzetten op de aanpak vroegsignalering. Hierbij benaderen we mensen persoonlijk en bieden we hen hulp bij betaalachterstanden. Daarnaast nemen we deel aan landelijke experimenten om samen met andere gemeenten en overheidsinstellingen te onderzoeken of ook andere schuldeisers, zoals de Belastingdienst, aan de aanpak vroegsignalering kunnen meedoen.	✓	✓	✓	✓

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal gestelde financiële vragen	785	10390	11339	12146	12431

Eenheid: Inwoners ingediende vragen bij Sociale Wijkteams Arnhem en Goed Geregeld Arnhem

Bron: Sociale wijkteams, vanaf 2022 inclusief Rijnstad

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde schuld van huishouden dat start met een schuldregeling	36000	36300	35755	29970	28400

Eenheid: Schuld in euro's

Bron: Verdergroep

We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen	1.2.1 We vergroten de effectiviteit en bereik van onze inkomensregelingen	We vereenvoudigen onze gemeentelijke inkomensregelingen voor zowel onze inwoners als de uitvoering. Wij investeren in verdere harmonisatie van de regelingen, soms ook regionaal, en zetten waar mogelijk in op automatische toekenning. Wij zetten in op een toename van het gebruik van de Gelrepas.	✓	✓	✓	✓

1.2.2 Met partners in de stad realiseren van een vangnet voor inwoners met een laag inkomen	We ondersteunen partners - zoals de voedselbank – bij het ondersteunen van inwoners die in armoede leven. Ook werken we met diverse partners en regiogemeenten aan een jeugdarmoedepact, waarbij we het aanvragen van middelen en voorzieningen bij de diverse partners vereenvoudigen, op elkaar afstemmen en vanuit gezamenlijkheid met het perspectief van de inwoner voor ogen werken. Jongeren moeten mee kunnen doen ongeacht "hun financiële situatie of die van hun ouders. In Arnhem stemmen we dit tevens af met de wijkplannen, het onderwijs, het Nationaal Programma Arnhem-Oost en het programma perspectief voor Jeugd om dubbelingen te voorkomen, witte vlekken te signaleren, de goede ingangen te creëren en te leren met elkaar.
1.2.3 We investeren in het duurzaam schuldenvrij maken van onze inwoners	We gaan in 2025 vroegsignalering, aanmelding, intake, stabilisatie, schuldregeling en budgetbeheer/coaching in eigen beheer uitvoeren. Daardoor kunnen we beter inspelen op de vraag en ondersteuningsbehoefte van de inwoner. In onze hulpverlening blijven we aandacht geven aan doelgroepen zoals jongeren, ondernemers en gedupeerden van het Kinderopvangtoeslagenschandaal. We voeren in Immerloo een experiment uit waarbij we 40-60 gezinnen op een innovatieve manier helpen met hun schulden en hen begeleiden bij multiproblematiek (NPAO).

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal huishoudens met product Schuldhelpverlening	1020	1148	1249	1392	2403

Eenheid: Aantal huishoudens

Bron: Gemeenten en Verdergroep

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal huishoudens schuldenvrij uitgestroomd na traject Schuldhelpverlening	385	448	416	305	330

Eenheid: Aantal per jaar

Bron: Verdergroep

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% kinderen in huishoudens met ten minste 1 jaar inkomen tot 130% sociaal minimum	14	13	13		

Eenheid: Aantal kinderen

Bron: Arnhem in cijfers

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% personen in huishoudens met ten minste 4 jaar inkomen tot 130% sociaal minimum	11	11	11		

Eenheid: Aantal kinderen

Bron: Arnhem in cijfers

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% Gelrepashouders dat de pas minimaal één keer heeft gebruikt	65	60	64	63	63

Eenheid: % Arnhemse pasgebruikers

Bron: Gelrepas

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal unieke huishoudens dat gebruik maakt van een inkomensregeling	7694	8041	7570	8397	8402

Eenheid: Aantal unieke huishoudens

Bron: Bijzondere Bijstand, beschermingsbewind, Individuele Inkomenstoeslag, Tegemoetkoming Chronisch Zieken en gehandicapten

We willen onze inwoners de zekerheid bieden dat zij een bestaan kunnen opbouwen						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.3 Meer Arnhemmers met een uitkering worden begeleid naar werk of werk met ondersteuning	1.3.1 We stimuleren inwoners te participeren	We willen dat onze inwoners naar vermogen deelnemen aan de Arnhemse samenleving. We kijken met hen naar wat kan en beslissen samen wat ondersteunend en passend is bij hun persoonlijke situatie. Deze ondersteuning kan zijn bemiddeling naar betaald werk, inzet van arbeidsontwikkeling, voor nieuwkomers kunnen dit taaltrajecten zijn, voor jongeren ondersteuning bij de keuze voor een opleiding en voor weer anderen werkervaring opdoen in nieuwe branches. Scalabor, ons sociaal ontwikkelbedrijf, speelt hierbij een belangrijke rol.	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 We belonen en stimuleren Arnhemmers om bij te verdienen naast een uitkering	Op 1 juli 2023 startte de tweejarige proef Bijverdienbeloning. Deze is in 2024 uitgebreid met de deelname van jongeren t/m 27 jaar. Met deze proef willen wij de bestaanszekerheid van inwoners vergroten en stimuleren dat zij gaan werken en uitstromen uit de uitkering.	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 We werken samen aan passende werkplekken voor onze inwoners	We zien dat een groot deel van de inwoners met een uitkering meer ondersteuning nodig heeft om stappen te kunnen zetten op weg naar werk. Voor deze inwoners kunnen we de volgende instrumenten inzetten: loonkostensubsidie, beschut werk en persoonlijke ondersteuning. We zetten in op de bekendheid van deze instrumenten bij professionals en werkgevers. De huidige CAO voor de medewerkers van de Sociale Werkvoorziening loopt tot en met 31 december 2025. Wij willen goede arbeidsvoorwaarden voor deze groep met daarbij een passende vergoeding vanuit het Rijk. Met regionale partners hebben we het gesprek over de voorbereiding op een werkcentrum in lijn met de landelijke ontwikkelingen.	✓	✓	✓	✓

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Volumeontwikkeling uitkeringen afgezet tegen andere grote gemeenten	-2,10	-3,20	-5	-4,10	

Eenheid: Percentage volume-ontwikkeling afgezet tegen andere gemeenten vanaf 1-1-2019

Bron: Benchmark 16 grote gemeenten

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal huishoudens met een bijstandsuitkering	10402	8271	7921	7933	

Eenheid: Aantal (dec van het meetjaar)

Bron: Administratie Werk en Inkomen

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Inwoners met een lopende re-integratievoorziening	6	13,20	15,50		

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners van 15-75 jaar afgezet tegen gemeenten van grootteklasse 100.000-300.000 inwoners

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	191.547	180.376	204.786	210.783	-5.996
Baten	133.144	122.327	133.941	144.180	10.239
Saldo lasten en baten	-58.403	-58.049	-70.846	-66.603	4.242
Toevoegingen aan reserves	5.292	0	5.288	5.231	57
Onttrekkingen aan reserves	3.986	0	5.163	5.297	134
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.306	0	-125	67	192
Gerealiseerd resultaat	-59.709	-58.049	-70.971	-66.537	4.434

	Begroting		Rekening	
	Def	2025	Afwijking	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten		-204.786	-210.783	-5.996
1.1 Voorkomen financiële problemen		-91	-121	-30
1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen		-5.893	-5.374	519
1.3 Begeleiding naar werk		-184.482	-190.209	-5.726
9.9 Overige		-14.320	-15.079	-759
Baten		133.941	144.180	10.239
1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen		2.526	3.061	535
1.3 Begeleiding naar werk		123.049	132.118	9.070
9.9 Overige		8.366	9.001	635
Toevoegingen aan reserves		-5.288	-5.231	57
1.3 Begeleiding naar werk		-4.398	-3.103	1.295
9.9 Overige		-890	-2.127	-1.237
Onttrekkingen aan reserves		5.163	5.297	134
1.2 Meer Arnhemmers kunnen rondkomen		1.114	1.114	0
1.3 Begeleiding naar werk		4.052	4.186	134
9.9 Overige		-3	-3	0
Gerealiseerd resultaat		-70.971	-66.537	4.434

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel		Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	Doel	-6.078	N			
Werk en Inkomen	1.3	725	V	Re-integratiebudget Beschut Werk	I	AR
Werk en Inkomen	9.8	322	V	Licentiekosten	I	AR
Schulddienstverlening	1.2	314	V	Schulddienstverlening	I	AR
Werk en Inkomen	9.8	283	V	Re-integratiebudget Sociale Infrastructuur	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	203	V	Stimuleringspremie deeltijdwerk	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	201	V	Arnhem Oost Kansrijke Wijk	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	87	V	Participatiewet in balans	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	-195	N	Studietoelage	I	AR
Armoedebelid	1.2	-227	N	Kwijtschelding lokale heffingen	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	-309	N	SW-medewerkers		AR
Werk en Inkomen	9.8	-560	N	BUIG (zie ook baten)		AR
Werk en Inkomen	1.3	-809	N	Werk & Inkomen uitvoeringskosten (zie ook baten)		AR
Werk en Inkomen	1.3	-6.113	N	BUIG (zie ook baten)		AR
Baten		10.224	V			
Werk en Inkomen	1.3	8.453	V	BUIG (zie ook lasten)		AR
Schulddienstverlening	1.2	1.143	V	Kinderopvangtoeslagaffaire	I	AR
Werk en Inkomen	1.3	628	V	Werk & Inkomen uitvoeringskosten (zie ook lasten)		AR
Toevoegingen aan reserves		0				
Onttrekkingen aan reserves		0				

Re-integratiebudget Beschut Werk

Voor de jaren 2025-2027 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor Beschut Werk, ter verbetering van de werking van de loonkostensubsidie. In 2025 is gestart met de ontwikkeling van de benodigde uitwerkingsplannen voor het inzetten van deze verbetering. Daardoor zijn de middelen voor 2025 niet besteed. Dit leidt tot een positieve afwijking van € 725.000 ten opzichte van de begroting.

Licentiekosten

Het overschot op de licentiekosten binnen S06 hangt met name samen met de huidige toerekeningssystematiek van licentiebudgetten binnen Bedrijfsvoering. Deze systematiek wordt vanaf 2026 geactualiseerd. Op gemeentebreed niveau doen zich in 2025 geen significante afwijkingen voor op licentiekosten en andere aanverwante materiële budgetten.

Schulddienstverlening

Bij de overgang van externe naar interne dienstverlening schuldhelpverlening, is het budget grotendeels overgeheveld naar het stadsprogramma voor de personeelskosten van de interne dienstverlening. De externe dienstverlener rondt echter de oude dossiers af, deze kosten zijn net als de afgelopen jaren onderdeel van de wijkprogramma's. Dat leidt tot een overschrijding op wijkbudgetten en een onderschrijding op het stedelijke programma van € 1,4 miljoen.

Voor de Kinderopvangtoeslagaffaire worden alle kosten in het volgende jaar gedeclareerd bij het rijk via een specifieke uitkering. De kosten van de declaraties van gedupeerden lopen elk jaar op, maar zijn niet exact tin te schatten. De werkelijke kosten en bijbehorende declaratie bleken € 1,1 miljoen hoger dan in de begroting opgenomen. Per saldo is het resultaat nihil.

Re-integratiebudget Sociale Infrastructuur

Voor de Rijksbijdrage Sociale Infrastructuur is in 2025 gewerkt aan de regionale uitwerking van de inzet van deze structurele middelen. Deze middelen worden aangewend voor het doel waarvoor het Rijk de middelen heeft verstrekt: het creëren van werkplekken voor mensen die niet in aanmerking komen voor Beschut Werk, maar wel

ondersteuning nodig hebben. Omdat de plannen voor de inzet van de middelen in ontwikkeling waren, zijn deze in 2025 niet besteed. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 283.000 ten opzichte van de begroting.

Stimuleringspremie deeltijdwerk (pilot bijverdienbeloning)

Met ingang van 1 juli 2023 startte voor de duur van 2 jaar de pilot bijverdienbeloning voor deeltijdwerk. Hiervoor is een budget beschikbaar gesteld van totaal € 3,4 miljoen. De pilot is in 2025 gestopt. Uiteindelijk is er € 200.000 van dit budget onbenut gebleven. Dit komt omdat het gebruik van de regeling lager is dan van tevoren verwacht was.

Arnhem Oost Kansrijke Wijk

Binnen enkele projecten van het programma Participatie en Armoedebestrijding is bij de specifieke uitkering (SPUK) Kansrijke Wijk een onderbesteding van € 201.000 ontstaan. Deze middelen zijn geormerkt door het Rijk, wat betekent dat deze beschikbaar blijven voor deze projecten in 2026. Het financiële voordeel dat door deze onderbesteding in dit programma in 2025 ontstaat, wordt gecompenseerd door een nadeel binnen het programma Wonen en Leefomgeving, waar de totale SPUK baten zijn opgenomen in de begroting.

Participatiewet in balans

In de nota budgetoverhevelingen 2025 is een bedrag van € 490.000 voor de implementatie van de Participatiewet in balans overgeheveld naar boekjaar 2026. De reden hiervoor is dat het zwaartepunt van de implementatie in 2026 ligt. Uiteindelijk is er door vertraging in 2025 meer budget overgebleven dan aanvankelijk ingeschat. Dit resulteert in een voordeel van € 87.000 op de lasten. Dit resterende budget wordt eveneens overgeheveld naar 2026.

Studietoeslag

Vanaf april 2022 is de regeling individuele studietoeslag overgegaan van aanvraag bijzondere bijstand naar een inkomensregeling. Deze landelijke regeling is voor mensen die door een structurele fysieke beperking niet in staat zijn om zelf inkomen te verdienen naast hun studie. De wijziging van de regeling heeft tot gevolg dat de aanvraag nu met terugwerkende kracht kan worden gedaan tot ingangsdatum. De regeling voor studietoeslag is bovendien een openeinderegeling. Het gevolg is een nadeel in 2025 van € 195.000.

Kwijtschelding lokale heffingen

Het grootste deel van het budget voor armoedebestrijding staat op de wijkprogramma's. In 2025 is het budget voor kwijtschelding lokale heffingen verlaagd binnen het stedelijke budget, terwijl het oorspronkelijke budget in de wijken staat. Dat leidt tot een tekort binnen het stedelijke programma.

SW-medewerkers

In de decembercirculaire 2025 is € 1,0 miljoen ontvangen voor de compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijf. Deze baten zijn verantwoord op programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën, terwijl de lasten op participatie en armoedebestrijding drukken. Daarnaast ontstaat er nog een voordeel van € 0,7 miljoen op het aanwijsbesluit Scalabor. De daadwerkelijke kosten hiervoor blijken lager dan eerder aangenomen.

BUIG

In september 2025 is het definitieve budget 2025 bekend geworden. Arnhem heeft in 2025 € 8,4 miljoen meer baten ontvangen voor de BUIG en hiertegenover staan hogere lasten van € 6,7 miljoen. Het begrote negatieve resultaat slaat om in een positief resultaat van € 1,7 miljoen ten opzichte van de begroting omdat het definitieve budget te laat bekend is geworden om de begrote bedragen in 2025 aan te passen.

De inzet van loonkostensubsidie (LKS) heeft geleid tot uitstroom van mensen met een bijstandsuitkering. Het budget dat we landelijk ontvangen voor LKS maakt onderdeel uit van het totale BUIG-budget. Door de extra inzet is dit budget dat we ontvangen voor LKS daarom sterk verhoogd.

Werk & Inkomen uitvoeringskosten

We zien een overschrijding op de uitvoeringskosten in 2025 van € 0,8 miljoen. Er is extra inzet gepleegd om te voorkomen dat achterstanden in doorlooptijden van aanvragen in het kader van de Participatiewet te groot werden. Belangrijkste reden was de hoge werkdruk (we bereiken steeds meer inwoners met onze regelingen en we willen persoonlijk contact en maatwerk bieden). Hiertegenover staan incidentele baten van € 0,6 miljoen door uitkering van WAO en ziekengelden.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Scalabor B.V.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Participatie

- Werkgeversorganisaties;
- Werknemersorganisaties;
- Onderwijsorganisaties;
- Regionaal Beraad Arbeidsmarktregio ;
- Economic Board;
- Regiogemeenten;
- UWV;
- Stichting Inclusief Midden Gelderland;
- Inclusief Werkgeven Midden Gelderland;
- Woningbouwcorporaties;
- Leerwerkloket Midden Gelderland;
- Werkgeversservicepunt Midden Gelderland;
- Scalabor;
- Centrum voor Activerend Werk;
- Stichting Sociale wijkteams Arnhem;
- SWOA;
- Spectrum;
- Pleyade;
- Rozet;
- Vitanos;
- Buurtklusbedrijven;
- De Kroon;
- Kansenmakers;
- Twomorrow
- Ixta Noa;
- 's Heeren Loo;
- Spijkersupport.

Armoede en schulddienstverlening

- Stichting Sociale wijkteams Arnhem;
- Dullertsstichting;
- Stichting Leergeld;
- Jeugdfonds Sport en Cultuur;
- Arnhemse Dialoog;
- De Voedselbank Arnhem, De Kledingbank;
- Partners van Vroeg Eropaf (woningcorporaties, energiebedrijven, zorgverzekeraars, waterbedrijven);
- Stichting Rijnstad, Humanitas, SWOA;
- Verdergroep;
- Oprécht;
- Bewindvoerders aangesloten bij het convenant;
- Zuidweg en Partners;
- Over Rood;
- Landelijke partners (Schuldenlab, Schouders Eronder);
- (Diaconieën van) kerken;
- Moskeeën.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Re-integratieverordening Participatiewet Arnhem](#)
- [De weg uit armoede: werken aan perspectief Arnhemse armoedeaanpak - 2020 e.v.;](#)
- [Beleidsplan Schuldhelpverlening 2025-2029](#)

Zorg

De druk op de zorg zal de komende jaren alleen maar toenemen. Zo leidt de dubbele vergrijzing tot een toenemende en complexere zorgvraag, terwijl door aanhoudende personeelstekorten het aanbod van zorg begrensd is. Ook stijgen de kosten van zorg, bijvoorbeeld door CAO-aanpassingen, die niet volledig gecompenseerd worden door het Rijk. In Arnhem hebben we daarnaast te maken met veel zorgaanbieders die sterk gericht zijn op de eigen ondersteuningstrajecten. Om alle ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden gaan we door met de transformatie van zorg en welzijn. Arnhemmers die hulp, ondersteuning of zorg nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving krijgen die thuis of kunnen daarvoor laagdrempelig in de wijk of buurt terecht. Door hen zo snel mogelijk te helpen voorkomen we complexere problemen. We organiseren deze hulp en ondersteuning zoveel mogelijk samen met het sociaal netwerk rondom inwoners. Waar dat ontbreekt investeren we in het versterken van deze wijknetwerken - formeel en informeel - zo dicht mogelijk bij huis, in de eigen woonomgeving. Op deze manier is hulp laagdrempelig beschikbaar en ondersteuning dichtbij en ontstaat er zo min mogelijk afhankelijkheid van (langdurige) specialistische hulp.

Bij het versterken van wijknetwerken werken we intensief samen met een overzichtelijk aantal welzijnsorganisaties, zorgaanbieders en het sociaal wijkteam en zorgen we voor een goede verbinding met o.a. Werk & Inkomen, huisartsen en scholen in een gebied. Omdat gebieden van elkaar verschillen kan onze aanpak ook per gebied verschillen. Prioriteiten, accenten, werkwijzen en samenwerkingspartners worden daarop aangepast. Dit draagt bij aan het versterken van de kanselijkheid en bestaanszekerheid van alle inwoners.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhem is een inclusieve stad waarin alle inwoners, ook met een beperking of chronische ziekte, zo zelfstandig als mogelijk leven in de wijk en meedoen aan de samenleving (A)		
Meer Arnhemmers wonen langer zelfstandig thuis, doen mee, ondersteunen elkaar en hebben gelijke kansen op persoonlijke ontwikkeling (D)		

Bij de inzet van passende zorg wordt gekeken of deze ertoe leidt dat de eigen kracht en het sociale netwerk van inwoners wordt versterkt en algemene voorzieningen in wijken beter worden benut. Sociale wijkteams spreken inwoners en aanbieders hierop aan. Via de wijknetwerken Zorg & welzijn, waarin sociale wijkteams, zorgaanbieders en aanbieders van de sociale basis op wijkniveau beter gaan samenwerken, verwachten we de integrale aanpak verder te stimuleren. We zijn gestart in twee wijken met deze nieuwe werkwijze. Door intensief samen te werken willen we bereiken dat inwoners sneller en beter geholpen worden en dat meer hulpvragen worden opgevangen in het voorliggend veld, bijvoorbeeld door vrijwilligers of in algemene voorzieningen.

Het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag stijgt de afgelopen jaren. Het bieden van tijdige passende zorg en ondersteuning vraagt om een consistente en meerjarige aanpak. Het interventieplan (november 2023) vormt de basis voor de Arnhemse aanpak. Hoewel de variëteit van de mensen om wie het gaat groot is, is een belangrijk zorgpunt de zogenaamde zorgmijders, inwoners met vaak een lang zorgverleden die moeilijker bereikbaar zijn voor de reguliere zorg. De inzet van o.a. de wijk GGD en preventieve bemoeizorg zijn daarbij van groot belang om inwoners goed in beeld te krijgen en te houden evenals een goede en actieve ketensamenwerking en het goed aangesloten blijven op en het leren van regionale en landelijke ontwikkelingen.

We verbeteren de integrale netwerksamenwerking met een overzichtelijk aantal aanbieders (I)

In februari van 2025 zijn de wijknetwerken feitelijk van start gegaan. In twee pilot gebieden zijn nu operationele netwerken actief voor Wmo en Jeugdzorg. Binnen de netwerken worden nieuwe ondersteuningsvragen afgestemd, besproken en bekeken wie wat oppakt. Hiermee zijn soepele overgangen gerealiseerd, waardoor er voor de inwoner geen schotten meer bestaan tussen de deelnemende organisaties. De meeste vragen zijn op te pakken binnen de wijknetwerken. Veel aandacht gaat uit naar het opvangen van vragen in de sociale basis en het ontwikkelen of versterken van collectief aanbod. Verder is een verkenning uitgevoerd naar de borging van de werkwijze op de langere termijn via inkoop- of subsidie trajecten.

We verbeteren de effectiviteit en efficiëntie van zorg en ondersteuning en borgen de kwaliteit van zorg(I)

- Het inwonersservaringsonderzoek voor Wmo en jeugdzorg is in samenwerking met de Adviesraad Jeugd & Wmo en sociale wijkteams doorontwikkeld, waarbij we het onderzoek opnieuw vormgegeven hebben. Het inwonersservaringsonderzoek via deze nieuwe vorm is gestart in 2024 en is vervolgd in 2025.

- Naast de reguliere contractgesprekken met aanbieders en de kwaliteits- en rechtmatigheidsonderzoeken (door VGGM en afdeling Handhaving W&I) is in de afgelopen periode gewerkt aan het intensiveren van toezicht. Ook zorgaanbieders werken via de regionale inkoop met hogere kwaliteitseisen waarmee zij zorg verlenen.

- Sociale wijkteams hanteren beleidsregels, waardoor duidelijker is wat onder passende, effectieve en efficiënte zorg wordt verstaan. Ook zorgaanbieders werken via de regionale inkoop met hogere kwaliteitseisen waarmee zij zorg verlenen. Binnen deze kaders werken Sociale wijkteams en aanbieders samen om passende zorg te verlenen, waardoor kwetsbare inwoners ondersteund worden om zo zelfstandig en zo thuis mogelijk te kunnen leven.

- Door gezamenlijk te kijken naar ontwikkelingen in de zorg, via een verbeterde Zorgmonitor, kunnen patronen en trends beter worden herkend. Deze Zorgmonitor vormt de basis voor de bestuursrapportage, die digitaal toegankelijk is voor raadsleden.

- Het streven van het Rijk was dat vanaf 2026 de rijksuitkering over een periode van tien jaar, op basis van objectieve criteria en een rekenmodel, zou worden herverdeeld over alle gemeenten. Vanaf dat moment zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de eigen inwoners die (nieuw) willen instromen in beschermd wonen en ontvangt elke gemeente de bijbehorende middelen. Deze herverdeling van middelen gaat gepaard met een vermindering van het huidige budget. Het wetsvoorstel dat het woonplaatsbeginsel regelt, is echter nog steeds niet in behandeling genomen en het zicht op de behandeling van het wetgevingstraject door de Tweede Kamer ontbreekt. Hiermee is inmiddels duidelijk geworden dat de doordecentralisatie vooralsnog niet zal worden doorgevoerd. We gaan echter met de regiogemeenten door met de inhoudelijke voorbereidingen op de doordecentralisatie van beschermd wonen. In dat kader hebben de gemeenten in de regio Centraal Gelderland, de financiële afspraken hernieuwd vastgesteld in het afgelopen jaar. Deze afspraken gaan over de middelen die de centrumgemeente Arnhem vanuit de rijksuitkering Beschermd Wonen beschikbaar stelt aan de regiogemeenten, om zich te kunnen voorbereiden op de doordecentralisatie Beschermd Wonen naar alle gemeenten. Met deze afspraken zetten we de bestaande regionale samenwerking voort en is daarnaast regionaal besloten om in gesprek te gaan hoe de toekomstige regionale samenwerking verder vorm gegeven kan worden, ongeacht een landelijke doordecentralisatie.

- De gemeenten in de regio Centraal Gelderland zetten onverminderd door op de nodige inhoudelijke voorbereiding op de gewenste transformatie zoals aangegeven in het IZA en AZWA. Inmiddels is het transformatieplan Mentale Gezondheidsnetwerk regio Centraal Gelderland goedgekeurd. Het inrichten van herstelgerichte laagdrempelige steunpunten in de wijken is een belangrijk onderdeel, waarmee we toegankelijke plekken voor mensen met psychische kwetsbaarheid willen realiseren en waar ruimte is voor herstel en zelfregie. We zorgen onder andere voor lokale samenwerking via de ontwikkeling van de wijknetwerken en werken hierbij samen met andere gemeenten, aanbieders, zorgverzekeraars en woningcorporaties.

- We willen dat alle Arnhemmers kunnen meedoen aan de samenleving. Daartoe stimuleren wij Arnhemmers, die dat nog niet doen, om te participeren, bij voorkeur via betaald werk. Als dit niet haalbaar blijkt, participeren zij via vrijwilligerswerk of activerend werk. Dit kan zo passend mogelijk binnen het diverse aanbod wat er is. We bevorderen ontwikkeling en waar mogelijk de doorstroming vanuit activerend werk richting betaald werk/ opleidingen. Hierbij wordt actief samengewerkt binnen de reïntegratieketen.

We stimuleren en faciliteren dat voldoende zorg en ondersteuning beschikbaar is voor de meest kwetsbare inwoners (1)

- Om te zorgen dat de huishoudelijke ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners, heeft de raad op 29 mei 2024 gekozen om over te stappen van de Algemene Voorziening Huishoudelijke Ondersteuning (AVHO) naar maatwerkvoorzieningen. De algemene voorziening is inmiddels afgeschaft. De uitvoering hiervan is gaande en loopt door t/m 2026. Het grootste deel van de indicaties is beoordeeld en omgezet.

- In het leerlingenvervoer nemen we maatregelen om het beleid te optimaliseren. De maatregelen waaraan gewerkt is worden hierna benoemd. Het contact met belangenverenigingen (APCG en BIA) is geïntensiveerd. Ook zijn de contacten met de vertrouwenspersoon van Zorgbelang aangehaald. Zowel BIA als APCG hebben een vermelding hierover op hun website staan.

- Er is een maatschappelijk werker toegevoegd aan team vervoer, die inhoudelijke ondersteuning biedt, en ook meedenkt over de inrichting van bepaalde werkprocessen. Dat helpt bij het verbeteren van de klantvriendelijkheid. Ook wordt er sinds augustus 2025 gewerkt met vaste instroommomenten in het vraagafhankelijk vervoer, om het aantal tussentijdse wijzigingen te beperken. Dit leidt tot meer structuur en rust voor deelnemende inwoners. Tot slot is een verdiepend onderzoek gestart naar het doelgroepenvervoer in brede zin. De uitkomsten zullen worden gebruikt om het beleid voor doelgroepenvervoer door te ontwikkelen.

- De pilot "Begeleiding in Kleine groepen" is van start gegaan in voorjaar 2025. We zijn hiermee gestart binnen de wijknetwerken en via de regio is de planning om voor de zomer 2026 ook regionaal het product uit te rollen.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Inwonerstevredenheid over kwaliteit geboden ondersteuning	73	82	81	83	

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verhouding WMO-begeleiding, basis vs. specialistisch, aandeel basis	50	51	50	49	50

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verhouding WMO-begeleiding, basis vs. specialistisch, aandeel specialistisch	29	32	34	34	33

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verhouding WMO-begeleiding, basis vs. specialistisch, aandeel basis+specialistisch	21	17	17	17	17

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verhouding Huishoudelijke Ondersteuning, maatwerk vs. algemene voorziening, aandeel maatwerk	43	36	33	36	35

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verhouding Huishoudelijke Ondersteuning, maatwerk vs. algemene voorziening, aandeel algemeen	57	64	67	64	65

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde zorgkosten per inwoner	718	755	819	900	936

Eenheid: Gemiddelde zorgkosten in euro per inwoner

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners in Activerend Werk met een ontwikkelarrangement	51	55	54	55	54

Eenheid: Percentage

Bron: Gemeente Arnhem

Meer jeugdigen ontwikkelen zich naar zelfredzaamheid en ontvangen waar nodig passende zorg (A)

Meer jeugdigen kunnen meedoen aan het dagelijks leven (D)

We willen dat kinderen zo veel mogelijk op eigen kracht meedoen aan het dagelijkse leven. Daarvoor hebben zij een goede sociale basis in de buurt nodig waar ze op kunnen terugvallen. Als het netwerk en de sociale basis bij een kind niet toereikend zijn voor de ontwikkeling, dan zetten wij (tijdelijk) specialistische jeugdhulp in.

Versterken eigen kracht van jeugdigen, sociaal netwerk en inzet algemene voorzieningen**(I)**

- We hebben actief ingezet op de werving en het behoud van steunouders en pleegouders door o.a. de uitvoering van wervingsacties en het organiseren van voorlichtingsavonden in Arnhem.
- We hebben actief ingezet op de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs. Er zijn bijvoorbeeld afspraken over de inzet van Jeugdhulp Binnen Onderwijs (inclusief thuiszitters). We voeren periodiek overleg met het onderwijs om te komen tot passende afspraken als een kind naast onderwijs ook zorg nodig heeft.
- We zorgen dat kinderen met problematiek terecht kunnen binnen de reguliere BSO in hun eigen wijk. We werken aan een plan van aanpak voor de start van pilots in Arnhem om deze 'passende buitenschoolse opvang' vorm te geven en versterken hiermee de keten kinderopvang-jeugdhulp..
- We stimuleren passend aanbod van algemene voorzieningen dat preventief op specialistische jeugdhulp ingezet kan worden. We zetten laagdrempelige opvoedondersteuning in de wijk en kijken welke activiteiten in de wijk nodig zijn om de specialistische jeugdhulp af te schalen.

Meer kwetsbare jeugdigen wonen veilig thuis**(D)**

Veel kinderen hebben helaas te maken met een onveilige thuissituatie. We willen onveilige thuissituaties zoveel mogelijk voorkomen, sneller signaleren als deze zich voordoen en meer kinderen in een kwetsbare situatie een veilig thuis bieden. We organiseren ambulante zorg bij gezinnen thuis, zodat kinderen niet uit huis geplaatst hoeven de worden maar de zorg binnen het gezin gegeven wordt. Als dat niet kan, zoeken we een tijdelijke plek bij pleegouders of gezinshuizen. We plaatsen kinderen alleen uit huis (jeugdzorg met verblijf) als het echt niet anders kan.

We versterken het gezinssysteem zodat jeugdigen zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen**(I)**

We voorkomen uithuisplaatsingen vaker door de inzet van Team VAV (Vertrouwd, Aanwezig en Veilig) dat snel en flexibel bij kwetsbare gezinnen thuis ingezet kan worden en escalatie helpt te voorkomen. Door de uitbreiding en doorontwikkeling van de werkwijze VAV, is het aantal gezinnen dat ondersteund is gestegen. Dit heeft ertoe geleid dat gezinnen zelfstandig of met een andere lichtere vorm van jeugdhulp verder konden.

· Het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen en het aantal jongeren in verblijf is licht afgenomen. We hebben in het afgelopen jaar stappen gezet in de samenwerking tussen de jeugdbescherming en de lokale toegang. Door vaste overlegmomenten en casusoverleg is een betere afstemming tussen de samenwerkende partijen.

-We werken samen in de toekomsttuin voor kind- en gezinsbescherming, waarbij medewerkers van Sociale Wijkteams intensief samenwerken met medewerkers van Veilig Thuis, Jeugdbescherming en Raad voor Kinderbescherming. Binnen de toekomsttuin zijn we gestart met het regionaal oppakken van diverse casuïstiekvragen. Dit heeft geleid tot meer samenwerking binnen de veiligheidsketen en hierdoor hebben we zicht op knelpunten in de samenwerking en casuïstiek..

· Het Regionaal Expert Team (RET) ondersteunt bij het bepalen en tijdig inzetten van passende jeugdhulp en het aanbieden van ambulante alternatieven voor verblijf. Met dit regionale overleg doen we er alles aan om uithuisplaatsing te voorkomen en zetten we in op betere uitstroom uit de jeugdzorg.

-We zijn gestart met de implementatie van de Verklarende Analyse binnen de wijkteams. Met deze methodiek gaat men met het hele gezinssysteem in gesprek. Er wordt samengewerkt met het gezin om tot een analyse te komen die onderliggende patronen duidelijk maakt. Hierdoor wordt beter passende hulp ingezet.

-De Essentiële Functies zijn gestart per 1 januari 2025. Deze vorm van hoog specialistische zorg is bovenregionaal ingekocht. Door specialistische hulp wordt de hulp naar de jeugdige verplaatst. Door de samenwerking binnen de Essentiële Functies krijgt de jeugdige passende hulp.

-We werken aan het voorkomen van dakloosheid van jongeren die uitstromen uit verblijf binnen het project Housing First en het SVO. .

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdbeschermingsmaatregelen	382	453	410	402	380

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdigen in verblijf	512	613	568	524	418

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Minder jeugdigen zijn van zorg afhankelijk

(D)

We willen dat kinderen, als zij vastlopen in hun ontwikkeling naar zelfstandigheid, tijdelijke passende hulp ontvangen. We kijken met de ouders, het netwerk en de sociale basis van een kind wat de mogelijkheden zijn. Als deze niet toereikend zijn voor de ontwikkeling, zetten wij (tijdelijk) specialistische hulp in. We richten ons op kinderen die onze hulp het hardst nodig hebben om zich te kunnen (blijven) ontwikkelen. Daarbij accepteren we dat sommige problemen horen bij het opgroeien (normaliseren).

We zetten tijdig, best passende zorg in

(I)

·In de afgelopen periode zijn veel inspanningen geleverd om kinderen zo dichtbij huis mogelijk ondersteuning te bieden als zij vastlopen in hun ontwikkeling.

·De inzet van Hervormingsagenda moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en het financieel beheersbaar houden van de zorg. We zijn gestart om uitvoering te geven aan het onderdeel 'versterken van de lokale teams'. Dit houdt in dat wijkcoaches extra getraind gaan worden. De opdracht van de wijkteams wordt aangepast, zodat duidelijker is voor welke hulpvragen - en hoe - zij aan de lat staan. De verordening gaat aangepast worden waarbij eigen kracht, normaliseren en de duur van de beschikking duidelijker handvatten geeft om wel of geen jeugdzorg in te zetten.

·Door de inzet van praktijkondersteuning jeugd bij Arnhemse huisartspraktijken willen we dat kinderen en jongeren minder afhankelijk zijn van specialistische jeugdzorg. De inzet van praktijkondersteuners jeugd is de afgelopen jaren uitgebreid en heeft effect op het verminderen van doorverwijzingen, doordat de POH-J zelf veel afvangt. Iedere wijk heeft de beschikking over een POH-Jeugd. Daarnaast is extra ingezet op de samenwerking tussen de praktijkondersteuners jeugd en het sociaal wijkteam.

·Samen met de wijkteams hebben we een aantal acties ondernomen met als doel inzet van de juiste wet (Jeugdwet, Verlengde Jeugdwet of Wet Langdurige Zorg). We hebben ingezet op deskundigheidsbevordering van de Sociale wijkteams over inzet van de Verlengde Jeugdwet. We kijken of de Verlengde Jeugdwet correct is ingezet door de verwijzers of dat een voorliggende voorziening (WLZ, WMO, Zorgverzekeringswet) van toepassing is.

- De afgelopen periode zijn veel inspanningen geleverd om inzicht te krijgen in de kosten en kwaliteiten in de zorgtrajecten van > €100.000. We zijn gestart met het onderzoek naar de doel- en rechtmatigheid van deze casussen. We kijken hoe de ondersteuning zo efficiënt mogelijk ingezet kan worden voor de jeugdigen en gezinnen. Binnen dit onderzoek zijn 35 casussen opgepakt. Door scherpere controles zijn forse kosten bespaard op het woonplaatsbeginsel, door bemoeienis in lopende complexe casuïstiek zien we een afname van zorg in duur en/of intensiteit (bijv. van specialistisch naar basisbegeleiding en minder uren inzet). Een ander effect is door intensievere samenwerking te organiseren wordt aan de voorkant of bij uitstroom meer zware zorg voorkomen.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal 0-17-jarigen met een JW-toewijzing	4986	5184	5343	5395	5306

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal 18+ers met een JW-toewijzing	421	389	358	324	269

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing CSA	117	117	116	119	127

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Elden en De Laar	121	117	124	128	132

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Malburgen	148	151	167	158	172

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Noord-Oost	125	128	143	132	141

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Noord-West	151	149	148	149	150

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Presikhaaf	113	121	134	133	135

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing Schuytgraaf-Elderveld	146	149	161	155	158

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal jeugdhulpaanbieders met een toewijzing VKR	124	135	142	139	137

Eenheid: Aantal

Bron: Gemeente Arnhem

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Beschermd Wonen, aantal inwoners met verblijf	605	454	423	384	381

Eenheid: Aantal. NB. m.i.v. 2021 is een groot aantal inwoners vanuit Beschermd Wonen overgeheveld naar de Wet langdurige zorg.

Bron: Gemeente Arnhem

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	92.165	91.507	88.456	88.211	245
Baten	10.657	4.514	8.156	9.128	972
Saldo lasten en baten	-81.508	-86.992	-80.299	-79.083	1.216
Toevoegingen aan reserves	13.953	3.127	9.777	15.223	-5.446
Onttrekkingen aan reserves	5.706	3.088	2.588	2.588	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-8.248	-39	-7.189	-12.635	-5.446
Gerealiseerd resultaat	-89.756	-87.031	-87.489	-91.718	-4.230

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	228	V			
Jeugdzorg	11.960	V	Zorg in natura	I	BR
WMO en sociale wijkteams	538	V	Kosten WMO	I	BR
WMO en sociale wijkteams	300	V	POK-middelen Toekomsttuinen	I	BR
WMO en sociale wijkteams	-194	N	Kosten Wijk GGD	I	BR
Jeugdzorg	-529	N	SPUK Driemilieuvoorzieningen	I	BR
Jeugdzorg	-807	N	Persoonsgebonden Budget	I	BR
WMO en sociale wijkteams	-1.260	N	Persoonsgebonden Budget	I	BR
WMO en sociale wijkteams	-9.780	N	Zorg in natura	I	BR
Baten	884	V			
Jeugdzorg	529	V	SPUK Driemilieuvoorzieningen	I	BR
Jeugdzorg	280	V	Subsidie Wijk GGD	I	BR
WMO en sociale wijkteams	75	V	Toekomsttuinen	I	BR
Toevoegingen aan reserves	-5.375	N			
WMO en sociale wijkteams	-375	N	Toekomsttuinen	I	BR
Jeugdzorg	-5.000	N	Resultaat zorg	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Het programma S07 Zorg heeft op de baten een voordeel van € 4,5 miljoen, verdeeld over het stedelijke programma (€ 0,25 miljoen voordeel) en de wijkprogramma's (€ 4,25 miljoen).

Het voordeel op de baten van € 0,25 miljoen op het stedelijke programma bestaat uit een voordeel van € 10,86 miljoen op jeugdzorg en een nadeel van €10,61 op WMO en Sociale Wijkteams. Hieronder worden deze verschillen toegelicht.

Zorg in natura

Binnen de zorg in natura is een voordeel behaald van € 2,49 miljoen. Dit voordeel is verdeeld over de wijkprogramma's (€ 0,31 miljoen) en het stedelijke programma (€ 2,18 miljoen).

Het totale voordeel bestaat voor €1,07 miljoen uit voordelen op het beleidsveld jeugdzorg. Dit is een saldo van een voordeel op het stedelijke programma van € 11,96 miljoen en een nadeel op de wijkprogramma's van €10,89 miljoen. Het voordeel komt door een daling van het aantal cliënten.

Ook binnen het beleidsveld wonen, rollen en vervoer is er per saldo een voordeel behaald van €1,0 miljoen, de groei binnen dit beleidsveld is lager dan verwacht. Op het stedelijk programma is een nadeel te zien van € 6,8

miljoen en op de wijkprogramma's een voordeel van € 7,8 miljoen. Het voordeel is behaald door een lagere afname op de verschillende activiteiten binnen het beleidsveld.

Kosten Wmo

Belangrijkste redenen voor het voordeel op de Wmo zijn lagere uitnutting van het mantelzorgcompliment en het ontstaan van incidentele vacatureruimte door personele mutaties.

POK-middelen Toekomsttuinen

De POK-middelen Toekomsttuinen voor 2025 zijn niet conform begroting besteed. Zowel op de lasten als op de baten is er een voordeel van in totaal € 0,375 miljoen. Dit voordeel wordt in zijn geheel gestort in de bestemmingsreserve. De POK-middelen zijn van oorsprong middelen vanuit de regio en dienen voor 2030 te worden uitgegeven.

Kosten Wijk GGD

Voor vroegsignalering en opvolging WijkGGD is een niet begrote subsidie ontvangen van € 0,28 miljoen. Hiertegenover staan ook niet begrote lasten van € 0,19 miljoen.

SPUK Driemilieuvoorzieningen

In 2025 zijn er kosten gemaakt voor de specifieke uitkering driemilieuvoorzieningen van € 0,53 miljoen. Voor het grootste deel bestaan deze lasten uit een subsidie aan stichting Pactum voor de afbouw van separeerruimten. Voor dit bedrag is er een ontvangst gereserveerd op de balans. Het nadeel op de lasten en het voordeel op de baten vallen tegen elkaar weg, per saldo nihil.

Persoonsgebonden budget

De begroting van het persoonsgebonden budget voor WMO en Sociale Wijkteams kent op het stedelijke programma een nadeel van in totaal € 1,26 miljoen, bestaande uit een nadeel van € 0,34 miljoen op WMO en €0,92 miljoen op huishoudelijke ondersteuning. PGB Jeugdzorg laat op de stedelijke €0,81 miljoen zien.

Dit valt weg tegen de voordelen op de wijkprogramma's. PGB kent al langer een dalende lijn van uitnutting, dit is voortgezet in 2025.

Resultaat zorg

Het positieve resultaat op programma Zorg van € 5,0 miljoen is gestort in de bestemmingsreserve WMO en jeugdzorg.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

- Stichting Sociale wijkteams;
- Zorgaanbieders en welzijnsorganisaties;
- Onze Huisartsen en Arts en Zorg;
- Cliënten- en Adviesraden Sociaal Domein;
- Zorgbelang Gelderland.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- Visie sociaal domein 'Sociaal domein in beweging';
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem 2019](#);
- [Geconsolideerde versie van de Verordening Jeugdhulp gemeente Arnhem 2019](#);

- [Beleidsregels Leerlingenvervoer gemeente Arnhem](#);
- Voorstellen tot maatregelen jeugdzorg;
- [Kadernota De veerkrachtige samenleving Arnhem](#);
- Beleidsregels Wmo (2019);
- Beleidsregels Jeugd (2019);
- Beleidsplan Jeugd Wmo;
- [Uitvoeringsplan deel Wmo](#);
- Jeugdbeleid 2021-2025. Opgroeien in Arnhem: een toekomst vol kansen;
- [Inrichtingsplan Jeugdhulp](#);
- [Regionaal Transformatieplan Jeugd](#);
- [Kadernota Samen aan Zet](#)
- [Regionaal uitvoeringsplan Samen aan Zet](#)
- [Lokaal uitvoeringsplan Maatschappelijke Opvang, Beschermd Thuis en Beschermd Wonen](#)
- Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 'Samen Veilig' 2019-2023;
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem 2019](#);
- Beleidsregels Wmo (2019);
- [Verordening Jeugdzorg Arnhem 2019](#);
- Verordening doelgroepenvervoer 2020;
- [Raadsbrief Ontwikkelingen zorgdomein \(december 2018\)](#);
- Transformatieplan Beschermd Thuis 2019-2021;
- Raadsbrief bestuurlijke uitgangspunten doordecentralisatie beschermd wonen (maart 2020);
- Raadsbrief kwaliteit, toezicht en handhaving (juni 2019);
- Raadsbrief Voortgang aanpak toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid zorg (november 2021);
- Raadsbrief Voortgang regionale samenwerking beschermd wonen (februari 2021);
- Raadsbrief Voortgang regionale samenwerking beschermd wonen vanaf 2022 (juni 2021);
- Raadsbrief afspraken en contracten jeugdbescherming, juli 2021.
- [Raadsbrief Voortgang Integraal Zorgakkoord \(IZA\) en Gezond en Actief Leven Akkoord \(GALA\) \(februari 2024\)](#);
- [Raadsbrief Arnhemse interventies personen met verward en/ of onbegrepen gedrag](#);
- [Raadsbrief 'Voortgang toezicht op zorgaanbieders \(Wmo en jeugdzorg\)', d.d. 15-02-2024](#)
- [Raadsbrief 'Verbeteren leerlingenvervoer', d.d. 11-06-2024](#)
- [Raadsvoorstel 'Aanpak wachtlijst huishoudelijke ondersteuning'](#)

Welzijn en inclusie

In Arnhem is iedereen gelijkwaardig en krijgt gelijke kansen. Dat is onze ambitie. We willen een stad zijn waar inwoners kunnen zijn wie ze zijn en waar een ieder zijn identiteit en eigenheid met trots kan uitdragen. Waarbij iedereen open staat voor elkaar en elkaar helpt. In veiligheid en vrijheid. Daarbij hebben we speciale aandacht voor het voorkomen en tegengaan van discriminatie. En voor het versterken van de positie van inwoners met een beperking. Ook bieden we statushouders en vluchtelingen een nieuw thuis en toekomstperspectief. En we zetten stevig in op de beweging van maatschappelijke opvang naar wonen.

Arnhem staat voor grote uitdagingen, zoals de groeiende stad met een grote woonopgave, de huisvesting voor bijzondere focusgroepen, de leefbaarheid en veiligheid in veerkrachtige wijken, een inclusieve samenleving en de toenemende (jeugd)zorgvraag van inwoners. Iedereen wil perspectief. Om te borgen dat iedereen gelijkwaardige kansen heeft om zich te ontwikkelen en om mee te doen is een stevige sociale basis nodig die de leefbaarheid in de Arnhemse wijken vergroot. Welzijnsbeleid is daarbij van cruciaal belang om waar nodig een vangnet te bieden of om verbindingen te creëren. We streven naar een zorgzame stad waarin inwoners elkaar helpen. Dit doen we door het ondersteunen van inwonersinitiatieven, faciliteren van ontmoeting en activiteiten om de veerkracht van inwoners te versterken en het combineren van activiteiten waarin welzijn en zorg elkaar raken. We werken dit uit in een regeling brede welzijnsbasis waarin we richting geven aan de inhoudelijke koers zodat duidelijk is welke samenwerking de gemeente verwacht van de betrokken organisaties. Hierdoor sluit onze opgave beter aan bij de voorliggende begroting.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhemmers voelen zich thuis en kunnen meedoen in hun stad		(A)
Jongeren groeien gezond en veilig op		(D)
Jongeren van nu worden geconfronteerd met tal van uitdagingen op school, straat, online of thuis. Wij zetten ons in om onze Arnhemse jongeren veerkrachtig en weerbaar te maken. We werken daarbij volgens de principes van de Pedagogische Wijkaanpak aan het gezond- en veilig opgroeien. Iedere jongere is namelijk uniek. Door middel van kinder- en jongerenwerk helpen we jongeren om te leren gaan met stress en tegenslag, werken we aan hun weerbaarheid en zetten we in op het ontwikkelen van hun talenten. Veelal gebeurt dit door middel van een gevarieerd programma met activiteiten waaraan jongeren kunnen deelnemen. Kinder- en jongerenwerk vindt niet alleen plaats op locatie, maar wordt ook ambulante vormgegeven, wat verder gaat dan de grenzen van de wijk. Daarnaast vragen we om een proactieve samenwerking tussen alle kinder- en jongerenwerkpartijen, zodat sneller ingespeeld kan worden op signalen of problemen en er geen versnippering van hulp/zorg plaatsvindt. Met de gezinsprogramma's bereiken we ouders met jonge kinderen (0-6 jaar), in de leeftijd van voor het kinderwerk. Zo kan al vroeg samen met ouders worden opgelopen en ingespeeld worden op vragen van ouders. Wij constateren dat niet alle Arnhemse kinderen en jongeren gelijke kansen hebben en daarom investeren wij in die kinderen en jongeren die ons het meest nodig hebben: de kinderen en jongeren die opgroeien in wijken met veel sociale problematiek. Dit doen wij samen met het Nationaal Programma Arnhem-Oost. In een aantal wijken waar nog wat extra aandacht nodig is, bieden wij extra ondersteuning.		
Organiseren sluitende aanpak voor vroegsignalering		(I)
Kinderen en jongeren zijn goed en zo vroeg mogelijk in beeld, zodat tijdig een eventuele hulp- of ondersteuningsvraag duidelijk wordt. Met onze partners organiseren we een gezamenlijke aanpak om het kind en ouders heen. Ouders hoeven zo niet van de ene naar de andere instantie. In goede samenspraak met GGD JGZ zien we er ook op toe dat de vroegsignalering door de GGD gewaarborgd blijft en dat de zorg voor kwetsbare kinderen en ouders overeind blijft. De jeugdgezondheidszorg werkt nauw samen met de kinderopvangorganisaties en draagt zorg voor toeleiding naar de kinderopvang en waar nodig voor een warme overdracht.		
Ontwikkelen van voorliggende voorzieningen		(I)
Preventieve maatregelen kunnen helpen om ervoor te zorgen dat inwoners niet in de (zwaardere) zorg belanden. Het kan gaan om activiteiten of voorlichting over bepaalde onderwerpen. Maar ook om lichte hulp of ondersteuning, dichtbij de inwoners. Deze voorliggende voorzieningen hebben ook een signaleringsfunctie, zodat, indien wel nodig, op tijd zwaardere hulp kan worden ingeschakeld. Hiermee voorkomen we een opstapeling van problemen. Met de ervaringen die we opdoen binnen de wijknetwerken zorg en welzijn blijven we deze voorzieningen doorontwikkelen en zorgen we voor een betere samenhang tussen het welzijns- en zorgaanbod in de wijk.		

Maatschappelijke verbindingen

(D)

Bewonersondersteuning levert een bijdrage aan actieve, goed geïnformeerde wijkbewoners, die betrokken zijn bij de ontwikkelingen in hun wijk, zich willen inzetten en zich daarvoor verantwoordelijk voelen. En is daarmee een belangrijk onderdeel van de sociale basis van inwoners.

In 2025 zijn de subsidies in het kader van Ontmoeten en Verbinden doorgezet, waardoor diverse buurthuizen en wijkcentra in Arnhem financieel ondersteund zijn. Als opvolger hiervoor is, als onderdeel van het welzijnsbeleid, de tweejarige subsidieregeling Ontmoetingsplekken in de wijk voorbereid en opengesteld. Ontmoetingsplekken, waaronder buurthuizen, maken het mogelijk dat ontmoeting en verbinding in de wijk kunnen plaatsvinden, doordat er inloop en activiteiten georganiseerd worden. Hierdoor leren buurtbewoners elkaar kennen en groeit hun betekenis voor elkaar; dit draagt bij aan het versterken van de veerkracht van de inwoners en het voorkomen van zorg.

Samen werken in en aan de wijk

(I)

We blijven voortdurend met onze inwoners en partners in gesprek om zo concreet inhoud te geven aan wat nodig is in een wijk. Signalen die wij ophalen krijgen een plaats in de wijk- en stadsprogramma's.

Ook werken we in het kader van de transformatie sociaal domein aan de verdere vormgeving van wijknetwerken zorg en welzijn. Samen met partners uit het welzijnsveld, zorgaanbieders en sociale wijkteams geven we invulling aan een wijkgerichte aanpak waarbij we streven naar passend aanbod bij de (zorg)vraag van de inwoner. Dit is één van de transformatieve opgaven in het sociaal domein die moet leiden tot minder inzet van zorg en een "dekkend" aanbod aan voorliggende voorzieningen. In 2025 zijn we in twee wijken gestart met deze wijknetwerken.

Suicidepreventie

(I)

In 2025 is de aanpak voor suicidepreventie ondergebracht bij de nog verder te ontwikkelen gemeente brede aanpak voor mentale gezondheid. Dit is nodig omdat we zo meer gericht en proactief risicogroepen bereiken. Bij voorkeur als er nog geen of slechts beginnende mentale problemen zijn. Voor suicidepreventie volgen we voornamelijk de bewezen effectieve aanpak. In 2025 zijn er voorbereidingen getroffen voor een nieuwe Regiovisie Publieke Gezondheid. Die wordt binnenkort vastgesteld en vervolgens vertaald in een lokaal uitvoeringsplan. Daarin geven we dan ook aan wat de inzet wordt op mentale gezondheid (inclusief suicidepreventie).

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kengetal sociale cohesie	5,80		5,80		5,80

Eenheid: Het kengetal sociale cohesie geeft aan in hoeverre er sprake is van binding met de buurt en buurtbewoners.

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Actief als vrijwilliger	28		31		31

Eenheid: % inwoners dat actief is als vrijwilliger

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kengetal emotioneel eenzaam	2,80		2,90		2,80

Eenheid: Het kengetal emotioneel eenzaam geeft aan in hoeverre inwoners onvoldoende netwerk om zich heen hebben zoals familie, vrienden, buren.

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kengetal sociaal eenzaam	2,70		2,70		2,70

Eenheid: Het kengetal sociaal eenzaam geeft aan in hoeverre inwoners zich eenzaam voelen.

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Waardering aanbod voorzieningen ouderen	27		25		26

Eenheid: % Eens met de stelling voldoende voorzieningen voor ouderen

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
-----------------	------	------	------	------	------

Waardering aanbod voorzieningen jongeren	23	17	20
Eenheid: % Eens met de stelling voldoende voorzieningen voor jongeren			
Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)			

Zelf- en samenredzaamheid (D)

Arnhemmers zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en samenredzaam. Onze inwoners doen mee naar eigen kunnen en maken gebruik van hun sociale netwerk.

Naast dat we inwoners stimuleren gebruik te maken van hun sociale netwerk zetten we in op het faciliteren van vrijwilligersorganisaties en vrijwilligerswerk via subsidieverlening. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving en ontzettend belangrijk in het voorliggend veld. In 2024 is het vrijwilligersbeleid door uw raad vastgesteld. In 2025 hebben consultatiesessies en –gesprekken plaatsgevonden met vele partners en betrokkenen in de stad en is de uitvoeringsagenda voorbereid. Het opstellen van de uitvoeringsagenda is vertraagd. Deze komt in het eerste kwartaal van 2026 gereed.

Uitvoering Mantelzorgakkoord (I)

Veel Arnhemmers zorgen voor hun geliefden, voor familie en voor burens. Deze informele zorg is van groot belang voor inwoners die hulp nodig hebben en helpt bij het beperken van het beroep op de zorg. Deze informele zorg levert stevige netwerken maar ook een beperkter beroep op maatwerkvoorzieningen. We stimuleren, ondersteunen en faciliteren de informele zorg. We richten ons daarbij op de mantelzorger en op professionals die met mantelzorgers/informele zorg te maken hebben. We hebben extra aandacht voor 'Jonge mantelzorgers', Inzet Sleutelpersonen, Continuering van de pilot respijtzorg en de Campagne 'Mantelzorg is hier'. Wij willen informele zorg stimuleren en helpen hierbij waar dat kan, niet alleen door informele zorgverleners.

Het Mantelzorgakkoord dat er ligt wordt uitgevoerd. Zo werken we aan meer (h)erkenning van, en bewustwording over, mantelzorg en de kwetsbare positie van mantelzorgers. We faciliteren de stichting Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp (MVT) die individuele en collectieve ondersteuning biedt aan mantelzorgers en zorgprofessionals en functioneert als Expertisecentrum.

Uitvoering samenhangend ouderenbeleid (I)

In 2025 is het beleidsplan 'Op eigen wijze oud(er) worden in Arnhem' door u vastgesteld.

Op basis van de uitvoeringsagenda Ouderenbeleid 2025-2026 zijn we in gesprek met inwoners en onze partners en stimuleren wijkcirkels, welzijn op recept, buurtmaatjes, community building, digitale vaardigheden en zorgzame buurten. Deze aansprekende projecten dragen aantoonbaar bij aan het versterken van de veerkracht van ouderen, worden integraal opgepakt, stimuleren effectieve en innovatieve samenwerking en zorgen ervoor dat ouderen zo lang mogelijk thuis in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Wij gebruiken een cyclische aanpak waarbij de projecten continu worden geëvalueerd en aangepast op basis van wat werkt. In oktober is een werkbijeenkomst Zingeving in de wijk georganiseerd, samen met relevante partners, waaronder De D3rde Verdieping. Inmiddels wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor met praktische voorstellen. U wordt als raad jaarlijks meegenomen in de evaluatie.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Mantelzorg	14		14		13

Eenheid: % inwoners dat het afgelopen jaar mantelzorg heeft gegeven

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Met alle onrust in de wereld wil Arnhem een gastvrije stad zijn. We vangen vluchtelingen van waar ook ter wereld ruimhartig op en realiseren duurzame en structurele opvang. We bieden vluchtelingen (met en zonder papieren) perspectief. Nieuwkomers heten wij welkom in Arnhem. Wij helpen ze met wonen, werken, geld, opleidingen, sport en gezondheid zodat ze vanaf dag één mee kunnen doen in onze Arnhemse samenleving. We bouwen aan een stevig fundament om vluchtelingen de mogelijkheid te bieden aan hun toekomst te werken. Dit alles is vastgesteld in het beleidskader “Arnhem, gastvrije stad”.

Hoewel het bieden van opvang aan vluchtelingen in principe aan het Rijk is en door het Rijk gefinancierd moet worden, willen we hier als gemeente een actieve rol in nemen. Op dit moment zijn er in Arnhem ruim 3000 opvangplekken voor vluchtelingen, waarvan ruim 900 voor Oekraïense ontheemden. Voor het overgrote deel zijn dit tijdelijke plekken. Het is onze ambitie om in Arnhem permanent ongeveer 2000 toekomstbestendige plekken beschikbaar te hebben. We bieden daarbij méér dan alleen opvang. Iedereen die in Arnhem verblijft moet in staat gesteld worden om vanaf dag 1 deel te nemen aan de Arnhemse samenleving.

Opvang voor vluchtelingen**(I)**

Overall in de wereld blijven mensen vluchten voor geweld, oorlog en onderdrukking. In Nederland is er nog steeds een dringende behoefte aan opvangplekken, zowel voor asielzoekers als voor Oekraïense ontheemden. Er bestaat een voortdurende dreiging dat vluchtelingen in Ter Apel buiten moeten slapen. Ook de aanhoudende oorlog in Oekraïne zorgt voor een constante instroom van ontheemden naar Nederland, terwijl de beschikbare opvangcapaciteit niet in gelijke mate toeneemt. De huidige opvangfaciliteiten, ook in Arnhem, zijn overvol.

Met COA zijn afspraken gemaakt over toekomstbestendige opvang in Arnhem. De afspraken zijn bekrachtigd in een overeenkomst die de komende 30 jaar geldig is. De afspraken richten zich op locaties en meedoen vanaf dag één. Om de ambities te realiseren krijgen we een vergoeding vanuit COA.

Er zijn verschillende locaties aangewezen als toekomstbestendige opvangplekken in de vaste voorraad van COA. Naast de bestaande locaties aan de Groningensingel, de Elderhofsweg, Amsterdamseweg, Frombergstraat en Velperweg, gaat het om twee nieuw te ontwikkelen locaties in Rijnpark fase 1 en fase 2. Daarnaast worden er voorbereidingen getroffen voor een nieuwe tijdelijke locatie aan de Heijenoordseweg en worden bestaande, tijdelijke locaties (Nieuwe Kade, Postillionhotel en NH Rijnhotel) voortgezet. De locatie Old Dutch aan het Stationsplein is per 1 juli 2025 beëindigd.

Oekraïense ontheemden worden opgevangen in Schuytgraaf (Marasingel), Presikhaaf (Doorwerthlaan) en aan de Nieuwe Kade. Aan de Kemperbergerweg in Schaarsbergen zijn in juni 2025 een paar plekken toegevoegd en aan de Marga Klompélaan in Rijkerswoerd is begin september 2025 een nieuwe opvanglocatie geopend. Voorbereidingen worden bovendien getroffen voor een locatie aan Kramersgildeplein in Presikhaaf, die naar verwachting tegen de zomer van 2026 geopend wordt.

Aan de taakstelling voor zowel opvang van asielzoekers in het kader van de spreidingswet, als voor de opvang van Oekraïense ontheemden, wordt in Arnhem zeer ruim voldaan.

De achterstanden op de taakstelling voor de huisvesting van statushouders zijn grotendeels ingelopen. In 2025 is het gelukt om 308 van de taakstelling van 312 statushouders te huisvesten. Met de drie grootste woningcorporaties hebben we afspraken gemaakt over het bijhouden van de taakstelling.

Arnhemse aanpak overlastgevende jongeren

In 2025 hebben we een plan van aanpak opgesteld om de overlast die wordt veroorzaakt door (minderjarige) vluchtelingen aan te pakken. Dit wordt uitgerold in 2026.

Inburgering voor vluchtelingen**(I)**

Meedoen vanaf dag één

Iedereen die in Arnhem wordt opgevangen krijgt, binnen geldende kaders, de mogelijkheid om mee te doen vanaf dag één. We zetten hierbij in op extra taal, werk, sport, cultuur, (gezondheids)zorg en verbinding met Arnhemmers. We doen dit in samenwerking met ketenpartners en Arnhemmers.

In september 2025 openden we de ontmoetingsplek voor alle Arnhemmers, Connect. Connect bevindt zich in Rozet en is een samenwerking tussen het COA, Rozet, Stichting Refugee Company en Rijnstad. Arnhemmers kunnen deelnemen aan verschillende activiteiten zoals taal, werk, sport en er kan gezamenlijk geluncht worden.

Asielzoekers

Ook voor mensen die nog in afwachting zijn van hun verblijfsstatus, zetten wij ons volop in zodat zij kunnen meedoen in onze stad. Ook al verblijven zij tijdelijk in Arnhem. Dit draagt bij aan hun zelfstandigheid en een snellere integratie. Dit doen we binnen de huidige landelijke kaders en mogelijkheden die er zijn. Op het gebied van werken vanaf dag één zijn we met Scalabor en met Bureau aanZ aan het pionieren en aan het uitproberen welke manier

het beste bijdraagt aan het helpen naar werk van asielzoekers, ondanks de landelijk geldende beperkingen. Naast werk, zijn we afgelopen zomer met het Taalhuis gestart om iedereen vanaf dag één toegang te geven tot taal.

Nieuwkomers

Zodra vluchtelingen een status hebben starten zij met het inburgeringstraject, dit zijn nieuwkomers in Arnhem[RR3.1]. We hebben als uitgangspunt om vanaf de koppeling aan de gemeente Arnhem in te zetten op de belangrijkste componenten voor inburgering, namelijk taal, werk en deelname in de Nederlandse maatschappij. We bieden daarbij de juiste en benodigde ondersteuning en zorg en houden regie op het gehele proces. Het opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie voor iedere nieuwkomer helpt ons daarbij.

Oudkomers

In 2023 hebben we een 3-jarige Europese subsidie (AMIF) toegekend gekregen om oudkomers, die onder de oude wet inburgering vallen, extra te ondersteunen in hun integratie en hiermee een aanbod voor de toekomst te creëren. Door een doelgroepwijziging konden enkel de oudkomers die niet zijn genaturaliseerd en nieuwkomers deelnemen. Met meerdere externe partners, zoals Scalabor, Newbees en collega's zetten we in op een brede ontwikkeling op meerdere leefdoelgebieden zoals gezondheid, sport, werk en financiën. Dit doen we middels een cultuursensitieve benadering door sleutelfiguren uit de wijk in te zetten en landingscoaches om de binding tussen werkgever en werknemer te versterken. Het project is verlengd tot juni 2026, daarna zullen we onderzoeken hoe we de behaalde successen verder kunnen toepassen.

Een passend vangnet

(D)

Deze doelstelling ligt gedeeltelijk op koers. We zien de complexiteit van de hulpvraag onder de doelgroep toenemen; de realisatie van extra woonplekken voor dak- en thuislozen heeft vertraging opgelopen, ondermeer als gevolg van de wooncrisis.

Ook in het afgelopen jaar hebben we er onverminderd op ingezet dat niemand op straat hoeft te slapen of in een onveilige thuissituatie hoeft te leven. Preventie en nazorg hebben hierin structureel de aandacht gedacht. Dat hebben we gedaan door onder meer de inzet van ervaringsdeskundigen, het intensiveren van de ketensamenwerking en het bieden van (ambulante) begeleiding aan iedereen die opvang behoeft.

Voor de resultaten op de inzet van de transitie van maatschappelijke opvang naar wonen, zie hieronder de inspanning 'Aanpak terugdringing dakloosheid'.

We zorgen voor een sterk netwerk in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

(I)

Het versterken van de sociale basis en preventie is een rode draad in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarbij richten we ons op het voorkomen en vroegtijdig opsporen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Onze belangrijkste partners zijn Veilig Thuis, Moviera, Centrum Seksueel Geweld, het Zorg- en Veiligheidshuis en de Sociale Wijkteams. We hebben ingezet op het versterken van de sociale basis en preventie door middel van trainingen en netwerkbijeenkomsten voor professionals, met aandacht voor verschillende doelgroepen.

Waar nodig bieden we ambulante hulp en begeleiding aan slachtoffers van huiselijk geweld. Mocht dit onvoldoende veiligheid bieden, is er mogelijkheid tot opvang. De druk op de vrouwenopvang is hoog.

We hebben gewerkt, en werken onverminderd door, aan het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming 0-100, waarbij het beproeven van een nieuwe werkwijze met ketenpartners in een zogenoemde Toekomsttuin centraal staat. Het doel is een integrale, systeem- en mensgerichte samenwerking te realiseren. Daarnaast zetten we ons in voor de aanpak van seksuele straatintimidatie door middel van peer-to-peer gastlessen en gerichte handhavingssacties door boa's.

Aanpak terugdringing dakloosheid

(I)

Algemeen

In december 2022 is door VWS het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis gelanceerd. Landelijk is een dashboard ontwikkeld om inzicht te krijgen in de voortgang op de acties, waarvoor de afgelopen periode vanuit Arnhem de benodigde informatie is gedeeld. De laatste resultaten op centrumgemeentelijk niveau zijn in december 2025 gedeeld op de website [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). Deze gegevens worden twee keer per jaar, in juli en december, geactualiseerd.

Regionaal en lokaal uitvoeringsplan

De regio Centraal Gelderland heeft een regionaal uitvoeringsplan opgesteld op basis van o.a. de uitgangspunten van het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Het regionaal plan is door alle tien samenwerkende gemeenten in de regio Centraal Gelderland, doorvertaald naar een lokaal uitvoeringsplan, waarin preventie één van de belangrijkste

thema's is. Beide plannen zijn in Arnhem bestuurlijk vastgesteld in januari 2025. In het afgelopen jaar is gestart met het prioriteren van de opgaven en de uitwerking van de daarbij behorende acties.

Daklozen advieskantoor

Naast de onverminderde inzet op preventie wordt het daklozenloket continu doorontwikkeld door toevoeging/uitbreiding van de benodigde expertise. Ook de openstelling van het daklozen advieskantoor is per 1 september 2025 verruimd naar 5 dagdelen per week.

Passend vangnet

- **Om- en afbouw van de Maatschappelijke Opvang**
De vernieuwing van de opvang is reeds gerealiseerd, waarmee ook een sluitend gedifferentieerd aanbod is ontstaan. De afbouw van de capaciteit heeft nog niet kunnen plaatsvinden.
- **Opvang voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers**
Vooruitlopend op landelijke ontwikkelingen en beleid is voor de duur van twee jaar een opvang voor kwetsbare niet-rechthebbende dakloze EU-burgers gerealiseerd, hiermee bieden we een inclusieve aanpak. Deze opvang biedt 10 plekken en is operationeel sinds 1 juli 2024. Uit de evaluatie over het eerste jaar na start van deze voorziening, blijkt dat 35 unieke personen zijn opgevangen. Van hen zijn 18 positief uitgestroomd (werk of terugkeer), 10 negatief uitgestroomd, met als reden detentie of beëindiging van het traject door de zorgaanbieder, 5 hebben zelf de opvang verlaten en 2 verblijven nog in de opvang. Deze resultaten hebben aangetoond dat de voorziening voorziet in een behoefte. Op 2 december 2025 is besloten en is de raad per [raadsbrief](#) geïnformeerd over het voortzetten van deze voorziening tot en met 2028, mede doordat Arnhem vanaf 2026 kan deelnemen aan de landelijke pilot.
- **Ambulante begeleiding tijdens wachttijd**
Dakloze volwassenen die recht hebben op opvang bij IrisZorg op de Remisestraat en daar niet meteen terecht kunnen omdat de capaciteit onvoldoende is, hebben ook in het afgelopen jaar tijdens de wachttijd ambulante begeleiding ontvangen. Met deze inzet wordt direct een start gemaakt met het op orde brengen van de basis (ID-bewijs, uitkering, zorgverzekering) en kan al een traject richting herstel ingezet worden.
- **22-uursopvang**
Met de proef 22-uursopvang Spoorwegstraat is naar aanleiding van een behoefteonderzoek onder de doelgroep, raadsmoties en aanvullend onderzoek in de zogeheten 'tussenuren' een verblijfsruimte voor dak- en thuisloze mensen gerealiseerd. Dit zijn de uren waarin zowel inloopvoorziening Het Kruispunt als nachtopvang De Duif gesloten waren. Deze pilot is gestart op 1 januari 2025 voor de duur van maximaal twee jaar met incidentele financiering. De eerste resultaten zijn positief, vanuit de opvanginstellingen wordt meer doelgroep bereikt. De proef wordt gevolgd met tussentijdse evaluaties.
- **Veteraneninloophuis**
We zijn onze veteranen dankbaar voor hun inzet voor onze veiligheid. Vanuit de Veteranenwet hebben wij als gemeente een zorgplicht voor veteranen. Deze zorg willen wij graag dragen voor onze veteranen. In het afgelopen jaar zijn in samenwerking met het Leger des Heils voorbereidingen getroffen om een inloopvoorziening te starten op een door het Leger des Heils beschikbaar gestelde locatie, inclusief inzet van een coördinator. Voor de inloophoudingen was een planning opgesteld, inclusief een evaluatiemoment. Door beperkte beschikbaarheid van betrokken partijen heeft de pilot niet kunnen starten. Omdat de pilot niet is uitgevoerd, heeft er nog geen evaluatie plaatsgevonden. De komende periode wordt aan de hand van gesprekken onderzocht of er onder betrokkenen voldoende draagvlak is om de pilot op te pakken en verder vorm te geven. Het doel is om het aantal initiatiefnemers uit te breiden.

Van opvang naar wonen (met/zonder begeleiding)

De beweging van opvang naar wonen is verbonden met de brede gemeentelijke huisvestingsopgave, zoals opgenomen in de vastgestelde nota Wonen & Zorg, waarbij duidelijk is dat de realisatie van extra woonplekken voor dak- en thuislozen vertraging oploopt. Een van de oorzaken daarvan is de wooncrisis. Er is het afgelopen jaar gewerkt aan het doorontwikkelen van het Stedelijk Verhuur Overleg (toewijzing convenantwoningen ten behoeve van uitstroom uit verblijfsinstellingen), het ontwikkelen van een herkansingsroute voor mensen met een negatieve verhuurdersverklaring, en het project Wonen Eerst voor jongeren. Implementatie hiervan in 2026.

Monitoring

Het CBS heeft de monitor dakloosheid, met cijfers over dakloze personen in de Maatschappelijke Opvang (MO) per regio in 2022 en 2023, voor het eerst in december 2024 gepubliceerd. Dit zijn voorlopige cijfers samengesteld over het aantal geregistreerde dakloze personen in MO-voorzieningen, uitgesplitst naar centrumregio. Deze cijfers zijn beschikbaar voor de centrumregio's die hebben bijgedragen in de aanlevering van de cijfers. Vanuit Arnhem zijn ook in mei 2025 de noodzakelijke gegevens voor de regio Centraal Gelderland aangeleverd voor deze monitor. Het CBS heeft echter in december 2025 landelijk geconstateerd dat deze cijfers mogelijk niet helemaal correct zijn, doordat een grote landelijke organisatie in de aangeleverde data ook geregistreerde dakloze personen heeft meegeteld die niet daadwerkelijk overnachten in een opvangvoorziening.

Hierdoor is het voor het CBS niet meer mogelijk gebleken om de cijfers over 2023 en 2024, voor het einde van 2025 te publiceren. De publicatie zal daarom in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

Onze ambitie is: 'Arnhem is een inclusieve stad. Een stad waarin iedereen zich gezien, gehoord, gewaardeerd en veilig voelt. Een stad waar iedereen gelijkwaardig is en zo behandeld wordt en waar iedereen dezelfde kansen heeft. Dat is het Arnhem dat we willen zijn'.

Het programma draagt hieraan bij door te werken met vijf focuspunten.

Drie focuspunten waar we ons op richten hebben betrekking op de hele stad:

1. Voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme (inclusief Regenboogaanpak);
2. Versterken positie inwoners met een beperking;
3. Diversiteit in organisaties;

Voor twee focuspunten zijn we als organisatie aan zet:

4. Inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie;
5. Inclusieve gemeentelijke communicatie.

Op deze vijf focuspunten zijn veel inspanningen verricht en ze liggen (hoofdzakelijk) op koers, zie voor meer toelichting bij de focuspunten hieronder.

Voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme

(I)

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet om het voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme duurzaam in de stad te verankeren. Dit doen we samen met werkgroepen en partners uit de stad, die vanuit hun eigen kennis, ervaring en achterban richting geven aan beleid en uitvoering. Door samen speerpunten te bepalen, initiatieven te ontwikkelen en acties uit te voeren, zorgen we ervoor dat onze aanpak aansluit bij wat leeft in Arnhem en dat deze ook op de lange termijn gedragen blijft. In 2025 hebben we het volgende gerealiseerd:

- In 2025 heeft de werkgroep Antiracisme Arnhem speerpunten geformuleerd om discriminatie en racisme te voorkomen en tegen te gaan. De werkgroep besteedt aandacht aan het voorkomen en tegengaan van anti-zwart racisme, anti-Aziatisch racisme, antisemitisme en antiziganisme. Hiertoe behoort ook het thema koloniaal en slavernijverleden. Daarmee werken zij ernaartoe een langjarig structureel gedragen platform te worden, net zoals het Regenboogoverleg, het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apccg) en Bijzonder in Arnhem (BiA).
- In 2025 verkenden we met Stichting Adoptee Rights Activism Netherlands (ARAN) de ervaringen van mensen met een adoptieachtergrond. Ook verkenden we welke ervaringen met discriminatie zij hebben. We spraken af dat stichting ARAN een bijeenkomst gaat organiseren voor mensen met een adoptieachtergrond. Zodat Arnhemers met een adoptieachtergrond met elkaar in contact komen en zich gesteund en gehoord voelen. En zodat we beter in kaart kunnen brengen waaraan zij behoefte hebben.
- In 2025 voerden we verschillende vervolgacties uit n.a.v. het onderzoek 'Sporen van Slavernijverleden in Arnhem'. Zo hebben we met het boek 'Volg het spoor' een publieksvriendelijke versie van het onderzoeksrapport gepubliceerd. En hebben we in samenwerking met Erfgoed Gelderland de mediator 'Volg het spoor' gelanceerd, te herkennen aan stoeptegels met QR-codes in de binnenstad. Ook zijn we samen met Stichting Comité 30 juni – 1 juli en Stichting JAM gestart met de ontwikkeling van een Arnhemse educatiemethode over het koloniaal en slavernijverleden.
- We werkten aan een plan van aanpak om arbeidsmarktdiscriminatie tegen te gaan door in te zetten op gelijke kansen op de arbeidsmarkt. Hierbij is extra aandacht voor moslimvrouwen en stagediscriminatie. Hiermee geven we ook uitvoering aan motie 24M109g. We doen samen met partners uit de stad, het bedrijfsleven en de non-profit sector.
- In 2025 heeft de gemeente samen met InDifferent een behoefte-inventarisatie gedaan bij alle scholen (primair en voortgezet onderwijs) op het thema 'veilig schoolklimaat'. De informatie die hiermee opgehaald is, wordt gebruikt om samen met InDifferent een werkwijze te ontwikkelen waarmee scholen zelf kunnen werken aan een veilige schoolcultuur vrij van discriminatie en racisme.
- We hebben in 2025 in co-creatie met een brede vertegenwoordiging van de islamitische gemeenschap in Arnhem een aanpak Anti-Moslimracisme opgesteld (Actieplan Anti-moslim racisme). Dit als uitvoering van motie 24M142. De interventies in deze aanpak zijn gebaseerd op de behoeften van de islamitische gemeenschap en deze zijn door deskundigen getoetst op bewezen effectiviteit. De uitvoering van de aanpak start vanaf 2026 door de werkgroep Anti-Moslimracisme.

Bestendigen regenboogaanpak

(I)

We liggen op koers met de regenboogaanpak. De basis hiervoor is de [Regenboogagenda 2023-2026](#). Samen met onze regenboogpartners voeren we deze regenboogagenda uit. In het Arnhemse regenboogoverleg komen we samen met onze regenboogpartners en monitoren we de voortgang van de agenda. Uit de volgende resultaten blijkt dat we op koers liggen:

- We werkten samen met Arnhemse scholen aan een inclusief en sociaal veilig schoolklimaat. Zie de raadsbrief [‘Werken aan sociaal veilige, inclusieve en toegankelijke Arnhemse scholen’](#) voor de ondernomen acties. Hiermee geven we onder andere uitvoering aan de [toezegging 1556](#).
- Onze partner InDifferent deed onderzoek naar de verdraagzaamheid van Arnhem over LHBTIQA+ thema’s, door tien artistieke interventies uit te voeren. De resultaten hebben ze gepresenteerd in een [Zine](#). De Zine ligt verspreid door Arnhem en is online te downloaden.
- Van 5 tot 12 oktober 2025 organiseerden we de jaarlijkse ‘Coming In Week’, waarbij de hele stad wordt uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten die bijdragen aan kennis, bewustwording en emancipatie van de regenbooggemeenschap. Ook dit jaar is Coming In Week gegroeid in de bezoekersaantallen en samenwerkingspartners.

We zijn begonnen aan de voorbereidingen voor het organiseren van Roze Zaterdag Arnhem 2027 en het voorafgaande Roze Jaar. Het Roze Jaar begint vanaf Coming In Week in oktober 2026.

Positie inwoners met een beperking versterken

(I)

Het uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap is de basis voor de inspanningen die we uitvoeren om de positie van inwoners met een beperking te versterken. Medio 2025 deelden we een [update van het uitvoeringsplan voor de periode 2025-2030](#).

Gerealiseerde resultaten:

- Voor de tot nu toe gerealiseerde resultaten op toegankelijke speeltuinen en toegankelijke looproutes en toegankelijk gemeentelijk vastgoed, zie de raadsbrief [Voortgang toegankelijkheid in de openbare ruimte en bij gemeentelijk vastgoed](#).
- We hebben met Arnhems Platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg) en Bijzonder in Arnhem (BiA) afspraken gemaakt over hun inbreng vanuit ervaringsdeskundig perspectief bij de ontwikkeling van beleidsvoorstellen gerelateerd aan zorgthema’s.
- In het overlegverband van de Maatschappelijke Educatieve Agenda Arnhem (MEAA) hebben we met schoolbesturen en maatschappelijke organisaties een eerste gesprek gevoerd over hoe samen te werken aan inclusief onderwijs.
- De organisatie [Scootbezorgd](#) informeerde ondernemers over het belang van fysieke toegankelijkheid en hoe hieraan te werken. Verschillende ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben door het Apcg hun pand laten schouwen op toegankelijkheid in het kader van de subsidieregeling [Toegankelijkheidsfonds](#). Vervolgens is een aantal subsidieaanvragen gedaan en toegekend.
- Een eerste groep handhavers is getraind in hoe te handhaven op een toegankelijke openbare ruimte. Bijvoorbeeld voorkomen dat fietsen, afvalcontainers of overhangend groen de doorgang belemmeren.
- We besteedden aandacht aan Internationale dag voor mensen met een beperking, door online aandacht te vragen voor het vrijhouden van de stoep voor mensen met een beperking.
- Bij een vergunningaanvraag voor een evenement sturen we een verplichte checklist toegankelijkheid mee die de evenementenorganisatoren moeten invullen. Daarnaast gingen we in gesprek over toegankelijkheid met evenementenorganisatoren die een begrotingssubsidie krijgen. BiA en Apcg adviseerden verschillende organisaties in de stad hoe hun activiteiten toegankelijker te organiseren, zodat ook kinderen met een beperking beter mee kunnen doen.

Diversiteit in organisaties

(I)

We liggen op koers met onze aanpak om de diversiteit en inclusie in Arnhemse organisaties te vergroten. Bij deze aanpak faciliteren en coördineren we het netwerk Diversiteitsreis en we nemen hieraan deel. Ook werken we samen met onze subsidiepartners, verbonden partijen en inkooprelaties aan een divers personeelsbestand, een inclusieve organisatiecultuur en een inclusieve dienstverlening. Uit de volgende resultaten blijkt dat we op koers liggen:

Resultaten Diversiteitsreis

- We besteedden tijdens de bijeenkomsten van het netwerk Diversiteitsreis aandacht aan verschillende inclusiethema’s, zoals inclusieve communicatie.
- Het netwerk heeft nieuwe deelnemers erbij gekregen.

Resultaten samenwerkingspartners

- De resultaten van onze verbonden partijen zijn te vinden bij de algemene paragraaf Verbonden partijen.
- In de subsidie beschikkingen voor begrotingssubsidies hebben we een tekst opgenomen over onze ambitie om een inclusieve stad te zijn. Ook vragen we aan onze begrotingssubsidies om te verantwoorden over hun inzet om inclusieve en diverse activiteiten te organiseren.
- Bij incidentele subsidies boven €10.000 en waar inwoners bij betrokken zijn, nemen we in de subsidiebeschikking een tekst op over onze ambitie om een inclusieve stad te zijn. En vragen we de subsidieontvanger te verantwoorden op hun inzet op dit gebied.

- Bij subsidieregelingen die verband hebben met diversiteit en inclusie nemen we in de subsidie beschikkingen een tekst op over onze ambitie om een inclusieve stad te zijn. Als een subsidieregeling gaat wijzigen, bekijken we per regeling of er een beoordelingscriteria kan worden opgenomen over diversiteit en inclusie.

We zijn aangesloten bij het Manifest Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. Onderdeel van dit manifest is inclusief inkopen. Inclusief aankopen en aanbesteden is ook opgenomen in het inkoopbeleid. Daarnaast hebben we bij verschillende aanbestedingen verkend of we diversiteit en inclusie konden meenemen in de voorwaarden.

Inclusieve gemeentelijke organisatie

(I)

We werken nu een aantal jaren aan de opgave om een inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie te zijn. Er is al veel in beweging gezet. Dat doen we om de inwoners van Arnhem recht te doen en hun zo goed mogelijk te bedienen met onze dienstverlening. We willen een organisatie zijn waar we voor alle Arnhemmers herkenbaar zijn. Waar iedereen zich veilig voelt, gehoord wordt en we elkaar met respect behandelen. Een plek waar ruimte is voor verschillende meningen, iedereen eerlijke kansen krijgt om door te groeien en je eigen talenten volledig te benutten. Ook in 2025 hebben we de nodige acties uitgevoerd om hieraan bij te dragen. We zetten stappen vooruit en tegelijkertijd zien we ook dat we nog een weg te gaan hebben, omdat blijvende verandering tijd kost.

- Eind 2025 is de Nederlandse InclusiviteitsMonitor afgenomen om de mate van inclusiviteit te meten. 426 medewerkers hebben hieraan meegewerkt. De resultaten volgen in het eerste kwartaal van 2026.
- De resultaten van de CBS barometer culturele diversiteit laten zien dat we in 2025 organisatiebreed een groei zien van een procentpunt (18%) ten opzichte van 2024 (17%) als het gaat om de vertegenwoordiging van medewerkers met een herkomstland buiten Europa. Dit geldt ook voor deze groep medewerkers in de schalen 11 en hoger. In 2025 is dit 11% ten opzichte van 10% in 2024. Hiermee voldoen we aan de een procentpunt groei per jaar die we ons als doel hadden gesteld.
- Eind 2025 hebben we in totaal 63 banen die door medewerkers vanuit de Wet Banenafpraak worden ingevuld. Hiervan zijn 27 extern ingevuld (via de Sociale Werkvoorzieningsdetachering van medewerkers vanuit de gratis bewaakte fietsenstallingen) en 36 intern ingevuld. In 2025 zijn er drie nieuwe banen bij gekomen. De wettelijke taakstelling blijven we hiermee halen.
- In 2024 hebben we deelgenomen aan de pilot van de Staatscommissie tegen discriminatie en racisme. Als vervolg hierop hebben we in 2025 besloten de officiële discriminatietoets in te zetten voor diverse dienstverleningsprocessen. Eén van de processen die we doorlichten is de uitvoering van het 'Budget Wijkprojecten' van de afdeling Teams Leefomgeving. Bij Openbare Ruimte zijn we aan het verkennen welk proces we daar gaan doorlichten. Concreet willen we in 1,5 à 2 jaar bij alle clusters één proces hebben doorgelicht.
- Er is een aantal activiteiten voor medewerkers georganiseerd om meer bewustwording te creëren en kennis te vergroten over verschillende thema's. Voorbeelden hiervan zijn Ramadan Benefiet Iftar, viering Diversity Day, verschillende workshops/lezingen met thema's als neurodiversiteit, racisme en discriminatie.
- Clusters/afdelingen hebben in 2025 op verschillende manieren gewerkt aan inclusie en diversiteit. Een aantal clusters heeft dit proactief opgepakt. Andere clusters hebben voorrang gegeven aan andere thema's, waardoor inclusie en diversiteit weinig aandacht kregen. We merken dat dit niet vanzelf op gang komt. Er is een routekaart inclusie en diversiteit ontwikkeld. Hiermee helpen we clusters inzichtelijk te maken wat ze al wel of niet hebben gedaan en waar ze naar toe willen om bij te dragen aan een inclusievere organisatie. Dit blijft aandacht nodig hebben.
- Vanaf 2025 bieden we twee extra trainingen voor medewerkers: 'inclusief leiderschap' en 'omgaan met discriminatie, racisme en ongemak op de werkvloer'. We bieden nu in totaal zes klassieke trainingen en vijf e-learnings aan over verschillende thema's in relatie tot inclusie en diversiteit. Deelname aan de trainingen moet nog groeien, nu de aanmeldingen anders lopen dan voorgaande jaren.
- In 2025 is het team vertrouwenspersonen uitgebreid met 5 interne personen om de capaciteit en diversiteit in het team te vergroten. Ook is dit jaar besloten de flexibele verlofdagen te blijven aanbieden.
- Het toegankelijk maken van de raadszaal is in 2025 gestart. Daarnaast zijn we een pilot gestart met een 'sign language coffeabar' in het Stadskantoor. Collega's kunnen via gebarentaal een bestelling plaatsen. Deze pilot geeft de mogelijkheid tot het stimuleren van de arbeidsparticipatie (SROI), omdat de koffiebar bemest is door iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt en meer bewustwording bij collega's hierover.

Daarnaast zijn we binnen de organisatie gestart met het doorlichten van een aantal gemeentelijke processen op de risico's van het ontstaan van discriminatie van inwoners ([raadsbrief](#)). Hiervoor gebruiken we het door de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme ontwikkelde doorlichtingsinstrument "Discriminatietoets Publieke Dienstverlening".

Meer informatie over de inspanningen in 2025 zijn te lezen in de [raadsbrief voortgang over 2025](#).

Als gemeente willen we toegankelijk, begrijpelijk en inclusief communiceren. Met de stad en binnen de eigen organisatie. We werken daar op verschillende manieren aan.

1. Schrijven in begrijpelijke taal

We stimuleren dat gemeentelijke medewerkers duidelijke taal gebruiken in hun schriftelijke communicatie. Dat doen we onder andere door medewerkers te trainen in het helder schrijven.

Ook kunnen nieuwe brieven worden voorgelegd aan het lezerspanel bestaande uit Arnhemmers. We hebben geconcludeerd dat het lezerspanel uit het oogpunt van taalvaardigheid te eenzijdig is samengesteld en hebben een wervingsplan gemaakt om het panel gericht aan te vullen. Verder zijn we gestart met een terugstuurservice, waarbij inwoners een onduidelijke brief terug kunnen sturen ([resultaten proef terugstuurservice en vervolg](#)). Tot slot hebben we de mogelijkheden onderzocht van de inzet van AI (artificiële intelligentie) bij het schrijven van begrijpelijke teksten.

2. Inclusief woord- en beeldgebruik

We willen dat Arnhemmers en collega's zich in onze uitingen herkennen en zich erdoor erkend voelen. Drie doelgroepen krijgen daarbij extra aandacht: mensen met een migratieachtergrond, een LHBTIQ+ identiteit of een beperking. We blijven investeren in de deskundigheidsbevordering van de gemeentelijke communicatieprofessionals en de andere collega's. Onder andere door de handleiding inclusieve communicatie en een handleiding meertalig communiceren. Verder zijn we begonnen om in de communicatie over gemeentelijke bijeenkomsten aandacht te besteden aan de toegankelijkheid daarvan voor Arnhemmers met een beperking. Ten slotte staan we op onze in- en externe communicatiekanalen stil bij bepaalde (inter)nationale themadagen en (de achtergrond en betekenis van) feestdagen van alle wereldreligies.

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24A36 Aanvullende financiering voor bestrijding discriminatie en racisme](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2025 verwerkt.

[24A41 Eigen ruimte voor elke doelgroep](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2025 verwerkt.

[24A46 Toegankelijkheidsfonds ook voor maatschappelijke organisaties](#)

De tekstuele wijziging is in de geamendeerde Begroting 2025 verwerkt.

[24M130 Kansrijke start voor statushouders](#)

Afdoen van deze motie is deel van het raadsvoorstel '[Het Arnhemse beleidskader 'Arnhem, gastvrije stad'](#)' voor opvang, meedoen en wonen van mensen die gevlucht zijn 2025-2035', dat in de agendavoorraad van de raad zit.

[24M131 Informatiepunt arbeidsmigranten](#)

In overleg met de gemeente Nijmegen wordt een kwartiermaker geworven voor de opzet van een informatiepunt voor arbeidsmigranten (WIN punt) voor de regio Midden-Gelderland en Rijk van Nijmegen. Deze kwartiermaker start eind 2025 en de bedoeling is dat het informatiepunt medio 2026 staat.

[24M139 Problemen met de opvang is nog geen asielcrisis](#)

Deze motie is afgedaan met de raadsbrief [Afdoen motie 24M139 'Problemen met de opvang is nog geen asielcrisis' d.d. 17-12-2024](#)

[24M142 Integrale aanpak moslimdiscriminatie in Arnhem](#)

Deze motie is op 22 oktober 2025 afgedaan via [raadsbrief en bijgevoegd actieplan](#).

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	55.321	37.523	58.738	62.040	-3.302
Baten	26.324	3.340	25.656	29.676	4.020
Saldo lasten en baten	-28.998	-34.183	-33.082	-32.364	718
Toevoegingen aan reserves	6.202	574	2.472	3.506	-1.034
Onttrekkingen aan reserves	3.217	3.068	5.180	5.741	561
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-2.985	2.495	2.708	2.235	-473
Gerealiseerd resultaat	-31.983	-31.688	-30.374	-30.130	245

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	-3.177	N			
Maatschap opvang vrouwenopvang en huiselijk geweld	760	V	Bestedingsplan vrouwenopvang	I	BR
Welzijn	502	V	Nationaal Programma Arnhem Oost De Overkant	I	BR
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	-539	N	Egalisatie resultaat asiel	I	BR
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	-3.900	N	SPUK ontheemden Oekraïne	I	
Baten	3.572	V			
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	3.900	V	SPUK ontheemden Oekraïne	I	
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	-328	N	SPUK spreidingswet	I	
Toevoegingen aan reserves	-934	N			
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	328	V	SPUK spreidingswet	I	
Welzijn	-502	N	Nationaal Programma Arnhem Oost De Overkant	I	BR
Maatschap opvang vrouwenopvang en huiselijk geweld	-760	N	Resultaat vrouwenopvang	I	
Onttrekkingen aan reserves	539	V			
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	539	V	Egalisatie resultaat asiel		BR

Bestedingsplan vrouwenopvang

In het jaar 2025 is er extra kritisch gekeken naar uitgaven die beïnvloedbaar zijn. Dit heeft geleid tot een positief resultaat van €0,76 miljoen dat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Beschermd en Weerbaar. Dit geld is nodig voor uitbreiding van de vrouwenopvang, waaronder extra opvangplekken, conform landelijke afspraken.

Nationaal Programma Arnhem Oost De Overkant

Voor het project De Overkant is vanuit Nationaal Programma Arnhem Oost een budget van € 502.000 vrijgemaakt. Tijdens de voorbereiding bleek het project complexer dan vooraf gedacht. Uit onderzoek kwam namelijk naar voren dat de bodem meer en zwaarder vervuild is dan verwacht. Hierdoor duurde het voorbereidingstraject langer en is een deel van het beschikbare budget in 2025 nog niet ingezet.

De middelen die niet zijn besteed, zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve Arnhem Oost. Daardoor blijft het budget beschikbaar voor de uitvoering van het project.

Incidentele subsidies

De lasten op product asiel laten een nadeel zien van € 0,54 miljoen. Dit is te wijten aan het onbekende van de uitkeringen van incidentele subsidies vanuit het rijk. Deze inkomsten konden dan ook niet begroot worden. Dit

nadeel wordt gedekt uit de bestemmingsreserve inburgering, integratie en asiel, in overeenstemming met de doelstelling van deze reserve. Het doel van deze reserve is om jaarlijkse fluctuaties in de inkomsten en uitgaven te egaliseren. De hogere uitgaven worden gedekt van de inkomsten die in deze BR terecht komen.

SPUK ontheemden Oekraïne

Voor de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne krijgt de gemeente Arnhem een specifieke uitkering (SPUK) vanuit het Rijk. Deze SPUK bestaat uit een uitkering op basis van de normvergoeding en een uitkering voor transitiekosten.

Per saldo is er voor €3,9 miljoen meer aan kosten gemaakt dan aan uitkeringen is ontvangen. Volgens de regeling Opvang ontheemden Oekraïne kan de gemeente dit achteraf declareren bij het Rijk waardoor baten en lasten per saldo neutraal loopt.

SPUK Spreidingswet

Voor de SPUK Spreidingswet is het eerste deel van € 0,33 miljoen ontvangen. Deze ontvangst is begroot en omdat de uitgaven pas in 2026 plaats zullen vinden is ook een toevoeging in de reserve begroot in 2025. Echter is het bij een SPUK de regel dat vooruit ontvangen gelden direct op de balans terecht komen en niet via de exploitatie lopen. Dit zorgt voor een nadeel op de inkomsten en een voordeel op de reservemutatie (toevoeging), per saldo neutraal.

Egalisatie resultaat asiel

De lasten op het programma asiel laten een nadeel zien van € 0,54 miljoen. Dit is te wijten aan de nog onbekende hoogte van de uitkeringen van incidentele subsidies vanuit het rijk. Deze inkomsten konden dan ook niet begroot worden. Dit nadeel wordt gedekt uit de bestemmingsreserve inburgering, integratie en asiel, in overeenstemming met de doelstelling van deze reserve. Het doel van deze reserve is om jaarlijkse fluctuaties in de inkomsten en uitgaven te egaliseren. De hogere uitgaven worden gedekt van de incidentele inkomsten die in deze BR terecht komen.

Met wie werken we samen

Partners

We werken op het gebied van Welzijn samen met onder andere Rijnstad, SWOA, MvT, AM support, Presikhaaf University en buurthuizen.

Vanuit Inclusie gaat het om Vizier, Arnhem platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, InDifferent, COC, Stichting Comité 30 juni-1 juli Arnhem.

De klankbordgroepen in het kader van de Inclusieagenda VN-verdrag Handicap en het actieplan Vrij zijn in Arnhem zijn vanuit hun betrokken- en ervaringsdeskundigheid belangrijke partners als het gaat om meedenken en prioritering. We werken hiervoor nauw samen met (de partners in) volgende werkgroepen: 'Regenboog' , 'Antiracisme Arnhem', 'Antimoslimracisme'. Naast de hierboven genoemde partners gaat het onder meer om: Presikhaaf University, AM Support, Kansenmakers, Rijnstad, moskeeën en meerdere stichtingen, verenigingen (waaronder de Afghaanse vrouwenvereniging, de Alevitische vereniging Arnhem, Stichting Melorin, Stichting Zij=Wij).

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Eindevaluatie Minder Opvang Beter Leven](#);
- [Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren](#);
- [Kamerbrief over Een \(t\)huis, een toekomst, De aanpak van dak- en thuisloosheid](#);
- Plan van Opvang naar wonen ;
- Herijking welzijnsopdracht. Samen werken aan een sterke sociale basis. Richtinggevende notitie;
- Nota [Welzijnsbeleid Welzijn in Arnhem](#)
- [Beleidsplan op eigen wijze oud\(er\) worden in Arnhem](#)
- [Vrijwilligersbeleid 2025 gemeente Arnhem](#)
- Meedoen en Thuis voelen, een nieuw bestaan in Arnhem;
- [Arnhemse Standaard Toegankelijkheid](#);
- [Uitvoeringsplan Inclusief Arnhem](#);
- [Actieplan Vrij zijn in Arnhem](#);

- [Uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap Arnhem](#) en [Update versterken positie inwoners met een beperking](#);
- [Regenboogagenda 2023-2026](#);
- Nationaal Actieplan Dakloosheid.
- Regiovisie Samen Veilig 2024-2028

Gezondheid en sport

Een goede gezondheid is de basis voor een gelukkig leven en daarmee de basis voor participatie van inwoners in onze maatschappij. Daarom vinden wij dat alle Arnhemmers gelijke kansen moeten krijgen om te sporten, te bewegen en hun gezondheidspotentieel zo goed mogelijk te benutten. Dit betekent dat elke Arnhemmer de mogelijkheden moet hebben om zichzelf een gezonde leefstijl eigen te maken en zich deze vaardigheden zo jong mogelijk aan te leren. Hierbij willen we oog hebben voor mensen voor wie dit geen vanzelfsprekendheid is. We richten ons daarbij op het stimuleren van gezond gedrag en het tegengaan van ongezond gedrag, zoals roken, te weinig bewegen, ongezonde voeding en problematisch alcoholgebruik. Met verschillende programma's helpen we onze inwoners een gezonde leefstijl eigen te maken. We stimuleren bewegen voor iedereen, bijvoorbeeld door activiteiten te organiseren en sportaccommodaties te realiseren.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Arnhemmers gezond en fit (A)		
Meer Arnhemmers voldoen aan de beweegrichtlijn en minder Arnhemmers hebben overgewicht (D)		
De laatste cijfers met betrekking tot verenigingslidmaatschap laten zien dat we in Arnhem, tegen een aantal trends in, goed presteren. Er zijn geen sporten die significant leden verliezen terwijl o.a. basketbal, volleybal, voetbal en tennis gestaag groeien in Arnhem. Dit zijn ook de sporten waar de gemeente meer aandacht aan heeft besteed te afgelopen jaren.		
We stimuleren sporten in de openbare ruimte (I)		
In 2025 zijn we verdergegaan met het ontwikkelen van sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte. Er zijn verschillende speel- en beweegplekken aangelegd voor kinderen, waaronder bijvoorbeeld een nieuwe speelplek in Elderveld. Ook is de aandacht voor 3x3 basketbal voortgezet. Er zijn meerdere basketbalveldjes opgeknapt en geschikt gemaakt hiervoor (o.a. Sonsbeek en 't Venster). Nog meer zijn er in ontwikkeling in verschillende fases waaronder Luinhorstweg, MFC De Spil, Margarethaschool, park Presikhaaf en Schuytgraaf). Er is een samenwerking ontstaan tussen 3x3 unites en het Sportbedrijf Arnhem om de community te versterken basketbal te gebruiken als middel voor persoonlijke ontwikkeling, met meerdere leadership courses. Ook urban sport: het skatepark blauwe golven is opgeleverd in 2025 en is vanaf het begin een groot succes. Van s'ochtends vroeg tot s'avonds laat wordt het skatepark goed gebruikt.		
De ontwikkelingen bij Sportpark Schuytgraaf (fase van voorlopig ontwerp) en bij de Grote Koppel (fase van afronding) vorderen gestaag.		
We stimuleren Arnhemmers om gezond te eten en te drinken (I)		
In de loop van 2025 werd duidelijk dat het programma GO! in aanmerking komt voor vergoeding door zorgverzekeraars. Naar aanleiding hiervan is gestart met een geleidelijke opschaling. In de wijk Geitenkamp is een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor professionals, met als doel hen te informeren over het programma en het aantal doorverwijzingen te vergroten. Om het ontstaan van wachtlijsten te voorkomen, is bewust gekozen voor een stapsgewijze uitbreiding. De effecten hiervan zullen naar verwachting pas in een later stadium zichtbaar worden. Hierdoor bleef het aantal deelnemende kinderen in 2025 met 60 vrijwel gelijk aan 2024, waarin 58 kinderen deelnamen. In 2026 wordt de opschaling verder voortgezet en wordt een toename van het aantal deelnemers verwacht.		
Met het programma JOGG (Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst), hebben we in 2025 stappen gezet op het gebied van de gezonde sportomgeving. Ten opzichte van 2024 is het aantal sportclubs dat actief inzet op water drinken gestegen, van 4 naar 24 clubs, volgens het motto: "Wanneer je sport, drink je water". Ook op het gebied van groente en fruit is vooruitgang geboekt. Het aantal sportclubs met een groente en fruitbeleid nam toe van 7 naar 11 (wanneer je sport, eet je groente en fruit!). Daarnaast zijn meer clubs gestart met een gezonde eetwissel, van 4 in 2024 naar 7 in 2025, bijvoorbeeld door volkoren tosti's aan te bieden. Hiermee dragen steeds meer sportclubs bij aan een gezondere omgeving voor kinderen en jongeren.		
Tot slot is er in 2025 een belangrijke stap gezet richting een gezonde voedselomgeving; sinds november 2025 neemt gemeente Arnhem deel aan de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving. Binnen deze City Deal wordt gewerkt aan het in kaart brengen van de voedselomgeving en een omgeving die uitnodigt de gezonde en duurzame keuze te maken.		

We stimuleren Arnhemmers om te gaan sporten bij vitale verenigingen of andere beweegaanbieders (I)

In 2025 zijn we van start gegaan met een poule van verenigingsmanagers voor een aantal jaar. Bij 5 verenigingen lopen nu verenigingsmanagers rond die de clubs helpen met het ontwikkelen en uitvoeren van hun beleid, op het vlak van technisch kader, vrijwilligersbeleid, positief sportklimaat etc. Na een aantal jaar zullen zij weer aan de slag gaan bij andere verenigingen. Zo hopen we de verenigingen die het meest potentieel hebben, en het nodig hebben, te helpen professionaliseren.

De uitvoering van het positief sportklimaat ligt op koers. De voetbalverenigingen zijn met positieve energie aan de slag om te voldoen aan de voorwaarden gesteld door de gemeente (vertrouwenspersoon, VOG, veiligheidsplan etc) voor een positief en veilig sportklimaat. De budo- en vechtsport waren al voorlopers op dit onderwerp. Ook andere verenigingen zijn inmiddels, waar nodig, aan de slag. We verwachten dat eind 2027 vrijwel alle verenigingen aan de verwachtingen voldoen.

Als het op de ontwikkeling van padel aankomt, was 2025 een positief jaar voor de tennisverenigingen. Er zijn 11 nieuwe banen aangelegd bij tennisverenigingen (Elden, Schuytgraaf, Presikhaaf). Mogelijk vindt er nog een uitbreiding plaats op sportpark Valkenhuizen. Op sportpark de Bakenhof onderzoeken we een indoor variant. De eerste stappen naar een haalbaarheidsstudie zijn daarvoor gezet. We zien dat de aanleg van de banen correleert met de groei van tennis (waaronder padel wordt gerekend) in Arnhem.

In 2025 zijn er weer drie velden (SML, ESA) vervangen, waarbij oud rubbergranulaat vervangen is door minerale infill, een duurzaam alternatief. De vervanging van de velden ligt hiermee op schema. We hebben bij een aantal verenigingen de verlichting over genomen. Zo kunnen we deze verduurzamen en ervoor zorgen dat ze goed onderhouden worden

We stimuleren specifieke doelgroepen Arnhemmers extra om naar vermogen te kunnen sporten en bewegen (doelgroepenbeleid) (I)

De uitvoering van de visie 'bewegen en gezondheid op en rondom school' loopt voorspoedig door middel van het 2+1+2 concept (2 uur bewegen door middel van de gymles, 1 uur extra bewegen op en rondom school, 2 uur naschools aanbod). 57 van de 59 scholen hebben een vakleerkracht in dienst. Op alle scholen heeft men de beschikking over een Skills Box (les- en sportmateriaal). Scholen kunnen hiermee pauzesport en bewegen rondom school vormgeven. Er zijn op alle 59 scholen schoolsport toernooien en sport kennismakingsactiviteiten ontwikkeld. Er is op 32 scholen pauzesport en naschools aanbod ontwikkeld. Deze scholen doen volledig mee aan het 2+1+2 concept.

Het Geheim van Papendal (maatschappij- en sportdag) loopt goed en is volledig volgeboekt door de scholen.

De aanpak vitaal ouder worden en valpreventie is in 2024 met de raad gedeeld en is daarna in uitvoering gegaan. 8 sportaanbieders met 100 senioren sporten wekelijks in groepsverband. 4 groepen voor 75+ zijn gestart op zorg en welzijnslocaties (i.s.m. SWOA). Er is wekelijks sportaanbod waar 200+ vluchtelingen/nieuwkomers aan meedoen.

We zorgen dat de stad en de breedtesport optimaal profiteert van de aanwezigheid van topsport(evenementen) (I)

De wijkactiviteiten zijn weer erg succesvol geweest (schaatsbaan, wijklopen run4 fun, FC Straat)

Stedelijk is 2025 een relatief rustig jaar geweest, met een beperkt aantal evenementen. De TeamNL Sport Experience was succesvol in combinatie met Jeugdland Kickoff en Arnhem Springt. Daarnaast is er in 2025 nog de Tour of Holland in Arnhem geweest evenals het Europees Jongleerfestival.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen		46,60		51	
Eenheid: Percentage inwoners dat voldoet aan de Nederlands Norm Gezond Bewegen (19 en ouder)					
Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)					
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% kinderen beweegt iedere dag 1 uur	29			29	

Percentage kinderen (0 tot 11 jaar) dat elke dag minstens 1 uur beweegt.

*Dit is een inschatting van ouders over het beweeggedrag van hun kinderen. Het vermoeden is dat door de vraagstelling het percentage zeer laag uitvalt. Landelijk gezien voldoet gemiddeld 56,8% van de kinderen 4 tot 12 aan de beweegrichtlijn. Wij vermoeden dat dit in Arnhem hoger ligt. We gaan in gesprek met de GGD om een eenduidiger beeld te krijgen.

Bron: Kindmonitor GGD (vierjaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% senioren (65+) dat aan de beweegnorm voldoet				39	

Eenheid: Percentage senioren dat aan de beweegnorm voldoet

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% lid van sportvereniging	19,40	19,20	19,30	19,50	

Eenheid: Percentage inwoners dat is aangesloten bij een sportvereniging

Bron: Sportbonden en NOC*NSF. Kennis- en Informatiesysteem Sport (KISS).

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Waardering sportvoorziening	64		63		

Eenheid: % eens met de stelling: in de buurt zijn voldoende sportvoorzieningen

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% kinderen eet minstens elke dag fruit	84				

Eenheid: Percentage kinderen (0 tot 11 jaar) dat minstens elke dag fruit eet

Bron: Kindmonitor GGD

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% goed/ zeer goed ervaren gezondheid		68		72	

Eenheid: Percentage inwoners dat de gezondheid als goed of zeer goed ervaart

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% volwassenen met overgewicht		46		48	

Eenheid: Percentage volwassen met overgewicht

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)

Meer Arnhemse kinderen een Kansrijke Start (D)

We hebben in 2025 uitvoering gegeven aan het jaarplan 2025, hieronder is dit nader toegelicht.

We zetten in op vroegtijdige signalering van (aanstaande) ouders in een kwetsbare positie (I)

In de Arnhemse aanpak Kansrijke Start hanteren we de Rotterdamse definitie van kwetsbaar ouderschap, die zowel risicofactoren als beschermende factoren omvat. Professionals in het netwerk Kansrijke Start zijn zich daardoor bewust van het belang van het breed uitvragen om de juiste hulpvraag van ouders naar boven te krijgen. Partners in de geboortezorg en de JGZ gebruiken hiervoor een passend signaleringsinstrument. In 2025 heeft de werkgroep 'signaleren' een spiegelbijeenkomst georganiseerd, om ouders aan het woord te laten over hun ervaringen met de zorg in de eerste 1000 dagen. Zodat professionals kwetsbaar ouderschap nog beter kunnen herkennen en deze ouders passende ondersteuning kunnen bieden. De input van het spiegelgesprek is meegenomen in ons jaarplan 2026. Het belang van sensitieve gespreksvoering is eveneens meegenomen in ons jaarplan 2026 en zal in 2026 verdere uitwerking krijgen.

We zorgen voor een passend aanbod aan ondersteuning voor (aanstaande) ouders in een kwetsbare positie (I)

In 2025 is het zorglandschap in beeld gebracht en is een website Kansrijke Start ontwikkeld voor professionals. Deze website zal in maart 2026 worden gelanceerd. In 2026 wordt de website ook voor ouders toegankelijk gemaakt, zodat zij hun weg in het zorgsysteem beter kunnen vinden.

De bestaande interventies zijn succesvol gecontinueerd in 2025.

In 2025 hebben vier groepen Centering Pregnancy (CP-groepen) in de wijken Malburgen en Presikhaaf plaatsgevonden. Het kleine aantal groepen in de wijk maakt, dat er nog onvoldoende gezegd kan worden of er meer ouders uit die wijken aan CP deelnemen. In 2026 continueren we de inzet van CP in de wijken Malburgen en Presikhaaf.

De interventie Power Parent is in 2025 gestopt, omdat er onvoldoende ouders waren die wilden deelnemen aan deze groepsgewijze opvoedondersteuning.

We versterken de samenwerking in het netwerk

(I)

In 2025 heeft een klein aantal wijkgericht MDO's plaatsgevonden, geïnitieerd vanuit de wijkcoaches of de Jeugdgezondheidszorg. In 2025 worden de MDO's blijvend geëvalueerd in de werkgroep 'Samenwerking' om te kijken of deze vorm van casuïstiekbespreking de samenwerking tussen de professionals en de ondersteuning aan ouders verbetert.

Er zijn in 2025 drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd, die goed werden bezocht door de netwerkpartners. De netwerkbijeenkomsten is voor de professionals (zorg en beleid) een mooie gelegenheid om relevante kennis te vergaren en elkaar te ontmoeten.

Om professionals nog meer te ondersteunen in de samenwerking, zijn er in 2025 drie digitale nieuwsbrieven verstuurd. Hierin wordt informatie gedeeld over het aanbod van organisaties, relevante landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen en interessante bijeenkomsten.

Om de Jeugdgezondheidszorg toegankelijker en laagdrempeliger te maken, is in Malburgen West (in MFC De Spil) een extra locatie van het consultatiebureau gevestigd voor drie dagdelen. Zo is het consultatiebureau dichtbij in de wijk en kunnen professionals in het MFC beter samenwerken met het CB (kortere lijntjes).

Meer Arnhemmers groeien op in een rookvrije omgeving

(D)

In 2025 is de wijkaanpak Rookvrij Presikhaaf van ontwikkelfase doorgesloegen naar de implementatiefase. En is er specifiek en lokaal ondersteuning ontwikkeld voor jongeren die willen stoppen met roken of vaperen.

We stimuleren laagdrempelige, wijkgerichte en integrale initiatieven voor stoppen met roken

(I)

Er is specifiek en lokaal ondersteuning ontwikkeld voor jongeren die willen stoppen met roken of vaperen. In deze ondersteuning zit aandacht voor mentale gezondheid- weerbaarheid, veerkracht en zelfkennis.

Op plekken waar vaak kinderen en jongeren komen, zetten wij in op een rookvrije omgeving

(I)

In 2025 is de wijkaanpak Rookvrij Presikhaaf van ontwikkelfase doorgesloegen naar de implementatiefase. Er is een jongerenklankbordgroep opgericht voor het toetsen van de communicatiematerialen en activiteiten. Ook zijn er meer dan 80 gesprekken gevoerd met jongeren in de wijk om inzicht te krijgen in vaperen en hoe dit voor hen leeft. Op basis hiervan zijn er extra sportaanbod, kickboksen en voetbal, discussiesessies rond roken en vaperen en challenges georganiseerd. De samenwerking tussen scholen in Presikhaaf en de adviseurs Gezonde School is versterkt voor meer inzet op beleid, leerkrachten, ouders en leerlingen gericht op preventie van roken en vaperen. Er zijn interactieve voorstellingen rond weerbaarheid voor leerlingen gegeven en de docenten zijn getraind. Daarnaast zijn er twee cultuursensitieve oudervoorlichtingen ontwikkeld en georganiseerd.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% roken		21		20	

Eenheid: Percentage inwoners dat rookt

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)

Het terugdringen van problematisch alcohol- en drugsgebruik

(D)

In 2025 hebben we weer nieuwe stappen gezet op het gebied van middelenpreventie. Op dit moment beschikken we over de cijfers van het eerste halfjaar van 2025: we hadden toen al 1.303 inwoners bereikt met de inzet op verslavingspreventie en daarnaast 191 leerlingen en ouders en professionals ondersteunt met Helder op School. Een belangrijke stap in 2025 was de start van de pilot 'Help, mijn kind kan niet zonder'. Deze nieuwe interventie richt zich op ouders en verzorgers van jongeren van 12 tot 23 jaar met problematisch middelengebruik en had als doel de opvoedstress te verminderen door het versterken van positieve opvoedvaardigheden. De eerste reacties van ouders waren positief. Op basis van deze ervaringen wordt de interventie in 2026 verder doorontwikkeld.

We richten ons op preventie van middelengebruik bij jongeren en kwetsbare doelgroepen (I)

In 2025 hebben we weer nieuwe stappen gezet op het gebied van middelenpreventie. Op dit moment beschikken we over de cijfers van het eerste halfjaar van 2025: we hadden toen al 1.303 inwoners bereikt met de inzet op verslavingspreventie en daarnaast 191 leerlingen en ouders en professionals ondersteunt met Helder op School. Een belangrijke stap in 2025 was de start van de pilot 'Help, mijn kind kan niet zonder'. Deze nieuwe interventie richt zich op ouders en verzorgers van jongeren van 12 tot 23 jaar met problematisch middelengebruik en had als doel de opvoedstress te verminderen door het versterken van positieve opvoedvaardigheden. De eerste reacties van ouders waren positief. Op basis van deze ervaringen wordt de interventie in 2026 verder doorontwikkeld.

We versterken de signaleringsketen (I)

In 2025 hebben we weer nieuwe stappen gezet op het gebied van middelenpreventie. Op dit moment beschikken we over de cijfers van het eerste halfjaar van 2025: we hadden toen al 1.303 inwoners bereikt met de inzet op verslavingspreventie en daarnaast 191 leerlingen en ouders en professionals ondersteunt met Helder op School. Een belangrijke stap in 2025 was de start van de pilot 'Help, mijn kind kan niet zonder'. Deze nieuwe interventie richt zich op ouders en verzorgers van jongeren van 12 tot 23 jaar met problematisch middelengebruik en had als doel de opvoedstress te verminderen door het versterken van positieve opvoedvaardigheden. De eerste reacties van ouders waren positief. Op basis van deze ervaringen wordt de interventie in 2026 verder doorontwikkeld.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
% voldoet aan de alcoholrichtlijn		43		48	

Eenheid: Percentage inwoners dat voldoet aan de alcoholrichtlijn

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD (vierjaarlijks)

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24M164 Eerst onderbouwing, dan budget](#)

Deze motie is afgedaan in de [Zienswijze kaderbrief VGGM 2026](#) (d.d. 03-02-2025).

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	33.101	30.349	34.398	31.318	3.079
Baten	9.248	6.054	10.809	9.595	-1.214
Saldo lasten en baten	-23.853	-24.295	-23.588	-21.723	1.865
Toevoegingen aan reserves	1.259	525	716	1.662	-947
Onttrekkingen aan reserves	1.355	548	1.440	1.293	-147
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	97	23	725	-369	-1.094
Gerealiseerd resultaat	-23.757	-24.272	-22.864	-22.093	771

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	3.105	V			
Sport	1.000	V	SPUK Sport	I	AR
Sport	719	V	SPUK Sport BTW overhead	I	AR
Publieke gezondheid en GGD	302	V	Arnhem Oost (o.a. specifieke uitkering Kansrijke Wijk)	I	BR
Sport	237	V	Rommelkist	I	BR
Publieke gezondheid en GGD	236	V	VGGM DVO	I	AR
Sport	218	V	Vastgoedbeheer	I	BR
Publieke gezondheid en GGD	160	V	SPUK GALA	I	AR
Sport	247	V	Vastgoedbeheer	I	AR
Sport	128	V	Rente activa	I	AR
Sport	-142	N	Vastgoedbeheer	I	AR
Baten	-1.000	N			
Sport	-1.000	N	SPUK Sport	I	AR
Toevoegingen aan reserves	-910	N			
Sport	-237	N	Rommelkist	I	BR
Publieke gezondheid en GGD	-673	N	Arnhem Oost (o.a. specifieke uitkering Kansrijke Wijk)	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	-147	N			
Sport	-147	N	Vastgoedbeheer	I	BR

SPUK Sport

Sinds 2019 is de BTW op sport niet meer aftrekbaar en derhalve kostprijsverhogend. Ter compensatie hiervan is een subsidieregeling ingesteld: SPUK-Sportstimulering, waarmee de lasten gecompenseerd kunnen worden. In 2025 zijn er minder kosten gemaakt dan er aan de gemeente is verleend. Hierdoor moet er een deel worden terugbetaald aan het Rijk (ministerie VWS).

SPUK Sport BTW Overhead

In de tweede tussentijdse rapportage 2024 is budget opgehoogd in verband met een wijziging in de regeling SPUK Sport. Hierbij is het niet meer mogelijk om de btw op overheadkosten (welke worden verrekend via het mengpercentage) onder deze SPUK te verantwoorden.

Om het effect van deze maatregel te dekken is er € 719.000 toegevoegd aan het programma S09. Het voordeel ontstaat omdat de realisatie van deze overheadkosten plaatsvindt binnen verschillende begrotingsprogramma's.

Arnhem Oost (o.a. specifieke uitkering Kansrijke Wijk)

Bij de verantwoording van de specifieke uitkering (SPUK) Kansrijke Wijk zijn binnen het programma Onderwijs kosten meegenomen die gemaakt zijn binnen het project Gezond in de Stad onder het programma Gezondheid en Sport. Hierdoor ontstaat binnen Onderwijs een voordeel, en binnen Gezondheid en Sport een overeenkomstig nadeel van € 371.000 (in feite een verschuiving tussen de programma's en per saldo financieel neutraal).

Het reguliere beschikbare budget voor Arnhem Oost (€ 673.000) is hierdoor niet benut. Per saldo leidt dit tot een voordeel op de lasten van € 302.000. Het niet-bestede budget is verrekend met de bestemmingsreserve Arnhem Oost.

Rommelkist

Vanuit Arnhem-Oost is er budget beschikbaar gesteld voor de Rommelkist. De bestedingen zijn niet in de exploitatie verantwoord maar zullen worden geactiveerd als investering. Het budget in de exploitatie zal ultimo 2025 gedoteerd worden aan de bestemmingsreserve Arnhem-Oost.

VGGM DVO

Vanuit de VGGM hebben wij op de dienstverleningsovereenkomst aanvullend een teruggave ontvangen over het jaar 2023. Deze teruggave leidt tot lagere lasten.

Vastgoedbeheer

De gerealiseerde vastgoedkosten van gemeentelijke sportpanden wijkt op verschillende onderdelen af van de vastgestelde begroting. Zo is er voor € 142.000 meer aan incidenteel- en storingsonderhoud uitgevoerd. Er is tevens een onderbesteding van € 218.000 op planmatig onderhoud, voornamelijk vanwege het doorschuiven van de werkzaamheden naar 2026. De onttrekking aan de bestemmingsreserve onderhoud vastgoed is daarom met € 147.000 verlaagd. Tot slot waren er aan aantal kleinere onderbestedingen op de lasten van samen € 247.000. Dit gaat voornamelijk om de BTW op sportpanden die wordt gedekt uit de SPUK-regeling. Een deel van deze vergoeding ter omvang van € 0,2 miljoen was niet begroot.

SPUK GALA

De gemeente Arnhem heeft in 2025 middelen uitvangen voor de uitvoering van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De Tweede Kamer heeft besloten om vanaf 2026 tien procent korting toe te passen op de verlening. Het overschot van 2025 is verwerkt als een vooruit ontvangen bedrag en kan in 2026 worden besteed.

Rentelast activa

Voor de verklaring van het rentevoordeel verwijzen we naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën."

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

Sportbedrijf Arnhem

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

- Sportbedrijf Arnhem;
- Eerstelijnsgezondheidszorg (onder andere huisartsen);
- Rijnstate;
- Onderwijsinstellingen;
- Sociale Wijkteams;
- Menzis;
- Iriszorg verslavingspreventie;
- Indigo;
- Provincie Gelderland;
- Sportaanbieders;
- Partners uit het Verloskundig Samenwerkingsverband Kracht (Arnhem e.o.).

Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere partijen die een preventief aanbod hebben in Arnhem.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Plan Gezond en fit](#);
- Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 '[Gezondheid breed op de agenda](#)' (mei 2020);
- [Nationaal Preventieakkoord](#);
- Sport- en beweegakkoord Gemeente Arnhem (juni 2020).

Klimaat en energie

De klimaatverandering wacht niet op ons, we zitten in een klimaatcrisis en we willen die verder tegengaan door vol in te zetten op een inclusieve energietransitie. Arnhem heeft de ambitie om in 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn. Hoe we dat gaan doen, is vastgelegd in het beleidsplan New Energy Made in Arnhem. Een oude lineaire economie past daar niet bij, die laten we los en een circulaire economische benadering staat centraal. Daarbij streven we naar duurzaamheid en brede welvaart.

We zetten beleidsplan New Energy made in Arnhem door, nemen regie op versnelling en trendbreuk, gebruikmakend van innovaties. Steeds met oog voor kwetsbare inwoners. Stijgende energiekosten vragen acute aanpak bij mensen in een zeer kwetsbare situatie.

We streven naar CO2-reductie in de gebouwde omgeving en bij bedrijven door energiebesparing, en door het opwekken van duurzame energie (met zonnepanelen en windmolens) met duurzame (collectieve) warmte als alternatief voor aardgas. We betrekken de Arnhemmers en gaan samen aan de slag.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

We willen in 2050 een CO2 neutrale stad zijn. We willen in 2030 een CO2-reductie realiseren van 61% t.o.v. 2017.						
Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.1 Minder energie gebruiken in de sector gebouwde omgeving	1.1.1 We bereiken meer inwoners met onze energie-armoede aanpak	De Arnhemse aanpak energiearmoede is in 2023 fors geïntensiveerd, met extra middelen van het Rijk zetten we deze aanpak voort in 2025. We werken samen met een netwerk van partijen om de doelgroep te bereiken, deelnemers te werven en energiecoaches op te leiden en in te zetten. Verder creëren we in de wijken werkgelegenheid, bijvoorbeeld als energiecoach of als klusser.	✓	✓	✓	✓
	1.1.2 We zetten onze isolatieaanpak voort	In 2023 is de 'Arnhemse aanpak woningisolatie' vastgesteld met als operationele doelstelling de isolatie van 35.000 extra woningen tot de nationale standaard in 2030. De isolatieaanpak is wijkgericht en doelgroepgericht. In 2025 zetten we de aanpak voort waarbij we nieuwe doelgroepen toevoegen zoals VVE's, particuliere verhuurders en monument eigenaren. De aanpak zal worden vernieuwd met de innovaties van de winnaars van de innovatiechallenge die in 2024 heeft plaatsgevonden. Verder is in 2023 een aanvraag bij het Rijk voor middelen uit het Volkshuisvestingsfonds toegekend. Deze zijn vertaald in een subsidieregeling (SEWA) die we de komende jaren uitvoeren en jaarlijks verbeteren. Dit is onderdeel van de isolatieaanpak. De aanpak heeft in 2025 vertraging opgelopen doordat het bereik minder groot was dan voorzien. Hierdoor is de regeling minder gebruikt dan verwacht, wat geleid heeft tot lagere uitgaven. Dit wordt verder toegelicht bij het onderdeel "wat heeft het gekost". De verwachting is dat deze vertraging in 2026 ingelopen wordt.	✓	✗	✗	✓

1.1.3 We stimuleren eigenaren van woningen deze aardgasvrij te maken	In 2022 heeft de raad de Transitievisie warmte vastgesteld. Hierin zijn tien buurten benoemd (kansrijke wijken) waar we verkennen hoe deze kunnen overstappen van aardgas naar een duurzaam alternatief voor verwarming. Daarnaast zijn vijf 'onderzoeksgebieden' benoemd om grootschalig te verkennen of een warmtenet als duurzaam alternatief mogelijk is. De doelstelling is om 6.500 woningen duurzaam te verwarmen in 2030 (aardgasvrij). Deze worden in 2025 voortgezet, afgesloten of uitgebreid. In 2024 en 2025 wordt de Transitievisie warmte verder geconcretiseerd waarbij samen met de 120 energiegebieden die we in Arnhem hebben gedefinieerd een energieplan voor het gebied wordt opgesteld. Wijken waarvoor nog geen energieplan wordt opgesteld krijgen een indicatie wanneer de wijk aan de beurt is. Kansrijke buurten en onderzoeksgebieden In 2025 werken we verder aan de ontwikkeling van warmtenetten met een aantal energiegebieden in Arnhem. Daarnaast gaan we door met het stimuleren van individuele warmtepompen in een aantal energiegebieden. Voor de onderzoeksgebieden starten we nieuwe verkenningen op naar de mogelijkheden voor grootschalige en kleinschalige warmtenetten met (nieuwe) duurzame warmtebronnen.	
--	--	---

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2 uitstoot gebouwde omgeving	285	246	203		

Eenheid: kiloton

Bron: [Klimaatmonitor.nl/](https://klimaatmonitor.nl/) Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2 reductie gebouwde omgeving t.o.v. peiljaar 2017	56	95	93	136	

Eenheid: Vermindering in CO2 uitstoot t.o.v. 2017

Bron: [Klimaatmonitor.nl/](https://klimaatmonitor.nl/) Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

We willen in 2050 een CO2 neutrale stad zijn. We willen in 2030 een CO2-reductie realiseren van 61% t.o.v. 2017.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.2 Meer duurzaam aanbod van energie	1.2.1 We stimuleren veel meer opwek van zonne-energie middels zon op dak, grootschalige zonnevelden en innovatieve oplossingen zoals carports	We gaan door met de voorbereiding, bouw en/of exploitatie van diverse zonnevelden en zonnecarportlocaties. Daarbij stimuleren en ontwikkelen we innovaties zoals modulaire zonnecarports, smart energy hubs en verticale zonnepanelen. Indien uit haalbaarheidsonderzoek in 2024 of 2025 blijkt dat er een zonneveld binnen zoeklocatie Deelen haalbaar is, dan zal hier de voorbereiding en aanbesteding worden opgestart. Verder blijven we onderzoeken welke locaties geschikt zijn of geschikt gemaakt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie. In 2024 en 2025 integreren we de resultaten van de milieueffectrapportage Regionale Energie Strategie (RES Arnhem Nijmegen in de RES 2.0. Er komen nieuwe zoekgebieden voor windprojecten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen bij. Ook geven we een update over de bovenlokale warmteverdeling en starten we een proces voor de omgang met netcongestie en integraal programmeren.				

1.2.2 We zijn gestart met (het plannen van) de realisatie van 20 collectieve warmteoplossingen, als alternatief voor aardgas	In 2022 heeft de raad de Transitievisie warmte vastgesteld. Hierin zijn tien buurten benoemd (kansrijke wijken) waar we verkennen hoe deze kunnen overstappen van aardgas naar een duurzaam alternatief voor verwarming. Daarnaast zijn vijf 'onderzoeksgebieden' benoemd om grootschalig te verkennen of een warmtenet als duurzaam alternatief mogelijk is. De doelstelling is om 6.500 woningen duurzaam te verwarmen in 2030 (aardgasvrij). Deze worden in 2025 voortgezet, afgesloten of uitgebreid. In 2024 en 2025 wordt de Transitievisie warmte verder geconcretiseerd waarbij samen met de 120 energiegebieden die we in Arnhem hebben gedefinieerd een energieplan voor het gebied wordt opgesteld. Wijken waarvoor nog geen energieplan wordt opgesteld krijgen een indicatie wanneer de wijk aan de beurt is. Kansrijke buurten en onderzoeksgebieden In 2025 werken we verder aan de ontwikkeling van warmtenetten met een aantal energiegebieden in Arnhem. Daarnaast gaan we door met het stimuleren van individuele warmtepompen in een aantal energiegebieden. Voor de onderzoeksgebieden starten we nieuwe verkenningen op naar de mogelijkheden voor grootschalige en kleinschalige warmtenetten met (nieuwe) duurzame warmtebronnen.	✓✓✓✓
--	--	------

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Vermeden CO2-uitstoot door duurzame opwek elektriciteit	20	55			

Eenheid: Vermindering in CO2-uitstoot t.o.v. 2017

Bron: Klimaatmonitor.nl/ Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Vermeden CO2 uitstoot door duurzame opwek elektriciteit t.o.v. 2017	13	48			

Eenheid: vermindering in CO2 uitstoot t.o.v. 2017

Bron: Klimaatmonitor.nl/ Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

We willen in 2050 een CO2 neutrale stad zijn. We willen in 2030 een CO2-reductie realiseren van 61% t.o.v. 2017.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.3 Meer lokale energiesystemen	1.3.1 We delen per energiegebied (120 stuks) wat de kansrijke duurzame energieoplossing(en) zijn en wanneer deze worden gerealiseerd	We hebben de gemeente Arnhem opgedeeld in 120 energiegebieden (ongeveer 1.500 inwoners per stuk) die energetisch gezien logische clusters zijn. We hebben 20+ wijken, 60+ CBS buurten maar deze doorsnedes zijn te grof om over logische energiegebieden te praten die vergelijkbaar zijn. Per energiegebied willen we in 2025 de kansrijke duurzame energieoplossing of oplossingen opstellen in een participatief proces met inwoners en andere relevante partijen in het gebied. Wanneer een energiegebied nog niet aan de beurt is voor het gezamenlijk bepalen van de oplossing(en) van de toekomst dan krijgen ze een indicatie wanneer hun gebied aan de beurt is. Ook daarmee bieden we duidelijkheid waarmee inwoners keuzes voor zichzelf kunnen maken. We willen naast de technologische oplossing ook zoveel mogelijk informatie bieden over de organisatievorm en de financiële constructies die erbij komen kijken.	✓	✓	✓	✓

	1.3.2 We zijn gestart met (het plannen van) de realisatie van drie lokale energiesystemen	Lokale energiesystemen zijn ontzettend belangrijk om vraag en aanbod van energie lokaal te balanceren. Hierdoor verdwijnt de afhankelijkheid van het centrale elektriciteitsnet voor een deel waardoor toch ontwikkelingen mogelijk zijn in de nieuwe werkelijkheid van netcongestie.	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 We lossen de energievoorziening van tien gebouwen en/of gebieden op binnen de nieuwe werkelijkheid van netcongestie	We willen de stad voorbeelden en referentiegebouwen bieden om te laten zien dat er ook in de nieuwe werkelijkheid van netcongestie nog steeds gebouwd en gerenoveerd kan worden. Dit willen we doen door het toepassen van innovatieve oplossingen zoals batterijen/accu en het onderzoeken van de mogelijkheden van het trolley-net waar Arnhem trots op is.	✓	✓	✓	✓
	1.3.4 We starten met een vernieuwde wijkgerichte aanpak van de energietransitie	We hebben altijd een wijkgerichte aanpak nagestreefd en zijn daar bijvoorbeeld bij energiearmoede ook erg succesvol in. In 2025 willen we de wijkgerichte aanpak van de energietransitie vernieuwen door o.a. veel meer aandacht te geven aan lokale wijkinitiatieven die al lopen en het inzetten van de wijken om gezamenlijk aan het energiesysteem van de toekomst te werken. Zo kunnen we elkaar nog beter helpen.	✓	✓	✓	✓
1.4 Meer bedrijven verduurzamen (en industrie)	1.4.1 We zorgen ervoor dat bedrijven bekend zijn met verduurzamingsmaatregelen	In 2025 blijven we bedrijven en maatschappelijke instellingen informeren over het belang van verduurzamen. Dit doen we door voor specifieke doelgroepen energycafé's te organiseren die aansluiten bij de wensen en behoeften van de betreffende doelgroep. Ook worden ondernemersbijeenkomsten gehouden in het kader van de gebieds- en sectorgerichte Green Deals.	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 We bevorderen het gebruik van minder energie bij bedrijven	Met een gebiedsgerichte aanpak via Green Deals stimuleren we bedrijven op werklocaties en maatschappelijke instellingen om energiebesparende maatregelen te nemen. In 2024 en 2025 zetten we in op Green Deals met de bedrijventerreinen Rijkerswoerd, De Overmaat en nog drie andere werklocaties of sectoren. In 2023 is in de kantorenvisie de ambitie opgenomen dat er in 2030 alleen nog maar kantoren met minimaal energielabel A zijn. Daarbij wordt bij renovatie gestimuleerd zoveel mogelijk richting label A+++ te renoveren, conform de renovatiestandaard. Hierbij wordt ingezet op een gestructureerde sectorale en gebiedsgerichte aanpak. In 2024 wordt deze aanpak ontwikkeld en wordt gestart met de uitvoering hiervan die doorloopt in 2025. In 2025 zetten we de handhaving door middel van energiecontroles op de verplichte maatregelen bij bedrijven en de energielabel C bij kantoren voort.	✓	✓	✓	✓
	1.4.3 We stimuleren de opwek van duurzame energie bij bedrijven	In 2025 blijven we stimuleren dat bedrijven hun daken gaan benutten voor zonnepanelen. Dit doen we bij voorkeur via de gebiedsgerichte aanpak van de Green Deals. Hierin maken we afspraken over het benutten van daken voor zonnepanelen en ondersteunen we de ondernemers. Indien er problemen zijn met netcongestie helpen we met zoeken naar (innovatieve) oplossingen hiervoor. We blijven maatwerkgesprekken voeren met ondernemers.	✓	✓	✓	✓

1.4.4 We stimuleren bedrijven om toe te werken naar een aardgasvrije energievoorziening	In de Transitievisie warmte is aangegeven dat de plannen voor de duurzame warmtevoorziening van werklocaties nader moeten worden uitgewerkt. Hiermee zijn we in de tweede helft van 2023 gestart. In 2024 werken we de plannen uit voor drie werklocaties en dit loopt door in 2025.	✓	✓	✓	✓
---	--	---	---	---	---

1.4.5 We werken met de 25 grootste netto energieverbruikers in de stad toe naar verduurzaming en naar het bij elkaar brengen van verbruik en opwek van energie.	Een relatief groot deel van het verbruik van energie en daarmee de uitstoot van CO2 komt voor rekening van een klein aantal grote bedrijven en industrie. Met een gerichte aanpak op deze doelgroep proberen we ze te bewegen om meer aan verduurzaming te doen. Hier zijn grote stappen te maken in de ambities van Arnhem. Hiervoor worden instrumenten als energycafe's, Green Deals en accountmanagers ingezet.	✓	✓	✓	✓
---	---	---	---	---	---

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2-uitstoot bedrijven en industrie	143	129	111		

Eenheid: kiloton

Bron: [Klimaatmonitor.nl/](https://klimaatmonitor.nl/) Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023 (www.arnhem.incijfers/links)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2-reductie bedrijven en industrie t.o.v. peiljaar 2017	68	81	99		

Eenheid: Vermindering in CO2 uitstoot t.o.v. 2017

Bron: [Klimaatmonitor.nl/](https://klimaatmonitor.nl/) Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023 (www.arnhem.incijfers/links)

We willen in 2050 een CO2 neutrale stad zijn. We willen in 2030 een CO2-reductie realiseren van 61% t.o.v. 2017.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we daarvoor doen?	Waar staan we nu?			
Doel	Inspanning		Inh	Fin	Pla	Ris
1.5 Meer zichtbaar maken van de ambitie van Arnhem, zodat we gedrag en systemen veranderen	1.5.1 We gaan door met communicatiecampagnes onder Arnhem AAN	Arnhem Aan is de communicatiecampagne voor de energietransitie. Met Arnhem AAN willen we Arnhemmers enthousiasmeren en motiveren om aan de slag te gaan met energie besparen en hernieuwbare energie. Dit doen wij doelgroepgericht met een aanpak voor woningeigenaren, huurders, bedrijven en verenigingen. Met maatwerk voor huishoudens die leven in energiearmoede en huishoudens met een migratieachtergrond. We spelen daarbij in op de actualiteit, maatschappelijke trends en de belevingswereld van de Arnhemmers. Hiervoor zijn diverse en meerjarige communicatie- en bewustwordingsacties en inspanningen nodig. Al deze communicatie-activiteiten worden onder de vlag van Arnhem Aan gelanceerd. In 2025 gaan we o.a. verder met de intensivering van de Energieloketten bij bewoners en ondernemers. Een (tijdelijk) energieloket biedt een overzicht van alle maatregelen en financieringsmogelijkheden voor verduurzaming. Daarnaast heeft het een loketfunctie voor vragen van Arnhemmers over hun verduurzamingsplannen.	✓	✓	✓	✓
	1.5.2 We ontwikkelen drie gebieden o.b.v. een energievisie, naar netbewust en energieneutraal bouwen	De gebieden in o.a. Spoorzone-Oost moeten ontwikkeld worden op basis van een toekomstbestendige en realistische visie op energie en circulariteit. Dit om te faciliteren en stimuleren dat er netbewust en energieneutraal gebouwd gaat worden.	✓	✓	✓	✓

	1.5.3 We starten met de verduurzaming van vijf iconische gemeentelijke vastgoed objecten. Dit worden referentieprojecten voor toekomstig bouwen en ontwikkelen in de stad	We willen zo maximaal mogelijk vanuit een circulaire gedachte, met biobased materialen en innovatieve energiesystemen en technieken gaan verduurzamen. Hiervoor willen we iconische vastgoedobjecten in Arnhem gebruiken als voorbeelden in de stad die na succesvolle afronding als voorbeeld en referentieproject kunnen dienen voor andere ontwikkelaars in de stad.	
1.6 Meer verduurzamen van de stadslogistiek en vervoer	1.6.1 We breiden het aantal laadpunten en snelladers uit	We blijven het aantal laadpunten uitbreiden met extra aandacht voor de, in de openbare ruimte passende, oplossingen zoals lantaarnpaalladen. Ook gaan we dit jaar minimaal 3 laadpleinen met in totaal 28 laadpunten en 96 afzonderlijke laadpalen (192 laadpunten) realiseren om onze doelstelling in 2030 te bereiken van 6000 laadpunten en 100 snelladers. Waar nodig zullen we, samen met regiogemeenten, nog meer laadinfrastructuur voor doelgroepenvervoer realiseren	
	1.6.2 We verminderen en verduurzamen mobiliteitsbewegingen in de stad	In 2025 wordt er conform de voorwaarden van de verstrekte vergunningen, deelvervoer geplaatst in Arnhem. We gaan samen met de marktpartijen bekijken hoe we tot een zo goed mogelijk aanbod kunnen komen. We willen in 2025 minimaal 50 elektrische deelauto's, 40 deelbakfietsen en 150 deelscooters hebben. We gaan met ondernemers én binnenstadsbewoners in overleg op welke manier de zero-emissiezone het best kan worden ingevoerd. Het gaat om het vinden van de juiste balans tussen adequate bevoorrading en een leefbare stad. De beschikbaarheid en betaalbaarheid van voertuigen en alternatieven zoals overstappen op gedeeld vervoer en levering via stadshubs is een essentieel onderdeel van gesprek. We stellen een verkeersbesluit op. In dat verkeersbesluit wordt een afweging gemaakt tussen verkeersbelangen (effectstudie: luchtkwaliteit, uitstoot, geluidemissie en verkeerseffecten zoals omrijdeffecten en modal-shift) en nadelige gevolgen voor getroffen. Focus voor 2025 ligt op het verbeteren van de infrastructuur voor taxi's om vervolgens nader te verkennen of invoer van de taxi verordening mogelijk is. Daarna of daarbij zal dan verduurzaming worden meegenomen om het doel van 100% zero emissie voor taxi's in de binnenstad te bereiken in 2030. We gaan komend jaar de bedrijven waarmee we de afgelopen jaren contact hebben gelegd verder helpen met het verduurzamen van hun bedrijfsprocessen. Daarnaast gaan we ook weer contact zoeken met nieuwe bedrijven. We gaan hier het komend jaar meer op inzetten om zo een versnelling te realiseren. Daarnaast starten we ook een bewonersaanpak op, waarin we bewoners gaan helpen om het autogebruik te verminderen.	

1.6.3 We nemen zero emissie-doelstellingen op bij nieuwe aanbestedingen

Wij gaan ook komend jaar, in aanbestedingen van de gemeente in de GWW-sector, onderhoud wegen en groenvoorzieningen, inzet van zero emissie personenwagens en bestelauto's in de gunning meegenomen. We bekijken of we de eisen kunnen aanscherpen.

We blijven in overleg met de provincie Gelderland ervoor zorgen dat de zero emissie wensen en eisen goed worden. We nemen hierbij de mogelijkheden van trolley 2.0 mee.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2-uitstoot verkeer en vervoer	307	340	342		

Eenheid: Kiloton

Bron: Klimaatmonitor.nl/ Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
CO2-reductie verkeer en vervoer t.o.v. 2017	56	23	21		

Eenheid: Vermindering in CO2 uitstoot t.o.v. 2017

Bron: Klimaatmonitor.nl/ Monitoringsdashboard New energy made in Arnhem 2023
(www.arnhem.incijfers/links)

Afhandeling amendementen en moties Begroting 2025

[24M133 Houd de energietransitie rechtvaardig](#)

Deze motie is afgedaan in de Perspectiefnota 2026-2029. Hierin zijn voorstellen gedaan waarbij de doelgroep van de Arnhemse aanpak energiearmoede zijn geprioriteerd binnen energiebesparing gebouwde omgeving.

[24M152 Klimaat tussendoelen voor 2050 toevoegen](#)

We werken op dit moment de tussendoelen CO2 reductie voor 2035 en 2040 uit en bepalen welke benodigde inspanningen hiervoor noodzakelijk zijn. Eind 2025 informeren we de raad hierover. In de begroting 2027 worden de doelen en eventuele consequenties meegenomen in de besluitvorming.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	16.913	26.863	25.530	17.755	7.775
Baten	11.991	14.201	16.599	11.279	-5.321
Saldo lasten en baten	-4.922	-12.662	-8.931	-6.476	2.455
Toevoegingen aan reserves	9.960	0	5.707	6.632	-925
Onttrekkingen aan reserves	4.248	2.123	3.911	2.924	-987
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-5.712	2.123	-1.797	-3.708	-1.911
Gerealiseerd resultaat	-10.634	-10.539	-10.728	-10.184	544

	Begroting		Rekening	
	Def	2025	Afwijking	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	-25.530	-17.755	7.775	
1.1 Minder energie gebouwde omgeving	-15.507	-9.336	6.171	
1.2 Meer duurzaam aanbod van energie	-438	-466	-28	
1.3 Meer lokale energiesystemen	-127	-142	-15	
1.4 Meer bedrijven verduurzamen	-957	-514	443	
1.5 Zichtbaar maken van de ambitie	-329	-233	96	
1.6 Verduurzamen stadslogistiek	-1.328	-1.254	74	
9.8 Doeloverstijgend	-6.349	-5.254	1.095	
9.9 Overige	-496	-558	-61	
Baten	16.599	11.279	-5.321	
1.1 Minder energie gebouwde omgeving	11.145	6.802	-4.343	
1.2 Meer duurzaam aanbod van energie	388	270	-117	
1.3 Meer lokale energiesystemen	52	166	114	
1.4 Meer bedrijven verduurzamen	147	222	75	
1.5 Zichtbaar maken van de ambitie	318	219	-99	
1.6 Verduurzamen stadslogistiek	0	135	135	
9.8 Doeloverstijgend	4.347	3.282	-1.065	
9.9 Overige	202	182	-20	
Toevoegingen aan reserves	-5.707	-6.632	-925	
1.1 Minder energie gebouwde omgeving	0	-738	-738	
1.3 Meer lokale energiesystemen	-495	-495	0	
1.6 Verduurzamen stadslogistiek	-212	-398	-186	
9.8 Doeloverstijgend	-5.000	-5.001	-1	
Onttrekkingen aan reserves	3.911	2.924	-987	
1.1 Minder energie gebouwde omgeving	2.403	1.334	-1.069	
1.3 Meer lokale energiesystemen	450	450	0	
1.6 Verduurzamen stadslogistiek	790	872	82	
9.8 Doeloverstijgend	11	11	0	
9.9 Overige	256	256	0	
Gerealiseerd resultaat	-10.728	-10.184	544	

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel		Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR
Lasten	Doel	7.616	V			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	4.876	V	Uitvoering verduurzaming woningen Arnhem Oost	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	865	V	Arnhemse isolatieaanpak	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	9.8	673	V	CDOKE middelen	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	9.8	461	V	Formatie	I	AR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	437	V	Arnhemse Aanpak Energiearmoede	I	BR
Duurzaamheid bedrijf en mobiliteit	1.4	304	V	Green Deals	I	BR
Baten		-5.514	N			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-942	N	Arnhemse isolatieaanpak	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	9.8	-1.065	N	CDOKE middelen	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-3.507	N	Uitvoering verduurzaming woningen Arnhem	I	BR
Toevoegingen aan reserves		-1.042	V			
Duurzaamheid bedrijf en mobiliteit	1.4	-304	N	Green Deals	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-738	N	Uitvoering verduurzaming woningen Arnhem	I	BR
Onttrekkingen aan reserves		-991	N			
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	77	V	Arnhemse isolatieaanpak	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-437	N	Arnhemse Aanpak Energiearmoede	I	BR
Duurzaamheid incl energietransitie	1.1	-631	N	Uitvoering verduurzaming woningen Arnhem	I	BR

Uitvoering verduurzaming woningen Arnhem-Oost

In 2025 is er € 4,9 miljoen minder subsidie uitgekeerd dan in eerste instantie begroot voor 2025. Dit gaat om ongeveer 300 woningen die nog geen aanvraag hebben ingediend en waar dus nog geen subsidie aan is beschikbaar. De reden van het achterblijven in aantallen heeft verschillende redenen.

Begin 2026 zijn er veel aanvragen van grote VvE's in voorbereiding die wij al in 2025 verwacht hadden. Beschikbaarheid van aannemers, vertraging in het ontvangen van offertes en besluitvorming binnen de VvE's hebben gezorgd voor vertraging.

Bij de collectieve aanpak is er sprake van grote afhankelijkheid van de plannen van corporaties. In 2025 heeft er geen verduurzaming van gespikkeld bezit (blokken met eigendom en huur) plaatsgevonden in de Arnhem-Oost wijken. Ook de collectieve aanpak met alleen particulier bezit is vertraagd door de complexiteit van de opgave doordat grote aannemers niet ingericht zijn op het collectief verduurzamen van de particuliere woningvoorraad waarbij iedere woning anders is.

De subsidieregeling Eigen Woningen Aanpak (SEWA) wordt voor 70% gedekt uit een specifieke uitkering. Omdat er minder is uitgegeven zijn er ook minder baten gerealiseerd. Het resultaat wordt verrekend met de BR volkshuisvestingsfonds Arnhem Oost.

Arnhemse isolatieaanpak

Het totaal beschikbaar budget van het Arnhemse isolatieaanpak is € 2,3 miljoen. € 0,6 miljoen is beschikbaar gekomen vanuit het Nationaal Isolatieprogramma van het Rijk en € 0,8 miljoen van de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

De lopende isolatieregeling is gestart als pilot waarover beperkte communicatie heeft plaatsgevonden. Hierdoor is er niet optimaal gebruik gemaakt van de regeling en is er € 0,6 miljoen minder uitgegeven en aan baten minder gerealiseerd.

Binnen de Arnhemse aanpak woningisolatie leverde de pilot 'Buurtgericht isoleren' te weinig animo op en zijn verhuurders van woningen terughoudend door de nieuwe wet betaalbare huur. Hierdoor is € 0,3 miljoen minder uitgegeven en zijn minder baten gerealiseerd. Het positieve resultaat van de Arnhemse Isolatieaanpak van € 77.000 wordt verrekend met de bestemmingsreserve klimaat en energie.

CDOKE middelen

In 2025 is er € 5,9 miljoen ontvangen aan CDOKE middelen waarvan ruim € 4,9 miljoen is uitgegeven. € 0,7 miljoen is geoormerkt voor het inrichten van zero-emissiezones en de overige € 0,3 miljoen voor de energietransitie. De CDOKE middelen kunnen tot en met 2027 uitgegeven worden. De inrichting van de zero-emissiezone is later gestart en de werkzaamheden lopen door in 2026. Daarnaast zijn inhuuropdrachten vanwege de onzekerheid behoedzaam begroot en blijken de uiteindelijke kosten mee te vallen.

De projecten waarvoor de CDOKE middelen ingezet worden lopen door het hele programma heen waardoor baten en lasten per doelstelling kunnen afwijken en per doelstelling resultaten kunnen ontstaan. Het voordeel op de doeloverstijgende inspanningen wordt gedoteerd aan de BR klimaat en energie.

Formatie

In 2025 is in het programma klimaat en energie een voordeel ontstaan van € 0,55 miljoen doordat vacatures later of niet zijn ingevuld. Door de gespannen situatie op de arbeidsmarkt met specifieke expertise energietransitie is het moeilijk om alle vacatures binnen het beleidsveld Klimaat en Energie in te vullen.

Arnhemse Aanpak Energiearmoede

In 2025 zijn de laatste € 2,5 miljoen Rijksmiddelen besteed. De resterende € 0,4 miljoen blijft gereserveerd in het klimaatfonds. Deze middelen zijn onder andere gereserveerd voor een bijdrage aan het project Scepta en zonnepanelen Geitenkamp. Scepta loopt door tot 2027 en de start van het project zonnepanelen Geitenkamp wordt in 2026 verwacht.

Green Deals

Gekozen is om eerst een gebiedsvisie op te stellen en vervolgens de green deals aan te gaan. Hierdoor heeft de uitvoering vertraging opgelopen. De resterende middelen van de green deals à €0,3 miljoen worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve klimaat en energie.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Triple helix partners uit het netwerk Energy made in Arnhem, zoals: woningbouwcorporaties, Alliander, Liander, Firan, ENGIE, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat, Waterschappen, Rijksvastgoedbedrijf, Rijn- en IJssel Energiecoöperatie, VNO/NCW, HAN, RijnIJssel College, wijkinitiatieven, Clean Mobility Centre, Stichting KiemT, Ondernemersverenigingen, Allego, stichting E-laad, Oost Nederland Energiek, Natuur- en Milieu Gelderland, regiogemeenten, G40 gemeenten.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

- [Programmaplan New Energy Made in Arnhem \(NemiA\)](#)
- Stand van zaken NemiA: [monitor energietransitie](#)
- [Koersdocument Energie voor Arnhem \(EvA deel I\)](#)
- [Voorlopig ontwerp Omgevingsprogramma Energie \(EvA deel II\)](#)
- [Startnotitie Randvoorwaarden en beslisboom bij rolneming door de gemeente Arnhem in de energietransitie](#)
- [Regionale energiestrategie Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen \(RES\)](#)
- [Kaders voor besteding van het klimaatfonds](#);
- [Arnhemse aanpak Energiearmoede](#);
- [Regionale energiestrategie 1.0](#);
- [Transitievisie warmte \(2022\)](#);
- Criteria voor de locatiekeuze van zonnevelden (2016);
- Uitvoeringskader elektrisch laden in Arnhem;
- Beleidskader deelfervoer.
- [Uitvoeringsagenda Arnhem Circulair 2024-2026](#) en de [visie Circulaire economie Arnhem](#).
- [Raadsbrief stand van zaken energiearmoede](#)

- [Raadsbrief stand van zaken woningisolatie](#)
- [Raadsbrief stand van zaken bedrijven en instellingen](#)

Ruimtelijke ontwikkeling

Arnhem groeit, de stad is in trek bij inwoners, bedrijven en bezoekers. We werken aan een betere benutting, doorstroming en kwaliteit van de woningvoorraad en voldoende stedelijke voorzieningen. Er moeten in de periode 2020-2040 16.000 woningen in de stad worden bijgebouwd om de wooncrisis aan te pakken en het woningtekort terug te brengen naar 2%. We streven naar een evenwichtige groei van de stad waarbij goed wonen in balans is met werk en voorzieningen in een groene en gezonde leefomgeving.

Onder voorzieningen verstaan we: economische voorzieningen (zoals winkelcentra), maatschappelijke voorzieningen (zoals scholen, zorg, etc), culturele voorzieningen (zoals musea, opleidingen, creatieve broedplaatsen) en voorzieningen tbv sport en bewegen (sportcomplexen, (groene) ruimte om te spelen etc).

In de Omgevingsvisie Arnhem 2040 is het belang van het 'meegroeien' van deze voorzieningen opgenomen. De gemeente stuurt hierop via planologie-tafel, startnotities en gebiedsvisies en projectplannen en benut hierbij het vastgestelde beleid (o.a. IHP, economische agenda, DMP, etc). Hiermee zijn we er nog niet; groei in balans vergt blijvend aandacht ten aanzien van kennis en inzicht, de planvorming en met name de uitvoeringskracht en financieel vermogen om dit waar te maken. Dat vraagt lobby richting het Rijk (ook medewerking en financiering voor groei in voorzieningen in de stad) en meer inzicht en sturing (o.a. met de ruimtelijke uitvoerings- en investeringsagenda van de stad) om tot integrale ontwikkeling van stad te komen.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Groeie stad Arnhem 2040		(A)
Realiseren van de doelen van de omgevingsvisie		(D)

De Groeiende Stad Arnhem 2040 stuurt op de doelen van de omgevingsvisie en ontwerpprincipes van de verstedelijkingsstrategie (inmiddels onder de noemer NOVEX-regio Arnhem Nijmegen Foodvalley). Hierbij hanteren we een gebiedsgerichte aanpak gericht op de versterking van het DNA van de bestaande stad in balans met de toekomstige stad. Via de programmatische aanpak wordt de koers van de omgevingsvisie bewaakt door deze te vertalen naar planvorming, regievoering op (grootschalige) gebiedsontwikkelingen en kennisontwikkeling/monitoring.

De inhoudelijke doelen voor de groeiende stad zijn beschreven in de omgevingsvisie. Ter illustratie:

- 14.000 huizen bouwen op de juiste plekken in de stad (in de periode 2022-2040);
- schoner en duurzamer verplaatsen in en naar de stad;
- realiseren van voldoende en duurzame werklocaties;
- gezonder leven in een groene en stedelijke omgeving.

Deze doelen vertalen we naar vier inspanningen waar we integraal en verbindend op sturen.

We implementeren en borgen de omgevingsvisie en verstedelijkingsstrategie

Een belangrijke inspanning is het implementeren en borgen van de omgevingsvisie (met name hoofdstuk 7 en 8) als richtinggevend kader voor gebiedsuitwerkingen en ondersteunend beleid. We hebben in 2023 de organisatorische randvoorwaarden gereed gemaakt om integraal aan de doelen uit de omgevingsvisie te werken.

Inmiddels zijn de verschillende beleidsvisies afgerond of in besluitvorming bij de raad. Naast de Woonvisie, de visie Gezonde Leefomgeving en het Duurzaam Mobiliteitsplan zijn daar o.a. de Visie Werklocaties, de Detailhandelsnota, Arnhemse Kost en het Koersdocument Energie voor Arnhem aan toegevoegd.

We voeren regie op grootschalige gebiedsontwikkelingen in balans met de hele stad

Om gebiedsontwikkelingen op een goede manier binnenstedelijk te realiseren is een regisserende gemeente nodig die haar instrumenten waar nodig inzet en koersvast opereert. Naast het faciliteren van initiatieven uit de markt pakt de gemeente voor de grootschalige gebieden uit de omgevingsvisie waar veel opgaven samenkomen een regisserende rol. We streven naar nieuwe verbindingen in het ruimtelijke en sociale DNA van Arnhem en versterken daarmee de stad voor huidige en toekomstige bewoners.

Het gebiedsprogramma Spoorzone Arnhem-Oost is inmiddels vastgesteld door de raad en vormt het kader voor de verschillende (gebieds-)uitwerkingen zoals Rijnpark. Het Ontwikkelperspectief Malburgen is in 2025 vastgesteld door de raad.

We versterken en bestendigen de (interne en externe) samenwerking

(I)

Voor het realiseren van onze doelen zijn we afhankelijk van andere partijen zoals het Rijk, provincie, woningcorporaties, marktpartijen, ondernemers en (collectieven van) bewoners. Samenwerking op alle niveaus, publiek-publiek en publiek-privaat, is noodzakelijk om de ambitie te kunnen realiseren. Naast externe samenwerking vraagt het realiseren van de doelen uit de Omgevingsvisie om versterking van de interne samenwerking.

De regionale samenwerking met provincie en Groene Metropoolregio is versterkt met het opstellen van het Regioarrangement Groene Metropoolregio. De uitwerking met regio en Rijk van de verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley is geborgd in de NOVEX-regio Arnhem Nijmegen Foodvalley. Ten slotte is met de status van Grootchalig Woningbouwgebied Spoorzone Arnhem-Oost ook de langjarige samenwerking met regio en Rijk geborgd voor dit gebied. In 2025 is daarbij nogmaals een rijksbijdrage via de WoMo-middelen voor de Spoorzone Arnhem-Oost gerealiseerd.

We ontwikkelen en zetten nieuwe instrumenten en innovatieve werkwijzen in

(I)

Door digitale ontsluiting en bewerking van data onderbouwen we planprocessen met informatie. Door te werken met eenduidige beslisdocumenten en uniformeren van werkwijzen willen we de kwaliteit van onze planuitwerking verbeteren en doorlooptijden versnellen. Daarmee ondersteunen we de gebiedsuitwerkingen die de gewenste groei van de stad binnenstedelijk* mogelijk maken. Veel van deze inspanningen betreffen verbeteringen en vernieuwingen 'achter de schermen'. Enkele voorbeelden van nieuwe instrumenten zijn de leidraad startnoties ruimtelijke ontwikkelingen en de woningbouwmonitor. Daarbij is inmiddels ook de (ambtelijke) Planologie-tafel ingericht en de Ruimtebalans Arnhem ontwikkeld.

**binnenstedelijk bouwen brengt complexiteit met zich mee vanwege de vele ruimtelijke claims binnen een compact gebied, samenhang met de bestaande stedelijke omgeving, en draagvlak bij bewoners. Dit vergt een nieuwe manier van werken van onder andere de gemeente.*

Benutten van de kansen die de Omgevingswet biedt

(D)

De Omgevingswet biedt Arnhem de kans om beleid te maken dat écht werkt: beleid dat niet alleen ambitieus is, maar ook uitvoerbaar en haalbaar in de praktijk. Door te werken in een integrale beleidscyclus — van visie en planvorming tot uitvoering en evaluatie — kunnen we continu leren en verbeteren.

We hebben de koers al vastgelegd in onze omgevingsvisie en deze verder uitgewerkt in onder andere het Mobiliteitsplan, de Woonvisie en het Plan Gezonde Leefomgeving. Deze beleidskaders geven richting en helpen ons keuzes maken. Op dit moment gaat we aan de slag met het vertalen van dit beleid naar gebiedsgerichte, concrete kaders in het omgevingsplan. Hierdoor geven we richting en duidelijkheid aan initiatiefnemers, kunnen we sneller beoordelen of een initiatief wenselijk is en kunnen we plannen sneller realiseren.

Arnhem wil de Omgevingswet benutten om maatschappelijke opgaven (zoals woningbouw, mobiliteit, gezonde leefomgeving, duurzaamheid en leefkwaliteit) in onderlinge samenhang aan te pakken. De ambitie is om beleid niet alleen vast te stellen, maar ook effectief uitvoerbaar te maken, met duidelijke kaders voor initiatiefnemers en ruimte voor maatwerk waar dat nodig is.

De Omgevingswet vormt daarbij het kader om te werken vanuit duidelijkheid en integraliteit, zodat ruimtelijke ontwikkelingen sneller en transparanter tot stand kunnen komen en bijdragen aan de langetermijntoekomst van Arnhem zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2040.

We voeren de Omgevingsvisie 2040 uit

(I)

De Omgevingsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld en de uitvoering wordt opgepakt. Daarnaast zijn de verschillende beleidsvisies als uitvoering van de Omgevingsvisie afgerond. Dit zijn de Woonvisie, het plan Gezonde Leefomgeving en het Duurzaam Mobiliteitsplan. Een deel van het beleid vraagt om kaderstelling in het omgevingsplan zoals normen voor geluid en veiligheid. Hier gaan we de komende tijd mee aan de slag.

Het doel is om de ambities uit de Omgevingsvisie 2040 en de bijbehorende beleidskaders (zoals wonen, mobiliteit en gezonde leefomgeving) om te zetten in duidelijke, gebiedsgerichte en juridisch houdbare kaders in het omgevingsplan. Hiermee:

- krijgen initiatiefnemers vooraf helderheid over wat wel en niet kan;
- kunnen initiatieven sneller en consistent worden beoordeeld;
- en wordt de uitvoering van beleidsdoelen beter geborgd in besluitvorming.

Het omgevingsplan fungeert daarmee als sturend instrument waarin beleid en uitvoering bij elkaar komen.

We werken toe naar één integraal omgevingsplan voor het hele gemeentelijke grondgebied

(I)

Arnhem werkt toe naar één samenhangend omgevingsplan voor het gehele gemeentelijke grondgebied. In de afgelopen jaren is hiervoor een basis gelegd met gebiedsgerichte plannen (zoals Binnenstad en Singels, Spijkerkwartier - Arnhemse Broek en De Laar) en thematische plannen (zoals archeologie en bodem).

De thematische en activiteitgerichte aanpak die we hiervoor hanteren, zoals toegelicht in deze [raadsbrief](#) van december 2025, maakt het plan beter toegankelijk en beter uitvoerbaar via het Omgevingsloket. Tegelijkertijd worden nieuwe landelijke inzichten en ervaringen uit andere gemeenten benut om de opbouw en toepasbaarheid van het omgevingsplan te verbeteren.

De voortgang staat onder druk door:

- beperkte beschikbare capaciteit binnen het kernteam en beleidsafdelingen;
- voortschrijdende inzichten over de technische en inhoudelijke opbouw van het omgevingsplan;
- en de organisatiebrede omslag naar integraal en gebiedsgericht werken.

Dit vraagt om blijvende aandacht voor prioritering, inzet en borging van middelen om de planning haalbaar te houden.

We toetsen en vergunnen initiatieven

(I)

Op de gemeentelijke website is informatie toegevoegd over de procedure van nieuwe ruimtelijke initiatieven. Het is ook mogelijk om digitaal het initiatief in te dienen bij de gemeente. Er wordt gewerkt aan een digitale beleidsatlas zodat initiatiefnemers op één plek kunnen vinden waar initiatieven aan moeten voldoen.

Arnhem faciliteert initiatiefnemers bij het indienen en uitwerken van ruimtelijke plannen. Informatie over procedures is beschikbaar via de gemeentelijke website en initiatieven kunnen digitaal worden ingediend. Daarnaast wordt gewerkt aan een digitale beleidsatlas, zodat initiatiefnemers op één plek inzicht krijgen in de geldende beleidskaders en randvoorwaarden.

We sluiten aan op de Landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet

(I)

De rijksoverheid heeft de website www.omgevingsloket.nl geïntroduceerd. Op deze website is het mogelijk om het omgevingsplan te raadplegen (via 'regels op de kaart'). Via deze website kunnen ook omgevingsvergunningen worden aangevraagd. Arnhem is succesvol aangesloten op het landelijke DSO en werkt actief mee in landelijke werkgroepen om het systeem door te ontwikkelen.

Het omgevingsplan wordt geraadpleegd via het DSO en vergunningen worden daarin aangevraagd. De gemeente draagt actief bij aan de doorontwikkeling van het DSO via landelijke werkgroepen, met als doel de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid voor inwoners, ondernemers en professionals te verbeteren.

Samenhangende aanpak gezonde en veilige leefomgeving

(D)

Samen met GGD en Omgevingsdienst werken we continu aan een samenhangende aanpak om een gezonde en veilige leefomgeving te borgen. Bijzondere aandacht was er dit jaar voor o.a. voor staalslakken, houtstook en de voormalige Rijnwijk. Gestart is met een traject om de monitoring te evalueren en waar mogelijk te verbeteren. Voor het thema licht hebben wij ons bij een brede coalitie van partijen die donkerte op de Veluwe nastreven. Ook voor het thema drinkwater hebben we ons aangesloten bij een lobby om te werken aan drinkwaterzuinige woningen. Met betrekking tot het Omgevingsplan is het thema bodem aangepakt. In gebiedsontwikkeling en projecten zijn kansen en bedreigingen voor een gezonde leefomgeving in beeld gebracht en geconcretiseerd.

In het kader van de toekomstige woningbouw in de omgeving van het Gelredome is intensief gewerkt aan een oplossing voor de trillingsproblematiek die veroorzaakt wordt door hossende en springende concertbezoekers. Dit is een complex thema wat veel onderzoek en metingen vraagt om toekomstige woningbouw mogelijk te maken.

Uitvoeren activiteiten luchtkwaliteit

(I)

Bijzondere aandacht was er in 2025 voor de schadelijke gevolgen van houtstook en de mogelijkheden om daar als gemeente op te acteren.

De aangescherpte EU-richtlijn voor luchtkwaliteit heeft blijvend onze aandacht. Het principe van stapsgewijs toewerken naar deze normen blijft onverminderd staan. In 2025 zijn we gestart met een onderzoek, uitgevoerd door Haskoning, naar hoe we de luchtkwaliteit in Arnhem kosteneffectief kunnen verbeteren. Dit onderzoek geeft richting aan de maatregelen die nodig zijn om robuust te voldoen aan de nationale omgevingswaarden die uiterlijk in oktober

2026 worden vastgesteld, op basis van de aangescherpte EU-richtlijn. Daarnaast biedt het inzicht in waar kansen liggen om op termijn toe te werken naar de strengere WHO-advieswaarden.

Binnen het Schone Lucht Akkoord zijn SPUK SLA regelingen financieel uitgekleeft, cofinanciering is niet meer mogelijk voor nieuwe projecten. Ook de eerdere scooterregeling is in 2025 vervangen door een – helaas versoerde – regeling.

Uitvoeren activiteiten bodem en ondergrond

(I)

In 2025 is het Omgevingsplan aangevuld op het thema bodem. Dat proces wordt in Q1 van 2026 afgerond.

We haalden een SPUK Bodem binnen voor een onderzoekstraject naar microplastics. Samen met Provincie en Nijmegen onderzochten we PFAS-aandachtslocaties. In Arnhem leidde dit tot één locatie met risico's, waar tijdelijke beheersmaatregelen zijn getroffen in aanloop naar sanering in 2026. We deden, samen met partners zoals onderzoek naar Zeer Zorgwekkende Stoffen zoals PFAS, microplastics en ftalaten in parken, wadi's en andere infiltratievoorzieningen. De resultaten worden gebruikt om nieuw beleid te ontwikkelen samen met provincie en het Gelders Ondergrond Overleg (GOO).

Eind 2025 zijn er 11 (voormalige) bedrijfslocaties waar een (meerjarige) sanering loopt of sprake is van nazorg. Doel van deze saneringen is te zorgen voor een kwaliteit van de bodem die passend is bij het actuele gebruik. Een aantal langdurige sanerings- en monitoringslocaties zijn inmiddels afgerond, zoals Bethaniënstraat (grondwal), het Zijdekwartier, Simon Stevinweg, Pieter Calandweg, Ruitenberglaan en Raadsheerplein. In zo'n 150 tuinen werd onderzoek naar de mate van loodverontreiniging gedaan, indien nodig werd deze aangepakt, zodat er voor de bewoners geen risico's zijn.

Bijzondere aandacht was er voor staalslakken dit jaar. Potentiële risico's zijn stadsbreed in beeld gebracht. In de wijk Schuytgraaf zijn staalslakken op gevoelige plekken verwijderd.

Een bijzondere vorm van innovatie is de pilot fyto-remediatie bij winkelcentrum De Lely: bomen op een parkeerterrein die bijdragen aan het verminderen van bodemverontreiniging. Een voorbeeld van hoe natuur en sanering samen kunnen gaan.

Uitvoeren activiteiten geluidshinder

(I)

Het concept Actieplan omgevingslawaai voor de periode 2026-2028 is ter inzage gelegd en wordt in Q1 2026 vastgesteld. Het duurzame mobiliteitsplan is ook vastgesteld. De uitvoering van dit plan is positief voor het terugdringen van verkeerslawaai in de stad. We werken in regionaal verband aan een geluidplan. Hiervoor is in 2025 een pilot gedaan bij gemeenten Duiven-Westervoort. In 2026 verwachten we ook een Arnhemse uitwerking.

Activiteiten externe veiligheid uitvoeren

(I)

Geen bijzonderheden, onderdeel van regulier beleid en handelen.

Activiteiten milieuhandhaving uitvoeren

(I)

2025 was een bijzonder jaar in de samenwerking met de Omgevingsdienst. Dit vanwege de fusie van de ODRA met de ODRN. De Omgevingsdienst Groene Metropool is een feit.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	44.157	105.232	95.840	49.962	45.878
Baten	40.907	98.366	83.292	45.660	-37.632
Saldo lasten en baten	-3.250	-6.866	-12.548	-4.302	8.246
Toevoegingen aan reserves	41.492	3.319	16.145	28.673	-12.529
Onttrekkingen aan reserves	20.696	892	14.745	14.778	34
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-20.795	-2.427	-1.400	-13.895	-12.495
Gerealiseerd resultaat	-24.045	-9.293	-13.948	-18.197	-4.249

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	49.741	V			
Grondzaken	4.318	V	Fasering projecten stedelijke ontwikkeling	I	AR
Grondzaken	44.373	V	Fasering projecten grondexploitatie	I	AR
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	1.800	N	Flexwoningen Merwedeterrein	I	AR
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	977	V	Verstedelijkingsopgave	I	BR
ODRA, vergunning en handhaving	526	V	Omgevingswet	I	AR
Grondzaken	-200	N	Woonwagenlocatie Bethanienstraat	I	AR
ODRA, vergunning en handhaving	-340	N	ODRA Bouwtaken	I	AR
Grondzaken	-1.713	N	Resultaat grondbedrijf	I	BR
Baten	-37.963	N			
Grondzaken	6.764	V	Resultaat grondbedrijf	I	BR
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	1.800	V	Flexwoningen Merwedeterrein	I	AR
ODRA, vergunning en handhaving	1.364	V	ODRA Legesopbrengsten	I	AR
Grondzaken	800	V	Woonwagenlocatie Bethanienstraat	I	AR
Grondzaken	-44.373	N	Fasering projecten grondexploitatie	I	AR
Grondzaken	-4.318	N	Fasering projecten stedelijke ontwikkeling	I	AR
Toevoegingen aan reserves	-12.574	N			
ODRA, vergunning en handhaving	-546	N	Omgevingswet	I	BR
Grondzaken	-977	N	Verstedelijkingsopgave	I	BR
Grondzaken	-5.051	N	Resultaat grondbedrijf	I	BR
Grondzaken	-6.000	N	Toevoeging Stadsontwikkelfonds	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	0				

Fasering projecten stedelijke ontwikkeling

Fasering in de voortgang van de projecten leidt tot afwijkingen op de geraamde lasten en baten in 2025. Het saldo van de lasten en baten 2025 op de projecten wordt als onderhanden werk opgenomen op de balans waardoor er per saldo geen resultaat ontstaat voor de exploitatie. Het voordeel op de lasten valt weg tegen het nadeel op de baten.

Fasering projecten grondexploitatie

Fasering in de voortgang van de bouwgronden in exploitatie (BIE ofwel grondexploitatieprojecten) leidt tot afwijkingen op de geraamde lasten en baten in 2025. Het saldo van de lasten en baten 2025 op deze projecten

wordt als onderhanden werk opgenomen op de balans, waardoor er geen resultaat ontstaat voor de exploitatie. Het voordeel op de lasten valt weg tegen het nadeel op de baten.

Flexwoningen Merwedeterrein

Voor het plaatsen van flexwoningen in 2024 aan de Merwedestraat hebben we destijds een rijkssubsidie ontvangen van € 1,8 miljoen. Deze subsidie wordt verstrekt aan de betrokken woningcoöperaties die de lasten hebben gedragen. Omdat de verantwoording van deze subsidie nu plaatsvindt worden zowel de bate als de last (per saldo budgetneutraal) in deze jaarrekening verantwoord.

Verstedelijkingsopgave

Projecten voor de verstedelijkingsopgave zijn in 2025 wel in uitvoering gegaan maar hebben vertraging opgelopen door diverse oorzaken waaronder de brand in de binnenstad en de stikstofmaatregelen. Het voordeel van € 977.000 op de lasten wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Plankosten stedelijke ontwikkeling (€ 977.000 nadeel).

Omgevingswet

In de meicirculaire is er € 546.000 verkregen vanuit het rijk voor de transitie naar één omgevingsplan (tot 1 januari 2032). Deze middelen zijn onbesteed gebleven en zullen volgend jaar conform een bestedingsplan verder verdeeld worden tot het einde van de transitieperiode. Dit leidt tot een nadeel van € 546.000 in de toevoeging aan reserves en een voordeel in de lasten van € 526.000.

Woonwagenlocatie Bethaniënstraat

De lasten voor de afronding van de sanering zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot als gevolg van hogere tarieven voor de verwerking van de verontreinigde grond en extra werkzaamheden wegens aangetroffen grof sloopmateriaal. Tegenover de hogere kosten voor de sanering staat een hogere bijdrage van het rijk. In november is er bij het rijk een aanvraag ingediend voor een aanvullende bijdrage. Er is een bijdrage van € 0,8 miljoen toegekend in 2025. Het verschil van € 0,6 miljoen valt in 2025 vrij ten gunste van de algemene middelen. In voorgaande jaren zijn de kosten voor de sanering ook gedekt uit de algemene middelen.

ODRA Bouwtaken

De kosten op het gebied van bouwen zijn € 236.000 hoger dan begroot, doordat vergunning- en toezichttrajecten langer duren. Dit wordt veroorzaakt door stikstofproblematiek en de (nieuwe) procedures binnen de Omgevingswet.

Verder is er € 104.000 aan niet begrote kosten gemaakt voor toezicht- en advieswerkzaamheden als gevolg van de brand in de binnenstad.

Resultaat grondbedrijf

Het resultaat op het grondbedrijf is € 4.160.000 voordelig (het verschil tussen de geboekte lasten en baten). In de begroting werd rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 891.000. Het resultaat is daarmee € 5.051.000 voordeliger dan begroot, verdeeld over een nadeel van € 1.713.000 op de lasten en een voordeel van € 6.764.000 op de baten.

Het totale resultaat op de geboekte bedragen wordt als volgt gespecificeerd:

a. mutaties voorzieningen uit doorrekening toekomstige ontwikkelingen	€ 366.000 V
b. resultaat op erfpachten door verkoop en canon baten	€ 1.152.000 V
c. beheer strategische posities	€ 278.000 N
d. overige kosten	€ 910.000 V
e. kosten uit voorstudies	€ 40.000 N
f. tussentijdse winstnemingen	€ 2.050.000 V
Subtotaal	€ 4.160.000 V

In de begroting is rekening gehouden met:

a. mutaties voorzieningen uit doorrekening toekomstige ontwikkelingen	€ 3.418.000 N
b. resultaat op erfpachten door verkoop en hogere canon baten	€ 1.375.000 V
c. beheer strategische posities	€ 32.000 N
d. overige kosten	€ 1.240.000 V
e. kosten uit voorstudies	€ 106.000 N
f. tussentijdse winstneming	€ 50.000 V
Subtotaal	€ 891.000 N

Het verschil ten opzichte van de begroting bedraagt

€ 5.051.000 V

De belangrijkste kosten- en opbrengstenposten worden op hoofdlijnen nader toegelicht in de paragraaf grondbeleid.

Het voordelige resultaat van € 5.051.000 wordt als volgt bestemd:

a. toevoeging aan BR Voorstudies	€ 66.000 N
b. toevoeging aan BR Gebiedsontwikkeling Kronenburg	€ 11.000 N
c. toevoeging aan BR Spoorzone Oost	€ 1.554.000 N
d. toevoeging aan BR Nijmeegseweg	€ 1.198.000 N
e. toevoeging aan BR Grondexploitatie	€ 2.222.000 N
Totaal	€ 5.051.000 N

ODRA Legesopbrengsten

Ten opzichte van de begroting is er € 1,4 miljoen meer ontvangen aan legesopbrengsten. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het verlenen van vergunningen voor twee zeer grote bouwprojecten; één woningbouwproject en de vernieuwing van het Stadstheater.

Toevoeging stadsontwikkelfonds

Bij de begroting 2026 is door de raad vastgesteld dat 50% van de niet begrote maar wel gerealiseerde jaarwinst (na mutaties reserves) toegevoegd wordt aan de BR Stadsontwikkelfonds, met een maximum van 6 miljoen per jaar. Daarbij is besloten dit alleen te doen indien de weerstandsfactor gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting niet onder de 1,0 ligt en door deze winstneming niet daalt ten opzichte van de laatst vastgestelde Begroting.

In het niet begrote maar wel gerealiseerde jaarresultaat 2025 is ruimte voor deze toevoeging binnen de door de raad gestelde kaders. Daarom is er € 6 miljoen toegevoegd aan de BR Stadsontwikkelfonds. Zie de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen voor verdere toelichting.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Ruimte en Milieu

- Omgevingsdiensten (ODRA/ODRN);
- Provincie Gelderland;
- Regiogemeenten;
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden(VGGM);
- Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG);
- Ministerie van BZK;
- CASA;
- Groenforum.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

Ruimte

- Omgevingsvisie Arnhem 2040;
- [Structuurvisie Arnhem 2020](#);
- [Groenvisie 2017-2035](#);
- [Welstandsnota](#);
- [De Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie](#);
- Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen Foodvalley.

Milieu

- [Plan gezonde leefomgeving](#)
- [Luchtagenda gemeente Arnhem](#);
- [Actieplan Omgevingslawaa](#)i;
- [Rapportage geluidskaarten](#);
- [Beleidsnota bodem 2012, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen](#);
- [Nota Bodembeheer](#);
- [Notitie Herijking loodbeleid 2020](#)
- [Actualisatie Nota Bodembeheer- addendum 2014](#) ;
- [Actualisatie Nota Bodembeheer-2017-2018](#);
- [Actualisatie Nota Bodembeheer-BKK2020](#);
- [Actualisatie Nota Bodembeheer-BKK- PFAS](#);
- Collegebesluit vaststelling LMW dossiernummer 2021 dd. 25-1-2022 & Memo Aveco de Bondt Lokale Maximale Waarden (LMW) Meijerseiland, projectnummer 18112508, 10 januari 2022;
- [Beleidsplan externe veiligheid](#).

Wonen en leefomgeving

Onze stad is een groene, levendige, ondernemende en inclusieve stad waar Arnhemmers fijn en betaalbaar moeten kunnen wonen. Grote 'nieuwe' overstijgende opgaven, zoals de energietransitie, wooncrisis en klimaatadaptatie zijn uitdagingen waar Arnhem voor staat. Deze opgaven pakken we lokaal op, maar zeker ook in samenwerking met de regio, de provincie en het Rijk. Arnhem is een groene stad met een unieke ligging aan de Rijn. Zij geeft prioriteit aan ontmoetingsruimte in stadsparken, wijkparken en buurtgroen. Dit programma omvat de onderdelen wonen en een aantal aspecten van de openbare ruimte, zoals water, havenbeheer, stadsreiniging, bossen, parken en ecologie, stedelijk groen, spelen, dierenwelzijn, afval en riolering. Binnen het wonen zetten we vol in op het bijbouwen van voldoende woningen in de betaalbare segmenten. Belangrijk doel is om hierbij de tweedeling in de stad te verkleinen. Ook is voor onze stad klimaatadaptatie een belangrijke opgave. Met klimaatadaptatie bereiden we Arnhem voor op de effecten van de klimaatverandering, op heviger weer. We passen de stad aan zodat deze minder kwetsbaar is voor hoog en laag water, extreme regenval, hitte en langdurige droogte. We willen het Arnhemse groen versterken. Dat levert een prettige buurt op, maar draagt bijvoorbeeld met verkoeling en wateropname bij aan klimaatadaptatie.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Ambities (A)	Doelen (D)	Inspanningen (I)
Een eerlijke stad waar iedere Arnhemmer goed kan wonen (A)		

Woonruimte voor iedereen (D)

Iedereen moet goed kunnen wonen in onze stad. Om beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen in Arnhem op peil te houden moeten er in de bestaande stad meer woningen worden gerealiseerd in de komende jaren. Dit geldt voor alle soorten woningen, waarbij we sturen op het meer divers maken van het woningaanbod in alle wijken.

In de woningbouwplannen wordt rekening gehouden met de werkelijke vraag en behoefte van de Arnhemse woonconsument. Dat betekent: aantrekkelijke, levensloopbestendige woningen voor ouderen, woningen voor kleine huishoudens, en sociale woningbouw en koopwoningen in de verschillende segmenten. We maken afspraken om woningen voor langere termijn betaalbaar te houden. Dit leggen we vast in het omgevingsplan of anterieure overeenkomsten. Ook is er aandacht voor het beter benutten van de bestaande voorraad.

Samen met ontwikkelaars en corporaties spannen we ons in om te zorgen voor een evenwichtig aanbod dat aansluit bij zowel de woningbehoefte de komende jaren als bij de gewenste ruimtelijke kwaliteiten uit de Omgevingsvisie. Uiteraard is dat soms moeilijk, omdat de belangen van de partijen niet altijd hetzelfde zijn. Vanuit de Woondeal 2.0 en het Stadsakkoord hebben we met deze partijen afspraken kunnen maken om de komende jaren een stabiele bouwstroom te realiseren.

In maart 2023 zijn de uitkomsten van het driejaarlijkse regionaal woonbehoefteonderzoek gepubliceerd. In samenwerking met Rijk, regio en provincie is ook een nieuwe Woondeal gesloten. De uitkomsten uit het woonbehoefteonderzoek en de afspraken uit de Woondeal 2.0, vormden een van de pijlers van de Woonvisie en vertalen we in programmeringsafspraken met marktpartijen en corporaties. De nieuwe Woonvisie geldt vanaf het voorjaar 2024.

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat het niet gemakkelijk is om in een rap tempo de goede woningen bij te bouwen. Er werden te weinig woningen opgeleverd om de behoefte bij te benen. Door middel van het vaart maken met (nieuwe) projecten en het intensiveren van de samenwerking met onze stakeholders proberen we dit tijt te keren. Hierbij ligt de focus de komende jaren op het hard maken van 'zachte' projecten.

We zetten in op betaalbare en sociale huurwoningen (I)
--

De voortgang van de woningbouwproductie wordt jaarlijks gemonitord en gepresenteerd in de rapportage Arnhem biedt woonruimte. In juni 2025 heeft het college de raad geïnformeerd over de laatste stand van zaken. We liggen steeds meer op koers om te zorgen voor voldoende én voldoende betaalbare woningen. Locaties zijn in beeld, er is ruim voldoende programma en dit is steeds meer conform de afgesproken prijs categorieën ingedeeld. De afgelopen jaren is telkens de woningvoorraad gestegen en worden de ambities van de Woondeal 2.0 gehaald.

Zoals overal in Nederland spelen er in onze gemeente ook de gestegen bouwkosten, personeel, stikstof en netcongestie. In de uitvoeringspraktijk blijven we ons focussen om van beleid, via plannen, naar uitvoering te komen. We doen dit door zo goed mogelijk samen te werken met onze partners.

Met corporaties werken we samen binnen het zogenaamde Premium Partnership om hen bij nieuwbouwprojecten in positie te brengen voor het ontwikkelen van het deel sociale huur. Met woningcorporaties en marktpartijen in de

woningbouw hebben we de handen ineengeslagen over het bouwen van voldoende woningen en om de woningbouw te versnellen. Samenwerken doen wij in het Bouwberaad Arnhem, waar we thema's en zorgen tijdig onder de loep nemen en bespreken. De samenwerking met het Rijk, de provincie Gelderland en de regio is geregeld via de Woondeal 2.0. De horizon van de woondeal is recent verlegd van 2030 naar 2035. Zowel wethouders als raadsleden worden betrokken bij bestuurlijke overleggen, bijeenkomsten ('regio overlegt') en speciale bijeenkomsten voor raadsleden.

Evaluatie doelgroepenverordening en implementatie in omgevingsplannen

(I)

De Doelgroepenverordening is geëvalueerd en de toekomstige inzet hiervan is verkend. Dit kostte wat extra tijd omdat er nieuwe wetgeving op ons afkomt. Het college heeft de opdracht gegeven de Doelgroepenverordening beleidsarm te vertalen en te actualiseren richting het Omgevingsplan. Over het geheel, de evaluatie en de doorvertaling, wordt de raad in maart 2026 geïnformeerd.

Collectieven, zelfbouw en flexwonen bevorderen

(I)

Binnen lopende en nieuwe bouwplannen onderzoeken we hoe we projecten voor collectieve woonvormen mogelijk kunnen maken en kunnen versnellen. Vanwege beperkte capaciteit en ervaring op dit gebied zetten we een projectleider in uit de projectleiderspool van De Groene Metropoolregio (GMR). De extra ondersteuning helpt om de ambities waar te maken. We maken ruimte voor collectieve woonvormen binnen de ontwikkeling van onder andere Spoorzone (Rijnpark, Schaapsdrift), Presikhaaf en Schuytgraaf. De projecten in Coehoorn en Gaardenhage zijn in ontwikkeling. Bij het ondersteunen van collectieve wooninitiatieven hebben we al samenwerkingsafspraken opgezet. We zijn bijvoorbeeld aangesloten op regionale en landelijke netwerken, zoals De Collectieve Huisvesters, Cooplink (kennisnetwerk voor wooncoöperaties), de Provincie Gelderland en het expertteam RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Vanuit de samenwerking organiseren we inspiratie bijeenkomsten (najaar 2025). Begin 2025 zijn 148 flexwoningen MerWijde in Presikhaaf opgeleverd, waarbij we een communitybuilder financieren voor het opzetten van een vitale leefgemeenschap.

Studentenhuisvesting en starters

(I)

Gelet op de ambities voor Arnhem als studiestad, zijn we met de SSH& blijvend in gesprek over het toevoegen van meer tijdelijke eenheden in Arnhem en dit leggen we vast in prestatieafspraken. Medio 2025 is bovendien de campagne Dat huurt lekker geweest om (kamer)huurders in Arnhem te wijzen op hun huurdersrechten en studenten en starters jaarlijks te informeren over hun rechten als huurder, met als doel een eerlijke en transparante kamerverhuurmarkt.

Uitvoeren woningtoewijzingsbeleid

(I)

In de gehele Groene Metropoolregio kennen we dezelfde regels voor woningtoewijzingen. De geactualiseerde Huisvestingsverordening is vanaf 2024 in werking getreden. De verordening zorgt voor een rechtvaardige en transparante verdeling van schaarse woonruimte, met aandacht voor keuzevrijheid van woningzoekenden en voorrang voor bijzondere doelgroepen en urgente situaties. In 2025 geven we hier uitvoering aan. In 2026 wordt het systeem geëvalueerd en in 2027 gaat de vernieuwde verordening in.

Doorstroming bevorderen

(I)

We zijn in 2022 gestart met de pilot verhuiscoach voor de sociale huursector met de provincie en de corporaties. Door de bestaande Samenwerkingsovereenkomst medio 2025 te verlengen voor de komende jaren bestendigen gemeente en betrokken corporaties de inzet van de verhuiscoach. In lijn met de aangenomen motie 25M122 is overgegaan tot een structurele dekking in de begroting 2026 (36 uur/week, € 75.000). Voorlopig blijft de focus liggen bij de inzet en het optimaliseren van de verhuiscoach in het sociale huursegment.

We organiseerden in samenwerking met de corporaties in het derde kwartaal van 2025 de eerste "Week van de Woningruil" om de mogelijkheden van woningruil onder de aandacht te brengen. Door de hele stad vonden inloophmomenten plaats waar huurders informatie kregen over woningruil als serieuze optie om sneller een passende woning te vinden.

Leegstandsverordening

(I)

In het najaar van 2024 is de leegstandsverordening vastgesteld en op 1 januari 2025 is de verordening ingegaan. Eigenaren van een leegstaande woning zijn verplicht de leegstand te melden zodra deze zes maanden of langer duurt. De meldplicht bestaat daarom sinds 1 juli 2025. In navolging van de verordening wordt binnen drie maanden contact opgenomen met de melder. De eerste contactmomenten zijn inmiddels geweest. Leegstandsbeschikkingen zijn nog niet genomen.

Opkoopbescherming/zelfbewoningsplicht**(I)**

Sinds 2022 kent Arnhem de zogeheten opkoopbescherming. Hierdoor is het niet meer mogelijk dat koopwoningen met een WOZ-waarde tot € 450.000 (prijsgrens 2025) in twintig wijken worden opgekocht om te verhuren. Zo blijven deze (koop)woningen beschikbaar voor starters en doorstromers met een kleinere portemonnee. De opkoopbescherming zal voortaan geactualiseerd worden volgens de gemiddelde jaarlijkse WOZ-waardestijging in de gemeente Arnhem.

Uitvoeren beleid op splitsen en verkameren**(I)**

Om te kunnen sturen op de negatieve effecten van woningsplitsing en verkamering, zoals de negatieve effecten op de leefbaarheid in bepaalde wijken en om grip te houden op de ruimtedruk in bepaalde wijken, geven we verder uitvoering aan het Omgevingsplan waarin een passage over splitsen en verkamering is opgenomen. We zien vooral een opgave om eigenaren te helpen met splitsen en hen te wijzen op de mogelijkheden, in plaats van het versoepelen van regels die bedoeld zijn om een goede woonkwaliteit en leefbaarheid te borgen. We starten in 2026 met de inzet van een splitsingscoach voor de jaren 2026 en 2027 en daarna volgt een evaluatie. Voor wat betreft verkameren zetten we in op woningdelen. In 2024 zijn twee pilots gestart voor jongeren, waaronder één specifiek voor jonge statushouders. Woningcorporaties leveren per pilot maximaal tien woningen. Hiervoor heeft de gemeente een beleidsregel ontwikkeld die afwijking van het omgevingsplan onder voorwaarden mogelijk maakt. De gemeente vergoedt in deze pilots de leges. Met de corporaties wordt gekeken of we woningdelen meer kunnen toepassen.

Plan van aanpak beter benutten bestaande voorraad**(I)**

De huidige woningvoorraad gaan we efficiënter gebruiken door extra woonruimte te creëren en de woningen beter te laten aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. Om dit te bereiken is op 1 juli 2025 een actieplan gepresenteerd met dertien acties binnen vier thema's: leegstand aanpakken, doorstroming bevorderen, optoppen aanjagen en woningsplitsen en woningdelen stimuleren. Zo blijven we de verhuiscoach in het sociale huursegment inzetten en gaan we een splitsingscoach werven die actief met eigenaar-bewoners aan de slag gaat. Kansrijk is vooral de gebiedsgerichte optop-aanpak, waarbij Arnhem actief participeert in het optop-netwerk en daarmee één van de landelijke koplopers is op het gebied van optoppen. We werken samen met het Rijk, andere gemeenten en provincies, waaronder Gelderland, aan het verkennen van een succesvolle aanpak voor gebiedsgericht optoppen. Op deze manier vergroten we de schaalvoordelen en financiële haalbaarheid en een betere betaalbaarheid van projecten. We zijn gestart met een pilot in samenwerking met de drie grote Arnhemse woningcorporaties.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Woningvoorraad begin van het jaar	77839	79065	79816	80665	

Eenheid: Aantal woningen

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Netto toevoegingen gedurende het jaar	1216	752	848	865	

Eenheid: Aantal toegevoegde woningen

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Toevoegingen aan de woningvoorraad: nieuw gebouwde woningen	5,60	7,60	7,60	9,80	

Eenheid: Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties. Aantal per 1.000 woningen

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal nieuwbouwwoningen	432	600	608	789	

Eenheid: Het aantal nieuwbouwwoningen

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Toevoegingen aan de woningvoorraad: overige toevoegingen	940	222	348	159	

Eenheid: Het aantal overig toegevoegde woningen (meestal transformatie)

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
-----------------	------	------	------	------	------

Toevoegingen aan de woningvoorraad: aandeel eigendom corporaties nieuwbouwwoningen	7,50	7,60	7,60	7,60
---	-------------	-------------	-------------	-------------

Eenheid: % corporatiewoningen van totaal toegevoegde woningen

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling woningeigendom (bestaande woningvoorraad) - aandeel woningen koop	42,90	43	43	43	

Eenheid: % koopwoningen van de totale woningvoorraad

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling woningeigendom (bestaande woningvoorraad) - aandeel woningen corporatiebezit	35,20	35	35	34	

Eenheid: % corporatiewoningen van de totale woningvoorraad

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling woningeigendom (bestaande woningvoorraad) - aandeel woningen particuliere huur	21,40	22	22	23	

Eenheid: % woningen particuliere verhuur van de totale woningvoorraad

Bron: CBS

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Afgegeven woningbouwvergunningen (nieuwbouw & verbouw)/ transformatie	1010	445	667		

Eenheid: Aantal woningbouwvergunningen per jaar

Bron: ODRA/CBS (cijfers 2023 t/m april 2023)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Actieve zoektijd sociale huurwoning - eengezinswoning	1,80	1,50	1,90		

Eenheid: aantal jaar

Bron: Regionale woningmarktmonitor

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Actieve zoektijd sociale huurwoning - appartement/meergezinswoning	1,60	1,70	1,80		

Eenheid: aantal jaar

Bron: Regionale woningmarktmonitor

Een ongedeelde stad (D)

Arnhem kent van oudsher ongelijkheid tussen wijken. De afgelopen decennia is er sluimerend een tweedeling ontstaan tussen wijken waar het goed gaat en wijken waar het minder goed gaat. Het landelijke woonbeleid dat de afgelopen decennia is gevoerd, heeft daaraan een grote bijdrage geleverd. Door dit woonbeleid werd sociale huur steeds meer alleen voor mensen met allerlaagste inkomens en voor bepaalde wijken, terwijl andere wijken juist steeds meer koopwoningen kregen die alleen nog te betalen werden voor mensen met de hoogste inkomens. Hierdoor zijn grotere concentraties ontstaan van mensen in een kwetsbare positie die bij elkaar wonen. Naast een woonkloof, zien we ook op andere vlakken – denk aan onder-wijs en (jeugd)zorg – de ongelijkheid toenemen. De eigenheid van onze buurten en mensen tekenen onze stad. Die verschillen zijn een kwaliteit, maar alleen als dat door bewoners ook zo wordt ervaren. Als we steeds meer verschillen en steeds minder ontmoeten, dan ligt echter vervreemding op de loer.

Arnhem wil een ongedeelde stad zijn die diversiteit en nabijheid combineert, waar we samenleven en waar mensen – ongeacht inkomen en achtergrond – elkaar weer gaan ontmoeten op het schoolplein en in het park, langs het sportveld en in de winkel. Waar je in iedere wijk kansrijk kan opgroeien en wonen.

De Woonvisie geeft aan dat er voor de acht stadsdelen een wijkstrategie moet worden opgesteld als nadere uitwerking van de woonvisie. Het is de bedoeling dat deze begin 2025 worden voorgelegd aan het stadsbestuur. Met behulp van deze verdieping kan er uitvoering worden gegeven aan het doel de ongedeelde stad te realiseren.

Uitvoering meerjarige prestatieafspraken

(I)

In 2024 hebben we meerjarige samenwerkingsafspraken gemaakt met woningcorporaties en huurders. Daarin maken we wederkerige afspraken over de (uitbreiding van de) sociale woningvoorraad, duurzaamheid, betaalbaarheid, wonen en zorg, en leefbaarheid. Het doel om toe te werken naar een ongedeelde stad is in de afspraken opgenomen. In 2025 en 2026 ligt de focus op uitvoering van de afspraken en leggen we verantwoording daarover af in een monitor. Daarnaast zijn de prestatieafspraken uit 2024 geëvalueerd eind 2025. Ook blijven we met de woningcorporaties en huurdersverenigingen in gesprek over eventuele toevoeging van prestatieafspraken, als er nieuwe thema's spelen die urgent en belangrijk zijn.

Wijkstrategieën Wonen

(I)

Eén van de manieren om te werken naar een ongedeelde stad is door wijkgericht te werken. Zo kunnen we meer investeren in kwetsbare wijken, terwijl we in betere wijken maatregelen nemen om de kwaliteit van wonen in stand te houden. Er zijn Woonwijkperspectieven opgesteld waarin we de veerkracht van wijken analyseren en kansen in beeld brengen. Samen met corporaties werken we aan een wijkgerichte aanpak, bijvoorbeeld via huurprijsdifferentiatie en het versterken van bewonerskracht, om zo een eerlijkere verdeling in wijken van de veerkracht over de stad te krijgen.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Leefbaarheid in eigen buurt	7,20		7,20		

Eenheid: Gemiddeld rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt op een schaal van 0-10

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Woonomgeving	7,40		7,30		

Eenheid: Gemiddeld rapportcijfer voor de woonomgeving op een schaal van 0-10

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Woningen met kwaliteit

(D)

In Arnhem willen we graag woningen met kwaliteit. Het moet fijn zijn om te wonen in Arnhem en de eigen woningkwaliteit vormt daarin een belangrijk onderdeel. Helaas hebben in Arnhem veel mensen te maken met slechte woningen of bedreigend gedrag van hun verhuurder. Met name op de particuliere huurmarkt hebben huurders te maken met onwenselijke situaties. De afgelopen jaren klopten bij Het Huurdershuis recordaantallen huurders aan met een klacht over hun verhuurder of vanwege een oplopend conflict. Door het grote geld dat met woningen verdiend kon én kan worden, zijn steeds meer woningen in handen gekomen van huisjesmelkers. Zij kijken vaak weinig om naar de huurder of de staat van de woning. Als gemeente staan we pal voor woonzekerheid en de rechten van huurders. Als we toe willen werken naar een gezonde huurmarkt, moeten we paal en perk stellen aan slecht verhuurderschap en huisjesmelkers. Geen instrument moeten we onbenut laten om slechte verhuurders uit de stad te weren. Alleen dan kunnen huurders goed wonen. Van 'goed verhuurderschap' maken we in Arnhem de norm.

Woningen verduurzamen

(I)

Zowel de Woondeal 2.0 als de Woonvisie bevatten ambities om de woningbouw te verduurzamen. In de bestaande bouw is er vooral aandacht voor het corporatiebezit. In de samenwerkingsafspraken staan de afspraken over de invulling en fasering van deze ambities. De uitvoering komt terug in de monitor van de prestatieafspraken. Bij nieuwbouw gaat het vooral om circulair, natuur inclusief en conceptueel bouwen. Via anterieure overeenkomsten en vergunningen wordt dit uitgevoerd.

Hulp aan Verenigingen van Eigenaren

(I)

In Arnhem is een VvE-loket ingesteld voor bewoners met hun energie- en verduurzamingsvragen.

VvE's kunnen gebruik maken van een coach om de eerste stappen te zetten in de plan- en besluitvorming. VvE's maar ook VvE-beheerders worden actief benaderd met het aanbod vanuit het VvE-loket. Daarmee liggen we gedeeltelijk op koers voor dit doel. Bij veel VvE's zijn echter de basiszaken nog niet op orde.

Versterken positie huurders

(I)

Sinds het actieplan "Arnhem helpt huurders" (2023) zetten we meerdere middelen in om vooral particuliere huurders te ondersteunen die te maken hebben met onwenselijke woonsituaties, zoals bijvoorbeeld onrechtvaardige huurverhogingen. Zo blijven we de huurders jaarlijks informeren over hun huurdersrechten met de campagne "Dat

huurt lekker!" Het Huurdershuis is hierbij al jarenlang de instantie die huurders helpt bij al hun woon- en huurvragen. De Verhuurverordening die in 2024 is vastgesteld, wordt vanaf 2025 gefaseerd in dertien wijken ingevoerd waar de leefbaarheid aantoonbaar onder druk staat. Voor arbeidsmigranten is de verhuurvergunning ingevoerd (maart 2025). In het voorjaar hebben we de resultaten van het in 2024 uitgevoerde onderzoek naar discriminatie op de Arnhemse woningmarkt gedeeld. We geven voorlichting aan woningzoekenden via de campagne "Dat huurt lekker!" om de meldingsbereidheid van misstanden en discriminatie te vergroten.

Gezond binnenklimaat/gezond wonen

(I)

De aanpak van vocht- en schimmelproblematiek blijft belangrijk. Omdat we zelf niet de eigenaar zijn van woningen in onze stad, stimuleren we woningcorporaties en verhuurders om een gezond binnenklimaat te realiseren. In een samenwerkingsverband met de drie Arnhemse corporaties, hun huurdersorganisaties en Het Huurdershuis is een aanpak uitgewerkt, waarbij een schimmelexpert in lastige situaties ingezet kan worden.

Er wordt nog gewerkt aan een website waar onze bewoners betrouwbare informatie kunnen vinden over vocht en schimmelproblematiek.

Handhaving minimum woonkwaliteit

(I)

Voor huurders die te maken hebben met achterstallig of gebrekkig onderhoud, waardoor hun woning niet meer voldoet aan de geldende wet- en regelgeving, zijn er duidelijke meldpunten ingericht. Bewoners kunnen terecht bij Het Huurdershuis met klachten over hun woning of over de verhuurder. Dit loket biedt ondersteuning, advies en zo nodig doorverwijzing.

Daarnaast kunnen bewoners in afstemming met de ODGM, een melding doen van ernstige bouwkundige gebreken die de veiligheid of gezondheid in gevaar brengen. Op basis van deze meldingen voert ODGM gerichte handhaving uit. Deze aanpak draagt bij aan de bescherming van huurdersrechten en aan de verbetering van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.

Als het gaat om nieuwbouw zorgt het facetbestemmingplan splitsen en verkameren voor minimale oppervlakte, buitenruimten en bergingen en verwijst de doelgroepenverordening naar product-marktcombinaties. Via anterieure overeenkomsten en vergunningen wordt hierop gestuurd.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Rapportcijfer woning	7,70		7,50		

Eenheid: Gemiddeld rapportcijfer voor de woning op een schaal van 0-10

Bron: Arnhemse leefbare wijken monitor (tweejaarlijks)

Wonen als fundament: betaalbaar wonen en aandacht voor mensen met een hulpvraag

(D)

De meeste bewoners van Arnhem zijn gewone bewoners met gewone problemen. Voor hen is de zorg voor betaalbaar wonen en een veilige leefbare woonomgeving genoeg. Maar voor een deel is dat niet het geval. Zij hebben door omstandigheden moeite aan te haken bij de steeds complexere wereld. Het begint bij wonen en wonen is een recht, daarom draagt Arnhem zorg voor bewoners die geen woning hebben en ondersteunt de bewoners die moeite hebben zelfstandig goed in wonen te voorzien of te blijven voorzien.

Regievoeren: uitvoering geven aan woonzorgnota

(I)

In 2023 is de Nota Wonen en Zorg vastgesteld. Uit deze nota volgen diverse acties waar we uitvoering aan geven. Deze acties liggen op het gebied van het vergroten van het aantal woningen voor aandachtsgroepen en ouderen, de bestaande woningvoorraad beter benutten en zorgen voor glasheldere toewijzingsroutes voor deze groepen naar een passende woning in een passende woonomgeving. Belangrijk punt hierbij is dat we in de regio in 2024 afspraken hebben gemaakt over hoe we deze opgave gezamenlijk beter kunnen oppakken. Hierbij vinden we het van belang dat regiogemeenten ook hun 'fair share' nemen. In 2025 richtten we ons eerst met de corporaties op het verbeteren van een lokale werkwijze om woningen te verdelen onder uitstromers, herkansers en housing first. De nieuwe lokale werkwijze voor 2026 is tevens een opmaat voor een sub regionale verdeeltafel in 2027 voor urgente aandachtsgroepen in Centraal Gelderland.

Huisvesting arbeidsmigranten

(I)

Het organiseren van goede en veilige huisvesting voor arbeidsmigranten is een taak van veel partijen zoals gemeenten, provincies, werkgevers en huisvesters. Omdat arbeidsmigranten veelal niet gebonden zijn aan een specifieke plek, maar wonen en werken over gemeentegrenzen heen, pakken we dit thema in GMR verband op. In 2025 hebben we de verhuurvergunning geïntroduceerd voor deze doelgroep met als doel de kwaliteit van huisvesting voor deze mensen verbeteren en misstanden te voorkomen.

Uitbreiden woonwagenlocaties

(I)

We geven uitwerking aan het 'plan van aanpak uitbreiden woonwagenlocaties' (juni 2020). Op de uitbreidingslocaties: Bethaniënstraat, Merwedestraat en Gelderse Rooslaan zijn projecten opgestart om woonwagenstandplaatsen toe te voegen. Vooral nog zijn er helaas nog geen grondexploitaties vastgesteld voor de pilotlocaties. Dit heeft te maken met complexe dynamiek met verschillende betrokken partijen. In de Perspectiefnota is een extra benodigd bedrag van € 3,1 miljoen incidenteel in 2026 opgenomen om de uitbreiding van de 22 standplaatsen op de drie pilotlocaties en de nieuwbouwlocatie in Schuytgraaf te kunnen realiseren.

Parallel hieraan wordt gewerkt aan kaderstellend beleid waaraan plannen en voorstellen kunnen worden getoetst, zoals het nieuwe woonwagenbeleid en ook het toewijzingsbeleid. Mede op basis daarvan wordt toegewerkt aan het maken van prestatieafspraken met de corporaties over woonwagenzaken.

Levensloopgeschikte woningen ontwikkelen en bestaande woningen levensloopgeschikt maken

(I)

Conform de nota Wonen en Zorg houden we rekening met levensloopgeschikt wonen in onze gemeente. In de sociale huursector kennen we duidelijke normen over wanneer een woning wordt aangemerkt als 'levensloopgeschikt' of 'rolstoeltoegankelijk'. Met corporaties en huurdersorganisaties hebben we in de prestatieafspraken afgesproken dat woningen voor senioren levensloopgeschikt gebouwd worden. De corporaties brengen in 2025 in beeld hoeveel nultredenwoningen, levensloopgeschikte, rolstoeltoegankelijke en -doorgankelijke woningen, geclusterde woningen en zorggeschikte woningen zij hebben. In complexen met veel ouderen onderzoeken corporaties bij geplande werkzaamheden tevens het levensloopgeschikter maken van woningen. Gemeente, corporaties en huurdersorganisaties blijven verder met elkaar in gesprek over het thema toegankelijkheid en de inzet van ervaringsdeskundigheid. Er zijn nog geen concrete afspraken hierover gemaakt.

Een klimaatbestendige, groene, biodiverse en leefbare openbare ruimte

(A)

Naar een klimaatadaptieve stad

(D)

Onlangs is de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie geactualiseerd. In het najaar van 2025 is deze aan de raad voorgelegd. Deze agenda geeft een beeld van de vorderingen die we op het gebied van klimaatadaptatie hebben gemaakt en hoe we de aanpak in de komende jaren zullen vervolgen.

Een in het oog springend voorbeeld is de vergroening van het Croydonplein in Kronenburg. Dit is een van de belangrijkste knelpunten op het gebied van hitte in Arnhem.

We voeren de klimaatadaptatietoets uit

(I)

De klimaatadaptatietoets is in 2024 ingevoerd

We voeren het Lokaal hitteplan uit

(I)

Het lokaal hitteplan is gereed en treedt in werking wanneer een hittegolf optreedt

We vergroenen door projecten Openbare Ruimte en Mobiliteit

(I)

Bij alle onderhoudsactiviteiten en herinrichtingen benutten we de mogelijkheden om overbodige verharding te vervangen door groen. Dit zien we onder andere bij grote infrastructuurprojecten zoals de Velperweg en Onderlangs. Maar ook op kleine schaal vervangen we verharding door groen zoals bij de uitvoering van de wijkgroenagenda's.

We realiseren een koel netwerk

(I)

In de loop van 2024 is gestart met het Europese project 'Cool Cities'. Hierbij werken we samen met onze Europese partners aan de uitwerking en realisatie van een koel netwerk in de stad. Tegelijkertijd worden er in lopende projecten al schakels van dit netwerk gerealiseerd.

We stimuleren de bewoners om klimaatadaptieve maatregelen te nemen

(I)

Er wordt volop gebruik gemaakt van de groenblauwe subsidieregeling. In 2024 is een tussentijdse evaluatie met de raad gedeeld. Er is zoveel gebruik gemaakt van de subsidie dat in 2025 extra middelen beschikbaar zijn gesteld. Onlangs is besloten dat de subsidieregeling ook in de komende jaren zal worden voortgezet.

We zetten verharding om naar groen

(I)

Bij alle onderhoudsactiviteiten en herinrichtingen benutten we de mogelijkheden om overbodige verharding te vervangen door groen. Ook in het kader van de wijkgroenagenda's wordt veel groen toegevoegd in de directe woonomgeving.

Arnhems groen versterken

(D)

We werken hard aan het vergroenen van Arnhem. Van tegelwip acties in tuin en buurt, tot herinrichting van straat en wijk. Onderlangs, de Velperweg en de Hollandweg zijn sprekende voorbeelden van vergroenen. Uit de biodiversiteitsmonitoring blijkt dat Arnhem leefgebied is van gewone maar ook bijzondere en zeldzame planten en dieren. Vergroenen in de wijk sluit goed aan op de robuuste verbindingen met de parken en bossen.

We zorgen voor kwalitatief hoogwaardige bossen, natuurterreinen en stads- en wijkparken (herkenbare en duurzaam beheerde stad)

(I)

Deze ambities en inspanningen liggen op koers. Hier wordt op projectmatige wijze, in het groot onderhoud en/of in het dagelijks beheer, uitvoering aan gegeven.

Bijvoorbeeld in Park Westerveld zijn verpachte gronden teruggekomen in eigen beheer. Er zijn hagen, heggen, bomen en lanen aangeplant. Het beheer wordt natuurvolgend opgepakt.

Door het inzetten op zonering in onze bossen is er ruimte voor zowel de natuur als voor de recreant en ondernemers. Zie ook paragraaf kapitaalgoederen, onderdeel bossen en parken.

We vergroten de groenmassa van bomen (herkenbare stad)

(I)

Bij alle onderhoudsactiviteiten en herinrichtingen is boominclusief ontwerpen het uitgangspunt en benutten we de mogelijkheden om overbodige verharding rondom bomen te vervangen door groen, zodat bestaande bomen beter kunnen groeien. Op projecten wordt geïnvesteerd in duurzame groeiplaatsen van nieuwe bomen zodat deze oud en groot kunnen worden en planten extra bomen aan, zodat er sprake is van toename van groenmassa.

Op onze landbouwgronden brengen we natuur en landbouw in verbinding, voegen we natuur toe en gaan we over op natuurinclusieve landbouw (natuurvriendelijke stad)

(I)

Voor beide gebiedsprocessen is een gebiedsperspectief opgesteld, met daarin een visie hoe de landbouwgronden in deze gebieden te beheren op basis van landschappelijk systeemherstel met focus op herstel van bodem, waterhuishouding en biodiversiteit. Samen met de landbouwers in het gebied zijn bedrijfsplannen opgesteld die uitgevoerd gaan worden. De verpachte landbouwgronden in park Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem zijn teruggekomen in eigen beheer.

We vergroten onze kennis en verbeteren de biodiversiteit en het leefgebied van kenmerkende soorten (natuurvriendelijke stad)

(I)

De monitoring is in 2025 voortgezet. Zie de raadsbrief van 21 januari 2026, monitoring biodiversiteit via living labs

We hanteren een groennorm van 3-30-300 (groene en gezonde stad)

(I)

We hebben een eerste beeld van de mate waarin Arnhem voldoet aan de 3-30-300 regel. De norm houdt in dat elke inwoner vanuit zijn raam minimaal zicht heeft op 3 significante bomen, er 30% bladerdek in de wijk is en er binnen 300 meter van elke woning een stuk groen van minimaal 1 hectare aanwezig is. Mede aan de hand hiervan bepalen we de prioriteiten bij vergroening. We werken continu aan een verfijning van dit eerste beeld, waardoor een scherpere prioritering mogelijk wordt.

We stellen wijkgroenagenda's op (samenwerkende stad)

(I)

In de loop van 2026 werken we verder aan het opstellen van wijkgroenagenda's. Eind 2026 zal er voor elke wijk een wijkgroenagenda zijn. We werken tegelijkertijd aan de uitvoering van de wijkgroenagenda's die al gereed waren.

We voeren de campagne Andere Arnhemmers uit (samenwerkende stad)

(I)

Door de gemeente wordt bij monitoring van biodiversiteit en andere natuuronderzoeken veel data vergaard over aanwezigheid van bijzondere planten en dieren in de stad. Begin 2026 lanceren we een website Groen Arnhem, waar we deze data (of een deel daarvan) openbaar maken.

Aandacht voor dierenwelzijn	(A)
We verbeteren het leven van huisdieren	(D)
Arnhem zet zich in om het welzijn van huisdieren te verbeteren, met aandacht voor zowel preventie als ondersteuning. Dit doen we door goede opvang te faciliteren, ondersteuning te bieden aan huisdiereigenaren met een laag inkomen en te zorgen voor voldoende ruimte voor honden. Daarnaast helpen we inwoners die (tijdelijk) niet meer zelf voor hun huisdier kunnen zorgen. Daarmee streven we naar een stad waarin alle huisdieren passende zorg en een veilige leefomgeving hebben.	
We zorgen voor opvang van huisdieren waarvoor niet (meer) wordt gezorgd	(I)
Het nieuwe dierentehuis is in november 2025 geopend.	
We zorgen voor meer en/of betere uitlaatplekken	(I)
Vanuit een aantal wijken in Arnhem krijgen wij het signaal dat er te weinig bereikbare hondenlosloopplaatsen zijn. Eind 2025 hebben wij daarom drie nieuwe hondenlosloopgebieden aangewezen in Malburgen. Deze worden in de loop van 2026 gerealiseerd. In andere wijken onderzoeken wij nog de mogelijkheden voor uitbreiding.	
We geven ondersteuning aan eigenaren met een laag inkomen	(I)
De dierenartskostenregeling op de Gelrepas is aangepast om aantrekkelijker te zijn voor dierenartsen. Afgelopen jaar zijn er nieuwe dierenartspraktijken aangesloten bij de regeling, maar helaas zijn deze per 2026 weer gestopt. We blijven naar manieren zoeken om zoveel mogelijk dierenartsen aan de regeling mee te laten doen.	
We ondersteunen mensen die niet meer voor hun huisdier kunnen zorgen	(I)
Door samen met de Dierenbescherming te starten met het project Dierenbuddy, ondersteunen we mensen die niet meer volledig zelfstandig voor hun huisdier kunnen zorgen. Voor ondersteuners die bij bewoners over de vloer komen, ontwikkelen we een netwerkkaart. Hiermee hebben zij snel en gemakkelijk een overzicht van instanties die benaderd kunnen worden als een eigenaar niet meer goed voor zijn of haar huisdier kan zorgen.	
De leefomgeving van dieren in de gemeente Arnhem verbeteren	(D)
Verwijzen naar raadsbrief Uitvoeringsagenda dierenwelzijn (feb 2026)	
We zetten in op dynamische begrazing	(I)
Bij dynamische begrazing stimuleren we dieren in hun natuurlijk gedrag en leefwijze. Voor het inzetten van dynamische begrazing is in 2025 een pilot gestart. Voor de pilot werken we samen met drie lokale partijen.	
We verbeteren het vissenwelzijn	(I)
We hebben besloten geen nieuwe visrechten meer uit te geven op gronden in eigendom van de gemeente Arnhem. Ook breiden we viswateren in bestaande overeenkomsten niet uit. Het volledig verbieden van sportvissen is juridisch niet haalbaar gebleken.	
We verbinden en versterken de ecologische hoofdstructuur	(I)
In natuurgebied de Zuidelijke Uiterwaarden realiseren we de verbinding tussen natuurgebied Meinerswijk en de Bakenhof. We hebben de Visie Zuidelijke Uiterwaarden eind 2025 vastgesteld.	
Dierenwelzijn krijgt meer aandacht in onze communicatie	(D)
Bewustwording en informatie zijn essentieel om dierenwelzijn duurzaam te verbeteren. We ontwikkelen campagnes gericht op verantwoord huisdierbezit en activeren de organisaties van evenementen om na te denken over dierenwelzijn bij evenementen met dieren. In onze rol als inkoper zoeken we actief samenwerking met organisaties die dierenwelzijn vooropstellen. Ook signaleren we thema's die aandacht vragen, zoals hobbyjacht. Arnhem kiest er op deze manier voor om dierenwelzijn niet alleen in beleid, maar ook in communicatie en samenwerking stevig te verankeren.	
We helpen (potentiële) eigenaren met informatie over het houden van huisdieren	(I)
We zijn een voorlichtingscampagne voor het verantwoord houden van huisdieren gestart.	

We vragen aandacht voor hobbyjacht bij onze partners	(I)
---	------------

We hebben het onderwerp hobbyjacht besproken in onze gesprekken met Gelders Landschap en Kastelen.

We willen diervriendelijk inkopen	(I)
--	------------

In het nieuwe gemeentelijke inkoopbeleid is dierenwelzijn expliciet opgenomen.

We informeren organisatoren van evenementen over dierenwelzijn	(I)
---	------------

Het toetsen op dierenwelzijn bij evenementen is geen bevoegdheid van de gemeente. Wel wijzen we organisatoren van evenementen met dieren op de meldingsplicht bij de NVWA, zodat ook de landelijke handhaver tijdig op de hoogte is.

Een milieu- en gebruiksvriendelijke afvalinzameling	(A)
--	------------

We streven naar reductie van de hoeveelheid restafval	(D)
--	------------

Met betrekking tot de gestelde doelen kan het volgende worden gemeld:

- De gemiddelde hoeveelheid restafval in 2025 lag rond de 216 kg per inwoner per jaar. We zien geen daling in de afgelopen jaren. Daarmee liggen we voor deze ambitie dus niet op koers. De aanbesteding voor toegankelijke GFE-containers wordt naar verwachting en met vertraging in het tweede kwartaal 2026 afgerond. We gaan door met de voorbereidingen om in 2026 een stadsdekkend netwerk van verzamelcontainers uit te rollen. Dit verbetert de scheidingsmogelijkheden voor GFE wat zou kunnen leiden tot een vermindering van de hoeveelheid restafval.

- PBD(Plastic, Blik, Drankenkartons) maximaal 30% afkeur ligt op koers. In 2025 hebben we een goedkeurpercentage van 71% gerealiseerd. Daarnaast zijn de VNG-leden in juni 2025 akkoord gegaan met een onderhandelingsresultaat tussen gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven (Verpact). Dit resultaat heeft uiteindelijk geleid tot een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst waarvan de uitwerking in november 2025 gepubliceerd is. Eind 2025 zijn we begonnen met de duiding en het in kaart brengen van de implicaties van deze overeenkomst.

- Afvalstoffenheffing 95% kostendekkend ligt op koers.

De adviezen van het burgerberaad afval (2024) zijn verwerkt in de Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026. Op 17 december 2025 is de uitvoeringsagenda vastgesteld door de gemeenteraad. Uitvoering van de maatregelen kan plaatsvinden vanaf 2026.

In 2025 hebben we met afvalcoaches en toezichthouders bedrijven bezocht om ze verder te informeren over afvalcontracten en de verplichting uit de APV voor bedrijven om ook de omgeving schoon te houden. Dit traject is in 2025 verder doorgezet door onze toezichthouders afval. De stadsbrand van maart 2025 heeft extra aandacht gegenereerd over hoe om te gaan met (bedrijfs)afval in de binnenstad.

In 2024 heeft PreZero ons laten weten dat zij stoppen met de inzameling van huishoudelijk afval. Daarop zijn we in juli 2024 gestart met een verkenning naar een manier en vorm waarin we in de toekomst de afvalinzameling in Arnhem kunnen borgen tegen acceptabele condities en zo blijven voldoen aan onze wettelijke zorgplicht. In juli 2025 hebben wij de rapportages van de eerste fase van de verkenning aan de gemeenteraad verzonden. In september 2025 heeft het college het besluit genomen om te met andere gemeenten te gaan samenwerken in een publiek inzamelbedrijf. In november 2025 hebben we een toetredingsvoorstel ontvangen van NV ROVA Holding en op 16 december 2025 heeft het college besloten positief te reageren op dit voorstel, aandeelhouder te worden van NV ROVA Holding en de uitvoering van 1 juli 2027 in Arnhem door ROVA te laten verzorgen. Op 17 maart 2026 heeft het college dit voorgenomen besluit omgezet in een definitief besluit.

We gaan door met beleidsontwikkeling gericht op afvaleducatie	(I)
--	------------

Begin 2024 heeft het college een evaluatie van het afvalbeleid naar de raad gestuurd. Uit deze evaluatie en de kwartaalrapportages afval blijkt dat de doelstelling van 30kg restafval per inwoner per jaar in 2025 niet binnen bereik ligt.

In 2024 heeft het eerste Arnhemse burgerberaad over afval plaatsgevonden. De deelnemers hebben uiteindelijk met elkaar 28 adviezen uitgebracht aan de gemeente over hoe wij de hoeveelheid afval van inwoners, bedrijven en instellingen kunnen verminderen. Deze adviezen zijn in 2024 (december) getoetst op juridisch en praktische

haalbaarheid en financiële aspecten zijn in kaart gebracht. In 2025 zijn de adviezen verwerkt in de Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026. Deze agenda is ondertussen vastgesteld.

In de hotspot aanpak blijven we werken aan een schoner Arnhem. Participatie en betrokkenheid van onze inwoners in zowel het ontwikkelen van de aanpak als de uitvoering staat daarbij centraal en is essentieel.

In 2026 loopt de Afvalkoers Arnhem Schoner 2022-2026 af. Nieuwe instrumenten kunnen een plek krijgen in nieuw op te stellen beleid.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Omvang huishoudelijk afval	160,40	195	199,10	216,20	

Eenheid: Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg per inwoner).

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

We willen Arnhem schoner maken (D)

De aanpak wordt voortgezet. De resultaten laten op een aantal plekken een verbetering van het beeld zien. De hotspotaanpak draait om gedragsverandering en dat vraagt een lange adem. Concreet resultaat is nu al wel dat we echt samen met inwoners deze problematiek aangaan.

We pakken hotspots en zwerfafval aan (I)

Als eerste pijler van een schonere woonomgeving zien wij de aanpak van “hotspots” (locaties waar meer dan éénmaal per week afval bij of naast de containers wordt geplaatst). De tweede pijler van een schone woonomgeving is de aanpak van zwerfafval in de openbare ruimte.

Hiertoe zijn en worden de volgende maatregelen ingezet:

- De zwerfafvalparaplu is opgezet en te vinden op www.arnhemschoner.nl. In 2025 is gewerkt aan het verder uitbreiden van de paraplu en het toevoegen van nieuwe content waardoor de site nu meer en levendigere informatie biedt aan inwoners en initiatieven op het gebied van zwerfafval.

- Een hotspots-aanpak is opgezet en inmiddels zijn we op 20 hotspots aan de slag. De resultaten laten in een aantal gevallen een verbetering van het beeld zien. Helaas zien we ook hotspots die ook na de interventies geen verbetering laten zien. De aanpak draait om gedragsverandering en dat vraagt een lange adem. Concreet resultaat is nu al wel dat we echt samen met inwoners deze problematiek aangaan.

- Wijkinitiatieven in de vorm van opruimdagen zijn en worden ondersteund. De adviezen van het burgerberaad uit 2024 ondersteunen deze lijn en in 2025 is dit advies dan ook overgenomen en verwerkt in de uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026 die op 17 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

- De milieubak maakt structureel deel uit van onze inzamelstructuur. Het burgerberaad adviseerde in 2024 om deze te intensiveren. Dit is zo overgenomen in de uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026 die op 17 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

- Op beide afvalbrengstations is een brenghoek voor nog bruikbare spullen ingericht welke beheerd wordt door kringloopbedrijf 2Switch. Deze loopt steeds beter.

Wat heeft het gekost

	Rekening	Begroting 2025		Rekening	
	2024	Primitief	Definitief	2025	Afwijking
Bedragen x € 1.000					
Middelen					
Lasten	49.703	57.253	60.545	55.395	5.150
Baten	50.602	52.371	55.486	55.686	200
Saldo lasten en baten	899	-4.882	-5.059	291	5.350
Toevoegingen aan reserves	15.436	1.289	2.612	6.851	-4.238
Onttrekkingen aan reserves	16.679	10.143	16.441	15.722	-719
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.243	8.853	13.829	8.872	-4.957
Gerealiseerd resultaat	2.142	3.972	8.770	9.163	393

Toelichting financiële afwijkingen

Portefeuilleonderdeel	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/BR
Lasten	4.569	V			
Wonen	1.475	V	Wet goed verhuurschap verhuurverordening	I	AR
Afval	1.150	V	Afvalbeheer en afvalinzameling	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	1.015	V	Klimaatadaptatieve maatregelen	I	BR
Openbare ruimte	811	V	Speelvoorziening De Leuke Linde	I	BR
Wonen	780	V	Wonen	I	BR
Openbare ruimte	682	V	Rentelasten riolering	I	AR
Wonen	600	V	Huisvesting bijzondere doelgroepen	I	BR
Openbare ruimte	421	V	Riolering onderhoud en beheer	I	AR
Wonen	417	V	Nationaal Programma Arnhem Oost algemeen	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	360	V	Onderhoud Spoorzone-gebied	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	337	V	Nationaal Programma Arnhem Oost Onderhoudsniveau verhogen	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	336	V	Onderhoudskosten museumpark	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	174	V	Uitvoeringsplan groenfonds	I	BR
Afval	-330	N	Afvalstoffenheffing	I	AR
Openbare ruimte	-503	N	Havenbeheer (zie ook baten)	I	AR
Stedel ontw. ruimt ord. omgevingswet	-523	N	Stedenbouw	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-733	N	Vergroenen Presikhaaf	I	BR
Wonen	-1.900	N	Subsidies wonen	I	AR
Baten	53	V			
Wonen	1.900	V	Subsidies wonen	I	AR
Openbare ruimte	593	V	Havenbeheer (zie ook lasten)	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	477	V	Vergroenen Presikhaaf	I	BR
Afval	470	V	Afvalstoffenheffing	I	AR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-273	N	Klimaatadaptatieve maatregelen	I	BR
Openbare ruimte	-468	N	Speelvoorziening De Leuke Linde	I	BR
Wonen	-1.046	N	Nationaal Programma Arnhem Oost Kansrijke Wijk	I	AR
Wonen	-1.600	N	Wet goed verhuurschap verhuurverordening	I	AR
Toevoegingen aan reserves	-3.627	N			
Groen en klimaatadaptie in de stad	-174	N	Uitvoeringsplan groenfonds	I	BR
Openbare ruimte	-229	N	Speelvoorziening De Leuke Linde	I	BR
Wonen	-260	N	Wet goed verhuurschap verhuurverordening	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-337	N	Nationaal Programma Arnhem Oost Onderhoudsniveau verhogen	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-360	N	Onderhoudstaakstelling Spoorzone-gebied	I	BR

Wonen	-600	N	Huisvesting bijzondere doelgroepen	I	BR
Wonen	-780	N	Wonen	I	BR
Wonen	-887	N	Nationaal Programma Arnhem Oost algemeen	I	BR
Onttrekkingen aan reserves	-397	N			
Wonen	413	V	Nationaal Programma Arnhem Oost algemeen	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	268	V	Vergroenen Presikhaaf	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-336	N	Onderhoud museumpark	I	BR
Groen en klimaatadaptie in de stad	-742	N	Klimaatadaptieve maatregelen	I	BR

Wet goed verhuurderschap, verhuurderverordening

Bij de invoering van de verhuurdervergunningen is een inschatting gemaakt van de totale opbrengsten uit leges en verdeeld over de jaren, met een piek in 2025 en 2026 in verband met de gestelde termijn van aanvragen. Het aantal vergunningsaanvragen loopt erg achter dan wat verwacht was in 2025. Hierdoor is er een nadeel van € 1,6 miljoen in de baten gerealiseerd.

Door het lage aantal aanvragen is ook de benodigde capaciteit niet volledig ingezet, daarmee zijn de lasten € 1,5 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Voor zover de niet bestede middelen niet uit de leges worden gedekt wordt dit voordeel toegevoegd aan de bestemmingsreserve volkshuisvesting ter dekking van toekomstige vergunningsaanvragen. Dit leidt tot een nadeel van € 0,3 miljoen in de toevoegingen aan reserves.

Afvalbeheer en afvalinzameling

Er is een voordeel van € 1,1 miljoen op afval gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal kosten lager zijn uitgevallen dan verwacht doordat door de opgenomen acties in de uitvoeringsagenda Schoner Arnhem door latere besluitvorming nog niet opgestart zijn. Daarnaast is er een half jaar langer gebruik gemaakt van het aflopende GFE contract waardoor de kosten lager zijn uitgevallen. Tenslotte zijn de kosten voor beheer en onderhoud van de ondergrondse verzamelcontainers lager uitgevallen.

Klimaatadaptieve maatregelen

In de periode 2023-2027 is € 12,5 miljoen beschikbaar voor klimaatadaptieve maatregelen, waarvan voor 2025 een inzet van € 1,5 miljoen is begroot: € 0,8 miljoen voor groen-blauwe subsidieregeling en € 0,7 miljoen voor overige maatregelen. In 2025 is voor € 0,5 miljoen aan groen-blauwe subsidies verstrekt en hoefde € 0,3 miljoen van het jaarbudget niet te worden ingezet. Ook op de overige klimaatadaptieve maatregelen werd een onderbesteding van € 0,4 miljoen gerealiseerd. Dit voordeel is met name ontstaan door verrekening van een rijksbijdrage voor de maatregel 'groene lint Malburgen'.

De onderbesteding in 2025 is verrekend met de bestemmingsreserve Klimaatadaptatiefonds.

Speelvoorziening De Leuke Linde

Het opknappen van de speelvoorziening De Leuke Linde is nog niet afgerond en loopt door naar 2026. Tegenover een voordeel op de lasten € 0,8 miljoen staat in 2025 een nadeel op de baten van € 0,5 mln. Het restant is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Volkshuisvesting Arnhem Oost.

Wonen

Het jaar 2025 heeft voornamelijk in het teken gestaan van verdere beleidsontwikkelingen en voorbereiding van acties zoals vastgelegd in het plan beter benutten bestaande voorraad, bescherming huurders, collectieve wooninitiatieven, verdeling en huisvesting bijzondere doelgroepen. Doordat de nadruk vooral op analyse, uitwerking en het opstarten van trajecten lag zal de operationele uitvoering pas vanaf 2026 volgen, daarom zijn niet alle middelen benut in 2025. Het voordeel op de lasten van € 0,8 miljoen wordt met de reserve volkshuisvesting verrekend, wat tot een even hoog nadeel in de toevoegingen aan reserves leidt.

Rentelasten riolering

Voor de verklaring van het voordeel op de rentelasten (€ 0,7 miljoen) wordt verwezen naar de toelichting op de financiële afwijkingen van het onderdeel 'vaste en vlottende financiering' in het programma Bestuur, dienstverlening en financiën.

Huisvesting bijzondere doelgroepen

Bij huisvesting bijzondere doelgroepen zijn de lasten voor de projecten Anders wonen en Pilot woningdelen lager door nog niet uitgegeven kosten. Deze kosten worden nog verwacht bij deze projecten voor verdere herinrichting en bestendiging van de projecten. Deze niet bestede middelen worden toegevoegd aan de reserve Huisvesting Bijzonder Doelgroepen. Dit leidt tot een voordeel op de lasten van € 0,6 miljoen en een even hoog nadeel op de toevoeging aan reserves.

Riolering onderhoud en beheer

In 2025 is € 0,6 miljoen minder besteed dan begroot. Er is een efficiencyvoordeel behaald van € 0,2 miljoen door lagere energiekosten voor de gemalen en lagere kosten voor de aanbesteding van het riolering beheersysteem. Daarnaast is een aanvullend voordeel van € 0,4 miljoen ontstaan, doordat geplande werkzaamheden niet zijn uitgevoerd. Dit als gevolg van capaciteitstekorten bij aannemers en afstemming met onderaannemers. Daarnaast is de tweede fase voor het opstellen van het Water- en rioleringsprogramma later gestart. Deze loopt door in 2026. De kostendekkendheid van de rioolheffing is in 2025 met 101% hoger uitgekomen dan de wettelijke norm van maximaal 100%. Het BBV schrijft voor dat, voor zover deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat werkzaamheden en investeringen niet zijn uitgevoerd, een voorziening moet worden gevormd. Voor 2025 betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 180.146. Deze voorziening wordt ingezet voor toekomstige kosten van het product riolering.

Nationaal Programma Arnhem Oost - Algemeen

Bij enkele fysieke projecten in Arnhem Oost, zoals bij Ontwikkelperspectief Malburgen en de Inpondingsregeling, is in 2025 minder geld uitgegeven dan gepland. Daarnaast zijn er binnen de algemene projectkosten zowel meevallers als tegenvallers. Deze financiële resultaten worden verrekend via de bestemmingsreserve Arnhem Oost.

Onderhoud Spoorzone-gebied

De stad Arnhem groeit en om de openbare ruimte te kunnen blijven onderhouden wordt ieder jaar indicatief berekend hoeveel aanvullende middelen noodzakelijk voor onderhoud, beheer en vervanging. Doordat de kosten van groot onderhoud in het Spoorzone-gebied de eerste jaren na oplevering nog beperkt zijn, wordt gedurende deze periode een deel van de extra beschikbaar gestelde onderhoudsmiddelen gereserveerd voor de ontwikkeling van het gebied. In 2025 is € 360.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Spoorzone-Oost.

Nationaal Programma Arnhem-Oost - Onderhoudsniveau verhogen

Er wordt geïnvesteerd in zichtbaar schonere wijken als onderdeel van Nationaal Programma Arnhem-Oost. In 2025 is € 0,3 miljoen minder besteed dan begroot. Het jaar 2025 is met name gebruikt voor verkenning en het starten van pilots in één gebied. In 2026 volgt uitrol naar de overige gebieden binnen Arnhem-Oost. De onderbesteding is verrekend met de bestemmingsreserve Arnhem-Oost en wordt vanaf 2026 ingezet voor het vervolgtraject.

Onderhoudskosten museumpark

Voor 2025 was een onttrekking uit de bestemmingsreserve begroot om de kosten van onvoorziene onderhoudswerkzaamheden aan het Museumpark te dekken. Doordat de werkzaamheden niet in 2025 zijn uitgevoerd als gevolg van veranderend inzicht en vertraging, is de gereserveerde € 0,3 miljoen niet besteed. Deze middelen blijven in de bestemmingsreserve beschikbaar voor uitvoering van werkzaamheden in komende jaren.

Uitvoeringsplan Groenfonds

Een aantal groenprojecten (inrichting park Laarkwartier, Zeegbos en hoogwatervluchtplaats) is vertraagd en doorgeschoven naar 2026. De onderbesteding in 2025 van € 174.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Groenfonds, zodat de middelen voor de uitvoering in 2026 beschikbaar blijven.

Afvalstoffenheffing

De afwijking in de opbrengsten en in de kosten voor vermindering van de afvalstoffenheffing (correctie op de opbrengsten) moeten in samenhang worden beoordeeld. Per saldo leidt dit tot een voordelig resultaat van € 140.000, dat te verklaren is door een hoger aantal huishoudens dan waar bij de tariefberekening van is uitgegaan en door meeropbrengsten uit nog opgelegde aanslagen over 2024.

Havenbeheer

In de Arnhemse haven liggen enkele schepen ten behoeve van de opvang van vluchtelingen. Dit zorgt voor extra kosten (met name energieverbruik) welke volledig wordt doorberekend aan de opvanginstanties. In de begroting was hier geen rekening mee gehouden, waardoor zowel aan de lasten- als batenkant een afwijking is ontstaan.

Stedenbouw

Er is een nadeel van € 0,5 miljoen gerealiseerd vanwege extra benodigde capaciteit op stedenbouw. De benodigde capaciteit was nodig om de grote vraag op stedenbouwkundige inzet op projecten te beantwoorden. Daar staat tegenover dat binnen begrotingsprogramma Bestuur, dienstverlening en financiën een even groot voordeel is gerealiseerd op rendabele projecten waar deze inzet op heeft plaatsgevonden. Dit voordeel is daar niet apart vermeld.

Vergroenen Presikhaaf (als onderdeel van volkshuisvesting Arnhem-Oost)

Vanuit de specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting Arnhem-Oost zijn middelen ontvangen voor het vergroenen van de wijk Presikhaaf. Fasering in de voortgang heeft geleid tot afwijkingen op de geraamde lasten (- € 0,7 miljoen) en baten (+ € 0,5 miljoen) in 2025. Het saldo van de lasten en baten 2025 is afgedekt door een extra onttrekking uit de bestemmingsreserve Volkshuisvesting Arnhem-Oost.

Subsidies wonen

Er wordt door een drietal uitstaande subsidies een nadeel van € 1,9 miljoen op de lasten en een even hoog voordeel op de baten gerealiseerd. Dit betreffen de uitstaande subsidies voor de woondeal (€ 0,4 miljoen), startbouwimpuls (€ 1,1 miljoen) en steengoed benutten (€ 0,4 miljoen)

Nationaal Programma Arnhem Oost - Kansrijke Wijk

Binnen de specifieke uitkering (spuk) Kansrijke Wijk is in 2025 minder uitgegeven dan gepland. Bij de projecten binnen de programma's Onderwijs en Participatie en Armoedebestrijding komt dit neer op een totale onderbesteding van € 1,0 miljoen. Zie de toelichting bij deze programma's. Dit lagere gebruik van middelen leidt tot een nadeel binnen dit programma Wonen en Leefomgeving, omdat hier de volledige SPUK-bijdrage van het Rijk is begroot. De middelen zelf blijven echter beschikbaar: het gaat om geormerkt Rijksgeld dat niet vervalt. Dat betekent dat Arnhem deze gelden in 2026 alsnog kan inzetten, mits dit gebeurt binnen de voorwaarden van de regeling Kansrijke Wijk.

Met wie werken we samen

Verbonden partijen

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Lingezen

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Partners

Wonen

- Woningcorporaties;
- Particuliere verhuurders;
- Beleggers/ontwikkelaars;
- Provincie Gelderland;
- Ministerie van BZK;
- Zorgpartijen.

Openbare ruimte

- Wijkteams;
- Schouwgroepen en belangengroepen;
- Waterschappen;
- Grondeigenaren (onder andere woningcorporaties, provincie, Hoge Veluwe, Gelders Landschap, Staatsbosbeheer);
- Groen Forum;
- Klimaatbestendig Arnhem;
- Triple Helix partners.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

Beleidskaders

Wonen

- Woonvisie 2024;
- Nota wonen en zorg 2022
- Huisvestingsverordening;
- Leegstandsverordening
- Beleidsregels zelfbewoningsplicht
- Beleidsregels arbeidsmigranten
- Doelgroepenverordening
- Stadsakkoord 2022
- Facet bestemmingsplan Woningsplitsing en Verkamering;
- Woondeal 2.0 Regio Arnhem- Nijmegen.

Openbare ruimte

- [Structuurvisie 2020-2040](#);
- [Groenvisie 2017-2035](#);
- [Bomenplan Arnhem](#);
- [Visie Dierenwelzijn 2021-2030](#);
- [Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2024-2025](#)
- Nota Ruimte voor de Jeugd (Spellennota) 2010 - 2020;
- [Initiatiefvoorstel Groene Speelplaatsen](#);
- [Aanpak wateroverlast Arnhem Noord 2015](#).
- [Strategie klimaatadaptatie Arnhem 2020 - 2030](#);
- [Afvalkoers 2022-2026](#) Arnhem Schoner.

Paragrafen

De paragrafen vormen een 'dwarsdoorsnede' van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Een aantal paragrafen is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht voorgeschreven.

In de paragrafen worden kaderstellende beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. De paragrafen geven daarmee belangrijke aanvullende informatie over de meerjarige financiële positie van de gemeente. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de paragrafen verschilt per onderwerp.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Risicomanagement en weerstandsvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Investerings
9. Subsidies
10. Integriteit
11. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Lokale heffingen

De gemeente legt heffingen op. Die zijn onder te verdelen in algemene belastingen en retributies. Bij algemene belastingen is sprake van een gedwongen bijdrage, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover hoeft te staan. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Voorbeelden zijn de onroerendezaakbelasting (OZB), parkeerbelasting en toeristenbelasting. Retributies vallen uiteen in bestemmingsheffingen, leges en rechten. Bij bestemmingsheffingen zijn de opbrengsten bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. De riool- en afvalstoffenheffing zijn bestemmingsheffingen. Bij leges en rechten wordt er door de overheid een individuele tegenprestatie tegenover de bijdrage gesteld.

Uitgangspunten van beleid

OZB

- De onroerende-zaakbelasting (OZB) heeft met de WOZ-waarde een grondslag met een lasten verdelende werking. Zo geldt voor eigenaren van woningen en bedrijfsgebouwen en huurders van bedrijfsgebouwen: hoe hoger de waarde van de woning / het gebouw, des te hoger de te betalen belasting.
- Elk jaar is een herwaarderingsjaar. Dat betekent dat de WOZ-waarden gebaseerd worden op een nieuwe waardepeildatum. De WOZ-waarde is een zo goed mogelijke schatting van de mogelijke verkoopprijs op de waardepeildatum. Om te voorkomen dat de opbrengsten OZB te hoog of te laag worden, wordt de gemiddelde waardeontwikkeling gecompenseerd door een tariefswijziging.
- De OZB-opbrengsten, exclusief areaalontwikkeling, worden jaarlijks met 5 procent verhoogd. Dit betekent dat de gemiddelde (verwachte) lastenstijging OZB ook 5 procent per jaar is. De daadwerkelijke waardeontwikkeling kan afwijken van de waardeontwikkeling waar voor de tariefberekening van is uitgegaan. Met als gevolg dat ook de gemiddelde lastenstijging af kan wijken van de 5 procent. Voor belastingjaar 2025 is dit voor woningen het geval. De gemiddelde waardestijging is net iets hoger uitgekomen dan bij de tariefberekening werd verwacht, waardoor een huishouden met een koopwoning in 2025 (gemiddeld) te maken heeft gehad met iets hogere lasten OZB dan waar rekening mee werd gehouden. In 2026 wordt deze afwijking gecorrigeerd met een (verwachte) gemiddelde lastenstijging van minder dan 5 procent, zodat over een langere periode bezien de lastenontwikkeling OZB gemiddeld 5 procent per jaar is
- Voor de OZB voor niet-woningen geldt een verhouding van 80%-20% voor respectievelijk eigenaar en gebruiker.

Rioolheffing

- Net zoals de OZB heeft de rioolheffing met de WOZ-waarde een grondslag met een lasten verdelende werking. De rioolheffing volgt de jaarlijkse herwaardering voor de OZB.
- Het uitgangspunt bij de tarieven van de rioolheffing is volledige kostendekkendheid. Oftewel: de begrote opbrengsten uit rioolheffing zijn (vrijwel) gelijk aan de begrote kosten voor de gemeentelijke watertaken voor afval-, hemel- en grondwater. Voor een verdere toelichting op de kostendekkendheid van de rioolheffing in 2025 wordt verwezen naar het onderdeel [Kostendekkendheid bestemmingsheffingen](#) in deze paragraaf.

Afvalstoffenheffing

- Bij de afvalstoffenheffing wordt een relatie gelegd tussen de mate van gebruik en de belasting die iemand betaalt. Daarom werken we bij de afvalstoffenheffing met twee tarieven, één voor eenpersoonshuishoudens en één voor meerpersoonshuishoudens.
- De (begrote) kostendekkendheid van de tarieven van de afvalstoffenheffing wordt stapsgewijs verhoogd naar 95 procent in 2026. Voor een verdere toelichting op de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in 2025 wordt verwezen naar het onderdeel [Kostendekkendheid bestemmingsheffingen](#) in deze paragraaf.

Parkeerbelasting

De tarieven voor parkeren op straat en in de gemeentelijke parkeergarages zijn in 2025 verhoogd met gemiddeld € 1,00 per uur.

Toeristenbelasting

De tarieven van de toeristenbelasting zijn in 2025 verhoogd met € 1,00 per overnachting.

Leges

De tarieven voor paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten en rijbewijzen zijn in 2025 verhoogd met de stijging van de af te dragen rijksleges en de stijging van de gemeentelijke leges. Voor de overige leges geldt dat de tarieven in 2025 zijn verhoogd met 3,45 procent (geraamd CPI 2025).

Belangrijke ontwikkelingen

Voormeldingen (raadsbrief)

In de zomer van 2025 zijn we gestart met het werken met 'voormeldingen' voor de WOZ (Waardering onroerende zaken). Dat betekent dat we actief woningeigenaren benaderen voor informatie over een aantal kenmerken van hun woning. Hierbij gaat het bijvoorbeeld over de staat van onderhoud van de badkamer en de keuken, welk type glas er in de woning zit, of er een kelder aanwezig is en of er gebreken zijn aan de woning. Door woningeigenaren invloed te geven op (een deel van) de basisgegevens die nodig zijn om de WOZ-waarde te bepalen hopen we als gemeente een beter beeld te krijgen van de betreffende woningen. De verwachting is dat dit de acceptatie van de WOZ-waarde verhoogt en het aantal bezwaar- en beroepszaken (verder) vermindert. We anticiperen hiermee ook op landelijke wetgeving waardoor deze uitvraag naar verwachting verplicht wordt.

In totaal gaat het om circa 24.000 woningen, waarvan de eigenaar één keer in de vier jaar aangeschreven gaat worden met het verzoek om via de digitale belastingbalie vragen over de kenmerken van hun woning te beantwoorden. Dat betekent dat we vanaf dit jaar dus jaarlijks ongeveer 6.000 woningeigenaren gaan aanschrijven. Woningeigenaren zijn niet verplicht om mee te werken.

Brede rioolheffing (raadsbrief)

We onderzoeken of wijziging van de systematiek van rioolheffing naar een 'brede' rioolheffing wenselijk en haalbaar is. Bij een brede rioolheffing wordt het hebben van een aansluiting op of het afvoeren van (vuil) water via de gemeentelijke riolering als grondslag voor de rioolheffing losgelaten. Er bestaat dan geen directe relatie (meer) tussen het opleggen van een heffing enerzijds en het feitelijk gebruik anderzijds. Het onderzoek naar de mogelijkheid van een brede rioolheffing is naar verwachting na de zomer van 2026 gereed. Mogelijk dat de uitkomsten te zijner tijd leiden tot voorstellen aan de raad voor het aanpassen van de verordening met betrekking tot rioolheffing.

WOZ-bezwaren

Het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde lag in 2025 fors lager dan in piekjaar 2023 en ook lager dan in 2024. De minder sterke waardeverhoging is daarvoor waarschijnlijk een belangrijke oorzaak. Daarnaast hebben de per 1 januari 2024 ingevoerde maatregelen om de rol van de no-cure-no-pay bureaus in te perken mogelijk hun effect. De komende jaren zal duidelijk worden op welk niveau het aantal WOZ-bezwaren zich structureel zal ontwikkelen.

Opbrengsten van de lokale heffingen

Opbrengsten lokale heffingen	Realisatie 2024	Begroting 2025 def	Realisatie 2025	Afwijking 2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Belastingen				
OZB	60.336	64.092	64.343	251
Parkeerbelasting	12.624	14.553	13.328	-1.225
Toeristenbelasting	1.631	2.031	1.997	-34
Subtotaal	74.591	80.676	79.667	-1.008
Heffingen				
Afvalstoffenheffing	23.305	25.286	25.424	139
Rioolheffing	17.478	17.846	17.881	35
Bedrijveninvesteringszones	119	241	223	-18
Subtotaal	40.902	43.372	43.528	156
Leges				
Algemene dienstverlening				
Publieke dienstverlening en burgerlijke stand	3.637	3.190	3.745	556
Parkeren en verblijfsrechten	61	112	107	-5
Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet				
Omgevingswet	4.309	3.793	5.157	1.364

Dienstverlening APV en Europese dienstenrichtlijn

Horeca	105	195	108	-87
Evenementen en markten	74	135	66	-69
Kabels en leidingen en telecommunicatie	325	336	192	-144
Overige leges Europese dienstenrichtlijn	5	1.625	6	-1.620
APV en overige bepalingen	122	83	76	-7
Subtotaal	8.638	9.469	9.457	-12
Rechten				
Scheepvaartrechten	293	536	496	-40
Reinigingsrechten	43	53	50	-3
Subtotaal	336	589	546	-43
Totaal	124.467	134.106	133.199	-907

De in bovenstaande tabel opgenomen (begrote) opbrengsten betreffen de opbrengsten na vermindering en vernietiging van aanslagen.

OZB

De opbrengsten OZB zijn € 251.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is te verklaren door een iets hogere waarde van woningen dan waar rekening mee werd gehouden en door meeropbrengsten uit nog opgelegde aanslagen over 2023 en 2024. Deze meeropbrengsten uit voorgaande jaren zijn te verklaren doordat eind 2024 een (te) voorzichtige inschatting is gemaakt van de nog op te leggen bedragen voor objecten waarvan op dat moment nog geen waarde bekend was.

Parkeerbelasting

Per 1 januari 2025 zijn de parkeertarieven verhoogd. Het afgelopen jaar is gebleken dat deze relatief forse verhoging ertoe heeft geleid dat er minder parkeertickets zijn verkocht en ook dat er minder lang werd geparkeerd. Hierdoor zijn de parkeeropbrengsten voor het straatparkeren in totaal € 1,4 mln. lager uitgevallen dan begroot. Daarbij zien we dat dit effect het grootste was in het begin van het jaar.

Leges publieke dienstverlening en burgerlijke stand

De opbrengsten uit leges publieke dienstverlening en burgerlijke stand zijn € 556.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten van leges voor paspoorten (paspoortpiek) en wordt gedempt door lagere opbrengsten van leges voor ID-kaarten. De meeropbrengsten moeten grotendeels als rijksleges worden afgedragen aan het Rijk.

Leges Omgevingswet

De legesopbrengsten zijn € 1,4 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het verlenen van vergunningen voor twee zeer grote bouwprojecten; een woningbouwproject en de vernieuwing van het Stadstheater.

Overige leges Europese dienstenrichtlijn

Bij de invoering van de verhuurdervergunning is een inschatting gemaakt van de totale opbrengsten uit leges en verdeeld over de jaren, met een piek in 2025 en 2026 in verband met de gestelde termijn van aanvragen. Het aantal vergunningsaanvragen loopt erg achter op wat verwacht was voor 2025. Hierdoor zijn de gerealiseerde opbrengsten € 1,6 miljoen lager dan begroot.

Kwijtschelding

Kwijtschelding	Realisatie 2024	Begroting 2025 def	Realisatie 2025	Afwijking 2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB	2.142	2.150	2.100	50
Totaal	2.142	2.150	2.100	50

Particulieren en kleine zelfstandigen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is het zogenaamde gecorrigeerde inkomen lager uitvalt dan 100 procent van het bijstandsniveau. Ook wordt gekeken

naar het vermogen van de inwoner, onder andere de vrij te laten financiële middelen. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de (on)roerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Arnhem vult hierbij de beleidsvrijheid die er is voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen zo ruim mogelijk in.

Kostendekkendheid bestemmingsheffingen

In de gemeentewet (artikel 229b, lid 1) is opgenomen dat de tarieven die worden geheven voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing maximaal kostendekkend mogen zijn. Dit betekent dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten. Zo wordt voorkomen dat de gemeente 'winst' maakt op deze heffingen en met de ontvangen specifieke belastingen ook andere gemeenteactiviteiten financiert. Het gaat bij de kostendekkendheid om begrote bedragen, omdat op het moment van het vaststellen van de tarieven alleen nog de verwachtingen bekend zijn. De gerealiseerde mate van kostendekkendheid kan afwijken van wat geraamd werd, doordat de kosten of opbrengsten hoger of lager uitvallen dan begroot.

Hieronder wordt inzicht gegeven in de berekening van de begrote en gerealiseerde kostendekkendheid van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. De opbrengsten in de berekeningen van de kostendekkendheid wijken af van de opbrengsten gepresenteerd bij onderdeel [Opbrengsten van de lokale heffingen](#) in deze paragraaf. Dit verschil is te verklaren doordat de kosten voor vermindering en vernietiging in het onderdeel Opbrengsten van de lokale heffingen gesaldeerd zijn met de (bruto) opbrengsten, terwijl deze kosten in de berekening van de kostendekkendheid onder de kosten van het taakveld zijn opgenomen. Voor de berekening van de kostendekkendheid geven beide werkwijzen dezelfde uitkomst.

Kosten **van** **overhead**

Kosten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende activiteit, maar dat gaat niet altijd. Bijvoorbeeld bij de kosten van huisvesting, (algemene) communicatie en bestuursondersteuning. Dit zijn overheadkosten; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze definitie van overheadkosten is vastgelegd in het BBV. Welke kosten de gemeenten als overheadkosten moeten zien, is dus in regelgeving vastgelegd. Gemeenten zijn wel vrij in de keuze van de methodiek voor toerekening van overheadkosten aan de lokale heffingen. Bij de gemeente Arnhem rekenen we de kosten van overhead aan de heffingen toe met behulp van een opslag op de ingezette uren (artikel 21 Financiële verordening)

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengsten uit rioolheffing mogen alleen ingezet worden voor de kosten voor de gemeentelijke watertaken voor afval-, hemel- en grondwater.

De gerealiseerde kostendekkendheid is met 101% hoger dan de (primitief) begrote kostendekkendheid van 97%. De opbrengsten hebben zich ontwikkeld in lijn met de begroting. Het kostenniveau ligt echter € 1,3 miljoen lager dan begroot, te verklaren door:

- Een rentevoordeel op de kapitaallasten van € 0,7 miljoen.
- Een efficiencyvoordeel van € 0,2 miljoen door lagere energiekosten voor de gemalen en lagere kosten voor de aanbesteding van het riolerings beheersysteem.
- Een voordeel van € 0,4 miljoen doordat geplande werkzaamheden niet zijn uitgevoerd. Dit als gevolg van capaciteitstekorten bij aannemers en afstemming met onderaannemers. Daarnaast is de tweede fase voor het opstellen van het Water- en rioleringsprogramma later gestart. Deze loopt door in 2026.

De kostendekkendheid van de rioolheffing is in 2025 met 101% hoger uitgekomen dan de wettelijke norm van maximaal 100%. Het BBV (artikel 44 lid 2) verplicht om, voor het bedrag dat deze overschrijding te verklaren is doordat een deel van de begrote werkzaamheden en investeringen niet is uitgevoerd, een voorziening te vormen. Voor 2025 betekent dit een toevoeging aan de voorziening van bijna 0,2 miljoen. De voorziening zal aangewend worden voor toekomstige kosten van het product riolering.

Kostendekkenheid rioolheffing	Begroting 2025 primitief	Jaarrekening 2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Kosten Taakveld(en),incl (omslag) rente	16.078	15.357
Inkomsten taakveld(en), excl.heffingen	-	-
Netto kosten taakvelden	16.078	15.357

Toe te rekenen kosten:		
Overhead	768	812
BTW	1.778	1.733
Totale kosten	18.623	17.903
Opbrengst rioolheffing	18.096	18.083
Dekkingspercentage	97%	101%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengsten uit afvalstoffenheffing mogen alleen ingezet worden voor kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

De gerealiseerde kostendekkendheid is met 97% hoger dan de begrote kostendekkendheid van 94%.

De kosten vallen lager uit, doordat de opgenomen acties in de uitvoeringsagenda Schoner Arnhem door latere besluitvorming niet in 2025 opgestart zijn. Daarnaast is er een half jaar langer gebruik gemaakt van het aflopende GFE-contract waardoor de kosten lager zijn uitgevallen. Tenslotte zijn de kosten voor beheer en onderhoud van de ondergrondse verzamelcontainers lager uitgevallen. Tegenover deze lagere lasten staan ruim € 0,3 miljoen hogere kosten voor vermindering van de afvalstoffenheffing, waardoor per saldo het kostenniveau €0,4 miljoen lager ligt dan (primitief) begroot.

De gerealiseerde bruto opbrengsten zijn bijna € 0,5 miljoen hoger dan begroot. Deze afwijking moet echter in samenhang worden gezien met de hiervoor genoemde hogere kosten voor verminderingen (correctie op de opbrengsten). Per saldo leidt dit tot € 140.000 hogere opbrengsten afvalstoffenheffing, te verklaren door een hoger aantal huishoudens dan waar bij de tariefberekening van is uitgegaan en door meeropbrengsten uit nog opgelegde aanslagen over 2024.

Kostendekkenheid afvalstoffenheffing	Begroting 2025 primitief	Jaarrekening 2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Kosten Taakveld(en), incl (omslag) rente	24.330	23.868
Inkomsten taakveld(en), excl.heffingen	-1.682	-1.567
Netto kosten taakvelden	22.648	22.301
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	763	857
BTW	3.899	3.771
Totale kosten	27.310	26.928
Opbrengst afvalstoffenheffing	25.686	26.156
Dekkingspercentage	94%	97%

Risicomanagement en weerstandsvermogen

De omgeving waarin we als gemeente werken is niet altijd voorspelbaar. We krijgen daarbij te maken met risico's, die invloed kunnen hebben op het behalen van onze ambities. Ook onze financiële positie kan door het optreden van risico's worden beïnvloed.

Een belangrijk hulpmiddel om met onzekerheden om te gaan is risicomanagement. Risicomanagement zorgt ervoor dat risico's duidelijk worden, maar vooral dat er maatregelen worden getroffen om de risico's te beheersen. Niet alle risico's zijn (volledig) te beheersen. Ook kan er bewust de keuze worden gemaakt om niet op zoek te gaan naar beheersmaatregelen, maar het risico te nemen. Voor risico's waarvan het mogelijk financieel effect niet tot nul is teruggebracht vormen we een buffer, het weerstandsvermogen.

Deze paragraaf start met een toelichting op de afspraken die we in Arnhem hebben over risicomanagement en weerstandsvermogen. Daarna wordt toegelicht hoe de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en de weerstandsfactor zich in 2025 ontwikkeld hebben. Als laatste volgen de uitkomsten van de financiële kengetallen conform artikel 11 van het BBV.

Uitgangspunten van beleid

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen

In de [nota risicomanagement en weerstandsvermogen](#) uit 2023 is vastgelegd welke beleidsuitgangspunten we in Arnhem hebben voor risicomanagement en welke spelregels gelden voor het weerstandsvermogen. Een open risicocultuur is daarbij de belangrijkste pijler: de norm is dat in het samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie transparant met risico's en maatregelen wordt omgegaan.

Financiële verordening

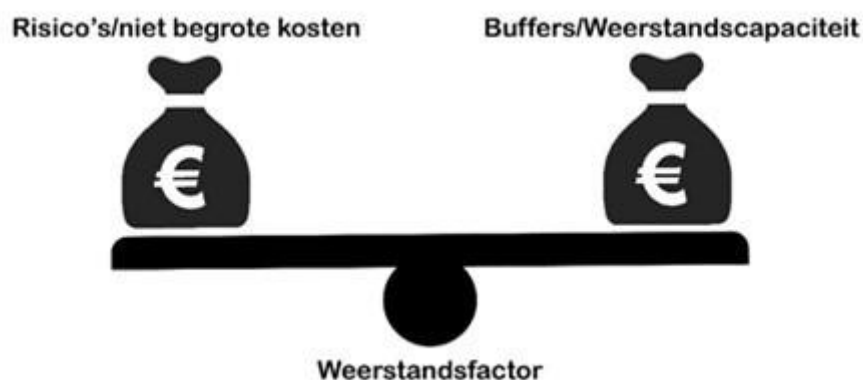
Een aantal belangrijke Arnhemse spelregels over weerstandsvermogen en risico's ligt vast in de [financiële verordening](#). Voor de weerstandsfactor is een ondergrens van 1,0 vastgesteld en de mogelijkheid om (nieuw) beleid in te zetten bij een weerstandsfactor van meer dan 1,4. Voor de solvabiliteit is er een streefwaarde opgenomen van 14%, met 10% als ondergrens. Ook zijn er afspraken vastgelegd over hoe we in Arnhem omgaan met grote, risicovolle projecten. Bijvoorbeeld dat hierbij een onafhankelijke risicoanalyse verplicht is.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

In dit deel van de paragraaf wordt ingegaan op de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee samenhangende weerstandsfactor:

- de gemeentelijke risico's die gevolgen kunnen hebben voor de financiële positie zijn opnieuw beoordeeld, waar nodig aangepast en aangevuld. Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit maken we vervolgens gebruik van een simulatie met een zekerheidspercentage van 90%;
- de omvang van de reserves, waarvan is afgesproken dat deze de beschikbare weerstandscapaciteit vormen, is bepaald;
- door de beschikbare weerstandscapaciteit (reserves als buffer) te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) wordt de weerstandsfactor berekend.

Het volgende plaatje illustreert dit:

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit:

Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	Begroting 2025	JV 2024	Begroting 2026	JV 2025
	90%	90%	90%	90%
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Benodigde weerstandscapaciteit				
1. Gemeentebrede risico's	35.343	30.723	30.130	27.869
2. Risico's grondbedrijf	38.361	49.758	49.758	60.363
Totaal	73.704	80.482	79.889	88.232
Beschikbare weerstandscapaciteit				
1. Algemene reserve	70.213	73.721	91.075	102.668
2. Weerstandscapaciteit grondbedrijf	16.347	23.903	23.903	28.988
3. Onvoorzien en strikt onvermijdbaar	1.039	871	1.039	1.014
Totaal	87.599	98.495	116.017	132.670
Weerstandsfactor	1,2	1,2	1,5	1,5
Ruimte t.o.v. weerstandsfactor 1,0	13.895	18.013	36.128	44.438
Ruimte t.o.v. weerstandsfactor 1,4	-15.587	-14.179	4.173	9.145

Benodigde weerstandscapaciteit

Het risicoprofiel wordt bepaald door te inventariseren welke risico's er bestaan en de financiële effecten in te schatten wanneer ze zich voor doen. Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit maken we vervolgens gebruik van een simulatie met een zekerheidspercentage van 90%. De totaal benodigde weerstandscapaciteit bij dit jaarverslag bedraagt € 88,2 miljoen en is ten opzichte van de vorige actualisatie bij de Begroting 2026 met € 8,3 miljoen gestegen.

1. Gemeentebrede risico's

De aan te houden buffers voor de gemeentebrede risico's zijn bij dit jaarverslag € 27,9 miljoen, € 2,3 miljoen lager dan bij de Begroting 2026. Er zijn 100 gemeentebrede risico's (Begroting 2026: 108), waarvan 33 ongekwantificeerd en 11 geheim. Voor de geheime risico's geldt dat openbaarmaking zou kunnen leiden tot het schaden van de economische en financiële belangen van de gemeente. De geheime risico's zijn opgenomen in een geheime bijlage bij dit jaarverslag.

Een overzicht van de tien belangrijkste gemeentebrede risico's die met name bepalend zijn voor de financiële omvang van de benodigde weerstandscapaciteit is opgenomen in het vervolg van deze paragraaf.

2. Risico's grondbedrijf

Het risicoprofiel van het grondbedrijf wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Financiële Jaarrapportage Projecten (FJP) die tegelijkertijd met het jaarverslag wordt gemaakt. De aan te houden buffers voor de risico's van het grondbedrijf zijn bij dit jaarverslag € 60,4 miljoen, € 10,6 miljoen hoger dan bij het jaarverslag 2024. Voor een verdere toelichting op het risicoprofiel wordt verwezen naar de [paragraaf Grondbeleid](#).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De totale beschikbare weerstandscapaciteit is bij dit jaarverslag gestegen met € 34,2 miljoen ten opzichte van de stand bij het jaarverslag 2024 en bedraagt € 132,7 miljoen.

1. Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt bij dit jaarverslag, na de toevoeging van € 6 miljoen aan de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds, € 102,7 miljoen. Het verloop van de algemene reserve wordt toegelicht in het onderdeel [Het jaar 2025 in minder dan 2025 woorden](#).

Dotatie BR Stadsontwikkelfonds

Bij de Begroting 2026 heeft de raad besloten jaarlijks 50 procent van het niet begrote jaarresultaat aan de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds toe te voegen, met een maximum van € 6 miljoen. En dit alleen te doen

indien de weerstandsfactor gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting niet onder de 1,0 ligt en door deze winstneming niet daalt ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

In 2025 is voldaan aan deze kaders. Het niet begrote jaarresultaat is € 14,7 miljoen, waardoor € 6 miljoen van het resultaat aan de bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds kan worden toegevoegd, waarna het niet begrote jaarresultaat na deze toevoeging € 8,7 miljoen bedraagt. De weerstandsfactor komt na deze toevoeging uit op 1,5 en valt dus binnen de afgesproken kaders.

2. Weerstandscapaciteit grondbedrijf

De omvang van de weerstandscapaciteit van het grondbedrijf bedraagt bij dit jaarverslag € 29,0 miljoen. De ontwikkeling van de weerstandscapaciteit van het grondbedrijf wordt in de [paragraaf Grondbeleid](#) toegelicht. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is ontoereikend voor het afdekken van de risico's van het grondbedrijf. Er wordt voor ruim € 31 miljoen beslag gelegd op de algemene reserve.

3. Onvoorzien en strikt onvermijdbaar

De post onvoorzien en strikt onvermijdbaar is in 2025 voor € 1 miljoen ingezet als beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandsfactor

De weerstandsfactor komt bij dit jaarverslag uit op 1,5. Dit is boven het uitgangspunt van 1,4 zoals vastgelegd in de Financiële verordening.

Top 10 gemeentebrede risico's

Hieronder worden de 10 belangrijkste gemeentebrede risico's (met hoogste invloedpercentage) toegelicht. Deze risico's bepalen voor 60% de totaal benodigde weerstandscapaciteit voor gemeentebrede risico's van € 27,9 miljoen.

Risicogebeurtenis	Kans	Geld	Geld (Max)	Risico score	Invloed (%)	Gewijzigd t.o.v. Begroting 2026
S07 Zorg						
Jeugd /Jeugdzorg						
Jeugdzorg - Hervormingsagenda	4	5	€ 5.000.000	20	9,5%	Gewijzigd+

Het Rijk heeft in het kader van landelijk gemaakte afspraken over de Hervormingsagenda Jeugdzorg voor de komende jaren kortingen ingeboekt op het budget dat gemeenten voor jeugdzorg ontvangen in het Gemeentefonds. De afspraak die hierover met de VNG is gemaakt is dat deze korting niet ten koste zou gaan van gemeenten, omdat hiertegenover landelijke aanpassingen in de Jeugdwet zouden staan. In het algemeen geldt de vraag of de door het Rijk ingeboekte bezuinigingen op het landelijk budget Jeugdzorg realistisch van aard zijn, zowel macro gezien als op het individuele niveau van de gemeente. Dit geeft een financieel risico op gemeente niveau. In de meicirculaire 2025 is de geboekte maatregelen van de hervormingsagenda geïndexeerd, wat een grotere opgave betekent.

S00 Bestuur, dienstverlening en financiën						
Automatisering						
Datalekken en hacks	4	5	€ 5.000.000	20	8,9%	Ongewijzigd

Het risico op phishingmails, ransomware, gehackt worden en datalekken bij het verstrekken van gegevens. Naast financiële schade is er kans op imago schade. Op basis van ervaringen en bijbehorende impact bij andere organisaties is het opgenomen risicobedrag verhoogd.

S06 Participatie en armoedebestrijding						
Werk en Inkomen						
Inkomensregelingen (BUIG); maximaal eigen risico	4	5	€ 4.200.000	20	7,4%	Gewijzigd-

Op BUIG geldt, middels de vangnetregeling, een eigen risico. Dit eigen risico is in 2025 bijgesteld van 10% naar 7,5% (gekoppeld aan de hoogte van het budget). Het maximaal eigen risico bedraagt op basis van het voorlopige BUIG budget 2026 € 9,9 mln. Op basis van de begrotingssystematiek BUIG van Arnhem wordt voorgesteld in de exploitatie rekening te houden met een tekort van € 5,7 mln. Het verschil tussen het maximale eigen risico en het tekort in de begroting a € 4,2 mln. is opgenomen.

S00 Bestuur, dienstverlening en financiën						
Bedrijfsvoering						
De Connectie	3	5	€ 4.250.000	15	6,6%	Ongewijzigd

Met ingang van 1 januari 2026 is De Connectie omgevormd van een Bedrijfsvoeringsorganisatie naar een Centrumregeling waarbij De Connectie als cluster onderdeel uitmaakt van de gemeente Arnhem (gastheer) en de gemeenten Renkum en Rheden als gastgemeenten diensten afnemen van de gemeente Arnhem. Aangezien De Connectie voorheen niet over een eigen weerstandscapaciteit beschikte, waren de risico's grotendeels al geïntegreerd in het risicoprofiel van de gemeente Arnhem. De risico's hebben met name betrekking op het ICT-landschap, de overgang van applicaties naar de cloud en de toekomstige (kosten)ontwikkelingen in relatie tot de ambities van de gastgemeenten. In aanloop naar de Begroting 2027 worden de risico's van De Connectie in samenhang met het risicoprofiel van de gemeente Arnhem opnieuw beoordeeld en gewogen.

S07 Zorg						
Zorg; Jeugd /Jeugdzorg						
Zorg - Volumestijging Wmo en jeugdzorg	3	5	€ 5.000.000	15	6,3%	Gewijzigd-

In de kostenprognose Jeugdzorg die is afgegeven voor het Informatiedossier 2026 wordt uitgegaan van weinig tot geen groei in aantal cliënten of aantallen van zorg. In 2023 en 2024 heeft een redelijke volumestijging plaatsgevonden, en nu is het beeld zichtbaar dat de volumestijging laag is. Het risico bestaat dat de volumestijging in de komende jaren hoger zal zijn dan vergoeding voor autonome groei in gemeentefonds.

Binnen de Wmo stijgt door toenemende vergrijzing in potentie de vraag naar zorg. Hierdoor ontstaan capaciteitsproblemen en bestaat het risico op financiële tekorten. Dit speelt bij zorgvormen als woningaanpassingen en hulpmiddelen, huishoudelijke hulp, vervoer en groepsbegeleiding. De gevolgen van vergrijzing zijn nu al merkbaar. Op dit moment worden de financiële effecten van vergrijzing nog gedempt door personeelstekorten in de uitvoering. Ook hier zit een risico op kostenstijging in: het kan zijn dat de gemeente hierdoor aanvullende maatregelen moet nemen die kosten met zich meebrengen. Ook bestaat het risico dat vergrijzingsproblematiek het risico dat het volume van zorg toeneemt.

S07 Zorg						
Zorg; Jeugd /Jeugdzorg						
Tariefstijgingen in de Zorg (wmo en jeugdzorg)	3	5	€ 5.000.000	15	6,3%	Ongewijzigd

Tariefstijgingen in de Zorg (Wmo en jeugdzorg).

Gemeenten zijn op basis van landelijke regelgeving verplicht reële tarieven voor Wmo- en jeugdzorgvoorzieningen te hanteren. Op het moment vinden er in het zorgveld diverse CAO-verhogingen van personeelssalarissen plaats met een doorwerking naar tarieven. Tevens vindt op dit moment een tarievenonderzoek plaats voor de nieuwe aanbesteding beschermd wonen. Daarnaast moeten we 'concurreren' met zorgaanbod dat wordt geleverd uit andere wetten en vergoedingen die daarin worden gehanteerd (o.a. Wet Langdurige Zorg), en is er sprake van personeelstekorten waardoor salarissen in de zorg extra kunnen stijgen. Deze ontwikkelingen en factoren kunnen ertoe leiden dat we de zorgtarieven moeten verhogen, hoger dan waar in de begroting rekening mee is gehouden (o.a. via de jaarlijkse indexering).

S08 Welzijn en inclusie						
Asielzaken						
Opvang vluchtelingen Oekraïne	2	5	€ 6.500.000	10	4,9%	Ongewijzigd

De oorlog in Oekraïne heeft geleid tot een grote vluchtelingenstroom, ook in Nederland. In Arnhem worden ongeveer 900 Oekraïense vluchtelingen opgevangen door de gemeente op cruiseschepen, in noodopvang in een voormalige school en polikliniek en tijdelijke woonunits. Daarnaast bieden particulieren nog opvang aan ca. 200 mensen in Arnhem. Het rijk stelt tijdelijk een normbedrag beschikbaar ter dekking van de dagelijkse kosten die de gemeente maakt i.v.m. de opvang. Dit bedrag was in 2025 € 44 per opvangplek per dag. Het risico dat de kosten hoger uitvallen dan het normbedrag wordt gedekt vanuit het rijk, dat in voorgaande jaren ook heeft plaatsgevonden. Er bestaat wel een risico dat de dekking vanuit het rijk stopt, waarna er nog wel aan verplichtingen gedaan moet worden de daaropvolgende periode.

De meer indirecte gevolgen van de oorlog of het beëindigen van de oorlog, zoals macro-economisch effect en lange termijn effecten van de vluchtelingenstroom binnen Europa zijn niet nader gekwantificeerd.

S07 Zorg						
Zorg; Jeugd /Jeugdzorg						
Bezuinigingsmaatregelen Jeugdzorg en Wmo maatwerkvoorzieningen worden niet of onvolledig gerealiseerd	3	5	€ 3.300.000	15	4,2%	Gewijzigd+

In de Perspectiefnota 2025 is een aantal bezuinigingsmaatregelen opgenomen. De mate van realiseerbaarheid van deze maatregelen staat niet vast. Het risico bestaat dat de ingeboekte besparingen niet of deels worden gerealiseerd.

S02 Bereikbaarheid						
Mobiliteit ontwikkeling						
Aflopen OV-concessie RijnWaal	3	5	€ 1.500.000	15	3,8%	Ongewijzigd

Jaarlijks ontvangt de gemeente Arnhem een vergoeding voor de trolley-gerelateerde kosten binnen de huidige OV-concessie. De huidige (nood)concessie loopt tot en met juni 2026. In 2025 is de OV-concessie voor de periode juni 2026 t/m 2036 gegund. De huidige jaarlijkse vergoeding van ongeveer € 1,5 miljoen van de provincie is tijdens de noodconcessies gecontinueerd. Voor de nieuwe concessieperiode vanaf juni 2026 zullen nieuwe afspraken gemaakt worden met de provincie. Deze herziening van (financiële) afspraken kunnen leiden tot mogelijk onvoldoende dekking voor het uitvoeren van de beheertaken, die nog onder de huidige regeling worden vergoed. Daarnaast worden kansen om met het trolley-netwerk bij te dragen aan het (deels) oplossen van de netcongestieproblematiek moeilijk te verzilveren.

S12 Wonen en leefomgeving						
Wonen						
Flexwoningen Merwedeterrein	1	5	€ 10.000.000	5	2,5%	Ongewijzigd

De corporaties en de gemeente hebben in de intentieovereenkomst afspraken gemaakt waardoor over tien jaar naar verwachting een locatie wordt aangewezen waar de woningen permanent naartoe worden verplaatst. Indien na 10 jaar, na inspanning van de corporaties en gemeente, onverhoopt toch geen vervolglocatie(s) is gevonden, wordt indien en voor zover mogelijk aanspraak gemaakt op de Herplaatsingsgarantie van het Rijk. Bij het nemen van het besluit door de corporaties om te investeren in de bouw van deze woningen hebben zij voldoende zekerheid nodig over een minimale duur dat de woningen geëxploiteerd kunnen worden. De gemeente zegt daarom in de intentieovereenkomst toe dat op minimaal één van de mogelijke vervangende locaties herplaatsing mogelijk wordt gemaakt. Als dit, tegen de verwachting in en ondanks inspanningen van alle partijen, niet lukt, dan is de gemeente aansprakelijk voor de schade die de corporaties dan lijden. Het gaat daarbij om de investeringskosten van de woningen voor zover nog niet terugverdiend uit de verhuur en verkoop aan derden. Indien de corporaties geen of niet voldoende inspanning hebben geleverd voor het vinden van eigen locaties, dan dragen de corporaties 50% van dit risico. De kans is zeer klein dat het risico zich voordoet, maar het heeft wel een grote omvang (tot ca. 10 miljoen).

Uitkomsten financiële kengetallen

Voor de beoordeling van de financiële positie van onze gemeente wordt gebruik gemaakt van de kengetallen, zoals genoemd in art. 11 van de begrotingsvoorschriften (BBV). Ook de weerstandsfactor is uitgedrukt in de vorm van een kengetal. Een goede toelichting op deze kengetallen en de betekenis daarvan voor de sturing door de raad is opgenomen in de publicatie 'Meerjarig financieel inzicht voor de raad - de samenhang tussen beleid en kengetallen' van de commissie BBV.

De kengetallen volgens art. 11 van de BBV laten over de afgelopen jaren het volgende beeld zien:

	rek. 2021	rek. 2022	rek. 2023	rek. 2024	begr. 2025	rek. 2025
1A. Netto schuldquote	74%	67%	58%	55%	76%	50%
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	68%	62%	55%	51%	73%	47%
2. Solvabiliteitsratio	22%	28%	28%	31%	21%	31%
2A. Weerstandsfactor	1,9	2,3	1,4	1,2	1,2	1,5
3. Kengetal grondexploitatie	3%	3%	2%	3%	10%	4%
4. Structurele exploitatieruimte	8%	6%	4%	4%	3%	6%
5. Woonlasten meerpersoonshuishouden	100%	102%	102%	103%	102%	105%

Als aanvulling op deze verplichte kengetallen worden in de begroting en jaarrekening in aansluiting op de zogenaamde stresstesten van de 100.000+ gemeenten op vier aandachtsvelden nog een aantal andere kengetallen doorgerekend. Bij elk kengetal is in de laatste kolom weergegeven hoe op het kengetal wordt gescoord; 1 is voldoende, 2 is punt van aandacht en 3 is kwetsbaar.

Aanvullende Arnhemse kengetallen tav schuldquote	rek. 2024	begr. 2025	rek. 2025	Categorie
a Netto schuld per inwoner	€ 3.016	€ 4.400	€ 2.958	2
b Schuldevolutie	-2%	20%	-2%	2
c Netto rentelasten/exploitatie	0,52%	1,03%	0,67%	1
d Aanwezigheid rentereserve/buffer	ja	ja	ja	1

Aanvullende Arnhemse kengetallen tav solvabiliteit	rek. 2024	begr. 2025	rek. 2025	Categorie
a Weerstandsfactor	1,2	1,2	1,5	2
b Mogelijkheden om weerstandscapaciteit te verbeteren	ja	ja	ja	1

Aanvullende Arnhemse kengetallen tav grondexploitatie	rek. 2024	begr. 2025	rek. 2025	Categorie
a Afhankelijkheid van grondexploitatie voor sluitende begroting	nee	nee	nee	1

Aanvullende Arnhemse kengetallen tav woonlasten	rek. 2024	begr. 2025	rek. 2025	Categorie
a Onbenutte belastingcapaciteit OZB	0,07%	0,10%	0,18%	2
b Derving OZB i.v.m. leegstand	1,56%	1,56%	1,28%	2

Toelichting

Bij het beoordelen van de bovenstaande kengetallen is het belangrijk de kengetallen in onderlinge samenhang te bezien om uitspraken te kunnen doen over én de robuustheid van de begroting/rekening, én de robuustheid van de risicobuffers én de robuustheid van de balans.

Robuustheid van de begroting:

- De structurele lasten zijn in 2025 gedekt met structurele inkomsten, zoals het kengetal structurele exploitatieruimte laat zien.
- De Arnhemse begroting is niet afhankelijk van de resultaten op de grondexploitaties.
- De Begroting 2026, zoals vastgesteld door de raad, laat ook een meerjarig structureel sluitend financieel beeld zien.

Robuustheid van de buffers voor risico's in relatie tot het beschikbare weerstandsvermogen:

- Een belangrijke indicator is de weerstandsfactor die de verhouding uitdrukt tussen de beschikbare buffers (reserves die het weerstandsvermogen van de gemeente vormen) en de benodigde weerstandscapaciteit (het totaal van de berekende mogelijke nadelige financiële gevolgen van de risico's). Het resultaat over 2025 is aan de algemene reserve toegevoegd. Hierdoor komt de weerstandsfactor bij dit jaarverslag uit op 1,5. Dit is boven het uitgangspunt van 1,4 zoals vastgelegd in de Financiële verordening.

Robuustheid van de balans:

- De solvabiliteit van onze gemeente komt in de jaarrekening uit op 31%. Dit is daarmee ruim boven de meest risicovolle categorie volgens de indeling die de provincie Gelderland hanteert. Naast de positieve invloed door de jaarlijkse overhevelingen van het ene begrotingsjaar naar het volgende jaar via de bestemmingsreserve taakmutaties die het kengetal positief beïnvloeden, dragen ook de reserveringen in de andere bestemmingsreserves bij aan de groei van het eigen vermogen. De jaarrekening laat daarmee een positief beeld van de solvabiliteit zien. Daarmee is er voldoende eigen vermogen dat de komende jaren ingezet kan worden als incidentele dekking.
- De cijfers van het grondbedrijf zijn relevant voor de beoordeling van de solvabiliteit en de risico's die de gemeente loopt. De balans van de gemeente Arnhem wordt, in vergelijking met andere gemeenten, minder beïnvloed door de resultaten van het grondbedrijf. Dit kengetal komt in 2025 lager uit dan begroot, waarmee de gevoeligheid voor het resultaat minder gevoelig is voor het resultaat van de grondexploitaties dan begroot.

- Arnhem heeft haar schuldpositie in 2025 wederom verbeterd ten opzichte van 2024. De schuldquote geeft aan hoe groot de schuld is ten opzichte van de omvang van de begroting. Als gevolg van vooruitbetalingen van het Rijk en doordat reeds bij een lage rentestand leningen waren aangetrokken, waren er in 2025 voldoende liquide middelen beschikbaar en hoefde er om die reden minder geleend te worden.

In de onderstaande tabel worden de financiële kengetallen te vergeleken met de risico-indeling van de provincie. De provincie hanteert daarbij drie categorieën. Categorie A is het minst risicovol en categorie C is het meest risicovol. De uitkomsten voor de jaarrekening 2025 zijn onderstaand vermeld. De kolom 'Gelders gemiddelde' is ontleend aan de begrotingsbrief 2026.

Kengetal	Gelders gemiddelde 2025	Waarde Arnhem Jaarrekening 2025	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	62%	50%	<90%	90-130%	>130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	55%	47%	<90%	90-130%	>130%
3. Solvabiliteitsratio	33%	31%	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	8%	4%	<20%	20-35%	>35%
5b. Structureel exploitatieruimte	0,68%	6%	> 0%	> 0%	< 0%
6. Belastingcapaciteit	100%	105%	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	2,7	1,5	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8

Het verloop van de weerstandsfactor en solvabiliteit in de afgelopen jaren wordt in de volgende tabel weergegeven.

Jaartal	Weerstandsfactor		Solvabiliteit	
	primitieve begroting	rekening	primitieve begroting	rekening
2017	1,3	2,1	10%	16%
2018	2,0	1,4	12%	16%
2019	1,6	1,2	14%	17%
2020	1,0	1	15%	19%
2021	1	1,9	12%	22%
2022	1,4	2,3	16%	29%
2023	1,4	1,4	18%	28%
2024	1,0	1,2	24%	31%
2025	1,2	1,5	28%	31%
2026	1,5		26%	

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringsgoederen met een groot maatschappelijk nut die de gemeente nodig heeft voor het uitvoeren van haar taken. Deze goederen hebben doorgaans een hoge vervangingswaarde en gaan vele jaren mee. De kapitaalgoederen bestaan uit het groen en water in onze stad, speelplekken, de wegen en riolering civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en viaducten), de openbare verlichting, het trolley netwerk, de verkeersregelinstanties en -voorzieningen, de afvalinzamelvoorzieningen en het gemeentelijk vastgoed. Deze paragraaf beschrijft de onderhoudstoestand van de kapitaalgoederen die gezamenlijk de openbare ruimte van Arnhem vormen. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een aanzienlijk deel van de begroting gemoeid. De kosten worden deels gedekt uit exploitatiebudgetten en, daar waar het gaat om vervanging of levensduur verlengend (groot)onderhoud, uit investeringsbudgetten. In het laatste deel van de paragraaf is het financiële beeld per onderdeel weergegeven.

De openbare ruimte geeft onze stad vorm en kleur en draagt bij aan hoe onze stad functioneert en hoe we hem beleven. Bij de investeringen in de openbare ruimte laten we ons leiden door landelijke wetgeving en door onze eigen lokale ambities. De investeringen die we doen in de openbare ruimte richten zich in eerste instantie op het in stand houden van bestaande functies. De openbare ruimte, wordt in belangrijke mate gevormd door kapitaalgoederen. Onze inspanningen in het fysieke domein zijn gericht op het maken van Arnhem tot een stad die niet alleen op de korte termijn, maar vooral ook op de lange termijn, toekomstbestendig, groen en leefbaar is. We hebben de opgave om veel woningen en werkplekken te realiseren, terwijl ruimte schaars is. Om de stad succesvol te verdichten, zijn veranderingen in mobiliteit en vergroening noodzakelijk. Bovendien dienen we noodzakelijke investeringen te doen voor de overgang naar duurzame energie. Juist ook omdat onze blik is gericht op de lange termijn, maken we bewuste keuzes die het welzijn van dieren en de biodiversiteit ten goede komen. Het areaal dat we beheren Onderstaande tabel geeft een indruk van de omvang van kapitaalgoederen in de openbare ruimte van Arnhem.

Samenvatting van ons Areaal

Groen

47.000 Bomen (excl. bossen & parken)
7.800.000m² Gazon/gras
403.000m² Planten
520 Speellocaties

Infra

8.270.000m²
Verharding
308
Bruggen/viaducten
23 Tunnels
250 Beeldende
objecten

Mobiliteit

100
Verkeerssystemen
27.000
Verkeersborden
137
Betaalautomaten

Stedelijk Waterbeheer

900km Riool
24.600 Putten
70 Gemalen
52.000m²
Watergangen

Schoon

2.400
Groepscontainers
130.000
Minicontainers

Energie

32.500 Lichtmasten
57km Trolleyneet

Gebiedsspecials

2450ha Bossen &
Parken
10 ha Arnhem
Centraal

Van beleid naar beheer

Met het beheer van de openbare ruimte kunnen we naast het in stand houden van de bestaande functionaliteiten ook bijdragen aan het realiseren van de vele ambities die Arnhem heeft. We willen de openbare ruimte waarde gestuurd en toekomstgericht beheren, waarbij de gebruiker centraal staat. Daarnaast willen we met het beheer van de openbare ruimte bijdragen aan de hoofddoelen uit het Coalitieakkoord 2022 - 2026: een toekomst bestendig Arnhem, een levendige groene creatieve en kunstzinnige stad. Een stad waar mens en dier prettig wonen in leefbare wijken. De doelen voor de openbare ruimte zijn afgeleid van wet- en regelgeving, de missie van de gemeente, zoals onder meer bepaald in genoemd coalitieakkoord en door de raad vastgestelde vigerende visie- en beleidsdocumenten. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet er een structureel sluitende begroting zijn waarbij voldoende middelen moeten worden geraamd voor onderhoud van de kapitaalgoederen. De provincie ziet daar in haar toezichthoudende rol ook op toe.

Naast het voldoen aan de gestelde kaders is het van belang om bij het beheer en onderhoud in te spelen op de dynamiek die de stad kent. De ruimtelijke samenloop van de beheeropgaven wordt in kaart gebracht en de samenhang met andere ruimtelijke ontwikkelingen beoordeeld. Daarna worden vervolgens kosten, kansen en risico's en beschikbare capaciteit afgewogen. Op basis daarvan komt een onderhoudsplanning tot stand. Door te sturen op samenloop werken we zo efficiënt mogelijk en door werkzaamheden te combineren proberen we de overlast zo minimaal mogelijk te houden. Samen geven beleid en beheer vorm aan de openbare ruimte. We werken hierin samen met de inwoners van Arnhem, bedrijven en andere stakeholders in de openbare ruimte. Een complex proces, waarbij 'beheerbewust ontwerpen' en 'ontwerpbewust beheren' de kerningrediënten moeten zijn. Ambities en transities die hierin expliciet meegenomen worden zijn politieke keuzes/ ambities binnen de gemeente Arnhem en betreffen opgaven op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit duurzaamheid, gezondheid en burgerparticipatie.

Meetbare kwaliteit openbare ruimte (beeldkwaliteit)

Met de basiskwaliteit geven we aan wat we in Arnhem nastreven met de openbare ruimte. Deze basiswaarden zijn stabiel en veranderen niet zo snel. De in de Begroting opgenomen basiskwaliteit vormt de basis voor het bepalen van de beheerstrategie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de beeldkwaliteit systematiek van CROW om te meten of de openbare ruimte kwalitatief op het gewenste niveau is. In deze systematiek wordt met behulp van beeldmeetlatten vastgelegd aan welke beeldkwaliteit de openbare ruimte moet voldoen. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke kwaliteitsniveaus er voor de openbare ruimte door Arnhem als basis worden gehanteerd. Met uitzondering van het centrum en de winkelcentra is het onderhoud sober en doelmatig te noemen waarbij de opgave is om de stad met zo weinig mogelijk middelen schoon heel en veilig te houden.

Naast het sturen op deze technische staat van onderhoud proberen we ook steeds meer het aspect beleving een rol te laten spelen bij het beheren van de openbare ruimte. We willen Arnhem radicaal vergroenen. We willen een kwalitatieve en kwantitatieve impuls in onze groenstructuur, groene wijken en bomen met grote kroonmassa maar ook het verminderen van het verharde oppervlak. Dit heeft ook consequenties voor onze beheeropgave. Wat aangelegd wordt moet immers ook onderhouden worden. Bij deze impuls is het belangrijk dat er ook voldoende middelen beschikbaar zijn voor onderhoud en beheer. Zo zorgen we dat het groen dat we aanleggen, ook langjarig goed kan worden onderhouden.

Onderdeel	Centrum	Winkel-centra	Wijken	Bedrijfs terreinen	Bossen Parken	Hoofd infra	Fietspaden
Groen / bomen	A	A	B / C*	B / C*	A / B*	-	-
Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	-	-
Verhardingen*	A	A	C / D**	B	B	B	A / B
Verkeerregelininstallaties	B	B	B	B	B	B	B
Verkeersvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B
Civieltechnische Kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B
Beeldende Kunst	B	B	B	B	B	B	B
Openbare Verlichting	B	B	B	B	B	B	B
Stedelijk Waterbeheer	B	B	B	B	B	B	B
Trolley Infrastructuur	A	A	B	-	-	B	-

Tabel Overzicht beeldkwaliteit die in de gemeente Arnhem worden nagestreefd per onderdeel uitgesplitst naar gebiedstypen. De ambities voor het dagelijks onderhoud zijn hier niet in opgenomen.

** Voor nadere toelichting op dit onderscheid zie de tekst bij de onderdelen wijkgroen, bomen en parken en bossen*

*** Toelichting beeldkwaliteit D bij verhardingen; deze beeldkwaliteit wordt toegestaan bij de parkeervakken in de woonwijken.*

Beeldkwaliteitsniveau		Technische kwaliteit
Zeer goed	A+	(Zo goed als) nieuw; perfect onderhouden
Goed	A	Technisch goed in orde
Voldoende	B	Heel en veilig
Matig	C	Discomfort; enige hinder; veiligheid komt in het geding
Slecht	D	functieverlies

Beeldkwaliteitsniveaus conform CROW Beeldkwaliteit Systematiek

Samenvattend beeld

Onderstaand is per onderdeel een beschrijving gegeven van de huidige onderhoudssituatie en geplande inzet om de kwaliteit op peil te houden. Daarbij streven we ernaar ook bij te dragen aan de vele ambities die we in de stad willen realiseren. Deze ambities zijn moeilijk te realiseren als het tegelijk ook nodig is om te bezuinigen. Daarom is het nodig lastige keuzes te maken. Het is daarbij van belang om te bedenken dat uitstel van onderhoud op korte termijn tot besparing kan leiden, maar dan op langere termijn hogere kosten tot gevolg kan hebben omdat de maatregelen die dan later genomen moeten worden vaak veel duurder zijn. Hier ligt dus kapitaalvernietiging op de loer. Dit speelt vooral bij groot onderhoud van wegen. Ingrijpen doen we hier op het economisch meest gunstigste moment (rationeel wegbeheer). In samenhang met de ontwikkelingen in de stad zullen we jaarlijks moeten bekijken welke bijstellingen/ verschuivingen van de beheer budgetten nodig zijn. In de begroting voor 2025 waren verschillende bezuinigingen opgenomen die betrekking hebben op het onderhoud van kapitaalgoederen. Het combineren van opgaven en het participatieproces maakt de projecten steeds complexer en daarmee moeilijker te plannen. De bestemmingsreserve groot onderhoud maakt het mogelijk de fluctuaties in jaarlijkse uitgaven op te vangen

Relatie met andere onderdelen van de begroting

Het beheer van veel elementen in de openbare ruimte heeft een sterke relatie met de het stedelijk programma Wonen en leefomgeving (S12). De specifieke ambities en plannen op dit vlak zijn in dat onderdeel van de deze begroting nader beschreven. De beleidsmatige invulling voor de kapitaalgoederen die een relatie hebben met mobiliteit (zoals verhardingen, verkeersvoorzieningen, trolley, openbare verlichting en kunstwerken) is te vinden in programma Bereikbaarheid (S02). Voor de onderdelen afval en riolering is er een relatie met de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Beheer en onderhoud van deze assets wordt immers grotendeels gefinancierd via deze heffingen. Hierover is nadere informatie te vinden in de paragraaf Lokale heffingen.

Wegen

Goed onderhoud van wegen is van belang voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en de verkeersveiligheid. De keuzes die voor wegenonderhoud gemaakt worden dragen in toenemende mate ook bij aan andere ambities met betrekking tot klimaatadaptatie en duurzaamheid. Zoals vanuit de wegbeheersystematiek gebruikelijk spreken we over gesloten verhardingen (asfalt en beton) open verhardingen (klinkers, tegels etc.) en half verhardingen en onverhard. Onverharde wegen zitten niet in dit overzicht. Deze vallen bij de gemeente Arnhem onder groenbeheer en zijn dus ook niet opgenomen in het beheersysteem wegen. Het merendeel van de asfaltverhardingen bevindt zich in de hoofdinfrastructuur en wijk- of gebiedsontsluitingswegen. De open elementverhardingen zijn vooral te vinden in de wijken, winkelgebieden en het stadscentrum. Half verhardingen wordt in Arnhem vooral toegepast op wandel- en fietspaden. Met name in Arnhem Zuid worden steeds meer recreatieve asfaltpaden omgevormd naar halfverharding paden.

In onderstaande tabel is de huidige kwaliteit van het areaal vergeleken met de kwaliteit van het areaal in 2024

Rapportage op Beeldkwaliteitsniveau						
	% A+	% A	% B	% C	% D	% Voldoet aan ambitie
2024	47,18	32,33	13,90	0,44	6,14	93,41 (B)
2025	51,35	28,56	9,25	0,53	10,32	89,70 (B)

Het aandeel oppervlakten met kwaliteitsniveau D is gestegen van 6% naar 10% (toename van 355.000 m²). Deze toename betreft vooral wijken waar de afgelopen twintig jaar geen groot onderhoud is uitgevoerd, zoals Presikhaaf, Elderveld, De Laar en Vredenburg. Omdat in deze gebieden grootschalige gebiedsopgaven op stapel staan, wordt groot onderhoud voorlopig beperkt. Onveilige situaties worden plaatselijk verholpen totdat integrale werkzaamheden plaatsvinden.

Ook het aantal parkeervakken op kwaliteitsniveau D neemt toe. Hoewel dit niveau beleidsmatig is toegestaan, leidt het vaker tot onveilige situaties en aansprakelijkstellingen.

Het zorgen voor goede fietsvoorzieningen heeft hoge prioriteit. Het ambitieniveau voor het onderhoud van fietspaden ligt daarom op het hoogste niveau.

In 2025 is het Duurzaam Mobiliteitsplan door de raad vastgesteld. Dit plan geeft mede sturing aan de planning van het wegenonderhoud.

Bezuiniging op wegenonderhoud

In de begroting van 2025 was het budget voor wegenonderhoud structureel met €50.000 per jaar verminderd omdat we door vergroening minder verharding onderhouden. Daarnaast besparen we incidenteel, oplopend naar € 450.000 in 2028, op het onderhoud wegen door het onderhoud waar mogelijk tijdelijk uit te stellen. Vanaf 2029 zal dan het reguliere budget weer nodig zijn om direct in te kunnen grijpen op de meest kritische plekken zodat kapitaalvernietiging zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Planning en realisatie

Voor 2025 stond onder andere groot onderhoud op de planning op de volgende wegen: Hommelseweg, Lange Water, Middachtensingel en IJssellaan. Dit onderhoud wordt al dan niet gecombineerd met het verlagen van rijsnelheden en verminderen van asfalt. De wegen die hiervoor in aanmerking komen volgen onder andere uit het Duurzame Mobiliteitsplan.

Het onderhoud aan de Hommelseweg heeft vertraging opgelopen omdat het noodzakelijk bleek dat Vitens eerst de waterleiding zou vervangen. IJssellaan zal in 2026 aangepakt worden aangezien deze niet in uitvoering kon gelijktijdig met de Velperweg. De Velperweg is heringericht. Het Lange Water heeft zeer groot onderhoud ondergaan. Daarnaast is er ook groot onderhoud uitgevoerd aan de B. Matsersingel (incl. Fietspaden), Westervoortsedijk, Eldenseweg en Randweg.

Daarnaast hebben we wegenonderhoud uitgevoerd in combinatie met rioolvervanging in de Spijkerbuurt. In het kader van het verbeteren van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking voeren we aanpassingen uit op de hoofdlooproutes. De plannen hiervoor zijn in 2025 verder uitgewerkt. Daar waar sprake is van herinrichting van de openbare ruimte is er ook aandacht voor toegankelijkheid.

Openbare Verlichting

Een goed functionerende openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van sociale- en verkeersveiligheid. Daarnaast is de verlichting van invloed op de uitstraling van de openbare ruimte. De hoofdelementen van de openbare verlichting zijn de masten, de armaturen en de kabels en kasten. Het beheersysteem laat zien dat er een flink aantal lichtmasten, door het bereiken van de technische levensduur van 40 jaar, aan vervanging toe zijn, echter de technische staat van een deel van deze masten is nog zodanig dat ze in aanmerking komen voor een langere levensduur van 6 tot 10 jaar onder garantie. Ook bij de armaturen zullen ivm de technische levensduur van 20 jaar de komende jaren vervangingen plaatsvinden. In de periode 2025 – 2028 zullen dat ruim 7300 stuks zijn. Deze armaturen zullen dan vervangen worden door energiezuinige LED-armaturen.

Leeftijdsofbouw armaturen	Aantal	Aantal in vervanging 2025-2028
Tot 1990	232	140
1991 - 2000	719	284
2001 - 2010	8739	4825
2011 - 2020	15414	2065
2021 - heden	6120	
Totalen	31224	7314

In 2025 zijn een 3000 oude armaturen vervangen voor Led Armaturen

Tracés van het kabelnet worden zo nodig vervangen wanneer sprake is van groot onderhoud of wanneer zich herhaaldelijk kabelstoringen voordoen. Het onderhoud van OVL-kasten wordt gebaseerd op elektrische inspecties. Uit de inspecties 2025 blijkt dat de oudere openbare verlichtingskasten de komende jaren aan vervanging toe zijn. Ook zijn we gestart met een aantal projecten waarin 'slimme' armaturen gebruikt worden. Dit concept van dynamische verlichting op maat biedt verschillende mogelijkheden. Het licht brandt wanneer dat nodig is door middel van sensoren. Daardoor wordt er een energiereductie behaald, maar ook lichtvervuiling reduceert hierdoor. Er zullen meerdere projecten volgen in de aankomende jaren. Vervangingen worden gefinancierd uit een investeringsbudget.

Planning en realisatie

De planning voor de vervanging van de masten, armaturen en kabels wordt zo mogelijk afgestemd op samenloop met overige werkzaamheden voor groot onderhoud in de openbare ruimte. Met behulp van LEDverlichtingsarmaturen wordt gestreefd naar een reductie van 50% op de energiekosten. Hiermee wordt bijgedragen aan de duurzaamheidsambities.

Van de 38 Projecten in 2025 zijn er inmiddels 27 gereed. De rest loopt nog door en een 4 tal projecten start vanwege integrale redenen de uitvoering pas in 2026

Veel aandacht en tijd was er afgelopen jaar voor klachten van onveiligheid waarbij ook de openbare verlichting ter plaatse is beschouwd en aanpassingen ten gunste van sociale veiligheid zijn doorgevoerd wat voor extra druk op de exploitatie heeft gezorgd. Een vervanging van defecte grondspots in het stationsgebied waarbij de aanpassingen aan het natuursteen kostenverhogend werkte was een flinke tegenvaller.

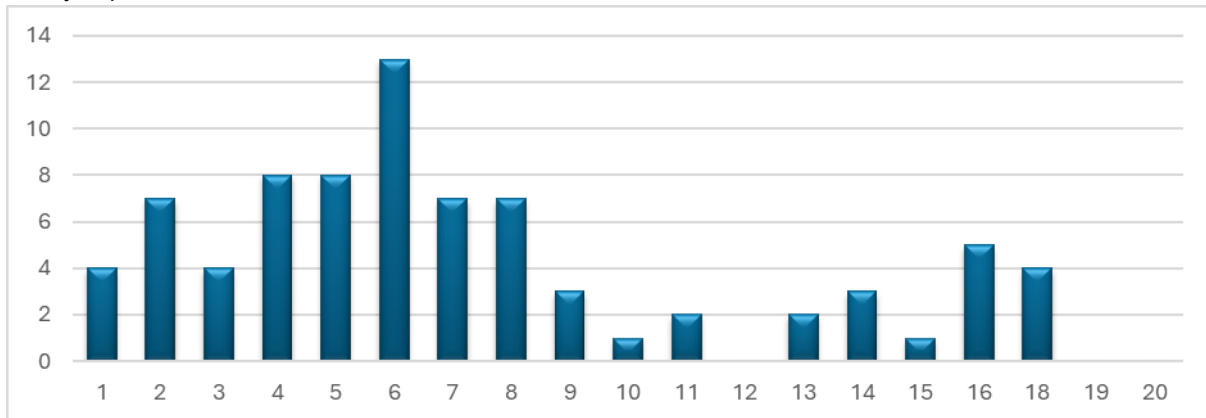
Verkeersregelininstallaties (VRI)

Het goed functioneren van Verkeer Regel Installaties (VRI) is van groot belang voor de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van Arnhem. Het beheer en onderhoud richt zich op:

- Doelmatige inzet en beheer van verkeersregelininstallaties (VRI) en andere verkeersmanagementinstallaties zoals het parkeerverwijssysteem en Dynamische Route Informatie Panelen.
- Een goede technische staat en functionaliteit, vooral gericht op het handhaven van de verkeersveiligheid en doorstroming.
- Bijdrage aan leefbaarheid en bereikbaarheid, met aandacht voor de voetganger en het bevorderen van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer.

Er is geen eenduidige maat voor de kwaliteit van het areaal. Deze wordt dan ook niet bijgehouden. De leeftijd van de objecten is wel bekend. Dit zegt echter niet alles over de daadwerkelijke kwaliteit. Door technisch onderhoud en tussentijdse updates blijft de kwaliteit goed ondanks de hoger wordende leeftijd. In onderstaand figuur is de leeftijdsopbouw van de verkeerslichten weergegeven (2026). De levensduur van een verkeersregelautoomaat is gemiddeld ongeveer 15 jaar afhankelijk van de locatie en de ondersteuning van de leverancier kunnen we vervanging een paar jaar uitstellen.

Leeftijdsopbouw VRI's februari 2026:

Het huidige areaal is zowel technisch als functioneel (verkeerskundig) op orde. Vervangingen worden gefinancierd uit een investeringsbudget. De in de Meerjaren investering planning (MIP) gereserveerde budgetten zijn toereikend voor de verwachte vervangingen.

Met de vervanging van overige verkeerssystemen (zoals telkasten en digitale verwijsborden) is in de investeringsplanning geen rekening gehouden. Aan het einde van de technische levensduur moet worden beoordeeld of vervanging gewenst/noodzakelijk is. In 2025 is hiervoor geen vervanging nodig geweest. Voor het vervangen en uitbreiden van het parkeerverwijssysteem zijn in het Duurzaam Mobiliteitsplan wel middelen voorzien.

Planning en realisatie

Voor 2025 stond de vervanging van de volgende VRI's op de planning: oversteek Volkerakstraat, Johan de Wittlaan – Hugo de Grootstraat, Oversteek Huissensestraat thv Suikerland, verkeerslicht bij viaduct over A325 voor de bus ter hoogte van de Lange Akkers, oversteek bij basisschool "De witte Vlinder". Vanwege samenloop met een civieltechnische wijziging is de VRI Johan de Wittlaan – Hugo de Grootstraat nog niet vervangen. In 2025 zijn een tweetal nieuwe VRI's gerealiseerd namelijk de GOP bij de Sabelspoort en de VRI bij de aansluiting Eldenseweg – Meinerswijk. Vanwege het verwijderen van de VRI bij de Velperweg – Bronbeeklaan en de VRI Onderlangs – Boterdijk is er voldoende budget voor onderhoud van deze twee extra VRI's.

Alle verkeerslichten worden voorbereid om in de toekomst te kunnen communiceren met mobiele telefoons, slimme fietsen en boordcomputers van auto's en vrachtauto's.

Trolley

Het trolley netwerk is van belang voor een groot deel van het Openbaar Vervoer in Arnhem. De trolleyinfrastructuur van de gemeente Arnhem bestaat uit de technische ondergrondse en bovengrondse infrastructuur. In tegenstelling tot de overige assets strekt de trolleyinfrastructuur zich ook uit over andere gemeenten namelijk gemeente Renkum en gemeente Rheden. Ook voor die delen van de infrastructuur op het grondgebied van de gemeenten Renkum en Rheden verzorgt gemeente Arnhem de trolleyinfrastructuur. De trolleyinfrastructuur omvat bovenleidingen, masten, Trafo/gelijkrichterstations, kabelnet e.d. in de gemeenten Arnhem, Rheden en Renkum en is 57 km lang. Gelijkrichters zetten wisselspanning (gebruikelijk voor elektriciteitsnetten) om naar gelijkspanning (nodig voor de trolleybussen) en zijn dus essentieel voor het trolleyneet. De gemeente is eigenaar van deze installaties. De provincie heeft de gemeente Arnhem verzocht om alle gelijkrichters op zo kort mogelijk termijn te vervangen.

Het openbaar vervoer in de regio Arnhem-Nijmegen wordt aanbesteed door de Provincie Gelderland door middel van een concessie met een looptijd van 10 jaar. De huidige concessie loopt halverwege 2026 af.

Op dit moment wordt het dagelijkse (kleinschalige) beheer en onderhoud van de trolleyinfrastructuur gedaan in opdracht van en door de vervoerder. Het grootschalige onderhoud wordt gedaan in opdracht van de gemeente Arnhem. De uitvoerende partij van het grootschalige onderhoud is ook weer de vervoerder. In de praktijk betekent dit dat veel verantwoordelijkheden (opdrachtverlening en uitvoering) bij de vervoerder terecht zijn gekomen. Voor de provincie was dit aanleiding om hier kritisch naar te kijken en voor te stellen om alle beheer- en onderhoudsverantwoordelijkheden bij de vervoerder weg te halen en deze onder te brengen bij de eigenaar van de trolleyinfrastructuur: de gemeente Arnhem. De gemeente gaat dit onderzoeken en is vooruitlopend hierop gestart met een aantal ontwikkelingen die dit voorstel ondersteunen waaronder de implementatie van een beheerapplicatie voor de trolleyinfrastructuur. Het gebruik van deze applicatie moet bijdragen aan een beter inzicht in de staat van de trolleyinfrastructuur en ondersteunt bij het maken van onderhoudsplannen.

Planning en Realisatie

De oudste trolleykasten aan de Velperweg zijn inmiddels vervangen. De aanbesteding voor de vervanging van de gelijkrichterstations is begin 2026 gepubliceerd op TenderNeD. In de begroting zijn middelen opgenomen in het MIP voor de vervanging van 2 gelijkrichters per jaar. In 2025 zijn er nog geen gelijkrichters vervangen. De verwachting is dat, na gunning van de aanbesteding, in 2026 gestart kan worden met de vervanging van de gelijkrichters.

Enkele delen van het ondergrondse kabelnet blijken vervangen te moeten worden. De opdracht hiervoor is inmiddels verstrekt aan de aannemer.

De aanbesteding voor de nieuwe concessie Arnhem Nijmegen Foodvalley heeft in 2025 plaats gevonden en zal halverwege 2026 in gaan. De gemeente Arnhem ontvangt jaarlijks een vergoeding van de provincie voor het beheer van het trolleybusnet en daaraan gerelateerd vastgoed ten behoeve van het OV in Arnhem. De concessieverlener en de gemeente zijn in gesprek om deze, afspraken te actualiseren/continueren met ingang van de nieuwe concessie. Het risico bestaat dat er versneld extra vervangingen noodzakelijk zijn als er essentiële onderdelen voortijdig uitvallen, waardoor de OV dienstverlening in de knel kunnen komen. In het gemeentebrede risicoprofiel is hiervoor een risico opgenomen.

Civieltechnische kunstwerken

Onder de noemer van civieltechnische kunstwerken vallen bruggen, viaducten, tunnels, grondkerende constructies, trappartijen etc. Jaarlijks is er een visuele inspectie waarbij de inspecteur voornamelijk kijkt naar de ambities schoon, netjes, heel en veilig. Daarnaast is er vijfjaarlijks een technische inspectie. Het inspecterende bureau kijkt naar het uitgevoerde regulier onderhoud en geeft waar nodig schades, maatregelen, prijs per maatregel en uiterste datum van uitvoering aan. Indien nodig zal op basis daarvan de cyclus van het reeds ingeplande reguliere onderhoud worden aangepast. Dit vormt de input voor de integrale programmering en dient als basis voor de monodisciplinaire meerjarenplanning. De kwaliteit van het areaal op basis van de laatste inspecties is redelijk tot goed. Een samenvatting is hieronder weergegeven. Eind 2024 is er een nieuwe technische inspectie door een extern gespecialiseerd bureau uitgevoerd, waardoor we weer over de nieuwste gegevens beschikken. Hieruit blijkt dat de onderhoudsopgave voor de komende periode in lijn is met de beschikbare budgetten.

Planning en realisatie

In 2025 hebben we het onderhoud aan de busbaan van de 'brug over de groene rivier' (Eldensedijk) afgerond. Het onderhoud aan de 2 tunnelcomplexen aan de Burgemeester Matsersingel hebben we uitgesteld omdat onderhoud aan de Ohra tunnel in 2025 noodzakelijker bleek ivm optredende lekkage. Het onderhoud aan Presikhaafparkbrug, de bruggen in park Malburgen-west, het Huissens viaduct en de onderzijde van viaduct is in 2025 uitgevoerd. Het onderhoud aan de brug van het Waardmanspad is doorgeschoven naar 2026.

Vanuit het nieuwe raamcontract houten waterbouwkundige constructies zijn we gestart met de vervangingsopgave van houten bruggen in de wijken Elderveld en De Laar. De bruggen bij de Deurnestraat en Helmondstraat en de voetgangersbrug tussen de Oude Zevenaarseweg en de Leemansweg zijn vervangen. Er wordt op dit moment nog een studie uitgevoerd naar de opties en financiële consequenties voor het viaduct Rijkerswoerdsestraat (over A325). Voorals nog verwachten we hier in 2028 grootonderhoud uit te gaan voeren.).

Beeldende Kunstwerken

Onder de noemer van beeldende kunstwerken vallen kunstwerken en omgevingsvormgevingen, parkbeelden, herdenkingsmonumenten en een aantal monumentale objecten (zoals grenspalen). Jaarlijks is er een visuele inspectie waarbij de inspecteur voornamelijk kijkt naar de ambities schoon, netjes, heel en veilig. Daarnaast is er vijfjaarlijks een technische inspectie. Het inspecterende bureau reinigt de beelden, waarna we tevens een rapportage met gebreken krijgen inclusief een oordeel over de algemene toestand van het object. Dit heeft het volgende beeld opgeleverd:

Algemene Toestand beeldende kunstwerken 2026 Arnhem	
Algemene Toestand	Aantal stuks
1 - Uitstekende conditie	10
2 - Goede conditie	182
3 - Redelijke conditie	42
4 - Matige conditie	20
5 - Slechte conditie	1
Totaal	255

Planning en Realisatie

Objecten welke in 2025 van matige naar goed zijn gegaan door het uitvoeren van onderhoud zijn de volgende:

- Blauwe Golven
- AKU-fontein
- Dulcinea's voor de Monnik (Monnikenhuisen)
- Burgerklok Lauwersgracht
- De Gelaarsde Kat (Malburgen-west)

Afgelopen jaar stond tevens het begin van de restauraties van de rijksmonumentale beelden langs de singel op de planning te beginnen met Leda, maar door een blessure van de sr. Beeldhouwer is dit verplaatst naar voorjaar 2026.

Riolering

Een goed functionerend rioolstelsel is van essentieel belang voor de volksgezondheid en het voorkomen van wateroverlast. Het beheer van het rioolstelsel heeft betrekking op een groot aantal verschillende onderdelen zoals, de vrij vervalriolering met bijbehorende (infiltratie)putten, persleidingen en gemalen, huisaansluitingen, drainage, kolken en lijngoten. Maar ook het aanpassen van de bovengrondse inrichting kan bijdragen aan het beter afvoeren of bufferen van regenwater. Dit past ook bij de uitgangspunten van onze Strategie Klimaatadaptatie ('groen, slim en samen'). Daar waar deze investeringen ook leiden tot een ontlasting van ons rioolstelsel wordt hierin geïnvesteerd en worden deze kosten meegenomen in de rioolheffing.

In totaal ligt er circa 800 kilometer vrijvervalriolering in Arnhem. Hiervan is bijna 170 km gemengd (vuilwater gecombineerd met regenwater). In het beheersysteem maken we onderscheid in gemengde-, vuil- en regenwaterriolen, ieder onderverdeeld in hoofd-/transportriolen en 'gewone' riolen. Daarnaast wordt aangegeven welke riolen onder doorgaande wegen liggen. Op de hoofd-/transportriolen en de riolen onder doorgaande wegen gaan we eerder over tot het nemen van maatregelen dan op andere locaties omdat de risico's daar groter zijn. Voor de lange termijn planning wordt voor het verwachte moment van vervangen uitgegaan van de theoretische levensduur (dit is de verwachte levensduur voor vrijvervalriolen, de economische afschrijving gebeurt in 40 jaar). Voor de theoretische levensduur van de riolering wordt uitgegaan van een periode van 60-80 jaar. Er liggen echter ook nog vrij veel riolen uit de periode 1870-1930 met een actuele leeftijd van 90 tot 150 jaar. De langetermijnplanning is dan ook niet meer dan een indicatie van de opgaven die op langere termijn in het verschiet liggen.

Met de invoering van de omgevingswet is de verplichting om een GRP op te stellen komen te vervallen. We hebben in 2025 een start gemaakt met het opstellen van een Water en rioleringsprogramma (WRP) in het kader van de Omgevingswet. Hierbij zal ook de lang termijn opgave m.b.t. het rioolonderhoud worden geactualiseerd. Dit WRP zal naar verwachting in het 1e kwartaal van 2026 worden afgerond.

Voor de korte termijnplanning wordt uitgegaan van de technische levensduur, de werkelijke toestand van de riolering. Deze werkelijke toestand wordt bepaald door middel van video-inspecties van de rioolstelsels en het beoordelen en classificeren van de leidingen en putten. Doelstelling is om de kans op falen van de riolering te minimaliseren. Op basis van de inspectieresultaten, storingsmeldingen en ontwikkelingen in de stad wordt een rioolvervangingsplanning en daarmee een investeringsplanning gemaakt. De noodzakelijke investeringen in riolering zijn zoals gebruikelijk langjarig verwerkt in de begroting. Dit betreft zowel vervangingsinvesteringen als investeringen voor aanleg van nieuwe riolering op ontwikkellocaties. Nadere toelichting op de kostendekkendheid van de rioolheffing is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Als gevolg van klimaatverandering staat de leefbaarheid van onze stad onder druk en zijn er risico's voor onze veiligheid, gezondheid en economie. Om deze risico's te beperken worden er maatregelen genomen om verdere opwarming tegen te gaan én passen we onze leefomgeving aan op de gevolgen van het veranderende klimaat. Om de ambities zoals opgenomen in de Strategie Klimaatadaptatie Arnhem uit te voeren zijn er voor de komende vier jaren, met ingang van de jaarschijf 2024, investeringsbudgetten van € 800.000 gereserveerd. De daaruit vloeiende kapitaallasten worden vanaf de jaarschijf 2025 betrokken bij de rioolheffing.

Planning en realisatie

In 2025 hebben we de werkzaamheden in de Velperweg afgerond een start gemaakt met de reparatie van het gemetselde riool in de Sonsbeeksingel en de grootschalige rioolrenovatie in de Kroonsewal en daarnaast liepen de rioolprojecten in de Spijkerbuurt nog door. De werkzaamheden in de Hommelseweg schuiven door ivm de benodigde vervanging van de drinkwaterleiding door Vitens voorafgaand aan het project. Tevens is het noodzakelijk onderhoud aan de gemalen uitgevoerd.

Door de complexiteit van de projecten en de afhankelijkheid van andere nutspartijen blijkt het vaak lastig de beoogde planning en investeringsvolume te halen. Dit heeft in 2025 dan ook geleid tot minder investeringen dan begroot.

Water

Het onderdeel water omvat onder meer beheer en onderhoud van afkoppelvoorzieningen (deze voorzieningen zorgen er voor dat regenwater niet in het riool terecht komt maar in de bodem zakt), ecozones, moerassen, sloten, paddenpoelen én oppervlaktewater(bodems) zoals de Immerlooplas, Nieuwehaven, Defensiehaven, haven van Coers, Rijnkade, Nieuwe kade en de dijkdoorbraakkolken. Ook het onderhoud aan civieltechnische water gerelateerde werken, zoals beekriolen, duikers, beschoeiingen en fonteinën hoort in deze categorie. De ambitie is:

- het watersysteem op orde brengen en houden;
- met de (water)partners de water gerelateerde opgaven oplossen door zoveel mogelijk voor ruimtelijke oplossingen te kiezen waarbij het water tegelijk een rol kan spelen in het vergroenen en verkoelen van de stad.
-

In de afgelopen periode is veel energie gestoken in het controleren en corrigeren van de bestaande beheergegevens van de duikers en beekriolen. De locatie, de ouderdom en de onderhoudstoestand van bijna alle duikers en beekriolen onder de hoofdstructuur zijn de afgelopen jaren in kaart gebracht. Daar waar nodig is inmiddels ook groot onderhoud uitgevoerd. Het beheer van het oppervlaktewater(bodems) wordt nu nog projectgewijs vormgegeven en wordt, na deze inhaalslag, omgevormd tot een systematische aanpak

Planning en realisatie

Het voornemen was om in de periode 2022-2024 alle nog niet gebaggerde havens uit te baggeren. Het baggeren van Onderlangs en de Praets wat op de planning stond heeft vertraging opgelopen. Er is nog steeds discussie met de verhuurder en met de huurders van de ligplaatsen over de manier waarop hier invulling aan kan worden gegeven.

De voorbereidingen voor de baggerwerkzaamheden in de Rosandepolder zijn afgeronde en de werkzaamheden worden Q1 2026 uitgevoerd. Het onderhoud van de waterbodems in de Nieuwe Haven, Rijnkade en Nieuwe Kade wordt de komende jaren uitgevoerd onder regie van het baggerbestek Neder-Rijn/Lek van Rijkswaterstaat. De baggerwerkzaamheden in Arnhem-Noord in de watergangen in woonwijk 't Broek en in park Angerenstein zijn afgereond. In Arnhem-Zuid zijn we eind 2025 gestart met de baggerwerkzaamheden van de watergangen in Schuytgraaf, deze worden Q1 2026 afgerond. Het benodigde onderhoud zoals hierboven omschreven wordt gefinancierd uit de hiervoor gereserveerde budgetten in de bestemmingsreserve groot onderhoud openbare ruimte.

De in de begroting opgenomen bezuinigen op de energiekosten die gemoeid zijn met het stralen van de fonteinën zijn gerealiseerd. Deze zijn vanaf 2025 in werking op basis van het aangepaste spuitplan, rekening houdend met deze bezuinigingsdoelstelling.

Wijkgroen

Het groen is van grote waarde in onze stad. Verbetering van het leef- en woonklimaat vraagt vaak ook om het toevoegen van meer groen en/of om het kwalitatief verbeteren van bestaand groen. Hiervoor lopen verschillende initiatieven die toegelicht worden in het programma Wonen en Leefomgeving (S12, Radicaal vergroenen). Voor het onderhoud van het wijkgroen zijn per wijk exploitatiebudgetten gereserveerd. De teams Leefomgeving hebben een adviserende rol bij de inzet van deze middelen. Helaas waren we vanaf 2025 genooddaakt om ook op het onderdeel groen enkele bezuinigingen door te voeren. , Door het maken van gerichte keuzes hebben we het negatieve effect hiervan zoveel mogelijk beperkt. Deze bezuiniging is gerealiseerd doordat we minder versleten (groen)vakken in

wijken en buurten hebben opgeknapt. Het dagelijks regulier onderhoud is op peil gebleven om kapitaalvernietiging te voorkomen.

We monitoren de beeldkwaliteit (gebaseerd op basis van ongewenste kruidengroei en zwerfafval). De door de raad vastgestelde kaders zijn C-niveau voor de beeldkwaliteit in de wijken en A-niveau in de binnenstad en winkelcentra. We monitoren ook de ecologische kwaliteit. Deze monitoring is enige jaren geleden voor het eerst uitgevoerd, een tweede ronde staat op de planning, zodat we een beeld kunnen schetsen van de waarde en ontwikkeling. De technische kwaliteit van de beplanting (hoe goed is de beplanting) wordt op B-niveau bijgehouden.

Het aandeel ecologisch beheerd groen wordt steeds groter, hierdoor zal de natuurwaarde van het groen naar verwachting ook toenemen. Omdat de CROW-normering op beeldkwaliteit nog niet is ingericht op natuurwaarden vinden we hier vaker een lagere beeldkwaliteit C-niveau terug. Wat in de traditionele technische wijze van beoordelen vaak als mindere kwaliteit wordt gezien, maar voor de beoogde ecologische doelstellingen juist wenselijk is (meer kruiden = meer biodiversiteit).

De gevolgen van de extreme droogte en zware piekbuien van de laatste jaren worden nu nog als calamiteit beschouwd. Dit kan een negatief effect hebben op de ontwikkeling van bomen en beplantingen. Bomen en beplantingen kunnen hier ook schade van ondervinden. De langetermijneffecten hiervan zullen de komende jaren verder duidelijk worden en mogelijk tot extra kosten leiden. Dit heeft tot gevolg dat we vaker water moeten geven bij bomen en beplantingen of extra zorg aan de bodemopbouw van plantvakken besteden. Het kost meer moeite om beplanting aan de gang te krijgen in de eerste 4 à 5 jaar na aanplant. Bij aanleg en renovatie van groen houden we al rekening met de klimaatverandering en doen we aanpassingen in de groeiplaatsinrichting en het sortiment om deze klimaatbestendig te maken. Een aantal invasieve exoten zoals de Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw komen ook in Arnhem voor, met name in het wijkgroen. De beoogde bezuiniging op het bestrijden van invasieve exoten is niet doorgegaan. De beheersing is in 2025 op dezelfde wijze voortgezet als in 2024. We blijven bewonersinitiatieven ondersteunen die gericht zijn op het bestrijden van de invasieve exoten en wij blijven bewoners informeren over dit thema. Verder nemen we de bestrijding van de invasieve exoten zoveel mogelijk mee in het reguliere beheer.

Planning en resultaat

Arnhem heeft veel ambities op het gebied van groen (zie programma Wonen en Leefomgeving S12, Radicaal vergroenen). Deze ambities zullen mede sturing geven aan de planning van het groenonderhoud. Naast het reguliere onderhoud staan de volgende projecten op de planning voor 2025:

- Vergroeningsprojecten in de wijken in het kader van de Wijkgroenagenda's; De volgende projecten zijn gerealiseerd Arnhemse Broek (Transformatorplein, pleintje Westervoortsekade), Centrum (o.a. Bolwerk), Klarendal (pergola en geveltuinen eromheen) Malburgen (o.a. opknappen en vergroenen speeltuin Dovenetellaan) Presikhlaaf (Drakensteinlaan) Spijkerkwartier (diversen, via Buurtgroenbedrijf Kronenburg (o.a. speeltuin Huissensedijk)
- Herstel beplantingen oostelijk deel Singels fase 2 (Janssingels t/m Lauwersgrachtpark) is gerealiseerd
- Groot onderhoud landgoed Sterrenberg; is in uitvoering loopt nog in 2026 door
- Investeren in samenloopprojecten, met name in Arnhem Zuid; is gerealiseerd• Voortzetten van het project aanplanten van extra heesters en struweelgroepen in de wijken in het kader van biodiversiteit en bestrijden hittestress. In 2025 met name in de wijk Schuytgraaf en Malburgen is gerealiseerd
- Verlaging inzet project invasieve exotenbestrijding, de verlaging is niet doorgegaan huidige inzet is hetzelfde gebleven• 2e ronde monitoring ecologische kwaliteit grazige vegetaties is uitgevoerd

Speelvoorzieningen

Om een aantrekkelijke leefomgeving te kunnen bieden is de aanwezigheid van speelplekken met name voor gezinnen met (kleine) kinderen van belang. Daarnaast zijn speelplekken vaak ontmoetingsplekken voor de wijkbewoners. Arnhem wil alle kinderen weer buiten laten spelen in een gezonde omgeving waarbij aandacht is voor een gezonde leefstijl en gezond gewicht. In de Beheervisie Spelen en Ontmoeten is de ambitie opgenomen om 8 van de 20 grote (groene) speel- en ontmoetingsruimtes te verbeteren. Deze opgave willen we invullen in samenwerking met de teams Leefomgeving. Deze ambitie wordt projectmatig opgepakt. Dat houdt in dat met de betreffende teams Leefomgeving en de buurt wordt bepaald wat de plek nodig heeft om de ambitie te realiseren. Het initiatief ligt bij de teams Leefomgeving omdat het belangrijk is dat de buurt hierin mee participeert en mogelijk ook andere wensen en ideeën uit de buurt hierin gecombineerd kunnen worden. Ook het maken van toegankelijke en inclusieve speelplekken wordt projectmatig opgepakt. De ambitie is om in de komende jaren in iedere wijk (totaal

24) een toegankelijke en inclusieve speelplek per wijk te realiseren waar ook kinderen met een beperking beter mee kunnen doen. Hiervoor zijn ook middelen gereserveerd.

Alle speeltoestellen moeten veilig bespeelbaar zijn. Dit wordt in de technische inspectie gecontroleerd. Geconstateerde mankementen worden binnen de gestelde termijnen opgelost zodat de onderhoudskwaliteit van het areaal op B ligt. Indien er meerdere mankementen aan een toestel zijn geconstateerd wordt afgewogen of het toestel gerepareerd wordt of vervangen moet worden. Gemiddeld gaat een speeltoestel 10 tot 15 jaar mee. Door de duurzame en kwalitatief goede materialen van de speeltoestellen in Arnhem is de gemiddelde leeftijd van de toestellen hoger. De vraag is hierbij wel in hoeverre of de speelvoorziening nog voldoet aan zijn functie. Mogelijk dat kinderen uitgekeken zijn op deze oude speeltoestellen en deze niet meer gebruiken, wat aanleiding zou kunnen zijn om tot vervanging over te gaan. Hierover is afstemming met de teams Leefomgeving. De beschikbare budgetten voor beheer en vervanging van de speeltoestellen blijken in de praktijk toereikend.

Planning en resultaat

Jaarlijks worden de speeltoestellen geïnspecteerd en vindt het noodzakelijk onderhoud plaats. Vervangen of plaatsen van toestellen gebeurt in samenspraak met de teams Leefomgeving. Op diverse plekken in stad zijn oude speeltoestellen vervangen en bewonersverzoeken uitgevoerd. Komende jaren worden nog 2 grote (groene) speel- en ontmoetingsruimtes verbeterd, waarmee de ambitie uit de Beheervisie Spelen en Ontmoeten afgerond wordt. Projectvoorbereiding voor deze 2 plekken ligt stil omdat er geen concrete vraag vanuit de wijken is. Daarnaast worden zoals aangegeven komende jaren in 24 wijken speelplekken toegankelijk en inclusief gemaakt. Hierbij wordt er niet alleen naar onze eigen speelplekken gekeken, maar ook naar andere speelplekken die niet van de gemeente zijn, maar een zelfstandige stichting zoals Bouwspelplaats De Leuke Linde en de beide Stadsboerderijen Presikhaaf en de Korenmaat. Bij aanleg van overige nieuwe speelplekken wordt de inclusiviteit getoetst aan de 100-70-50 richtlijn (een speelplek waar iedereen 100% welkom is, 70% procent van de speelaanleidingen bereikbaar is voor iedereen en 50% bespeelbaar is voor ieder kind).

Bomen

Bomen zijn belangrijk voor de leefbaarheid, biodiversiteit en beleving en leveren een bijdrage aan een klimaatadaptieve stad. Hittestress en wateroverlast zijn onderwerpen waarbij bomen een onderdeel van de oplossing kunnen zijn. Daarom zijn in het Bomenplan onderstaande doelen beschreven:

- Arnhem wil een groenere stad: meer (buitengewone) bomen en meer groenmassa.
- Arnhem gaat voor kwaliteit en toekomstbestendigheid (juiste boom op de juiste plek), gezonde, goed onderhouden en duurzame bomen.
- Arnhem wil bomen beter beschermen.
- Arnhem wil communiceren over bomen.

Arnhem heeft zo'n 47.000 stadsbomen, het beheer en onderhoud is erop gericht om een jonge boom tot volwassenheid te brengen en daarna zo lang mogelijk te behouden, afgewogen tegen de kosten die daarvoor nodig zijn. Hierbij wordt de ecologische waarde van de boom zoveel mogelijk gevolgd. Dit houdt in dat er alleen gesnoeid wordt op de plekken waar dat nodig is voor de vrije doorgang van het verkeer of wanneer probleemtakken een hoog risico gaan vormen voor de gebruikers. Daarnaast worden knobbomen gefaseerd geknot zodat er voldoende nest- en schuilplekken voor vogels en insecten in stand blijven. Dood hout is van grote waarde voor de ecologie. In 2025 bekijken we hoe we ecologisch gestuurd boombeheer kunnen toepassen, waarbij snoei is gericht op het maximaliseren van de ecologische waarde van de boom.

Ecologisch gestuurd boombeheer is in 2025 vertaald naar natuurvolgend boombeheer. Onderhoud is gericht op maximale ecologische waarden en behoud van groenmassa. Deze nieuwe werkwijze sluit aan op de ambities op biodiversiteit en het bomenbeleid en zetten we voort in 2026. Bij bomen die groeien in wijk- en buurtbossen, struwelen en bosplantsoenen worden dode of gesnoeide takken zoveel mogelijk in de bossen en struwelen verwerkt. Ook het staande dode hout wordt behouden op plekken waar dat kan. Mogelijke risico's voor de weggebruikers worden uit de boom gesnoeid en de boom kan op die plek gecontroleerd afsterven. Arnhem heeft, gebaseerd op de beleidsregels uit het Bomenplan 2020, ruim 18.000 buitengewone bomen en toekomstbomen aangewezen. Deze bomen worden extra beschermd en krijgen, indien nodig, extra onderhoud ten gunste van de levensverwachting van deze bomen. De planning is om elk jaar bij ongeveer 50 bomen extra maatregelen (veel al in de bodem) uit te voeren waarbij elk jaar wordt gekeken waar de maatregel het meest noodzakelijk is. Dit is maatwerk. Het dagelijks onderhoud van stadsbomen wordt op B-niveau gedaan met behoud van de ecologische waarden van de boom, dit wordt volgens planning uitgevoerd. Alle stadsbomen worden periodiek gecontroleerd waarbij 'onderhoudsstaat', 'boomgebreken', 'toekomstverwachting' en 'ziekte en aantastingen' van de bomen

opgenomen worden. Hieruit volgen onderhoudsmaatregelen of advies tot nader onderzoek, deze worden na de controle uitgevoerd binnen de termijnen volgens het beheerplan bomen Arnhem. Boomziektes en plagen worden gevolgd en waar nodig wordt beheersingsmaatregelen ingezet. Vervanging van stadsbomen vindt plaats als de boom een te groot risico of hinder vormt voor de weggebruiker en die niet met dagelijks onderhoud of andere maatregelen op te lossen is, een hele lage levensverwachting heeft of dood is. Vervanging van bomen in (laan)structuren is maatwerk, dit kan 1 op 1, in clusters of hele rijen opgepakt worden afhankelijk van de technische beperkingen, levensverwachting van de resterende bomen en andere geprogrammeerde projecten. Het Boom Kwaliteitsteam Arnhem wordt advies gevraagd bij het vervangen van laanstructuren.

Financiering bomenonderhoud

Aangeplante stadsbomen worden sinds 2021 opgenomen op de balans en deze bomen worden afgeschreven in 50 jaar. In 2025 was er geen kap van bomen die een waarde op de balans hebben; afboeking van bomen is dan ook niet aan de orde zijn.

Vanaf 2025 zijn bezuinigingen doorgevoerd op het onderhoud van de stadsbomen en de boomziektes en plagen. Mogelijk zal dit invloed hebben op de termijn waarop bomen in (laan)structuren vervangen worden. Op de lange termijn kunnen hierdoor bijvoorbeeld meer 'gaten' in deze structuren zichtbaar worden, ook kan de gewenste toename van boomkroonoppervlakte zoals opgenomen in het Bomenplan vertraging oplopen. Buiten de directe woonomgeving (zoals langs uitvalswegen) worden uitvallende bomen niet direct vervangen

De bezuiniging is gerealiseerd door het vervangen van laan- en straatbomen uit te stellen. Door het wel goed uit blijven voeren van het dagelijks onderhoud houden we onze bomen gezond en vitaal en blijven ze langer in stand. Vervanging kan hierdoor worden uitgesteld. Ook door in te zetten op natuurvolgend boombeheer kunnen we het vervangen van bomen in lanen en boomstructuren langer uitstellen. Bomen met een mindere vitaliteit, hebben juist vaak een hogere waarde voor de biodiversiteit. Zolang de bomen veilig behouden kunnen blijven voor de omgeving laten we deze bomen staan. Ook heeft dit invloed op de methode en mate van beheersing van ziekte en plagen zoals de eikenprocessierups. De beheersing van bijvoorbeeld eikenprocessierups doen we preventief door in te zetten op ecologisch maaibeheer, het aanplanten van heesters en struiken en het ophangen van mezenkasten. Zo laten we de natuur voor ons het werk doen.

Planning en resultaat

Voor aanplant en groeiplaatsverbetering van bomen is een investeringskrediet beschikbaar. De volgende projecten stonden hiervoor in 2025 op de planning:

- Aanplant bomen museumpark Onderlangs; is gerealiseerd • Verbeteren boomstructuur en monumentale karakter Airbornplein. Dit project is komen te vervallen
- Aanplant extra bomen Transformatorplein • Aanplant extra bomen Croydonplein . Beide zijn gerealiseerd
- Aanplant extra bomen Schuytgraaf; is gerealiseerd
- Aanplant extra bomen in diverse stadsparken met de focus op Arnhem-zuid, Westerveld, Immerloopark; is gerealiseerd
- Groeiplaatsverbetering 50 stuks buitengewone bomen; gerealiseerd
- Groeiplaatsverbetering bestaande bomen Hartogslaan is uitgesteld vanwege vertraging in dit project
- Voor groot onderhoud en herstel van boomstructuren staan de volgende projecten in 2025 op de planning:
 - Herstel laanstructuur Velperweg (deel Prümelaan tot viaduct Velp): project is (zo goed als) gereed
 - Vervangen deel bomenrijen Bakenbergseweg: werkzaamheden zijn gestart en worden binnenkort afgerond
 - Aanhelen en groeiplaats verbeteren bomen Strolaan: onderzocht wat de mogelijkheden zijn in deze straat. Door de ligging van het riool is het niet mogelijk hier bomen aan te planten. Het project vervalt.
 - Vervangen bomen met beperkte levensverwachting Stadhouderstraat: het is een integraal project geworden waardoor er meer belangen afgewogen worden en de uitvoering niet is gestart.
 - Vervangen deel boomstructuur het Lange Water: werkzaamheden zijn gestart en worden binnenkort afgerond
 - Herstel Barokkelaan. Dit project is omvangrijker en complexer gebleken dan vooraf ingeschat. Er is meer voorbereidingstijd nodig.

Parken en bossen

Kenmerkend voor Arnhem zijn de bossen, de natuurterreinen en de vele parken. We zijn trots op dit waardevolle groene kapitaal. Daarom zetten we sterk in op het behouden en verbeteren hiervan. De natuur staat in de parken

en bossen op één, in samenhang met klimaatactie en biodiversiteit. De parken en bossen zijn ook van grote recreatieve betekenis voor de inwoners. We investeren hierin door invulling te geven aan recreatiezonering en bijbehorende inrichting voor toekomstbestendig gebruik. Voor het onderhoud van de bossen en parken zijn exploitatiebudgetten gereserveerd en tijdelijk extra middelen beschikbaar gesteld om ambities te verwezenlijken. Het beheren en onderhouden van de parken doen we aan de hand van beheervisies. Het beheerareaal bossen en parken neemt toe. Enerzijds door actieve verwerving van bos- en natuurgebied en anderzijds door huur- en vrijwillige pachtbeëindiging. In totaal is de omvang beheerareaal nu ruim 2350ha.

Een aantal parken is aangewezen als rijksmonument; Sonsbeek, Zijpendaal, Gulden Bodem en Moscowa. Voor deze parken gelden extra instandhoudingsvoorwaarden. Park Angerenstein is aangewezen als gemeentelijk monument. In 2025 is Park Klarenbeek (nu al Nationaal Landschap) ook aangewezen als een gemeentelijk monument) Al deze parken plus een deel van Park Presikhaaf worden op A-niveau onderhouden. Het overige gebied op B-niveau. De bossen en parken hebben een robuuste basis. Toch staat de kwaliteit van onze bossen en parken onder druk. Oorzaken hiervan zijn het intensiever gebruik, verdroging, overmatige stikstofdepositie en klimaatverandering; met als gevolg biodiversiteitsverlies. Bij het beheer en onderhoud van onze bossen en parken houden we hier rekening mee door zeer gericht en soms intensiever (maatwerk) onderhoud uit te voeren. We doen dit op basis van natuurvolgend beheer. Specifieke ambities met betrekking tot bossen en parken zijn zo veel mogelijk water vast houden en organische stof (met bijbehorend bodemleven) verbeteren in de groeiplaatsen en zorg dragen voor structuurvariatie. We werken daarmee aan de sleutelfactoren voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Tevens benutten we waar mogelijk de kansen om de agrarische gebieden grenzend aan de bossen en parken natuur inclusief te maken. Door inzet van de extra middelen voor bossen en parken kunnen we werken aan deze ambities. Ook biedt dit de mogelijkheid extra capaciteit in te zetten om genoemd kwaliteitsverlies en de uitdagingen die hiermee gemoeid gaan, invulling te geven en zorgvuldig te communiceren met onze inwoners. Natuurbrandbeheersing is in Arnhem met de stad dichtbij en in het boslandschap een belangrijk thema

Een snelgroeiend probleem is de grootschalige verspreiding van Amerikaanse eiken in grote delen van de bossen. Deze soort heeft een verstikkend en verzurend effect op vegetatie en bodem en daarmee een direct negatief effect op de biodiversiteit en klimaat (bodemleven). De snelle verspreiding is te wijten aan de concurrentiekracht van deze soort (exoot) in samenhang met kwetsbaarheid van inheemse vegetatie als gevolg van verdroging, verzuring, vermeting en erosie van de bosbodems. We hebben een analyse van de omvang van het probleem gemaakt en starten een langjarig traject om deze ontwikkeling te gaan beheersen.

Planning en realisatie

In 2025 zal extra worden ingezet op de revitalisering van de bossen en parken (water en organische stof) en het verbeteren van de biodiversiteit (structuurvariatie).

- In de bossen en parken is gewerkt aan herstel van structuurrijke bosranden en zaaïen en aanplant van rijk strooisel soorten.
- Er is een monitoringsprogramma in uitvoering gebracht voor biodiversiteit en bodem (2024-2026). In 2023 is de meetmethodiek met provincie uitgewerkt. In 2023/2024 monitoring biodiversiteit opgestart. In 2024/2025 is bodeminventarisatie gestart fysisch-chemisch en op basis van DNA in een pilot met Naturalis het bodemleven geanalyseerd.
- De beheervisie Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem is in uitvoering gebracht. Het gebied tussen Molenplaats en Watermuseum wordt opnieuw ingericht als Poort van de Veluwe inclusief werkruimte in de witte Watermolen en Molenplaats om Bossen & Parken dichtbij de bewoners te brengen en samenwerking met natuurcentrum uit te bouwen. De binnenruimte van de Molenplaats Sonsbeek is vernieuwd. We zijn gestart met de herinrichting van de centrale open plek op park Gulden Bodem.
- Voor de parken Klarenbeek, Hazegrietje en Braamberg (onderdeel van de Groene Wig Oost) is gestart met het opstellen van de nieuwe beheervisie en wordt vanaf 2026 in uitvoering gebracht
- Voor de zuidelijke uiterwaarden, Immerloo en Huissense dijk en park Westerveld wordt natuurvolgend beheer en het beter ecologisch verbinden van de parken en natuurgebieden in Arnhem-zuid nader uitgewerkt en tot uitvoering gebracht.
 - We hebben gronden rondom het Hoefijzer in Elden terug in beheer gekregen en een nieuw park Het Griet – Elden benoemd en heringericht.
 - Het verbeteren van de biodiversiteit van het Nevelveld Schuytgraaf is uitvoering en bijna gereed. Het wordt begin 2026 afgerond.

Voor de gronden op Rijk der Heide en westelijk deel rolbaan is de pilot strokenteelt in combinatie met natuurontwikkeling (wintervoedselkalkers, zoom- en mantelvegetaties) gecontinueerd.

Inzamelvoorzieningen voor afval- en grondstoffen

In het huidige beleid is Omgekeerd Inzamelen het basisprincipe voor de inzameling van huishoudelijk afval in Arnhem. Door dit systeem kunnen inwoners van Arnhem hun afval goed scheiden. Er is een uitgebreid netwerk van ondergrondse verzamelcontainers voor restafval, PBD (plastic verpakkingen, blik en drinkpakken) en papier en bovengrondse verzamelcontainers voor GFE (groente-, fruit- en etensresten) in de stad aanwezig. Een deel van de herbruikbare reststromen (PBD, GFE, papier) worden bij laagbouw met behulp van minicontainers (kliko's) aan huis opgehaald. Voor de inzameling van grofvuil zijn er twee afvalbrengstations en rijden we rond met de Milieubak. In het stationsgebied werken we met een ondergronds afvaltransport systeem (OAT). Hieronder wordt op de verschillende onderdelen nader ingegaan.

(Ondergrondse) verzamelcontainers

De eerste ondergrondse containers zijn in de jaren negentig geplaatst. Het overgrote deel van het containerbestand is geplaatst in de periode van uitrollen van omgekeerd inzamelen: 2015-2019. In totaal staan er ruim 2400. De afschrijvingstermijn die gehanteerd wordt is 10 jaar. De technische levensduur ligt in praktijk vaak hoger. Sinds 1 januari 2023 voeren we jaarlijks een veiligheidskeuring uit op alle verzamelcontainers ongeacht het bouwjaar. Op deze manier voldoen we aan de nieuwste eisen en kunnen we de veiligheid nog beter borgen.

In het nieuwe contract voor onderhoud, reiniging en levering vinden we ook de basis voor een nieuw en herzien beheerssysteem. Dit systeem is in 2025 opgezet en voor het overgrote deel gevuld met recente gegevens.

Bovengrondse GFE containers

Vanaf 2020 zijn ruim 200 bovengrondse containers voor de inzameling van groente, fruit en etensresten (GFE) op hoogbouwlocaties geplaatst. Naar aanleiding van vragen over de optimale toegankelijkheid door de APCG (Arnhems Platform voor Chronisch zieken en Gehandicapten) is er een proef uitgevoerd met een lagere en beter toegankelijke container. Op basis van dit onderzoek gaan we verder met het uitrollen van het stads dekkende netwerk van GFE containers bij hoogbouw. Dit doen we met een lagere container dan het huidige type. Deze nieuwe container is toegankelijker voor mensen in een handgeduwde rolstoel. Voor deze container is in 2024 een aanbestedingstraject gestart. Deze aanbesteding is door complexiteit en bezwaren uitgelopen. Afronding van het aanbestedingsproces en de start van de uitrol van de nieuwe toegankelijke verzamelcontainers voor GFE bij de hoogbouw staat nu gepland in het tweede kwartaal van 2026.

Minicontainers

De vervanging en uitbreiding van minicontainers die bij laagbouw worden gebruikt, is opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met de inzamelaar. De aanschafkosten voor nieuwe containers is opgenomen in de exploitatie. Voor de komende jaren wordt voor deze inzamelmiddelen geen grote uitbreiding voorzien.

Ondergronds Afval Transportsysteem (OAT)

In het gebied rond het Centraal Station is het Ondergronds Afval Transportsysteem operationeel. Het onderhoud aan deze installaties is meerjarig belegd bij een in 2025 via een Europese aanbesteding belegd bij een nieuwe aannemer. Noodzakelijk onderhoud aan het Ondergronds Afval Transportsysteem is voorzien in de meerjaren investeringsplanning.

Planning en resultaat

Het reguliere onderhoud aan de inzamelmiddelen wordt planmatig uitgevoerd. Ten aanzien van de geplande investeringen kan het volgende worden opgemerkt.

Ondergrondse verzamelcontainers

De nieuwe veiligheidskeuring van ondergrondse containers heeft in 2023 geleid tot de conclusie dat er vervangingsinvesteringen nodig zijn. In de jaren 2024-2027 is € 1,3 miljoen per jaar gereserveerd voor verder noodzakelijke vervangingsinvesteringen van de ondergrondse verzamelcontainers. De stijgende kapitaallasten volgend uit deze investeringen zijn opgenomen in deze begroting en worden doorberekend in de afvalstoffenheffing.

GFE containers bij hoogbouw: Om op alle hoogbouwlocaties een GFE container te plaatsen is een investeringsbudget van € 1,1 miljoen gereserveerd

Afvalbrengstation (ABS) Er is een investeringsbudget van € 1,77 miljoen gereserveerd voor nieuwbouw van of aanpassingen aan de twee ABS-en. Met vertraging is in 2024 een haalbaarheidsonderzoek naar een Circulair Ambachtscentrum (CA) gestart. Dit onderzoek is in 2025 afgerond. Een circulair ambachtscentrum is in principe mogelijk in Arnhem maar niet op één van de locaties van de huidige afvalbrengstations. In 2024 en 2025 is gezocht naar een nieuwe afvalinzamelaar nadat PreZero in 2024 liet weten te stoppen met de inzameling van

huishoudelijk afval in Nederland en in Arnhem. Dit brengt onzekerheid met zich mee over de ontwikkelingen op ons ABS in Noord. Omdat er onvoorzien meer ondergrondse containers vervangen moest worden op basis van keuringen en het feit dat investeringen in nieuwbouw van een ABS of circulair ambachtscentrum op korte termijn niet realistisch zijn, is besloten investeringsruimte te gebruiken voor ondergrondse containers. Een krediet van ruim €500.000 blijft beschikbaar voor het regulier onderhoud en aanpassen en moderniseren van de afvalbrengstations.

Toekomstige ontwikkelingen

In juni 2022 is de Afvalkoers 2022-2026 "Arnhem Schoner" vastgesteld. In 2024 heeft het eerste Arnhemse burgerberaad plaatsgevonden over afval. Het burgerberaad heeft 29 adviezen aangenomen. Deze zijn in het najaar van 2024 getoetst op praktische en juridische haalbaarheid en de financiële aspecten zijn in kaart gebracht. Het college heeft de adviezen verwerkt in een uitvoeringsagenda die na een verlengd bestuursvormingsproces, op 17 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Eén van de maatregelen voorziet in het opnieuw afsluiten van de verzamelcontainers voor restafval en PBD. Hiervoor is een investeringsbudget van €2,5 miljoen vastgesteld voor 2026.

Vastgoed

Actuele kaders

De actuele kaders zijn:

- Het uitvoeringsbeleid afdeling Vastgoed;
- Voor alle panden in permanent beheer zijn er 40-jarige onderhoudsplannen die jaarlijks worden geactualiseerd en opgenomen in de meerjarenprogrammabegroting;
- Kostprijs dekkende huur systematiek.

Ambitie

Onderhoud

De ambitie ligt hoog met betrekking tot geplande MJOP-activiteiten. Het onderhoudsniveau van het Arnhemse vastgoed is, behalve voor tijdelijk vastgoed in stedelijke ontwikkelingsprojecten, een NEN2767-conditie score 3, maar, afwijkingen van conditiescore 3 zijn mogelijk al naar gelang de functie (monumenten, beeldbepalende objecten). Voor de doelmatige inzet van middelen wordt per pand een onderhoudsniveau gedefinieerd. Periodiek laat het Vastgoedbedrijf elk object inspecteren om de functionaliteit en de onderhoudsstatus van het object te actualiseren. Zo wordt management van de te verwachten onderhoudsplanung en -kosten geregeld. Bij nieuwe of nieuw verkregen objecten voert het Vastgoedbedrijf een nulmeting uit conform de NEN2767-2 om de staat in beeld te krijgen.

Bij toepassing van de conditiemeting worden naast de gebreken ook organisatie-specifieke risico's van gebreken in kaart gebracht. Op deze wijze worden mogelijke gevolgen van het eventueel niet oplossen van het gebrek benoemd. De conditiescore en de risico's samen vormen de basis voor de gewenste onderhoudsniveaus. Het is meestal niet nodig alle gebreken op korte termijn aan te pakken. Afhankelijk van het gewenste onderhoudsniveau en de beschikbare budgetten zijn deze effecten in meer of mindere mate acceptabel.

Verduurzaming

Het gemeentelijk vastgoed wordt fasegewijs verduurzaamd volgens twee uitgangspunten:

- "Werk met werk maken"; Maatregelen die binnen 5 jaar zijn terug te verdienen plus zonnepanelen plus LED wordt zoveel mogelijk bij alle panden van de gemeente in de komende jaren doorgevoerd, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het MJOP onderhoud en in overleg met gebruikers. Hiervoor gebruiken we de maatregelen volgens de CFP methodiek;
- "Projectmatige aanpak"; Op basis van vooraf bepaalde criteria is een inventarisatie en prioritering opgesteld van het complete Gemeentelijk Vastgoed. Hieruit is in 2023 een zgn. shortlist van ca. 25 panden tot stand gekomen met daarin opgenomen mogelijke duurzaamheidsaspecten. In 2024 hebben we veel onderzoek gedaan en is een start gemaakt met uitvoeringsmaatregelen. In 2025 zijn we volop bezig geweest met verder onderzoek doen en uitvoeringsvoorbereidingen opstellen (omdat ieder object een unieke aanpak vraagt) voor een groot aantal objecten uit de prio-lijst. Er zijn voor diverse maatregelen omgevingsvergunningen nodig. Ook blijkt soms uit nader onderzoek dat een object toch nog niet verduurzaamd kan worden; Deze objecten worden vooralsnog geparkeerd en vervangen door andere objecten met een grotere slagingskans. De lijst is daarmee altijd een dynamische lijst die onderhevig blijft aan wijzigingen.

Inclusie: Toegankelijkheid vastgoed

De Arnhemse Standaard Toegankelijkheid beschrijft de manier waarop toegankelijkheid in het ontwikkelproces verankerd wordt. In de gebouwen van de gemeente Arnhem moet iedereen kunnen doen wat hij/zij volgens de bestemming komt doen. Uitgangspunt is dat iedereen alle ruimtes en routes in een gebouw kan gebruiken. Bij de start van het bouwproces wordt met toekomstige gebruikersgroepen besproken welke ruimtes niet voor iedereen toegankelijk hoeven te zijn. Ook wordt besloten of er ruimtes zijn waar specifieke gebruikersgroepen gebruik van moeten kunnen maken, en voor welke aantallen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bezoekers en medewerkers, en tussen gebruikersgroepen (zoals mensen met een auditieve beperking, een visuele beperking, verstandelijke of loopbeperking en mensen die gebruik maken van een rolstoel of scootmobiel).

De afgelopen jaren is vooral ingezet op het in kaart brengen van de prioriteit-panden en het inventariseren van maatregelen voor deze objecten. Met het beschikbare budget worden in 2025 en 2026 ongeveer 16 objecten van de prioriteitenlijst toegankelijker gemaakt.

Uitvoering top 4 prioriteit locaties 2025/2026:

- MFC de Wetering;
- MFC Presikhaven;
- Sport & Ontmoetingscentrum De Laar;
- Wijkcentrum Elderveld.

Tijdelijk vastgoed

Als gevolg van de binnenstedelijke en noodzakelijke groei van de woningbouw ontstaat er een sterke toename van tijdelijk vastgoed (strategische, GREX en stedelijke projecten). Het door de gemeente aangekochte vastgoed voor ontwikkelingsprojecten wordt niet op een conditiegerichte manier onderhouden, omdat deze panden tijdelijk in beheer zijn. Tijdelijkheid is een ruim begrip. Door de forse toename van tijdelijk beheerd vastgoed (hoewel tijdelijk wél meerjarig) en de noodzaak om gecontroleerd i.p.v. incident gestuurd beheer uit te kunnen voeren, zullen hiervoor beperkte MJOP 's opgesteld gaan worden.

Vastgoedportefeuille

Op basis van de beleidsprogramma's, maatschappelijke doelen, zijn de deelportefeuilles binnen de afdeling ingedeeld, met elk hun eigen kenmerken en sturing. De objecten/ assets zijn veelal vanuit de financiële context gekoppeld aan een programma.

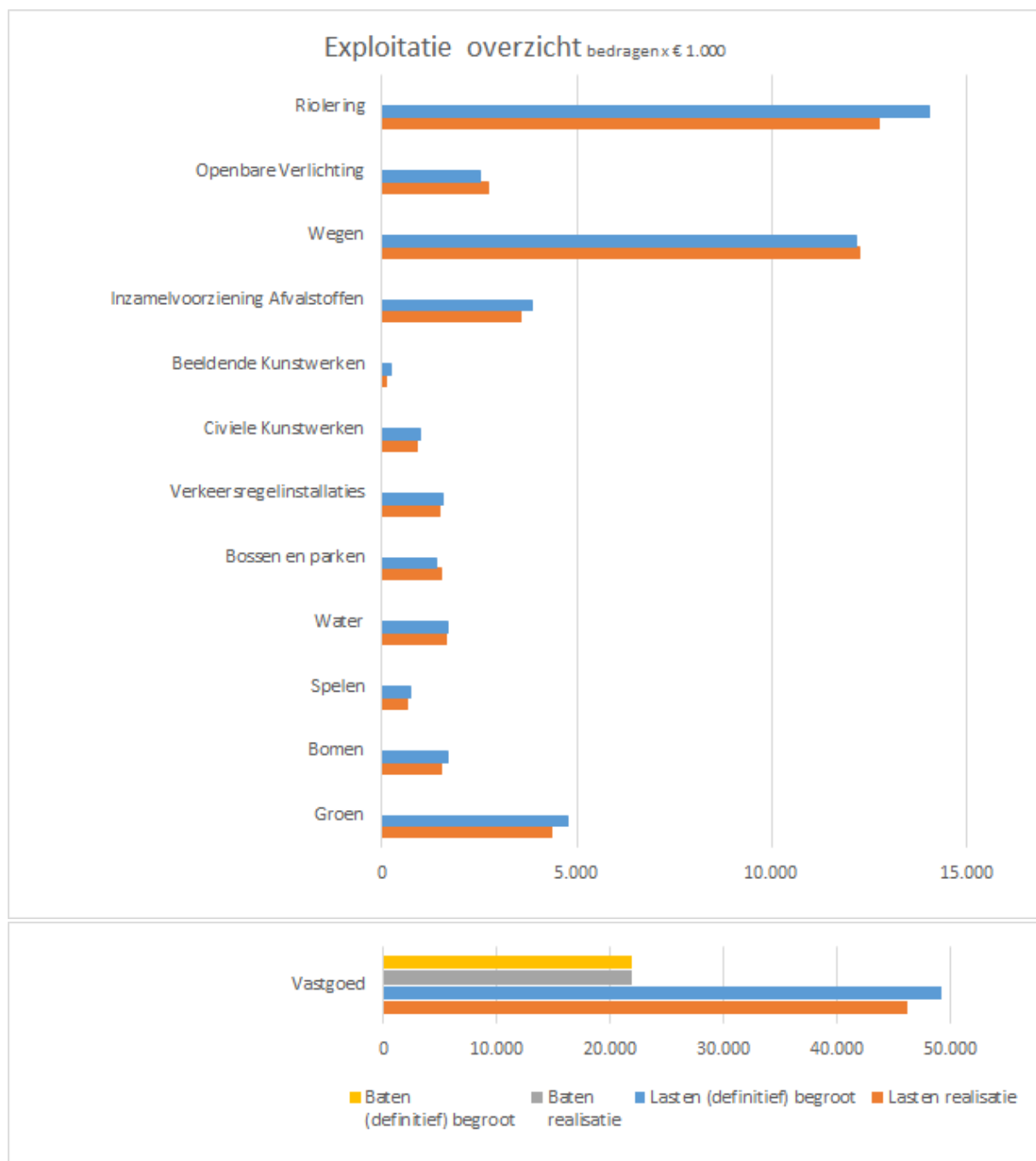
Stedelijk Programma	Objecten/assets
Bestuur Dienstverlening en Financiën	De huisvesting voor de ambtelijke organisatie zoals Stadhuis, Stads kantoor, Gemeentewerf en locaties in de wijken. Inclusief het beheer van het gebruik hiervan (Gebruiksbeheer: kantoorhuisvesting en beheer wagenpark dienstvoertuigen).
Veiligheid	De brandweerkazernes.
Bereikbaarheid	Parkeergarages en fietsenstallingen (in eigendom en/of gehuurd) alsmede het overdekt busseplein, busremise, eindhaltevoorzieningen, gelijkrichterstations en de Openbaar Vervoer Terminal.
Economie	De historische kelders.
Onderwijs	Zowel primair, voortgezet en speciaal onderwijs. De schoolbesturen zijn in de meeste gevallen economisch eigenaar en daarmee ook zelf verantwoordelijk voor bijvoorbeeld onderhoud. Ook de MFC en het Gebruiks(locatie-)beheer daarvan vallen onder dit programma, evenals de locaties van Natuurcentrum Arnhem.
Cultuur	De culturele gebouwen zoals Rozet, Musis & Stadstheater en Museum Arnhem, alsmede de historische panden in park Sonsbeek.
Welzijn en inclusie	Willemeen, buurthuizen, Multifunctioneel Centrum De Wetering (incl. Gebruiksbeheer), daklozen opvang Remisestraat, woningen voor uitgeprocedeerde asielzoekers, opvang Oekraïense vluchtelingen.
Gezondheid en sport	Alle sportvoorzieningen zoals Valkenhuizen, de grote Koppel en diverse gymzalen.
Ruimtelijke ontwikkeling	Dit is een omvangrijk programma: alle terreinen, erfpachten en reclames in de openbare ruimte. Daarnaast betreft het al het tijdelijk vastgoed in eigendom ten behoeve van strategisch bezit of grondexploitatie.
Wonen en leefomgeving	Dit betreft hoofdzakelijk de gemalen (gebouwen, niet de installaties)

Planning en realisatie

Lasten en baten voor beheer en onderhoud van het permanente vastgoed maken onderdeel uit van diverse programma's in de gemeentebegroting. In de periode 2026-2030 is gemiddeld € 3,7 miljoen per jaar geraamd voor planmatig onderhoud in de exploitatie.

Voor wat betreft de investeringen is in de periode 2026 tot 2030 gemiddeld € 5,3 miljoen aan investeringskredieten per jaar geraamd voor vervangingsonderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Ter uitvoering van de verduurzaming van het gemeente vastgoed, onderdeel van het coalitieakkoord, is daarnaast in 2026 een investeringskrediet geraamd van € 3,2 miljoen en is er structureel een krediet van € 750.000 beschikbaar. Voor het integraal toegankelijk maken van het gemeentelijk vastgoed is € 2 miljoen investeringskrediet beschikbaar gesteld, waarvan de uitvoering en kosten grotendeels in 2026 vallen.

Overzicht onderhoudskosten en investeringen kapitaalgoederen

Kapitaalgoed	Lasten (definitief) begroot	Baten (definitief) begroot	Lasten realisatie	Baten realisatie
Vastgoed	49.252	21.891	46.209	21.944
Groen	4.763		4.367	
Bomen	1.711		1.523	
Spelen	715		637	
Water	1.699		1.658	
Bossen en parken	1.396		1.544	
Verkeersregelininstallaties	1.583		1.470	
Civiele Kunstwerken	995		905	
Beeldende Kunstwerken	213		99	
Inzamelvoorziening Afvalstoffen	3.835		3.546	
Wegen	12.177		12.257	
Openbare Verlichting	2.505		2.728	
Riolering	14.045		12.773	

Kapitaalgoed	Krediet 2025	Geactiveerd 2025
Riolering	14787	8.675
Openbare Verlichting	2784	3.399
Trolley netwerk	190	962
Verkeersregelininstallaties	550	526

Inzamelvoorziening Afvalstoffen	2328	1.237
Vastgoed	11.378	685
Kunstwerken (civiel)	1147	1.269
Wegen	4142	3.638
Bomenplan	1286	811
Bossen en parken		

	Krediet 2025	Geactiv	onderbesteding
Rio "GRP"	11497	7697	3800
Rio Watertaak (KlimAd)	800	30	770
Rio gebiedsontwikk	2490	948	1542
RIO TOTAAL	14787	8675	6112

Financiering

Voor de financieringsfunctie worden de missie en de doelstellingen beschreven in het treasurystatuut gemeente Arnhem. In dit statuut wordt ingegaan op de kaderstelling van de werkorganisatie (taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, mandatering) en op het instrumentarium om de doelstellingen te realiseren.

Soorten financiering

Voor wat betreft de financiering wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a. Eigen gemeentelijke financieringsbehoefte;
- b. Financiering van de sociale woningbouw;
- c. Financiering van aan de gemeente gelieerde instellingen.

Eigen gemeentelijke financieringsbehoefte (a)

Bij de eigen gemeentelijke financieringsbehoefte gaat het om de financiering van de investeringen van de gemeente Arnhem, de overgedragen investeringen aan geprivatiseerde onderdelen van de gemeente en de exploitatie van lasten en baten. Bij de investeringen moet naast de reguliere financieringen van de gemeentelijke taken worden gedacht aan grote stedelijke projecten, de grondexploitatie en infrastructureel onderhoud. Als 'inkoop' van geld (de funding) is in 2025 gebruik gemaakt van de volgende financieringsmiddelen:

- de kapitaalmarkt voor langlopende financieringsmiddelen: Het betreft hier de leningenportefeuille opgenomen gelden (O/G);
- de binnen Arnhem beschikbare reserves en voorzieningen.

Binnen de gemeente is voor de financiering in 2025 een omslagrente van 1,2% in rekening gebracht bij de investeringen en de projecten. Deze was op 1,6% begroot, maar omdat de externe rentelasten meevielen, kon deze naar beneden worden bijgesteld.

Financiering van de sociale woningbouw (b)

De financiering van de sociale woningbouw vindt bijna volledig plaats door leningen door corporaties, die geborgd worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit landelijke fonds fungeert als waarborg ten aanzien van risico's van wanbetaling en vervult daarmee de garantstellende rol die gemeenten van oudsher hadden. Het WSW kan bij gemeenten en het Rijk aankloppen wanneer de eigen borgingscapaciteit niet meer toereikend is (wat nog niet is voorgekomen). Daarvoor heeft ook de gemeente Arnhem een achtervangovereenkomst met het WSW gesloten. Het bestaan van het WSW samen met ontwikkelingen op het gebied van schaalvergroting en regionalisering van de woningcorporaties verklaart waarom de rol van de gemeente op het terrein van de financiering van woningbouw de afgelopen jaren zeer beperkt is geworden. In 2025 heeft de gemeente nog maar één lening aan een woningcorporatie op de balans staan (Omnia Wonen, € 5.000).

Financiering van aan de gemeente gelieerde instellingen (c)

De portefeuille door de financieringsfunctie uitgezette gelden (U/G), heeft per 31-12-2025 een volume van € 37,3 miljoen. Het betreft hier kapitaalverstrekking en leningen aan instellingen en zelfstandige organisatie-onderdelen, alsook starters- en duurzaamheidsleningen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Daarnaast verstrekt de gemeente ook leningen in het kader van de inkomensondersteuning.

Bij de kapitaalverstrekking en leningen aan instellingen en zelfstandige organisatie-onderdelen, gaat het om activiteiten die nauw grenzen aan het beleid van de gemeente Arnhem. Het gaat hier vooral om instellingen in de sectoren zorg, sport en cultuur. Ook bij deze financiering wordt de laatste jaren een terughoudend beleid gevoerd. Bij de directe (eigen) financiering van de activiteiten van de instellingen heeft de gemeente Arnhem een gericht toezicht op het reilen en zeilen van de betreffende instellingen. Door aan de te verstrekken leningen waarborgen te verbinden kan bij calamiteiten direct worden gereageerd (voorbeeld: executie bij recht van eerste hypotheek). Tevens bestaan er bij de sectoren zorg en sport waarborgfondsen. Met borgstelling door deze waarborgfondsen kunnen instellingen bij banken een lagere rente bedingen en hoeft de gemeente zelf geen lening te verstrekken. De stichting waarborgfonds voor de sport (SWS) garandeert maximaal de helft van de lening en eist een garantie van de gemeente voor het resterende deel van de lening.

Financieringsvolume

Bij de vaststelling van de begroting neemt de gemeenteraad een besluit over het financieringsvolume in het begrotingsjaar. Hierin stelt de gemeenteraad het maximale niveau vast waarvoor door het college van burgemeester en wethouders nieuwe langlopende leningen mogen worden aangetrokken.

Voor de langlopende financiering is door de raad voor het jaar 2025 een bovengrens vastgesteld van € 250 miljoen. In zijn geen nieuwe vaste leningen aangetrokken. De vastgestelde bovengrens is dus niet overschreden.

Voor de maximaal aan te trekken kortlopende financiering wordt door de gemeenteraad geen plafond vastgesteld, hiervoor is de kasgeldlimiet (zie hierna) bepalend.

Lange termijn financiering (vaste financiering)

Voor de financiering van de investeringen en projecten wordt, naast aangetrokken leningen, gebruik gemaakt van de interne mogelijkheden om reserves en voorzieningen in te zetten als financieringsmiddel. Het volume van de voor dit doel aangewende reserves en voorzieningen bedroeg per 1 januari 2025 respectievelijk € 311,4 miljoen en € 88,5 miljoen.

Reserves en voorzieningen als financieringsbron	Volume	Rente
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Voorzieningen:		
- Voorzieningen: 0%	15.128	0
- Voorzieningen: 2%	73.353	1.467
Subtotaal voorzieningen	88.481	1.467
Reserves:		
- Rente : 0%	311.413	0
- Rente : 1,6 %	0	0
Subtotaal reserves	311.413	0
Totaal	399.894	1.467

Nadat de eigen middelen (reserves en voorzieningen, zie hierboven) volledig zijn aangewend moet de gemeente voor de financiering van activa op de balans op zoek naar vreemd vermogen, van andere partijen aangetrokken leningen. In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste volume- en stroomgegevens met betrekking tot de vaste financiering en de door de gemeente aan derden verstrekte financiering opgenomen.

Leningen portefeuille	Stand 1-1-2025	Opname	Aflossing	Stand 31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Leningen O/G				
Leningenportefeuille	422.565	60.000	-10.587	471.978
Leningen t.b.v. woningcorporaties	6	0	-1	5
Totaal leningen O/G	422.571	60.000	-10.588	471.983
Leningen U/G				
Vaste leningen en kapitaalverstrekkingen uitstaand	37.613	5.282	-5.634	37.260
Woningcorporaties	6	0	-1	5
Totaal leningen U/G	37.619	5.282	-5.635	37.265

Korte termijn financiering (vlottende financiering)

Bij de kortlopende financiering gaat het om de financiering van de lopende activiteiten en werkzaamheden van de gemeente. Hiervoor wordt geld geleend of (in geval van een tijdelijk overschot) uitgezet bij de schatkist voor een periode van maximaal een jaar. Als een extra zekerheid, bijvoorbeeld voor het opvangen van onverwachte fluctuaties in de behoefte aan kasgeld, is een arrangement afgesloten met de Bank Nederlandse Gemeenten waarbij tot een beperkt bedrag (€ 4 miljoen) de gemeente een negatief saldo mag hebben. Insteek is hiervan zo weinig mogelijk gebruik te maken, een kasgeldlening is goedkoper dan rood staan bij de bank. De gemeente heeft het hele jaar 2025 over ruim voldoende liquide middelen beschikt.

Kasgeldlimiet

De Wet FIDO geeft concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van het renterisico in verband met de korte termijn financiering. De kasgeldlimiet is een wettelijk maximum (plafond) voor het volume geldleningen in de vorm van zogenaamde call- en kasgeldtransacties.

De bovengrens is bij ministeriële regeling voor het jaar 2025 vastgesteld op 8,5% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting. Het begrotingstotaal voor 2025 bedroeg bij vaststelling van de begroting 2025 door de gemeenteraad € 1.026 miljoen. De kasgeldlimiet voor het jaar 2025 bedroeg dus € 87,2 miljoen. De kasgeldlimiet

wordt als gemiddelde per kwartaal berekend. De gemeente Arnhem heeft in geen enkel kwartaal de kasgeldlimiet overschreden.

Renterisiconorm

Het renterisico betreft het risico dat de begroting van de gemeente geconfronteerd wordt met een verzwaring van de rentelasten als gevolg van herfinancieringen van bestaande activa of van herziening van rente van bestaande leningen.

Het doel van de renterisiconorm is om dit risico te beperken tot een handelbaar niveau. Bij een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille blijft het renterisico binnen verantwoorde marges en zullen de renteaanpassingen zich geleidelijk voordoen en binnen de begroting opgevangen kunnen worden.

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) is vastgelegd dat jaarlijks een volume ter grootte van 20% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting (peildatum 1 januari) mag worden geherfinancierd of een renteherziening mag ondergaan. Omdat de gemeente voor de eigen financiering geen leningen heeft aangetrokken waarvan periodiek de rente wordt herzien, heeft voor Arnhem de renterisiconorm alleen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen.

In 2025 heeft de gemeente op de bestaande leningenportefeuille een bedrag van € 10,6 miljoen afgelost en is door partijen die een lening hebben van de gemeente € 5,6 miljoen afgelost. Per saldo heeft de gemeente voor een bedrag van € 5,0 miljoen schulden afgelost. Hier tegenover zijn voor een bedrag aan € 60 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken en voor € 5,3 miljoen aan nieuwe leningen door de gemeente uitgezet. Voor de berekening van de renterisiconorm wordt gekeken naar de laagste van of de benodigde herfinanciering van de bestaande portefeuille (€ 6,0 miljoen) of de nieuw aangetrokken financiering gecorrigeerd voor nieuwe uitzettingen (€ 54,7 miljoen), wanneer die lager is. Dat eerste is het geval en daarmee bedroeg het gerealiseerde renterisico € 5,0 miljoen, het netto bedrag van de nieuwe leningen.

De toegestane renterisiconorm was 20% van € 1.026 miljoen: € 205,1 miljoen. Het werkelijk gelopen renterisico van € 6,0 miljoen is dus ruim onder de wettelijke limiet gebleven.

Schatkistbankieren

Gemeenten en andere decentrale overheden zijn verplicht tijdelijk overtollige middelen, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën, het schatkistbankieren. Voor de gemeente Arnhem bedroeg de drempelwaarde in 2025 € 11,0 miljoen.

Omdat inkomende en uitgaande kasstromen niet op elkaar zijn afgestemd, kunnen hoge positieve of negatieve kassaldi ontstaan. Om ruimte te bieden voor zulke bewegingen moet het gemiddelde van de banksaldi van de gemeente in een kwartaal worden afgezet tegen deze drempelwaarde, niet de dagelijkse stand. Het banksaldo hoeft dus niet continu beneden de drempelwaarde te blijven. Een banksaldo boven de drempelwaarde kan binnen het kwartaal worden gecompenseerd met banksaldi, die lager zijn dan de drempelwaarde.

Gezien de genoemde ruime liquiditeit van de gemeente Arnhem gedurende het jaar 2025, heeft de gemeente in 2025 actief gebankierd bij de schatkist en zijn de genoemde drempelwaarden in geen van de kwartalen overschreden.

Overige risico's

Conform de wettelijke voorschriften en de kaderstelling vanuit het treasurystatuut trekt de gemeente alleen leningen aan in euro's. Beleggen van middelen is niet aan de orde vanwege de verplichting om overtollige middelen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Er is binnen de gemeente Arnhem dus geen sprake van valutarisico of koersrisico.

Resultaten van de activiteit treasury

De primaire doelstelling van treasury is een goede financiering van de gemeentelijke organisatie tegen zo laag mogelijke kosten, waarbij rekening moet worden gehouden met wettelijke voorschriften en beperkingen. Tevens is het van belang rekening te houden met gevolgen in de toekomst van financieringsbeslissingen. Dit vereist alert reageren op ontwikkelingen in de financiële markten in het kader van een meerjarig financieringsbeleid.

Het resultaat 2025 op de financieringsfunctie is als volgt opgebouwd:

Programma	Financiering	Bedrag	V/N
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
S00	Vaste en vlottende financiering	2.768	V
S00	Financiering woningbouw en volkshuisvesting	0	
S00	Dividend BNG	1.246	V
Totaal Resultaat		4.014	V

Afgezet tegen het begrote voordelige resultaat 2024 van € 8,0 miljoen is sprake van een nadelig resultaat van € 4,0 miljoen. Dit resultaat wordt als volgt verklaard:

Programma	Financieringsresultaat ten opzichte van de Begroting 2024	Bedrag	V/N
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
S00	Vaste en vlottende financiering	-4.165	N
S00	Financiering woningbouw en volkshuisvesting	0	
S00	Dividend BNG	146	V
Totaal Resultaat		-4.019	N

Voor een verdere verklaring van dit treasuryresultaat wordt verwezen naar het onderdeel '[Toelichting financiële afwijkingen](#)' in het programma Bestuur, dienstverlening en financiën.

Bedrijfsvoering

Wij zijn een organisatie die midden in de samenleving staat, in verbinding is met de stad en een afspiegeling van de stad wil zijn. De gemeentelijke bedrijfsvoering verandert mee met de eisen die worden gesteld door de samenleving, het bestuur, de raad en onze eigen professionaliteit.

De bedrijfsvoeringsfuncties zorgen ervoor dat de collega's in het primaire proces hun taken zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren. De bedrijfsvoeringsfuncties brengen systemen en werkprocessen in lijn met wat we in de stad willen bereiken, bieden inzicht in datgene wat we willen bereiken, schetsen de juridische of financiële randvoorwaarden, ondersteunen bij de strategische en communicatieve opgaves, benutten technologische ontwikkelingen en investeren in nieuwe vaardigheden en competenties van onze medewerkers. Per bedrijfsvoeringsfunctie worden de opgaven geschetst. Een aantal van deze opgaven is niet gekoppeld aan een specifieke bedrijfsvoeringsfunctie. De belangrijkste hiervan is het traject 'Lekker werken aan de ambities van Arnhem.

Ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering

Huisvesting en veilig werken

In 2025 is verder gewerkt aan de opgave om te komen tot toekomstbestendige en duurzame huisvesting voor de gemeentelijke organisatie. Voor de uitbreiding en renovatie van het stadhuis zijn verschillende scenario's uitgewerkt, waarbij het college heeft gekozen om scenario 3b verder uit te werken. In dit scenario kan een groot deel van de organisatie worden gehuisvest, wat bijdraagt aan de ambitie van een ongedeelde organisatie. De ruimtelijke inpassing wordt in samenhang met stedenbouwkundige en erfgoedaspecten verder onderzocht; deze studie wordt in 2026 afgerond.

Daarnaast zijn belangrijke kaders vastgesteld voor het ontwerptraject, waaronder de visie op werken, het werkplekconcept en kaders voor duurzaam woon-werkverkeer. Ook zijn stappen gezet richting gezamenlijke wijklocaties voor verschillende onderdelen van de organisatie, ter versterking van het wijkgericht werken.

Veilig werken bleef eveneens een belangrijk aandachtspunt. Met de komst van een Arbo coördinator en de voorbereiding van een organisatie brede risico-inventarisatie en -evaluatie wordt verder invulling gegeven aan een veilige werkomgeving voor medewerkers en bezoekers.

LWAA (Lekker werken aan de ambitie van Arnhem)

LWAA is een organisatieontwikkelprogramma met als doel te streven naar een werkklimaat waarin de organisatie op een goede en prettige manier aan de ambities van de stad kan werken, in een werkomgeving die ervoor zorgt dat dat effectief en efficiënt kan. Een organisatie waarin medewerkers zich veilig voelen, waarin werkdruk beheersbaar is en waarin de juiste resultaten voor stad en bestuur worden geleverd.

Het programma is in 2022 opgestart met toendertijd 14 inspanningen, waarvan een aantal zijn afgerond en in de lijn belegd. Het programma haalt input op in de organisatie met een initiatiefgroep. In 2025 is er een tweede initiatiefgroep voor leidinggevendenden aan toegevoegd. In 2025 hebben we 6 inspanningen doorontwikkeld zodat zij in 2026 verder in de uitvoering komen: sturen en verantwoorden, het leiderschapsprogramma, samen sturen, medewerkersperspectief bij de uitrol van systemen, kennisdelen en informatiestromen, en de implementatie van de organisatievisie OPO (opgavegericht werken, professioneel, ongedeelde organisatie). Dit heeft in 2025 geresulteerd in de implementatie van verantwoordingsgesprekken voor het MTA en directie; leiderschapsdagen in het teken van OPO; afronding van de eerste fase van samen sturen in de P&C cyclus; een nieuw smoelenboek en ondersteuning van afdelingen bij de implementatie van MS teams; een nieuwe opdrachtformulering voor kennisdelen en informatiestromen (er is een projectleider uitgevraagd); en een doorontwikkeling van opgavegericht werken welke in 2026 kan worden geïmplementeerd.

Personeel en organisatie

Organisatie en medewerkers

Ook in 2025 is verder gewerkt aan een toekomstbestendige en wendbare organisatie, passend bij de ambities van Arnhem en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. In een krappe arbeidsmarkt bleef het aantrekken, ontwikkelen en behouden van medewerkers een belangrijke opgave. Tegelijkertijd is ingezet op het versterken van goed werkgeverschap en het duurzaam inzetbaar houden van medewerkers.

De gemeentepool is in 2025 verder doorontwikkeld en uitgebreid met een tweede lichte van negentien medewerkers. Hiermee is invulling gegeven aan de ambitie om structureel nieuw talent aan te trekken op basis van competenties en ontwikkelpotentieel. De gemeentepool draagt bij aan het invullen van capaciteitsvraagstukken, het vergroten van diversiteit en het stimuleren van interne mobiliteit. In de huidige ontwikkelfase zijn poolmedewerkers vooral ingezet op tijdelijke opdrachten binnen de organisatie. De ervaringen uit 2025 laten zien dat de gemeentepool

een effectief instrument is voor instroom en ontwikkeling van talent, en tegelijkertijd dat verdere borging en aansluiting op structurele functies nodig is voor duurzame doorstroom in de komende jaren.

De onboarding van nieuwe medewerkers is inmiddels volledig ingebed in de organisatie en vormt een vast onderdeel van goed werkgeverschap. In 2025 namen 126 medewerkers deel aan het onboardingsprogramma, dat doorlopend wordt geëvalueerd en waar nodig aangescherpt. Hiermee wordt bijgedragen aan een goede start, binding met de organisatie en duurzame inzetbaarheid van nieuwe collega's.

Op het gebied van duurzame inzetbaarheid en vitaliteit is in 2025 een belangrijke basis gelegd. Vereisten en verbeteracties op het gebied van arbo, verzuim en duurzame inzetbaarheid zijn in kaart gebracht en er is gewerkt aan een visie op duurzame inzetbaarheid als fundament voor toekomstig vitaliteitsbeleid. Daarnaast zijn concrete interventies ingezet op het gebied van werkdruk, ontwikkeling van medewerkers en ondersteuning van leidinggevendenden.

Inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie

Het werken aan een inclusieve en diverse organisatie bleef ook in 2025 een prioriteit. We willen een organisatie zijn waarin alle Arnhemmers zich kunnen herkennen en waarin medewerkers zich veilig en gewaardeerd voelen. In 2025 is verdere voortgang geboekt in de diversiteit van het personeelsbestand. De CBS-barometer culturele diversiteit laat een groei zien van één procentpunt ten opzichte van 2024. Ook in de hogere schalen is een lichte groei zichtbaar. Daarmee ligt de ontwikkeling op koers met de gestelde doelstellingen.

De wettelijke taakstelling voor de banenafpraak is opnieuw behaald. Eind 2025 werden 63 banen ingevuld door medewerkers vanuit de Wet banenafpraak. Daarnaast is de Nederlandse Inclusiviteitsmonitor afgenomen om de ervaren inclusiviteit binnen de organisatie te meten; de resultaten hiervan worden in 2026 verwacht.

Om inclusie verder te verankeren in de organisatie is een routekaart ontwikkeld die clusters ondersteunt bij het formuleren van doelen en acties. Ook is gestart met het inzetten van een discriminatietoets op verschillende dienstverleningsprocessen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een meer structurele en samenhangende aanpak van inclusie en diversiteit binnen de organisatie.

Sturing op inzet en capaciteit

In 2025 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak om de externe inhuur te beperken, naar aanleiding van de motie van de gemeenteraad. Daarbij is ingezet op het versterken van de sturing op capaciteitsvragen en het bewuster afwegen van alternatieven voor inhuur. Bij de invulling van capaciteitsvraagstukken wordt eerst gekeken naar interne oplossingen, zoals interne mobiliteit en inzet van de gemeentepool, gevolgd door reguliere werving en externe inhuur als laatste gerechtvaardigde optie.

Deze beweging vindt plaats in een context van een krappe arbeidsmarkt en een blijvend spanningsveld tussen ambities en beschikbare capaciteit. Tegelijkertijd is zichtbaar dat de verhouding tussen externe inhuur en de totale loonsom zich in 2025 gunstig ontwikkelt (zie tabel in deze paragraaf). Deze ontwikkeling valt samen met de ingezette sturing via onder andere de matchingstafel en het hanteren van voorkeursroutes bij capaciteitsvraagstukken. Dit vindt plaats binnen een bredere context van gemeentelijke opgaven, waaronder de majeure opgaven die vragen om specifieke en schaarse expertise en daarmee ook een beroep doen op externe inzet. De ervaringen uit 2025 vormen een belangrijke basis voor het verder uitvoeren en waar nodig bijstellen van het plan van aanpak in de komende jaren.

Integriteit

Eind 2023 heeft het college een Plan van Aanpak integriteitsbevordering vastgesteld. Op 15-12-2023 is de raad hierover geïnformeerd via de raadsbrief ID 2085: [Versterking van het ambtelijk integriteitssysteem Arnhem – iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#).

Door de implementatie van dit Plan van Aanpak wordt het stelsel van bevordering en bewaking van de ambtelijke integriteit binnen de organisatie verder versterkt.

In 2024 en 2025 zijn aanzienlijke stappen gezet in de verdere professionalisering van het integriteitsbeleid binnen de gemeente Arnhem. Het Infopunt Integriteit is ingericht als centraal loket waar alle relevante informatie is gebundeld en waar medewerkers en management terecht kunnen met vragen. Voor volledige uitvoering van het geaccordeerde plan wordt in het eerste kwartaal van 2026 de benodigde uitbreiding van capaciteit vastgesteld. Daarnaast is de Integrale Beleidsnota Integriteit vastgesteld.

Ter versterking van de ondersteuning zijn per 1 maart 2024 twee externe vertrouwenspersonen aangesteld, en is op 1 november 2025 de nieuwe Regeling vertrouwenspersonen in werking getreden. Tevens zijn vijf nieuwe interne vertrouwenspersonen geworven, die na afronding van hun opleiding naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 inzetbaar zijn. De meldregeling integriteitsschendingen, het onderzoeksprotocol en de klachtenregeling ongewenst gedrag zijn geactualiseerd en worden per 1 april 2026 formeel ingevoerd.

Het VOG-beleid is uitgewerkt en de OR heeft in december instemming verleend om vanaf 1 april 2026 een verplichte VOG in te voeren voor alle nieuwe medewerkers. Hierna volgt de uitwerking voor zittende medewerkers en kwetsbare functies.

Daarnaast heeft integriteit een structurele plaats gekregen in de introductie en onboarding van nieuwe medewerkers.

Informatie en automatisering

Informatie en ICT

De samenleving stelt steeds hogere eisen aan onze informatievoorziening en ICT. Inwoners en organisaties verwachten dat de gemeente digitaal goed bereikbaar is, veilig met gegevens omgaat en helder communiceert. Tegelijk worden regels strenger, zoals op het gebied van informatieveiligheid, privacy en digitale openheid. Er komen ook nieuwe technologieën bij, zoals AI. Grote techbedrijven spelen een steeds grotere rol. Dit alles zorgt voor extra druk op onze systemen en op de organisatie.

Daarom heeft Arnhem in 2025 een informatievisie opgesteld, met een meerjarige routekaart. Deze routekaart laat zien welke investeringen nodig zijn in informatievoorziening en ICT, waarom die nodig zijn en wanneer we deze willen uitvoeren. Dit vraagt om blijvende aandacht. We hebben voldoende tijd, capaciteit en middelen nodig om deze verbeteringen stap voor stap te kunnen realiseren.

Niets doen is geen optie. Als we alleen bestaande systemen draaiend houden of vernieuwen uitstellen, lopen de risico's juist op. Denk aan storingen, cyberincidenten, niet voldoen aan wetgeving of het verlies van vertrouwen bij inwoners en organisaties.

In 2025 hebben we de eerste stappen gezet binnen deze informatievisie. We werkten aan meer openheid naar inwoners en betere digitale dienstverlening. Een voorbeeld is het algoritme- en sensorenregister. Dit register laat zien welke gegevens worden verzameld, hoe beslissingen tot stand komen en waarom. Zo blijft de gemeente transparant en kunnen inwoners eenvoudig zien wat er gebeurt. Daarnaast zijn processen bij Burgerzaken en Werk en Inkomen verder gedigitaliseerd. Ook zijn alle akten van de burgerlijke stand gedigitaliseerd. Voorheen werden deze vooral op papier verwerkt. Sinds juli 2025 zijn deze akten digitaal toegankelijk. Dat maakt aanvragen sneller, toegankelijker en klaar voor de toekomst.

Deze eerste resultaten laten zien wat er mogelijk is wanneer we gericht investeren. Ze maken ook duidelijk dat goede beveiliging, beheer en continuïteit structureel nodig blijven. Daarom is blijvende aandacht en inzet op informatievoorziening en ICT essentieel voor een toekomstbestendige gemeente.

Informatieveiligheid en gegevensbescherming

In 2025 zijn veel stappen gezet in volwassenheid op de thema's informatieveiligheid en gegevensbescherming. Enerzijds doen we dit omdat we willen voldoen aan wet- en regelgeving. Anderzijds omdat het belangrijk is om de organisatie weerbaar te krijgen tegen externe dreigingen en om ervoor te zorgen dat we als organisatie op veilige en wendbare wijze onze organisatiedoelen kunnen bereiken.

Er zijn tientallen (strategische en tactische) beleidstukken op gebied van informatieveiligheid en gegevensbescherming opgesteld. De eerste analyses om te bepalen welke onderdelen hiervan nog geïmplementeerd moeten worden, zijn afgerond. In 2026 wordt dit nader afgerond en wordt gestart met implementatie waar nodig. Processen rondom risicoanalyses, business impact analyses (BIA) en data protection impact assessments (DPIA) zijn ingebed in de organisatie. Er is ook een nieuwe tool voor veilige mailcommunicatie geselecteerd en geïmplementeerd. Ook zijn we gestart met een aantal ontwikkelingen die over de jaargrens heen lopen op thema's als bedrijfscontinuïteit en identity and access management (IAM).

Op gebied van bewustwording zijn er diverse acties geweest. Een voorbeeld hiervan is het spel Zoek de mol, waarbij medewerkers worden gestimuleerd alert te zijn op onbevoegden. Ook is de Dag van de Digitale Weerbaarheid georganiseerd, waarbij er verschillende lezingen en workshops te volgen waren. Daarnaast hebben alle medewerkers diverse e-learnings ontvangen waarmee zowel kennis als bewustwording is vergroot.

Informatie gestuurd werken

Informatie gestuurd Arnhem heeft in 2025 gewerkt aan: (a) het opzetten nieuwe monitors voor onder andere Schuldhulpverlening en Bedrijfsvoering, (b) het door ontwikkelen van bestaande monitors, zoals voor Burgerzaken en Zorg & Welzijn, en (c) het verbeteren van het datamanagement en de samenwerking. Hiervoor gebruiken we applicaties als PowerBI en ArcGis. Ook hielden we Arnhem in Cijfers up-to-date en bouwden we van daaruit aan Staat van de Stad en de Arnhemse Leefbare Wijken Monitor.

Multidisciplinaire teams verbeteren en ontwikkelen de monitors continu, terwijl onderliggende dataprocessen worden beheerd om de kwaliteit, actualiteit en validiteit van data te waarborgen. Hiermee wordt sturing steeds meer gebaseerd op feiten en wordt effectief beleid mogelijk gemaakt.

e-Depot voorzieningen

In 2025 hebben we ons bezighouden met het duurzaam toegankelijk, vindbaar en openbaar maken van onze informatie. We zijn in 2025 aangesloten op het e-Depot. Hierdoor hebben we een voorziening voor het duurzaam bewaren/archiveren en toegankelijk houden van onze digitale archieven.

Digitale dienstverlening

De digitalisering zette zich in 2025 onverminderd voort. Nieuwe wetgeving zoals de Wet digitale overheid, de Archiefwet en de WMEBV versnelde de overgang naar papierloos werken. Deze transitie is nog gaande.

We hebben onze nieuwe website Arnhem.nl gelanceerd. Deze vernieuwde website is gebruikersvriendelijker en sneller en bovendien beter toegankelijk (A-status voor digitale toegankelijkheid) voor inwoners en ondernemers. Door strengere eisen aan digitale toegankelijkheid van producten en diensten versterkt deze inzet de digitale inclusiviteit en draagt dit bij aan een toegankelijke digitale overheid. Dit laatste om te voorkomen dat inwoners digitaal buitenspel komen te staan, heeft Arnhem in 2025 ingezet op het verbeteren van digitale vaardigheden en weerbaarheid. Dit zet zich de komende jaren voort. Immers de Europese Digital Decade stelt als doel dat in 2030 minimaal 80% van de inwoners digitaal vaardig moet zijn, en Arnhem sluit hier actief op aan.

Ook experimenteert en innoveert Arnhem verder met digitale middelen binnen de bedrijfsvoering. Denk aan toepassingen van AI, het werken aan de AI-geletterdheid van onze collega's en het gebruik van digital twins.

Financiën en control

Zoals in de Begroting 2025 aangegeven: de basis met betrekking tot financiële administratie en processen, de advisering op financieel gebied en het inzicht in en de beheersing van risico's is op orde. Vanuit deze solide uitgangspunten werken we aan opgaven en thema's met lange(re) doorlooptijden. De belangrijkste zijn het versterken van onze planning & control cyclus, interne sturing en verantwoording en het beter en slimmer ontsluiten van financiële informatie.

Het met een raads werkgroep ingezette traject ter verbetering van de producten in de planning & control cyclus heeft in 2025 verder vorm gekregen. Gefaseerd worden aanpassingen gedaan in de begroting, de tussentijdse rapportages en het jaarverslag. In de Begroting 2026 zijn inmiddels alle begrotingsprogramma's op de nieuwe wijze gepresenteerd. In zowel de tussentijdse rapportages 2025 als het voorliggende jaarverslag is nog sprake van een combinatie van de oude en de nieuwe systematiek. In 2026 zullen, naast de Begroting 2026, ook de tussentijdse rapportages en het jaarverslag volledig conform nieuwe aanpak zijn.

De twee andere verbeterlijnen, sturen en verantwoorden en het efficiënter en effectiever ontsluiten van (financiële) informatie houden nauw verband met elkaar. Immers, een goed gesprek in het licht van sturen en verantwoorden vraagt om betrouwbare informatie. Op beide terreinen zijn stappen gezet, maar is ook nog verdere groei nodig. In de loop van 2025 is een cyclus van periodieke gesprekken tussen gemeentesecretaris en directie en tussen directie en clustermanagement ingericht en operationeel werkend. Driemaal per jaar vinden overleggen plaats waarin zowel inhoudelijke als bedrijfsvoering gerelateerde voortgang aan de orde komen.

Deze overleggen kennen nog niet altijd een goede basis in de vorm van volledige en betrouwbare stuur- en verantwoordingsinformatie. Een eerste opzet staat inmiddels in de vorm van een set van KPI's die in de komende periode ontsloten gaat worden.

Rechtmatigheid

Met ingang van de jaarrekening 2023 wordt door het college een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven. In het verleden zat het oordeel met betrekking tot rechtmatigheid verwerkt in het oordeel van de accountant bij de jaarrekening. Gemeente Arnhem was goed voorbereid op deze ontwikkeling en beschikte al enige tijd over een stelsel van interne controles die zijn gericht op toetsing van rechtmatigheid. De uitkomsten van deze controles worden gerapporteerd aan proceseigenaren waarmee een basis voor de rechtmatigheidsverklaring bij de jaarrekening wordt gelegd.

In de jaarrekening hebben wij de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met betrekking tot de begrotingsonrechtmatigheden. In de financiële verordening (wijziging d.d. 12 november 2025) heeft de gemeenteraad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat begrotingsonrechtmatigheden vanaf € 1.025.066 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden gemeld. Met de gemeenteraad is voorts afgesproken dat inhoudelijke toelichting niet noodzakelijk is als deze begrotingsonrechtmatigheden passen binnen het bestaande beleid of wanneer deze onder de rapportagegrens vallen. Naast deze toelichting gaan wij hieronder in op de bevindingen van het voorwaarden criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het door de gemeenteraad op 2 juli 2025 vastgestelde normenkader als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen.

In de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen dat er sprake is van overschrijdingen op de lasten op programmaniveau. Deze zijn per definitie onrechtmatig. In de gemaakte afspraken met de raad bij het intern controleplan d.d. 2 juli 2025 kunnen afwijkingen onder voorwaarden als acceptabel aangemerkt worden, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een open einde regeling of direct gerelateerde baten. Er resteren een aantal overschrijdingen die hier niet onder vallen en daarom niet als acceptabel worden aangemerkt. Omdat alle afwijkingen passend zijn binnen het beleid van de gemeente worden deze niet verder toegelicht.

Onderstaand lichten wij de afwijkingen toe. Wij maken hierbij onderscheid in fouten en onduidelijkheden. Ook geven wij aan wat wij doen om de fouten en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

Soort	omschrijving	Overschrijding x €1.000	Fout	Onduidelijkheid	Toelichting	Maatregel
A	Programma S00	Last: € 14.362	V	n.v.t.	Overschrijdingen zijn passend binnen het beleid van de gemeente, daarom niet verder toegelicht, conform afspraken met de raad.	
A	Programma S01	Last: € 347	V	n.v.t.		
A	Programma S06	Last: € 5.996	V	n.v.t.		
A	Programma S08	Last: € 3.302	V	n.v.t.		
B	Investerings	€ 0	n.v.t. .	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C	Reserve mutaties	€ 0	n.v.t. .	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D	Overige	€ 884	n.v.t. .	n.v.t.	De inhuurwerkzaamheden die worden verricht voor het openhouden/beheren van verschillende MFC's vallen sinds begin 2025 niet meer	Er wordt gewacht op het vaststellen van het Integraal Accommodatie Beleid. Met de vaststelling van het IAB zijn de kaders voor een aanbestedings-

					binnen de eerder afgesloten overeenkomsten. Om de continuïteit van de werkzaamheden en dienstverlening te kunnen waarborgen is doorgegaan met de inhuur zonder hier een nieuwe aanbestedings-procedure te doorlopen. Hierdoor is er een financiële onrechtmatigheid ontstaan.	procedure geformuleerd en kan er een goede en gerichte nieuwe inkoop opgestart worden. Met ingang van een nieuwe overeenkomst, waarbij de juiste aanbestedings-procedure is gevolgd, is de inkoop niet meer onrechtmatig. Wanneer het IAB eind 3e begin 4e kwartaal 2026 door de Raad is vastgesteld, kan de aanbestedings-procedure worden opgestart.
--	--	--	--	--	---	--

De afgelopen periode zijn meerdere initiatieven opgestart die ook bijdragen aan het verminderen en voorkomen van begrotingsonrechtmatigheden in de toekomst. Voorbeelden hiervan zijn het zero-based begroten en de raads werkgroep voor de doorontwikkeling van de P&C cyclus. Hierdoor komt in de tussentijdse verantwoording de focus meer te liggen op de koppeling tussen doelen en financiën, waarmee overschrijdingen mogelijk eerder aan het licht komen. Daarnaast komen hiermee overschrijdingen als gevolg van de administratieve inrichting aan bod.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Er zijn geen fouten geconstateerd met betrekking tot het voorwaardencriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Er zijn geen fouten geconstateerd met betrekking tot het M&O criterium.

Auditing en risicomanagement

In de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvormen wordt ingegaan op het beleid voor risicomanagement, het risicoprofiel en de benodigde weerstandscapaciteit, de relatie met de financiële kengetallen en de belangrijkste risico's. De aanpak van risicomanagement is gebaseerd op de nota Risicomanagement en weerstandsvormen, die in 2023 voor het laatst is geactualiseerd.

De activiteiten op het gebied van risicomanagement hebben in 2025 (opnieuw) gelegen op het gebied van het vergroten van risicobewustzijn. De inzet is het weloverwogen en bewust laten nemen van risico's en het benutten van kansen door het verder verbeteren van de sturing op maatregelen rond de belangrijkste risico's, het houden van risicosessies rond grote, risicovolle projecten en opgaven en het (door)ontwikkelen van handreikingen en trainingen voor medewerkers.

De opgaven in de stad worden groter, impactvoller en daarmee ook risicovoller. Risicomanagement is nauw aangesloten bij onder andere de grote gebiedsontwikkelingen, de energietransitie, de gemeentelijke huisvesting en trajecten rond (de)centralisatie zoals de omvorming/invlechting van De Connectie en het traject rond afvalverwerking.

Artikel 213a onderzoeken

In de Begroting 2025 kondigden we aan dat we onderzoeken voor ogen hadden op het gebied van de regiefunctie van de gemeente en de bejegening van subsidieontvangers. Met betrekking tot de regiefunctie van de gemeente is uiteindelijk geen onderzoek uitgevoerd, mede door een aantal ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld rond afval en

De Connectie, die direct verband houden met die regiefunctie. Het onderzoek met betrekking tot de bejegening van subsidiepartners is wel uitgevoerd en in de loop van 2025 uitgevoerd. Met een raadsbrief d.d. 6 mei 2025, zaaknummer 4560755, is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.

Daarnaast is in 2025 een onderzoek uitgevoerd naar de Arnhemse werkwijze rondom het demonstratierecht (raadsbrief d.d. 4 november 2025, zaaknummer 4685014). Verder zijn de uitkomsten van de algehele evaluatie burgerparticipatie gedeeld via een raadsbrief d.d. 24 november 2025, zaaknummer 4818062. Deze onderzoeken zijn weliswaar niet aangekondigd als 213a-onderzoek, maar hebben wel het karakter van een onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur door het college.

Juridische zaken

Algemeen

De afdeling juridische zaken adviseert de organisatie en het bestuur op een breed terrein van rechtsgebieden, zowel op het gebied van het fysieke-, het sociale- en het veiligheidsdomein. De afdeling verzorgt voorts de behandeling van bezwaarschriften en klachten, en vertegenwoordigt het gemeentebestuur in rechterlijke procedures. Daarnaast heeft juridische zaken tot taak om erop toe te zien dat de organisatie bij al haar activiteiten binnen de wettelijke kaders handelt; een taak van juridisch control.

In de huidige tijd van toenemende polarisatie helpt juridische zaken de gemeente om rechtsstatelijk koers te houden. Op belangrijke terreinen die maatschappelijk sterk in beweging zijn, dragen juridisch adviseurs bij aan het zoeken naar nieuwe oplossingen – binnen de kaders van de rechtsstaat. Bij alle werkzaamheden houden de medewerkers van de afdeling bovendien oog voor de mens ‘achter het besluit’, en wordt maatwerk geboden waar dat wenselijk en mogelijk is.

Juridische Zaken blijft betrokken bij inspanningen om het samenspel tussen ambtelijke organisatie en college te verbeteren en de ambtelijke advisering verder te professionaliseren. Dat doet Juridische Zaken door binnen de organisatie bij te dragen aan een verhoging van de kennis over de taken, rollen en verantwoordelijkheden binnen de gemeente en over de doorwerking van de uitgangspunten van de rechtsstaat in de dagelijkse praktijk.

Bezwaar- en klachtbehandeling

In 2025 is een cliëntervaringsonderzoek afgerond met betrekking tot de vraag, hoe bezwaarmakers de behandeling van hun bezwaren hebben ervaren in gevallen waarin ambtelijk werd gehoord. Deze ervaringen helpen ons om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren, inclusief onze wijze van communiceren. In 2026 wordt een cliëntervaringsonderzoek naar de klachtbehandeling gehouden.

Het vertrouwen van onze inwoners in de overheid is mede afhankelijk van de manier waarop de overheid met zijn inwoners communiceert. Het is van groot belang dat deze communicatie goed aansluit bij de leefwereld en het kennisniveau van de inwoner waarmee de overheid in contact treedt. In dat verband is het traject ‘Heldere Taal’ in 2025 verder doorgezet binnen de afdeling.

‘Lessons learned’ uit bezwaar- en klachtprocedures worden gedeeld met de vakafdelingen, om zo uiteindelijk bij te dragen aan het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers en het verhogen van het gevoel van ervaren rechtvaardigheid bij betrokkenen.

In juni 2026 ontvangt de raad het jaarverslag klachten en bezwaren, waarin inhoudelijk wordt gerapporteerd over het jaar 2025. Daarin staan aantallen, signalen en toelichtende verhalen.

Belangrijke actuele thema's

Belangrijke actuele thema's voor de afdeling blijven de Omgevingswet, de energietransitie, bestaanszekerheid, het Nationaal Programma Arnhem-Oost en de Wet open overheid. De eerder doorgevoerde verbeteringen in het Woo-proces werpen geleidelijk hun vruchten af, al blijft het uitvoeren van de Woo veel vragen van de gehele organisatie. Voor een succesvolle uitvoering van de Woo is een goede samenwerking tussen de afdeling JZ en de betrokken andere afdelingen noodzakelijk. Ook de advisering rondom bestuurlijke integriteit en het omvormen van De Connectie heeft het afgelopen jaar de nodige capaciteit van de afdeling gevergd.

Op het gebied van privacy en gegevensbescherming is het van belang dat bij Juridische Zaken eind 2024 een functionaris voor gegevensbescherming (FG) is gestart.

Communicatie

In 2025 hebben de teams binnen Communicatie, Kabinet, Public Affairs en het Bestuurlijk proces sterk ingezet op professionalisering, structuur en strategische versterking.

Communicatie

Communicatie richtte zich op doorontwikkeling van digitale dienstverlening, het verbeteren van interne communicatie en het bevorderen van begrijpelijke taal. De nieuwe methode Communiceren met Focus zorgde voor duidelijkere aanspreekpunten en betere afwegingen bij communicatievraagstukken. De interne communicatie is in

2025 verder versterkt, met nadruk op het consistent uitdragen van de organisatievisie en het vertalen van strategische doelstellingen naar de dagelijkse praktijk. Zo is de organisatievisie verder uitgebreid met het verhaal van de organisatie. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de vernieuwing van de gemeentelijke huisstijl.

De terugstuurservice voor begrijpelijke taal werd succesvol ingevoerd en draagt bij aan duurzame kwaliteitsverbetering. Daarnaast leidde de brand in de Arnhemse binnenstad tot een aangescherpte crisiscommunicatie, waardoor rollen en processen nu helderder zijn.

Kabinet

Bij het Kabinet stond 2025 in het teken van meer regie, voorspelbaarheid en sterkere ondersteuning van de burgemeester. Processen zijn aangescherpt, waardoor dossiers beter worden voorbereid en besluiten sneller en zorgvuldiger kunnen worden genomen. Er is een belangrijke stap gezet naar agendasettend werken, waarbij kansen en risico's eerder worden gesignaleerd en strategisch worden benut. Opkomstbevordering rond verkiezingen kreeg een steviger basis, passend bij de rol van de burgemeester in het democratisch proces. De Avond van de Goede Moed werd verder ontwikkeld en verkend voor mogelijke opschaling. Daarnaast zijn protocol en gastontvangsten geprofessionaliseerd en is de aanpak van politieke dossiers binnen de portefeuille van de burgemeester versterkt.

Public Affairs

Public Affairs richtte zich op het verstevigen van de basis en de professionalisering van de lobbyfunctie. Met een stabiel team is gewerkt aan een scherpere visie en strategie, waardoor Arnhem consistent kan opereren richting Den Haag, Brussel, Duitsland en regionale partners. De introductie van lobbydriehoeken met beleid en communicatie zorgde voor betere afstemming van inhoud, bestuurlijke inzet en woordvoering. De stakeholdermapping voor de Tweede Kamer is structureel onderdeel van de werkwijze geworden. Door strategische mediabenedering heeft Public Affairs de zichtbaarheid van Arnhem op relevante dossiers vergroot, met gerichte positionering in landelijke media rond onder meer stikstof, de bijna gratis bus en woningbouw, en via werkbezoeken van bewindspersonen en Tweede Kamerleden ter versterking van Arnhemse dossiers en relaties op de langere termijn.

Bestuursondersteuning en bestuurlijk proces

Binnen bestuursondersteuning en het bestuurlijk proces lag de focus op het op orde brengen van de organisatie richting de raadsverkiezingen en de collegewisseling in 2026. Rollen, kaders en werkwijzen zijn aangescherpt. De adviseurs hebben hun kerntaken en kaders verduidelijkt en de ondersteuning voor het huidige én toekomstige college voorbereid. Het bestuurssecretariaat heeft kwalitatieve versterking bereikt met heldere taakverdeling en verbeterde samenwerking. Het team bestuurlijk proces maakte een kwaliteitsslag in de voorbereiding van collegebesluiten, ontwikkelde trainingen voor de organisatie en startte onderzoeken naar veilige en effectieve inzet van AI in samenwerking met informatiemanagement.

Inkoop

In 2025 is het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2025-2030 vastgesteld. Dit beleid besteedt nadrukkelijk aandacht aan de Arnhemse speerpunten: Lokaal inkopen, Social Return, Diversiteit & Inclusie, Mensenrechten, Duurzaamheid (met de onderdelen circulariteit, groen en energie) en Dierenwelzijn. Deze speerpunten sluiten nauw aan bij de landelijke maatschappelijke thema's die verbonden zijn aan het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Gemeente Arnhem heeft dit manifest in augustus 2025 ondertekend om bij te dragen aan een breder draagvlak voor maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen. In de tweede helft van 2025 is een pilot gestart bij de afdeling Vastgoed om te onderzoeken hoe we deze speerpunten in de praktijk het beste kunnen toepassen.

Daarnaast is het Arnhems Leveranciersportaal ontwikkeld, waarmee lokaal inkopen eenvoudiger wordt. Ook is in 2025 een onderzoek gestart naar de resultaten van onze huidige aanpak van contractmanagement. De uitkomsten hiervan worden in 2026 verwacht.

Verder hebben we, in verband met de invlechting van De Connectie bij gemeente Arnhem per 2026, in 2025 een analyse uitgevoerd van de contracten die door De Connectie zijn afgesloten. Daarbij is gekeken waar contracten elkaar aanvullen of juist overlappen. Samen hebben we ook de communicatie richting leveranciers opgepakt om hen goed te informeren over deze overgang.

Overzicht formatie

Totaal aantal FTE Arnhem	Realisatie Bezetting 2023	Realisatie Bezetting 2024	Realisatie Bezetting 2025	Begroting Formatie 2025	Realisatie Gem bezetting 2025
Bestuur	48	47	48	47	47
Raadsleden	40	39	40	39	39
College B&W	8	8	8	8	8
Personeel ambtelijke organisatie	1.125	1.213	1.307	1.233	1.268
Aantal FTE ambtelijke organisatie formatie	1.125	1.213	1.307	1.233	1.268

Personeelskosten/inhuur ambtelijke organisatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
--	--------------------	-------------------	--------------------	-----------

Bedragen x € 1.000

Gemiddelde aantal FTE ambtelijke organisatie	1.172	1.233	1.268	-35
Personeel	108.821	118.694	119.858	-1.164
Totaal loonsom	108.821	118.694	119.857	-1.164
Inhuur	27.522	28.724	28.588	136
Inhuur	27.522	28.724	28.588	136
Voormalig personeel	489	490	652	-162
Dekking uit voorziening	-62	-23	-21	-2
Totaal voormalig personeel	426	467	631	-164
Saldo personeelsbudget	136.769	147.884	149.075	-1.193

% inhuur in €	20,2%	19,5%	19,3%
----------------------	--------------	--------------	--------------

Op gemeentebreed niveau is sprake van een tekort op het personeelsbudget van €1,2 miljoen. Dit nadeel wordt, naast het saldo van enkele positieve en negatieve afwijkingen in de verschillende programma's, vooral veroorzaakt door de niet-begrote dotatie van €1,5 miljoen aan de voorziening voor bovenwettelijk verlof en spaarverlof. Sinds 1 januari 2022 kunnen medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren sparen en flexibel inzetten, passend bij hun levensfase en hun persoonlijke loopbaanplanning. Deze uren verjaren niet en vertegenwoordigen daarmee een toekomstige verplichting. Op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) dient hiervoor een voorziening te worden gevormd.

Verbonden partijen

De gemeente Arnhem neemt deel in diverse rechtsvormen zowel publiek als privaat. Wanneer de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij. Samenwerking met andere partijen is een manier om publieke taken uit te voeren, die bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen. Deelnemingen in andere partijen brengen risico's met zich mee zowel bestuurlijk, maatschappelijk als financieel.

Verbonden partijen twee gemeentelijke rollen

De gemeente vervult twee rollen richting de verbonden partijen: de rol van eigenaar en de rol van opdrachtgever. Tussen beide rollen en de belangen die daaruit voortvloeien, kan een spanningsveld bestaan.

In de eigenaarsrol beslist de gemeente over de oprichting, de missie, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verbonden partij. Het gemeentebestuur is mede eigenaar van de verbonden partij en draagt bestuurlijke verantwoordelijkheid (de gemeente neemt deel aan het bestuur). De eigenaarsrol richt zich vooral op de continuïteit en de levensvatbaarheid van de (samenwerkings)organisatie.

De gemeente is ook opdrachtgever van de verbonden partij. De verbonden partij levert diensten of producten of is uitvoerder van gemeentelijk beleid. Veelal in de vorm van een basispakket dat door alle deelnemers in de samenwerking wordt afgenomen, met daarnaast een aanvullend pakket dat voor afzonderlijke deelnemers op maat wordt afgesproken.

Het financieel belang is gekoppeld aan beide rollen. Als opdrachtgever heeft de gemeente belang bij een zo goed mogelijke prijs-/kwaliteitsverhouding voor de afgesproken dienstverlening en deze moet passen binnen de kaders van de gemeentebegroting. Als eigenaar draagt de gemeente het 'ondernemersrisico' van de samenwerking. Als de financiële resultaten tegenvallen, zal de gemeente de tekorten moeten aanvullen.

Actuele kaders

Kadernota verbonden partijen gemeente Arnhem

In 2016 is de visie van de gemeente Arnhem op de verbonden partijen vastgelegd in de kadernota verbonden partijen 2016 gemeente Arnhem, met daarin uitvoeringsrichtlijnen over de wijze van sturen en beheersen. Uitgangspunt is om hierbij uit te gaan van een risicogerichte aanpak, onder andere door het instellen van een governancecode en het toepassen van een 'risicokompas'.

BBV-Notitie verbonden partijen

Ook de Notitie verbonden partijen van de Commissie BBV uit oktober 2016 geeft verplichte en aanbevolen kaders ten aanzien van verbonden partijen. In deze notitie wordt uiteengezet wanneer sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Van een financieel belang is sprake als de gemeente de middelen zoals vermogen of leningen, die aan een partij ter beschikking zijn gesteld, niet terugkrijgt bij faillissement van die partij of indien financiële problemen bij de derde partij kunnen worden verhaald bij de gemeente. Bij een bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap van de gemeente in een derde partij, hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze via aandelen mee kan stemmen.

Diversiteit en inclusiviteit

We werken samen met gemeentelijke samenwerkingspartners aan een divers personeelsbestand, een inclusieve organisatiecultuur en een inclusieve dienstverlening. Onder onze gemeentelijke samenwerkingspartners vallen ook onze verbonden partijen. In 2025 hebben we samen met de verbonden partijen het volgende gerealiseerd:

- We hebben gesprekken gevoerd met verbonden partijen over hun ambitie, doelstellingen en acties op het gebied van diversiteit en inclusie en hen indien nodig geadviseerd en ondersteund.
- Op één verbonden partij na voldoen alle verbonden partijen aan de ambitie die wij hebben gesteld over een divers personeelsbestand, een inclusieve organisatiecultuur en een inclusieve dienstverlening. Ook spraken we met hen af op welke manier zij verantwoorden over hoe zij werken aan die ambitie.

Ontwikkelingen risicovolle verbonden partijen

Niet alle verbonden partijen vragen om evenveel betrokkenheid. Om de aandacht te geven aan die verbonden partijen die voor de gemeente van het grootste belang zijn, dan wel een belangrijk risico vormen (beleidsmatig of financieel) wordt jaarlijks in aanloop naar de begroting het risicokompas geactualiseerd. Het risicokompas is een risicoanalyse die bestaat uit de beoordeling op acht maatstaven. Deze acht maatstaven geven vorm aan de bestuurlijke en financiële verbondenheid met de partij. Door alle verbonden partijen op dezelfde wijze te beoordelen,

is het mogelijk de verbonden partijen onderling te vergelijken en te bepalen welke verbonden partijen in verhouding tot elkaar een hoog risicoprofiel hebben.

Bij de Begroting 2025 zijn onderstaande partijen als meest risicovol aangemerkt:

- DRAN (Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen);
- Sportbedrijf Arnhem;
- De Connectie;
- VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden;
- ODRA (Omgevingsdienst Regio Arnhem;
- Scalabor.

Voor deze partijen wordt in het hierna volgend overzicht de voortgang van de beheersstrategie toegelicht.

Relatie met de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen

De risico's die samenhangen met de verbonden partijen zijn meegewogen in de bepaling van de gewenste weerstandscapaciteit (zie paragraaf [Risicomanagement en weerstandsvermogen](#)).

Overzicht Verbonden partijen

In onderstaand overzicht is aangegeven in welke verbonden partijen de gemeente Arnhem deelneemt en aan welke programma's hiermee een bijdrage wordt geleverd. Per verbonden partij wordt een terugblik gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen in 2025. Voor de partijen die bij de Begroting 2025 als meest risicovol zijn aangemerkt wordt tevens de voortgang van de beheersstrategie toegelicht.

Aanvullend op de hierna weergegeven verbonden partijen neemt de gemeente Arnhem tevens deel in twee Verenigingen van Eigenaars (VVE's). Het betreft de volgende VVE's:

- Vereniging van Eigenaars Varkensstraat 46 en 47 te Arnhem;
- Vereniging van Eigenaars Varkensstraat 27, 28-1 en 28-2 te Arnhem.

De gemeente heeft als eigenaar van een gedeelte van de panden zitting in het bestuur van de VVE's en heeft tevens een (gering) financieel belang. Het risicoprofiel is als laag aan te merken.

Scalabor B.V.

Scalabor B.V.

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Programma	S06 Participatie en armoedebestrijding		
Doel verbonden partij	Scalabor BV is het Sociaal Ontwikkelbedrijf voor Midden-Gelderland en daarmee ook voor Gemeente Arnhem. In de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) zijn afspraken vastgelegd over de diensten die Scalabor in opdracht van de gemeente uitvoert voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze dienstverlening bestaat uit: Beschut Werk (voor inwoners die intensieve begeleiding nodig hebben bij het verrichten van arbeid), De Brug (een specifiek traject voor dak- en thuislozen), en Arbeidsontwikkeling en Directe Bemiddeling (voor inwoners die via re-integratie binnen bepaalde tijd de stap naar betaald werk kunnen zetten). Daarnaast biedt Scalabor werkplekken aan medewerkers vanuit de sociale werkvoorziening. Ook levert Scalabor aanvullende diensten voor Arnhem en de regio. En deelt Scalabor kennis en expertise met diverse samenwerkingspartners. Scalabor is daarmee een belangrijke uitvoeringspartner voor de gemeente Arnhem binnen het sociaal domein.		
Deelnemers in samenwerking	Gemeente Arnhem is 100% aandeelhouder van Scalabor B.V. Belangrijke samenwerkingspartners zijn onder meer: de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland, de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland, het Werkgeversservicepunt (WSP), het Centrum voor Activerend Werk (CAW), 2Switch. Daarnaast heeft Scalabor een eigen personeelsdienst (Aan de Slag) en de Intratuin in Arnhem. Ook is Scalabor een belangrijke partner in het lokale diversiteitsnetwerk Diversiteitsreis.		
Bestuurlijk belang	De conerndirecteur is gevolmachtigd om namens de gemeente Arnhem op te treden in de aandeelhoudersrol. De bestuurlijke verantwoordelijkheid blijft bij het gemeentebestuur.		
Financieel belang	100%		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	9.547.120
	Per 31-12-2025	€	9.687.000
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	6.815.100
	Per 31-12-2025	€	6.813.000
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	139.857
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	3.085.950
Ontwikkelingen	Scalabor vervult een essentiële rol als Sociaal Ontwikkelbedrijf binnen de sociale infrastructuur van de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland door het bieden van werk en ontwikkelmogelijkheden aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. De maatschappelijk vraag die hiermee wordt ingevuld is structureel van aard en neemt in complexiteit toe. Mede door de ontwikkeling van de Participatiewet en de groei van de doelgroep. In 2025 zijn aanvullende rijksmiddelen beschikbaar gesteld via het impulsbudget sociale infrastructuur en de rijksbijdrage voor extra werkplekken. Deze middelen bieden ruimte om te investeren in de verdere ontwikkeling en toekomstbestendigheid van Scalabor. Tegelijkertijd blijft de financiële positie kwetsbaar, omdat de beschikbare middelen niet altijd aansluiten bij de kosten die samenhangen met begeleiding, ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Bovendien hebben de extra rijksmiddelen een tijdelijk karakter en zijn ze primair bedoeld om de noodzakelijke transitie te ondersteunen. Dit vraagt aandacht voor duidelijke financieringsafspraken, een duurzame efficiënte bedrijfsvoering en regionale samenwerking. Deze ontwikkelingen vragen ook na 2025 blijvende aandacht.		
Risicoprofiel	Middel		

Beheersstrategie

Scalabor kiest bewust voor structurele borging van de maatschappelijke opdracht. Dit gebeurt door het maken van de meerjarige financieringsafspraken met regiogemeenten, door gerichte investeringen infrastructuur, netwerk, mensen en middelen en door intensieve regionale samenwerking.

Deze investeringen leiden naar verwachting tot een lager operationeel resultaat in 2026 dan in 2024 en 2025. Dit wordt als een aanvaardbaar en tijdelijk effect beschouwd, gezien de beoogde lange-termijnpact.

Door meer kwetsbare werkzoekenden duurzaam te laten participeren op de arbeidsmarkt, wordt hun bestaanszekerheid versterkt en nemen de maatschappelijke baten toe. Scalabor zal in 2026 actief sturen op een duurzame en efficiënte bedrijfsvoering en op transparante verantwoording van resultaten en risico's.

Met deze beheerstrategie wordt gewerkt aan een sterk en toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf, dat nu en in de toekomst een onmisbare schakel vormt binnen de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en het nieuwe regionale werkcentrum.

Sportbedrijf Arnhem			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Programma	S09 Gezondheid en sport		
Doel verbonden partij	Het Sportbedrijf voert het sportbeleid uit. Arnhem stimuleert en faciliteert bewegen en sporten en Arnhem, voor een beter welzijn van de stad.		
Deelnemers in samenwerking	Gemeente Arnhem		
Bestuurlijk belang	De gemeente Arnhem is 100% aandeelhouder van de BV Sportbedrijf Arnhem. Als aandeelhouder is de gemeente Arnhem lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het mandaat om als aandeelhouder op te treden is door het college neergelegd bij de concerndirecteur.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem heeft het volledige eigendom.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	2.280.000
	Per 31-12-2025	€	2.001.000
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	14.699.000
	Per 31-12-2025	€	13.548.000
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	-235.000
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	18.605.000
Ontwikkelingen	Het Sportbedrijf werkt meer samen in de regio en vergroot haar eigen inkomsten. Er lijkt structureel een tekort te zijn op de begroting, doordat kosten door inflatie en gemeentelijke indexering van subsidie uit de pas lopen. Dit wordt grotendeels opgevangen door het verhogen van eigen inkomsten. De komende tijd moet uitwijzen of ingrijpen nodig zal zijn.		
Risicoprofiel	Middel		
Beheersstrategie	Sturing Het Sportbedrijf is de grootste uitvoerder van het sportbeleid van de gemeente Arnhem. Bij de verzelfstandiging van het Sportbedrijf, zijn vanuit de gemeente als opdrachtgever en eigenaar van het Sportbedrijf, afspraken gemaakt over de informatie- en stuurmogelijkheden voor de gemeente. Voor 2025 gaven we op dezelfde wijze als voorgaande jaren sturing aan het Sportbedrijf. Onderdeel van die sturing is het subsidieproces aan het Sportbedrijf. Dat bestaat uit een gezamenlijke, integrale, uitvraag aan het Sportbedrijf. Gevolgd door een subsidieaanvraag en een gezamenlijke (door sportbeleid, TLO en BC) beoordeling van de aanvraag. Door het jaar heen houden we aan de hand van kwartaalrapportages inhoudelijk en financieel vinger aan de pols wat betreft de voortgang. Ten slotte volgt vaststelling aan de hand van het jaarverslag en de jaarrapportage. Tegelijkertijd voert de gemeente als aandeelhouder ook regelmatig gesprekken met het Sportbedrijf door middel van aandeelhoudersvergaderingen. De dagdagelijkse aansturing gebeurt vanuit de bestuursadviseur sport die fungeert als ambtelijk opdrachtgever en de integraliteit van de opdracht aan het Sportbedrijf bewaakt. Financieel Het Sportbedrijf heeft in 2025 een negatief resultaat behaald. Dit komt doordat de kosten van het Sportbedrijf significant harder stijgen dan de gemeentelijke subsidie. Het tekort blijft beperkt omdat tegelijkertijd het Sportbedrijf haar eigen inkomsten ook sterk verhoogd heeft. Het exacte bedrag van het tekort is op dit moment nog niet bekend, maar zal naar verwachting rond de €230.000,- liggen. Dit zal opgevangen worden door interen op het Eigen Vermogen. Daarmee daalt het EV onder de gewenste grens. Dit vormt een risico voor Sportbedrijf en gemeente. Er zal vinger aan de pols gehouden worden of het negatieve resultaat structureel is. Indien dit zo blijkt te zijn zullen er keuzes gemaakt moeten worden qua dienstverlening en/of financiering. Over het algemeen ziet het financiële beeld er op dit moment goed uit. Er is weliswaar een klein tekort, maar dit is minder dan 1% van de totale omzet. Dit neemt niet weg dat er bij eventueel langdurig structureel verlies ingegrepen moet worden. Deze balans wordt eind 2026 opgemaakt. Samenwerking We naderen 10 jaar verzelfstandiging van het Sportbedrijf. De samenwerking tussen gemeente en het Sportbedrijf is zeer goed te noemen. Het Sportbedrijf en de gemeente Arnhem weten elkaar goed over en weer te vinden. We gaan in 2026 een start maken met de evaluatie van 10 jaar verzelfstandiging, waarbij we de huidige situatie zullen afzetten tegen de doelen van de verzelfstandiging.		

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Programma	S00 Bestuur, dienstverlening en financiën		
Doel verbonden partij	De BNG is de 'bankier ten dienste van overheden', waaronder voor gemeenten.		
Deelnemers in samenwerking	De gemeente heeft minder dan 1% van de aandelen. De andere aandeelhouders zijn de Staat der Nederlanden (50%), provincies en gemeenten.		
Bestuurlijk belang	De concerttreasurer is gemachtigde voor de aandeelhoudersvergadering.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem heeft 496.470 aandelen van de BNG in bezit (bijna 1%) en is daarmee een van de grootste gemeentelijke aandeelhouders van de BNG. De gemeente ontvangt dividend.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	4.777.000.000
	Per 31-12-2025	€	
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	123.164.000
	Per 31-12-2025	€	
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.		
Risicoprofiel	Laag		
Beheersstrategie	Niet van toepassing.		

Economic Board regio Arnhem-Nijmegen

Economic Board regio Arnhem-Nijmegen

Vestigingsplaats	Nijmegen
Rechtsvorm	Stichting
Programma	S00 Bestuur, dienstverlening en financiën; S03 Economie
Doel verbonden partij	Het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren health, energy en food en de cross-overs daartussen, om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.
Deelnemers in samenwerking	The Economic Board wordt gevormd door achttien leden vanuit de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en de overheden.
Bestuurlijk belang	Burgemeester Ahmed Marcouch (voorzitter) en de wethouder Economische Zaken hebben zitting in de board.
Financieel belang	De gemeente Arnhem heeft geen rechtstreekse financiële relatie met The Economic Board. Van onze bijdrage aan de regio wordt 1 euro per inwoner via een subsidie door de Groene Metropoolregio doorgegeven aan The Economic Board.
Eigen vermogen	Per 01-01-2025 € 40.615
	Per 31-12-2025 €
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025 € 586.747
	Per 31-12-2025 €
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025 €
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025 € 175.357

Ontwikkelingen

In 2025 werkte Lifeport / The Economic Board (TEB) nauw samen met ondernemers, onderwijs en overheden aan innovatie, brede welvaart en economische versterking binnen de Lifeport-regio. Gedurende het jaar was er nadrukkelijk aandacht voor gezamenlijke koersvorming, merkontwikkeling en het versterken van de strategische positie van de regio. De speerpunten Energy, Health en High Tech vormden daarbij de kern, aangevuld met slimme duurzaamheid, mkb-ondersteuning en talentontwikkeling. Een belangrijk moment was de presentatie van de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda (RIA) in november, waarin de regio koos voor één verhaal en één gezamenlijke investeringskoers richting 2040, inclusief de lancering van het Lifeport Partnerfonds, een privaat fonds van 204 miljoen euro dat strategische projecten moet versnellen. Tegelijk werd Lifeport steeds duidelijker neergezet als het ene herkenbare merk voor de volledige regio.

Binnen het thema Energy werd de regio steeds sterker gepositioneerd als nationale koploper in elektrificatie. Het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie groeide door tot hét landelijke knooppunt voor oplossingen rondom netcongestie, terwijl het Energy Talentplan een structurele basis legde voor het aantrekken en opleiden van energieprofessionals. Daarnaast werd gewerkt aan Energy Hubs, nieuwe vormen van lokale energie-uitwisseling en een gezamenlijk lobby- en positioneringsplan voor elektrificatie dat eind 2025 werd vastgesteld.

In het Health-domein vonden in 2025 meerdere doorbraken plaats. Het Digital Health Challenge Lab bracht innovatieve vormen van wijkgerichte zorg dichterbij inwoners, gericht op zelfredzaamheid en preventie. De start van Pubhubs vormde een eerste stap naar een veilige, regionale data-infrastructuur die in de komende jaren verder wordt uitgerold. Build4Health ontwikkelde living labs voor beweegvriendelijke leefomgevingen, terwijl parallel daaraan een regionaal Health Talentplan werd voorbereid om structurele personeelstekorten in de zorg te verminderen.

Ook het High Tech- en Semicon-cluster zette stevige stappen. De Regiegroep Lifeport Semicon werkte aan een meerjarenplan om het regionale chip-ecosysteem te versterken. Via deelname aan het landelijke Microchip Talent-programma ontving de regio een eerste tranche van 2 miljoen euro aan Beethoven-middelen, met meer in het vooruitzicht. Daarnaast werd een LLO-plan uitgewerkt en werd samen met Briskr en Oost NL gestart met de vorming van een nieuw bedrijsennetwerk om innovatie en samenwerking in de semiconsector te stimuleren.

Op het gebied van slimme duurzaamheid bracht het Lifeport Circulair Lab publieke en private partijen samen rond circulaire en klimaatopgaven. Projecten zoals Soil Valley en het Circulair & Conceptueel Bouwen-programma werden beter verbonden en opgeschaald, waardoor de zichtbaarheid en impact van duurzame initiatieven in de regio toenam. Voor het mkb bleef 2025 een jaar van praktische ondersteuning: via de MKB-Dienstverlening Actieagenda kregen ondernemers hulp bij digitalisering, AI-toepassingen en uitdagingen rond netcongestie. Het Business Angels Netwerk Nijmegen bracht nieuwe investeringen tot stand in health- en hightechstartups, en de Lifeport Parel Award verhoogde de zichtbaarheid van innovatieve bedrijven.

Op de arbeidsmarkt ontwikkelden de partners binnen het Human Capital Akkoord talentprogramma's voor Energy, Health en Semicon verder door. Er werd gewerkt aan een regionaal Stagepact voor mbo-studenten en nieuwe vormen van samenwerking rond skills-ontwikkeling en technologische leerroutes, met nadruk op zorg en welzijn. De arbeidsmarktaanpak kreeg zo een meerjarige, regionale structuur die aansluit bij de grote transitie in energie, zorg en technologie.

Tot slot maakte de regio in 2025 een belangrijke governance-slag. Met de gezamenlijke koers van de Schaalsprong en de RIA werd de basis gelegd voor een toekomstgerichte investeringsstrategie tot 2040. Tegelijk werd in bestuurlijke reflectie vastgesteld dat de triple-helix-structuur, hoewel sterk, ook tot versnippering kan leiden. Daarom adviseerde het Dagelijks Bestuur om te werken met één strategisch kader, een heldere regierol voor de Board, een gezamenlijke lobby en het aanwijzen van bestuurders per thematisch cluster. Tegelijk blijft er bewust ruimte voor experimenten en pilots die innovatie stimuleren, ook als deze nog niet volledig binnen het strategisch kader passen. Zo groeide 2025 uit tot een jaar waarin Lifeport en TEB zowel inhoudelijk als organisatorisch een duidelijke stap zetten richting een sterkere, meer samenhangende regio die klaar is voor de grote maatschappelijke en economische opgaven van de komende decennia.

Risicoprofiel

Middel

Beheersstrategie

Niet van toepassing.

BVO De Connectie

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S00 Bestuur, dienstverlening en financiën		
Doel verbonden partij	De Connectie is een gemeenschappelijke regeling met de gemeenten Rheden en Renkum op het gebied van bedrijfsvoering.		
Deelnemers in samenwerking	Gemeente Arnhem, gemeente Renkum en gemeente Rheden		
Bestuurlijk belang	Wethouder Maurits van de Geijn is lid van het bestuur.		
Financieel belang	Het Arnheems aandeel in De Connectie bedraagt 72%.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	508.000
	Per 31-12-2025	€	
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	25.553.000
	Per 31-12-2025	€	
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	39.166.000
Ontwikkelingen	Omvorming naar enkelvoudige centrumregeling De colleges van de deelnemende gemeenten hebben besloten om met ingang van 1 januari 2026 de huidige samenwerkingsvorm van De Connectie om te vormen van een bedrijfsvoeringsorganisatie in het kader van de WGR (Wet gemeenschappelijke regelingen) met gedeeld eigenaarschap naar een enkelvoudige centrumregeling met de gemeente Arnhem als gastheer en de gemeenten Renkum en Rheden als gast. Daarmee wordt de samenwerkingsvorm 'lichter' gemaakt, met een verschuiving van zeggenschap (en risico) naar één gemeente (Arnhem). De gemeenten Renkum en Rheden nemen taken af op basis van een dienstverleningsovereenkomst; waarbij op basis van een producten- en dienstencatalogus afspraken worden gemaakt over af te nemen producten en bijbehorende kosten.		
Risicoprofiel	Middel		
Beheersstrategie	Gelet op het besluit om de Connectie met ingang van 1 januari 2026 om te vormen van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een enkelvoudige centrumregeling is in lijn met de gemaakte afspraken in de nota "Risicomanagement en weerstandsvermogen" ten aanzien van grote risicovolle projecten/voorstellen aanvullende afspraken gemaakt. Wanneer projecten een investering vragen van meer dan € 5 mln. en voldaan wordt aan een aantal criteria wordt er een onafhankelijke, los van de projectorganisatie staande, risicoanalyse uitgevoerd. In lijn met deze afspraak is voor de omvorming een onafhankelijke risicoanalyse uitgevoerd. Met ingang van 1 januari 2026 maakt De Connectie als cluster onderdeel uit van de gemeente Arnhem. Vanaf deze datum volgt De Connectie de reguliere systematiek van risicobepaling en -beheersing van de gemeente Arnhem.		

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Vestigingsplaats	Arnhem
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	S07 Zorg
Doel verbonden partij	In april 2016 is de Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen opgericht ten behoeve van het aanvullend vervoer Arnhem Nijmegen (Avan). Het is een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie. Eén van de taken van deze Vervoersorganisatie is het regelen van het doelgroepenvervoer, waarbij sprake is van een bundeling van het doelgroepenvervoer (Wmo-vervoer, leerlingenvervoer en instellingsvervoer). Gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.
Deelnemers in samenwerking	Regio Arnhem en regio Nijmegen
Bestuurlijk belang	Wethouder Eva van Esch is lid van het bestuur.
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt volgens een verdeelsleutel bij aan de exploitatie. De kosten van de bedrijfsvoeringsorganisatie worden bepaald op basis van het inwoneraantal. De vervoerskosten op basis van de daadwerkelijke kosten van reizigers in het vervoer. De vervoersorganisatie heeft geen weerstandscapaciteit; tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. De vervoersorganisatie beschikt niet over Eigen Vermogen.
Eigen vermogen	Per 01-01-2025 €
	Per 31-12-2025 €
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025 € 10.120.622
	Per 31-12-2025 €
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025 €
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025 € 5.334.690
Ontwikkelingen	De vraag naar zowel routegebonden als vraagafhankelijk vervoer blijft licht stijgen, in lijn met de eerder bijgestelde prognoses voor 2024. Ten opzichte van de periode vóór corona is er nog steeds sprake van afwijkende vraagpatronen. Personeelstekorten vormen landelijk een knelpunt, al is het in de regio Avan voor 2025 gelukt om passende capaciteit te organiseren. Er is een aanvullende opdracht uitgegaan voor het onderzoek doelgroepenvervoer. Het verdiepende onderzoek naar doelgroepenvervoer wordt in Q2 van 2026 afgerond. Hierin wordt het Arnhemse doelgroepenvervoer geanalyseerd en vergeleken met Nijmegen en andere gemeenten. De uitkomsten bieden handvatten voor een eventuele herijking van het lokale beleid.
Risicoprofiel	Middel
Beheersstrategie	De risico's waarmee BVO DRAN te maken heeft zijn een toenemende verkeersdruk in en rondom Arnhem, het landelijke groeiende tekort aan chauffeurs, een groeiend aantal kwetsbare burgers met complexe hulpvragen en verminderde zelfredzaamheid en een daaraan gerelateerde politieke gevoeligheid. Ten aanzien van de uitdagingen in relatie tot de personeelstekorten wordt er structureel ingezet op het stabiliseren of uitbreiden van het personeelsbestand waar nodig. Dit blijft een risico voor de komende jaren. De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Hierom is de sturingsinformatie frequenter en gericht op continue monitoring. We ontvangen van de BVO DRAN structureel managementinformatie en zogenaamde rittenbakken. Er is ongeveer tien keer per jaar ambtelijk en 6 keer per jaar bestuurlijk overleg. In 2025 zijn er maatregelen getroffen om de planning verder te stroomlijnen en beheersbaarder te maken. Daarnaast wordt er ingezet op interventies die verdere beheersing van verkeer en kosten faciliteren. Informatie over doelgroepenvervoer wordt verwerkt in PowerBI en maakt deel uit van de bestuursrapportages.

GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Vestigingsplaats	Arnhem (per januari 2026)		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S00 Bestuur, dienstverlening en financiën; S02 Bereikbaarheid; S03 Economie; S10 Klimaat en energie; S12 Wonen en leefomgeving		
Doel verbonden partij	De ambitie van de Groene Metropoolregio is gericht op de welvaart van de inwoners in de regio. De Groene Metropoolregio werkt aan maatschappelijke opgaven op het gebied van werken, wonen, duurzaamheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. De regio staat voor kwalitatieve groei en dus voor balans tussen groei en leefbaarheid. De ambitie is om de omvangrijke groeiopgave (huisvesting, werk en bereikbaarheid) te faciliteren en de groene leefomgeving en ontspannen leefkwaliteit in de regio te behouden en te versterken. De regio wil zich sterker profileren naar het rijk en Europa als groene, circulaire metropoolregio. De regionale agenda is hierop gericht.		
Deelnemers in samenwerking	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Ahmed Marcouch is lid van het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio met wethouder Nermina Kundić als zijn plaatsvervanger. Wethouder Nermina Kundić is voorzitter van het bestuurlijk team Verbonden regio. Maurits van de Geijn, Eva van Esch en Cathelijne Bouwkamp nemen deel aan de bestuurlijke teams voor respectievelijk de opgaven Productieve regio, Ontspannen regio en Groene Groeiregio.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt naar rato van inwonertal bij aan de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Dit betreft de basiskosten. Daar komen jaarlijks de middelen bij voor de uitvoering van de regionale agenda. Het bedrag van € 1.583.000 dat is opgenomen als gerealiseerde bijdrage Arnhem is opgebouwd uit € 449.000 voor de basiskosten, €166.000 voor de bijdrage Economic Board en € 968.000 voor kosten uitvoering regionale agenda.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	371.783
	Per 31-12-2025	€	
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	6.728.664
	Per 31-12-2025	€	
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	1.583.000

Ontwikkelingen

De vaststelling van de regionale agenda en begroting 2025–2028 leidde ertoe dat het algemeen bestuur het dagelijks bestuur vroeg een integraal meerjarenavoorstel voor kostenbesparing uit te werken. In 2025 zijn vervolgstappen gezet: de jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026–2029 zijn opgesteld en naar de gemeenten gestuurd voor de zienswijzeprocedure. Ook is ingestemd met een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling om subsidiegelden efficiënter te beheren.

Montferland maakte per 2025 geen deel meer uit van de regio. In 2025 is opnieuw een succesvol Regiocongres georganiseerd en vonden verschillende bestuurlijke overleggen over de woonopgave plaats. Daarnaast vond een Regioreis naar Baden-Württemberg plaats, gericht op mobiliteit, stedelijke ontwikkeling, energie en innovatie.

Binnen de opgave Ontspannen Regio is het Meester–Gezel-traject voortgezet en in het tweede kwartaal succesvol afgerond.

De Regio Deal Gezonde Groene Groei (2024–2027) loopt op schema: vrijwel alle projecten liggen op koers en in 2025 vonden meerdere kennisdelingssessies plaats. Ook is gewerkt aan de verdere verdeling van resterende Rijksmiddelen.

Via de Woondeal blijft de regio inzetten op extra woningbouw. De uitvoering wordt versterkt door de nieuwe OV-concessie 2026–2036, die voorziet in een uitgebreid en volledig emissievrij aanbod. Verder is €317 miljoen Rijksinvestering toegekend voor wonen en bereikbaarheid.

Voor de opgave Verbonden Regio is gewerkt aan regionale mobiliteitsambities, spoorontwikkelingen en de implementatie van de nieuwe OV-concessie. Daarnaast zijn in het derde kwartaal duidelijke resultaten geboekt in CO₂- en kilometerreductie binnen logistieke bedrijven.

Binnen de Productieve Regio is het Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld en wordt dit in 2025 aan gemeenten voorgelegd. In het vierde kwartaal werd de eerste versie van de Regionale Investeringsagenda (RIA Lifeport) gelanceerd, waarin regionale partners hun investeringslijnen bundelen.

Verder is in 2025 toegewerkt naar gebiedsgerichte aanpakken, de ingebruikname van het nieuwe GMR-kantoor in het WTC Arnhem-Nijmegen en intensieve samenwerking met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op het gebied van verstedelijking en netcongestie.

Risicoprofiel

Middel

Beheersstrategie

Lingezegen

Lingezegen			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S12 Wonen en leefomgeving		
Doel verbonden partij	De realisatie en coördinatie van het beheer van Park Lingezegen op basis van het Masterplan, Intergemeentelijke structuurvisie, het Uitvoeringsprogramma en het AB-besluit 2015-004 over de Afronding van de basisuitrusting en de doorontwikkeling (AB, 04 12 2015).		
Deelnemers in samenwerking	Gemeenten Lingewaard, Overbetuwe, Nijmegen en Arnhem.		
Bestuurlijk belang	Wethouder Eva van Esch is lid van het Dagelijks bestuur én het Algemeen bestuur, Wethouder Maurits van de Geijn is lid van het Algemeen bestuur.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt voor 25% bij aan de gemeenschappelijke regeling.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	5.031.000
	Per 31-12-2025	€	4.975.000
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	168.000
	Per 31-12-2025	€	169.000
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	-56.000
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	319.477
Ontwikkelingen	De komende jaren werkt de parkorganisatie aan een stevige, relevante positie in de regio en ontwikkelt ze haar identiteit tot een herkenbaar merk Park Lingezegen. Dit middels een nieuwe Toekomstvisie. Een sterk en betrokken actief netwerk wordt uitgebouwd, waarbij er nauw wordt samengewerkt met regionale stakeholders (de deelnemende gemeenten, provincie, Groene Metropoolregio) en betrokken lokale ondernemers en vrijwilligers.		
Risicoprofiel	Laag		
Beheersstrategie	Niet van toepassing.		

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Vestigingsplaats	Arnhem
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	S04 Onderwijs; S06 Participatie en armoedebestrijding; S07 Zorg
Doel verbonden partij	De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Centraal Gelderland is door elf gemeenten in 2017 opgericht voor de uitvoering van taken op het terrein van het sociaal domein. De MGR bestaat uit een beheerorganisatie en zes modules, te weten: Inkoop zorg, Regionale Facilitering Zorg, Werkgeversservicepunt, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgeverschap SW-medewerkers en Contractmanagement Inburgering.
Deelnemers in samenwerking	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar (niet alle gemeenten doen aan alle modules mee) alsmede het UWV (Werkgeversservicepunt).
Bestuurlijk belang	Wethouder Maurits van de Geijn is lid van het bestuur. In de bestuurscommissies zitten wethouders Marjan van Munster (Participatie), Eva van Esch en Bob Roelofs (Inkoop zorg) en Nermina Kundić (Onderwijs).
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt bij aan de exploitatie van de gemeenschappelijke regeling. Over de wijze waarop de bijdrage over de deelnemende gemeenten worden verdeeld zijn per module specifieke afspraken vastgelegd. Bij de onderwijsmodule geldt bijvoorbeeld het criterium 'leerlingaantallen en VsV-cijfers van de afgelopen 3 jaren' en bij de module WgSW het aantal inwoners met een SW-verband.
Eigen vermogen	Per 01-01-2025 € 560.000
	Per 31-12-2025 € 714.000
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025 € 4.512.000
	Per 31-12-2025 € 5.915.000
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025 €
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025 € 36.703.271
Ontwikkelingen	In opdracht van de deelnemende gemeenten levert de MGR-organisatie een belangrijke bijdrage aan het versterken van de regionale samenwerking, meer integraliteit en ketenoptimalisering in het sociaal domein.
Risicoprofiel	Laag
Beheersstrategie	Niet van toepassing.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S11 Ruimtelijke ontwikkeling		
Doel verbonden partij	Goede en efficiënte vergunningverlening en handhaving op het gebied van milieu, bouwen, natuur en water.		
Deelnemers in samenwerking	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar en provincie Gelderland.		
Bestuurlijk belang	Wethouder Eva van Esch is lid van dagelijks bestuur en algemeen bestuur.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt bij aan de exploitatiebegroting van deze gemeenschappelijke regeling. De jaarlijkse bijdrage is afhankelijk van het afgesproken werkprogramma en de verstrekte aanvullende opdrachten/ projecten.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	870.000
	Per 31-12-2025	€	
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	6.555.000
	Per 31-12-2025	€	
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	7.641.349
Ontwikkelingen	Landelijke ontwikkelingen: Omgevingswet en stikstofproblematiek hebben een remmende werking op de uitvoering van met name grotere bouwprojecten. Een deel van het bouwtoezicht wordt op grond van de Wkb door de markt uitgevoerd. De geplande uitbreiding van het aantal categorieën bouwwerken dat onder de wet zou vallen is vooralsnog niet doorgevoerd. Naar aanleiding van de landelijke evaluatie van Omgevingsdiensten door de commissie Van Aartsen waren de omgevingsdiensten Arnhem en Nijmegen gesprekken begonnen over een fusie. In 2025 heeft bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden. Per 1 januari 2026 zijn de diensten gefuseerd tot Omgevingsdienst Groene Metropool. Het college van B&W gaat in 2026 onderzoeken wat de beste plek is voor het uitvoeren van de bouwtaken: bij de Omgevingsdienst of bij de gemeente.		
Risicoprofiel	Middel		

Beheersstrategie

Landelijke ontwikkelingen in wet- en regelgeving kunnen grote invloed hebben op de taakomvang en -inhoud van de omgevingsdienst ODRA. De impact van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) is groot. Er zijn hiervoor werkprocessen aangepast. De Wkb kent een gefaseerde invoering, waarbij de oorspronkelijke fasering inmiddels is losgelaten. Het is niet duidelijk wanneer de volgende fase wordt ingevoerd.

In 2025 is besloten tot een fusie van de ODRA met ODRN. Deze gaat in per 1 januari 2026.

ODRA heeft voor een aantal vakgebieden last van krapte op de arbeidsmarkt. Daarom neemt ODRA starters aan die met behulp van interne scholing en begeleiding de werkplekken bezetten waarvoor moeilijk ervaren specialisten te vinden zijn.

De omvang van het takenpakket van ODRA op het gebied van bouw, vergunningverlening en toezicht is direct afhankelijk van initiatieven van particulieren en bedrijven in de stad. Er kunnen grote verschillen zitten tussen jaren. Om hierop te anticiperen houdt ODRA een flexibele schil met personeel aan. Met de systematiek van outputfinanciering en een prognose van de gemeente op de bouwontwikkelingen wordt het beter mogelijk om de kosten voor de gemeente vooraf in te schatten.

De bij omgevingsdienst ODRA onderkende risico's voor gemeente Arnhem worden op de volgende wijzen beheerst. Allereerst is er maandelijks werkoverleg tussen de accounthouders van beide partijen. Relevante ontwikkelingen kunnen daar als eerste gesignaleerd worden. Actuele zaken worden op dagelijkse basis besproken. ODRA levert maandelijks productiecijfers en urenoverzichten. De cijfers worden met deze frequentie ook in het accountoverleg besproken. Realisatie van producten en uren kan zo getoetst worden aan planning en budget, indien nodig kan worden bijgestuurd en zullen relevante ontwikkelingen gemeld worden in de financiële cyclus van de gemeente.

De portefeuillehouder heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van ODRA. Meerdere keren per jaar worden financiële tussenrapportages van ODRA in de vorm van een financieel dashboard in de bestuursvergaderingen besproken. De business controller Arnhem adviseert de portefeuillehouder op deze rapportages en signaleert vroegtijdig risico's.

Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S05 Cultuur		
Doel verbonden partij	Het gezamenlijk vorm en inhoud geven aan het Gelders Archief, een samenwerking van de gemeentelijke archieven van Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal, provincie en het Rijksarchief Gelderland. Aanvullend zijn taken afgesproken op het terrein van het beheer, het behoud, de presentatie en informatieverstrekking van de historie van de stad Arnhem en de omgeving daarvan.		
Deelnemers in samenwerking	De gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Met de Provincie De gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Met de Provincie Gelderland vinden onderhandelingen plaats over toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling. Provincie Gelderland heeft een DVO afgesloten voor de periode van 2023-2027.		
Bestuurlijk belang	Wethouders Bob Roelofs en Maurits van de Geijn maken deel uit van het bestuur.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	1.394.352
	Per 31-12-2025	€	
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	19.222.541
	Per 31-12-2025	€	
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	1.288.771
Ontwikkelingen	Met de invoering van de nieuwe Archiefwet per 1 januari 2027 wil het ministerie van OCW uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen van de Regionale Historische Centra, waaronder het Gelders Archief. Het Rijk blijft wel financieel bijdragen aan het beheer van fysieke rijksarchieven en het pand van het Gelders Archief; deze afspraken worden vastgelegd in een uittreedregeling. De digitale rijksarchieven worden ondergebracht bij het e-depot van het Nationaal Archief. RHC's mogen daar geen gebruik meer van maken en moeten een eigen e-depot opzetten. Hiervoor ontving het Gelders Archief tijdelijke financiële ondersteuning en heeft het aanvullende kosten gedekt via een dotatie in 2021. Het e-depot is in 2023 volledig geïmplementeerd. De structurele financiering is afhankelijk van voldoende deelnemende opdrachtgevers; gemeente Arnhem neemt deel en heeft hiervoor middelen opgenomen in de begroting vanaf 2025. Het Gelders Archief werkt sinds 2023 aan het verduurzamen van het de bedrijfsvoering en aan de bewustwording binnen de organisatie (bestemmingsreserve energietransitie). Vanaf 2024 draagt een bestemmingsreserve bij aan het meerjarenbeleidsplan. Het Strategisch plan draagt bij aan de doelstellingen die we hebben op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid en inclusie en diversiteit.		
Risicoprofiel	Middel		
Beheersstrategie	Niet van toepassing.		

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Programma	S01 Veiligheid; S07 Zorg; S09 Gezondheid en sport		
Doel verbonden partij	In deze regeling participeren (inclusief Arnhem) 15 gemeenten. Het betreft hier een wettelijk aangewezen organisatie met taken op het terrein van de brandweer (hulpverlening), volksgezondheid en rampenbestrijding. Veiligheid en gezondheid zijn in de regio de kerntaken.		
Deelnemers in samenwerking	15 gemeenten (inclusief Arnhem) participeren in de gemeenschappelijke regeling.		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Ahmed Marcouch is voorzitter en lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Daarnaast vindt er besluitvorming in de bestuurscommissies plaats. Burgemeester Ahmed Marcouch maakt deel uit van het (dagelijks) bestuur.		
Financieel belang	De gemeente Arnhem draagt bij aan de exploitatie van de gemeenschappelijke regeling. Over de wijze waarop de bijdrage over de deelnemende gemeenten is verdeeld zijn per onderdeel specifieke afspraken gemaakt en vastgelegd.		
Eigen vermogen	Per 01-01-2025	€	14.331.000
	Per 31-12-2025	€	13.506.000
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025	€	47.664.000
	Per 31-12-2025	€	65.018.000
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025	€	1.152.000
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025	€	23.219.361

Ontwikkelingen

Volksgezondheid

Voor de Coronacrisis is geconstateerd dat GGD Gelderland-Midden een minimaal ingerichte organisatie is. De beschikbare capaciteit was in 2019 al onvoldoende en zorgde voor een tekort aan veranderkracht. De coronapandemie maakte dat de constatering van destijds naar de achtergrond verdween. Ook legde de coronapandemie de kwetsbaarheden in de dienstverlening bloot. Om te voorkomen dat een noodmaatregel, zoals het afschalen bij Jeugdgezondheidszorg in 2022, nogmaals wordt ingezet, zijn in 2024 stappen gezet binnen het traject 'toekomstbestendige GGD'. Dit traject gaat over de onderdelen algemene gezondheidszorg (AGZ) en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Hierin zorgen we voor een GGD die de basis op orde heeft en zodanig is ingericht dat deze toekomstbestendig is.

Binnen de algemene gezondheidszorg zijn de onderdelen gezonde leefomgeving, werken aan gezondheid bij inwoners, gezondheidsbescherming tijdens rampen en voorbereiden op gezondheidsdreigingen verder uitgewerkt. Deze uitwerking vraagt een structurele verhoging van de regionale inwonersbijdrage ten behoeve van AGZ van zo'n €1.700.000 per jaar vanaf 2025. Binnen de jeugdgezondheidszorg heeft een nadere uitwerking plaatsgevonden over de toekomstbestendige inrichting van de JGZ en het werk van de JGZ professional. Deze uitwerking vraagt een structurele verhoging van de regionale inwonersbijdrage ten behoeve van JGZ van zo'n €1.900.000 per jaar vanaf 2025.

Brandweer/Crisisbeheersing

Er is bijna permanente maatschappelijke spanning en hybride dreigingen die vanwege de onderlinge verbondenheid en verwendheid in toenemende mate onze samenleving kunnen ontwrichten. Partijen werken steeds vaker en langer in opgeschaalde modus aan acute crises. Dit vraagt veel van crisisorganisaties in termen van ad-hoc inzet, flexibiliteit, capaciteit en financiën.

N.a.v. de evaluatie Wet veiligheidsregio's heeft het kabinet eind 2022 besloten extra te investeren in crisisbeheersing en brandweerzorg. Middels de BDUR uitkering zou VGGM een bedrag van 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer 2,6 miljoen in 2026 ontvangen. Dit is bedoeld voor de versterking van crisisbeheersing, informatiepositie en inrichten van Knooppunt Coördinatie Rijk – Regio (KCR2).

Er is toenemende druk op de beschikbaarheid van zorg door krapte arbeidsmarkt en verhoogde vraag als gevolg van toename kwetsbare burgers in thuissituaties en steeds ouder wordende groep ouderen. Dit vraagt aandacht voor continuïteit van de 24-uurs crisisorganisatie.

In het kader van de elektrificatie om ons heen en de klimaatverandering, investeert VGGM in de Veilige Energietransitie en Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing. Daarnaast is door inwerkingtreding van de Omgevingswet ook een Meldingsplicht ontstaan voor Wonen met zorg. Dit vraagt extra toezichtcapaciteit. Daarnaast zorgt de wet er ook voor dat van de brandweer steeds meer wordt gevraagd om flexibel in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit.

Er is een ontwikkeling gaande naar een flexibele en adaptieve brandweer- en crisisorganisatie die snel kan opschalen bij grote en langdurige incidenten en die inspeelt op nieuwe veiligheidsrisico's. Ook is de weerbare en veerkrachtige samenleving een steeds groter wordend thema, waar de Veiligheidsregio ook een centrale rol in gaat spelen met de gemeenten. Dit vraagt om extra investeringen, terwijl er nog onduidelijkheid is over de precieze financiering hiervan vanuit het Rijk.

Beter bedrijfsvoeren

Op basis van een extern benchmarkonderzoek is gebleken dat de bedrijfsvoering van VGGM versterking nodig heeft, want deze is nu onder gemiddeld en kwetsbaar georganiseerd.

In een programmaplan heeft de directie voorgesteld om in de komende 4 jaar minimaal toe te groeien naar de gemiddelde personele overhead voor Veiligheidsregio's (18,8%), zoals blijkt uit de Berenschot rapportage. Op basis van deze rapportage en uitgaande van het huidige percentage van personele overhead, denkt de directie van VGGM € 4.000.000 structureel nodig te hebben.

In 2023 is VGGM gestart met het versterken van de organisatie door het ingezette programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren. Het doel van het programma is de veranderset van taakgericht naar procesgericht werken en denken. Een belangrijk onderdeel hiervan is de implementatie van een applicatieplatform en vernieuwing van de systemen ter ondersteuning van de bedrijfsvoering processen zoals HRM, financiën en inkoop. Daarnaast is er gestart met het herinrichten van de organisatie en het actualiseren van processen.

Als onderdeel van de besparingsopgave is voor 2025 de stijging van de bedrijfsvoeringskosten met €1mio bijgesteld en tegelijkertijd te getemporiseerd voor zowel 2025 als 2026 met €0,5mio. Of er in 2027 of verder alsnog middelen nodig zijn, wordt in 2026 afgewogen. Middel

Risicoprofiel

Beheersstrategie

De veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden is een wettelijk aangewezen regeling waarin wordt samengewerkt met 15 verschillende gemeenten. De taken zijn onderverdeeld in een vijftal programma's (crisisbeheersing, brandweerbzorg, GGD, ambulancezorg en bedrijfsvoering). VGGM wijst in haar (ontwerp)begroting 2026 op de volgende risico's:

- Besparingsopgave vanuit gemeenten, wat gepaard kan gaan met hoger financieel risico voor gemeenten.
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit.
- Ziekteverzuim en werkdruk.
- Grotere druk op zorg- en veiligheidsketen (weerbaarheid) en afnemende budgetten (vanuit het Rijk bezuiniging op SPUK en BDUR-gelden en besparingen gemeente).
- Maatschappelijke ontwikkelingen en geopolitieke dreigingen.

In het kader van de besparingsopdracht vanuit gemeenten werkt VGGM nu uit op welke wijze daar invulling aan kan worden gegeven. Voor 2025 en 2026 zit de besparing van 2% (zoals verzocht door gemeenten) in financieel technische oplossingen:

- Begroten van hogere rentebaten
- Begroten van lagere kapitaallasten
- Begroten van hogere opbrengst verkoop afgestoten materieel
- Temporiseren versterkingsprogramma Samen Beter Bedrijfsvoeren

De beheersing van bovenstaande risico's is vooral gericht op het actief verbinden van de gemeentelijke belangen. Het regionaal controllersoverleg en de Financiële Commissie die regelmatig bijeen komen vervullen hierin een belangrijke adviesrol, ook ten aanzien van de P&C-producten van de VGGM. Daarnaast wordt er actief samengewerkt bij bestuurlijke opdrachten. Per programma is door de VGGM een doelenboom opgesteld waarbij tevens de belangrijkste risicofactoren en migranten zijn genoemd.

Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks door VGGM een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvormen. Dit weerstandsvormen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstandscapaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Daarnaast ontvangen de deelnemende gemeenten gedurende het jaar tussenrapportages van VGGM waarin wordt stilgestaan bij de actuele ontwikkelingen en de verwachtingen met betrekking tot de risico's worden beschreven.

De burgemeester is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van VGGM. Ook heeft de burgemeester zitting in de Bestuurscommissie Veiligheid en de wethouder publieke gezondheid in de Bestuurscommissie Gezondheid.

Vanwege het delegeren van taken van het AB naar de Bestuurscommissies, komt het AB nog slechts tweemaal per jaar samen. De BC Veiligheid & Gezondheid komen beiden vijf keer per jaar samen. Dat geldt ook voor het Dagelijks Bestuur. Onderwerp van gesprek is onder andere de P&C-cyclus. Begrotingen en jaarrekeningen worden daar vastgesteld. Ook inhoudelijke ontwikkelingen/ risico's worden daar gedeeld.

Ondersteunende ambtenaren adviseren de burgemeester en wethouder als het gaat om de inhoud van de agenda. Deze ondersteunende ambtenaren zijn ook aangesloten op het controllersoverleg zoals eerder genoemd.

De raad krijgt de mogelijkheid om een zienswijze uit te brengen ten aanzien van de begroting en de jaarrekening van VGGM. Eventuele financiële risico's worden opgenomen in gemeentelijke risicoprofiel. In de afgelopen jaren is gebleken dat deze beheersstrategie volstaat.

Recreatieschap Overbetuwe

Recreatieschap Overbetuwe

Vestigingsplaats	Kerk - Avezaath
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	S03 Economie
Doel verbonden partij	Het Recreatieschap heeft tot taak de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het rivierengebied. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingebied en het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (handelsnaam Uiterwaarde). Uiterwaarde ontwikkelt de recreatiegebieden en land- en routegebonden voorzieningen in het rivierengebied en houdt ze in stand.
Deelnemers in samenwerking	Samen met de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe heeft de gemeente Arnhem zitting in het bestuur van het Recreatieschap Overbetuwe. Het recreatieschap Overbetuwe is aandeelhouder van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied.
Bestuurlijk belang	Vanuit de gemeente Arnhem participeren de portefeuillehouder toerisme en recreatie en raadslid Nico Wiggers in het algemeen bestuur van Recreatieschap Overbetuwe.
Financieel belang	Eigen vermogen en vreemd vermogen liggen bij de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Het Recreatieschap Overbetuwe beschikt niet over vermogen.
Eigen vermogen	Per 01-01-2025 €
	Per 31-12-2025 €
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025 €
	Per 31-12-2025 €
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025 €
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025 €
Ontwikkelingen	De gewijzigde gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Over-Betuwe is vastgesteld op 29 januari 2025.
Risicoprofiel	Laag
Beheersstrategie	Niet van toepassing.

Euregio Rijn-Waal

Vestigingsplaats	Kleve (D)
Rechtsvorm	Openbaar lichaam naar Duits recht
Programma	S00 Bestuur, dienstverlening en financiën; S03 Economie
Doel verbonden partij	De Euregio Rijn-Waal (ERW) is een Nederlands-Duits openbaar lichaam waarbij ca 55 gemeenten en regionale overheden en Kamer van Koophandel uit de grensregio zijn aangesloten. De bevordering van de integratie van Europa en het slechten van nationale grenzen zijn centrale doelen van deze samenwerking. De ERW zet in op verbetering en intensiveren van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij. In het werkgebied van de Euregio bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten. De ERW verzorgt het programmamanagement voor het EU-programma INTERREG Duitsland-Nederland. De Euregio is geen verbonden partij in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De Euregio is een openbaar lichaam gebaseerd op het Verdrag van Anholt. In overeenstemming met artikel 3 lid 3 van dit verdrag is voor de Euregio het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor de Euregio niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan deelnemende gemeenten. In de statuten van de Euregio is vastgelegd dat de begroting een maand voor het begin van het nieuwe begrotingsjaar een begroting wordt opgeleverd.
Deelnemers in samenwerking	55 leden, te weten 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten, 3 regionale instanties en 2 Kamers van Koophandel
Bestuurlijk belang	In de Euregioraad zitten namens de gemeente Arnhem wethouder Maurits van de Geijn en de raadsleden Alwin van Engelenburg, Joris Brandts en Yildirim Usta.
Financieel belang	Beperkt. De leden betalen een (inwoneraantal gerelateerde) contributie.
Eigen vermogen	Per 01-01-2025 € 1.734.760 Per 31-12-2025 €
Vreemd vermogen	Per 01-01-2025 € 2.799.801 Per 31-12-2025 €
Financieel resultaat	Gerealiseerd 2025 €
Bijdrage Arnhem	Gerealiseerd 2025 € 28.000
Ontwikkelingen	De Euregio geeft uitvoering aan de Strategische Agenda 2025+. Daarin zijn vier grensuitdagingen geformuleerd: economie en klimaat, arbeidsmarkt en opleiding, leefbaarheid en Euregionale identiteit. In 2025 is Arnhem doorgegaan met het versterken van de grensoverschrijdende samenwerking door samen te werken met de grote steden in Noordrijn-Westfalen (NRW) via het Euregionale steden netwerk van 100.000-plus steden (Arnhem, Düsseldorf, Duisburg, Moers, Ede, Apeldoorn en Nijmegen). Vanuit dit netwerk is het grensoverschrijdende project Urban Zero gestart. Dit project heeft tot doel om kennis op het gebied van klimaatmitigatie- en adaptatie onderling uit te wisselen. Hiervoor is Interreg-subsidie verkregen. In 2025 hebben workshops plaatsgevonden om de kennis over klimaatmitigatie- en adaptatie te bundelen en van elkaar te leren. Verder organiseerde de ERW-organisatie diverse grensoverschrijdende activiteiten, zoals thematische bijeenkomsten (o.a. waterstof).
Risicoprofiel	Laag
Beheersstrategie	

Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid wordt beschreven hoe het grondbeleid wordt ingezet om de doelstellingen van de programma's te realiseren. Daarnaast wordt ook in hoofdlijnen het jaarresultaat van het grondbedrijf toegelicht. Hiermee fungeert het dus ook als een publieke samenvatting van de Financiële Jaarrapportage Projecten.

Algemeen

Het Grondbedrijf sluit het jaar af met een positief resultaat van € 5,1 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit resultaat komt ten gunste van de verschillende bestemmingsreserves die het grondbedrijf heeft. Daarnaast zijn de risico's van het grondbedrijf in 2025 toegenomen met € 10,6 miljoen. Aangezien de middelen van het grondbedrijf niet voldoende zijn om de risico's te dekken is het beroep op de middelen uit de algemene reserve toegenomen met € 5,5 miljoen.

Jaarresultaat grondbedrijf 2025

De resultaten van het grondbedrijf op hoofdlijnen worden hier doorgenomen. In de geheime bijlage (Financiële Jaarrapportage Projecten 2025) wordt per project nader ingegaan op de wijzigingen. Het resultaat van de grondexploitaties wordt bepaald door de projecten te actualiseren op het gebied van kostenramingen, opbrengstenramingen en de fasering.

Jaarresultaat grondbedrijf

Over 2025 is er voor mutaties met de bestemmingsreserves een positief saldo geboekt voor het grondbedrijf Arnhem van € 4,160 miljoen. Aangezien de boekwaarde van het grondbedrijf negatief was begroot op € -0,891 miljoen, levert dit een positief resultaat op van € 5,051 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit wordt als volgt gespecificeerd.

Resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Totaal
Resultaat afgesloten projecten	3	-41	-38
Winstneming vastgestelde grondexploitaties	0	2.050	2.050
Voorziening van vastgestelde grondexploitaties	75	3.709	3.784
Strategisch bezit (MVA)	-1.438	1.160	-278
Voorstudies	-40	0	-40
Algemene kosten grondexploitaties	-259	-34	-293
Resultaat erfpachten	-307	1.459	1.152
Administratieve en begrote verwerking projecten	-2.179	0	-2.179
Totaal geboekt	-4.145	8.344	4.158
Totaal begroot	-2.431	1.540	-891
Totaal resultaat grondbedrijf voor bestemming			5.049

- Vastgestelde grondexploitaties (winstneming en voorziening)

Voor een grondexploitatie waarop een verwacht financieel tekort zit, dient vanwege het voorzichtigheidsprincipe het tekort afgedekt te worden door het vormen van een voorziening. Jaarlijks worden deze voorzieningen bij de herziening van de grondexploitaties geactualiseerd.

Voor sommige projecten konden voorzieningen (deels) vrijvallen. Bij andere projecten werd het tekort groter, waardoor de voorziening opgehoogd diende te worden.

Op het totale resultaat is er € 3,784 miljoen aan voorzieningen vrijgevallen. Voor projecten met een positief resultaat moet o.b.v. de voortgang de winst worden genomen. Hierbij moet wel worden aangesloten bij het voorzichtigheidsprincipe zoals dat is opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten. In totaal is er voor € 2,050 miljoen aan genomen winst toegevoegd aan het resultaat.

- Strategisch bezit

De beheerkosten voor het strategisch bezit worden zoveel mogelijk gedekt door de (huur)inkomsten uit dit tijdelijke bezit. Voor 2025 heeft dit geleid tot een negatief resultaat van € 278.000,-. Dit kan voornamelijk worden verklaard door de hogere rente- en beheerkosten die onderdeel uitmaken van de beheerexploitatie.

- Voorstudies en algemene kosten grondexploitatie

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling wenselijk is en er nog geen beleid, programma of gebiedsvisie als kader daarvoor is vastgesteld, beschikt het grondbedrijf over een jaarlijks voorstudie budget van € 100.000,- om de haalbaarheid te onderzoeken. In 2025 is hier € 40.000,- van besteed.

Daarnaast is er in 2025 een nadelig saldo van €292.000,- op algemene kosten voor de bedrijfsvoering voor het grondbedrijf.. Dit lag ook in de lijn der verwachting aangezien door de overstap naar actief grondbeleid de opgaven voor het grondbedrijf significant zijn gegroeid. De verwachting is dat deze groei zich verder zal doorzetten.

- Erfpachten

Het grondbedrijf beheert een portefeuille met ongeveer 280 erfpachtpercelen. Het saldo is € 1,152 miljoen positief. Dit saldo wordt gevormd door de inkomsten over de erfpachtovereenkomsten na aftrek van de lasten voor bedrijfsvoering. Ten opzichte van de begroting is het resultaat op de erfpacht portefeuille € 223.000,- negatief.

Parameters

In de Najaarsrapportage 2025 is reeds gerapporteerd over de parameters die bij de herzieningen van de grondexploitaties worden gehanteerd. Deze parameters zijn door een externe kennispartner getoetst. De parameters voor de kosten- en opbrengstenstijgingen zijn gewijzigd ten opzichte van 2025. Voor de grondwaarde van woningbouw in de vrije sector wordt uitgegaan van een prijsstijging van 4,5% in de periode 2026-2028. Voor betaalbare woningen wordt een stijging van 3% in deze periode reëel geacht. Voor maatschappelijke functies, winkels en sociale woningen wordt uitgegaan van 0% prijsstijging voor de komende jaren. Bij de kostenstijgingen liggen de percentages tot en met 2027 tussen de 2,5% en 3,5%.

Rente

In de vastgestelde grondexploitaties wordt gerekend met de omslagrente van 1,6%. De werkelijke rente over de boekwaarde van de grondexploitaties over 2025 bedraagt 1,2%. Deze wijkt af van de gehanteerde 1,6% in de grondexploitaties. Dit betekent dat er voor de projecten met een batig saldo minder renteopbrengsten zijn gerealiseerd dan van tevoren is ingeschat. Voor projecten met hogere lasten dan baten leidt dit er juist toe dat de rentelasten minder hoog zijn dan begroot.

Voor de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost wordt gerekend met projectfinanciering waarbij er gebruikt wordt gemaakt van afwijkende rentepercentages.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Naast het totaalresultaat, kent het grondbedrijf ook risico's die gedekt moeten worden, de benodigde weerstandscapaciteit. Hiervoor beschikt het grondbedrijf over bestemmingsreserves. Het dekkend vermogen van de bestemmingsreserves wordt ook wel de beschikbare weerstandscapaciteit genoemd. De status en ontwikkeling van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit worden in de onderstaande tabel weergegeven. Ook is als risicobeperkende maatregel voor grondexploitatie Spoorzone Arnhem Oost de opbrengstenstijgingen na 2035 op 0% gezet in plaats van de gebruikelijk langjarige 2%. Dit omdat de looptijd van de Grondexploitatie Spoorzone Arnhem Oost langer is dan 10 jaar.

Weerstandscapaciteit grondbedrijf

Bedragen x € 1.000

	FJP 2023	FJP 2024	FJP 2025
Conjuncturele risico's (marktrisico)	8.842	18.910	29.304
Project specifieke risico's	7.774	32.861	32.470
Strategisch bezit (mva)	2.687	3.011	3.751
Anterieure overeenkomsten	290	65	92
Geactiveerde plankosten	0	0	131
Totaal risico's	19.593	54.847	65.748
Af: zelfdragend risico vermogen pos. Grex	-4.732	-5.090	-5.385
Benodigd weerstandscapaciteit grondbedrijf	14.861	49.757	60.363
BR grondexploitatie	16.347	23.903	28.988
BR grondexploitatie (=max 110% van weerstandscapaciteit)	-1.486	25.854	31.375

De beschikbare weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is momenteel te laag, omdat deze niet toereikend is voor het afdekken van alle risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelsom van de verschillende bestemmingsreserves waarover het grondbedrijf beschikt. Wanneer het beschikbare

weerstandscapaciteit van het grondbedrijf wordt afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit, wordt er een tekort zichtbaar van € 31,375 miljoen. Voor de dekking van dit tekort zal een beroep worden gedaan op de middelen uit de algemene reserve. Onderstaande tabel geeft de mutaties van de bestemmingsreserves weer over 2025.

Ontwikkeling bestemmingsreserve

Bedragen x € 1.000

	31-12-2024	Overige mutaties	Resultaat 2025	31-12-2025
BR grondexploitatie	21.857	0	2.222	24.079
BR strategische posities	1.500	0	0	1.500
BR voorstudies	546	0	66	612
Specifieke BR's voor opvangen risico's grondexploitatie	0	0	2.797	2.797
Totaal	23.903	0	5.085	28.988

Duidelijk wordt dat de bestemmingsreserves zijn toegenomen met € 5,085 miljoen naar € 28,988 miljoen. Dit is niet toereikend om alle risico's van het grondbedrijf te dekken.

Het jaarresultaat 2025 van het grondbedrijf leidt tot onderstaande mutaties met bestemmingsreserves.

Mutaties Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Totaal resultaat grondbedrijf	-4.144	8.304	4.160
Begroot resultaat grondbedrijf	-2.431	1.540	-891
Afwijking werkelijk resultaat tov begroting	-1.713	6.764	5.051
BR Strategische posities: Beheer- en verkoopresultaat	0	0	-247
BR Strategische posities: Aanvulling vanuit positief resultaat grondbedrijf	0	0	247
BR Voorstudies: Resultaat voorstudies	0	0	66
BR Kronenburg	0	0	11
BR Spoorzone	0	0	1554
BR Nijmeegseweg	0	0	1198
BR Grondexploitatie	0	0	2.222
Totaal BR Stadsontwikkelfonds			0

Bij de opening van de gebiedsexploitatie voor de Nijmeegseweg is een aparte bestemmingsreserve geopend. Dit ligt in lijn met het beleid om voor alle gebiedsexploitaties eigen bestemmingsreserve te openen. Dit zorgt er voor dat alle tussentijdse positieve resultaten binnen een gebiedsexploitatie worden gebruikt om de risico's van die specifieke gebiedsexploitatie te dekken.

Het is gemeentelijk beleid dat het Stadsontwikkelfonds wordt aangevuld met eventuele positieve resultaten van grondbedrijf, mits het grondbedrijf in staat is om 110% van alle eigen risico's te kunnen dekken. Aangezien de bestemmingsreserves, nadat ze zijn aangepast op basis van het totaalresultaat van het grondbedrijf, hier niet aan voldoet, vindt er ook geen dotatie aan het Stadsontwikkelfonds plaats.

Grondexploitaties

Grondexploitaties

In voorgaande hoofdstukken van de paragraaf grondbeleid is beschreven hoe het jaarresultaat grondbedrijf per 31-12-2025 is opgebouwd. Hierbij zijn voor alle projecten de laatste (financiële) effecten meegenomen. Dit geeft nog geen beeld over de totale omvang van alle investeringen en opbrengsten en de risico's die in de toekomst kunnen optreden. Deze paragraaf gaat eerst in op de totalen van de grondexploitatie en de effecten daarvan op het weerstandsvermogen voor het grondbedrijf.

Vastgestelde grondexploitaties

In de onderstaande tabel is het totaal van alle grondexploitaties weergegeven. De cijfers geven voornamelijk een totaaloverzicht van de schaal van de, door de gemeente vastgestelde opgaven. In 2025 zijn er geen grondexploitaties afgesloten. In december 2025 is de gebiedsexploitatie De Nijmeegseweg vastgesteld.

Het totaal van de getroffen voorzieningen voor diverse projecten in het grondbedrijf bedraagt afgerond € 74 miljoen. Deze is niet als opbrengst in de boekwaarde opgenomen maar wordt afzonderlijk weergegeven. Daarnaast wordt er nog voor circa € 351 miljoen aan investeringen gedaan (in 2024 € 284 miljoen). Hier tegenover staan de opbrengsten voor in totaal € 307 miljoen aan totale opbrengsten (in 2024 € 269 miljoen). De toename van zowel de investeringen als de opbrengsten is volledig toe te schrijven aan de vaststelling van de Nijmeegseweg en de herziening van Spoorzone Arnhem Oost.

De totale winstpotentie, oftewel het ingeschatte eindresultaat van alle projecten, per 31-12-2025 bedraagt voor de grondexploitaties afgerond € 5,6 miljoen t.o.v. € 5,4 miljoen euro per 31-12-2024.

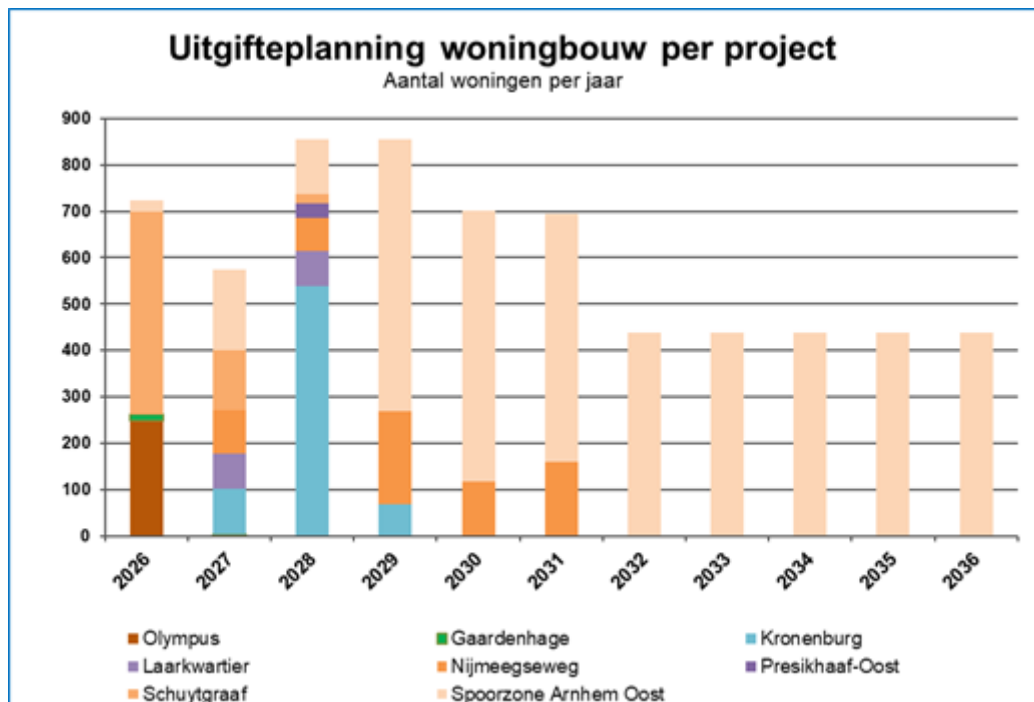
Vastgestelde grondexploitaties

Bedragen x € 1.000

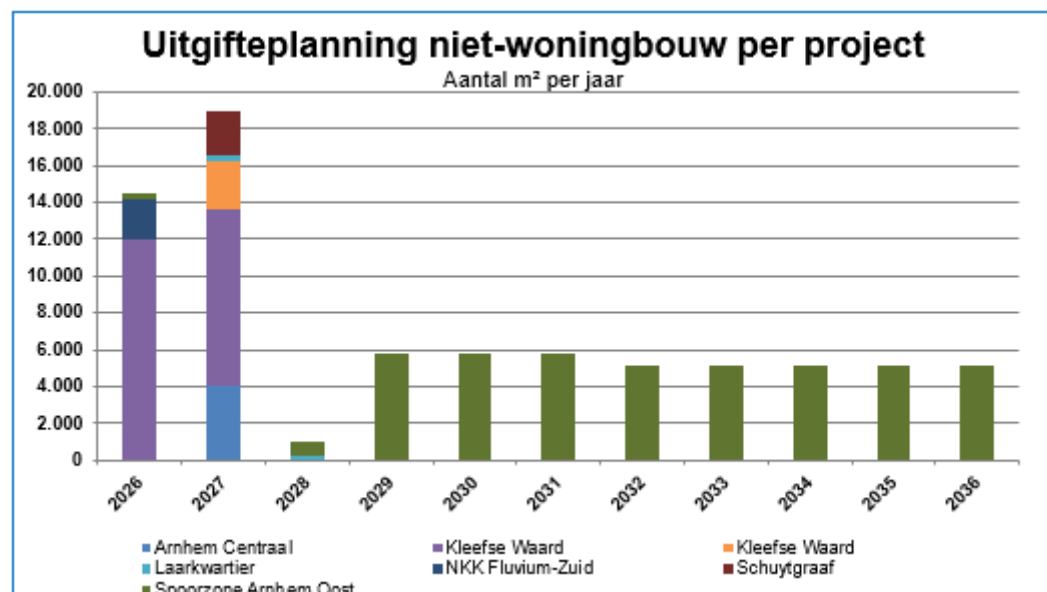
	Boekwaarde	Nog te realiseren	Totaal
Kosten			
Verwervingen	215.122	167.773	382.895
Civiele kosten	191.598	112.379	303.977
Overige kosten	32.937	19.409	52.346
Plankosten + VTU	166.975	51.154	218.129
Winstneming	42.860	0	42.860
Totale kosten	649.492	350.715	1.000.207
Opbrengsten			
Grondopbrengsten	418.505	288.604	707.109
Subsidies/bijdragen	252.548	18.669	271.217
Totale opbrengsten	671.053	307.273	978.326
Rente / kosten - opbrengsten stijging	47.703	1.223	48.926
Resultaat op eindwaarde	-26.142	-44.665	-70.807
Resultaat op contante waarde			-68.892
Voorziening grondbedrijf			74.447
Saldo			5.555

Planning Woningbouw en Niet-woningbouw

Onderstaande grafieken geven het programma aan van woningbouw en niet-woningbouw die opgenomen is in de vastgestelde grondexploitaties. Voor de korte termijn zijn op verschillende plekken in stad voorzien in woningbouw, maar voornamelijk in het Olympus Kwartier en Schuytgraaf. Voor de middellange en de lange termijn zullen de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem Oost een steeds grotere stempel op de totale woningbouwuitgifte van de gemeentelijke grondexploitaties drukken.

Belangrijk is dat de organisatie alles op alles zet om de woningbouwproductie op te voeren. Op dit moment is het vooruitzicht dat de uitgifte van de projecten Spoorzone Arnhem Oost, Kronenburg, Laarkwartier en de Nijmeegseweg in 2027 staan gepland.

Op de korte termijn zorgt het project Kleefse Waard voor de meeste uitgifte van ruimte voor bedrijfsactiviteiten binnen Arnhem. Door de vaststelling van de gebiedsexploitatie Spoorzone Arnhem-Oost blijft de gemeente ook ruimte aanbieden voor commerciële activiteiten. Vanaf het jaar 2028 tot en met 2036 staat de uitgifte van bouw kavels binnen gemeentelijke grondexploitaties voor deze functies gepland. Zoals in het bovenstaande figuur wordt weergegeven, vormt Spoorzone Arnhem-Oost aandeel in de gemeentelijke uitgifte planning.

Ontwikkeling grondbedrijf 2026 en vooruitblik komende jaren

De stedelijke opgaven in Arnhem zijn ambitieus. Het betreft hier met name binnenstedelijke herstructureringsopgaven. Dit is nodig om de forse groei binnen de huidige gemeentegrenzen te kunnen realiseren. In de woondeal van 2021 is de woningbouwambitie vastgesteld op 16.000 woningen voor de periode tot 2040. Met name de ruimtelijke kwaliteit, gezonde leefomgeving (waaronder vergroening), economische vitaliteit, woningbouw

en -transformatie, bereikbaarheid, schone mobiliteit en energietransitie zijn actuele thema's. De gemeente Arnhem kiest in de Omgevingsvisie 2040 voor meer regie bij de realisatie van deze stedelijke opgave.

In hoofdstuk 8 van de Omgevingsvisie staat:

“De opgave in het fysiek domein is groot. Van klimaatverandering en vergroening tot de woningbouwopgave en van bereikbaarheid tot een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijvigheid. De omvang en complexiteit van de opgaven vraagt om een actieve regierol van de gemeente.”

Grondbeleid helpt de gemeentelijke organisatie om de ruimtelijke opgaven te realiseren. Vanwege de omvang van de ruimtelijke opgaven als onderdeel van de Omgevingsvisie en de daarbij gewenste regie, kiest de gemeente voor een steeds actiever grondbeleid. Onze rolopvatting wordt gebaseerd op een afwegingskader waarbij we ook voldoende ruimte geven aan marktpartijen. Soms is overheidsinterventie op ruimtelijke initiatieven niet nodig en kan worden volstaan met een faciliterende rol.

De keuze van de gemeente om meer regie op de woningbouwontwikkeling te willen krijgen staat voornamelijk in het teken van snelheid- en kwaliteitsborging. Door de onrendabele toppen in vooral binnenstedelijke herontwikkelingen is aanvullende gemeentelijke financiering noodzakelijk. Dit zijn bij uitstek de projecten waar de gemeente de regie naar zich toe trekt. Het gevolg hiervan is dat bijna alle nieuwe grondexploitaties verlieslatend zijn en aanvullende middelen nodig zijn om een sluitende grondexploitatie vast te kunnen stellen. Daarnaast neemt ook de benodigde weerstandscapaciteit steeds verder toe door de steeds groter wordende risico's die de grondexploitaties met zich meebrengen. Door deze tekorten kan het grondbedrijf zijn reserves niet aanvullen en blijft de aankomende jaren een beroep op de algemene reserve nodig om alle risico's te kunnen afdekken. Door deze situatie is de verwachting dat er de komende jaren vanuit het jaarresultaat van het grondbedrijf geen afdrachten zullen plaatsvinden naar het Stadsontwikkelfonds.

Strategische aankopen

Voor het pakken van de regie is in 2023 door de gemeenteraad de Nota Grondbeleid 2023 vastgesteld. Daarbij heeft de gemeenteraad een krediet van € 100 mln. beschikbaar gesteld voor strategische aankopen om de gemeente in staat te stellen snel te handelen bij aankoop van grondposities voordat een planologische beslissing of ander ruimtelijk bestuurlijk besluit is genomen. Deze grondposities vormen de kern van het actieve grondbeleid en geven de regie op de ontwikkelingsopgaven aan de gemeente. De gemeente is ook voornemens dit middel in te zetten waar nodig.

Deze aankopen moeten wel worden gedaan met een concreet doel of eindresultaat, waarbij de gemeente de realisatie van haar ambities wil bereiken door middel van een actieve rol. Vooral het realiseren van voldoende betaalbare woningen is daarbij leidend.

Momenteel bedraagt de totale boekwaarde van het strategisch bezit bedraagt per 31-12-2025 € 37,5 miljoen. In 2025 is de boekwaarde met € 7,4 miljoen netto toegenomen. Het grootste aandeel hierin heeft de verwerving van het SIZA terrein Schaarsbergen. De boekwaarde is gedaald doordat de gronden aan de Nijmeegseweg zijn overgedragen aan de gebiedsexploitatie van de Nijmeegseweg.

Wet Voorkeursrecht Gemeenten

Een belangrijk instrument dat de gemeente in staat stelt regie te krijgen op ontwikkellocaties waar de gemeente nog niet afdoende grondposities heeft, is het vestigen van een voorkeursrecht conform de Omgevingswet. Dit instrument zorgt ervoor dat, wanneer een grondeigenaar zijn of haar perceel wil verkopen, de gemeente het eerste recht van koop krijgt. Het dwingt eigenaren dus niet tot verkoop, maar voorkomt speculatie met gronden op plekken waar de gemeente het algemeen belang probeert te dienen door nieuwe, betaalbare woningen op de markt te brengen.

Dit instrument is door de raad ingezet op de ontwikkellocaties Rijnpark fase 1, Schaapsdrift en de Heijenoordseweg West. Recentelijk (februari 2026) heeft de raad het voorkeursrecht op het terrein van Rijnpark fase 2 bestendigd.

Geactiveerde plankosten

Voordat een grondexploitatie kan worden vastgesteld, moeten er veel werkzaamheden worden verricht. Zo zijn er voorbereidende kosten voor onderzoek en de inzet van ambtelijke capaciteit. In het raadsbesluit bij het vaststellen van de nota grondbeleid 2023 is tevens vastgelegd dat de gemeente ieder jaar voor € 2 miljoen aan plankosten mag activeren om nieuwe initiatieven te financieren. Aan het einde van 2025 heeft de gemeente voor € 1,3 miljoen aan plankosten geactiveerd.

Zodra een grondexploitatie wordt vastgesteld, worden deze kosten alsnog toegerekend aan en overgeheveld naar de desbetreffende grondexploitatie. Bij de vaststelling van Nijmeegseweg in december 2025 is dit dus ook gebeurd met de tot dan toe gemaakte plankosten voor dat project.

Indien de geactiveerde plankosten niet binnen 5 jaar worden overgeheveld naar een vastgestelde grondexploitatie voor het plan waaraan ze gelieerd zijn, worden deze kosten afgeboekt en ten laste gebracht van het resultaat grondbedrijf.

Doorontwikkeling rapportage grondbedrijf

Arnhem staat voor een grote verstedelijkingsopgave en wil daarmee bijdragen aan het oplossen van nationale problemen op het gebied van wonen, leefomgeving, economische transitie, klimaat en bereikbaarheid. Arnhem heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de Omgevingsvisie 2040. Het realiseren van de gestelde ambities op de lange termijn is alleen mogelijk door integraal te programmeren en investeringen in gebiedsontwikkeling, groen, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit, water, riolering en beheer openbare ruimte in samenhang te bezien. In de FJP van de toekomst komen de verschillende ruimtelijke opgaven samen. Op dit moment geeft de FJP zicht op de inzet van financiële middelen vanuit de Gemeente in grondexploitaties, deel van de reserves en investeringen in het strategisch bezit. In 2027 streven we naar een volgende stap in de ontwikkeling van de FJP, waarbij een integraal beeld ontstaat van de ruimtelijke opgave Spoorzone Arnhem Oost.

Investeringsen

De raad autoriseert op grond van zijn budgetrecht de middelen voor de beleidsuitvoering. Hieronder vallen ook de investeringen. Investeringsen vragen, anders dan reguliere begrotingsposten, meerjarig budgetruimte en dienen afzonderlijk te worden vastgesteld door de raad. In de Verordening financieel beleid en beheer van de gemeente Arnhem is opgenomen dat de raad de investeringsruimte autoriseert met het vaststellen van de begroting.

Activeringen / onderhanden activa

Nr.	Prog. Omsch.	Inv.omsch.	Ec./ mtsch. nut	Act. begr.2025	Onderh. act. 2024	Best. 2025	Act. 2025 totaal	Over-/ onder-schrijving	Onderh. act.2025
Bedragen x € 1.000									
S00	Bestuur, dienstverlening en financiën	Publieke dienstverlening	E	0	92	-92	0	0	0
		Huisvesting en facilitaire zaken	E	9.124	393	1.202	349	8.775	1.246
		ICT	E	500	0	0	0	500	0
				9.624	485	1.110	349	9.275	1.246
S02	Bereikbaarheid	Wegen en verkeer ontwikkeling	M	23.433	6.088	2.427	6.483	16.950	2.032
		Verkeersregelinstallaties	M	550	0	526	526	24	0
		Overige Mobiliteit & OR beheer	M	13.061	7.784	1.744	9.044	4.018	484
		Wegen beheer en groot onderhoud	M	4.442	0	3.638	3.638	805	0
		Openbare verlichting Overige Kunstwerken	M	2.784	128	3.801	3.399	-615	530
		Parkeerexploitatie	M	1.147	0	1.269	1.269	-122	0
			E	11.815	1.395	1.996	2.680	9.134	711
				57.232	15.395	15.402	27.040	30.193	3.757
S04	Onderwijs	Huisvesting IHP	E	50.099	5.029	22.484	15.282	34.818	12.231
		Huisvesting MFC	E	1.389	-240	1.103	808	582	55
		Bewegingsonderwijs	E	3.090	466	2.356	0	3.090	2.822
S05	Cultuur	Culturele basisvoorzieningen en activiteiten	E	423	6.841	3.843	0	423	10.684
		Erfgoed archeologische beeldkwaliteit	E	666	0	1	0	666	1
				1.089	6.841	3.844	0	1.089	10.685
S08	Welzijn en inclusie	Samenlevingsopbouw	E	4.147	0	37	0	4.147	37
		Inclusie integratie antidiscriminatie	E	1.700	16	45	0	1.700	61
		Ondersteuning opgroeien en opvoeding	E	1.000	0	3	0	1.000	3
		Asiel en vluchtelingenzaken	E	2.182	542	1.554	2.028	154	67
				9.029	558	1.639	2.028	7.000	169
S09	Gezondheid en sport	Overige Binnensport en huisvesting	E	2.524	1.135	605	230	2.294	1.510
		Overige algemene publieke gezondheidszorg	E	992	4	263	164	828	103
		Overige Buitensport	E	1.620	674	1.796	124	1.496	2.345

		Zwembad Valkenhuizen	E	25	0	0	0	25	0
				5.161	1.813	2.664	518	4.643	3.959
S10	Klimaat, energie en milieu	Energy Made in Arnhem (EMIA) - Luchtagenda	E	368	311	-225	212	156	-126
S11	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	M	0	1.595	347	0	0	1.942
S12	Wonen en leefomgeving	Havenbeheer	M	231	4	471	475	-244	0
		Parken & bossen	E	150	0	80	61	89	19
		Vastgoed stedelijk groen	E	50	72	1	0	50	73
		Overig groen	E	366	404	-167	224	141	13
		Bomenplan	E	1.286	15	796	811	475	0
		Klimaatadaptatie	E	800	0	30	30	770	0
		Overige Afval	E	148	-60	86	26	122	0
		Afvalbeheer	E	2.328	6	1.231	1.237	1.091	0
		GRP Realisatiefase en Gebiedsontwikkeling	E	14.286	0	8.645	8.645	5.641	0
				19.645	441	11.173	11.509	8.136	105
Totaal				156.727	32.694	61.896	57.745	98.981	36.845

Uit de tabel blijkt dat van de investeringen waarvoor kredieten ter hoogte van € 156,7 miljoen beschikbaar waren gesteld, in 2025 € 57,7 miljoen is geactiveerd, 37% (Ter vergelijking, in 2024 39%). De projecten zijn gereed en/of de investeringen zijn in gebruik genomen. De resulterende zogeheten onderuitputting van € 99,0 miljoen wordt met name verklaard door achterblijven van investeringen in de programma's S00 Bestuur, dienstverlening en financiën (€ 9,3 miljoen), S02 Bereikbaarheid (€ 30,2 miljoen), S04 Onderwijs (€ 38,5 miljoen), S08 Welzijn en inclusie (€ 7,0 miljoen), S12 Wonen en leefomgeving (€ 8,1 miljoen). Ook wanneer rekening gehouden wordt met de onderhanden activa is er sprake van overschrijdingen op programmaniveau.

Dit achterblijven betekent niet dat de begrote investeringen niet zijn gerealiseerd. Veel bestedingen hebben al plaatsgevonden, maar de projecten zijn op peildatum 31-12-2025 niet volledig afgerond. Voor een bedrag € 36,8 miljoen worden in 2025 gemaakte kosten als Onderhanden Activa (OHA) doorgeschoven naar latere jaren. Dit is een normaal verschijnsel bij grote infrastructurele projecten.

Onderuitputting kapitaallasten

Voor de nog niet volledig gerealiseerde investeringen (onderhanden activa) is krediet beschikbaar dat vrijwel geheel doorschuift naar het volgende jaar. Als gevolg daarvan treedt in 2026 een onderuitputting op van de begrote kapitaallasten. Conform besluit van de gemeenteraad terzake zal deze onderuitputting van € 2,1 miljoen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. Uitzondering op deze regel vormen een tweetal investeringsgebieden (onderwijs en parkeren) waarbij de verrekening plaatsvindt met een bestemmingsreserve. De verwerking in begroting 2026 vindt plaats in een verzamelbesluit, dat ter vaststelling aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Nadere toelichting op de investeringen

Programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën

Op dit programma zijn duurzaamheidsinvesteringen, investeringen in de kantoorhuisvesting en het wagenpark begroot. Deze zijn in 2025 niet volledig tot uitvoering gekomen. Het gaat om een totaal begroot bedrag van € 9,3 miljoen. Voor € 8,8 miljoen betreft het kredieten voor de kantoorhuisvesting. Hiermee wordt zeer terughoudend omgegaan in afwachting van de huisvestingsplannen en het niet-uitgevoerde krediet wordt doorgeschoven naar 2026.

Programma S02 Bereikbaarheid

Van de kredieten op het gebied van Bereikbaarheid is € 3,8 miljoen nog onderhanden. Deze onderuitputting zal vanaf 2026 worden geactiveerd. Het betreft onder andere projecten op het gebied van snelfietsroutes en openbaar vervoer.

Programma S04 Onderwijs

De investeringen en activeringen betreffen voornamelijk nieuwbouw van scholen en maatregelen ter verbetering van het binnenklimaat (zogenoeten SUVIS). In 2025 stonden er voor € 54,6 miljoen aan investeringen gepland om in gebruik genomen te gaan worden. Uiteindelijk is er € 16,1 miljoen aan investeringen geactiveerd waarvan het Lorentz Lyceum van € 14,6 miljoen de grootste is. Daarnaast zijn er zes SUVIS investeringen opgeleverd van circa € 1,4 miljoen. In 2025 zijn een aantal projecten niet (volledig) tot uitvoering gekomen. Hierdoor is per saldo de stand van het onderhanden werk € 15,1 miljoen. De belangrijkste hiervan zijn de nieuwbouw Guido, gymzaal Fluitekruid, VSO De Brouwerij, Dr Bosschool en de Tijdelijke huisvesting Prisma.

Programma S05 Cultuur

Op dit programma hebben de onderhanden investeringen vooral betrekking op het project vernieuwing Stadstheater. De verwachte activering/oplevering van het vernieuwde Stadstheater is nu voorzien in de 2028. Daarnaast is de raad conform afspraak periodiek geïnformeerd over de voortgang en is ook in juni 2025 een update van de risico's en beheersmaatregelen gemaakt waarbij de conclusie was dat het project nog steeds binnen de risicokaders van de post onvoorzien blijft.

Programma S08 Welzijn en Inclusie Cultuur

Op dit programma zijn onder andere nieuwbouw De Overkant, aankoop De Nieuwe Hommel, de verbouwing Beekstraat 63 en Kramersgildeplein 3, alsmede investeringen ter bevordering van de toegankelijkheid begroot. Het project Beekstraat 63 is in 2025 tot volledige uitvoering gekomen. Het krediet voor de niet volledig tot uitvoering gekomen projecten wordt doorgeschoven naar 2026.

Subsidies

De gemeente Arnhem heeft per programma haar doelstellingen met de daarbij behorende beoogde effecten en resultaten geformuleerd. Deze doelen kunnen op verschillende manieren worden bereikt. Een van deze manieren is het verlenen van subsidies. Subsidies zijn financiële bijdragen aan burgers of organisaties voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsdoelen van de gemeente. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verleende subsidies in 2025.

Overzicht

Subsidies kunnen op verschillende manieren worden verleend:

1. Subsidies op basis van subsidieregelingen

Volgens de Algemene wet bestuursrecht mag een bestuursorgaan alleen subsidie verstrekken op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dat kan een rijksregeling, provinciale regeling of een gemeentelijke (subsidie)verordening zijn. Op basis van de Algemene subsidieverordening Arnhem 2016 zijn in Arnhem verschillende subsidieregelingen vastgesteld. Hiermee is een wettelijke en rechtmatige grondslag gecreëerd voor de subsidieverstrekking. Aan de hand van vooraf bepaalde criteria worden de subsidies verdeeld en toegewezen aan de betrokken burgers of organisaties. Bij veel subsidieregelingen wordt er door het college een subsidieplafond bepaald; dit is het maximale bedrag dat gedurende een bepaald tijdvak beschikbaar is voor subsidieverstrekking op grond van de betreffende regeling.

2. Begrotingssubsidies

Het is niet altijd zinvol om een aparte regeling op te zetten voor het verstrekken van een subsidie. Bijvoorbeeld wanneer er maar één organisatie is die een bepaalde gesubsidieerde activiteit kan uitvoeren. Voor die gevallen is in de Algemene wet bestuursrecht een uitzondering gemaakt. Wanneer in de begroting een subsidieontvanger vermeld staat én het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, is geen nader wettelijk voorschrift nodig. Met name de subsidies aan grote organisaties worden op deze wijze verstrekt.

Als het bij onvoorziene omstandigheden wenselijk is om een subsidie te verstrekken, maar zowel een subsidieregeling als een begrotingssubsidie behoren niet tot de mogelijkheden, biedt de wet daarnaast onder andere de mogelijkheid om op incidentele basis subsidie te verstrekken.

In de tabel is de subsidieverstrekking 2025 per grondslag weergegeven. In Arnhem wordt het grootste deel van de subsidies verleend op basis van begrotingssubsidies. In 2025 is in totaal voor € 141 miljoen aan subsidies verstrekt, waarvan ruim € 102 miljoen begrotingssubsidies betreft.

Bij de incidentele subsidieverstrekking is het budget met € 19,5 miljoen overschreden. Dit betekent niet dat er voor de subsidieverstrekking geen dekking was. Gezien de aard (onvoorziene omstandigheden) geldt voor incidentele subsidies dat deze vooraf lastig te begroten zijn. Enkel in die gevallen waarbij de subsidie meerjarig (voor een beperkt aantal jaar) wordt toegekend, is vooraf duidelijk dat deze verstrekt gaat worden. Incidentele subsidies die gedurende het jaar worden verstrekt, worden veelal gedekt uit regulier programmabudget; de begroting wordt hierbij niet altijd omgezet van programmabudget naar subsidiebudget. Bij de realisatie (kolom 'rekening') zijn de verstrekte bedragen terecht als subsidie aangemerkt.

Het bedrag bij afwikkeling voorgaande jaren betreft (gesaldeerde) verrekeningen naar aanleiding van subsidievaststellingen over dossiers uit eerdere jaren. Uit de verantwoording van de subsidieontvanger kan blijken dat er meer of minder activiteiten zijn uitgevoerd dan werd verwacht, of dat er meer of minder middelen nodig waren dan werd verwacht voor het uitvoeren van de activiteiten. De subsidie wordt dan hoger of lager vastgesteld dan het bedrag dat eerder voorlopig was toegekend en uitbetaald.

Voor een verdere toelichting op de verstrekte subsidies met de grondslag subsidieregeling en begroting, wordt verwezen naar de volgende onderdelen in deze paragraaf.

Voor een volledig overzicht van de verstrekte subsidies (op het niveau van subsidieontvanger) wordt verwezen naar de bijlage Subsidies van dit jaarverslag.

	Begroting	Rekening	Afwijking
	Definitief		
	2025	2025	2025
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Subsidieregeling	10.906	12.050	-1.144
Begroting	106.940	102.254	4.686
Incidenteel	6.685	25.979	-19.294
Afwikkeling voorgaande jaren	-700	613	-1.313
Gerealiseerd resultaat	123.831	140.896	-17.065

Subsidieregelingen

Op grond van de Algemene subsidieverordening Arnhem 2016 zijn er in Arnhem verschillende subsidieregelingen vastgesteld.

In onderstaande tabel zijn de regelingen opgenomen waarvoor in 2025 subsidie aan te vragen was.

Bij een aantal regelingen heeft er een overschrijding van het begrote budget plaatsgevonden. Ook in die gevallen is het verstrekte subsidiebedrag wel binnen het door het college vastgestelde subsidieplafond gebleven.

De overschrijding van de begroting is te verklaren door:

- Voor sommige regelingen is een jaaroverstijgend subsidieplafond vastgesteld, voor de gehele looptijd van de regeling. Het subsidieplafond wordt dan in de begroting verdeeld over meerdere jaren, maar loopt niet altijd (precies) gelijk aan de subsidieverstreking op grond van de betreffende regeling.
- Het beschikbare budget / het vastgestelde subsidieplafond is in de begroting niet volledig aangemerkt als subsidiebudget, waardoor het in onderstaande tabel niet als zodanig gepresenteerd wordt. De middelen waren echter wel beschikbaar als regulier programmabudget. Dit geldt voor de regelingen Hulp voor de Horeca, Productie en presentatie amateurkunst en Subsidie Preventie Huiselijk geweld en kindermishandeling. De subsidieregeling voor de sloop van oude brom- en snorfietsen is voor het tweede jaar in volle gang, wij krijgen een cofinanciering van het Rijk hiervoor. Wat de subsidieregeling Eigen Woning Aanpak Arnhem (SEWA) betreft, is er meer subsidie verleend omdat er meer woningeigenaren van de regeling gebruik maken dan van tevoren bedacht. Hieruit kunnen we concluderen dat het inzetten op individuele begeleiding en advies succesvol is.

	Begroting	Rekening	Afwijking
	Definitief		
	2025	2025	2025
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Sloopsubsidie oude brom-en snorfietsen	0	157	-157
Subsidie Aanjaagfonds	150	119	31
Subsidie Aanpak voortijdig schoolverlaten	5.350	5.396	-46
Subsidie Amateurkunst	184	172	13
Subsidie Automatische Externe Defibrillators (AED's)	0	4	-4
Subsidie Beleefbaar Arnhems erfgoed	0	50	-50
Subsidie Burgerkracht	78	77	1
Subsidie Circulaire initiatieven	50	54	-4
Subsidie Duurzame projecten	270	184	86
Subsidie Eigen Woning Aanpak (SEWA)	453	1.595	-1.142
Subsidie Funderingsonderzoek	0	11	-11

Subsidie Groenblauwe initiatieven	804	550	254
Subsidie Herdenking slavernijverleden en antiracisme	71	50	21
Subsidie Hulp voor de horeca	0	251	-251
Subsidie inzet conciërges	434	375	58
Subsidie Non-formele educatie	465	441	24
Subsidie Ontmoetingsplekken in de wijk	688	534	153
Subsidie Preventie Huiselijk geweld en kindermishandeling	0	140	-140
Subsidie Productie en presentatie amateurkunst	0	62	-62
Subsidie Producties, Evenementen en Festivals / deelregeling 1, Publieksevenementen	471	379	93
Subsidie Producties, Evenementen en Festivals / deelregeling 2, Culturele projecten	307	350	-44
Subsidie Producties, Evenementen en Festivals / deelregeling 3, Artistieke projecten	935	890	45
Subsidie Schoolmoestuinen	76	46	30
Subsidie Scouting	30	30	0
Subsidie Sport	41	56	-14
Subsidie Verwijderen houtrookgaskanalen	0	41	-41
Toegankelijkheidsfonds	50	29	21
Vergoeding voor wijzigen van achternaam of geslachtsregistratie/slavernijverleden	0	8	-8
Gerealiseerd resultaat	10.906	12.050	-1.144

Begrotingssubsidies

Wanneer in de begroting een subsidieontvanger vermeld staat met het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, is een grondslag voor subsidieverstrekking verkregen. Binnen het maximale bedrag mag het college besluiten over het verstrekken van begrotingssubsidie.

Bij het opstellen van de primitieve begroting is niet altijd al bekend door welke organisaties en voor welk bedrag er begrotingssubsidie aangevraagd en toegekend gaat worden. En ook na de initiële subsidiebeschikking worden soms extra taken of activiteiten van een organisatie gevraagd. Als ophogen van het maximale bedrag aan begrotingssubsidie wenselijk is, wordt dit gedurende het jaar bij een verzamelbesluit aan de raad voorgelegd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote en gerealiseerde begrotingssubsidies over 2025.

Bij een aantal organisaties waaronder het Sportbedrijf is het toegekende bedrag aan begrotingssubsidie hoger dan begroot in 2025. Bij deze organisaties is aan het einde van het jaar (aanvullende) subsidie toegekend, waardoor het niet meer mogelijk was om ophoging van het maximale bedrag aan begrotingssubsidie aan de raad voor te leggen. De middelen waren wel beschikbaar als regulier programmabudget, maar zijn in de begroting niet aangemerkt als budget voor begrotingssubsidie.

In de lijst is ook de ontvanger 'Subsidies alg' opgenomen. Deze fictieve ontvanger wordt in de financiële administratie gebruikt voor budget dat nog niet voor een specifieke organisatie bestemd is.

	Begroting Primitief 2025	Begroting Definitief 2025	Rekening 2025	Afwijking 2025
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Arnh Platf Chronisch zieken Gehand	196	212	212	0
Arnhems Fed van Muziekgezelschappen	6	6	0	6
Arnhemse Sport Federatie	14	14	22	-8
Bewonersbedrijf De Oosthof	35	35	0	35
Bijzonder in Arnhem	2	15	13	2
BNK Arnhem	0	2	2	0
Central Events BV	0	20	20	0
Centrum voor Activerend Werk	390	432	432	0

Coöperatie Dorpsplatform Elden U.A	8	8	8	0
Courage Events	32	32	0	32
Cultuur Academy	269	269	269	0
D3rde Verdieping	0	70	85	-15
De Helling Exp.Werkplaats	103	103	99	4
De Nieuwe Oost	94	94	94	0
Diverzo, COC Midden-Gelderland	12	12	11	1
Dorpsraad Schaarsbergen	5	5	5	0
Elderveld Wijkplatform	9	10	10	0
Enjoy en Learn BV	229	327	327	0
Expertise Centrum Samenleving	35	35	0	35
GGD Noord- en Oost-Gelderland	17	17	17	0
Groepspraktijk van Verloskundigen	19	19	15	4
IVIO-Opleidingen	300	179	179	0
Kairos Forensische Zorg	25	25	70	-46
KIES voor de kinderen	33	33	32	1
Kinderopvang SKAR BV	564	708	708	0
Kledingbank Arnhem e.o.	0	29	29	0
Kluppluz BV	510	510	510	0
Leger des Heils Gelderland	1.680	1.764	524	1.240
LeukOmteLeren Weekendschool Arnhem	32	33	33	0
Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp	470	486	486	0
MEE Gelderse Poort	243	0	0	0
MEE PLUS	0	243	243	0
Muziektheater De Plaats	0	77	77	0
N.P.M. Giling-Rangé	0	0	5	-5
Nederlands Toegepast Theater	0	20	20	0
Olympus College	0	20	0	20
Oprecht BV	594	675	675	0
Over Rood	0	80	80	0
OZOverbindzorg	0	70	70	0
Pactum	2.201	3.486	2.446	1.040
Partou BV	0	14	0	14
Pro Persona Arnhem	208	208	202	6
Recreatieve Vereniging Craneveer	8	8	8	0
Reg Opleids.centra Graafschap College	41	66	66	0
REIJE (coöperatie)	0	150	125	25
RIBW. Arnhem & Veluwe Vallei	316	491	491	0
Rijn IJssel Roc	1.311	1.646	1.646	0
Rooms Kathol Parochie St. Eusebius	12	12	0	12
s Heeren Loo	131	131	119	12
Scalabor	332	640	710	-70
SIMON scholen	84	84	76	8
Slachtofferhulp Nederland, Reg Oost	38	38	38	0
Sportbedrijf Arnhem BV	18.605	21.179	21.636	-456
St Hoogstambrigade Schuytgraaf	4	4	0	4
St IMC Weekendschool	0	20	0	20
St Ixta Noa	0	206	206	0
St StartClub Arnhem	40	40	40	0
ST Toneelgroep Oostpool	75	76	76	0
St Vrienden van de Ernemse Optog	8	8	5	3
St. Airborne Herdenkingen	0	0	0	0
St. Airborne Museum	246	278	278	0
St. Airborne Region	89	89	80	9

St. Arnhemse Straatcoaches	0	95	95	0
St. BBA	117	117	117	0
St. Beheer De Nieuwe Lommerd	0	20	20	0
St. Beheer Wijk Sportac Vredenburcht	58	58	52	7
St. Bewoners Spijkerkwartier	39	39	39	0
St. Bewoners Vredenburg	20	19	19	0
St. Bewonersplatform Rijkerswoerd	35	34	32	2
St. Biz Korenkwartier	128	213	204	10
St. BIZ Vastgoed Kernverblijfsgeb	0	118	118	0
St. Bouwspiegelplaats De Leuke Linde	169	169	169	0
St. Bridge to Liberation	317	475	475	0
St. CASA	23	23	23	0
St. City at Home	0	43	43	1
St. Citymarketing Arnhem	367	467	425	42
St. Culturele Evenementen Arnhem	39	39	39	0
St. De Blauwe Wij(k) Economie	314	229	229	0
St. De Duif	348	348	274	74
St. De Innovatiefabriek Arnhem	56	56	50	6
St. De Instap	271	271	241	30
St. De Klup	18	18	17	1
St. Delta Kath.- en prot onderwijs	394	394	350	44
St. EcoVrede	0	11	11	0
St. Energiebank Regio Arnhem	1.446	1.173	1.173	0
St. Entrea Lindenhout	190	394	393	0
St. Eusebius	371	371	367	4
St. Fashion Festival Arnhem	55	102	100	2
St. Flores Onderwijs	750	736	715	21
St. Focus Filmtheater	713	713	683	30
St. Gym & Turnen Arnhem	147	150	150	0
St. Halt, team Gelderland	23	23	22	1
St. Het Droombankje	318	444	443	1
St. Het Huis van Puck	241	241	283	-42
St. Huis voor de Wijk	228	229	229	0
St. Humanitas	16	16	12	4
St. Inloophuis Sint Marten Klarendal	33	45	45	0
St. Introdans	131	131	131	0
St. IrisZorg	5.103	5.103	5.056	48
St. Jacobiberg	246	252	252	0
St. Jeugdland	77	77	77	0
St. Jumelage Arnhem	0	0	0	0
St. KAB Posttheater	226	226	226	0
St. Kentalis Zorg	139	167	149	18
St. Koningsdag Arnhem	11	11	0	11
St. Kruispunt	385	385	315	70
St. Leergeld Arnhem	190	240	240	0
St. Luxor Live	462	712	712	0
St. Maatjes voor Arnhem	0	58	58	0
St. Moviera	4.396	4.541	4.541	0
St. Museum Arnhem	4.819	4.878	4.839	39
St. Musis en Stadstheater	8.017	6.785	6.654	132
St. Muziektheater BOT	0	120	120	0
St. Natuurcentrum Arnhem	2.370	2.717	2.717	0
St. Ome Joop's Tour	25	25	24	0
St. Omstand	2	54	54	0

St. Ondernemersfonds Arnhem	380	380	380	0
St. Ontwerp Platform Arnhem	22	87	85	2
St. Overweeghuis Nijmegen Arnhem	0	141	141	0
St. Pas	2.460	2.743	2.743	0
St. Phion	77	77	77	0
St. Platform Binnenstad Arnhem	58	195	255	-60
St. PRAGO	123	127	127	0
St. Present	24	24	23	0
St. Productiehuis Plaatsmaken	227	227	228	-1
St. Rijnstad	7.280	7.893	7.816	77
St. Rijnstate Ziekenhuis	59	59	0	59
St. Rozet	10.049	11.901	11.812	89
St. Schone Straat en Groene Buurt	0	86	72	14
St. Sinterklaasintocht Arnhem	10	10	10	0
St. SLAK	224	338	298	40
St. Sportcentrum Rijkerswoerd	573	573	573	0
St. State of fashion	250	250	250	0
St. Streekomroep Middel Gelderland	248	248	223	25
St. VanHarte	10	0	0	0
St. Veilig Thuis Gelderland Midden	3.471	3.471	3.305	165
St. Viering Nat Feest en Gedenkdagen	24	25	25	0
St. Vitale Verbindingen	203	0	0	0
St. Vitanos	59	69	61	8
St. Vitesse Betrokken	86	304	296	8
St. Vluchtelingenwerk Nederland	571	1.198	725	474
St. Vluchtelingenwerk Oost-Ned	251	0	0	0
St. Vrijwillige Terminale Zorg Arnh	2	2	2	0
St. War Requiem	0	10	10	0
St. Welzijn Ouderen Arnhem	2.373	2.375	2.375	1
St. Wijland 2040	0	10	10	0
St. Wonen in Kronenburg Appelgaard	11	12	12	0
St. Your Coach Next Door	82	82	33	49
St. Zij = Wij	0	47	47	0
St. Zorgoppas	0	35	35	0
St. Zwembad Klarenbeek	367	367	310	57
Stadsloods	229	391	391	0
STEVIg Arnhem	0	13	13	0
Stg Jeugdfonds Sport&Cultuur Gelderl	0	57	57	0
Stichting Buddy to Buddy Arnhem	61	61	59	1
Stichting De Driestroom	152	278	302	-24
Stichting Generale Oost	0	100	100	0
Stichting HAN Hydromotive	11	15	15	0
Stichting Het Huurdershuis	109	109	100	9
Stichting InDifferent	38	38	36	2
Stichting kompagnie kistemaker	0	77	77	0
Stichting Mediafonds Arnhem	65	65	65	0
Stichting Sonsbeek	250	250	250	0
Stichting Sport Support Arnhem	0	8	8	0
Stichting 't Broek Omhoog	0	54	54	0
Stichting Volkshuisvesting Arnhem	0	300	150	150
Subsidies Alg	1.161	1.060	0	1.060
TIG Sports BV	0	0	100	-100
Toerisme veluwe arnhem nijmegen	397	415	352	64

Vereniging Hoogstede-Klingelbeek	3	3	3	0
Verloskundig centr Puur Vroedvrouwen	20	20	21	0
Voedselbank Arnhem	53	53	50	3
Vrijwilligersgala On Ganse	34	34	20	14
Wijkv. Penseelstreek Hoogkamp	11	11	10	1
Wijkvereniging Angerenstein	6	6	0	6
Wijkvereniging Burgemeesterskwartier	8	8	7	1
Wijkvereniging De Oostelaar	21	21	20	1
Wijkvereniging Elderveld	23	21	21	0
Wijkvereniging Molenbeke	5	5	3	2
Wijkvereniging Paasberg Wellenstein	3	3	2	0
Wijkvereniging Schuytgraaf	20	21	21	0
Wijkvereniging Transvaal	2	2	2	0
Youth for Christ Nederland	98	98	95	3
Zorgbelang Inclusief	40	40	40	0
Gerealiseerd resultaat	95.912	106.940	102.254	4.686

Ontwikkelingen

Uitspraak Raad van State: begrotingssubsidies zijn schaarse rechten en daarmee is transparantie vereist

De Raad van State heeft in een uitspraak van 23 juli 2025 een belangrijke uitspraak gedaan over begrotingssubsidies.

Tot 23 juli 2025 gingen we ervanuit dat we bij het verstrekken van begrotingssubsidies veel ruimte hadden om zelf te bepalen aan wie we deze subsidie toekende. De rechter heeft dit genuanceerd. Gemeenten (en provincies) moeten óók bij begrotingssubsidies zorgen dat er eerlijke concurrentie is bij de verdeling hiervan. De rechter heeft dit ook al eerder uitgesproken over schaarse vergunningen en gronduitgifte waar meerdere partijen belang bij hebben (schaarse rechten). De rechter heeft nu uitgesproken dat ook begrotingssubsidies een schaars recht zijn; er kunnen immers meer organisaties zijn die subsidie voor de bepaalde activiteit willen ontvangen, terwijl het budget beperkt is.

Achtergrond

Op veel plekken binnen onze organisatie worden subsidies verleend. De hoofdregel is dat een subsidie moet worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift (subsidieregeling). In de regeling wordt bepaald voor welke activiteit de subsidie wordt verstrekt. Verder wordt in de regeling als het goed is via objectieve, toetsbare en redelijke criteria kenbaar gemaakt waaraan een subsidieaanvraag/aanvrager moet voldoen. Dit zorgt er onder meer voor dat bij de verlening van dit soort subsidies gewaarborgd wordt dat iedereen die aan deze criteria voldoet een eerlijke kans krijgt op deze subsidie.

De wetgever heeft daarop voor bijzondere gevallen ook uitzonderingen bedacht. Zo hoeft er voor de begrotingssubsidie, de incidentele subsidie en in afwachting van een subsidieregeling (nog) geen wettelijk voorschrift te zijn. Omdat er in die gevallen geen wettelijk voorschrift is, is het niet vanzelfsprekend gewaarborgd dat potentiële aanvragers gelijke kansen krijgen. De Raad van State heeft daarom aangegeven aan welke spelregels de verlening van begrotingssubsidies moet voldoen, zodat ook hierbij gelijke kansen worden geboden. Dit staat in de [uitspraak van de Raad van State van 23 juli 2025 \(ECLI:NL:RVS:2025:3399\)](#).

Hieronder is kort de inhoud van de uitspraak weergegeven.

Objectieve, toetsbare en redelijke criteria voor subsidies

Bij subsidies die wettelijk geregeld zijn (subsidieregeling), is het vaak duidelijk hoe de regels in het kader van de concurrentie zijn. Denk daarbij aan het volgen van een tenderprocedure of 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Maar ook bij begrotingssubsidies moet het bestuursorgaan gelijke kansen bieden aan potentiële aanvragers. Het bestuursorgaan moet volgens de uitspraak actief onderzoeken of er andere potentiële gegadigden zijn.

Wanneer er een voornemen is tot het verstrekken van een subsidie aan één gegadigde, moet dit 8 weken van tevoren worden gepubliceerd. Hierbij moet gemotiveerd worden waarom op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria er maar één gegadigde is voor een subsidie. Door de publicatie krijgen potentiële aanvragers de mogelijkheid om te reageren wanneer ze twijfelen of de motivering van de gemeente houdbaar is.

Hoe nu verder?

In 2025 is door het college besloten om de komende drie jaren in projectvorm de begrotingssubsidies te analyseren. Hierbij zal onder meer gekeken worden in welke gevallen er alsnog een subsidieregeling gemaakt kan worden. In de gevallen dat dit niet kan, zal bekeken worden welke consequenties de uitspraak voor deze subsidie heeft.

Kostenstijgingen bij subsidiepartners

Net als in vorige jaren blijven de gestegen lonen en prijzen bij onze subsidiepartners een punt van aandacht. Het college blijft hierover in gesprek met de partijen die het betreft.

Subsidieverantwoording en accountantsverklaring

Met name kleinere partijen die subsidie ontvangen hebben soms moeite met het vinden van een accountant. Bijkomende ontwikkeling is de gestegen honoraria van accountants. Hoewel deze kosten subsidiabel zijn kunnen hierdoor minder middelen worden besteed aan maatschappelijke doeleinden. Deze ontwikkeling is beperkt beïnvloedbaar door de gemeente.

Nieuwe wijze subsidiëring sociale basis

In 2025 is het nieuwe welzijnsbeleid 'Welzijn in Arnhem' vastgesteld en zijn we begonnen met de voorbereidingen om te komen tot een nieuwe regeling brede welzijnsbasis. Daarmee werken we toe naar een overzichtelijk speelveld van welzijnspartijen en een toekomstbestendig welzijnsaanbod. Uit de gemaakte startfoto bleek een rijk en divers aanbod van partijen, waardoor het overzicht, de samenhang en het effect van deze activiteiten niet altijd duidelijk is. Vertrekkend vanuit de drie doelen van het welzijnsbeleid - meer veerkracht bij onze inwoners; een sterker sociaal en zorgzaam netwerk in de wijk en minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan – en vanuit de leerervaringen die zijn opgedaan in de pilot wijknetwerken zijn we in 2025 gestart met de voorbereidingen voor een kanteling: (1) van versnippering naar een overzichtelijke sociale basis, (2) van activiteit naar gericht op het effect en (3) van incidentele financiering naar langjarig partnerschap. En voor een betere samenhang tussen het welzijns- en zorgaanbod in de wijk. Tegelijkertijd borgen we hiermee ook de eerlijke verdeling van schaarse middelen, zodat ook rekening wordt gehouden met de recente uitspraak van de Raad van State. In 2025 hebben we ook de regeling ontmoetingsplekken in de wijk vormgegeven die vanaf januari 2026 is ingegaan.

Integriteit

Ambtelijk

Ambtenarenwet

In de Ambtenarenwet is de verplichting tot het voeren en handhaven van integriteitsbeleid opgenomen. Het college moet een integriteitsbeleid voeren dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen en dat in ieder geval aandacht besteedt aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie.

Plan van Aanpak integriteitsbevordering

Eind 2023 heeft het college een Plan van Aanpak integriteitsbevordering vastgesteld. Op 15-12-2023 is de raad hierover geïnformeerd via de raadsbrief ID 2085: Versterking van het ambtelijk integriteitssysteem Arnhem – iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl). Door de implementatie van dit Plan van Aanpak wordt het stelsel van bevordering en bewaking van de ambtelijke integriteit binnen de organisatie verder versterkt.

Onderstaande onderdelen van het Plan van Aanpak zijn in 2024 en 2025 uitgevoerd:

- Inrichting van het Infopunt Integriteit (op Intranet). Hier is alle informatie m.b.t. integriteit samengebracht. Ook fungeert het Infopunt als vraagbaak voor management en medewerkers. Voor volledige bemensing/uitvoering van het geaccordeerde plan is uitbreiding van de huidige capaciteit nodig. Dit wordt in Q1 van 2026 bepaald.
- Er is een Integrale Beleidsnota Integriteit vastgesteld;
- Per 1 maart 2024 zijn twee externe vertrouwenspersonen aangesteld. Hiermee hebben we een aanvulling op de representatie van de vertrouwenspersonen. Met mede als doel de drempel voor meldingen nog verder te verlagen;
- Een 'Regeling vertrouwenspersonen gemeente Arnhem 2025' is opgesteld, gepubliceerd in het Personeelshandboek/RAP en op 1 november 2025 in werking getreden (de Ondernemingsraad heeft hiervoor op 1 april 2025 instemming verleend);
- In november/december 2025 zijn vijf nieuwe interne vertrouwenspersonen geworven en aangewezen. (De ondernemingsraad heeft hier in januari 2026 haar instemming aan verleend). Na het doorlopen van de opleidings- en certificeringsproces zullen zij inzetbaar zijn in hun rol (verwachting Q3 2026);
- De meldregeling (vermoeden van) integriteitsschendingen, het bijbehorend onderzoeksprotocol en de klachtenregeling ongewenst gedrag zijn geactualiseerd. (De ondernemingsraad heeft hiervoor in november 2025 instemming verleend). Deze integriteitsregelingen worden, na het verder uitwerken van documenten gepubliceerd en per 1 april 2026 ingevoerd;
- Fase 1 van het beleid t.b.v. de Verklaring Omtrent Gedrag is uitgewerkt.

Op verzoek van de Ondernemingsraad is gekozen om het volledige VOG-beleid in twee fases uit te werken:

Fase 1: invoering van een verplichte VOG voor alle nieuwe medewerkers. Deze eerste fase zal op 1 april 2026 in werking treden. (De ondernemingsraad heeft hiervoor in december 2025 instemming verleend).

Fase 2: betreft het opstellen van een overzicht met 'kwetsbare functies' en het bepalen wie van de 'zittende' medewerkers een VOG moet kunnen overleggen en hoe vaak. Dit wordt in Q2-Q3 uitgewerkt en ter besluitvorming door directie en instemming door de ondernemingsraad voorgelegd.

- Integriteit heeft een belangrijke plek gekregen in de introductie en onboarding van nieuwe medewerkers.

Doorkijk naar 2026:

- Regelingen en protocollen zijn ingericht en gepubliceerd, om niet-integer gedrag zoveel mogelijk te voorkomen en er duidelijke afspraken en mechanismen aanwezig zijn om adequaat te kunnen reageren op integriteitsschendingen;
- Verdieping van het interne gesprek over integriteit;
- Een opfriscursus integriteit: voor zittende medewerkers Gericht op integriteitsdilemma's binnen het eigen werkveld.
- Themabijeenkomsten en dilemmabesprekingen: op afdelingsniveau met specifieke inhoud passend bij het eigen referentiekader van afdelingen.
- E-learningmodule Integriteit: voor alle medewerkers.
- Uitvoeren van een risico-inventarisatie in samenwerking met de afdeling risicomanagement. Onderwerpen worden gekozen aan de hand van concrete voorbeelden van integriteitsschendingen (zowel intern als extern);
- Op landelijk niveau is er sprake van een wetsvoorstel ten behoeve van een verplichte gedragscode tegen ongewenst gedrag, gericht op een sociaal veilige werkomgeving. De beoogde invoering is 1 juli 2026. Ook gemeente Arnhem zal deze gedragscode opstellen.

Integriteit: structuur en cultuur bepalen samen het succes

Het gehalte van integriteit in een organisatie wordt bepaald door een samenwerking van maatregelen op structuur- en op cultuurniveau. Bij structuur ('hard controls') gaat het om wetten, verplichte procedures en protocollen die gedrag van medewerkers sturen om integriteitsschendingen te voorkomen. Denk bv. aan de inrichting van het financiële systeem ('vier ogen-principe') dat fraude zoveel als mogelijk uitsluit, het afsluiten van kasten met persoonsgevoelige informatie, een overlegvorm waarin tegenspraak georganiseerd is, autorisatie via digitale toegangsrechten, of de begrenzing van bevoegdheden in een mandaatbesluit. Cultuurmaatregelen ('soft controls') richten zich op de kennis, overtuiging en beleving van de medewerkers, op het overbrengen van de gewenste collectieve organisatienormen en -waarden in 'the hearts and minds' van elke ambtenaar. Hier gaat het in de eerste plaats om het genoemde integriteitsbewustzijn. 'Hoe wordt hier gewerkt, en waarom?'

Voorbeelden van cultuurmaatregelen zijn de gedragscode, een introductieprogramma met daaraan gekoppeld de ambtseed voor nieuwe ambtenaren, kennisbijeenkomsten, besprekingen in werkoverleggen, intervisie, of een medewerkersonderzoek. Het gaat om bewustwording, communicatie en dialoog. Aandacht en verdere uitwerking hiervan binnen de organisatie, is ook opgenomen in het hierboven genoemde 'Plan van Aanpak integriteitsbevordering'.

Introductie nieuwe medewerkers & Ambtseedbijeenkomst

Sinds 2019 is het thema integriteit als vast onderdeel opgenomen in de introductie van nieuwe medewerkers. Sinds januari 2024 is er sprake van een nieuw 'onboardingsprogramma' dat bestaat uit een introductiedag, drie themabijeenkomsten en uitgebreid zelfstudiemateriaal. (zie ook paragraaf Bedrijfsvoering).

Onder de noemer "De Arnhemse Ambtenaar" is nu een hele dag ingericht rond de rol van de ambtenaar met aandacht voor thema's als: de werking van de bestuursorganen, bestuurlijk-ambtelijke samenwerking en integriteit. Specifiek over dit laatste onderwerp verzorgt een interne specialist een blok, waarin aandacht wordt besteed aan integriteit in brede zin, normstelling (gedragscode), het informatiepunt integriteit, en gespreks- en meldmogelijkheden iert het vermoeden van integriteitsschendingen. Ook worden een aantal terugkerende integriteitsvragen en -dilemma's besproken. Aansluitend leggen medewerkers de Ambtseed/-belofte af ten overstaan van de gemeentesecretaris of een directeur. Het afleggen van de Ambtseed of -belofte is een wettelijke verplichting voor ambtenaren.

In 2025 zijn er 6 bijeenkomsten geweest waar in totaal 164 medewerkers aan hebben deelgenomen. Het effect van deze bijeenkomsten en daarbinnen de aandacht voor integriteit is dat medewerkers beter de weg weten te vinden en vaker advies vragen bij o.a. de coördinator integriteit of vertrouwenspersonen.

Vertrouwenspersonen

De gemeente kent twee vertrouwenspersonen integriteit. Daarnaast zijn er drie interne- en twee externe vertrouwenspersonen ongewenst gedrag bij wie medewerkers terecht kunnen als zij in vertrouwelijkheid een (mogelijk) integriteitsissue willen bespreken en eventueel ook vertrouwelijk een melding van een integriteitsschending kunnen doen. Het is belangrijk dat interne vragen en signalen over mogelijke integriteitsschendingen gesteld worden en in vertrouwelijkheid besproken kunnen worden. De vertrouwenspersoon heeft namelijk ook een voorlichtende rol over integriteit, en heeft tevens voor de organisatie een signaleringsfunctie in algemene zin met betrekking tot integriteit.

In 2025 hebben medewerkers enkele gesprekken gevoerd met één van de vertrouwenspersonen over (een vermoeden van) een integriteitskwestie. De vertrouwenspersoon heeft in een aantal gevallen een medewerker naar een andere functionaris binnen de organisatie verwezen, bij wie de medewerker met zijn/haar vraag of probleem voor ondersteuning terecht zou kunnen.

Doorkijk 2026

In 2026 worden de rol van vertrouwenspersoon ongewenst gedrag en -integriteit gecombineerd tot één overkoepelende rol van vertrouwenspersoon waar alle vormen van (een vermoeden van) een integriteitsschending besproken kunnen worden besproken. Dit past ook binnen de landelijke ontwikkelingen en voorwaarden tot certificering van vertrouwenspersonen.

Regeling melden vermoeden misstand

Integere ambtenaren zijn essentieel voor een goed functionerende democratische rechtsorde. Vermoedens van een integriteitsschending door een ambtenaar kunnen op verschillende manieren boven tafel komen. Zo kan een klacht van een inwoner een dergelijk vermoeden inhouden en kunnen ambtenaren en oud-ambtenaren een vermoeden van een misstand op een vertrouwelijke manier melden bij een leidinggevende of vertrouwenspersoon (regeling melden vermoeden misstand, oftewel 'de klokkenluidersregeling'). Ook kan bijvoorbeeld een onderzoek door de accountant de verdenking van een integriteitsschending opleveren.

De 'Regeling melden vermoeden misstand' is in 2021 aangevuld en gepubliceerd op overheid.nl (de 'wettenbank'). Ook op de gemeentelijke website is een verwijzing naar- en een korte uitleg over deze regeling opgenomen (onder 'Organisatie', 'Visie op personeel').

Doorkijk 2026:

De meldregeling (vermoeden van) integriteitsschendingen, het bijbehorend onderzoeksprotocol en de klachtenregeling ongewenst gedrag zijn geactualiseerd. (De ondernemingsraad heeft hiervoor in november 2025 instemming verleend). Deze integriteitsregelingen worden, na het verder uitwerken van documenten gepubliceerd en per 1 april 2026 ingevoerd;

Onderzoeken op basis van het onderzoeksprotocol

Als er sprake is van een redelijk vermoeden van gedrag (of het nalaten daarvan) dat in strijd is met de binnen de organisatie te volgen normen en waarden, moet dit zorgvuldig en via een transparante procedure worden onderzocht. Hiervoor is er een onderzoeksprotocol opgesteld, zijnde een interne procesbeschrijving over hoe te handelen bij een vermoeden van integriteitsschending binnen de gemeentelijke organisatie.

In het verslagjaar 2025 hebben 7 onderzoeken plaatsgevonden op basis van het Onderzoeksprotocol. Daarvan is in vier gevallen vastgesteld dat er sprake is van een integriteitsschending. De gemeente heeft ten aanzien van de geconstateerde feiten passende maatregelen genomen richting de betrokken personen. Twee onderzoeken zijn nog niet afgerond. Eén van deze (nog niet afgeronde) onderzoeken wordt door een extern onderzoeksbureau uitgevoerd.

Bestuurlijk

Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de bestuurlijke functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover transparant te zijn en verantwoording af te leggen.

Nevenfuncties en geschenken college van B&W

- De leden van het college hadden in totaal 57 nevenfuncties, waarvan 52 ambtshalve. Voor 2 van de niet-ambtshalve nevenfuncties wordt een onkostenvergoeding ontvangen;
- Er zijn door het college in 2025 géén geschenken, giften of gunsten aangenomen vallend binnen het meldingsbereik van de gedragscode.

De opgave van nevenfuncties van leden van het college van burgemeester en wethouders, van raadsleden en van fractievolgers is openbaar en te raadplegen op de [website van de gemeente Arnhem](https://www.arnhem.nl).

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De openbaarheidsparagraaf komt voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie. Deze verplichting is gericht op het verbeteren van de informatiehuishouding binnen overheidsinstanties. Bovendien vereist artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording specifieke aandacht besteedt aan zowel de beleidsvoornemens als de uitvoering van de Wet open overheid.

Vanuit het programma 'Open en transparant Arnhem' werken we aan het bevorderen van transparantie, toegankelijkheid en efficiëntie in onze informatiehuishouding. De implementatie van de Wet open overheid maakt hier integraal onderdeel van uit.

De gemeente Arnhem werkt hierbij nadrukkelijk samen met andere partijen, waaronder de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), andere gemeenten en provincies, en private partners. Door het delen van plannen, het uitwisselen van kennis en ervaringen en deelname aan gezamenlijke initiatieven, zoals digitale sessies voor Woo-projectleiders van de VNG en de Woo-match (het gezamenlijk doorlopen van openbaarmakingsprocessen), versterken wij onze uitvoering van de Woo.

De aanpak van de Woo kent een meerjarig karakter en is opgebouwd rond drie kernpijlers:

1. Openbaarheid op eigen initiatief (actieve openbaarmaking);
2. Openbaarheid op verzoek (passieve openbaarmaking);
3. Verbetering van de informatiehuishouding.

1. Openbaarheid op eigen initiatief

Deze pijler richt zich op het proactief openbaar maken van informatie die van belang is voor inwoners en andere belanghebbenden, zonder dat hier expliciet om wordt verzocht.

In 2025 is verder gewerkt aan de implementatie van de eerste en tweede tranche en onderdelen van de derde tranche van de actieve openbaarmaking, conform de landelijke fasering. Dit betrof onder meer de openbaarmaking van informatiecategorieën zoals wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raads- en vergaderstukken, afgesloten Woo-verzoeken, convenanten, beschikkingen en onderzoeksrapporten. De gehanteerde indeling sluit aan bij de landelijke werkdefinities van de rijksoverheid, zodat wordt voldaan aan de verplichtingen uit de Woo. Aan genoemde categorieën is voortvarend gewerkt. Voor een deel van de categorieën ligt de fase van openbaarmaking nog in het vooruitzicht. Dat hangt samen met het feit dat er landelijk nog geen duidelijkheid is over het moment van invoering. Zodra die duidelijkheid er is, biedt dat volop kansen om de vervolgstappen met extra energie en focus te zetten.

Voor de uitvoering van deze verplichtingen maakt de gemeente gebruik van een aanpak die in 2023 is ontwikkeld in samenwerking met studenten van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen, vastgelegd in een convenant tussen de hogeschool en de gemeente Arnhem.

Pilot proactieve openbaarmaking

Naast de wettelijke verplichtingen is in 2024 een pilot gestart binnen het cluster Project- en Interimmanagement om (pro)actief data en documenten te ontsluiten en te delen met inwoners. In 2025 is deze pilot afgerond. Met deze pilot wordt beoogd een verdere cultuurverandering richting meer openheid en transparantie te realiseren.

In 2025 zijn presentaties verzorgd voor verschillende vakafdelingen over het programma Open en Transparant Arnhem en over actieve en passieve openbaarmaking onder de Woo. Hierbij is ook aandacht besteed aan het belang van een goed ingerichte informatiehuishouding en het bewust omgaan met informatie.

Daarnaast is een leerprogramma voor medewerkers ontwikkeld, bestaande uit leermodules die bijdragen aan meer kennis, bewustwording en actieve betrokkenheid bij openheid en transparantie. Ter ondersteuning hiervan zijn videoboodschappen opgenomen door onder andere de burgemeester, de gemeentesecretaris, de wethouder, het afdelingshoofd/CIO Informatie en het afdelingshoofd Juridische Zaken.

Overige initiatieven

- Deelname hackathon: Medewerkers van de gemeente Arnhem hebben samen met de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) en het Kadaster deelgenomen aan een hackathon met erfgoeddata, georganiseerd door het Netwerk Digitaal Erfgoed. Het team van Arnhem behaalde hierbij de eerste prijs.

- Onderzoek naar een (fysiek) openbaarheidscentrum: In 2025 is kennis opgedaan bij de gemeente Amsterdam, die een fysiek openbaarheidscentrum heeft ingericht. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met onder andere het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) en het Gelders Archief.
- Website arnhem.nl: Op de vernieuwde website is een specifieke informatiepagina over de Wet open overheid ingericht.
- Cultuuronderzoek: In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor een onderzoek naar de organisatiecultuur op het gebied van openheid en transparantie.
- Aanbesteding anonimiseringssoftware: In 2025 is gestart met de aanbesteding van geavanceerde anonimiseringssoftware. Volgens planning is deze software in 2026 operationeel.

2. Openbaarheid op verzoek

Onder deze pijler valt het zorgvuldig en tijdig afhandelen van Woo-verzoeken van inwoners en andere belanghebbenden. De gemeente streeft ernaar dit proces zo efficiënt en transparant mogelijk in te richten.

In 2025 is sprake geweest van een aanzienlijke stijging van het aantal ontvangen Woo-verzoeken: er zijn 181 verzoeken ingediend en 173 afgerond. Conform de aanbevelingen van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) worden in overleg met verzoekers regelmatig afspraken gemaakt over behandeltermijnen. Deze afspraken worden vastgelegd in de individuele dossiers.

Belangrijke verbeteringen in 2025 waren:

- Doorontwikkeling van het afhandelingsproces, waaronder het structureel inzetten van het zogenoemde kop-gesprek: een vroegtijdig multidisciplinair overleg waarin het verzoek wordt verduidelijkt en het vervolgproces wordt afgestemd.
- Versnelling van het proces door besteding van de inzet van een lakteam dat aanvankelijk via inhuur werd ingevuld, en inmiddels met vaste (deeltijd)dienstverbanden wordt ingevuld.
- Oplossen van technische knelpunten via workshops met betrokken disciplines.
- Verdere stroomlijning en documentatie van afgeleide processen, zoals het opvragen van informatie uit afgesloten mailboxen.
- Realisatie van managementinformatie om beter en sneller inzicht te krijgen in de voortgang van Woo-verzoeken.

3. Verbetering van de informatiehuishouding

Een goed ingerichte informatiehuishouding is een essentiële randvoorwaarde voor openheid en transparantie. De gemeente beschouwt dit niet alleen als een wettelijke verplichting, maar ook als een fundament voor betrouwbare, toegankelijke en duurzame dienstverlening.

In het kader van het programma voor verbetering van de digitale dienstverlening en versnelling van digitalisering is ingezet op meer papierloos werken. Hierbij worden de primaire systemen van Burgerzaken en Werk & Inkomen gekoppeld aan het centrale zaak- en archiefsysteem. Dit draagt bij aan het terugdringen van papieren archieven en aan duurzaam en toegankelijk informatiebeheer.

In 2025 zijn onder meer de volgende stappen gezet:

- Vergroten van bewustwording en databewustzijn onder medewerkers;
- Verbeteren van de kwaliteit en structuur van gegevens;
- Inrichten en optimaliseren van processen voor informatievoorziening;
- Opstellen van een businesscase voor Zoek en Vind, gericht op het verbeteren van de vindbaarheid en toegankelijkheid van informatie;
- Opstellen van een businesscase voor een publicatieplatform voor automatische openbaarmaking van data;
- Start van een onderzoek naar metadata door een student van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Metadata speelt een cruciale rol in het duurzaam ontsluiten en hergebruik van informatie.

Deel 3 Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Overzicht baten en lasten per programma

Omschrijving	Begroot 2025 Prim			Begroot 2025 Def			Rekening 2025			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Afw
Lasten/baten										
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>										
Bestuur, dienstverlening en financiën	108,2	651,4	543,2	106,8	679,3	572,5	121,1	700,2	579,1	6,5
Veiligheid	30,1	4,8	-25,3	32,2	6,2	-26,0	32,5	5,9	-26,6	-0,6
Bereikbaarheid	33,7	13,1	-20,6	36,0	12,7	-23,4	36,0	12,8	-23,3	0,1
Economie	8,9	2,2	-6,7	11,1	3,2	-8,0	10,8	2,9	-7,9	0,0
Onderwijs	31,4	3,5	-27,9	34,1	4,9	-29,2	27,4	4,6	-22,8	6,4
Cultuur	41,9	8,9	-33,1	43,2	8,3	-34,9	41,6	8,1	-33,5	1,4
Participatie en armoedebestrijding	180,4	122,3	-58,0	204,8	133,9	-70,8	210,8	144,2	-66,6	4,2
Zorg	91,5	4,5	-87,0	88,5	8,2	-80,3	88,2	9,1	-79,1	1,2
Welzijn en inclusie	37,5	3,3	-34,2	58,7	25,7	-33,1	62,0	29,7	-32,4	0,7
Gezondheid en sport	30,3	6,1	-24,3	34,4	10,8	-23,6	31,3	9,6	-21,7	1,9
Klimaat, energie en milieu	26,9	14,2	-12,7	25,5	16,6	-8,9	17,8	11,3	-6,5	2,5
Ruimtelijke ontwikkeling	105,2	98,4	-6,9	95,8	83,3	-12,5	50,0	45,7	-4,3	8,2
Wonen en leefomgeving	57,3	52,4	-4,9	60,5	55,5	-5,1	55,4	55,7	0,3	5,3
Totaal Stedelijke programma's	783,3	984,9	201,6	831,6	1048,5	216,8	784,9	1039,7	254,8	38,0
Wijk	242,3	32,7	-209,6	245,1	34,4	-210,7	240,1	32,9	-207,2	3,5
Totaal Wijk programma	242,3	32,7	-209,6	245,1	34,4	-210,7	240,1	32,9	-207,2	3,5
Totaal Lasten/Baten	1025,6	1017,6	-8,0	1076,7	1082,9	6,2	1025,0	1072,7	47,6	41,5
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserve										
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>										
Bestuur, dienstverlening en financiën	2,4	1,3	-1,1	3,3	2,4	-0,8	4,8	2,6	-2,2	-1,3
Veiligheid	0,1	0,4	0,3	0,3	1,5	1,2	0,3	1,5	1,2	0,0
Bereikbaarheid	17,5	16,0	-1,4	18,8	19,8	1,0	18,9	19,5	0,5	-0,5
Economie	0,1	0,4	0,3	0,8	1,4	0,6	1,3	1,4	0,0	-0,5
Onderwijs	10,3	9,4	-0,9	10,6	10,7	0,1	14,3	10,7	-3,6	-3,8
Cultuur	1,2	1,4	0,2	2,1	3,2	1,1	2,4	3,0	0,6	-0,5
Participatie en armoedebestrijding	0,0	0,0	0,0	5,3	5,2	-0,1	5,2	5,3	0,1	0,2
Zorg	3,1	3,1	0,0	9,8	2,6	-7,2	15,2	2,6	-12,6	-5,4
Welzijn en inclusie	0,6	3,1	2,5	2,5	5,2	2,7	3,5	5,7	2,2	-0,5
Gezondheid en sport	0,5	0,5	0,0	0,7	1,4	0,7	1,7	1,3	-0,4	-1,1
Klimaat, energie en milieu	0,0	2,1	2,1	5,7	3,9	-1,8	6,6	2,9	-3,7	-1,9
Ruimtelijke ontwikkeling	3,3	0,9	-2,4	16,1	14,7	-1,4	28,7	14,8	-13,9	-12,5
Wonen en leefomgeving	1,3	10,1	8,9	2,6	16,4	13,8	6,9	15,7	8,9	-5,0
Totaal Stedelijke programma's	40,5	48,8	8,3	78,7	88,5	9,9	109,9	87,0	-22,9	-32,8
Wijk	1,8	1,4	-0,4	2,0	4,1	2,1	2,1	4,2	2,1	0,0
Totaal Wijk programma	1,8	1,4	-0,4	2,0	4,1	2,1	2,1	4,2	2,1	0,0
Totaal Toevoegingen/Onttrekkingen aan reserve	42,3	50,2	8,0	80,7	92,6	12,0	112,0	91,2	-20,8	-32,8
Totaal Stad en Wijk	1067,9	1067,9	0,0	1157,4	1175,5	18,1	1137,0	1163,9	26,8	8,7

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Verzinkt algemene dekkingsmiddelen											
Nr.	Omschrijving	Begroot 2025 start			Begroot 2025 definitief			Rekening 2025			Afw
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Bedragen x € 1.000.000											
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:											
S00	Lokale heffingen	0,0	66,0	66,0	0,0	65,1	65,1	0,0	65,3	65,3	0,2
S00	Algemene uitkeringen	0,0	574,6	574,6	0,0	603,3	603,3	0,0	622,4	622,4	19,1
S00	Dividend	0,0	1,3	1,3	0,0	1,1	1,1	0,0	1,2	1,2	0,1
S00	Financieringsfunctie	0,0	1,1	1,1	0,0	0,6	0,6	0,0	2,0	2,0	1,4
S00	Overige algemene dekkingsmiddelen	0,0	8,4	8,4	0,0	9,2	9,2	0,0	9,3	9,3	0,1
S00	Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	0,0	651,4	651,4	0,0	679,3	679,3	0,0	700,2	700,2	20,9
S00	Gerealiseerde kosten overhead	83,7	0,0	-83,7	84,3	0,0	-84,3	90,9	0,0	-90,9	-6,6
S00	Vennootschapsbelasting	1,1	0,0	-1,1	1,1	0,0	-1,1	1,6	0,0	-1,6	-0,5
S00	Overig	23,4	0,0	-23,4	21,4	0,0	-21,4	28,7	0,0	-28,7	-7,3
Totaal Bestuur, dienstverlening en financiën (S00)		108,2	651,4	543,2	106,8	679,3	572,5	121,2	700,2	579,0	6,5

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Totaal saldo lasten en baten

	2025			2024		
	Begroting	Rekening	Afwijking	Begroting	Rekening	Afwijking
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Middelen						
Saldo lasten en baten	6.176	47.623	41.448	-16.668	24.343	41.011
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	11.957	-20.795	-32.752	17.431	-17.956	-35.387
Gerealiseerd resultaat	18.133	26.829	8.696			5.624

Specificatie voor- en nadelen

Omschrijving	Begroot 2025 Def			Rekening 2025			Begroting afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten/baten									
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>									
Bestuur, dienstverlening en financiën	106,8	679,3	572,5	121,1	700,2	579,1	-14,4	20,9	6,5
Veiligheid	32,2	6,2	-26,0	32,5	5,9	-26,6	-0,3	-0,2	-0,6
Bereikbaarheid	36,0	12,7	-23,4	36,0	12,8	-23,3	0,0	0,1	0,1
Economie	11,1	3,2	-8,0	10,8	2,9	-7,9	0,3	-0,3	0,0
Onderwijs	34,1	4,9	-29,2	27,4	4,6	-22,8	6,7	-0,3	6,4
Cultuur	43,2	8,3	-34,9	41,6	8,1	-33,5	1,6	-0,2	1,4
Participatie en armoedebestrijding	204,8	133,9	-70,8	210,8	144,2	-66,6	-6,0	10,2	4,2
Zorg	88,5	8,2	-80,3	88,2	9,1	-79,1	0,2	1,0	1,2
Welzijn en inclusie	58,7	25,7	-33,1	62,0	29,7	-32,4	-3,3	4,0	0,7
Gezondheid en sport	34,4	10,8	-23,6	31,3	9,6	-21,7	3,1	-1,2	1,9
Klimaat, energie en milieu	25,5	16,6	-8,9	17,8	11,3	-6,5	7,8	-5,3	2,5
Ruimtelijke ontwikkeling	95,8	83,3	-12,5	50,0	45,7	-4,3	45,9	-37,6	8,2
Wonen en leefomgeving	60,5	55,5	-5,1	55,4	55,7	0,3	5,2	0,2	5,3
Totaal Stedelijke programma's	831,6	1048,5	216,8	784,9	1039,7	254,8	46,7	-8,7	38,0
Wijk	245,1	34,4	-210,7	240,1	32,9	-207,2	5,0	-1,5	3,5
Totaal Wijk programma	245,1	34,4	-210,7	240,1	32,9	-207,2	5,0	-1,5	3,5
Totaal Lasten/Baten	1076,7	1082,9	6,2	1025,0	1072,7	47,6	51,7	-10,2	41,5
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserve									
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>									
Bestuur, dienstverlening en financiën	3,3	2,4	-0,8	4,8	2,4	-2,2	-1,5	-0,2	1,3
Veiligheid	0,3	1,5	1,2	0,3	1,5	1,2	0,0	0,0	0,0
Bereikbaarheid	18,8	19,8	1,0	18,9	19,8	0,5	-0,1	0,4	0,5
Economie	0,8	1,4	0,6	1,3	1,4	0,0	-0,5	0,0	0,5
Onderwijs	10,6	10,7	0,1	14,3	10,7	-3,6	-3,7	0,0	3,8
Cultuur	2,1	3,2	1,1	2,4	3,2	0,6	-0,3	0,2	0,5
Participatie en armoedebestrijding	5,3	5,2	-0,1	5,2	5,2	0,1	0,1	-0,1	-0,2
Zorg	9,8	2,6	-7,2	15,2	2,6	-12,6	-5,4	0,0	5,4
Welzijn en inclusie	2,5	5,2	2,7	3,5	5,2	2,2	-1,0	-0,6	0,5
Gezondheid en sport	0,7	1,4	0,7	1,7	1,4	-0,4	-0,9	0,1	1,1
Klimaat, energie en milieu	5,7	3,9	-1,8	6,6	3,9	-3,7	-0,9	1,0	1,9
Ruimtelijke ontwikkeling	16,1	14,7	-1,4	28,7	14,7	-13,9	-12,5	0,0	12,5
Wonen en leefomgeving	2,6	16,4	13,8	6,9	16,4	8,9	-4,2	0,7	5,0
Totaal Stedelijke programma's	78,7	88,5	9,9	109,9	88,5	-22,9	-31,2	1,5	32,8
Wijk	2,0	4,1	2,1	2,1	4,1	2,1	-0,1	-0,1	0,0
Totaal Wijk programma	2,0	4,1	2,1	2,1	4,1	2,1	-0,1	-0,1	0,0
Totaal Toevoegingen/Onttrekkingen aan reserve	80,7	92,6	12,0	112,0	92,6	-20,8	-31,3	1,4	32,8
Totaal Stad en Wijk	1157,4	1175,5	18,1	1137,0	1163,9	26,8	20,4	-11,7	8,7

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Nr. Omschrijving	Begroot 2025			Rekening 2025			Begroting		
	definitief						afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>									
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:									
S00 Lokale heffingen	0,0	65,1	65,1	0,0	65,3	65,3	0,0	0,2	0,2
S00 Algemene uitkeringen	0,0	603,3	603,3	0,0	622,4	622,4	0,0	19,1	19,1
S00 Dividend	0,0	1,1	1,1	0,0	1,2	1,2	0,0	0,1	0,1
S00 Financieringsfunctie	0,0	0,6	0,6	0,0	2,0	2,0	0,0	1,4	1,4
S00 Overige algemene dekkingsmiddelen	0,0	9,2	9,2	0,0	9,3	9,3	0,0	0,1	0,1
S00 Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	0,0	679,3	679,3	0,0	700,2	700,2	0,0	20,9	20,9
S00 Gerealiseerde kosten overhead	84,3	0,0	-84,3	90,9	0,0	-90,9	6,6	0,0	-6,6
S00 Vennootschapsbelasting	1,1	0,0	-1,1	1,6	0,0	-1,6	0,5	0,0	-0,5
S00 Overig	21,4	0,0	-21,4	28,7	0,0	-28,7	7,3	0,0	-7,3
Totaal Bestuur, dienstverlening en financiën (S00)	106,8	679,3	572,5	121,2	700,2	579,0	14,4	20,9	6,5

Incidentele baten en lasten

Structureel begrotingssaldo	2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Totale baten exclusief reserves	1.072.689
Totale lasten exclusief reserves	1.025.066
Saldo voor bestemming	47.623
Onttrekkingen aan reserves	91.195
Toevoegingen aan reserves	111.990
Saldo na bestemming	26.829
Totaal incidentele baten	132.220
Totaal incidentele lasten	137.828
Structureel begrotingssaldo	53.232
Structurele exploitatieruimte	5,0%

Incidentele baten en lasten		
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Baten	Lasten
Bestuur, dienstverlening en financiën	4.286	12.285
Veiligheid	3.591	6.134
Bereikbaarheid	1.390	3.761
Economie	663	2.379
Onderwijs	3.544	5.034
Cultuur	334	607
Participatie en armoedebestrijding	20.659	23.465
Zorg	6.599	3.958
Welzijn en inclusie	25.586	27.525
Gezondheid en sport	5.632	2.289
Klimaat, energie en milieu	10.874	8.789
Ruimtelijke ontwikkeling	41.666	37.811
Wonen en leefomgeving	7.396	3.792
Totaal	132.220	137.828

Onvoorzien / strikt onvermijdbaar

Omschrijving	Begroet 2025		Rekening 2025	Afwijking	V / N
	Primitief	Definitief			
Bedragen x € 1.000					
Onvoorzien	272	1.000	0	1.000	V
Strikt onvermijdbaar	767	0	194	-194	N
Totaal	1.039	1.000	194	806	V

Begrotingsanalyse

Omschrijving	Begroot 2025 Def	Rekening 2025	Begroting afwijking
	Lasten	Lasten	Lasten
Lasten			
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>			
Bestuur, dienstverlening en financiën	106,8	121,1	-14,4
Veiligheid	32,2	32,5	-0,3
Bereikbaarheid	36,0	36,0	0,0
Economie	11,1	10,8	0,3
Onderwijs	34,1	27,4	6,7
Cultuur	43,2	41,6	1,6
Participatie en armoedebestrijding	204,8	210,8	-6,0
Zorg	88,5	88,2	0,2
Welzijn en inclusie	58,7	62,0	-3,3
Gezondheid en sport	34,4	31,3	3,1
Klimaat, energie en milieu	25,5	17,8	7,8
Ruimtelijke ontwikkeling	95,8	50,0	45,9
Wonen en leefomgeving	60,5	55,4	5,2
Totaal Stedelijke programma's	831,6	784,9	46,7
Wijk	245,1	240,1	5,0
Totaal Wijk programma	245,1	240,1	5,0
Totaal Lasten	1076,7	1025,0	51,7

Wet Normering Topinkomens

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2025	J.H. de Baas	J.G.M. Kersten
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functieervulling	1/1-31/10	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.032	139.635
Beloningen betaalbaar op termijn	19.423	23.037
Subtotaal	182.455	162.672
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	204.888	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	182.455	162.672
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024	J.H. de Baas	J.G.M. Kersten
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functieervulling	1/1-31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.117	135.596
Beloningen betaalbaar op termijn	23.290	23.279
Subtotaal	186.407	158.875
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
Bezoldiging	186.407	158.875

bedragen x € 1	P. Sennema
Functiegegevens	Gemeentesecretaris
Kalenderjaar	2025
Periode functievervulling in het kalenderjaar	20/10 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	348
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€235
Maxima op basis van de normbedragen per maand	98.100
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	81.780
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Bezoldiging in de betreffende periode	56.028
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	56.028
 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	 n.v.t.
Bezoldiging	56.028
 Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	 N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2025 bedragen x € 1	J.H. de Baas
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2025
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	12.829
 Individueel toepasselijk maximum	 75.000
 Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	 12.829
Waarvan betaald in 2025	12.049
 Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	 N.v.t.

Balans en de toelichting

Balans

Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Immateriële vaste activa	10.607	10.674	Eigen vermogen	365.424	317.801
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.351	1.102	Algemene Reserve	75.839	67.333
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	9.256	9.572	Bestemmingsreserves	262.756	244.080
			Gerealiseerd resultaat boekjaar	26.829	6.388
Materiële vaste activa	831.411	792.610	Voorzieningen	19.214	14.978
Investerings met een economisch nut	522.207	497.661	Voorzieningen ter egalisering van kosten	3.734	2.854
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	170.990	171.933	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	15.480	12.124
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	123.200	107.999			
In erfpacht	15.014	15.017			
Financiële vaste activa	43.083	43.433	Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	474.737	425.531
Kapitaalverstrekkingen	4.742	4.742	Obligatieleningen	61.500	61.500
Leningen	4.393	5.409	Onderhandse leningen	410.478	361.065
Overige langlopende leningen	28.132	27.466	Waarborgsommen	212	251
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	5.816	5.816	Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.547	2.715
Totaal vaste activa	885.101	846.717	Totaal vaste passiva	859.375	758.310
Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Voorraden	38.877	30.400	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	25.863	29.798
Grond- en hulpstoffen	0	0	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	38.551	30.074	Overige kasgeldleningen	0	0
Gereed product en handelsgoederen	326	326	Banksaldi (schuld)	308	298
			Overige schulden	25.555	29.500
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	169.321	56.836	Overlopende passiva	298.770	226.557
Vorderingen op openbare lichamen	1.753	2.209	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	5.753	4.747

Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	41.682	40.723
Rekening-courantverhouding met het Rijk	148.023	31.053	De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	251.335	181.087
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0			
Overige vorderingen	19.545	23.574			
Liquide middelen	270	347			
Banksaldi	207	322			
Kassaldi	63	25			
Overlopende activa	90.437	80.365			
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel	17.855	12.491			
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	72.582	67.874			
Totaal vlottende activa	298.905	167.948	Totaal vlottende passiva	324.633	256.355
Totaal generaal	1.184.006	1.014.665	Totaal generaal	1.184.008	1.014.665

Toelichting balans

Waarderingsgrondslagen

BBV

Voor gemeenten is de regelgeving voor de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenprogrammabegroting, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende: Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Algemeen

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

De waardering is tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht voor zover die de voorlopige kosten van de investering niet overstijgen.

Investeringskosten kunnen bestaan uit meerdere delen (componenten), waarvoor verschillende afschrijvingstermijnen gelden. In dat geval wordt de zogenoemde componentenmethode gebruikt. Deze houdt in dat verschillende samenstellende delen van het bewuste materieel vast actief afzonderlijk worden geactiveerd en de verschillende delen worden afgeschreven op basis van de bij die componenten horende afschrijvingstermijn.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerste boekjaar na het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren zijn hieronder opgenomen:

Activasoort	Afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen	
Grond	0
Bedrijfsgebouwen en woonruimten	
Parkeergarages*	50
Permanente gebouwen & Verbouwingen, renovaties en restauraties**	40
Installaties, leidingen en voorzieningen***	20
Semi – permanente gebouwen****	20
Dak en/of dakbedekking***	15
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Bruggen, tunnels en viaducten	75
Kademuren	60
Bomen	50
Rioleringen	40
Verkeersinfrastructuur	30
Openbare verlichting	25
Aanleg / reconstructie groenvoorzieningen	25
Bouwkundige voorzieningen	20
Kunstgrasvelden – onderlaag	20
Verkeersvoorzieningen & Verkeersregelingen	20
Sport grasvelden	15
Beschoeiingen & Voorzieningen in bossen en parken / hekwerk	10
Kunstgrasvelden – bovenlaag	10
Parkeermaatregelen	10
Vervoermiddelen	
Tractoren - landbouwvoertuigen	10
Fietsen en scooters	5
Personenauto's	5
Vrachtauto's	5
Machines, apparaten en installaties	
Zonnepanelen	25
Machines en installaties (niet vast aan/in gebouwen)	10
Parkeerapparatuur	10
Telecommunicatie voorzieningen & Glasvezelbekabeling	10
Datacommunicatie voorzieningen & Hard- en software	5
Gereedschappen	5
Overige materiële vaste activa	
Ondergronds afvaltransport en betonbakken afval	30
Inrichting van gebouwen en inventaris	15
(Ondergrondse) Afvalcontainers en GFT-voorzieningen	10
Toegankelijke toiletten	10
Speelvoorzieningen	10

* Op parkeergarages wordt niet volledig afgeschreven, maar een restwaarde gehanteerd.

** Voor een beperkte categorie oudere schoolgebouwen wordt een afwijkende (langere) afschrijvingstermijn gebruikt. Dit betreft schoolgebouwen die eind jaren '70 zijn overgegaan van het Rijk naar de gemeente; destijds zijn de afschrijvingstermijnen die het Rijk hanteerde overgenomen.

*** Voor een beperkte categorie installaties en daken wordt een afwijkende (langere) afschrijvingstermijn van veertig jaar gebruikt. Dit betreft de installaties en daken die onderdeel zijn van de onderwijshuisvesting waarvoor de schoolbesturen zelf verantwoordelijk zijn. De economische levensduur voor de gemeente Arnhem van deze componenten kan dan ook identiek gesteld worden aan die van het gebouw zelf.

**** Voor een beperkte categorie semi-permanente gebouwen wordt een afwijkende (kortere) afschrijvingstermijn van tien jaar gebruikt. Dit betreft de portocabins die voor de noodopvang worden gebruikt.

Onder de materiële vaste activa zijn onderhanden activa (activa in uitvoering) opgenomen. Het betreft vooruitbetaalde termijnen en gemaakte kosten (inkopen en personeelskosten) op investeringen in kapitaalwerken die nog niet zijn opgeleverd. Na gereedmelding worden deze activa ondergebracht in één van de bovengenoemde rubrieken.

Voor de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa omvat voornamelijk deelnemingen in een aantal vennootschappen, langlopende leningen u/g en nog te ontvangen erfpacht canon.

Het aandelenbezit is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De leningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De jaarlijks ontvangen canon bij eeuwigdurend in erfpacht uitgegeven gronden zijn opgenomen tegen contante waarde. Het uitgangspunt daarbij is de interne rekenrente bij uitgifte, die gedurende de duur van de overeenkomst ongewijzigd blijft.

Vorraden

De als onderhanden werken opgenomen grondexploitatieprojecten en overige onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend overeenkomstig de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (zoals grondaankopen en kosten bouw- en woonrijp maken). Daarnaast omvat de vervaardigingsprijs de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen.

Voor winsten uit de grondexploitatieprojecten en overige onderhanden werken geldt vanuit de BBV notitie grondexploitatie de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien uit de prognoses blijkt, dat de boekwaarde niet kan worden gecompenseerd met verwachte toekomstige opbrengsten, wordt voor het tekort een voorziening getroffen.

De vooruitontvangen bijdragen voor het onderhanden werk worden in mindering gebracht op de vervaardigingskosten.

Gereed product wordt gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De overige grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie bestaat een schattingonzekerheid. Hoewel de op dit moment meest waarschijnlijke inschatting is opgenomen in de jaarrekening, kan de realisatie in de toekomst afwijken van deze schatting. Deze schattingonzekerheid ontstaat door de omvang en de lange looptijd van met name het project Spoorzone Arnhem Oost.

Uitzettingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. De algemene reserve is vrij besteedbaar. Bestemmingsreserves zijn reserves die de gemeenteraad voor specifieke doelen heeft ingesteld of die dienen om schommelingen op te vangen in aan derden in rekening te brengen tarieven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorzieningen voor pensioenen wethouders zijn op contante waarde gewaardeerd.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Van de langlopende schulden is de oorspronkelijke looptijd een jaar of langer. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De vooruitontvangen afkoopsommen bij tijdelijk in erfpacht uitgegeven gronden vallen vrij ten gunste van het resultaat naar gelang de looptijd van het erfpachtcontract.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Van de netto-vlottende schulden is de oorspronkelijke looptijd een jaar of korter. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen: garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

In de bijlage bij de jaarrekening is het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen. Hierbij wordt de indeling en het verdelingsprincipe gehanteerd conform de begroting. De vergelijkende cijfers van de begroting zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden tussen de taken aangepast.

Bedragen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn X € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Immateriële vaste activa

Verloopstaat van immateriële vaste activa

Omschrijving	31-12-2024	Herrubri- cering	Inves- teringen	Desinves- teringen	Af- schrijving	Bijdr. van derden	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.102	-1.619	1.868	0	0	0	1.351
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	9.573	0	0	0	-317	0	9.256
Totaal	10.675	-1.619	1.868	0	-317	0	10.607

In 2025 zijn voor € 1,9 miljoen aan nieuwe investeringen gedaan in onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. Deze kosten mogen gedurende maximaal vijf jaar op de balans blijven staan om binnen die tijd ingebracht te kunnen worden in een vast te stellen actief. Vanuit deze post is in 2025 ca. € 1,6 miljoen via herrubricering ingebracht naar de Grondexploitatieprojecten (voornamelijk Kronenburg).

Materiële vaste activa

Specificatie Materiële vaste activa

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Investerings met een economisch nut	522.207	497.662
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	170.990	171.933
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	123.200	107.999
In erfpacht	15.014	15.017
Totaal	831.411	792.611

Investerings met een economisch nut

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Investerings	Des-invest.	Afschrijving	Bijdr. en subs.	Afwaardering	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>								
Gronden en terreinen	83.604	-1.802	9.172	0	0	0	0	91.040
Bedrijfsgebouwen	389.932	-695	32.707	0	-16.540	-1.377	0	405.923
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.507	0	1.043	0	-357	0	0	6.193
Machines, apparaten en installaties	5.080	695	535	0	-1.001	0	0	5.309
Vervoersmiddelen	750	0	191	0	-227	0	0	714
Overige materiële vaste activa	12.788	0	1.902	0	-1.662	0	0	13.028
Totaal	497.661	-1.802	45.550	0	-19.787	-1.377	0	522.207

In 2025 is voor een bedrag van € 9,1 miljoen aan gronden verworven. Voor een bedrag van € 1,8 miljoen zijn de gronden in de grondexploitatie ingebracht in relatie tot het project Kronenburg. De totale stand van deze gronden, bestemd voor de gemeentelijke gebiedsontwikkeling, bedraagt per 31-12-2025 € 37,5 miljoen (31-12-2024: € 30,1 miljoen).

De belangrijkste activerings in 2025 betreffen verder:

- Lorentz Lyceum (€ 14,6 miljoen)
- Transformatie Beekstraat 63 (€ 1,3 miljoen);
- Verduurzaming gemeentelijke vastgoed (€ 1,9 miljoen).

Daarnaast is voor € 0,2 miljoen een activering (slimme laadplein Blauwe Golven) gedaan waarbij sprake is van juridisch eigendom door een derde partij. De gemeente is wel economisch eigenaar, met het recht op economische voordelen en het dragen van waarderisico's.

De belangrijkste onderhanden activa naar de stand van 31-12-2025 betreffen vooral lopende investeringen in cultuur en sport (€ 5,8 miljoen) en het onderwijs (€ 9,9 miljoen).

Investerings economisch nut met heffing

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Investerings	Des-invest.	Afschrijving	Bijdr. en subs.	Afwaardering	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>								
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	168.913	0	5.986	0	-6.178	0	0	168.721
Overige materiële vaste activa	3.021	0	0	0	-751	0	0	2.268
Totaal	171.933	0	5.986	0	-6.929	0	0	170.990

De belangrijkste activerings in 2025 betreffen investeringen in de gemeentelijke riolering (in totaal € 6,0 miljoen inclusief reeds onderhanden activa vanuit de beginbalans).

Investerings met een maatschappelijk nut

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Investerings	Des-invest.	Afschrijving	Bijdr. en subs.	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Maatschappelijk nut vóór 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	38.283	0	0	0	-2.509	0	35.774
Maatschappelijk nut na 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	69.716	0	23.025	0	-2.673	-3.416	86.652
Overige materiële vaste activa	0	0	774	0	0	0	774
Totaal	107.999	0	23.799	0	-5.182	-3.416	123.200

De materiële activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken. De spelregels hiervoor zijn vanaf het begrotingsjaar 2017 gelijk aan die met economisch nut. Voor 2017 was er geen verplichting om alle investeringen in maatschappelijk nut te activeren.

De belangrijkste activeringen in 2025 betreffen investeringen in:

- ☐ Infrastructuur en bewegwijzering (€ 12,2 miljoen),
- Wegen (€ 6,4 miljoen),
- ☐ Openbare verlichting (€ 3,4 miljoen).

In erfpacht

Verloopstaat In erfpacht uitgegeven gronden

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Investerings	Des-invest.	Afschrijving	Bijdr. en subs.	Afwaardering	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>								
in erfpacht uitgegeven gronden	15.017	0	0	-4	0	0	0	15.014
Totaal	15.017	0	0	-4	0	0	0	15.014

Financiële vaste activa

Verloopstaat financiële vaste activa

Specificatie Financiële Vaste Activa

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Kapitaalverstrekingen	4.741	4.741
Kapitaal verstrekingen deelnemingen	4.741	4.741
Leningen	4.393	5.410
Leningen aan woningcorporaties	5	6
Leningen aan deelnemingen	4.387	5.403
Overige Langlopende Leningen	28.132	27.466
Overige langlopende leningen	25.230	24.488
Leenbijstand Bijzondere Bijstand	758	811
Leenbijstand Besluit Zelfstandigen	1.115	1.335
Leenbijstand Wik	157	125
Krediethypotheek	969	692
Leningen Sociale Bank Centraal Gelderland	-96	15
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	5.816	5.816
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	5.816	5.816

Totaal	43.082	43.432
---------------	---------------	---------------

Specificatie kapitaalverstrekkingen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Scalabor B.V.	3.500	3.500
Bank Nederlandse Gemeenten	1.241	1.241
Sportbedrijf Arnhem B.V.	1	1
Totaal	4.742	4.742

Specificatie leningen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Leningen aan woningbouwcorporaties: Woningstichting Omnia	5	6
Leningen aan deelnemingen Sportbedrijf Arnhem B.V.	4.388	5.403
Totaal	4.393	5.409

Specificatie overige leningen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	16.205	13.573
OK 72	2.014	2.014
Stichting MSA	1.569	2.496
Moscowa	1.343	1.500
Stichting Oostpool	1.326	1.395
Stichting Eusebius	1.081	1.152
Kredietbank Nederland	500	500
Focus	375	442
Luxor	208	277
Zwembad Klarenbeek	161	199
Rozet	74	160
Kunstbedrijf	0	253
Overige instellingen	375	522
Leenbijstand BUIG	3.595	3.981
Voorziening leenbijstand BUIG	-694	-998
Totaal	28.132	27.466

De totale rentebaten voor het jaar 2025 met betrekking tot de langlopende leningen bedraagt € 0,4 miljoen (2024: € 0,5 miljoen).

Specificatie overige uitzettingen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Nog te ontvangen erfpacht canon	5.816	5.816
Totaal	5.816	5.816

Vorraden

Specificatie Vorraden

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	38.551	30.074
Gereed Product en Handelsgoederen	326	326
Totaal	38.877	30.399

Specificatie voorraad

Specificatie onderhanden werk

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Grondexploitatieprojecten	114.737	107.081
Voorzieningen verliezen grondexploitatie	-74.604	-73.503
Overig onderhanden werk	-1.582	-3.504
Voorzieningen verliezen overig onderhanden werk	0	0
Totaal	38.551	30.074

Verloop grondexploitatie

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Kosten	Op- brengst.	Afwaard.	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Grondexploitatieprojecten	107.081	3.356	21.251	-16.953	0	114.737
Overig onderhanden werk	-3.504	0	4.051	-2.128	0	-1.581
Totaal	103.577	3.356	25.302	-19.081	0	113.156

Verklaring saldo grondexploitatie

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Winst-neming	Kosten	Op-brengst.	Bijdr. v. derden	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Schuytgraaf	26.857	0	1.870	5.593	-13.554	0	20.766
Arnhem Centraal	58.220	0	0	714	0	0	58.933
Koningspley	2.072	0	0	16	0	0	2.088
Presikhaaf	-57	0	0	26	0	0	-31
De Hobbit	-397	0	0	-3	0	0	-400
De Maten	5.562	0	0	548	-1.432	0	4.678
Saksen Weimar	15	-15	0	0	0	0	0
Centrum Zuid	1.866	0	-220	1.854	-66	0	3.434
Oostelijk Centrum Gebied	1.318	0	0	180	-3.039	0	-1.541
Zuidelijke binnenstad fase 1	-3.583	0	470	2.426	0	0	-687
ZB Coehoorn Noord	-1.679	0	-70	23	-15	0	-1.742
Kronenburg	2.054	0	0	1.173	-200	-384	2.642
Laarkwartier Station Zuid	1.024	0	0	139	0	0	1.163
Spoorzone Arnhem Oost	13.758	0	0	8.467	-235	0	21.990
Nijmeegseweg	0	3.356	0	72	0	-65	3.363
Overige	52	15	0	24	-11	0	79
Totaal	107.081	3.356	2.050	21.251	-18.553	-449	114.737

Verklaring saldo overig onderhanden werk

Omschrijving	31-12-2024	Herrubr.	Kosten	Op-brengst.	Bijdr. v. derden	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Arnhem Centraal	-179	0	7	187	-15	0
Malburgen	-5.487	0	3.904	44	-55	-1.594
Presikhaaf	57	0	8	0	0	65
Overig	2.106	0	132	-2.142	-147	-52
Totaal	-3.504	0	4.051	-1.911	-217	-1.581

Resultaten

Omschrijving	Boek- waarde	Nog te realis.	Totaal
Kosten			
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>			
Verwervingen	215	168	383
Civiele kosten	191	112	303
Overige kosten	75	20	95
Plankosten en VTU	168	51	219
Totaal kosten	649	351	1.000
Opbrengsten			
Grondopbrengsten	418	288	706
Overige opbrengsten	28	1	29
Subsidies / bijdragen	135	108	243
Totaal opbrengsten	581	397	978
Rente / Kosten- en opbrengstenstijging	48	2	49
Voorziening Grondbedrijf			74
Resultaat (op eindwaarde)			71
Resultaat op contante waarde per 31-12-2025			69

Specificatie gereed product en handelsgoederen

Specificatie Gereed Product en Handelsgoederen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Gereed product en handelsgoederen	326	326
Totaal	326	326

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Specificatie uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	1.753	2.209
Rekening-courantverhouding met het Rijk	148.023	31.053
Overige vorderingen	19.545	23.574
Totaal	169.321	56.836

Specificatie vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Debiteuren publiekrechtelijk	1.753	2.209
Totaal	1.753	2.209

Specificatie rekening-courantverhouding met het Rijk

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Rekening-courantverhouding Rijk	148.023	31.053
Totaal	148.023	31.053

De vastgestelde jaarschijf 2025 van de Begroting 2025 heeft een lastenniveau van € 1.025,6 miljoen. Op basis daarvan is een drempelwaarde bepaald voor buiten de schatkist aan te houden tegoeden van € 11,1 miljoen gemiddeld per kwartaal.

Gemiddeld saldo banken per kwartaal

Kwartaal	Drempelbedrag 2025	Realisatie 2025	Overschrijding 2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
1e kwartaal	11.051	1.222	0
2e kwartaal	11.051	496	0
3e kwartaal	11.051	346	0
4e kwartaal	11.051	263	0

Specificatie overige vorderingen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vorderingen met betrekking tot lokale heffingen	3.688	4.677
Voorziening oninbaar met betrekking tot lokale heffingen	-800	-457
Vorderingen met betrekking tot sociale zekerheid	8.277	8.177
Voorziening oninbaar met betrekking tot sociale zekerheid	-3.816	-3.595
Debiteuren privaatrechtelijk	10.705	9.715
Voorziening oninbaar m.b.t. deb. privaatrechtelijk	-936	-979
Overige vorderingen	2.425	6.036
Totaal	19.545	23.574

Liquide middelen

Specificatie liquide middelen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Kassaldi	63	25
Banksaldi	207	322
Totaal	271	346

Overlopende activa

Specificatie overlopende activa

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel	17.855	12.491
Vooruitbetaalde bedragen	6.836	10.582
Nog te ontvangen bedragen	11.564	11.731
BCF	51.798	43.883
Vooruitbetaalde faciliterende grondexploitatieplannen	2.386	1.678
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	72.584	67.874
Totaal	90.439	80.365

Verloopstaat overige nog te ontvangen bedragen

Omschrijving	31-12-2024	Toevoegingen	Verminderen	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Vooruitbetaalde bedragen	10.582	25.890	-29.636	6.836
Nog te ontvangen bedragen	11.731	2.578	-2.745	11.564
BCF	43.883	7.915	0	51.798
Vooruitbetaalde faciliterende grondexploitatieplannen	1.678	708	0	2.386
Totaal	67.874	37.091	-32.381	72.584

Verloopstaat Europese en Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	31-12-2024	Toevoegingen	Verminderen	31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Europese overheidslichamen	0	0	0	0
Het Rijk	11.478	18.565	-12.770	17.273
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.013	7.700	-8.131	582
Totaal	12.491	26.265	-20.901	17.855

Eigen vermogen

Specificatie eigen vermogen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Algemene reserve	75.839	67.333
Bestemmingsreserves	262.756	244.080
Gerealiseerd resultaat boekjaar	26.829	6.388
Totaal	365.424	317.801
Mutatie t.o.v. vorige jaar	47.623	24.344
Solvabiliteit		

Verloopstaat eigen vermogen

Omschrijving	Algemene reserve	Bestemmings reserves	Totaal
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Saldo 31-12-2024	67.332	244.080	311.412
Gerealiseerd resultaat voorgaand boekjaar	6.388	0	6.388
Saldo 01-01-2025	73.720	244.080	317.800
Gerealiseerde toevoegingen	2.118	109.871	111.989
Gerealiseerde onttrekkingen	0	-91.195	-91.195
Saldo 31-12-2025	75.838	262.756	338.594
Gerealiseerd resultaat boekjaar	26.829	0	26.829
Saldo 01-01-2026	102.667	262.756	365.424

Bestemmingsreserves (BR)

Doelstelling per bestemmingsreserve.

Naam	BR Arnhem Oost
Doel	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van uitvoeringsplannen in het kader van de Arnhem-Oost aanpak.
Naam	BR Bedrijfsvoering
Doel	In de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering kunnen voor- en nadelen op de totale bedrijfsvoering worden verwerkt. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan resultaten op de formatie en bezetting, de inhuur en frictiekosten voor afbouw formatie.
Naam	BR Beeldende kunst
Doel	Deze reserve is bestemd voor uitgaven in het kader van het plaatsen van beeldende kunst in de openbare ruimte. Deze activiteiten kennen een projectmatige aanpak en hebben een lang doorloopproces. De jaarlijkse fluctuaties tussen budget en uitgaven worden verrekend met deze reserve.
Naam	BR Bereikbaarheid
Doel	Deze bestemmingsreserve heeft als doel het verbeteren van de bereikbaarheid van de binnenstad en het ontwikkelen van parkeervoorzieningen. Het exploitatiesaldo van parkeren wordt met deze reserve verrekend.

Naam	BR Beschermde en Weerbaar
Doel	Arnhem ontvangt als centrumgemeente voor de regio's Arnhem en Achterhoek (tezamen 19 regiogemeenten) via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang van het Rijk jaarlijks middelen ten behoeve van de bestrijding van huiselijk geweld en seksueel geweld, de uitvoering van de vrouwenopvang, en voor de uitvoering van de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het betreft hier wettelijke taken die zijn vastgelegd in het Rijksprogramma Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Geweld hoort nergens thuis (GHNT). De bestemmingsreserve dient om deze (regionale) middelen beschikbaar te houden voor de doelen en activiteiten die daarvoor zijn vastgelegd in de Regiovisie Samen Veilig 2019 - 2022 (aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in de regio Arnhem en Achterhoek). Voor- en nadelige jaarrekeningresultaten op het regionale budget worden verrekend met de bestemmingsreserve.
Naam	BR Buitengewoon Beter
Doel	De middelen uit deze bestemmingsreserve waren bedoeld ter financiering van de incidentele component van het Buiten Gewoon Beter Programma (€ 19,4 miljoen) voor de periode 2009-2016. Tevens is de bestemmingsreserve ontstaan om tempoverschillen in de uitvoering op te kunnen vangen. Het programma bestaat uit een scala aan meerjarige projecten. Bij een jaarovergang bleven op deze wijze de middelen beschikbaar voor het programma Buitengewoon Beter.
Naam	BR Burgerberaden
Doel	Het burgerberaad is een groep willekeurig gelote burgers die de gemeente adviseert. Loting zorgt voor een representatieve vertegenwoordiging van inwoners. Voor het organiseren van een aantal burgerberaden gedurende de raadsperiode 2022-2026 is € 600.000 aan deze BR toegevoegd.
Naam	BR Burgerinitiatieven Sociaal Domein
Doel	Het stimuleren en organiseren van activiteiten om de betrokkenheid en invloed van inwoners en/of organisaties op hun wijk/buurt in Arnhem te vergroten.
Naam	BR Burgerparticipatie
Doel	Burgerparticipatie als werkwijze in te bedden in de organisatie. De middelen zijn bestemd om uitvoering te geven aan het actieprogramma "Samen maken we Arnhem".
Naam	BR Duurzaam Arnhem
Doel	Het ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal, aardgasvrij en klimaatadaptief Arnhem. Met deze BR worden onder meer de doelstellingen van NEMiA ondersteund. Voor deze reserve gelden aparte kaders zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 15 mei 2019.
Naam	BR Duurzaamheidsleningen
Doel	Ter dekking van de jaarlijkse beheerskosten en soms ook rentelasten van de duurzaamheidslening en Toekomstbestendigwonen lening (TWL) binnen de gemeente Arnhem. Deze leningen worden verstrekt voor maatregelen op het gebied van energiebesparing en duurzame opwek bij particuliere woningen en de TWL kan ook aanvullend gebruikt worden voor het levensloop bestendig maken van de woning.
Naam	BR Energiearmoedefonds
Doel	Deze reserve dient om Arnhemmers die de energierekening niet kunnen betalen inkomensondersteuning te verlenen, in de vorm van een winter toeslag.
Naam	BR Evenementen
Doel	In de begroting is een budget beschikbaar gesteld voor bijdragen in evenementen. De uitgaven worden gebruikt voor evenementen waarvan een groot deel al vastligt. Het overige deel is voor bijdragen welke op ad-hoc basis beschikbaar worden gesteld. Verschillen tussen werkelijkheid en budget worden met deze reserve verrekend.
Naam	BR Fractie-ondersteuning
Doel	Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt ter dekking van de extra kosten die worden veroorzaakt door de afsplitsing van een fractie. Deze extra kosten worden voor 50% betaald uit de bestemmingsreserve en voor 50% uit een korting op de ondersteuning van de af te splitsen fractie en de oorspronkelijke fractie. Hierbij wordt voorkomen dat bij afsplitsingen de financiële gevolgen volledig bij de fracties worden neergelegd.

Naam	BR Gebiedsontwikkeling Kronenburg
Doel	Dekking bieden voor de kosten van de gebiedsontwikkeling Kronenburg, en wel voor de volgende onderdelen van deze gebiedsontwikkeling: - Investerings in de openbare ruimte: dekkingsmiddelen hiervoor kunnen na afronding van onderdelen van het project aan deze bestemmingsreserve worden onttrokken. Wanneer de gemaakte kosten dienen te worden geactiveerd, zullen de dekkingsmiddelen worden toegevoegd aan de BR Kapitaallasten, ter dekking van de kapitaallasten; - Grondexploitatie: hiervan worden resultaten (tekorten dan wel tussentijdse winstnemingen) verrekend met deze bestemmingsreserve; - Anterieure overeenkomsten ten aanzien van grondexploitatie van derden: eventuele dekkingsresultaten worden ook met deze bestemmingsreserve verrekend.
Naam	BR Groenfonds
Doel	Deze egaliseringsreserve dient om schommelingen op te vangen bij de besteding van het budget dat beschikbaar is voor het bomenbeleid, en voor andere groene investeringen in gebieden die dringend aan een impuls toe zijn. Opbrengsten uit herplantplicht voor bomen waarbij herplant ter plekke niet mogelijk of wenselijk is, worden toegevoegd aan deze reserve.
Naam	BR Grondexploitatie
Doel	Deze reserve heeft tot doel risico's in de grondexploitatie op te vangen. De gewenste en tevens maximale omvang wordt bepaald op basis van het benodigde weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Het jaarresultaat van het grondbedrijf wordt aan deze reserve toegevoegd (totdat de maximale omvang is bereikt), dan wel onttrokken. Deze reserve wordt meegerekend in het weerstandsvermogen.
Naam	BR Groot onderhoud en vervanging openbare ruimte
Doel	Deze egaliseringsreserve dient om schommelingen op te vangen bij de besteding van exploitatiebudgetten voor groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte. Hierbij worden geen schotten gehanteerd tussen de verschillende onderwerpen (Riolering, Buitengewoon Beter, Wegen, Groen, Spelen, Bomen, Verkeersregelinstanties, Civieltechnische Kunstwerken, Openbare Verlichting, Water). Hierdoor ontstaat flexibiliteit en kan beter worden geanticipeerd op de onderhoudsbehoefte in de stad.
Naam	BR Huisvesting bijz. doelgroepen
Doel	Dekking bieden voor het opstellen en uitvoeren van projecten om het aantal passende en betaalbare woningen voor bijzondere doelgroepen uit te breiden.
Naam	BR Inburgering, integratie en asiel
Doel	Deze reserve wordt gebruikt om jaarlijkse fluctuaties in de inkomsten (met name van het Rijk) en uitgaven op het beleidsveld Inburgering, integratie en asiel te egaliseren.
Naam	BR Jeugdfonds
Doel	Om het integraal Jeugdbeleid de komende jaren een impuls te geven worden de extra Jeugdmiddelen die niet binnen het beleidsveld Zorg ingezet worden (€ 6,59 miljoen in 2022, € 1 miljoen in de jaren 2023, 2024 en 2025), gedoteerd aan deze bestemmingsreserve. Het jeugdbeleid en daarmee de inzet van het jeugdfonds wordt stadsbreed en in samenhang met Arnhem Oost gezien. Extra inzet op Jeugd kan incidenteel gedekt worden uit deze reserve. Een eventueel overschot aan middelen in het jeugdfonds kan overgeheveld worden naar de BR WMO en Jeugdzorg.
Naam	BR Kapitaallasten
Doel	Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van diverse kapitaallasten. Het bedrag van de dotatie is gelijk aan het bedrag van de investering. Het bedrag van de onttrekkingen is gelijk aan het bedrag van de afschrijvingen. Om ook de rentelasten te kunnen dekken wordt de reserve aangemerkt als een rentedragende reserve.
Naam	BR Klimaat en Energie
Doel	De BR klimaat en energie is een egaliseringsreserve, bedoeld om fluctuaties in de uitgaves die de veranderopgave klimaat en energie met zich meebrengt op te vangen. Het zorgt op deze manier voor dekking, van in de toekomst voorziene en noodzakelijke grote uitgaven, om de doelen van het NemiA programma te kunnen realiseren.
Naam	BR Klimaatadaptatiefonds
Doel	Deze reserve kan worden ingezet als dekking voor maatregelen voor klimaatadaptatie zoals het verminderen van verhardingen en het ontstensen van de openbare ruimte.

Naam	BR Omgevingslawaaai
Doel	De gemeente Arnhem heeft deze middelen van het ministerie van Infrastructuur & Milieu (I&M) ontvangen en ze worden ingezet voor maatregelen om het omgevingslawaaai terug te dringen, zoals door geluidarm asfalt op de hoofdinvalswegen van Arnhem (zoals Velperweg en Huissensestraat), investeringen in geluidsschermen langs het spoor en andere bronmaatregelen.
Naam	BR Onderwijs
Doel	Deze reserve heeft een dekkingsfunctie voor nieuwbouw- en renovatieprojecten in het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. Alle in de begroting vrijvallende middelen voor onderwijshuisvesting (door afnemende kapitaallasten en daling van andere onderwijshuisvestingslasten) worden aan deze reserve toegevoegd. Hierdoor blijven alle middelen die in de begroting zijn geraamd voor kapitaallasten onderwijs en voor overige onderwijshuisvestingsbudgetten beschikbaar voor onderwijshuisvesting.
Naam	BR Onderzoek Rekenkamer
Doel	In het jaarbudget van de Rekenkamer is ruimte voor het uitvoeren van ongeveer twee grote onderzoeken per jaar. Echter, de Rekenkamer is de afgelopen jaren, mede door een actieve gemeenteraad, op ad-hoc basis verzocht aanvullende onderzoeken uit te voeren. Het karakter van dit soort onderzoeken in combinatie met de gewenste korte doorlooptijd noodzaken inhuur van externen. Toevoeging van onderbestedingen op het reguliere onderzoeksbudget en eventueel positief saldo op het product Rekenkamer geven Raad en Rekenkamer iets meer ruimte om snel en adequaat onderzoeken op te pakken.
Naam	BR Participatie
Doel	De bestemmingreserve is gevormd om diverse kosten op te kunnen vangen die samenhangen met de uitvoering van de participatiewet en het bereiken van de doelstellingen. Het re-integratiebudget staat onder druk. De door het Rijk verstrekte budgetten voor re-integratie zijn in aanloop naar invoering van de nieuwe wetgeving in 2015 sterk teruggelopen. Daarbij is tevens gekozen geen directe koppeling te maken tussen de financiering vanuit het Rijk en de Arnhemse begroting voor re-integratie (extra middelen worden niet automatisch toegevoegd aan het beleidsveld). De huidige re-integratiemiddelen zijn volledig nodig voor inzet op de doelgroep om de huidige ambitie in de begroting op het gebied van werk te realiseren. Er is geen geld in de begroting voor doorontwikkeling beleid, onderzoeken of extra inspanningen binnen het programma participatie en armoedebestrijding. De reserve dient om incidentele kosten voor bijvoorbeeld doorontwikkeling op beleid of kosten voor onderzoek uit te betalen.
Naam	BR Plankosten stedelijke ontwikkeling
Doel	Het egaliseren van fluctuaties in het uitgavenpatroon van het budget voor plankosten stedelijke ontwikkeling.
Naam	BR Raad
Doel	Ervaringen in den lande wijzen uit dat de kosten voor het uitvoeren van een raadsonderzoek / enquête een veelvoud bedragen van het budget dat de Griffie jaarlijks hiervoor te besteden heeft van € 15.000. Zodoende wordt dit budget, voor zover het niet wordt aangewend, jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve totdat het plafond (ingesteld op € 75.000) hiervoor is bereikt. Als er zich dan in enig jaar een raadsonderzoek wordt uitgevoerd, dan kan deze reserve hiervoor aangewend worden.
Naam	BR Revolverendfonds (Duurzaam)
Doel	Uit deze Revolverendfonds reserve worden duurzaamheidsleningen verstrekt volgens de al geldende 'Nadere regels duurzaamheidsleningen Arnhem 2016'. De leningen worden ten laste gebracht van de reserve en de aflossingen vloeien weer terug.
Naam	BR Risico en beheer Arnhem Centraal
Doel	Deze bestemmingsreserve dient voor de beheerkosten van de transferhal, de kosten van het 2e deel van het ondergronds afvaltransportsysteem, dekking risico's met financiële tegenvallers en andere onverwachte ontwikkelingen binnen het project Arnhem Centraal.
Naam	BR Sociaal Economisch Fonds
Doel	Deze reserve is bestemd voor uitgaven in het kader van het faciliteren van economische stimuleringsprojecten. Verschillen tussen het jaarlijkse budget en werkelijke kosten worden met de reserve verrekend.
Naam	BR Solvabiliteit
Doel	In de bestemmingsreserve wordt een buffer opgebouwd voor een robuustere financiële positie. Naast de algemene reserve die direct meetelt in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit, vormt de BR Solvabiliteit een belangrijke bijdrage in de vergroting van het eigen vermogen.

Naam	BR Spoorzone
Doel	Dekking bieden voor de kosten van de gebiedsontwikkeling Spoorzone Oost, en wel voor de volgende onderdelen van deze gebiedsontwikkeling: - Investerings in de openbare ruimte (inclusief groen/park) en mobiliteit (inclusief duurzame bereikbaarheid gebied): dekkingsmiddelen hiervoor kunnen na afronding van onderdelen van het project aan deze bestemmingsreserve worden onttrokken. Wanneer de gemaakte kosten dienen te worden geactiveerd, zullen de dekkingsmiddelen worden toegevoegd aan de BR Kapitaallasten, ter dekking van de kapitaallasten. - Grondexploitaties: hiervan worden resultaten (tekorten dan wel tussentijdse winstnemingen) verrekend met deze bestemmingsreserve. - Anterieure overeenkomsten ten aanzien van grondexploitaties van derden: eventuele dekkingsresultaten worden ook met deze bestemmingsreserve verrekend.
Naam	BR Spoorzone Kapitaallasten
Doel	Dekking bieden voor de kosten van de gebiedsontwikkeling Spoorzone Oost, en wel voor de volgende onderdelen van deze gebiedsontwikkeling: - Investerings in de openbare ruimte (inclusief groen/park) en mobiliteit (inclusief duurzame bereikbaarheid gebied): dekkingsmiddelen hiervoor kunnen na afronding van onderdelen van het project aan deze bestemmingsreserve worden onttrokken. Wanneer de gemaakte kosten dienen te worden geactiveerd, zullen de dekkingsmiddelen worden toegevoegd aan de BR Kapitaallasten, ter dekking van de kapitaallasten. - Grondexploitaties: hiervan worden resultaten (tekorten dan wel tussentijdse winstnemingen) verrekend met deze bestemmingsreserve. - Anterieure overeenkomsten ten aanzien van grondexploitaties van derden: eventuele dekkingsresultaten worden ook met deze bestemmingsreserve verrekend.
Naam	BR Spoorzone Oost
Doel	Dekking bieden voor de kosten van de gebiedsontwikkeling Spoorzone Oost, en wel voor de volgende onderdelen van deze gebiedsontwikkeling: - Investerings in de openbare ruimte (inclusief groen/park) en mobiliteit (inclusief duurzame bereikbaarheid gebied): dekkingsmiddelen hiervoor kunnen na afronding van onderdelen van het project aan deze bestemmingsreserve worden onttrokken. Wanneer de gemaakte kosten dienen te worden geactiveerd, zullen de dekkingsmiddelen worden toegevoegd aan de BR Kapitaallasten, ter dekking van de kapitaallasten. - Grondexploitaties: hiervan worden resultaten (tekorten dan wel tussentijdse winstnemingen) verrekend met deze bestemmingsreserve. - Anterieure overeenkomsten ten aanzien van grondexploitaties van derden: eventuele dekkingsresultaten worden ook met deze bestemmingsreserve verrekend.
Naam	BR Stadsontwikkelfonds
Doel	Deze reserve wordt ingezet om onze ambities ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling te kunnen realiseren of als cofinanciering voor middelen van andere overheden. Naast het borgen van de voortgang of versnelling van projecten, zijn deze middelen ook bedoeld voor onder andere het realiseren van meer sociale huurwoningen, maatschappelijke functies of vergroening van de openbare ruimte. Positieve resultaten van het grondbedrijf die vrij beschikbaar zijn nadat de reserves grondexploitatie conform de nota grondbeleid op het vereiste niveau zijn gebracht, worden toegevoegd aan de reserve Stadsontwikkelfonds. Bijdragen van projectontwikkelaars voor de realisatie van bovenwijkse voorzieningen worden ook toegevoegd aan deze reserve.
Naam	BR Startersleningen
Doel	De starterslening is bedoeld voor starters op de woningmarkt. Uit de reserve worden jaarlijkse beheerskosten en rentelasten van de startersleningen gedekt.
Naam	BR Strategische Posities
Doel	Deze reserve dient ter financiering van de verwachte kosten voor het beheren en onderhouden van een eigendomssituatie in een gebied (vooruitlopend op beslissingen om te gaan ontwikkelen) op te vangen. In de begroting is hiervoor een bedrag geraamd. Afwijkingen t.o.v. dat budget worden verrekend met deze reserve.

Naam	BR Taakmutaties gemeentefonds-overloop
Doel	Conform de spelregels gemeentefonds wordt bij elke toevoeging van nieuwe middelen (taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen) aan de raad voorgelegd of deze middelen ingezet mogen worden voor een onderliggend beleidsdoel of dat de middelen deel uitmaken van de algemene middelen in het gemeentefonds. In deze bestemmingsreserve worden nieuwe toegevoegde middelen aan het Gemeentefonds gereserveerd die gedurende het jaar niet aan de raad voorgelegd kunnen worden. Vooral van de nieuwe toevoegingen die bekend gemaakt zijn in de septembercirculaire en in de november/decembercirculaire is het niet altijd mogelijk om voor het einde van het jaar een raadsvoorstel met begrotingswijziging aan de raad voor te leggen. In het daarop volgende jaar doen de betreffende beleidsvelden een beroep op deze middelen via een raadsvoorstel en een begrotingswijziging, waarbij voorgesteld wordt de middelen aan de bestemmingsreserve Taakmutaties gemeentefonds te onttrekken. Middelen die na een jaar nog niet via een raadsvoorstel geclaimd zijn voor uitvoering van een bepaald beleid, vallen vrij ten gunste van de Algemene Reserve. (Raadsbesluit 8 februari 2010). In 2010 is het doel van deze bestemmingsreserve uitgebreid ten behoeve van niet bestede budgetten die gereserveerd moeten blijven om bestaand beleid uit te voeren in volgende jaren (raadsbesluit 13 december 2010).
Naam	BR Transformatie Zorgbudgetten
Doel	De bestemmingsreserve heeft als doel om nieuwe voorzieningen te financieren die voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op specialistische maatwerkvoorzieningen.
Naam	BR Vastgoed
Doel	Deze egaliseringsreserve dient om de kosten van onderhoud van het gemeentelijke vastgoed te egaliseren en om daarmee schommelingen in de jaarlijkse begroting tegen te gaan. De hoogte van deze reserve is gebaseerd op het 40-jarige Meerjarige OnderhoudsPlan (MJOP).
Naam	BR Volkshuisvesting
Doel	Deze reserve is bestemd om schommelingen op te vangen bij de besteding van het budget dat beschikbaar is voor de inspanningen die bijdragen aan het behalen van de doelen op gebied van wonen. Deze doelen zijn vastgelegd in woonprincipes en in het volkshuisvestelijk kader.
Naam	BR Volkshuisvestingsfonds Arnhem Oost
Doel	De doelstelling van het Volkshuisvestingsfonds Arnhem-Oost is om aan te sluiten bij de Arnhemse doelen op het gebied van onder andere wonen, klimaat, leefbaarheid en veiligheid in kwetsbare wijken. Met de aanpak van particuliere woningen en de directe leefomgeving, in samenhang met een brede leefbaarheidsaanpak, wordt bijgedragen aan het realiseren van een betere woon-/leefomgeving, meer kansengelijkheid in Arnhem(-Oost) en aan de CO2-reductiedoelstelling van het programma New energy made in Arnhem 2020-2030. De reserve wordt gevoed door enerzijds subsidie van het Rijk en anderzijds door cofinanciering van de provincie en de gemeente Arnhem. De bestedingen zijn conform het vastgestelde plan van aanpak Volkshuisvestingsfonds Arnhem-Oost.
Naam	BR Voorstudies
Doel	De reserve is bedoeld om uitgaven te dekken uit voorstudies voordat een initiatief tot een project is verheven. Op het moment dat het project daadwerkelijk tot uitvoering komt vloeit de bijdrage die vanuit deze reserve is gedaan terug in de reserve. In de begroting is een bedrag geraamd voor kosten van voorstudies. Afwijkingen ten opzichte van de raming worden verrekend met deze reserve.
Naam	BR Wijkfondsen
Doel	In uitzondering op reguliere begrotingsuitgangspunten is budgetoverheveling voor de wijkbudgetten naar een volgend jaar toegestaan. Jaarlijks wordt het surplus of tekort op de wijkbudgetten gestort respectievelijk onttrokken aan de reserve.
Naam	BR Wmo en Jeugdzorg
Doel	De inkomsten en uitgaven op het beleidsveld Zorg en Welzijn zijn nog niet in evenwicht. Dit komt omdat gemeenten nog actief zijn met het ontwikkelen en uitvoeren van de transformatie van de zorg en welzijn, het uitvoeren van de hervormingsagenda Jeugd en de doorontwikkeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang nog afwachten. Aan deze reserve worden de voordelen van het beleidsveld Zorg en Welzijn tijdelijk toegevoegd, zodat extra maatregelen en (mogelijke) tekorten op het beleidsveld Zorg en Welzijn, alsmede kosten voor de transformatie van het sociaal domein (zorg, participatie en welzijn) verrekend kunnen worden met deze reserve.
Naam	BR Woonwagencentra
Doel	Het doel van deze reserve is het dekken van voorbereidingskosten en van de tekorten op de nog vast te stellen grondexploitaties voor de woonwagencentra.

Naam	BR Zuidelijke Binnenstad
Doel	Deze reserve heeft een dekkingsfunctie t.b.v. de financiering van ruimtelijke plannen in de zuidelijke binnenstad.

Verloopstaat bestemmingsreserves

	Saldo	Rekening 2025		Saldo
	01-01-25	Toev.	Onttrek.	31-12-25
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
BR Onderzoek Rekenkamer	120	0	0	120
BR Raad	12	0	0	12
BR Plankosten stedelijke ontwikkelin	649	978	648	979
BR Taakmutaties Gemeentefonds-overlo	19.979	10.709	19.093	11.595
BR Gebiedsontwikkeling Kronenburg	673	113	34	752
BR Burgerberaden	293	0	293	0
BR Participatie	39	0	0	39
BR Burgerparticipatie	94	0	50	44
BR Beeldende kunst	0	275	0	275
BR Beschermd en Weerbaar	6.611	1.135	2.395	5.351
BR Nijmeegseweg	0	4.260	3.062	1.198
BR woonwagenlocaties	0	3.920	0	3.920
BR Buitengewoon Beter	354	0	354	0
BR Groenfonds	2.161	1.044	871	2.334
BR Bereikbaarheidsfonds	7.061	15.996	16.619	6.439
BR Evenementen	612	430	290	752
BR Stadsontwikkelingsfonds	4.420	13.000	392	17.028
BR Zuidelijke binnenstad	2.405	0	2.369	36
BR Risico en beheer Arnhem Centraal	3.469	0	2.892	577
BR Sociaal Economisch Fonds	1.549	0	100	1.449
BR Energiearmoedefonds	467	0	400	67
BR Arnhem Oost	7.444	3.299	4.993	5.750
BR Startersleningen	1.765	76	13	1.828
BR Strategische posities	1.500	0	0	1.500
BR Volkshuisvesting	3.775	2.688	3.289	3.173
BR Volkshuisvesting Arn Oost	12.369	979	1.223	12.125
BR Grondexploitatie	21.857	2.222	0	24.079
BR Omgevingslawaaï	107	0	98	9
BR Groot onderh.en verv.openb ruimte	7.679	794	3.923	4.551
BR Voorstudies	546	66	0	612
BR Burgerinitiatieven sociaal domein	155	0	91	64
BR Kapitaallasten	9.103	4.218	480	12.841
BR Bedrijfsvoering	1.288	0	1.289	-1
BR Duurzaamheidsleningen	1.172	0	82	1.090
BR WMO en jeugdzorg	33.038	14.877	3.698	44.217
BR Jeugdfonds	4.578	0	1.577	3.001
BR Transformatie zorgbudgetten	197	0	0	197
BR Klimaat en Energie	2.945	187	250	2.882
BR Revolverend fonds (duurzaamheid)	680	0	0	680
BR Duurzaam Arnhem	2.929	5.000	1.261	6.668
BR Fractieondersteuning	21	0	0	21
BR Klimaatadaptatiefonds	9.890	0	741	9.149
BR Inburgering, integratie en asiel	5.178	379	2.198	3.358
BR Huisvesting bijz doelgroepen	4.500	613	1.500	3.613
BR Spoorzone Oost	22.089	3.711	0	25.800
Mutatie	205.773	90.968	76.570	220.171
BR Wijkfondsen	89	55	90	54
BR Onderwijs	33.688	13.969	9.381	38.276
BR Vastgoed	4.533	4.879	5.154	4.259
Totaal Bestemmingsreserves (BR)	244.083	109.871	91.195	262.760
AR Algemene Reserve	73.720	2.118	0	75.838
Totaal Algemene Reserve (AR)	73.720	2.118	0	75.838
Totaal Reserves (AR en BR)	317.803	111.990	91.195	338.598

Voorzieningen

Verloopstaat voorzieningen

Verloopstaat voorzieningen				
Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Vermeerderingen	Verminderingen	
Bedragen x € 1.000				
Voorzieningen ter egalisering van kosten:				
Rioolheffing	2.854	880	0	3.734
Verloopstaat voorzieningen voor verliezen, verplichtingen en risico's:				
Pensioen wethouders	7.631	2.117	-275	9.473
Kunstbedrijf	64	1	-22	43
Spaarverlof	4.429	2.755	-1.220	5.964
Totaal	14.978	5.753	-1.517	19.214

Voorziening pensioen wethouders

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitbetaling van ouderdoms- en nabestaandenpensioen voor zittende en ex-wethouders op grond van de wet Appa. Deze voorziening dient voor de toekomstige verplichtingen. Door de toekomstige waardeoverdracht is een extra toevoeging aan de voorziening gedaan zodat wordt aangesloten bij de dekkingsgraad van het ABP.

Voorziening kunstbedrijf

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van uitvoering van het reorganisatieplan Stichting Kunstbedrijf Arnhem die van toepassing is op de door de gemeente bij de stichting gedetacheerde werknemers.

Voorziening spaarverlof

Dit betreft een voorziening ter dekking van de kosten die samenhangen met de mogelijkheid voor werknemers om verlof te sparen voor nader omschreven doelen. Zodra het opgespaarde verlof wordt opgenomen ontstaat een capaciteitstekort dat opgevangen wordt door de hiertoe gevormde voorziening.

De stijging in de voorziening wordt veroorzaakt doordat alle medewerkers sinds 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. Deze vakantie-uren verjaren niet. Hiervoor moet een voorziening worden gevormd (op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden), welke naar verwachting de komende jaren zal toenemen.

Voorziening riolering

De voorziening rioolheffing is opgebouwd uit twee componenten:

- Een bedrag van €2,8 miljoen voor toekomstige vervangingsinvesteringen, bedoeld om een forse stijging van kapitaallasten en hiermee een tariefstijging in de toekomst af te vlakken. Voor de vorming van deze voorziening is een spaarelement opgenomen in het tarief van de rioolheffing (BBV artikel 44 lid 1d);
- Een bedrag van € 0,9 miljoen aan 'beklemden middelen van derden'. Aan deze voorziening wordt op grond van BBV artikel 44 lid 2 gedoteerd in de jaren dat de opbrengsten rioolheffing meer dan kostendekkend zijn. De middelen uit deze voorziening worden aangewend voor toekomstige kosten van het product riolering die niet gedekt kunnen worden uit de opbrengsten rioolheffing.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Specificatie schulden met een rentetypische looptijd > 1jr

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Obligatieleningen	61.500	61.500
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	200.478	166.065
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	65.000	65.000
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	145.000	130.000
Onderhandse leningen	410.478	361.065
Waarborgsommen	212	251
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.547	2.715
Totaal	474.737	425.531

De totale rentelast voor het jaar 2025 met betrekking tot de langlopende leningen bedraagt € 8,1 miljoen (2024: € 7,2 miljoen).

Specificatie obligatieleningen

Specificatie Obligatieleningen				
Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Vermeerderingen	Aflossingen	
Bedragen x € 1.000				
Wallich & Matthes	25.000	0	0	25.000
AFS	36.500	0	0	36.500
Totaal	61.500	0	0	61.500

Specificatie onderhandse leningen binnenlandse banken

Specificatie onderhandse leningen binnenlandse banken				
Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Vermeerderingen	Aflossingen	
Bedragen x € 1.000				
BNG	149.652	35.000	-538	184.114
Nederlandse Waterschapsbank	16.413	0	-49	16.364
Totaal	166.065	35.000	-587	200.478

Specificatie onderhandse leningen buitenlandse instellingen

Specificatie onderhandse leningen buitenlandse instellingen				
	Vermeerderingen		Aflossingen	
Bedragen x € 1.000				
Deutsche Bank	65.000	0	0	65.000
Totaal	65.000	0	0	65.000

Specificatie onderhandse openbare lichamen als bedoeld in art 1

		Vermeerderingen	Aflossingen	
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Provincie Noord-Brabant	120.000	0	0	120.000
Provincie Groningen	0	25.000	0	25.000
Provincie Limburg	10.000	0	-10.000	0
Totaal	130.000	25.000	-10.000	145.000

Specificatie vooruitontvangen bedragen > 1 jr

Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Vermeerderingen	Aflossingen	
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Vooruitontvangen afkoopsommen erfpacht	2.568	0	-92	2.476
Obligato's aan het rijk	147	0	-76	71
Totaal	2.715	0	-168	2.547

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Specificatie schulden met een rentetypische looptijd < 1jr

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi (schuld)	308	298
Schulden aan publiekrechtelijke lichamen	13.636	12.146
Schulden aan derden	11.919	17.355
Overige schulden	25.555	29.500
Totaal	25.863	29.799

Specificatie banksaldi

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Rekening-courant Voorzieningsfonds	308	298
Rekening-courant Milieu Samenwerking MRA	0	0
Totaal	308	298

Specificatie schulden aan publiekrechtelijke lichamen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Sociale lasten salarissen en uitkeringen	4.240	4.092
Loonheffing salarissen	8.075	7.399
Loonheffing uitkeringen	387	0
BTW	0	0
Vennootschapsbelasting	933	654
Totaal	13.635	12.145

Specificatie schulden aan derden

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Privaatrechtelijke crediteuren	11.376	16.535
Publiekrechtelijke crediteuren	0	671
Diverse schulden	544	149
Totaal	11.920	17.355

Overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	5.753	4.747
Verplichtingen	41.682	40.723
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen:		
Europese overheidslichamen	2.900	820
Het Rijk	243.691	174.983
Overige Nederlandse overheidslichamen	4.744	5.284
Totaal	298.770	226.557

Specificatie overige vooruitontvangen bedragen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vooruitontvangen faciliterende grondexploitatieplannen	4.309	3.930
Overige vooruitontvangen bedragen	1.444	817
Totaal	5.753	4.747

Specificatie verplichtingen

Totaal	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Nog te betalen zorgkosten	2.828	3.226
Rente leningen	5.404	4.116
Nog te betalen aan De Connectie	679	881
BTW verplichtingen	4.342	180
Nog te betalen subsidies	748	1.102
Nog te betalen aan Scalabor B.V.	0	117
Diversen	27.681	31.101
Totaal	41.682	40.723

Verloopstaat van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen

Ontwikkeling van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangsten				
Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Ontv. Subs.	Uitgaven	
Bedragen x € 1.000				
Europese overheidslichamen	820	2.900	-820	2.900
Het Rijk	174.983	99.338	-30.630	243.691
Overige Nederlandse overheidslichamen	5.284	1.738	-2.278	4.744
Totaal	181.087	103.976	-33.728	251.335

Verloopoverzicht van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen per uitkering

In onderstaande tabel worden de grootste ontvangen voorschotbedragen bedragen toegelicht.

Omschrijving	31-12-2024	Verloop		31-12-2025
		Ontv. Subs.	Uitgaven	
Bedragen x € 1.000				
SISA A17	1.416	2.123	2.719	820
SISA D10	328	2.594	2.633	289
SISA D11	118	0	118	0
SISA D12	649	1.293	1.429	513
SISA D12A	1	1.246	842	405
SISA D21	9	0	0	9
SISA D8	793	8.291	8.345	739
SISA E104	15.969	0	0	15.969
SISA E110	1.547	23.458	0	25.005
SISA E113	752	1.100	207	1.645
SISA E120		1.063		1.063
SISA E20	811	0	657	154
SISA E3	546		43	503
SISA E44	1.070	0	0	1.070
SISA E50	-241	1.283	1.042	0
SISA E58	280	0	42	238
SISA G10	3.629	3.586	3.300	3.915
SISA G4	1.352	-430	0	922
SISA H10	18	0	0	18
SISA H20	5.744	0	279	5.465
SISA H30	356	3.029	3.481	-96
SISA H32	0			0
SISA H35	3.179	3.593	3.352	3.420
SISA H4	860	4.001	2.963	1.898
SISA J100	1.232	3.752	3.938	1.046
SISA J105	1.988	0	1.106	882
SISA J106	54.459	50.000		104.459
SISA J109	23.625	0	777	22.848
SISA J209		585		585
SISA J30	5.539	0	-74	5.613
SISA J31	517		517	0
SISA J32	2.076		578	1.498
SISA J47	21.028	0	2.671	18.357
SISA J55	2.494		2.494	0

SISA J56	237	0	0	237
SISA J85	1.800	0	1.776	24
SISA J9	11.486	0	198	11.288
SISA J94	5.718	2.532	48	8.202
SISA K28	1.602	5.925	4.930	2.597
SISA M30		508		508
Overig	1.996		413	1.583
Totaal	174.983	119.532	50.824	243.691

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Specificatie niet in de balans opgenomen verplichtingen

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Toekomstige verplichtingen		
Verplichtingen personeel	7.381	4.419
Verplichtingen huurovereenkomsten	28.156	27.638
Verplichtingen lopende inkoopovereenkomsten en aanbestedingen	66.076	78.811
Totaal toekomstige verplichtingen	101.613	110.868

Specificatie personele verplichtingen

Omschrijving	31-12-2025		31-12-2024	
Uren x 1.000, Bedragen x € 1.000				
	uren	€	uren	€
Verloftegoeden personeel	133	7.371	85	4.405
Wachtgeldverplichting per maand voormalige wethouders		10		14

Specificatie waarde resterende contractbedragen huurovereenkomsten

Gehuurd item	Gehuurd van	Startdatum contract	Einddatum contract	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Eusebiusbuitensingel 53 (incl parkeerplaatsen)	Square Four	1-7-2020	30-6-2030	10.082	11.924
Eusebiusbuitensingel 49-51 (incl parkeerplaatsen)	Eusebiusbuitensingel Arnhem BV	1-7-2020	30-6-2030	9.873	11.697
Marga Klompélaan 6	Wiegla Beheer B.V.	1-8-2025	31-7-2031	3.350	0
Johnny van Doornplein 8/Velperbinnensingel	UTOO	1-6-2020	31-5-2045	2.345	2.376
Mr. E.N. van Kleffenstraat 12	Project De Wing	1-4-2021	31-3-2031	843	193
Rijnkade 150	Louk Heimans Beheer BV	1-4-2015	31-3-2029	350	443
Zijpendaalsewg 167	Woonpark Guldenbodem BV	1-8-2023	31-10-2026	330	316
Bovenbeekstraat 21	Vereniging Hendrick de Keyser	1-4-1995	31-3-2030	148	17
Geitenkamp 17/Dr. Wagenaarstraat 50	H. te Linde Holding	18-12-2025	17-12-2027	141	0
Kronenburggalerij 3	Wereldhave NV	1-4-2008	31-3-2028	112	157
Spijkerstraat 185A	St. Prgramma en Beheer de Nieuwe Lommerd	1-10-2024	30-9-2029	84	0

Simon Stevinweg 4	J.D.J. Lamers	1-12-2025	30-11-2028	68	0
Olympus 11/Zeeingsingel 2	Stichting Quadraam	1-1-1997	31-12-2026	53	110
Veilingstraat 2	H.D.M. Polman	15-1-2026	onbepaald	38	26
Leeghwaterstraat 10	Stichting Boomwortel	4-6-2024	31-12-2025	37	36
Drielsedijk 17	A.S.V. Zuid Arnhem	1-1-2023	31-12-2027	36	54
Pijlkruidstraat 10	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	15-1-2024	14-1-2029	32	4
Akkerwindestraat 1	St. Bewonersbedrijf Malburgen BV Exploitatiemaatschappij Gelredome	9-1-2023	onbepaald	30	41
Batavierenweg 25	Vink/ Pan y Mas	8-3-2007	onbepaald	25	25
Nieuwe Kade 25	St. Woonzorg Nederland	1-12-2023	30-6-2026	24	39
Croydonplein 384-386	I. Akkurt	1-1-2022	31-10-2026	21	45
Hommelseweg 29	I.H.S. Jacobs-Velthuisen	1-12-2024	30-11-2026	17	17
Steenstraat 66	A.E. Siebbeles	1-1-2022	31-12-2026	15	15
Middelgraafaan 8	Agnetenhof BV	1-10-2021	30-9-2026	14	31
Rijksweg-Noord	Stichting Rijnstad	1-3-2026	31-12-2027	14	0
Valckenierstraat 1	Portaal	1-9-2025	31-8-2026	13	0
Van Kinsbergenstraat 32	VHV	21-1-2009	onbepaald	11	11
Riethorsterstraat 44	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	13-11-2008	onbepaald	9	8
Schuttersbergweg 27	Vivare	1-3-2016	onbepaald	7	7
Karel Doormanstraat 100	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	4-11-2011	onbepaald	6	6
Gelderse Rooslaan 5-1	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	24-9-2012	onbepaald	6	6
Gelderse Rooslaan 33-3	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	15-10-2012	onbepaald	6	6
Korianderstraat 81	Wereldhave NV	1-12-2023	30-11-2026	5	3
Kronenburgpassage 6	Stichting Rijnstad	1-4-2024	31-12-2026	5	0
De Wiltstraat 6	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	15-10-2021	onbepaald	4	6
Wijde Slag 6		27-2-2018	28-2-2026	1	8
Zwanebloemlaan 27E (eerder bekend onder :Pijlkruidstraat 5A)	Stichting Volkshuisvesting Arnhem	2-9-2024	onbepaald	1	1
Keizershof 17	W.K. Boeschoten	1-9-2019	31-8-2025	0	10
Totaal				28.156	27.638

Specificatie toekomstige verplichtingen

Naam	Contract	Startdatum	Einddatum	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Attero BV	Afvalverwerking (fijn huishoudelijk afval)	april-25	maart-29	21.000	20.000
PreZero Nederland Holding BV	Afvalinzameling en -verwerking	diverse	juli-27	15.500	19.500
P1 Holding BV	Parkeergarages en straatparkeren	januari-25	december-29	15.288	18.250
Cruise Commerce BV	Huur cruiseschepen tbv opvang	januari-24	december-26	7.288	7.083
Tonny van Elferen Groen-, Grond- & Infratechniek BV	Wegenbouw	januari-23	december-26	4.000	6.600
Attero BV	Afvalverwerking (gft)	januari-20	juni-29	3.000	4.000
Wiegla Beheer BV	Transitiekosten Marga Klompelaan	december-24	augustus-25	0	1.875
Rotsbouw Planontwikkeling BV	Gymlocatie Malburgen	december-23	december-25	0	1.503
Totaal				66.076	78.811

Garantiestellingen

Bedragen x € 1.000

Geborgde geldleningen sociale woningbouw	1.131.287	1.070.237
Garanties uit borgstellingen	30.816	29.417
Totaal garantiestellingen	1.162.103	1.099.654

Specificatie garantiebedragen geldleningen

Bedragen x € 1.000

St. Waarborgfonds Sociale Woningbouw	30-1-2024	1.131.287	1.070.237
Totaal		1.131.287	1.070.237

Naast bovengenoemde geborgde geldleningen sociale woningbouw staat de gemeente garant voor hypothecaire leningen en leningen voor woningverbeteringen. Sinds de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming geven de banken geen informatie meer aan de gemeente over de omvang. Het risico voor de gemeente hier is effectief beperkt door de grote stijging van de woningprijzen.

Specificatie garantiebedragen uit borgstellingen

Bedragen x € 1.000

Sportcentrum Papendal	20-9-2016	15.000	100	10.500	11.000
Sportbedrijf Arnhem	11-7-2017	10.052	100	3.011	2.813
HCM Arnhem	14-5-2019	935	73	935	783
TV Schuytgraaf	5-9-2023	831	70	522	551
St. Sportpark Molenbeke	26-5-2020	500	50	167	183
Stichting Zwembad Klarenbeek	23-3-2010	180	50	36	40
VV Eldenia	17-12-2013	200	50	20	27
St. Sportpark de Hoogkamp	8-11-2011	195	50	13	15
K.V. Oost-Arnhem	4-12-2018	60	50	7	13
Sport		27.953		15.210	15.425
Zeven B.V.	12-5-2015	75	100	75	75
Koningswerkplaats / Omlab	12-5-2015	70	100	70	70
Okimono Housing B.V.	12-5-2015	45	100	45	45
Cultuur		190		190	190
Dierentehuis	15-11-2022	4.400	48,2*	2.066	2.121
St. Quadraam	23-5-2017	13.350	100	13.350	11.681
Overig		17.750		15.416	13.802
Totaal		45.883		30.816	29.417

* De gemeente Arnhem staat voor 48,2% garant, de andere betrokken gemeenten voor het resterende deel.

Overige Niet uit balans blijvende verplichtingen

Niet van toepassing.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders

Verantwoordelijkheid van het college van Burgemeester & Wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 2 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 20.501.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 24,9 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 20.501.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 22,3 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

	Begrotingsonrechtmatigheid	Fouten x €1.000	Onduidelijkheden x €1.000
A.	Overschrijding lasten programma S00	€ 14.362	€ -
	Overschrijding lasten programma S01	€ 347	€ -
	Overschrijding lasten programma S06	€ 5.996	€ -
	Overschrijding lasten programma S08	€ 3.302	€ -
B.	Overschrijding investeringsbudgetten	€ -	€ -
C.	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -	€ -
D.	Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad	€ -	€ -
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 24.007	€ -
E.	Acceptabel deel overschrijdingen A en B volgens financiële verordening (zie bij toelichting baten en lasten)	€ 22.319	
	Resterende begrotingsonrechtmatigheden	€ 1.688	€ -
	Waarvan toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering	€ -	€ -

	Voorwaarden criterium	Bedrag x € 1.000	Toelichting
1.	Bevindingen rond aanbestedingsonrechtmatigheden	€ 884	
	M&O criterium	Bedrag x € 1.000	Toelichting
1.	Afwijkingen M&O Criterium	€ -	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa tabel)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: A17R01</i> 12.718.637	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A17R02</i> 16.903.438	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A17R03</i> Nee	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A17R04</i> project loopt door het komende jaar		
JenV	A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 Gemeenten	Beschikingskenmerk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R01</i>	Naam taak/project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R02</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) <i>Aard controle D1 Indicator: A20R03</i>	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) <i>Aard controle R Indicator: A20R04</i>	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) Incl. SiSa tussen medeoverheden <i>Aard controle R Indicator: A20R05</i>	
			1 5911798 Analyse	Ja		140.801	140.801	
			2 5911798 Signalering	Ja		1103.190	1103.190	
			3 5911798 Regie	Ja		128.387	128.387	
			4 5911798 Duiding & expertise	Ja		185.850	185.850	
			5 5911798 Coördinatie	Ja		138.647	138.647	
			6 5911798 Deskundigheidsbevordering	Ja		10	10	
			7 5911798 Gerichte preventie-projecten	Ja		1152.560	1152.560	
			8 5911798 Generieke preventie-projecten	Ja		10	10	
			9 5911798 Eenjarige flexibele schil	Ja		127.369	127.369	
			Kopie Beschikingskenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A20R11</i>

			1 5911798	Analyse	Nee		Nee	Ja
			2 5911798	Signalering	Nee		Nee	Ja
			3 5911798	Regie	Nee		Nee	Ja
			4 5911798	Guiding & expertise	Nee		Nee	Ja
			5 5911798	Coördinatie	Nee		Nee	Ja
			6 5911798	Deskundigheidsbevordering	Nee		Nee	Ja
			7 5911798	Gerichte preventie-projecten	Nee		Nee	Ja
			8 5911798	Generieke preventie-projecten	Nee		Nee	Ja
			9 5911798	Eenjarige flexibele schil	Nee		Nee	Ja
JenV	A43	VIOS pilot MBO Rijn IJssel	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A4.3001</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A4.3002</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A4.3003</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A4.3004</i>		
			117.225	117.225	Nee			
JenV	A47	Specifieke uitkering VIOS	Besteding (jaar T)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A4.7001</i>					
			23.620					
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (jafnee) Nee: reeks 1 f Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (jafnee) Nee: reeks 1 f Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle E2</i> <i>Indicator: E2.001</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E2.002</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E2.003</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E2.004</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E2.005</i>	
			275	647	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.006</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E2.007</i>				
			12.515.065	15.241.502				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.008</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.009</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.010</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.011</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.012</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.013</i>
			18.268.754	18.193.026	1406.454	1988.310	10	10
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.014</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.015</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.016</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.017</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.018</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E2.019</i>

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: E2120	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: E2121	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: E2122	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> Indicator: E2123	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2124 111.190.273	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toelagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> Indicator: C62101	Eindverantwoording (JaarTee) <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C62102				
			10	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> Indicator: C92101	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R</i> Indicator: C92102	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92103	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92104	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C92105	
			1156.047	10	3	990	364	
OCV	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8101	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8102	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8103	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8104	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8105	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) <i>Aard controle R</i> Indicator: D8106
		Gemeenten	15.438.116	12.381.324	1525.707	10	1793.158	1739.195
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D8107	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8108	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: D8109	<i>Aard controle R</i> Indicator: D8110		
		1						

OCV	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijzinstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) educatie	Reservering besteding educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R04</i>	Bij lagere besteding dan beschikbare middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R05</i>	Bij hogere besteding dan beschikbare middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D10R06</i>
			1 2.594.222	327.652	2.921.874	2.633.330	288.544	0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D10R07</i>					
			1 0					
OCV	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D11R01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D11R02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D11R03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D11R04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D11R05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D11R06</i>
			117.987	0	180.123	117.987	0	Ja
OCV	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12R01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12R02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12R03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12R04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12R05</i>	
			1.428.640	0	647.497	512.306	Nee	
OCV	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld)	Correctie totale besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12AR01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12AR02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12AR03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12AR04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12AR05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D12AR06</i>
			841.611	0	841.611	0	1.492	406.250
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D12AR07</i>					
			Nee					
OCV	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14R01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14R02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14R03</i>			
			239.473	0	0			

			Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14A04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14A05</i>	Opgebouwde reserve (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: D14A06</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14A07</i>		
			10	1228.401	10	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14A08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14A09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14A10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14A11</i>		
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21A01</i>	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband <i>Aard controle R Indicator: D21A02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21A03</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21A04</i>	Eventuele toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D21A05</i>	
			1 Stichting Schakel025	10	150.000	Nee		
			2 Stichting ZuHause	10	127.270	Nee		
			3 Collectief Koppig	10	127.270	Nee		
			4 Dansvereniging El-Elle dans en muziek	10	120.000	Nee		
			5 Stichting Productiehuis Theater aan de Rijn	10	1250.000	Nee		
			6 Stichting Indifferent	10	185.000	Nee		
			7 Stichting Soulcypher	10	1270.000	Nee		
			8 Stichting Rozet	10	175.000	Nee		
			9 Stichting Halfvol Ruimtekoers	10	18.000	Nee		
			10 Startclub Arnhem	10	120.000	Nee		
			11 Stichting Artez Alumni Hub	10	131.860	Nee		
			12 IPKw Ontwerpstudio's	10	125.000	Nee		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentie nummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23A01</i>	Aard van de activiteit besteding (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23A02</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: D23A03</i>	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23A04</i>	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23A05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23A06</i>
			1 SB240175	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	10	10	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	176.000

			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L23007</i>					
			1 Nee					
OCW	D28	Impuls jongeren en talent	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L23001</i>	<i>Aard controle F Indicator: L23002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L23003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L23004</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L23005</i>	
			1 Stichting Productiehuis Theater aan de Rijn	10	180.000	Nee	Lab Oost ontwikkelplek voor jeugdpodiumkunsten	
			2 Stichting Zuhause	10	120.000	Nee	Zuhause, interdisciplinair makershuis	
			3 Stichting Artez Alumni Hub	10	124.000	Nee	The HUB	
			4 Stichting Seven-Art-Festival	10	120.000	Nee	Nomansland Film Festival	
			5 Stichting Theater De Kik	10	130.000	Nee	Talentontwikkeling jonge	
			6 Stichting Hiphophub	124.000	124.000	Nee	Hiphop is revolution	
			7 Stichting Seven-Art-Festival	120.000	120.000	Nee	Sevenart live festival 2025	
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (wgr)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3001</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3002</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3003</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3004</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3005</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3006</i>
			1 BSV123000082	10	10	10	10	10
			2 BSV123000243	140.050	10	10	10	10
			3 Geluidsanering 2023	10	10	10	10	10
			4 BSV125000185	133.250	10	10	10	10
			5 BSV125000184	10	10	10	10	10
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3008</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3009</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3010</i>	<i>Aard controle F Indicator: E3011</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3012</i>
			1 2018.032.03	1253.910	10	10	10	Ja
			2 BSV123000243	140.050	10	10	10	Ja
			3 Geluidsanering 2023	10	10	10	10	Nee
			4 2020.050.01	133.250	10	10	10	Ja
			5 BSV125000184	10	10	10	10	Nee

IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20A01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A02	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A04		
			11.314.241	12.223.106	11.111.553	Nee		
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20A05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20A08		
			1 115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Ja	2			
			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0			
			3 110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GO'v naar 30 km/uur-zone aantal in st	Nee	0			
			4 112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Nee	0			
			5 113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Ja	1			
6 207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	2.974						
7 215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Ja	1						
IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44A01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44A02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44A03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44A04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44A05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44A06
			1 IENW/BSK-2022/51985	10	1.405.168	10	1.965.300	Nee
2 IENW/BSK-2024/111169	10	10	10	10	Nee			

			Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/107</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/108</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/109</i>			
			1 IENw/BSK-2022/51985	Ontstienen, vergroenen en infiltreren	Nee			
			2 IENw/BSK-2024/111169	nvt	Nee			
			Kopie beschikingsnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/110</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/111</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/112</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44/113</i>		
			1 IENw/BSK-2022/51985	Nee	1.312.345	1.811.383		
			2 IENw/BSK-2024/111169	Nee				
IenV	E50	Bodemsanering Grondwal Bethaniënstraat Arnhem	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E50/001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E50/002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E50/003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E50/004</i>		
			1.917.700	13.745.422	Ja	Ja		
IenV	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afsluiting project gedeeld (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/004</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/005</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/006</i>
			1 SPUKSLA-24-03675645	120.384	130.384	1-7-2024	31-12-2027	Nee
			2 SPUKSLA-23-03531382	10	111.556	9-8-2023	31-12-2024	Nee
			3 SPUKSLA-23-03467120	10	1243.246	30-3-2023	1-4-2025	Nee
			4 SPUKSLA-24-03728305	181.709	181.709	2-9-2024	31-12-2027	Nee
			Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/008</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/009</i>			
			1 SPUKSLA-24-03675645	2022	Nee			
			2 SPUKSLA-23-03531382	2023	Ja			
			3 SPUKSLA-23-03467120	2023	Ja			
			4 SPUKSLA-24-03728305	2024	Nee			

lenW	E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)	Project afgerond (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E58/01	Aard controle R Indicator: E58/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E58/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E58/04	Aard controle R Indicator: E58/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E58/06
			1 5000005023	€ 42.242	€ 388.042	Ja	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E58/07					
			Nee					
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 1.313.406	€ 1.427.200	€ 1.105.378	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Ja	1.600			
			2 337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/aantal in Meters	Nee	375			
lenW	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelininstallaties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T)	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T)	Totale besteding aan het project (jaar T)	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/02	Aard controle R Indicator: E85/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/05	
			0	0	€ 111.452	€ 342.954	Nee	
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000976 Prov. Overijssel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E07E007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E07E008</i>				
			1 S2023-000976 Prov. Overijssel	Nee				
IenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
				<i>Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024</i>				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06</i>
			1 IENW/BSK-2023/365516		10	10	0	0
			2 IENW/BSK-2023/365615		10	10	0	0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10</i>		
			1 IENW/BSK-2023/365516	0	0	Nee		
			2 IENW/BSK-2023/365615	0	0	Nee		
			Naam infrastructuurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructuurele voorziening <i>Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024</i>	Totale besteding (jaar T) per infrastructuurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructuurele voorziening		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15</i>	
			1	10	10	10	Nee	
			2	10	10	10	Nee	
IenW	E110	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw	Beschikingsnummer	Totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Correctie besteding (jaar T-1) i.v.m. aan andere medeoverheden overgeboekte	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	
				<i>Automatisch berekend Alleen voor SiSa 2024</i>	<i>Automatisch berekend</i>		<i>Automatisch berekend</i>	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/05</i>	
			1 IENW/BSK-2024/190740		10	10	10	
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle D1 Indicator: E110/06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/07</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/08</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/11</i>
			10	0	0	0	Nee	Ja

			Naam mobiliteitsmaatregel	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel <i>Alleen voor SiSa 2024</i>	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110012</i>	<i>Aard controle R Indicator: E110013</i>	<i>Aard controle R Indicator: E110014</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110015</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110016</i>	
			1 geen	10	10	10	Nee	
lenV	E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E111001</i>	<i>Aard controle R Indicator: E111002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E111003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E111004</i>		
			1 SPUK-SEB24-03730576	10	15.630	Ja		
			2 SPUK-SEB24-03729768	151.660	151.660	Ja		
			3 SPUK-SEB25-03799249	1172.900	1172.900	Ja		
			4 SPUK-SEB25-03853290	18.370	18.370	Ja		
			5 SPUK-SEB25-03872125	17.875	17.875	Ja		
			6 SPUK-SEB25-03872514	12.304	12.304	Ja		
lenV	E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad	Is er sprake van SiSa tussen medeoverheden (ja/nee)	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ijm SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: E113001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E113002</i>	<i>Aard controle R Indicator: E113003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E113004</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E113005</i>	
			1 222.545	Nee	10	1263.592	Nee	
lenV	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Beschikking kenmerk		
			<i>Aard controle R Indicator: E115001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E115002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E115003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E115004</i>		
			1 130.400	130.400	Ja	31204817-4500419954		
lenV	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T? (ja/nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: E120001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120002</i>	<i>Aard controle R Indicator: E120003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120004</i>		
			10	10	10	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120005</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120006</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120008</i>		
			1 417 Vervangen verharding	Nee	0			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (P'w)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (P'w)	Besteding (jaar T) IOA'w Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOA'w)	Baten (jaar T) IOA'w (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOA'w)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle P Indicator: G2'01</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'02</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'03</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'04</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'05</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'06</i>
			125.483.854	12.054.472	13.616.212	116.080	1279.096	179
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) w'w'IK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (w'w'IK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (P'w)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (P'w)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (P'w)
			<i>Aard controle P Indicator: G2'07</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'08</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'09</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'10</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'11</i>	<i>Aard controle P Indicator: G2'12</i>
			188.023	117.587	10	16.255.147	1527.570	10
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (P'w)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle Q2 Indicator: G2'13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2'14</i>				
			10	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			<i>Aard controle P Indicator: G3'01</i>	<i>Aard controle P Indicator: G3'02</i>	<i>Aard controle P Indicator: G3'03</i>	<i>Aard controle P Indicator: G3'04</i>	<i>Aard controle P Indicator: G3'05</i>	<i>Aard controle P Indicator: G3'06</i>
			143.711	147.902	138.261	10	10	10

			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G3N03</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G3N03</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G3N03</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G3N03</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3N11</i>	
			10	10	10	10	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4N01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G4N03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G4N04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G4N05</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G4N06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	10	10	10	126.539	11.050
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	10	10	1267	173.808	12.298
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	10	10	14.357	164.303	11.319
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	10	10	12.085	18.630	118
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	10	10	115.410	15.243	191
			6 Totaal	10	10	122.119	1178.523	14.876
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4N03</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle P Indicator: G4N03</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4N03</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			
						Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0		Ja	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0		Ja	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0		Ja	
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/H1</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/H2</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/H3</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/H4</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/H5</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	10	10	10	10
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/H6</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/H7</i>	<i>Gemeente Aard controle L2 Indicator: G4/H8</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/H9</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	10	10		
						10	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	10	10	10	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	10	10	10	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	10	10	10	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	10	10	10	
			6 Totaal	0	0	0	
SZV	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over 'Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/K1</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/K2</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/K3</i>		
			13.299.502	10	Ja		

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12N01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden 't/wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12N02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12N03		
			10	10	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13N01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13N02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13N03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13N04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13N05
			1199.472	10	10	10	Ja
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Afspraak Aard controle D1 Indicator: H1N01	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Realisatie Aard controle D1 Indicator: H1N02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H1N03		
			23	19	1857.583		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4N01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4N02			
			14.000.570	12.963.228			
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4N03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4N04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden Aard controle R Indicator: H4N05	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4N06	
			1472.507	1315.868	12.174.853		

VWS	H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H10M01	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M02	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M03	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M04	Aard controle FI Indicator: H10M05	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M06
			Ja	Ja	Ja		10	10
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)
			Aard controle FI Indicator: H10M07	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M08	Aard controle FI Indicator: H10M09	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M10	Aard controle FI Indicator: H10M11	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M12
VWS	H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	10	1147.629	10	16.092	10	10
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle FI Indicator: H10M13	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M14	Aard controle FI Indicator: H10M15	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M16	Aard controle n.v.t. Indicator: H10M17	
			10	13.264.745	10	10	Ja	
			Betreft naam onderdeel	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H20M01	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M02	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M03	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M04	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M05	Aard controle FI Indicator: H20M06
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja	Ja	Ja		115.977
			2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H20M07	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M08	Aard controle FI Indicator: H20M09	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M10	Aard controle FI Indicator: H20M11	Aard controle n.v.t. Indicator: H20M12
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	193.680	10	1106.241	10	1117.701

			2 Ombouw van separaerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			Kopie naam onderdeel	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20113</i>	<i>Aard controle F Indicator: H20114</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20115</i>	<i>Aard controle F Indicator: H20116</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20117</i>	<i>Aard controle F Indicator: H20118</i>
		1 Vastgoedtransitie open driemilieuvoorzieningen	10	10	1263.097	15.957.156	10	
		2 Ombouw van separaerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
		Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)	Activiteit Ombouw separaerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separaerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Besteding realisatie activiteit ombouw separaerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separaerruimte (art. 4 lid 1 sub b)	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20119</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20120</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20121</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20122</i>	<i>Aard controle F Indicator: H20123</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20124</i>	
		1 Vastgoedtransitie open driemilieuvoorzieningen	10	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
		2 Ombouw van separaerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.					
		Kopie naam onderdeel	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	Optionele toelichting			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20125</i>	<i>Aard controle F Indicator: H20126</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20127</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20128</i>			
		1 Vastgoedtransitie open driemilieuvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
		2 Ombouw van separaerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	10	10				
		Eindverantwoording (Ja/nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H20129</i>						
		Nee						

VWS	H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	Projectnummer	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 2 met "nee" is ingevuld)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26A01 1046274	Aard controle n.v.t. Indicator: H26A02 Ja	Aard controle P Indicator: H26A03 120.618	Aard controle P Indicator: H26A04 120.618	Aard controle n.v.t. Indicator: H26A05 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H26A06
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26A07 Ja					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30A01 13.029.529	Aard controle P Indicator: H30A02 1302.953	Aard controle P Indicator: H30A03 12.683.926	Aard controle P Indicator: H30A04 18.250.302	Aard controle n.v.t. Indicator: H30A05 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H30A06
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30A07 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: H30A08 Nee				
VWS	H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Beschikingsnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf Sisa 2024	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35A01 1040281-1045514	Aard controle n.v.t. Indicator: H35A02 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: H35A03 Ja	Aard controle P Indicator: H35A04 1944.585	Aard controle P Indicator: H35A05 11.841.991	Aard controle n.v.t. Indicator: H35A06 Nee

YRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: v3401	Aard controle n.v.t. Indicator: v3402	Aard controle D1 Indicator: v3403	Aard controle n.v.t. Indicator: v3404	Aard controle n.v.t. Indicator: v3405	Aard controle n.v.t. Indicator: v3406
		1 Kronenburg t 2021-0000089872	Nee	Ja	139	139	0	
		2 Gebiedsontwikkeling Nijmeegseweg t 2023-0000350379	Ja	Nee	0	0	0	
		Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering w/BI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: v3407	Aard controle n.v.t. Indicator: v3408	Aard controle F Indicator: v3409	Aard controle n.v.t. Indicator: v3410	Aard controle F Indicator: v3411	Aard controle n.v.t. Indicator: v3412	
		1 Kronenburg t 2021-0000089872	Nee	13.219.959	110.541.849	1817.402	14.031.614	
		2 Gebiedsontwikkeling Nijmeegseweg t 2023-0000350379	Nee	1604.227	11.624.820	10	10	
		Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording project afgerond (ja/nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: v3413	Aard controle n.v.t. Indicator: v3414	Aard controle n.v.t. Indicator: v3415	Aard controle n.v.t. Indicator: v3416			
		1 Kronenburg t 2021-0000089872	Ja	02:Vertraging in de woningbouw is ontstaan vanwege; trillings- en geluidshinder en aanvullende eisen voor de bouw, gestegen bouwkosten 08:De planning fasering loopt achter vanwege de vertraging in de woningbouw door bovengenoemde redenen. De inrichting van de openbare ruimte is volgend op de woningbouw en vertraagd daardoor ook.	Nee			

			2	Gebiedsontwikkeling Nijmeegseweg 1 2023- 0000350379	Ja	De complexiteit van de opgave door onder andere de stapeling van ambities/beleid vraagt om meer onderzoek en afstemming, zowel intern als extern. Het betreft een gebied van ongeveer een strekkende kilometer waar onder andere het wonen, het groen, inclusief een park, en de infrastructuur allemaal een goede plek moeten krijgen.		
YRO	J11	Regeling procesgeld woondeal regio Arnhem-Nijmegen Gemeente Arnhem	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle F Indicator: J11K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J11K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J11K03</i>			
			1238.407	1456.731	Ja			
YRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17K02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17K03</i>			
			0	0	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17K04</i>	<i>Aard controle F Indicator: J17K05</i>	<i>Aard controle F Indicator: J17K06</i>	<i>Aard controle F Indicator: J17K07</i>	<i>Aard controle F Indicator: J17K08</i>	
			1	1110.734	13.979	10	10	
YRO	J30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-reedgemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
			<i>Aard controle F Indicator: J30K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30K02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J30K03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J30K04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30K05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J30K06</i>
			-174.135	1464.300	0	318	Ja	

			Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J31K01</i>				
			Nee				
VRO	J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle F Indicator: J31K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J31K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J31K03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J31K04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J31K05</i>
			1721.573	12.024.512	10		Ja
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer Naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32K01</i>	<i>Aard controle F Indicator: J32K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32K03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32K04</i>	<i>Aard controle L2 Indicator: J32K05</i>
			1 SUVIS21-01084655	10	14.098	Nee	N.v.t.
			2 SUVIS21-00904515	10	10	Nee	N.v.t.
			3 SUVIS21-00904523	10	10	Nee	N.v.t.
			4 SUVIS21-01058158	1875.593	1875.593	Ja	Ja
			5 SUVIS21-01006240	10	197.724	Nee	N.v.t.
			6 SUVIS21-01038143	1400.520	1400.520	Nee	Ja
			7 SUVIS21-01139208	1362.562	1362.562	Nee	Ja
			8 SUVIS21-01139674	1166.172	1166.172	Nee	Ja
			9 SUVIS21-01139776	10	1599	Nee	N.v.t.
			10 SUVIS21-01139781	10	1599	Nee	N.v.t.
			11 SUVIS21-01139943	10	1599	Nee	N.v.t.
			12 SUVIS21-01140053	1507.095	1507.095	Nee	Ja
			13 SUVIS21-01187525	10	1599	Nee	N.v.t.
			14 SUVIS21-01187533	10	1599	Nee	N.v.t.
			15 SUVIS21-01187539	10	1599	Nee	N.v.t.
			16 SUVIS21-01187545	10	1599	Nee	N.v.t.
			17 SUVIS21-01188970	10	1599	Nee	N.v.t.
			18 SUVIS21-01188978	10	1599	Nee	N.v.t.
			19 SUVIS21-01188984	10	1599	Nee	N.v.t.
			20 SUVIS21-03064362	1398.904	1398.904	Nee	Ja
			21 SUVIS21-03064374	10	10	Nee	N.v.t.
			22 SUVIS21-03064282	10	10	Nee	N.v.t.

VRO	J47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf s.a. 2022
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K06</i>
		1 Arnhem-Oost	320	441	221	12.671.309	17.113.668	
		Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K08</i>				
		1 Arnhem-Oost	13.226.536					
		Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47K10</i>				
		Ja	Nee					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K06</i>
		8.039	11.970.312	17.263.121	1.096	1268.679	1975.747	
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K09</i>			
		5.974	1258.113	11.139.931				
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55K15</i>
		31.751	18.125	0	1.301	32.639	1.369	

VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkningsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/02	Aard controle P Indicator: J56/03	Aard controle P Indicator: J56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/06
			1 FHA.2021-02276361	Uitbreiding woonwagencentaties Arnhem	127.270	115.000	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/07	Aard controle P Indicator: J56/08	Aard controle P Indicator: J56/09	Aard controle P Indicator: J56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/12
			1 Uitbreiding woonwagencentaties Arnhem	10	10	Ja	Ja	Ja
VRO	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Kopie Projectnaam	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/15			
			1 Uitbreiding woonwagencentaties Arnhem	Nee	Nee			
			Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/03	Aard controle P Indicator: J85/04	Aard controle P Indicator: J85/05	
			1 Flexwoningen Merwedeterrein Arnhem	148	148	11.776.000	10	
VRO	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/08			
			1 Flexwoningen Merwedeterrein Arnhem	Ja	Ja			
			Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/03	Aard controle P Indicator: J85/04	Aard controle P Indicator: J85/05	
			1 Flexwoningen Merwedeterrein Arnhem	148	148	11.776.000	10	

YRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven 1.477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle FI Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle DI Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle DI Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle FI Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle FI Indicator: J94/06</i>
			1 LA123-03435196	147.676	25	0		10
			2 LA124-03707754		10	0		10
			3 LA125-03847822		10	0		10
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1	1224	147.452	Nee		
			2	10	10	Nee		
			3	10	10	Nee		
YRO	J100	Regeling kansrijke wijk	Naam stedelijk focusgebied	Naam onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J100/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J100/02</i>	<i>Aard controle FI Indicator: J100/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J100/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J100/05</i>	
			1 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918)	Artikel 3 Organisatie van een uitvoeringsprogramma	1709.986	11737.747	Ja	
			2 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918)	Artikel 4 Integraliteit hoofdthema's	1781.376	11048.706	Ja	
			3 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918)	Artikel 5 Armoede en schulden	1399.662	1925.951	Ja	
			4 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918)	Artikel 6 Veerkracht en weerbaarheid	1142.666	1276.250	Ja	
			5 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918 en 2025-0000034963)	Artikel 7 Re-integratie	1558.209	1957.270	Nee	
			6 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918 en 2025-0000034963)	Artikel 9 Ontwikkeling jonge kinde	11226.546	12.396.236	Nee	
			7 Arnhem Oost (kenmerk: 2024-0000005918)	Artikel 9a Gezonde leefomgeving	1119.111	1345.000	Ja	

VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnaam	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105A03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A04</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105A05</i>	<i>Aard controle F Indicator: J105A06</i>
			1 2023-0000096035 / On the Hill (Sperwerstraat)	19	Ja	19	Ja	1190.000
			2 2023-0000096035 / CPD Coehoom	33	Ja	0	Ja	10
			3 2023-0000096035 / Schuytgraaf veld 6-II	78	Ja	78	Ja	1460.345
			4 2023-0000096035 / Lutherstraat	47	Ja	0	Ja	10
			5 2023-0000096035 / Veld 6N Schuytgraaf	41	Ja	41	Ja	1456.125
			6 2023-0000096035 / Die Hobbitt	12	Ja	0	Ja	10
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A11</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105A12</i>
			1 2023-0000096035 / On the Hill (Sperwerstraat)	1190.000	Ja	N.v.t.	19	Ja
			2 2023-0000096035 / CPD Coehoom	10	Ja	Er heeft nog geen oplevering plaatsgevonden. Verwachte oplevering is Q2 2026. Binnen deadline van Q1 2027	17	Ja
			3 2023-0000096035 / Schuytgraaf veld 6-II	1460.345	Ja	N.v.t.	78	Ja
			4 2023-0000096035 / Lutherstraat	10	Ja	Er heeft nog geen oplevering plaatsgevonden. Verwachte oplevering is 2026/2027. Binnen deadline van Q1 2028	47	Ja
			5 2023-0000096035 / Veld 6N Schuytgraaf	1456.125	Ja	N.v.t.	41	Ja
			6 2023-0000096035 / Die Hobbitt	10	Ja	Er heeft nog geen oplevering plaatsgevonden. Verwachte oplevering is Q1 2026. Binnen deadline van Q2 2027	12	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105A14</i>				
			1 2023-0000096035 / On the Hill (Sperwerstraat)	Nee				
			2 2023-0000096035 / CPD Coehoom	Nee				
			3 2023-0000096035 / Schuytgraaf veld 6-II	Nee				
			4 2023-0000096035 / Lutherstraat	Nee				
			5 2023-0000096035 / Veld 6N Schuytgraaf	Nee				
			6 2023-0000096035 / Die Hobbitt	Nee				

VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	Beschikkingnummer	Totale besteding (jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Automatisch berekend</i>			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K03</i>			
			1 2023-0000100037	17.357.635	121.115.625			
			2 2025-0000535217	1648.073	1648.073			
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D1 Indicator: J106/K04</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/K05</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/K06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/K07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K08</i>	
			1 0	0	0	0	Nee	
			2 0	0	0	0	Nee	
			Kopie beschikkingnummer	Naam gebiedsmaatregel	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K10</i>	<i>Aard controle F Indicator: J106/K11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/K13</i>	
			1 2023-0000100037	Verervingen en verplaatsingen Presikhaaf	13.817.377	14.126.645	Nee	
			2 2023-0000100037	Verervingen en verplaatsingen Fijnpark zuidvest	1.770.129	14.324.718	Nee	
			3 2023-0000100037	Vererving Feja en PostNL Fijnpark Noord	1.770.129	12.664.262	Nee	

VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) i/v aan medeoverheden overgeboekte middelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K04</i>	<i>Aard controle F Indicator: J109/K05</i>	<i>Aard controle F Indicator: J109/K06</i>
			1 Leefbaar en Veilig Arnhem-Oost	247	257	37	1777.165	10
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K07</i>	<i>Aard controle F Indicator: J109/K08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/K11</i>	
			1 Leefbaar en Veilig Arnhem-Oost	1333.793	1448.726	Ja	Nee	

VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkningsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J209A03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J209A05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A06</i>
			1 FHA25-AAND-0384.3783	Zijdekantier	10	10	10	0
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A09</i>	<i>Aard controle R Indicator: J209A10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209A11</i>	
			1 Zijdekantier	0	Ja	Ja	Nee	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28A01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28A02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28A03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28A04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28A05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28A06</i>
			1887.393	12.100.396	11.798.738	110.035.339	1143.781	1299.891
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28A07</i>					
			Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16#01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16#01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			<i>Aard controle R Indicator: M16A01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16A02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16A03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16A04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16A05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16A06</i>
		Gemeenten	12.854.929	15.857.413		12.268.750	1593.843	1676.177

			Totaal bedrag vorderingen (t onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16R03</i>	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) <i>Aard controle R Indicator: M16R03</i>	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: M16R03</i>	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle L2 Indicator: M16R03</i>	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd <i>Aard controle L2 Indicator: M16R03</i>	
			10	178.000	1901.991	1-1-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>				
			121.427.121	177.005.004				
Aen M	M30	Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen Gemeenten	SPUK I: Aantal gerealiseerde plekken van duurzame aard boven indicatieve opgave in het jaar T <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>	SPUK I: Eindverantwoording (JafNee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>	SPUK II: Aantal gerealiseerde plekken van bijzondere aard (AMV) in het jaar T <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>	SPUK II: Eindverantwoording (JafNee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16R03</i>		
			147	Nee	87	Nee		

Bijlage met het overzicht van de taakvelden

Taakvelden Totaal

Omschrijving		Begroot 2025 Prim					Begroot 2025 Def					Rekening 2025				
		Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo
Taakvelden																
<i>Bedragen x € 1.000</i>																
T01	Bestuur	6.995	91	0	0	-6.904	7.188	91	0	0	-7.097	9.589	33	0	0	-9.555
T02	Burgerzaken	9.363	3.803	0	0	-5.560	9.915	3.470	430	0	-6.875	10.384	4.433	280	0	-6.231
T03	Beheer overige gebouwen en gronden	2.249	271	0	0	-1.978	1.684	171	268	100	-1.680	1.688	452	280	100	-1.415
T04	Overhead	85.882	3.895	316	1.276	-81.028	86.463	4.213	470	2.261	-80.458	93.184	3.118	470	2.136	-88.401
T05	Treasury	-2.395	2.436	0	0	4.831	-5.185	1.748	0	0	6.933	128	2.896	0	0	2.768
T061	OZB Woningen	3.985	32.838	0	0	28.853	3.593	31.978	0	0	28.385	3.079	31.433	0	0	28.353
T062	OZB Niet-Woningen	0	33.064	0	0	33.064	0	33.064	0	0	33.064	820	33.822	0	0	33.002
T064	Belastingen overig	5	381	0	0	376	5	381	0	0	376	0	177	0	0	177
T07	Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	0	574.572	0	0	574.572	0	604.202	0	0	604.202	0	623.187	1.651	0	621.536
T08	Overige baten en lasten	2.842	0	2.119	0	-4.960	2.900	0	2.119	-333	-5.352	1.482	558	2.119	0	-3.042
T09	Vennootschapsbelasting VpB	1.095	0	0	0	-1.095	1.095	0	0	0	-1.095	1.553	0	0	0	-1.553
T11	Crisisbeheersing en brandweer	16.464	1.444	87	53	-15.054	16.401	1.490	330	179	-15.062	16.349	1.549	330	174	-14.956
T12	Openbare orde en veiligheid	15.615	3.339	0	350	-11.926	17.701	4.689	0	1.311	-11.700	18.116	4.403	-20	1.311	-12.382
T21	Verkeer en vervoer	36.375	584	1.155	2.540	-34.406	35.925	724	1.860	8.130	-28.931	36.973	1.847	2.343	8.076	-29.393
T22	Parkeren	12.798	27.225	17.103	13.458	10.781	12.550	25.729	17.757	13.571	8.993	11.424	23.439	16.569	13.450	8.896
T24	Economische havens en waterwegen	1.095	913	0	0	-182	705	913	0	0	208	1.208	1.506	0	0	299
T25	Openbaar vervoer	1.257	1.314	0	25	82	1.296	1.339	0	25	69	1.456	1.570	0	25	139
T31	Economische ontwikkeling	5.220	12	0	0	-5.207	6.218	112	0	992	-5.115	5.956	99	0	992	-4.865
T33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	492	44	0	100	-348	901	44	0	100	-757	998	38	139	100	-998
T34	Economische promotie (Arnhem promo)	3.179	2.097	130	290	-922	4.010	3.013	830	290	-1.537	3.890	2.774	1.211	290	-2.036
T41	Openbaar basisonderwijs	967	0	0	0	-967	967	0	0	0	-967	875	0	0	0	-875
T42	Onderwijshuisvesting	25.811	4.810	10.659	9.839	-21.821	28.401	5.210	10.937	10.718	-23.410	24.839	5.446	14.484	11.022	-22.855
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	23.910	11.612	126	64	-12.360	29.034	14.925	135	803	-13.441	26.580	14.516	357	657	-11.765
T51	Sportbeleid en activering	21.359	622	0	197	-20.539	24.828	5.121	0	197	-19.509	23.181	4.124	36	197	-18.895
T52	Sportaccommodaties	5.359	6.145	845	579	520	6.110	6.260	933	1.329	545	5.071	6.344	1.171	1.007	1.109
T53	Cultuurpresentatie, -prod en -part	24.325	8.050	877	1.137	-16.015	23.969	7.375	1.683	2.624	-15.653	22.160	7.217	1.958	2.443	-14.458
T54	Musea	6.327	118	0	0	-6.209	6.420	217	0	0	-6.203	6.445	177	0	0	-6.268
T55	Cultureel erfgoed	2.041	684	365	306	-1.417	2.301	709	389	625	-1.357	2.573	733	389	524	-1.706
T56	Media	10.020	0	0	0	-10.020	11.300	0	65	0	-11.365	11.315	0	65	39	-11.341
T57	Openb groen en (openlucht) recreatie	25.127	1.899	475	7.021	-16.682	26.383	2.007	850	5.809	-19.416	24.004	1.986	2.723	4.740	-20.001
Subtotaal		347.761	722.263	34.256	37.234	377.480	363.077	759.196	39.057	48.732	405.793	365.320	777.877	46.556	47.285	413.287

T61	Samenkracht en burgerparticipatie	31.508	2.938	694	922	-28.342	55.120	24.568	2.594	3.773	-29.373	58.713	28.334	2.822	4.324	-28.877
T621	Toegang en eerstelijnsvoorz WMO	23.882	0	0	0	-23.882	24.475	0	0	0	-24.475	22.876	0	0	0	-22.876
T622	Toegang en eerstelijnsvoorz Jeugd	3.525	0	0	0	-3.525	3.250	0	275	0	-3.525	3.002	0	275	0	-3.277
T63	Inkomensregelingen	163.978	122.672	0	400	-40.906	183.577	133.480	175	2.489	-47.783	190.053	143.049	596	2.516	-45.084
T64	WSW en beschut werk	40.648	0	0	0	-40.648	40.882	0	1.683	898	-41.667	40.335	0	1.683	898	-41.120
T65	Arbeidsparticipatie	16.180	100	0	0	-16.080	19.673	1.668	4.390	3.151	-19.245	19.425	1.959	4.333	3.257	-18.542
T660	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	16.457	922	0	180	-15.355	14.792	2.422	3.590	180	-15.780	12.817	2.105	3.661	180	-14.193
T6711	Huishoudelijke hulp (WMO)	20.198	0	0	0	-20.198	20.198	0	0	0	-20.198	20.746	0	0	0	-20.746
T6712	Begeleiding (WMO)	31.471	3.593	0	500	-27.378	28.688	3.593	0	0	-25.096	30.801	3.867	375	0	-27.308
T6713	Dagbesteding (WMO)	2.323	0	0	0	-2.323	2.323	0	0	0	-2.323	2.109	194	0	0	-1.915
T6714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	399	0	0	0	-399	-50	0	0	0	50	237	40	0	0	-196
T6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	56.776	0	0	2.408	-54.367	48.301	1.500	1.500	2.408	-45.893	52.989	2.810	6.500	2.408	-54.271
T6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	20.896	0	0	0	-20.896	30.732	0	0	0	-30.732	26.466	0	0	0	-26.466
T6791	PGB WMO	4.505	0	0	0	-4.505	3.305	0	1.200	0	-4.505	2.576	0	1.200	0	-3.776
T6792	PGB Jeugd	1.449	0	0	0	-1.449	1.611	0	0	0	-1.611	970	0	0	0	-970
T6811	Beschermd wonen (WMO)	31.233	0	3.127	0	-34.361	29.574	642	2.427	0	-31.359	26.856	5	2.427	0	-29.278
T6812	Maatschapp en vrouwenopvang (WMO)	21.135	892	42	2.451	-17.835	21.094	974	50	2.952	-17.217	21.895	1.253	910	2.914	-18.638
T6821	Jeugdbescherming	5.465	0	0	0	-5.465	5.200	0	0	0	-5.200	4.640	106	0	0	-4.534
T6822	Jeugdreclassering	1.288	0	0	0	-1.288	1.552	0	0	0	-1.552	1.132	0	0	0	-1.132
T71	Volksgesondheid	10.870	1.310	0	0	-9.559	10.994	1.523	132	402	-9.201	10.314	1.276	805	402	-9.441
T72	Riolering	14.034	18.096	271	548	4.339	14.452	18.096	274	574	3.944	13.272	18.083	274	574	5.110
T73	Afval	22.626	27.635	0	0	5.009	23.234	27.635	0	0	4.401	22.261	27.950	0	0	5.689
T74	Milieubeheer	31.045	15.514	0	2.123	-13.408	31.569	17.945	9.542	9.412	-13.754	24.623	13.605	10.387	8.425	-12.980
T75	Begraafplaatsen en crematoria	48	16	0	0	-32	48	16	0	0	-32	81	52	0	0	-29
T81	Ruimtelijke ordening	3.206	0	2.000	392	-4.813	3.570	0	8.000	1.041	-10.529	4.229	1.828	14.978	1.041	-16.338
T82	Grondexpl (niet-bedrijventerreinen)	93.468	94.591	1.319	500	304	80.913	79.388	4.310	6.454	619	33.598	37.050	9.394	6.488	545
T83	Wonen en bouwen	9.254	7.105	543	2.574	-119	14.543	10.228	1.489	10.180	4.376	12.729	11.245	4.814	10.483	4.185
Subtotaal		677.864	295.384	7.997	12.997	-377.480	713.620	323.677	41.631	43.913	-387.660	659.746	294.812	65.434	43.910	-386.458
Totaal		1.025.625	1.017.646	42.253	50.231	0	1.076.697	1.082.873	80.687	92.645	18.133	1.025.066	1.072.689	111.990	91.195	26.829

Omschrijving	Begroot 2025 Prim					Begroot 2025 Def					Rekening 2025				
	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo
Programma/Taakvelden															
<i>Bedragen x € 1.000</i>															
Bestuur, dienstverlening en financiën	108.158	651.351	2.435	1.292	542.050	106.781	679.317	3.286	2.436	571.686	121.142	700.204	4.799	2.644	576.906
T01 Bestuur	6.995	91	0	0	-6.904	7.188	91	0	0	-7.097	9.582	33	0	0	-9.549
T02 Burgerzaken	9.363	3.803	0	0	-5.560	9.915	3.470	430	0	-6.875	10.381	4.433	280	0	-6.228
T03 Beheer overige gebouwen en gronden	2.249	271	0	0	-1.978	1.684	171	268	100	-1.680	1.616	452	280	100	-1.344
T04 Overhead	83.688	3.878	316	1.276	-78.851	84.266	4.195	470	2.261	-78.279	90.923	3.099	470	2.136	-86.157
T05 Treasury	-2.395	2.436	0	0	4.831	-5.185	1.748	0	0	6.933	128	2.896	0	0	2.768
T061 OZB Woningen	3.985	32.838	0	0	28.853	3.593	31.978	0	0	28.385	3.079	31.433	0	0	28.353
T062 OZB Niet-Woningen	0	33.064	0	0	33.064	0	33.064	0	0	33.064	820	33.822	0	0	33.002
T064 Belastingen overig	5	381	0	0	376	5	381	0	0	376	0	177	0	0	177
T07 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	0	574.572	0	0	574.572	0	604.202	0	0	604.202	0	623.187	1.651	0	621.536
T08 Overige baten en lasten	2.842	0	2.119	0	-4.960	2.900	0	2.119	-333	-5.352	1.482	558	2.119	0	-3.042
T09 Vennootschapsbelasting VpB	1.095	0	0	0	-1.095	1.095	0	0	0	-1.095	1.553	0	0	0	-1.553
T61 Samenkracht en burgerparticipatie	278	0	0	16	-262	1.267	0	0	408	-858	1.543	113	0	408	-1.021
T74 Milieubeheer	52	17	0	0	-35	52	17	0	0	-35	34	0	0	0	-34
Veiligheid	30.124	4.783	87	403	-25.025	32.166	6.179	330	1.490	-24.826	32.513	5.944	330	1.485	-25.414
T11 Crisisbeheersing en brandweer	16.464	1.444	87	53	-15.054	16.401	1.490	330	179	-15.062	16.339	1.541	330	174	-14.954
T12 Openbare orde en veiligheid	13.660	3.339	0	350	-9.971	15.765	4.689	0	1.311	-9.764	16.174	4.403	0	1.311	-10.460
Bereikbaarheid	33.679	13.067	17.455	16.023	-22.043	36.001	12.650	18.814	19.836	-22.329	36.003	12.751	18.934	19.458	-22.727
T21 Verkeer en vervoer	23.732	47	1.155	2.540	-22.299	25.820	210	1.860	6.240	-21.231	26.661	1.191	2.314	6.186	-21.598
T22 Parkeren	8.690	11.706	16.300	13.458	174	8.885	11.101	16.954	13.571	-1.167	7.887	9.990	16.619	13.247	-1.268
T25 Openbaar vervoer	1.257	1.314	0	25	82	1.296	1.339	0	25	69	1.456	1.570	0	25	139
Economie	8.890	2.153	130	390	-6.478	11.129	3.168	830	1.382	-7.409	10.843	2.911	1.350	1.382	-7.900
T31 Economische ontwikkeling	5.220	12	0	0	-5.207	6.218	112	0	992	-5.115	5.956	99	0	992	-4.865
T33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	492	44	0	100	-348	901	44	0	100	-757	998	38	139	100	-998
T34 Economische promotie (Arnhem promo)	3.179	2.097	130	290	-922	4.010	3.013	830	290	-1.537	3.890	2.774	1.211	290	-2.036
Onderwijs	31.445	3.540	10.329	9.444	-28.789	34.078	4.905	10.587	10.726	-29.034	27.368	4.616	14.334	10.715	-26.371
T41 Openbaar basisonderwijs	967	0	0	0	-967	967	0	0	0	-967	815	0	0	0	-815
T42 Onderwijshuisvesting	19.704	708	10.213	9.385	-19.825	21.339	1.022	10.462	10.148	-20.632	16.487	868	13.987	10.113	-19.493
T43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	10.773	2.832	116	59	-7.997	11.773	3.884	125	579	-7.435	10.066	3.748	347	602	-6.063
Subtotaal	212.296	674.895	30.436	27.551	459.714	220.154	706.220	33.847	35.870	488.089	227.870	726.426	39.746	35.685	494.495

Cultuur	41.923	8.852	1.221	1.412	-32.881	43.182	8.301	2.109	3.200	-33.791	41.614	8.113	2.384	2.983	-32.902
T53 Cultuurpresentatie, -prod en -part	24.140	8.050	877	1.137	-15.830	23.785	7.375	1.683	2.624	-15.469	21.986	7.211	1.958	2.443	-14.290
T54 Musea	6.327	118	0	0	-6.209	6.420	217	0	0	-6.203	6.445	177	0	0	-6.268
T55 Cultureel erfgoed	2.004	684	344	274	-1.390	2.246	709	361	576	-1.323	2.477	725	361	500	-1.614
T56 Media	9.452	0	0	0	-9.452	10.732	0	65	0	-10.797	10.705	0	65	39	-10.731
Participatie en armoedebestrijding	180.376	122.327	0	0	-58.049	204.786	133.941	5.288	5.163	-70.971	210.783	144.180	5.231	5.297	-66.537
T63 Inkomensregelingen	139.011	122.227	0	0	-16.784	159.634	132.973	0	1.114	-25.547	166.137	142.913	0	1.142	-22.082
T64 WSW en beschut werk	33.863	0	0	0	-33.863	34.840	0	898	898	-34.840	34.424	0	898	898	-34.424
T65 Arbeidsparticipatie	7.502	100	0	0	-7.402	10.312	968	4.390	3.151	-10.583	10.222	1.266	4.333	3.257	-10.031
Zorg	91.507	4.514	3.127	3.088	-87.031	88.456	8.156	9.777	2.588	-87.489	88.211	9.128	15.223	2.588	-91.718
T61 Samenkracht en burgerparticipatie	239	0	0	0	-239	940	0	0	0	-940	813	0	0	0	-813
T621 Toegang en eerstelijnsvoorz WMO	20.545	0	0	0	-20.545	21.138	0	0	0	-21.138	20.890	0	0	0	-20.890
T622 Toegang en eerstelijnsvoorz Jeugd	3.525	0	0	0	-3.525	3.250	0	275	0	-3.525	3.002	0	275	0	-3.277
T64 WSW en beschut werk	390	0	0	0	-390	432	0	785	0	-1.217	884	0	785	0	-1.669
T660 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.607	922	0	180	-505	863	2.422	3.590	180	-1.851	7.039	2.105	3.661	180	-8.415
T6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	3.671	0	0	0	-3.671	3.671	0	0	0	-3.671	5.673	0	0	0	-5.673
T6712 Begeleiding (WMO)	9.317	3.593	0	500	-5.224	7.591	3.593	0	0	-3.999	9.187	3.867	375	0	-5.694
T6713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	246	194	0	0	-52
T6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	399	0	0	0	-399	-50	0	0	0	50	230	40	0	0	-190
T6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	25.238	0	0	2.408	-22.830	16.143	1.500	1.500	2.408	-13.735	8.161	2.810	6.500	2.408	-9.444
T6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	6.629	0	0	0	-6.629	16.028	0	0	0	-16.028	12.811	0	0	0	-12.811
T6791 PGB WMO	1.318	0	0	0	-1.318	1.318	0	1.200	0	-2.518	2.576	0	1.200	0	-3.776
T6792 PGB Jeugd	0	0	0	0	0	162	0	0	0	-162	970	0	0	0	-970
T6811 Beschermd wonen (WMO)	16.602	0	3.127	0	-19.730	14.943	642	2.427	0	-16.728	13.921	5	2.427	0	-16.344
T6821 Jeugdbescherming	1.827	0	0	0	-1.827	1.562	0	0	0	-1.562	1.729	106	0	0	-1.623
T6822 Jeugdreclassering	201	0	0	0	-201	466	0	0	0	-466	79	0	0	0	-79
Welzijn en inclusie	37.523	3.340	574	3.068	-31.688	58.738	25.656	2.472	5.180	-30.374	62.040	29.676	3.506	5.741	-30.130
T61 Samenkracht en burgerparticipatie	13.219	2.448	531	618	-10.684	33.775	23.982	2.422	2.228	-9.988	37.712	27.730	2.596	2.827	-9.752
T621 Toegang en eerstelijnsvoorz WMO	3.179	0	0	0	-3.179	3.179	0	0	0	-3.179	1.788	0	0	0	-1.788
T65 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	700	700	0	0	0	693	693	0	0	0
T6812 Maatschapp en vrouwenopvang (WMO)	21.125	892	42	2.451	-17.825	21.083	974	50	2.952	-17.207	21.847	1.253	910	2.914	-18.590
Subtotaal S00 t/m S10	563.625	813.928	35.357	35.119	250.065	615.317	882.274	53.494	52.001	265.464	630.517	917.522	66.091	52.294	273.208

Omschrijving	Begroot 2025 Prim					Begroot 2025 Def					Rekening 2025				
	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo	Lasten	Baten	Toev.	Onttr.	Saldo
Programma/Taakvelden															
<i>Bedragen x € 1.000</i>															
Gezondheid en sport	30.349	6.054	525	548	-24.272	34.398	10.809	716	1.440	-22.864	31.318	9.595	1.662	1.293	-22.093
T51 Sportbeleid en activering	15.565	622	0	197	-14.746	19.035	5.121	0	197	-13.716	17.387	4.124	36	197	-13.102
T52 Sportaccommodaties	3.999	4.106	525	351	-67	4.453	4.150	584	841	-46	3.606	4.143	821	693	409
T71 Volksgezondheid	10.737	1.310	0	0	-9.426	10.862	1.523	132	402	-9.069	10.243	1.276	805	402	-9.371
T75 Begraafplaatsen en crematoria	48	16	0	0	-32	48	16	0	0	-32	81	52	0	0	-29
Klimaat, energie en milieu	26.863	14.201	0	2.123	-10.539	25.530	16.599	5.707	3.911	-10.728	17.755	11.279	6.632	2.924	-10.184
T74 Milieubeheer	26.863	14.201	0	2.123	-10.539	25.530	16.599	5.707	3.911	-10.728	17.755	11.279	6.632	2.924	-10.184
Ruimtelijke ontwikkeling	105.232	98.366	3.319	892	-9.293	95.840	83.292	16.145	14.745	-13.948	49.962	45.660	28.673	14.778	-18.197
T74 Milieubeheer	3.951	0	0	0	-3.951	5.801	0	3.835	5.501	-4.135	6.586	1.087	3.755	5.501	-3.753
T81 Ruimtelijke ordening	3.206	0	2.000	392	-4.813	3.570	0	8.000	1.041	-10.529	4.229	1.828	14.978	1.041	-16.338
T82 Grondexpl (niet-bedrijventerreinen)	93.468	94.591	1.319	500	304	80.913	79.388	4.310	6.454	619	33.590	37.050	9.394	6.488	553
T83 Wonen en bouwen	4.607	3.775	0	0	-832	5.556	3.905	0	1.748	97	5.556	5.695	546	1.748	1.341
Wonen en leefomgeving	57.253	52.371	1.289	10.143	3.972	60.545	55.486	2.612	16.441	8.770	55.395	55.686	6.851	15.722	9.163
T21 Verkeer en vervoer	1.804	502	0	0	-1.302	587	515	0	1.640	1.568	573	638	0	1.640	1.705
T24 Economische havens en waterwegen	1.095	913	0	0	-182	705	913	0	0	208	1.208	1.506	0	0	299
T57 Openb groen en (openlucht) recreatie	19.411	1.895	475	7.021	-10.970	19.533	2.004	850	5.796	-12.583	17.872	1.959	2.309	4.774	-13.448
T72 Riolering	14.034	18.096	271	548	4.339	14.452	18.096	274	574	3.944	13.268	18.083	274	574	5.115
T73 Afval	16.262	27.635	0	0	11.373	16.281	27.635	0	0	11.354	15.309	27.950	0	0	12.640
T83 Wonen en bouwen	4.646	3.330	543	2.574	714	8.986	6.323	1.489	8.431	4.279	7.164	5.550	4.268	8.734	2.852
Totaal Stad	783.321	984.920	40.491	48.826	209.934	831.629	1.048.461	78.674	88.538	226.695	784.947	1.039.742	109.909	87.011	231.897
WIJK	19.096	15.571	803	0	-4.328	17.316	14.646	803	250	-3.223	17.570	13.493	-41	453	-3.583
T01 Bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	-7
T02 Burgerzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	-3
T03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71	0	0	0	-71
T04 Overhead	2.194	17	0	0	-2.177	2.197	18	0	0	-2.179	2.261	18	0	0	-2.243
T11 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	8	0	0	-2
T12 Openbare orde en veiligheid	1.955	0	0	0	-1.955	1.936	0	0	0	-1.936	1.942	0	-20	0	-1.922
T21 Verkeer en vervoer	10.839	35	0	0	-10.804	9.518	0	0	250	-9.268	9.739	18	29	250	-9.500
T22 Parkeren	4.108	15.519	803	0	10.608	3.665	14.628	803	0	10.160	3.537	13.449	-50	203	10.165
Subtotaal wijk	19.096	15.571	803	0	-4.328	17.316	14.646	803	250	-3.223	17.570	13.493	-41	453	-3.583

WIJK		223.208	17.155	959	1.406	-205.606	227.752	19.767	1.210	3.857	-205.339	222.549	19.454	2.122	3.731	-201.485
T33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T41	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	0	0	0	-61
T42	Onderwijshuisvesting	6.106	4.102	446	454	-1.996	7.062	4.188	475	571	-2.778	8.352	4.578	497	909	-3.362
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13.137	8.780	10	4	-4.363	17.261	11.042	11	225	-6.006	16.514	10.768	11	55	-5.702
T51	Sportbeleid en activering	5.793	0	0	0	-5.793	5.793	0	0	0	-5.793	5.793	0	0	0	-5.793
T52	Sportaccommodaties	1.361	2.040	319	228	587	1.657	2.110	350	488	592	1.465	2.201	350	314	700
T53	Cultuurpresentatie, -prod en -part	184	0	0	0	-184	184	0	0	0	-184	174	6	0	0	-168
T55	Cultureel erfgoed	37	0	21	31	-27	55	0	28	50	-34	95	8	28	24	-92
T56	Media	568	0	0	0	-568	568	0	0	0	-568	610	0	0	0	-610
T57	Openb groen en (openlucht) recreatie	5.715	4	0	0	-5.712	6.850	4	0	13	-6.833	6.132	27	414	-34	-6.553
T61	Samenkracht en burgerparticipatie	17.772	490	162	288	-17.157	19.139	587	172	1.137	-17.587	18.645	492	226	1.089	-17.290
T621	Toegang en eerstelijnsvoorz WMO	157	0	0	0	-157	157	0	0	0	-157	198	0	0	0	-198
T63	Inkomensregelingen	24.967	444	0	400	-24.122	23.942	507	175	1.374	-22.236	23.916	135	596	1.374	-23.003
T64	WSW en beschut werk	6.395	0	0	0	-6.395	5.610	0	0	0	-5.610	5.027	0	0	0	-5.027
T65	Arbeidsparticipatie	8.678	0	0	0	-8.678	8.662	0	0	0	-8.662	8.511	0	0	0	-8.511
T660	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	14.850	0	0	0	-14.850	13.929	0	0	0	-13.929	5.778	0	0	0	-5.778
T6711	Huishoudelijke hulp (WMO)	16.527	0	0	0	-16.527	16.527	0	0	0	-16.527	15.073	0	0	0	-15.073
T6712	Begeleiding (WMO)	22.154	0	0	0	-22.154	21.097	0	0	0	-21.097	21.614	0	0	0	-21.614
T6713	Dagbesteding (WMO)	2.323	0	0	0	-2.323	2.323	0	0	0	-2.323	1.864	0	0	0	-1.864
T6714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	-7
T6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	31.538	0	0	0	-31.538	32.158	0	0	0	-32.158	44.827	0	0	0	-44.827
T6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	14.267	0	0	0	-14.267	14.704	0	0	0	-14.704	13.655	0	0	0	-13.655
T6791	PGB WMO	3.187	0	0	0	-3.187	1.987	0	0	0	-1.987	0	0	0	0	0
T6792	PGB Jeugd	1.449	0	0	0	-1.449	1.449	0	0	0	-1.449	0	0	0	0	0
T6811	Beschermd wonen (WMO)	14.631	0	0	0	-14.631	14.631	0	0	0	-14.631	12.934	0	0	0	-12.934
T6812	Maatschapp en vrouwenopvang (WMO)	10	0	0	0	-10	10	0	0	0	-10	48	0	0	0	-48
T6821	Jeugdbescherming	3.638	0	0	0	-3.638	3.638	0	0	0	-3.638	2.911	0	0	0	-2.911
T6822	Jeugdreclassering	1.087	0	0	0	-1.087	1.087	0	0	0	-1.087	1.053	0	0	0	-1.053
T71	Volksgesondheid	133	0	0	0	-133	132	0	0	0	-132	70	0	0	0	-70
T72	Riolering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	-4
T73	Afval	6.364	0	0	0	-6.364	6.953	0	0	0	-6.953	6.952	0	0	0	-6.952
T74	Milieubeheer	178	1.296	0	0	1.118	185	1.329	0	0	1.144	248	1.239	0	0	991
T82	Grondexpl (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	-8
T83	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	-9
Subtotaal Wijk		223.208	17.155	959	1.406	-205.606	227.752	19.767	1.210	3.857	-205.339	222.549	19.454	2.122	3.731	-201.485
Totaal Wijk		242.304	32.726	1.762	1.406	-209.934	245.068	34.412	2.013	4.107	-208.562	240.119	32.947	2.081	4.184	-205.068
Totaal Stad/Wijk		1.025.625	1.017.646	42.253	50.231	0	1.076.697	1.082.873	80.687	92.645	18.133	1.025.066	1.072.689	111.990	91.195	26.829

Deel 4 Bijlagen

Gemeenteraad

Raadsleden 2022-2026

Groenlinks - 7 zetels

MM.E. Noomen - fractievoorzitter.
W.K. Coenders
M.P. Simonis
J. Gerretschien
O. Dayioglu
C. Prinsen
W. de Boef

D66 - 5 zetels

J.J.W. Brandts - fractievoorzitter
M.S. Loor
S. Kemperman
W.T. Heemskerk
J. Messink

VVD - 5 zetels

S. Pape-Boot - fractievoorzitter
R. Maref
N. Eppich
H.H. Kumas
A.J. van Engelenburg

Arnhem Centraal - 4 zetels

B.M.L. Groot - fractievoorzitter
A.D.M. van der Laak
R. Kraaijenbrink
W. Spruijt

Partij voor de Dieren - 3 zetels

F. Hogenhout - fractievoorzitter
L. de Groot
E. Lu

PvdA - 3 zetels

G. Visser - fractievoorzitter
S. Groenendijk
R. Brouwer

SP - 2 zetels

G. Elfrink - fractievoorzitter
N. Roelen

CDA - 1 zetel

L. Groot - fractievoorzitter

Volt - 2 zetels

N.B. Scholten - fractievoorzitter
M.E. Neutkens

Denk - 2 zetels

Y. Usta - fractievoorzitter
M.I. Bal

BurgerBelang Arnhem - 1 zetel

N.K.J. Wiggers - fractievoorzitter

ChristenUnie - 1 zetel

N.N. Nede - fractievoorzitter

PVV - 1 zetel

C. Verheij - fractievoorzitter

Forum voor Democratie - 1 zetel

G.A.A. Luurssen - fractievoorzitter

Groep Van den Broek - 1 zetel

S. van den Broek - fractievoorzitter

Overzicht BBV-indicatoren

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Woonlasten éénpersoonshuishouden	694	876	902	954	1009

Eenheid: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Woonlasten meerpersoonshuishouden	711	949	976	1038	1100

Eenheid: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
WOZ-waarde woningen	240	265	324	335	350

Eenheid: De gemiddelde WOZ waarde van woningen x €1.000.

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Formatie ambtelijk apparaat	6,10	6,10	6,80	6,90	7,30

Eenheid: Toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van eigen organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In fte per 1.000 inwoners.

Bron: Eigen gegevens gemeente.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Bezetting ambtelijk apparaat	6,10	6,30	6,70	7,20	7,50

Eenheid: Werkelijk aantal fte dat werkzaam is binnen eigen organisatie. In fte per 1.000 inwoners.

Bron: Eigen gegevens gemeente

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten per inwoner	406	429	466	488	

Eenheid: De noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor het uitvoeren van de organisatorische taken.

Bron: Eigen gegevens gemeente.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten inhuur externen als % van de loonsom	22,70	19,50	19,20	20,20	19,30

Eenheid: Inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detacheringsovereenkomsten in procenten.

Bron: Eigen gegevens gemeente.

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Overhead % van totale lasten	9	8,90	9,10		

Eenheid: Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in procenten.

Bron: Eigen gegevens gemeente

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Verwijzigingen Halt	8	7	9	11	12

Eenheid: Het aantal verwijzigingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Geweldsmisdrijven	6,60	6,80	6,80	7,40	6,70

Eenheid: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling).

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
-----------------	------	------	------	------	------

Vernielingen en beschadigingen	10,60	10,10	9,70	10,10	10,20
Eenheid:	Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag.				
Bron:	CBS - Geregistreerde criminaliteit				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Diefstallen uit woning	1,80	1,70	1,40	1,30	1,30
Eenheid:	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners				
Bron:	CBS - Geregistreerde diefstallen				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Winkeldiefstallen	4,40	5,02	6,52	5,12	4,50
Eenheid:	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners				
Bron:	CBS - Geregistreerde diefstallen				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Jongeren met een delict voor de rechter	2	1	1		
Eenheid:	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen				
Bron:	CBS - Jeugdmonitor				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Funcziemenging	58,70	59,40	59,70	60,30	
Eenheid:	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (%).				
Bron:	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Vestigingen (van bedrijven)	156,80	167,30	180,20	191,40	
Eenheid:	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar				
Bron:	LISA				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Demografische druk	57,50	57,60	57,50	57,60	
Eenheid:	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar (percentage).				
Bron:	CBS - Bevolkingsstatistiek				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Banen	983,20	1017,50	1034,80	1056,90	
Eenheid:	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.				
Bron:	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA-bewerking ABF Research				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Absoluut verzuim	2	1,50	0,80	1,90	
Eenheid:	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar (per 1.000 leerlingen): de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. Streefwaarde absoluut verzuim: 0,5 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.				
Bron:	DUO/Ingrado				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Relatief verzuim	31	36	43	53	
Eenheid:	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019". Streefwaarde relatief verzuim: 20 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.				
Bron:	DUO/Ingrado				

Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,60	3,30	3,10	3,10	
Eenheid:	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.				
Bron:	DUO/ Ingrado				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Kinderen in uitkeringsgezin	10	9	9	9	
Eenheid:	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.				
Bron:	Verweij Jonker Instituut - Kinderen in Tel (verplichte BBV-indicator)				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Werkloze jongeren	3	2	3	3	
Eenheid:	Het percentage werkloze jongeren 16-22 jaar				
Bron:	CBS (verplichte BBV-indicator)				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Netto arbeidsparticipatie	68,30	71,30	72,50	74,30	72,90
Eenheid:	Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking				
Bron:	CBS				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Personen met een bijstandsuitkering	650,50	568,10	539,20	527,70	528,40
Eenheid:	Aantal per 10.000 inwoners				
Bron:	CBS				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Lopende re-integratievoorzieningen	75,80	156,50	202,60	243,50	
Eenheid:	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar				
Bron:	CBS				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Jongeren met jeugdhulp	14,20	14,90	15,80	16,90	
Eenheid:	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp				
Bron:	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Jongeren met jeugdbescherming	1,40	1,40	1,30	1,10	
Eenheid:	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel				
Bron:	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Jongeren met jeugdreclassering	0,70	0,70	0,70	0,70	
Eenheid:	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel				
Bron:	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Clënten met een maatwerkarrangement Wmo	810	820	800	810	660
Eenheid:	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep				
Bron:	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Niet sporters		43,90		40,70	
Eenheid:	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.				
Bron:	Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD's, CBS en RIVM				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	9,20	16,70			
Eenheid:	Deel van de energie die afkomstig is uit natuurlijke hulpbronnen die constant worden aangevuld, zoals uit wind, zon en waterkracht (%)				
Bron:	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Omvang huishoudelijk afval	160,40	195	199,10	216,20	
Eenheid:	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg per inwoner).				
Bron:	CBS - Huishoudelijk afval				
Effectindicator	2021	2022	2023	2024	2025
Toevoegingen aan de woningvoorraad: nieuw gebouwde woningen	5,60	7,60	7,60	9,80	
Eenheid:	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties. Aantal per 1.000 woningen				
Bron:	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research				

Afkortingenlijst

A.

Apcg – Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten
APV – Algemene Plaatselijke Verordening
AR – Algemene Reserve
AST - Arnhemse standaard voor toegankelijkheid
ASV – Algemene Subsidieverordening Arnhem
AVG - Algemene Verordening Gegevensbescherming

B.

B&W – Burgemeester & Wethouders
BBV – Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBP- Bruto Binnenlands Product
BNG – Bank Nederlandse Gemeenten
BOTOC - Breed offensief tegen ondermijnende criminaliteit
BR – Bestemmingsreserve
BSO - Buitenschoolse opvang
BUIG – Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV – Besloten Vennootschap
BVO - Bedrijfsvoeringsorganisatie

C.

CAO – Collectieve arbeidsovereenkomst
COA - Centraal Orgaan opvang asielzoekers
CBS – Centraal Bureau voor de Statistiek
CmK - Cultuureducatie met Kwaliteit
COELO – Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB - Centraal Planbureau
CPI - Consumentenprijsindex
CSA – Centrum, Spijkerkwartier en het Arnhemse Broek

D.

DB – Dagelijks Bestuur
DU - Decentralisatie Uitkering
DSO – Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO – Dienstverleningsovereenkomst

E.

EV – Eigen Vermogen
EN – Europese Norm
EMU – Economische en Monetaire Unie

F.

FDFA - Fashion + Design Festival Arnhem
FIDO – Financiering Decentrale Overheden
FJP – Financiële Jaarrapportage Projecten
FTE – fulltime-equivalent (formatieplaats)

G.

GGD – Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ - Geestelijke gezondheidszorg
GMR - Groene Metropoolregio
GO – Georganiseerd Overleg
GR – Gemeenschappelijke Regeling
GRP – Gemeentelijk Rioleringsplan
G40 - Netwerk van 40 (middel)grote steden

H.

HAN - Hogeschool Arnhem Nijmegen
HOV - Hoogwaardig Openbaar Vervoer

I.

ICT – Informatie- en communicatietechnologie
IHP - Integraal Huisvestingsplan
IPKW – Industriepark Kleefse Waard

J.

JGZ – Jeugdgezondheidszorg
JOGG – Jongeren Op Gezond Gewicht
JOP - Jongeren Ontmoetingsplek

M.

MBO – Middelbaar beroepsonderwijs
MFC – Multi Functioneel Centrum
MIP – Meerjareninvesteringsplanning
MIRT - Meerjarig investeringsprogramma Ruimte en Infrastructuur
MJPB – Meerjarenprogrammabegroting
MKB - Midden- en Kleinbedrijf

N.

NEN – Nederlandse Norm
NRW - Noordrijn-Westfalen
NV – Naamloze Vennootschap

O.

OAB - Onderwijsachterstandenbeleid
OAT – Ondergronds Afval Transport
ODRA – Omgevingsdienst Regio Arnhem
OCW – Ministerie Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OGGz – Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OKA - OndernemersKontakt Arnhem
OM - Openbaar Ministerie
OR – Openbare Ruimte
OV – Openbaar Vervoer
OZB – Onroerend Zaak Belasting
OZO - Overleg Zorg en Overlast

P.

P&O – Personeel & Organisatie
PBA - Platform Binnenstad Arnhem
PGA - Persoonsgerichte aanpak
PGB - Persoonsgebondenbudget
PIP - Persoonlijk inburgeringsplan
PMD - Plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons
PO – Primair onderwijs
POH – Praktijkondersteuner jeugd
PvE - Programma van eisen

R.

RBL - Regionaal Bureau Leerlingzaken
RES – Regionale energiestrategie
RIO - Re-integratie officier
RKV – Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg
RMC – Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
ROB - Raad voor het Openbaar Bestuur

ROC – Regionaal opleidingscentrum

S.

SO – speciaal onderwijs
StAB - Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen
SKTA - Stichting Keurmerk Taxi Arnhem
SVB - Sociale Verzekeringsbank
SW – Sociale Werkvoorziening
SWT - Sociale wijkteams
SWOA – Stichting Welzijn Ouderen Arnhem
SZW – Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T.

TEB – The Economic Board
TLO - teams Leefomgeving

U.

UWV – Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

V.

VE - Volwasseneducatie
VHL – Van Hall Larenstein
VGGM – Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
VMBO – Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
Vpb - Vennootschapsbelasting
VNG – Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO – Voortgezet Onderwijs
VRI – Verkeersregeling installatie
VSO – Voortgezet Speciaal Onderwijs
Vsv – Voortijdig schoolverlaten
VV - Vreemd vermogen
VVE – Voor- en vroegschoolse educatie
VWO – Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS – Volksgezondheid welzijn en sport

W.

Wabo – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAW – Wet Aanpak Woonoverlast
Wcw - Wet collectieve warmte
Wet hof – Wet houdbare overheidsfinanciën
Wgiw - Wet gemeentelijke instrumenten warmetransitie
WGR – Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkb Wet kwaliteitsborging bouw
Wlz - Wet langdurige zorg
Wmo – Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo - Wet open overheid
WOZ – Wet waardering onroerende zaken
Wsp - Werkgeversservicepunt
Wsw – Wet sociale werkvoorziening
WSW - Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz - Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Z.

ZVH - Zorg- en Veiligheidshuis
Zzp - Zelfstandige zonder personeel

Begrippenlijst

A.

Accress

Groei/daling van het gemeentefonds (zie ook trap-op-trap-afmethodiek).

Activa (vaste)

Bezittingen die langer dan één jaar meegaan en die in meerdere jaren worden afgeschreven (bijvoorbeeld gebouwen). Activa staan op de balans.

Afvalstoffenheffing

Betreft een heffing voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing wordt via een aanslag opgelegd aan iedereen die op 1 januari van het belastingjaar gebruiker is van een woning (waarvoor een verplichting tot inzamelen geldt). De grondslag voor de heffing is het aantal inwoners (betreft twee categorieën: eenpersoons- of meerpersoonshuishouden). De heffing is een tijdvak-belasting en komt in aanmerking voor de ontheffingsregeling. Bij verhuizing naar een woning binnen of buiten Arnhem wordt ontheffing verleend voor de resterende volle maanden, dat de inwoner verhuisd is. Zodra er nieuwe bewoners ingeschreven worden, ontvangen deze bewoners een aanslag afvalstoffenheffing voor de resterende maanden.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. De gemeente kan deze vrij besteden. Het gaat om de uitkeringen vanuit het Gemeentefonds, om bepaalde gemeentelijke belastingen (zoals OZB-belasting) en deelnemingen/dividend.

Algemene uitkering

Uitkering uit het gemeentefonds van het Rijk dat de gemeente geheel vrij mag besteden.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.

Auditing

Het controleren van een organisatie.

B.

Balans

De balans toont een overzicht van de bezittingen, schulden en eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.

Baten

Baten zijn zonder teken (positief) weergegeven in de begroting. Hiermee laten we zien hoeveel middelen we verwachten te ontvangen in het betreffende jaar.

Baten en lasten (stelsel van)

Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dit betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben (dat wil zeggen het jaar waarin de prestatie geleverd is).

Bedrijfsvoering

De beheersing van, het toezicht op en de verantwoording over de bedrijfsprocessen binnen de gemeentelijke organisatie op basis van een bedrijfsvoeringsfilosofie.

Begroting

Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee gemoeid zijn en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.

Begrotingsresultaat

Financieel verschil tussen het bedrag dat volgens de begroting is toegestaan en het te verwachten bestede bedrag.

Begrotingstekort

Een begrotingstekort treedt op wanneer de lasten hoger zijn dan de baten.

Beheersmaatregel

Een activiteit die zich richt op het elimineren, vermijden of verkleinen van de oorzaak of het gevolg van een ongewenste gebeurtenis.

Belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval de landelijk gemiddelde tarieven. Voor gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Benodigde weerstandscapaciteit

Het bedrag dat benodigd is om alle risico's in de begroting waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, in financiële zin af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

Bestaand beleid

Beleid waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve

Naast de Algemene reserve zijn er buffers gevormd die niet worden meegerekend tot de weerstandscapaciteit. Het gaat hier om de bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn voor specifieke doeleinden gevormd op basis van een raadsbesluit. Bestemmingsreserves zijn gebonden aan de bestemmingen die door de raad zijn vastgesteld. Wanneer de nood echt hoog is kan er door de raad aan de betreffende bestemmingsreserve een andere bestemming worden gegeven. Aan een deel van de bestemmingsreserves hangen verplichtingen tot bestedingen waarbij er beperkte sprake is van beleidsvrijheid.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere begroting van een gemeente aan moet voldoen.

Bestuurlijk belang

Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.

BTW-compensatiefonds

Rijksfonds waaruit gemeenten een bepaald deel van de door hen betaalde BTW kunnen terugvorderen.

C.

Circulaire

Een circulaire informeert de gemeenten over de omvang en de verdeling van de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen - inclusief die voor het sociaal domein - en de decentralisatie-uitkeringen uit het gemeentefonds.

D.

Deelneming

Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Dividend

Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders.

Doeluitkering

Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar.

E.

EMU-saldo

Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis en volgens Europese voorschriften.

F.

Financieel belang

Van financieel belang is sprake als de gemeente de middelen die ze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/ of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Financiële kengetallen

Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente.

Financieringsmiddelen

Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van uitgaven te betalen.

G.

Gemeenschappelijke regeling

Is het publiekrechtelijk juridisch kader waarbinnen twee of meer gemeentebesturen kunnen samenwerken.

Gemeentefonds

Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

K.

Kans

De mogelijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet uitgedrukt in een waarde tussen 0 en 1.

Kapitaalgoederen

Spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Kapitaallasten

Afschrijvingen en toegerekende rente op activa. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het eigen of geleende geld dat besteed wordt om de investering te financieren.

L.

Lasten

De lasten zijn weergegeven met een minteken (negatief) in de begroting. Hiermee laten we zien hoeveel middelen we verwachten uit te geven in het betreffende jaar.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor het genot van diensten of producten, die de gemeente levert. Dat zijn bijvoorbeeld paspoorten, uittreksels uit registers, vergunningen e.d. Daarbij geldt dat de totale opbrengst van de leges niet hoger mogen zijn dan de kosten die de gemeente voor het geheel van de legesplichtige diensten of producten maakt. De leges worden in rekening gebracht bij de aanvrager van de dienst of het product. Voor sommige leges geldt een wettelijk maximum tarief (bijvoorbeeld voor paspoorten).

Lokale heffingen

Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. Het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, moeten gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht.

M.

Meerjareninvesteringsplanning (MIP)

In de meerjareninvesteringsplanning wordt de planning van de investeringen voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt.

Meerjarenraming

Een prognose van de voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten baten en lasten alsmede mutaties in reserves.

N.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

O.

Onroerende zaakbelasting

Betreft een belasting voor het in eigendom hebben van onroerende zaken in de gemeente Arnhem.

De grondslag van de belasting is de WOZ-waarde van de woning of niet-woning. Het geldende tarief voor eigenaars van woningen of eigenaars en gebruikers van niet-woningen is gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde. De belasting wordt via een aanslag opgelegd aan iedereen die op 1 januari van het belastingjaar eigenaar of gebruiker is van een onroerende zaak.

Overhead

De kosten van de werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de prestaties (bijvoorbeeld leidinggeven, afdelingsadministratie of huisvesting).

Overzicht lasten en baten

Lasten: De lasten zijn weergegeven met een minteken (negatief) in de begroting. Hiermee laten we zien hoeveel middelen we verwachten uit te geven in het betreffende jaar.

Baten: Baten zijn zonder teken (positief) weergegeven in de begroting. Hiermee laten we zien hoeveel middelen we verwachten te ontvangen in het betreffende jaar.

Toevoeging aan reserve: toevoegingen aan een reserve zijn weergegeven met een minteken (negatief). Hiermee laten we zien met hoeveel middelen we in het betreffende jaar aan deze reserve laten stijgen.

Onttrekkingen aan reserve: onttrekkingen aan een reserve zijn zonder teken (positief) weergegeven. Hiermee laten we zien met hoeveel middelen we in het betreffende jaar aan deze reserve laten dalen.

Saldo toevoegingen en onttrekkingen: Bij negatief saldo verwachten we een verhoging van de reserve binnen dit programma. Bij een positief saldo verwachten we een verlaging van de reserve binnen het programma.

P.

Paragrafen

Geven volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.

Parkeerbelasting

Betreft een belasting voor het parkeren van een voertuig op een plaats waar volgens de belastingverordening parkeerbelasting verschuldigd is. De grondslag is de duur van het parkeren. De parkeertijd maal het tarief bepaalt de hoogte van het bedrag. De belasting wordt geheven door in te loggen op een centrale computer via een GSM, het kopen van een parkeerticket of een parkeervergunning.

Planning- en controlcyclus

De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken, bijstellen en verifiëren van budgetten.

Prestatie-indicator

Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente.

Programma

Is een samenhangende verzameling van activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.

Programmabegroting

Dit is de typering voor de begroting waarin de programma's centraal staan. Een gemeente is vrij in de keuze van de programma's en het aantal.

R.

Reserve

Bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).

Restrisico

De inschatting van het risico met medeneming van de effecten van beheersmaatregelen. Risico dat overblijft na risicobeheersing. (netto risico)

Risico

Gebeurtenis die zich al dan niet kan voordoen en die kan leiden tot schade met een financieel gevolg of afwijking van een te behalen beleidsdoel.

Risicobeheersing

Zijn activiteiten (beheersmaatregelen) die de kans op het optreden van risico's dan wel de gevolgen van risico's beïnvloeden (voorkomen of reduceren)

Risico-eigenaar

De persoon of het organisatieonderdeel aan wie het risico gealloceerd is.

Risico in relatie tot weerstandsvermogen

De kans op een gebeurtenis die leidt tot een directe financiële tegenvaller van materiële betekenis, die niet is afgedekt in de begroting.

Risicokaart

De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg.

Risicomanagement

Het geheel aan activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en beheersen van risico's.

Risicoparagraaf

Is een door het college verstrekt overzicht van alle bekende risico's tot het moment van aanbieden van de begroting.

Risicoprofiel

Overzicht van het geheel aan risico's van het betreffende proces, project, programma of beleidstraject.

Risicoscore

Per risico te bepalen score op basis van kans op voorkomen en gevolg.

Roerende zaakbelasting

Betreft een belasting voor het in eigendom van roerende zaken, zoals woonboten in de gemeente Arnhem.

De grondslag van de belasting is een percentage van de RZB- waarde. De belasting wordt via een aanslag opgelegd aan iedereen die op 1 januari van het belastingjaar eigenaar of gebruiker is van de roerende zaak.

S.

Solvabiliteit

Is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Stelpost

Schatting van uitgaven, opgenomen in de begroting terwijl de werkelijke kosten nog niet exact bepaald kunnen worden.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

T.

Taakmutatie

Extra geld uit het gemeentefonds voor de uitvoering van nieuwe en/of bestaande taken.

Taakveld

Eenheid waarin de programma's zijn onderverdeeld.

Trap-op-trap-af systematiek/ accresmethode

Om het totaal beschikbare bedrag te bepalen dat aan de gemeenten wordt uitgekeerd, gebruikt het Rijk de accresmethode, ook wel de 'trap-op-trap-af systematiek' genoemd. Het accres is gekoppeld aan de ontwikkeling van rijksuitgaven (niet van alle uitgaven). Stijgen de uitgaven dan stijgt het accres, dalen de uitgaven dan daalt het accres.

Treasury

Is het geheel van activiteiten in verband met het beheren van de geldstromen.

V.

Verbonden partij

Is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij een financieel belang heeft.

Voorziening

Dit is een reservering (geoomerkte gelden) met als doel het bedrag aan te wenden in de toekomst waar de voorziening oorspronkelijk voor is gecreëerd.

W.

Weerstandsfactor

= Beschikbare weerstandscapaciteit : Benodigde weerstandscapaciteit. Bij een lagere factor dan 1 is aanzuivering van de algemene reserve vereist. Indien de factor uitkomt boven de 1,4 dan kunnen reserves worden aangewend voor nieuw beleid.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is de verhouding (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

Z.

Zekerheidspercentage

Voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen moet met behulp van de risicosimulatie een keuze worden gemaakt met welke mate van zekerheid de geïdentificeerde risico's worden afgedekt. We noemen dit ook wel het zekerheidspercentage.

GEMEENTE ARNHEM
Postbus 9029
6802 EL Arnhem
Tel: 0800-1809 (gratis)
E-mail: info@arnhem.nl